

سەختەرى

منشۇ ۸ اقرا ئاقاي
۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸ ۲۰۰۸

لە چەمى رەزانەوۈە تا ترۇپك

www.igra.ablamontada.com

عەلى بچكۆل

عہلی بچکۆل

سه ختہری
له جہمی بہ زانہوہ تا تروپک

پیاچوونہوہ: محہمہد عہبدوآلا

سلیمانہی - ۲۰۱۸

سه ختوری
له جمعی به زانوه تا ترویک

ناوی کتیب: سهخته پئی
بابهت: بیره وه ریی
نووسینی: عهلی بچکۆل
مونتازی ناوه وه: بهختیار نه وره حمان
به رگ: جه بار سابیر
شوینی چاپ: چاپخانه ی کارۆ
سالی چاپ: ۲۰۱۸
تۆبه تی چاپ: چاپی یه که م
تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
نرخ: ۵۰۰۰ دینار
چاپی : یه که م سالی ۲۰۱۸
کوردستان - سلیمانی

له به رتیه به رایه تی گشتیی کتیبخانه گشتیییه کان
ژماره (۱۹۸۳) سالی ی پیدراوه .

پيشه‌کى

پوژيک له پوژان پيکه‌وه له گه‌ل کومه لیک تیکوشه‌رو هاوخه‌باتى راسته‌قینه‌ی گه‌له‌که‌مان زور به‌دلسوزی، گه‌نجی خومان به‌خشى به‌م ولاته‌و له‌دامینی ئەم هه‌ورازه‌دا ده‌ستمان پيکرده‌و هه‌نگاومان نا، جگه‌ له به‌رگه‌گرنتی ئازارو نه‌هامه‌تیه‌کان، به‌ختیش بۆ ئیمه‌ی هیناو گه‌یشتیینه‌ ترۆپکی سه‌ره‌وه، به‌ر له‌ئیمه‌ش پۆل پۆل تیکوشه‌رانی گه‌له‌که‌مان ئەم هه‌ورازه‌ پینیه‌یان بری، به‌لام مه‌خابن کرمی ناو خومان و گه‌له‌کومه‌کینی نه‌یاره‌کانمان پینگیان لینه‌ستن و له‌زه‌لکاوی نه‌زانیدا خنکاندیان و له‌کو‌تادا هه‌ره‌س و نوچدان پینشی پینگرتن.

به‌رده‌وامبوون و نوچنه‌دان زامنی سه‌رکه‌وته، ئەو پوژگارهی من سه‌ری خۆم سپارد به‌گه‌له‌که‌م و پنی خه‌باتم هه‌لبژارد، تروسکه‌ی هیوا زور کزبوو، وه‌لئ من هه‌میشه‌ شه‌وقی ئازادیم به‌دیکردوه، بۆیه هه‌رگیز بۆ ساتیکیش نه‌په‌شیمان بووم و نه‌ماندویتی رایگر تووم.

ئوه‌ی ئیستا به‌دیها‌توه‌و من به‌به‌ری ره‌نجی هه‌زارانی وه‌ک خۆمی ده‌زانم، هه‌رچه‌نده ئوه‌ی ئیستا هه‌رگیز خه‌ونی ئیمه‌ نه‌بووه، به‌لام خه‌بات ناوه‌ستیت و ئه‌رکی گه‌نجانی ئیستایه‌ ریی سه‌ختی خه‌بات بگرنه‌به‌ر و خه‌ونی ئەم نه‌ته‌وه چه‌وساوه‌یه به‌یننه‌ دی.

من نه‌چیرۆکنووس و نه‌میژوونووسم، خۆشم به‌نووسه‌ر دانانیم، به‌لام به‌ئه‌رکی سه‌رشانی خۆمی ده‌زانم راستگویانه‌ له‌م کتیبه‌دا ئوه‌ی پوویداوه‌ باسی بکه‌م و بیخه‌مه به‌رده‌م گه‌نجانی خوی‌ن گه‌رم، ئوه‌ی له‌م کتیبه‌دا ده‌یخوینیته‌وه نه‌چیرۆکه‌و نه‌سیاسه‌تکردنه، ئەمه‌ پوژه‌کانی ژيانی خۆمه‌و به‌خۆش و ناخۆشیه‌وه به‌مافی خۆمی ده‌زانم بیانگیرمه‌وه، چۆن پووینداوه‌ ئاوا، هیچ شتیکم باس نه‌کردوه‌ که خۆمی تیدانه‌بووم، تا له‌ دوو تویی یاوه‌ریه‌کاندا بیه‌ شه‌یدی ئاماده‌ی پوویداوه‌کان که ئیستا بوونه‌ته‌ میژوو.

هه‌موو کات وتنی راستیه‌کان هه‌ندیک له‌ بکه‌ره‌کان زویر ده‌کات، به‌لام راستیه‌کان مولکی نه‌ته‌وه‌یه‌که‌ بۆیه‌ زور به‌ بیگه‌ردی و ئەمانه‌ته‌وه‌ گواستومنه‌ته‌وه‌ تا ببیته‌ ئه‌رشیفی سالانیکى میژووی ئەم ولاته‌. گرنگه‌ هه‌مووان قۆلی لینه‌لمالن و راستیه‌کان وه‌ک خویان باس بکه‌ن، تا که‌س نه‌توانیت هه‌له‌کانی دوینی به‌قاره‌مانیتی خۆی بگیریته‌وه. ئەو پوژگارانه‌ به‌هه‌له‌و سه‌روه‌ریه‌کانیا نه‌وه‌ هی هه‌موومانن، بۆیه هه‌قه‌ که‌س له‌باسکردنی ئەو پوژگارانه‌ دلی گه‌رد نه‌گریت، تا به‌ هه‌موومان رچ له‌ دووباره‌بوونه‌وه‌ی

هه له كان بگرين و سهروهه ريه كانيش وهك خوڤان له ميژوودا بچه سپينين.

داوا له خوڤنه رى ئه م كتيبه ده كه م بمبه خشيت كه ماندووى ده كه م، به لام دنياى ده كه مه وه كومه ليك زانيارى و گوزه رانى رۆژگار يكي بۆ باسده كه م كه تا راده يه كي باش نزيك ده بيته وه له خه يال و فه نتازيا، ئيمه له كونجى زيندان و له و شاخ و كيويه وا ژياين و خه باتمان كرد، دوژمنان و هاوکارانيشيان ئاوا رفته تاريان له گه ل كردين، ئه مه به شيكه له ياده وه ريه كاني من و به شه كه پتريشى له ئاينده دا به دوايدا ديت، چونكه من به مال و منداله وه له سالى (۱۹۹۰) وه بۆ ماوه ي (۹) سال ئاواره ي پاكستان بووم و نه هامه تيه كانم له وي كۆليك زياديانكرد، ئه و باسه ش له كتيبيكي ديكه دا بلاوده كه مه وه.

پيشتر دوو كتيبم به ناوه كاني (هه ورازه رى) و (كوانوى به رگرى) بلاو كردۆته وه، هه ردوو كيان بيه ره وه رى خو من، له م كتيبه شدا جگه له كومه ليك ياده وه رى ديكه، زۆر به يم دووباره كردۆته وه، چونكه له پرووى چاپ و هه نديك ورده كاريى و تيرازه وه به دل م نه بوون، ويستم دووباره يان بكه مه وه و به شيوازي زنجيره ي ميژووى رووداوه كان ريك بخرمه وه، ئه مه ي به رده ستان له سه ره تاي ژيانمه وه باسده كات تا ئه و كاته ي به ناچارى به ره و پاكستان كوردستانم به جيه پشت، كه له ماوه يه كي نزيكا ئه و كتيبه ش بلاوده كه وه چونكه باسى رۆژگار يكي سه ختى ژيانى كومه ليك مرووف ده كات كه له پيناوى نيشتماندا تالى دنيايان چيشت.

جىي خوڤه تى سوپاس و پيزانينم بۆ هه موو ئه و براده رانه ده ربيرم كه هاوکاريانكردم له نوسين و چاپكردنى ئه م كتيبه دا، به تايبه ت كاك محمه د عه بدوللا كه دۆستانه سه ره پرشتى كاره كه ي گرته ئه ستوى خوڤى، هه روه ها سوپاسى تايبه ت بۆ به ريز نه وزاد عه لى ئه حمه د كه ئه رشيفه كه ي خسته به رده ستمان.

سه ركه وتووبن

خوشه ويستيم بۆ ئيوه

عه لى بچكۆل

۲۰۱۸/۸/۲۰

ژيانامه يه كې پر له سه رو ه ر ي ي

باوكم ناوى محمهد قادر نه حمهد به گه، هاوسه ره كه ي خه لكى گوندى گه راوه له ناوچه ي قه لاسنيوكه و كچى سه يد نه حمهد ده. پنده چيت محمهد ي باوكم خوشى له ناوچه ي قه لاسنيوكه و هر له و ده و روبه ره هاتبيته دنياوه، به لام قادر نه حمهد له بنه ماله ي جافهر سولتاني هه ورامانه و كاره ساتى رۇژگار هه لى برپوهه له كانى مارانى كويړه و ه بووى كه له شيره و گه و رده ي خوى جنيگر كردووه، نه و يى به مولكى خوى زانيوه، نه مه به پنى قسه ي هه نديك له خزمانى خومان له گوندى بلوكين، وه كو مه لا سه عيدو حه مه نه ميني برابى و كورانى نامه چه و ره و حه مه سه عيدو براكاني.

پاش ماوه يه ك باوكى محمهد كوچى دواييكردووه و تايشه ي داىكى ماوه، كاتيک كه ژنى هيتاوه نه و يش هر ناوى تايشه بووه، بويه لاي ده و دراوسى به حه مه ي تايشان بانگراوه، واته حه مه ي دوو تايشه.

ماوه يه ك ژيانيان باش به رپوه چووه، به لام ورده و رده بارى تابووربيان گوراوه. محمهد مندالى زورى هه بووه، هر چه ند زوريش پنده رامه ت بووه، به لام زور ئيشكه رو به ده سلات بووه و هر گيز له وه نه ترساوه خيزانه كه ي چه ند زور بيت. منداله كانى هه نديكيان كوچى دواييانكردووه، نه وه ي مابون له ژنى يه كه مى عه بدولاو عه بدولر رحمان و عه لى و تايمين بوون.

عه بدولا محمهد هاوسه ره كه ي ناوى به حرى كچى نه سه عده و خه لكى كاريزه ي ناو شوانه و به كرو سيروان و شوان و قومرى و ميريوانى هه بووه، قومرى كوچى كردو ميريوانيش به نارنجو كينكى ده ستى كه به ده ست خويه وه ته قيوه ته وه شه هيدبووه، هاوسه ره كه ي ناوى سه بريه يه و كچينكى هه يه به ناوى مه ردين.

به كره هاوسه ره كه ي ناوى په روينه و كچى ره شه قه ميره ي كه ركوكه و سى كچى هه يه، تافان و كوژان و هه نسك، كورپيكيشى هه يه به ناوى هه ستيار.

سيروان عه بدولا ژنه كه ي ناوى سه بريه و دوو مندالى هه يه، تاقيستاو محمهد پاشان دوو ژنى تریش ده هينيت.

شوان عه بدولا ژنه كه ي خه لكى شيخانى سوورقاوشانه و كچى شيخ قادري شيخ مسته فايه، سى مندالى هه يه به ناوه كانى سه يوان و كه سان و باوان، پاشان كومه ليك منداليترى بووه.

عهبدولپرهمان محهمه د ژنهكهی ناوی زههق ئهحمهدهو خهلكی گوندى
كلئسهی بهری كویهیه، سنی مندالی ههبوو عومرو عوسمان و دلشاد.
عوسمان پیتشمه رگه بوو له لایهن زوله كوردیکه وه ئیخباری كراو دهستگیركرا،
پاش نازاردانیکى زور له موسسل له سیداره درا. عومریش ماوهیهكى زور
پیتشمه رگه بوو، له دواى ههرس دیسان بووه وه به پیتشمه رگه و پلهی
فهراندهی كهرتی پیدراو له بهر سهختی بارودوخهكهی ئهوسا دووچارى
نه خووشی هات و به نهینى برایه سلیمانى و له ئه نجامدا كوچى دوايیکرد. سنی
كچی له پاش به جیماوه، به ناوه كانی پرشنگ و مه شخه ل و په یمان، ئه وانیش
له ئه نفاله به دناوه كهی به عسیه كاندا بیتسه روشوین كران. له گه ل زوربهی
زوری خهلكی گونده كه یان و له گه ل خاوه رى دایکیان كه ئه ویش خهلكی
عهسكه ربوو، كچی سهید كه ریمی نالبه ندبوو.

عهلی محهمه د قادر ژنهكهی ناوی پرووناكه و كچی شیخ مهحمودی شیخ
مستهفای شیخانه، شهس كورپی ههیه به ناوه كانی كاروان و كارزان و كاراو
ههژان و كوره و كوفان.

به پینی یاسای ناوچهی پۆژهه لاتی ناوه راست ئه وهی پۆژی له دایكبوونی
نه زاندرابیت زور ئاساییه له یهكی چهوتی سالدا بنوسریت، منیش به هوی
ههژاری و كه مده رامه تی باری ئابووری بنه ماله كه مان میژووی (۱۹۴۳/۷/۱)
به ركه وتوو. به مەرچیک ئه مه شیان دروست نییه، چونكه برایه كی له خۆم
كه و ره ترم بووه به ناوی عهلی چه ند سالیك ژیاوه پاشان كوچی كردوو وه
دوا به دواى ئه وه منیش سه ره م به ركه وتوو به یمه دنیای نا ئارامه وه وه هر
له سه ر كونه ناوه كهی كاكه عه لیم ناو نووسكراوم. خواو خو شم ده زانین له و
پۆژه دا هه ردوو كمان له دایك نه بووین. كاتیک هۆشم كرده وه له كراسینكى
خامی چلكنى پینه پینا ویداو به بن شه روال و له ژوورینكى تاریكى پر له كوله كهی
گێر و گه وال و له سه ر راخه رینكى هه سیری ده سكردی خۆمالی و له ئاگر دانینكى
بچوو كی هه وجۆش له سه ردا خۆم ناسیوه ته وه. هیتشتا نه ببووم به هه شت
سال هه ر وه كو به ر خۆله ی له شیر دا براو چون له شیر ده بیرنه وه به خۆیدا
ده شكیتته وه، منیش ئا ئه وها به كوچی دوايى دایكى خو شه و یستم به خۆمدا
شكامه وه. له كاتیکدا له سه ره مه رگدا بوو تاكه وه سیتی بۆ زه هوی براژنم ئه وه
بوو پاریزگاری له من بكات.

به مردنی دایك شیرازه ی رینكوپینكى مالمان پساو ته نانه ت شو ربايى
ساوه ریشمان به باشی بۆ لینه ده نرا، جلو به رگمان بۆ نه ده شو ررا، چونكه
ئه وسا تایت و سابوون نه هاتبووه بازاری لادیکانه وه و منیش توانام نه بوو،
كاكیشم مالیان جیا بوو خوشكینكى ده ست گۆج و فیداریشم هه بوو، ئه ویش

کاره‌کافی پښ هه‌لنه‌ده‌سوراو هه‌موو ئه‌رکه‌که ده‌که‌وته سه‌ر باوکم، ئه‌ویش له‌به‌ر کوششی به‌ده‌سته‌ینانی ژیان بۆی نه‌ده‌کرا هه‌ر به‌ده‌وری ئی‌مه‌دا‌ییت، بۆیه ژیانیکی نویی زۆر ئالۆز بووی تینکردبووین.

نانکردن یه‌کیک بوو له‌کاره‌ گرنه‌گه‌کانی ئی‌مه، چونکه له‌لادینا نانی کړین نه‌بوو، ئه‌گه‌ر یه‌کیک نه‌بووایه نانی بۆ بکردیایه ژیانته ئاسان به‌پریوه‌نه‌ده‌چوو، هه‌ر بۆیه هه‌ر پوژیه‌ پرومان له‌مالیک ده‌نا نانی چهند پوژیکمان بۆ بکات، ئه‌وه‌ش هه‌موو جاریک له‌پرومان نه‌ده‌هات و زۆرجاریش به‌بێ نان ده‌ماینه‌وه.

ماوه‌یه‌ک به‌هیلکه‌ی مریشکه‌کانی خۆمان پوژمان ده‌برده سه‌ر، نه‌مانده‌زانی چۆن بۆشایی دایکم پڕ بکه‌ینه‌وه.

پاره‌و پولیکی وه‌هامان نه‌بوو تا پوڤ و شه‌کرو چای پینکړین، به‌لکو جارچار به‌ئیلده‌رم و ئیزه‌رم پوژمان پینیه‌پریوه‌ ده‌برد.

سه‌رچاوه‌ی ده‌رامه‌تمان بازووی باوکم و کۆلی دوو گویدرێزه‌که‌مان بوو، که مانگانه‌ باریک، دووان خه‌لوزیان پیده‌برا بۆ شارو له‌وی ده‌یانفرۆشت، بۆ ته‌واوکردنی ژیانیکی مه‌مه‌رومه‌ژی.

له‌سالی ۱۹۵۳ جاریکیت پوژیه‌ی کارکردنی من نوینکرایه‌وه، هه‌میشه‌ ده‌وله‌مه‌نده‌کانی گوند پینوستییان به‌وه‌رزیریک هه‌بوو بۆ به‌خێوکردنی به‌رخ و کارو گاوگوتالیان، جگه‌له‌وه‌ی ماله‌ مه‌رده‌ره‌کان دووچۆر شوانیان ده‌ویست، یه‌کیان بۆ شوانی مه‌ر که زۆربه‌ی کات به‌شاخه‌وه‌یه‌و له‌پوژیکدا یه‌کجار ده‌بیت رانه‌مه‌ره‌که‌ی به‌ینیته‌وه‌ بۆ ده‌وری گوند، یان ناو مالان بۆ دۆشین و به‌رخ و کار مژاندن، هه‌ر بۆیه زۆرجار ده‌هاتنه‌ لای باوکم و براکانم بۆ ئه‌وه‌ی به‌نرخیکی زۆر که‌م من وه‌ربگرن بۆ لای مه‌ره‌کان یان به‌رخۆله‌کانیان، ئی‌مه‌ش خیزانیکی زۆر بیده‌رامه‌ت بووین، کارکردنیش به‌رزترین پله‌ی شه‌ره‌فمه‌ندییه‌ له‌چاو ته‌مه‌لی و کاریتری خراپه‌وه. بۆیه رازی ده‌بوون و سال به‌سال به‌رخه‌وانی یان شوانییه‌که‌یان بۆ نویده‌کردمه‌وه. وه‌های لیها‌تبوو ناوبانگم ده‌رکردبوو، له‌باش پاریزگاری و له‌وه‌راندنی مه‌ره‌کان یان به‌رخه‌کان، سال به‌سال چهند ئابووری ده‌گوراو به‌رزده‌بووه‌وه، ئه‌وه‌نده‌ش مانگانه‌ی من زیادیده‌کرد، ته‌نیا بۆ حه‌فته‌یه‌کیش نه‌ده‌که‌وته‌مه‌ ماله‌وه.

سالی ۱۹۵۴ له‌گوندی مایله‌وه‌ که نیو کاتژمیریک له‌گونده‌که‌ی خۆمانه‌ دووره‌، هاتن داوایانکردم و به‌لینتی ئه‌وه‌یان دا (۱۵) قه‌زناخ گه‌نم و جۆ

بدن له کریکاری سنی مانگدا، واته سنی (۳) مانگ بهرخهوانیان بۆ بکه، (۱۵) قهزناخ گهنم و جۆ بدن بهباوکم. لهسهری ریککهوتن، سنی مانگ بهو مندالییه زووخواوی ئاوارهیم چیژت، بهوهی باش بوو دایکم نهماوو ئهگینا لهو تهمهنهدا بی نازی دایک مندال ناتوانیت بهئاسانی بهپنی بکات. لهگهئوهشدا که لووتکهی شاخیکی گوندهکهی خۆمانم لیدهردهکهوت لهکاتی بهرخ لهوهپاندنا، شتیکی بی وینه دلی دهگوشیم و ههستمدهکرد لهخوشییهکی بی وینه دابراوم، که ئهویش خووشی ئهوشاخ و دهشت و گردۆلکانهیه که یهکهمجار لهکاتی ساوایه تیمدا چاوم پینان ئاشنابووو.

سنی مانگهکه تهواو بوو، داوای گهپانهوهم کرد، بهلام خاوهن بهرخهلهکه زۆر شیرینی پیمداچوووو، ههستیدهکرد بهرخهلهکهی چاک بهختوکراوه، دهیویست دلم راکیشیت بۆئوهی سنی مانگیتر لهوی بم و مهپی بۆ بلهوهپنم، بهلام سۆزی دووری گوندهکهمان بههیزتر بوو، رازی نهبووم و گهپامهوه گوندهکهی خۆمان.

لهپینجهمی پهناکاندا لهگوندی خۆمان بووم بهشوان و لهو لوتکانه مهپهکانم دهلهوهپاند، که سۆزی دووری راپانکیشامهوه بۆلایان، لهشوانییهکه مدهشونخونییهکی زۆرم دهبینی، لهبههاراندا شهوان مهپ لهدهروهی گوند دهمینیتهوه، منیش بهتهنیا بهگۆچانیک و کهپهئیکهوه، بهدوو سهگی کهلله زلی خاوهن مهپهکانهوه ههتا بهیانی دهمامهوه، ئهوشهوانه ی باران دهباری لهگیارپهشی بههاردا، بههوی چهخماخه ی ههورو گرمهگرمهکهی لهپال بارانی بهباوهو دهنگی زههوزی دارهوه، مهپهکان چیکایان بهخویان نهدهگرت. سهگهکان دهوهپین بهجۆریک دزیان گورگمان لهسهربیت، دلیان دهههژاندم، خۆم لیهلهدهکرد ههتا پشتی ئهژنۆم، بههه چوار دهوری میگهله مهپهکهدا بهوپهپی دلسۆزییهوه دهسوپامهوه، بهگورگه لۆقه تا شهوم رۆژدهکردهوه نه مدهتوانی چاوهکانم بۆ تاکه چرکهیه کیش لیکبنیم. لهنتوانی گرمهگرمی ههورو چهپهچهپی سهگ و پهوپینهوهی مهپهکان و ساردی بارانی بهباوهو تهپی لهشم، ددانهکانم قرچه قرچیان لیدههات و بههه موویان دهپانخافلاند، ئاگام لهوه نهدهما مندالیکی وهکو من دهبیت چی لی بهسهربیت؟ تهنیا هۆشم لای ئهوه بوو که لهگورگیکم لیهپیدا نهبیت و خویان بکهن بهناو مهپهکهداو ههندیکی لی کهله پارچه بکهن و ئابرووم بچیت. لهولاتانی ئازادو میللهتانی خاوپیداو مندالی ئهوه تهمهته بهپۆژ قوتابخانهو بهشهویش پاش تهواوکردنی وانهکانی بهدیار هۆیهکانی خوشگوزهرانیدا خویان لیدهکهویت، منیش سههماو ترس نهیانددهیشت خهه لهژیان و مهرگی خۆم بخۆم.

ماوهی دوو سئ سال ژیانم به بهرخهوانی و شوانی بردهسەر، له‌هاویناندا له‌دهوری گونده‌که مه‌ره‌که‌م پاده‌گرت، کاتیک ده‌مویست بخه‌وم ده‌ستببیم له‌به‌رانه گه‌وره‌که یان له‌بزنیکێ قسر ده‌گرت بۆئه‌وه‌ی ئه‌گه‌ر مه‌ره‌که رای دا واته پۆیشته له‌گه‌ل خۆی پامبکیشیت و خه‌به‌رم بیته‌وه. ده‌ستببیم له‌په‌تیکێ دریزی ئه‌ستور دروسته‌کریت، سه‌ریکی له‌قاچی حه‌یوانه‌که توند ده‌به‌ستیت و سه‌ره‌که‌یتیشی له‌ده‌ستی خۆت ده‌به‌ستیت، کاتیک مینگه‌له مه‌ره‌که گورگ راوی ده‌نیت یان خۆی له‌برسان پاده‌دات، ئه‌و به‌رانه یان حه‌یوانه‌ی ده‌ستببیم لیده‌کریت راتده‌کیشیت و خه‌به‌رده‌بیته‌وه‌و فریا ده‌که‌ویت تا مه‌ره‌کان لیت دانه‌برین.

له‌حه‌وته‌م و هه‌شته‌می په‌نجاکاندا وازم له‌شوانی و به‌رخهوانی هیناو هاتمه‌وه ناو ئاوه‌دانی.

له‌زستاندا به‌پشتی گویدریژ دارم ده‌هینا بۆ فرۆشتن، باری دار به (٢٥٠) فلس بوو ئه‌ویش ئه‌گه‌ر باره‌ داره‌که زۆر چاک بوايه، کپیریاری دار زۆر که‌م هه‌بوو ته‌نیا چه‌ند مالیک ده‌یانکړی، باقی گونده‌که خویان داریان ده‌هینا، بۆیه داره‌که‌شم کپیریاری زۆر له‌سه‌ر نه‌بوو، به‌لام هه‌ر چارنه‌بوو پۆژانه ده‌پۆیشتم بۆ خوشمانم ده‌هینا.

له‌هه‌شته‌می په‌نجاکاندا پژی‌می پاشایه‌تی پووخوا و عه‌بدولکه‌ریم قاسم عیراقی به‌جمه‌وری ناوبرد، ئه‌مه راجله‌کینیکێ گه‌وره‌بوو، خه‌لکی راپه‌رین و قسه‌وباسی ئازادی و دیموکراتی هاته‌ ئاراهه، جوتیار وه‌کو مێشه‌نگ پوره‌ی داو که‌وتنه‌ ویزه‌ویز، خه‌لکی گونده‌کان توند‌په‌وانه‌ دژی خاوه‌ن زه‌ه‌وییه‌کان که‌وتنه‌ کارو له‌زۆر گوندا شه‌ره‌ تفه‌نگ دروستبوو له‌نیوانی جوتیارو خاوه‌ن زه‌ه‌وییه‌کاندا. له‌و سالانه‌دابوو که‌ پۆژه‌ی (سه‌دی) ناوی دوکان ده‌ستپیکرد، خه‌لکێکی زۆری لادیکان له‌وئ دامه‌زرابوون، پاره‌ په‌یدا ببوو، خه‌لکی به‌رچاویان پوونتر ببوو. هه‌ردوو براکه‌ی منیش له‌گه‌ل کۆمه‌لێک له‌خه‌لکی گونده‌که‌مان له‌و پۆژه‌یه‌دا کاریانده‌کردو به‌ته‌واوه‌تی بارودۆخی ئابووری گونده‌که‌مان گۆرا. منیش پزگارم بوو له‌شوانی و به‌رخهوانی و له‌هاوینی ئه‌و ساله‌ بووم به‌سه‌پان و بۆیه‌که‌مجار گه‌نم و جۆیه‌کی چاکم وه‌رگرت و پاره‌که‌یم دایه‌ دوو سئ سه‌ر حه‌یوان و خسته‌م ناو مینگه‌لی مالیکه‌وه.

زۆرم حه‌ز له‌خویندن ده‌کرد، ده‌مویست به‌رنامه‌ی بۆ دابنیم، پیکه‌وت له‌گه‌ل ئه‌وه‌دابوو که‌ مامۆستای گونده‌که‌مان پیاویکی نیشتمانپه‌روه‌رو کوردیکێ دلسۆزو نه‌ترس بوو. ناوی ئیبراهیم سالح ئه‌فه‌ندی بوو، خه‌لکی شاری کویه‌ بوو، شاری حاجی قادری نه‌مر، ناوه‌ناوه‌ خه‌لکی کۆده‌کرده‌وه‌و

لهسەر تهختای قهلاکە ی داویتی گوندهکه مان، هەر جاره لهسەر شتیک قسە ی بۆ دهکردین.

هەر له و سالانه دابوو قوتابخانه ی شهوی بۆ کردینه وه، ده پانزه رۆژیک قوتابخانه که درێژه ی کینشا، توانیم که لکی باشی لیوه ریکرم، بۆ ناساندنی وشه سه ره تاییه کان و لیکدانیان به حنجه، له پال ئه وه دا کاکه به پیزم کاکه عه بدولر حمان هاوکاری چاکه کردم بۆ ئه وه ی فیتری خویندن و نووسین بېم، زۆری هانده دام، شه و رۆژ به دوا ی وشه دا ده گه پام، خیرا خیرا نیشانی کاکه م ده داو ئه ویش بۆ راست ده کردمه وه.

له نۆه می په نجاکاندا سه پانی و توتنه وانیم به یه که وه ئه نجام ده دا، ئه و سه له ش شان به شانی کارکردن، ده ستمکرد به خویندنه وه ی کتیه کوردیه کانی (ئه میر ئه رسه لان) ی رۆمی و (شیرین و فه رهاد) و (خورشید و خاوه ر) و (میعراجنامه) و (قه لای خه بیه رو قه لای دمدم) و ئه و بابه ته ی که شه وانه له پال شه و چه ره ی زستانی لادیدا ده خویندرانه وه و کۆری ماله لادینی بۆ ده گێردرا. کۆلکه خوینده وارو فه قینی مزگه وته کان بۆ یانده خویندنه وه و ژن و پیاو و مندا ل سه ریان به سه ردا ده ژاندو هه ندیکجار فرمیسکی به کورپیشیان بۆ ده رشت، به راستی ئه وه ش خۆی له خۆیدا هۆیه کی چاک بوو بۆ ئه وه ی خویندنه وه فی ربیم و گه شه ش بده م به نووسین له پیری نامه ناردن بۆ ئه و کوربه گه نجانیه ی لادیکه مان که له سه ربازی بوون له خوارو و ناوه راستی عیراق. هه رچه نده زۆر جار داوایان لیده کردم لای خه تخۆشیک بۆ یان بنووسم، گوایه نازانن من چییان بۆ ده نووسم، به لام من گویم پی نه بوو، جار له جار باشتر نامه م ده نوسی و هه ندیکجار پاش نووسین ده م دا به کاکه عه بدولر حمانی برام، بۆ ته ماشا ده کردم و هه له کانی راسته کرده وه.

سالی نۆه می په نجاکان بوو، ورده ورده ناکۆکیه کانی نیوانی جوتیاران و خاوه ن زه ویه کان روو له ته قینه وه بوو، جار جاره شه ریش ده سستی پیده کرد. خاوه ن زه ویه کان جار جار سه ریان به رز ده کرده وه و ده یانویست تۆله ی راپه رینی سالی پیتشوو له جوتیاران بکه نه وه. کاکه عه بدولر حمانم به ته واوه تی تیکیدابوو له گه ل نۆکه رانی خاوه ن زه ویه کانی گونده که مان. وای لیتها تبوو مه ترسی له ناوچوونی که وتبووه سه ر، بۆیه تفه نگیکی قه سه لی کونی کپی و پاریزگاری خۆی پیده کرد، منیش چوومه مالی خزمیکمان له گوندی گۆزه بۆره تفه نگیکی سنی تیری کۆنه ی هه بوو، به ئه مانه ت هینام بۆ ماوه ی سالی که له پال کاکه مدا بۆ پاریزگاریکردن له و دوور نه ده که وتمه وه.

هەر ئه و سالانه بوو يه کي تي جوتياران دروستبوو، له هەر گونديکدا کومه ليک جوتيار هه لده بژيردران بۆ پاريزگاري له بهر ژه و هندی جوتياران، کاکه عه بدولر ه حمانم کرابوو به سکر تي زي جوتياران له گونده که ي خۆمان و ئه و هس ئه و هنده ي تر ناکۆکييه که ي نيوان خاوه ن زه وي و کاکه مي توندتر کردبوو.

سالي يه که مي شه سه ته کان بوو، پارتي ديموکراتي کوردستان زياتر له ماله دهوله مندو خاوه ن زه وييه کاني لاديگان نزیکه که و ته وه و ريکخسته کاني خۆي باشتتر ده جوولاند له ناو جوتياراندا، دياربوو ورده ورده ناو نووسيني چه ک و ته قه مهنی ده کرد بۆ کاتي ده ستپيکردنی شوړش، به م بۆنه يه وه خاوه ن زه وييه کان جاري کي تر گف ببوونه وه، ورده ورده يه کي تي جوتياران باو و بره وي نه ما.

له و لايشه وه پارتي کومونيستي عيزاقي له ناو جوتياراندا که وتبووه هه لاه وه لاهي ته له فوني درۆ له لاديوه بۆ به غدا، کادريکي پارتي کومونيست له لاديوه قسه ي له گه ل سه روک کۆمار عه بدولکه ريم قاسم ده کردو ده يوت چه ند ده راسه و چه ند تراکتور و چه ند سه فقه پاره بنيرن دابه شي بکه ين به سه ر جوتياراندا. ئه مه بۆنه وه ي جوتياره کان به لاي خوياندا به رن و ببن به هاوړيني ريکخسته ي خويان و له بوړبوړيني شدا له لاديگاندا سه رکه ون به سه ر پارتي دا.

له ئه يلولي يه که مي شه سه ته کاندا پارتي و خاوه ن زه وييه کان که و تنه ناو جوتياران و داوايان کرد هه ر ماليک نه فه ريک ئاماده بکات بۆ شه ري ده وله تي قاسم، ئه و مالانه ي چه کيان هه يه نه فه ريک و چه که که ي ئاماده بکه ن، ئه گه ر چه کيان نييه چه کي ده دهنی و تۆبه بکات له گه ل خه لکي بۆ چوونه سه نگه ري دزی رژيمي قاسم.

ئيمه ش ئه وسا سي برا بووين و به ناو دوو تفه نگمان هه بوو، هه رچه نده به هه ردوو تفه نگه که بيست فيشه کي چاکمان هه بوو ئه وه ي تري لامان بوو خۆمان دامانگرتبووه، که زوريان هي ئه وه نه بوون بته قين.

سه ره تا کاکه عه بدولر ه حمانم خۆي ده ستنيشان کرد بۆ چوونه سه نگه ر، مه سه له که وه هاي ليها تبوو ده بوو مالي نه فه ريک بۆ تۆبه داري ئاماده بکات، له مالي ئيمه کاکه م عه بدولر ه حمان خۆي سازداو له هه شت و نۆي ئه يلوولدا به ريکه وت، له گه ل خه لکي گونده که مان بۆ ده ربه ندي بازيان. هه رچه نده ئه وسا ناحيه ي ئاغجه له ر مديري ناحيه و پولي سي رژيمي تيدا بوو، ئه وان

بەپىشتى ئاغجەلەردا رۆيشتىبوون و لەو پۇژانەوہ رېڭاى سلېمانى - كەركوك بەحىساب گىراو راگەيەندرا كە ياداشتىك دراوہ بەرژىم، ئەگەر وەلامەكەى زۆر باش نەبىت لەكاتىكدا هىزى رژىم لەو رېئەوہ هات لىنى بدرىت و لەو پۇژانەشدا هاتوچۆى رژىم راگىرابوو.

يەك دوو پۇژ كاكەم لەناوماندا نەبوو، مال و مندالەكەى بۆى بىتاقەت بىوون، منىش ھەراش بىووم، حەزمدەكرد من بپۇمە شوينى و ئەو بنىرمەوہ بۆ ناو مندالەكانى، لەپۇژى (۱۰)ى ئەيلوولى ۱۹۶۱ رۆيشتىم بۆ دەر بەندى بازيان، كاتىك گەيشتمە ئەوئ عەسرىكى درەنگ بوو، بەسەر دابەشكردنى نان و كالەك و شووتىدا رۆيشتىم. چوومە سەر لوتكەى شاخەكە بەرپى كارگەى چىمەنتۆكە، لەوئ چەكدارەكان زۆريان ناسىيار بوون، كاكەم لەناوياندا ديار بوو. پاش پشوودان ئاگادارى كاكەم كرد بپرواتەوہ و خۆم لەوئ مامەوہ، من لەھەموويان مندالتر بووم، بۆيە نارديانم بەشى ئەو گروپە ئازوقە وەر بگرم و بۆيان بەينمە سەر شاخ، دابەشكردنەكە لەبەرامبەر بەردەقارەمان لەناو دارەكاندا تاكە ھودەيەك ھەبوو ھى باخەكە، لەوتىدا بارەگاى ئىدارە داندرابوو، بەلام بەلۆرى نان لەشارەكانەوہ ھاتبوو، خەلكى وەكو ئىمە لادىيى نانى سېى شارى و ئەو ھەموو ميوەيەى دەدى بەخۆرايى و بەبراىانە دابەشكردا بەتەواوہتى و رەى پىتەرز دەبۆوہ و پىتى وەھابوو تازە دوژمن نەماوہ.

سەنگەرەكەمان جۆرەھا دەموچاوى تىكەوتبوو، ھەمووشى خۆى بەوہ دەزانى دوژمن تىكەشكىنىت، چونكە شوينەكەى چپو بەرزو خواردينىشى بى خەرج و بەتەبايى پىدەدراو بەتەواوہتى مىزانى هىزى لىتتىكچوو بوو، خۆى بەمەلىكى باخ دەزانى.

منى مندالى دنيا نەدە ھەر ئەو ھەندەم پىدەكرا چا تىكەم، ئاو بگىرم، ئازوقە سەربخەم، تەماشايان بگەم و وزەيان لىوہر بگرم.

دىمەنىكى زۆر نامۆبوو، پىشوو تر شتى وەھام نەبىنى بوو، ئەو ھەش بوونى جۆرەھا دەموچا و بەجۆرەھا چەكى بچووكەوہ، بەھار بوو، لای ھەندىكمان وەھابوو دەستنوئىزى خۆيان و گونى ئەسپەكانيان لەئاوى بەغدادا دەشۆرن و دوژمن لەكونفەيەكونىكدا لەكوردستان رادەمالن. منى مندالى دەمپرووت تەنيا ئاوم بۆ دەبردن و ئاگرم پىشەدەكردو چام بۆ تىدەكردن و فرىاي فشوھورپان نەدەكەوتم. تاوہتاوہ ھۆرەى جافى، حەيران، لاوك، بەستەيان دەوت و بەقوولە بۆ يەكتريان دەسەندەوہ لەمبەر بۆ ئەوبەرى دەر بەندى بازيان. ھەرچۆنىك بوو دىمەنەكە ھىندە دلپىن بوو، نەمزانى

چون شه و رۆيشت، هه‌رچه‌نده گه‌لاوێژ که‌وتبوو دنيا به‌شه‌وان زۆر سارد ببوو، خۆمان گه‌رم داپۆشيبوو، سه‌رو پالتۆمان له‌به‌ردابوو، ئاگرێکی نيله‌نيلمان کردبووه، هه‌یج حه‌يسابمان بۆ کارێ سه‌ربازی نه‌کردبوو که‌ شوينه‌کانمان بۆ کاتی شه‌ر ده‌ست نیشانده‌کریت، ئه‌وه‌ی لای ئێمه‌ حه‌يسابی بۆ نه‌ده‌کرا دوژمن و هه‌زه‌که‌ی بوو.

به‌يانی رۆژی ۹/۱۱ بوو هه‌يشتا خۆر ده‌رنه‌که‌وتبوو، پياوه‌ ئازاکانی له‌سه‌رده‌می کۆندا ناویان ده‌رکردبوو به‌دزی گاگو‌تالی خه‌لکی، ئه‌و سه‌رده‌مه‌ شاهیدی ئازاییان بۆ ده‌درا، وه‌کو که‌و له‌مبه‌روبه‌ری ده‌ربه‌نده‌که‌وه له‌سه‌ر به‌رزی شاخه‌که‌وه ده‌یانخویندو هه‌ر یه‌که‌یان له‌ئاوازیکیان ده‌وت و به‌کۆمه‌ل وره‌یان بلاوده‌کرده‌وه، سام خۆی ده‌توانده‌وه له‌ئازایه‌تی ئه‌واندا.

له‌ملاولاوه له‌سه‌ر به‌رده‌ پانه‌کان روویانکرده‌ قه‌یله‌و نوێژه‌کانیان خویند، پاش لیبوونه‌وه، بزهی نادره‌ستیان ده‌کرد، پیاوی شه‌ره‌زاو ترسنۆکت تیدا ده‌دۆزییه‌وه.

هه‌ر ئه‌و پۆژه‌بوو، خۆر گزنگی خسته‌ سه‌ر به‌رزایی لوتکه‌ی ده‌ربه‌ند له‌هه‌ردوو به‌ره‌وه، له‌و کاته‌دا دا به‌شبووین له‌سه‌نگه‌ره‌کانماندا، ده‌نگی فرۆکه‌ی مینکی (۲۱) ده‌هات به‌سه‌رماندا، دوو مینک تیژ تێپه‌رین روو له‌شاری سلیمانی و خه‌یرا له‌ولاوه‌ گه‌رانه‌وه سه‌رمان و ده‌ستیانکرد به‌بۆردومان. له‌په‌یشه‌وه له‌و لۆریه‌ زله‌ پر له‌ته‌ماته‌یه‌یدا که‌ له‌سه‌ر چه‌قی شه‌قامه‌که‌ به‌ نیازی ئه‌وه‌ی رینگه‌ بگریت له‌تێپه‌ر بوونی ده‌بابه‌و ناقیله‌و سه‌یاره‌کانی سوپای دوژمن ئه‌گه‌ر له‌که‌رکوه‌وه بۆ سلیمانی بروت، داندرا بوون. هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ ویزه‌و شلپه‌ په‌یدا بوو ته‌ماته‌بوو به‌دۆشاو و خه‌نه‌و له‌ده‌ست و پینی شه‌قامه‌که‌ گیراو لۆری شه‌هیدبوو.

ئه‌و هاتوهاوارو ده‌نگه‌ده‌نگه‌ نه‌ما، سه‌لاوات لێدان نه‌ماو پياوه‌ ئازاکان جووله‌یان له‌خۆبێری، مه‌ترسی ئه‌وه‌ هه‌بوو شه‌هید ببن، به‌لام واش نه‌بوو به‌لکو ئه‌و ئازایانه‌ جووت جووت به‌ره‌و دوا هه‌له‌هاتن و مه‌یدانی جه‌نگه‌که‌یان چۆلکرد.

هه‌ندیک خه‌لک که‌ مه‌رکه‌زی عه‌شایه‌ری بوون و پێیان شووره‌یی بوو هه‌لبه‌ین ما بوونه‌وه، ئه‌وانه‌ی ده‌مناسین حاجی قادری سووتکه‌و براو ده‌ورو به‌ری و شیخ ره‌وفی شیخ عبدالله عه‌سکه‌ری خۆی و پياوه‌کانی، هه‌ندیک له‌عه‌شایه‌ره‌کانی دۆلی سوورداش و له‌به‌ری هه‌مه‌وه‌هه‌ندیشه‌وه هه‌ندیک ما بوونه‌وه که‌ من ناسیاویم نه‌بوو له‌گه‌لێاندا، کۆی هه‌موو ئه‌وانه‌ی

مابوونه‌وه نه‌ده‌گه‌یشتنه یه‌ک له‌چواری ئه‌و هیزه‌ی ئیواره له‌وی بوون بو گه‌یشتن به‌به‌غدا. حاجی سالح پیاویکی به‌سال‌چووی گوندیکی دوو سنی مالیی شورججه، له‌پیش منه‌وه له‌که‌له‌که به‌ردینکا بوو به‌خوی و تفه‌نگه برنه‌وه دریزه‌که‌یه‌وه، وره‌ی ده‌دایه به‌رم و هاواریده‌کرد عه‌لی مه‌ترسیت نه‌بیت، شه‌رت له‌سه‌ر ده‌که‌م هه‌تا ده‌ربازمان ده‌بیت شه‌و، ئه‌وه‌شمان له‌یاددنه‌چیت سه‌رپه‌رشتی ئه‌م خه‌لکه هه‌ندیک کادری پارتی ده‌یانکردو له‌کاتی هه‌له‌هاتی خه‌لکه‌که ئه‌وان هه‌ر مابوونه‌وه‌و که‌موکورت ده‌وری سه‌رپه‌رشتی خویان ده‌بینی.

هه‌موو ئه‌وانه‌ی مابووینه‌وه هه‌تا تاریکی ئیواره تاکه تاکه تفه‌نگمان ده‌ته‌قاند له‌وه‌لامی ئه‌و توپانه‌ی له‌مه‌عه‌سکه‌ری ته‌کیه‌وه بو‌مان ده‌هاتن، که زوربه‌یان توپی دوو‌که‌ل بوون، ئیمه ئه‌وسا شتی وه‌هامان نه‌بینبوو، به‌یانی کاتیک دابه‌شیانکردین، شوپینکیان دابوو به‌من و کورپیکی خزمم رووبه‌رووی مه‌عه‌سکه‌ره‌که بوو؛ نه‌مه‌ه‌زانی که پوژ بووه هه‌ر بجوولیمه‌وه ده‌رده‌که‌وین، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش هه‌موو توپ و گولله‌کان ئه‌وییان ده‌گرته‌وه. ته‌فته‌قه شاخیک که ده‌روانیته سه‌ر ماله‌کانی ته‌کیه به‌لای قشلاخدا، شه‌ری دوور ده‌ستپیکرد، ئه‌و هیزانه‌ی داندرابوون و که‌مین بوون که له‌هه‌ندیک عه‌شایه‌ری دنیا‌یده پینکه‌اتبوون شکان، پاش شه‌ریکی پاله‌وانانه، چه‌ند که‌سینکیان لی به‌دیگیراو هه‌ندیکیان شه‌هیدبوون که هه‌ره ناودارو ئازاکه‌یان شیخ عه‌بدولای سه‌یده، برای حاجی شیخ قادرو دووهم کاکه‌حه‌می ته‌لانی برای کوینا سمایلی ته‌لان و مه‌حمودی حاجی شه‌ریفی سردی و هه‌ندیکتر شه‌هید بوون ناوه‌کانیانم له‌یاد نییه.

کاتیک پاشه‌کشه‌مان کرد حاجی سالح بانگی کردو دوو سنی گولله‌ی کرداری به‌تفه‌نگه برنه‌وه‌که‌ی سه‌ره‌وانده ناقله‌کان و هاواریکرد "عه‌لی وه‌ره، مه‌ترسه" منیش ته‌نیا مابوومه‌وه، ئه‌و کوره‌که‌ی له‌گه‌لمدابوو، به‌یانی زوو هه‌له‌هات، منیش دوو تفه‌نگم پین بوو یه‌کینکیان هی پیاویکی خه‌لکی گونده‌که‌مان بوو، ئیواره چوو‌بوو بو سه‌ردانی مالی برای له‌چه‌مه‌مال و تفه‌نگه‌که‌ی لای من دانابوو. قه‌مه‌سه‌له‌یه‌کی سه‌ربازی گه‌وره‌م پینوو له‌گه‌ل نانیکی زورو کتربیه‌کی گه‌وره‌و مه‌تاره‌یه‌کی ئاو، نه‌مه‌ده‌ویست هیچ یه‌کیک له‌مانه به‌جیبه‌یلیم، ده‌شترسام تا ده‌گه‌مه سه‌ر شاخه‌که به‌دی بکریتم و بمپیکن به‌گولله‌یان به‌توپ. هه‌ر چوونیک بوو وره‌ی حاجی سالح به‌کیشی کردم و گه‌یشتمه بن رازه‌که‌ی دیوی به‌رده‌قاره‌مان و له‌مه‌ترسی ده‌رباز بووم، پاشان دوو دوو سنی سنی سه‌نگه‌رمان به‌جیه‌یشت هه‌ر که‌سه‌و

به‌لایه‌کدا، من و حاجی به‌رهو مالی خۆمان. ئهو سه‌رده‌مه توتنمان کردبوو له‌نیوانی گوندی هه‌یدەر به‌گ و گۆپته‌په به‌ناوی نارنج کوژراو، به‌پشتی ئاغجه‌له‌ردا پۆیشتین و به‌یانی دنیاپۆشن خۆمان کرده ناو مالانی داله‌وای سه‌روو. خه‌لکی گونده‌که مه‌ترسییان لینیشتبوو پۆیم هیرشیان بۆ به‌ینیت، بۆیه هه‌موو چالیان هه‌لکه‌ندبوو بۆ شارده‌وهی گهنم و دانه‌ویله‌کانیان و که‌لوپه‌لی زیاده‌یان، سلاومان کرد، ده‌مانویست نائیک بخۆین ئه‌وسا برۆین. پۆزی دووهم بوو، فرۆکه بۆ پشکنین ده‌سووراپه‌وه، خه‌لکی ناوچه‌که ترس لینیان میوان بوو، هه‌ر یه‌که به‌دوای چاره‌سه‌ریکی مال و حاله‌که‌یدا ده‌گه‌را ئه‌گه‌ر دوژمن هیرشی بۆ هینان، خه‌لکه‌که فرموویان کردین، چوینه مالیک نان و چایه‌کمان خوارد، ئیمه چهند به‌په‌له بووین ئه‌وانیش له‌ئیمه به‌په‌له‌تر بوون بۆئه‌وهی ئیمه به‌پۆی بکه‌ن و بکه‌ونه مال شارده‌وه.

ورده‌ورده‌و به‌وشیاری به‌رهو نارنج کوژراو پۆیشتین، له‌پۆی له‌گه‌ل حاجی لیکجیابووینه‌وه، من بۆ هه‌واری توتنمان و ئه‌ویش بۆ شو‌ریجه.

کاتیک چوومه سه‌ر زه‌رعاته‌که که‌سیکی ئیمه له‌وێ نه‌بوون، هه‌مووی به‌بۆنه‌ی شکانی ئیمه‌وه چووبووینه‌وه ناو گونده‌که‌مان، منیش به‌رهو گوند به‌و ماندوو یه‌تیه هه‌نگاوه‌کانم خیراتر کرد، کاتیک که‌یشتمه به‌رمالان، تووشی دوو سێ پیاوی لای خۆمان بووم زۆریان لا سه‌یر بوو که منیان بینی وتیان: ”دوینێ ئه‌وانه‌ی خۆمان هاتنه‌وه وتیان به‌به‌رچاومانه‌وه عه‌لی تۆپ لینیادو کوژرا، ئیستا براکانت هه‌ر له‌هه‌وال پرسیندان” هه‌ر چۆنیک بوو چوومه‌وه ماله‌وهو به‌یه‌کتري شاد بووینه‌وه، ئهو جارهیان نه‌کوژرا بووین.

دوابه‌دوای ئه‌وه‌ی خه‌لکی له‌ده‌ربه‌ند سه‌رکه‌وتوو نه‌بوون، به‌وه پۆیمی قاسم زیاتر هاربوو، ده‌وری دیکتاتۆریه‌تی خۆی ده‌ستپیکردو مه‌سه‌له‌ی داواو یاداشتی کوردی خسته‌ پشنگوێ و ده‌ستیکرد به‌راونانی که‌سانی کوردپه‌روه‌رو بیانووگرتن به‌خه‌لکی کورد.

له‌ملاشه‌وه پارتی و سه‌رکرده‌یه‌تی سیاسی کورد که‌وتنه‌ مقومقوی ئه‌وه‌ی به‌رگری بکه‌ن یان پاشه‌کشه‌ بکه‌ن، دیکتاتۆریه‌تی قاسم زیاتر بواری ئه‌وه‌ی ده‌خولقاند بریاری به‌رگری بدریت، ئه‌وه‌بوو یه‌که‌م کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌ندامانی سه‌رکرده‌یه‌تی پارتی له‌عه‌وده‌لان ئه‌نجامدراو بریاری دروستکردنی ده‌سته‌ی چه‌کداری درا. من ئهو کاته هۆشی سیاسیم کزو نزم بوو، له‌مه‌سه‌له‌کان نه‌ده‌گه‌یشتم، هه‌ر بۆیه‌ش نه‌مه‌زانی شو‌رش یانی چی و ده‌بیت که‌ی ده‌ستپیکات و مه‌رجه‌کانی ده‌ستپیکردنی چیین و مه‌رجه‌کانی سه‌رکه‌وتنی

کامانهن و ئەو شۆرشەى ئىمه له کام جۆره شۆرشەيه، چه کدارىيه؟ يان بى چه که؟ له کام ئاستى ئابوورى و کۆمه لايه تىدايه و دژى کىيه و کى دۆست و پشتىوانىه تى و هيزى بنچينهى کامهيه و بهرنامهى بهرپوه بردنى و دوورو نزيكى شۆرشه که کامانهن و هيزى ئىمه له گه ل ئەو هيزهى ده جهنگىت هاوسهنگى چۆنه و چه ند ده توانریت روو به رووى بووه ستين؟ هه رچه ند ئەمانه م نه ده زانى، به لام پاک و دلسۆزو خوينگه رم بووم، ئاره زوى تىگه يشتنى باره ئالۆزه که م ده کرد، پاش گه رانه وهم له و شه ره دۆراوه نابه رامبه رهى ده ربه ند، جار يکتر ده ستم کرده وه به کار و کاسبى جوتيارانه. باوکيشم له کار که وتبوو، کابانىکى واشمان نه بوو تو زىک چىژى لىوه ربگرين، ئەو کارهى ده شمان کرد برىتیبوو له داره يتان و سه پانى و توتنه وانى، چونکه خۆمان پارهمان نه بوو، خاوه ن زه وى زه ويه کهى بۆ ده کىلاین و تۆوى ده داينى و هه ندیک خه رجى تىدا ده کرد، له هاوینداو له سه ره وه ختى کۆکردنه وهى به رو بوومدا له دوو سى به ش به شىکيمان پىده برا، ئىمه ش به و به شه ژيانىکى مه مره ومه ژيمان ده برده سه ر.

بووم به پيشمه رگه

لهو جارانهى دهچووم بو دارهينان له ناو چه مى رهزان لهكاتى هاموشومدا دانه دانه چه كدارم ده بينى، نه وسا ناويان (كومه له) بو، هيشتا ناوى پيشمه رگه دانه برابوو به سهرياندا. مه ترسى زوريان هه بوو له وهى دوژمن پييان بزانيت لهو ناوهن و بدات به سهريانداو تووشى زيان بين، له بهر نه وهى زوربه يان بى چهك بوون.

زورجار خويان لاده داو ده يانويست نه يانناسم و شوين و پييان نه زانم، جاريكيان وهه ريكهوت دوانيان هاتنه لام و داوايانكرد كه هه نديك ئاروو هه نديك شهكرو چايان بو بكرم له گه له دوو جووت پيالوو، به لام ئاگاداريانكردم به هيچ شيويه كه ناويان نه بهم. پاره شيان دامى بو كرپنى پيوستيه كان، وتيان: "به رگويمان بكه ويته وه له ناو خه لكدا باستكردووين بو خوت چاك نييه" نه م قسه يه م زور لاسه يربوو، بوچى ده بيت من ناويان نه بهم؟! پاشان نه وان بو هه ره شه م ليده كه ن؟ زور له دلما گري بو، به لام له بهر نه وهى دوستايه تيه كه مان نويوو، هه روه ها به هوى نه و ئاره زوو ده يرينه ي هه م بوو بو تيكه لاوبوونم به كورو كومه لى سياسى، پشتگويم خست و بو سبه ي شته كانم كرى. به يانى له روظان زووتر، پيشنه وهى خه لكيتر به رى بكه ون، من گوندم به جيهيشت و روو له چه م رويشتم تا شوينى دياريكراو، له وي كه لوپه له كانم داناو ده ستمكرد به داربرين، هيشتا باره داره كه م ته واو نه كرده بو، به كيكيان هاته لام و پاش چاكوچونى وتى: "نه شياكانت هيتاوه؟" وتم: "به لى" و شته كانم دايه و رويشتم، به لام ئاگام ليوو خوى ده شارده وه بو نه وهى من نه زانم بو كوئ ده چيت، توزيك دووركه وته وه براده ركه يتريشى گه يشته لاي و به يه كه وه نه شياكانيان بروو رويشتم.

چه ند جاريتر ناو به ناو ده هاتنه سه ر ريگام و فه رمانيان ده دامى، منيش نه وه نده ي ده كرا بو م هه لده سوراندن، تا ده هات خو شم زياتر ئاره زوى نه و جو ره ژيانه م ده كرد، به راستى لام شتيكى جوان و خو ش بوو له و شاخ و چولانه دا به چه كه وه و ئازايانه ده هاتن و ده چوون، من خولياى نه وه يان بووم زياتر پيموا بوو نه گه ر مرؤف ئازاد نه بيت ناتوانيت كه لكى هه بيت بو خو شى چجاي كومه لگا.

ورده ورده خولياى شاخ و ناو (كومه له) كه وته سه رم، زووزوو ده چووم بو چه م و خو م له گه رانه وه دواده خست بو نه وهى هاوريكانم بينم، تا جاريكيان پيم به جه رگمدا ناو لي مپرسين: "نه گه ر منيش بيم بو لاتان چهك هه لگرم ده لين چى؟ چه كم ده دنه و ده مكه ن به (كومه له)؟" له وه لامدا

هانیان دەدام نەبم بەچەكدار، بەلكو پەيوەندى سياسيان لەگەل بەكم و كارى نەينىيان بۆ ئەنجامبەدم، وەلامەكانيانم بەدل نەبوو، تا رۆژى ۱۹۶۲/۲/۳ پەتى ئارەزووم پساندو چوومەو و ئەشكەوتە دوو كۆن، ئەوساكە وردەوردە دەركەوتبوون، دەزاندرالەو ئەشكەوتە دەژين و لەگونەكاندا شەوان خەلكيان كۆدەكردهو خۇيان ئاشنادهكرد بەخەلكى و لەسەر دىكتاتورىەتى قاسم قسەيان دەكرد.

ژمارەى ئەو پيشمەرگانەى لەوئىبوون بەچەكدارو بى چەكەو خۇى دەدا لەبىست كەس و باشتري چەكيان تەنگىكى يانزەتيرى دەستى شەهيد حەسەن كەو لەو تەنگىكى ئوردونى دەستى ئەحمەد عەبدوللا كەلورى بوو.

پاش سلاو و ماندوونەبوونى، كەمىك پشوووم دا، لەكوپىكى چىنگۆى زەرددا چايەكيان دامى، هەموو دەمى سوتاندم، وتیان: "خيزە وا هاتوويت؟"، وتم: "دەمەويت بىم بەكۆمەلە لەگەلتان" بەزەردەخەنەو و تیان: "ئەمەى تۆ دەيلنى بۆ تۆ جارى ماوئەتى، چونكە ئەم كارەى ئىمە پئىبەلەدەستين ئەركىكى زۆر قورسەو بەتۆ جيبەجى ناكريت، چونكە كارىكى دژوارەو لەوانەى بەچەندين سەل لەسەر يەك بخايەنيت و مرؤف دووچارى گيران، كوژران، زامدارى، برسيتى دەبيت. باشتروايە برؤيتەو مالهەو لەكارى نەينيدا لەگەلمان كاربەكەيت، ئەوئيش بەشيكە لەخزمەتى شۆرش و شۆرشگيريتى.

قسەكانيانم زۆر بەدل نەبوو، هەرچى ئەوان دەيانوت من نەمدەبىست و هەر بەزۆرى زۆردارى پئىمداگرت و وتم: "هەرچى پئىم بكرىت دەيكەم، بەلام رؤيشتەو مومكىن نيە". كە زانيان سوورم لەسەر راو بۆچوونى خۆم، وتیان: "باشە بەلام دەبيت هەرچى پئىمان وتى ئەنجامى بەدەيت" وتم: "بەلى"، لئىم گەران و وەكو بەردەستىك لايان مامەو.

ماوئەكەى زۆر لەو چەم و چۆل و چرەى چەمى رەزاندا بەبى چەك مامەو، چام لئىدەنا، نانم دەبرژاند، چىلكەو دارم دەهينا، بەرؤژ بى چەك ئئيشكيان پئىدەگرتم. ئەوسا تەمەنم خۇى دەدا لە ۱۴-۱۶ سەل، لەناو ئەشكەوتى دوو كوندە هەندىك زەل و حەسىرو پووشوپەلاش و گەلاى وەريوى دار، لەجياتى راخەر راخراوو، شەوان لەسەرى دەخەوتين و دەركاى ئەشكەوتەكە بەكەلەكە بەردەلچنرابوو بۆ ئەوئەى سەرما كەمتر خۇى پئىدا بكات.

ئەو سەردەمە خەلکی گوندەکانی دەورو بەر ماست و دۆو نان و پتویستی چاکیان بۆ دەهیتاین، وردەوردە خۆشەویست دەبووین، چونکە کادەرەکانی ئەو سەردەمە و توریایو قسەزانبوون، لەمزگەوتەکاندا دوو سێ سەعات باسی مەغدوری کوردیان دەگێرایەووە فرمیسیکیان لەچاوی جوتیاران دەهیتا، بەراستی بۆ راپەراندنی خەلکی توانایەکی هونەری سیاسی چاکیان هەبوو، ئەوسا هەرچەندە شۆرش ساوا بوو، لاواز بوو، بەلام شۆرشگێزان بەبرابوون، دلخۆشبوون، براو تەبا بوون، خاوەنی دیسپلینی بەهیزبوون، هەر بریارێکی سەرەو دەدەرچوو، گورج جێبەجێ دەکراو کەس سەرپێچی لێ نەدەکرد.

وردەووردە دەچووینە ناو گوندەکان و خۆمان نیشانی خەلکی دەدا، چەکەکانمان هەرە باشەکانیان ئەوانە بوون تۆزیک گوللەیی دەهیشتەو، وەکو وتم: دوو تەفەنگی ناوداری تێدابوو کە دوو سەربازی راکردوو هیتابووینان، ئەو دوو تەفەنگە ببوون بە بووکی ناو چەکەکان و هەموو هاوڕێکانیان هەناسەیان بۆ سەر و چەکی ئاوا نوێ هەلدەکتشا، شتیکی سەیر و دلخۆشکەر بوون، پێشمەرگەکان دلسۆزو راست و پاکبوون.

پۆژ لەپۆژ زیاتر خەلکی بەشۆرش ناشناتر دەبوون و لەدەوری کۆدەبونەو شالایی درێندانەیی پژی می قاسم هاوکاری گەشەکردنی دەدا، گرتن و راوانانی خەلکی شارەکان ببوو بەهۆی ئەوێ کۆرە شاراییەکی زۆر پوو بکەنە بنکەیی چەمی پەزان.

شۆرش پوو لەگەشەکردن بوو، سەرەتا لەدۆلی خەر بەندەلوو لەیەک ئۆتۆمبیلی پۆلیس درا، ئەوێش سام و هەببەتی بۆ کۆمەلەکان پەیدا کرد، لەپریکداو بەنەخشە هەندیک پۆلیس بەچەکەکانیانەو پووینا کردە ناو شۆرش، هەر لەو کاتەداو لەیەک نەخشەدا هینزیکیی ریکخراو نیردرا بە دەورو بەری مەرکەزی ناوچەیی ئاغجەلەر کە مەرکەزی پۆلیس لەهەندیک لەو گوندانەیی لەناوچە شاخاویبە کە بوون، ئابلۆقە دران و داوای خۆبەدەستەو دانیان لیکرا، لەهەندیکیاندا بەرگریان کردو هەندیکیشیان بێ ماندوو بوون خۆیان و چەکەکانیان هاتنە پال شۆرش و بوون بەکۆمەلە.

تا دەهات پۆلیس ژمارەیی لەناو شۆرشدا زۆر دەبوو، هەندیک لەو پۆلیسانە پلەیی سوپایان هەبوو، هەر کە دەهاتنە ناو شۆرش دەکران بەلنپرسراوی ئەو پۆلیسانەو وردەوردە دەبوون بەلنپرسراوی گەورە لەلق و بەتالیۆنەکاندا، وردەوردە ئەفسەری سوپاش لێیان هاتنە دەری و ئەوانیش دەوری مەکتەبی عەسکەری و لێپرسراوی هیزە کۆماندۆکانیان دەبینی.

بەبەشدارى و گىزپانى پۇلىس و ھاتنى ئەفسەرو سەرباز بۇ ناو شۆپش، چەندىن جۆر چەكى سووک پەيدا بوو، ھىزەكان رېكخران و كۆمەلە ناوى گۆراو بوو بە "پىشمەرگە" و (پ.م). دەستە و پەل و لق و بەتالىون و ھىز پەيدا بوون و ناوچەكانى بەفراوانى گرتەو ھىزەكان لەم سەرەو ھە بو ھاوکارى ئەو سەر دەپوشتن.

سالانە و لەسەرى بەروبووم كۆكردنەو ھەدا شۆپش لەگوندەكان خەرمان لۇغەى دەسەند، لەھەموو دانەوئەلەدارىك و لەئازەلدارەكانىش خىزى سالانەى و ەردەگرت بۆئەو ھى بەسەر بنكەى پىشمەرگەدا دابەش بكرىت، پىشمەرگە ناوئىكى نوئى بوو، لای خەلكى زۆر خۆشەوئىست و پىرۆز بوو، لەلای دوزمىنىش زۆر سامدار بوو.

لەرىگای تەنزىمى شارو لادىكانەو ھەوالى جموجۆلى دوزمن بەرىكوپىكى دەگەبى پىش ئەو ھى كارەكەى ئەنجام دابىت.

دەستە و پەل و لقەكان كەوتنە جەولەى ناوچەو گوندو مال بەمال دەچوون و ياساى دابەشكردنى پىشمەرگە بۇ نانخواردن لەمالاندا داھات. لەرئى دانانى جوتيارىك يان چەند جوتيارىكى خەلكى گوندەكە بۆئەو ھى ھەر كۆمەلە پىشمەرگەبەك چو ھەر گوندىك داوا لەو بكن دايان بەمەزىنن و نەھىلن پىشمەرگە لەپال مزگەوتەكاندا بى شىو سەربىنئەو ھە.

كادرى رېكخراوى سياسى ناوچە بەناوچە دابەشكران و ھەر كادرىك بەرپرسىار بوو لەكارى رېكخستن و كۆكردنەو ھى زانىارى لەسەر جموجۆلى دوزمن و سىخوڤەكانى، ھەروەھا دەورى و شىارى و رېكخستنى جوتيارانىان دەبىنى و دەنگوباسى چالاكى ھىزى پىشمەرگەيان دەگەياند بەجەماو ھى ناوچەكەيان.

لەگەرمەى ئەم رووداوانەدا، من پىشمەرگەبەكى بى چەك بووم لەچەمى رېزان و لەو بواردە خەرىكى خۆباشتر خوئندەواركردن و فېرى لەبەركردنى رېستەى رامىارى و چۆنئىتى قسەكردنى سياسى دەبووم.

لەو كاتانەدا كادرو سەركردەكان لەبابەت درىژەدانى شۆپش و ئابلوقەى ئابورىبەو دەدان، لای ھەندىك خەلك و ھەبو لەماو ھى دوو سى سالدا شۆپش دەگاتە بەرھەم و مافى خەلكى كورد و ەردەگىرئىت، لای ھەندىكىتر و ھەبوو دوورنىبە شۆپشەكە درىژە بخايەنئىت و لەپىنچ سال زىاترىش و لەھىچ دەروازەبەكەو ھە ئازووقە نەگات، نموونەيان بۇ شۆپشگىزپانى گەلى جەزائىر دەھىتايەو ھە كە رىخۆلەى وشكەو ھەبووى ئازەلىان خواردو ھە،

هه‌ندیک که گوئی له‌م گفتوگۆیه بوایه هه‌ره‌سی ده‌هیناو ده‌یوت: "ئیمه تا پینج سالیترا ئاوا به‌شاخوه ده‌ژین؟"

ئهو سه‌رده‌مه پینشمه‌رگه یارمه‌تی پینه‌ده‌درا، هه‌رک‌سه ده‌بوو به‌پینشمه‌رگه، ده‌بوو ئه‌وه بزانیته یارمه‌تی مادی نییه، هه‌ندیک‌جار له‌سێ چوار مانگدا (5) دینار ده‌درا به‌هه‌ندیک له‌خیزانداره‌کانی باری ئابووریان زۆر نزم بوو، من ئه‌وسا جار هه‌بووه به‌ش‌ش مانگیش په‌نجا فلسم سه‌رف نه‌کردووه و نه‌شم بوو، بۆیه راهاتبووم ده‌ست نه‌که‌م به‌گیرفانمدا. پینلاو و به‌رگه بۆره‌که له‌بنکه ده‌یاندامی و خواردنیش له‌بنکه یان له‌مالان ده‌مانخوارد.

ئه‌وسا که هه‌ر له‌بنکه بووم زۆرم چه‌زده‌کرد رینگه‌م بده‌ن بچه‌ ده‌سته‌یه‌ک و جه‌وله‌ بکه‌م له‌ناو گونده‌کان و ناوچه‌کان، چونکه ئه‌وه‌ی له‌جه‌وله بوایه له‌ژیانیکی ده‌روونی خوشدا ده‌ژیاو به‌راستی هه‌ر ئه‌وانیش به‌پینشمه‌رگه ده‌ژمیردران.

هیشتا (30) هه‌زار دیناره‌که‌ی رینگای هه‌ولیر- کۆیه نه‌که‌وتبووه ده‌ست شو‌رپش، بنکه‌کانیش و سه‌رکردایه‌تیش خاوه‌نی ده‌رامه‌تیکی مادی ئه‌وتو نه‌بوون، به‌لام کاتیک ئه‌و پاره‌یه گیرا جگه له‌وه‌ی بوو به‌هۆی به‌رزکردنه‌وه‌ی وره‌ی خه‌لکی و ده‌رامه‌تیکی کاتیی چاکیش بوو بۆ شو‌رپش، هه‌ندیک پینه‌و په‌رۆی باری ئابووری شو‌رپشی پینکرا.

شو‌رپش روو له‌گه‌شه ده‌رۆیشت، هیزیکی په‌نجا شه‌سه‌ت چه‌کداری که بۆ ئه‌وسا زۆر بوو له‌ناوچه‌ی بیتواته‌وه هاتبوون بۆ چه‌می ره‌زان، هاتنی هیزه‌که جینگای سه‌رنج بوو، هه‌موو ئه‌وانه‌ی له‌چه‌م بووین هه‌سه‌تمانده‌کرد شتیک به‌ده‌سته‌وه‌یه، به‌لام ریک نه‌مانده‌زانی چیه‌ی، زۆرم گوئ هه‌لخست نه‌مزانی، پاشان براده‌ریکی نزیک له‌لینسرراوان پینوتم: "ئه‌مشه‌و به‌ریده‌که‌وین به‌ره‌و دۆلی ئاغجه‌له‌ر به‌نیازی ده‌ورگرتنی شاری ئاغجه‌له‌رو گرتنی"، له‌گه‌ل غه‌ریب سه‌عید که هاو‌پڕی و هاوته‌مه‌ن و هاو‌گوندی بووین که‌وتینه‌ کوششی ئه‌وه‌ی بمانبه‌ن له‌گه‌ل خۆیان، کاتیک هیزه‌که عه‌سریکی دره‌نگ که‌وته‌رپڕی هه‌رچی ئیمه‌ کردمان به‌رپرسیاری چه‌م و هی هیزه‌که‌ش رینگه‌یان نه‌داین، وتیان: "ئیه‌ منداڵن و ته‌مه‌نتان ناگونجیت، ده‌بیت لیره‌ له‌بنکه خزمه‌ت بکه‌ن، له‌کاتیکدا شه‌هیدو برینداریان هینایه‌وه ئیه‌ به‌رده‌ستیان بکه‌ن" هه‌ولی زۆرماندا پیمانوتن: "نان، ئاو، کۆله‌ پشت، گولله‌ی (ئار بی جی) قازیفه‌، فیشه‌کی زیاده‌ هه‌لده‌گرین به‌س بمان به‌ن"، هه‌رچی ئیمه‌ وتمان ئه‌وان گوئیان لێ نه‌گرتن و ده‌سه‌تمانکرد به‌گریان کاتیک دلیا بووین نامانبه‌ن،

ئەوان پۆيشتن من و غەريب بەجوت بەدوایاندا پۆيشتین بۆ بەشداری و لەشەرەكەشدا دەوری خۆمان بینی.

وردهورده خەلكی دەگەيشته ئەو بېروایەي ئەمەي ئیستا بەرپابوو شۆرشە نەك كۆمەلە چەكداريكي بئى بەرنامە دەست بكات بەرپرگرتن و شەرو كوشتوكوشتار.

ورەو پەرورەدەي شۆرشگيريتي و دلسۆزي و پورەدانی هەنگاسای جەماوەري وەهای کردبوو كە هەموو تينكوشەريكي چەكداري پيشمەرگە ئارەزووي لەشەهیدبوون بکردايە، پيشمەرگە ئەوەندە بەدلسۆزي کاريدەکردو ئەوەي سەلي لیتەدەکردايەتەو شەهیدبوون بوو، بەلكو ئاواتيان دەخواست شەهیدبن و بنکەيەکیان بەناوەو ناو بنريت، تازە پيشمەرگەيەكي مۆرد خوادەي سەروو شەهید ببوو، ناوي صديق بوو، بنکەي خالخالان لەکاريزە بەو ناوي نرا بنکەي شەهید صديق، پيشمەرگە زۆريان لا پيروز بوو شەهیدبن.

خەلكی گوندەکانيش وەها هاتبوونە جۆشوخرۆش، کي دەيويزا لەگوندیکەو بۆ گوندیکيتر بئى پسوولەي هاموشۆ بروات، خيزا لەلایەن لیترسراوي گوندەو دەگيراو بەدوو سي جوتياردا دەنيردرا بۆ نزیکترین بنکەي پيشمەرگە.

ئەوسا تەمەن و شکلي من هي ئەو نەبوو بېروام پيشکەن كە بۆ بەشداری شەر دەشيم، چونکە لەپيشووتر وەها هاتبوو شەر بەسمیلي گەرەو قەدو بالای بەرزو زمانی دريژو زەبەلاح دەبيت، نەك بە بېروام ميشک.

زۆر هەولم دا لەو حەوزەي چەمي رەزان دەرباز بيم و بېروم، پينگيان نەدام و نەشەدەکرا سەر بەخۆ بېروم، چونکە ئەو سەردەمە لیترسينهو هەبوو، زەبت و رەبت ئەوەندە توند بوو يەکيک هەلەيەکی بکردايە وەهايان ليدەکرد جاريکيتر نەچیتەو سەر هەلەکردن.

رۆژگار بەو جۆرە گوزەرا تا هەلێکم بۆ هاتە پيش، لەو کاتانەدا هيزەکانی لۆلان و دەوروبەري دژی بنەمالەي بارزانیهکان بوون و ناکۆکیەکانيان زۆر توند ببوو، کاک عومەر دەبابەي رەحمەتي لیترسراوي ناوچەي بيتواتە بوو دانرابوو هيز بەريت و بروات بۆ ئەو ناوچەيەي گرتک و حەسارۆست بۆ هاوکاري بارزانیهکان، من خرامە ناو ئەو (٤٠) پيشمەرگەيەي بەرپرگرتن بۆ ئەو ناوچەيەو تەنگيکی نهایەت جاندارو هەنديک فيشەکی ئينگليزييان دامی، کە دەبوو بە بر بەند دواکەي برنم بۆ

ئەو ھى لەجىياتى فېشەكى خۇي بەكارىيېنىم، بەراستى ھەرچىم كرد بۇم
خۇش نەدەكرا.

لەكاتىكىدا كە ئىمە لەچەم بەرپىكەوتىن مانكى چوار بوو، ھەوا بەرەو
گەرمى دەپۇيشت، بۇيە ھېچ حىسابى ئەو ھەمان نەكردبوو كە ناوچەي
بالەكايەتى و دەوروبەرى ھەسارۇست ساردا، بەكراستىكەو ھەرپۇيشتىن،
گەيشتىنە بېتواتە، پاشان لەويۇە بەرەو ناوچەي بالەكايەتى بەرپىكەوتىن،
چووينە گوندى گولان، پاشان بۇ گرتك و پۇستى. پېشمەرگەكان بەلاشانى
پشتى گولان و ھەسارۇستدا دابەشبوون. شەوان زۇر سارد بوو، باش
لەيادم ماو ھەمانكى ھەوت بوو لەپۇژى (۱۹۶۲/۷/۱۴) لەگەل ئەو ھى شەپىكى
گەرم بوو بەلام ھەموو سەرما كەسىرەي كوردبووين. زۇرمان دووچارى
نەخۇشى سىكچوون بېووين. لەو كاتەدا نەخۇشخانەيەكى گەپۇكى شۇرپ
لەگوندى گولان دانرابوو بۇ سارپىژكردنى بىرىنى زامدارانى جەنگەكە،
ورداوردە نەخۇشەكان دەبرانە ئەوي. ئەو تاعونە منىشى گرتەو ھەو بىرديان
بۇ ئەوي و چەند پۇژىك لەوي بووم. ئىوارەيەك فەرماندەي كەرتەكەم
لەگەل سەردەستەكەم و ھەندىك پېشمەرگەيتر ھاتن و وتيان: بابرۇين،
لېمپرسىن: "بۇ كوي؟" وتيان: "بىرپارمان ھەرگرتو ھەگەپىنەو، ئىستا
شۇرپ لەوي چاك گەشەيكردو ھەو پىويستىيان پىمانە"، من ئاكام لەو ھە
نەبوو بېرس شوپنەكەيان بەجىھىشتو ھەو ھاتوونەو ھەو. كەوتىنەپى، بەچەند
پۇژىك گەيشتىنە گوندى گرپتەپەي مامەي عەبدوللا لەسەر زىيەكەو
لەپەندى خاندا سەوزەواتىكى زۇر كرابوو، پېشمەرگەيەكى زۇر بەبازنەيى
دانىشتبوون و مام جەلال قسەي بۇ دەكردن. دىمەنىكى زۇر دلخۇشكەرانەي
ھەبوو، خۇمانكرد بەناو كۆبوونەو ھەكەدا، مام جەلال بەھارى ھىتابوو ھە
ئەژنۇ، لەپاش تەواوبوونى كۆبوونەو ھەكە كويخا شەرىفى سەيدان و مەلا
صدىقى تليان و حاجى محەمەد دالەوا چوونە لاي مام جەلال و بۇيان
گىراپەو ھەكە ھاتوونەتەو، ئىجازەي دابوونى و ھەرچى فېشەكى كەم بېوو
بۇي بۇاردبوو، من و مەجىدى مرە شەكرخۇرى كانى بى پوتەلە بووين،
ئەو چو ھەو ھەكە كانى بى و منىش بۇ عەسكەر، لەوي نەمامەو، چووم بۇ
شىخانى سوورقاوشان، پۇژى دوايى پېشمەرگەيەك ھات و وتى: مام
جەلال دەلەيت بەپەلە بگەپىتەو ھەچەم، منىش مام جەلام چاك نەدەناسى،
شارەزاي جۇرى توورەبوونى نەبووم كە لەكاتىكىدا لەگەل يەكىك توورە
دەبىت و بىلبىلەي چاوى دەسووپى و پوو دەكاتە يەكىكىتر پىدەكەنى. بە
تەتەرەكەم وت: تۇ بۇ سبەي خۇم دىم، ھەر ئەو پۇژە شەو دوو سى
پېشمەرگەيتر ھاتن و وتيان: يان ئىستا پىشمان دەكەويت يان چەكەكەت
دەبەين، توورە بووم و چەكەكەم دانى.

سبەى زوو پيشمه رگه يه كيتر هات و وتى: له چه م داواتده كه ن، نه مده توانى نه چم ناچار پيش پيشمه رگه كه كه وتم و چووم بو چه م، كاتيك چوومه بافله كه هه وايه كى خوش له تافگه ي ئاوى جوگاي پشت بافله كه وه به رده بو وه بارودوخى كى دروست كرد بو وه هه واى ئيركونديشن خوشتر بو، مه نجه لى زله زله له گوشتى گا له سه ر ئاگر بو، مام جه لال به خيترايى ده هاتوده چوو، له نيوانى ريزه پيشمه رگه دانيشتوو ه كانى ئه م به رو به رى سه كوكانى بافله كه قسه ي ده كرد، سلاومان كرد، پيشمه رگه كه وتى: "شيخان" بو نه هاتوى بو ئيره يه كسه ر؟" وتم: "مه سئوله كانمان له گوپته په له گه ل به ريزت قسه يانكردوو وه من ئيجازم له وان وه رگرتوو وه بو يه ك هه فته" وتى: "ئهى بوچى له ناوچه ي بادينان گه رايته وه؟" نه مده زانى زمان لووسانه و به فيل جوايى بده مه وه پيمو ابو مه سئوله كان نه يانو يراوه باسى راستى رو داوه كه بكن بو يه وتم: "زورمان سه رما بو" تووره تر بو، منيش وامده زانى به زه يى پيمان ديته وه وتم: "كاتيك ئيمه رو يشتين سه رو كراسمان له به ر بو وه ويش كه س هيچى بو نه كردين، پيلاومان نه بو، جلوبه رگمان ته بو، سه ربه رگمان نه بو" نه يه يشت قسه كه م ته واو بكه م چاوه كانى كه وتته فرين و نه راندى: "برون زيندانى بكن و هه تا من ليزم هه ر كه سيك به رى بدات ئه ويش زيندانى ده كه م"، خيتر وه كو تاوانبار ره فطار كرام، خرامه ئه شكه وتيكه وه پرى بو وه سيخو رو جاش و خه لكى خراب، ئيواره بو وه لئيرسراوه كه يان ته نه كه يه كى دايه ده ستم له رووباره كه ئاو به ينم، زورم پى ناخوش بو، تووره بووم و وتم: "مومكين نيبه ئاو به ينم" باش بو پيشمه رگه يه كى هاو پى كونم له وى بو وه سه رى كردمه وه و ئاويان پى نه هينام.

ئه سپى تينى بو هينام، داوامكرد له گۆشه كانم دانين كه كه مينك دوور بم له زيندانى به كانيتر، ئه ويش براده ريكم هاو كار يكردم و له په نايه كى زيندانه كه وه جيگير بووم، زور دلم سه غله ت بو، كه سيك نه بو وه سه رم هه لبداتى.

له و روژانه دا پوليسه كانى دوكان هه موويان به چه كه وه هاتن و خويان دابه ده ست شو رشه وه و چه كى زور يان هينابوو، خوشى و سه ركه وتينكى چاكبوو، ئه و روژه ٥٩ روژ بو من له و ئه شكه وته دا ئه سپيم ده كوشت، شه و چه م بو به چه پله ريزان و ته قه ي خوشى، منيش به كويره خه ته كه ي خوم نامه يه كم نوسى بو مام جه لال و داوامكرد به و بونه يه وه ليمبورن و له م زيندانه ئازادم بكن، باش بو نامه كه م گرتى و ئازاديان كردم. به لام غه زه بى مام جه لال هه ر له سه رم بو، كه زانى له ئه شكه وتينكى بچكوله دا شتم ده نووسى، وتى: "هه تا من له م هيزه بم نابيت تو چه ك بگرى به ده سه ته وه" منيش له دلى خومدا به لئيمدا هه ر ده بيت ئه و برياره ت پى بشكينم.

ماوهیه کی چاک له چه م له ئیداره دانرام بۆ بهردهستی، هه موو کاریکیان پینده کردم، ماوهیه ک دهیان ناردم نامه ببه م بۆ هیزی بیتواته، به بی چه ک به رۆژیک ده چوم به بیتواته و له ویشه وه به رۆژیک ده هاتمه وه.

ماوهیه ک باراشیان پینده ناردم بۆ ئاش له سورقاوشان هه تا جاریکیان له گوندی عه سکه ر به ندیه کیان دامن له گه ل براده ریکی تر دا بیگه یه نینه چه م، شه و بر دمانه ئاشه که ی شیخان له و ی تا به یانی ئیشکمان لینگرت، ئاخری له ده ستمان رایکرد، چونکه ئیمه بی چه ک بووین و له کاتی ئیشکی هاوړیکه مدا فیلی لیکر دبوو، و تبووی ده چه مه سه رئاو، کاتیک نه هاتبو وه منی له خه و هه لساند، راما نکرد، نه یگه یشتینی و خوی کرد به مه خفه ره که ی قه شقو لیدا، له سه ر ئه وه ش هه ندیک لومه کراین، به لام من به لگه م هه بوو چونکه له سه ره ی ئیشکی مندا نه رۆیشتبوو.

ئه وسا په لیککی ئیداره له عه سکه ر هه بوو، ئه و ئه رکی کۆکردنه وه و پاریزگاری ئه و ده غلۆدانه بوو له سه ر فه رمانی جوتیاران کۆده کرایه وه. هه ر کاتیک ئارد بۆ چه م پتویست بوایه چه ند باریک گه نم ده نیردراو ده برا بۆ چه م. ماوهیه ک دایان نام له و به شه کارمه کرد، سه ره تا باراشه ارین پاشان کرام به سه رده سه ته، دوا یی کرام به کادری کۆکردنه وه ی گه نم و جۆو ره وانه کردنی به سه یاره بۆ عه سکه ر. هه ر به ته نیا ده گه پام، چونکه هه ر دینه ک چه ند که سیک به رپر سیاری کۆکردنه وه ی بوو له و گونده چال ده کرا هه تا من ده چوم به لیست وه رمه دگرت و ده منارد بۆ سه رووی خۆم.

به هۆی ئه م کاره مه وه دۆست و ناسیاویکی زۆرم له ناو جوتیاراندا په یدا کرد له ناو چه کانی شوان، شیخ بزینی و قه لاسیووکه.

له کاتیکدا ده گه پام ئه سپینکیان دابوو پیتم بۆئه وه ی فریای کاره که م بکه وم، یه که مجار بوو شه ریکی زۆر گه وره ی رۆوبه رۆو له نیتوانی سوپای عیزاق و هیزی پینشمه رگه به و به ربلاوییه رۆوبدات و منیش تیندا به شدار بم، که پانتاییه که ی له ده ره بنده ی بازیا نه وه به ره و ئاغچه له ربو، چه ند شه و و چه ند رۆژی خایاند، سه ربازیکی زۆر به شدار بوون، ده بابو و فرۆکه ش هاو کاریده کردن، شوینیک هه بوو له ده ور به ری گوندی خه به نده لوو پینده و ترا گرده قاره مان. ئه نجامی ئه وه ئه و ناوه ی لیترا، مام جه لال داوای له هه ندیک پینشمه رگه کردو وتی: "ده مانه ویت ئه و گرده بگرین بۆئه وه ی دوژمن بشکیت، به لام ئه وانه ی ده چن سه به ینی ئه م ده مه قاتیحایان بۆ ده خوینین و شه ره فی شه هیدو قاره مانیان پینده ده ی، چونکه سه رکه وتنی ئه م شه ره سه رکه وتنی شوړش و گه له" (۱۸) پینشمه گه شیرانه خو یان

فیدا کردو چوون گرده که یان گرته وه و شه هیدیش نه بوون، به لام هر له و شه ره کومه لیک کورپی چاک له و چند رۆژه دا شه هیدبوون، زیانکی زۆریش له دوژمن کهوت و ده بابا به یک به هه لگه راوی و چهک و تهرمی سه رنشینه کانیه وه کهوته دهست شۆرش. ئه و شه ره وره ی دا به خه لگ و پالی نا به شۆرشه وه به ره و پیش له و ناوچه یه، ئه و چند رۆژه ئیمه ش دهوری خومان بینی له به ریکردنی نان و خوراک پیویست له گونده کانه وه بۆمه یدانیه جهنگه که.

پاش ته و او بوونی کۆکردنه وه ی زهکات و ده غلودان گه رامه وه عه سکه ر، پاش ماوه یه یک دوو چاری گرفتیکی بچکوله هاتم له سه ر ئه وه چوومه وه چه م و له ئیداره مامه وه، هه تا ژماره م گۆرپییه وه له گه ل عه بدوللای ئه حلان شوانی کۆنه پۆلیس و ئه و هاته ئیداره و من چووم بۆ شوینه که ی ئه و له قی (۳) شه هید عه زیز عه و ده لانی، کاتیک به خۆش حالیه وه رۆیشتم له ناو ئه شکوت سه حرادا که بۆ لقه که به کارهاتبوو، چاوم کهوت به لیتیرسراوی عه سکه ری لق که ناوی ره سول ئاغابوو خه لکی گوندی گلناغاج بوو. پیمراگه یاند که من له جیگای عه بدوللا دیمه لقی (۳) و ئه ویش ده چینه ئیداره له چه م. زۆر به ره قی وتی: "ئیمه پیشمه رگه ی ئازاو شه رکه رمان ده ویت، تۆمان ناویت"، وه کو ئه وه وابوو گولله یه کم لیتدهیت، چونکه منی له شه ردا نه بینیه، یه کیکم له لقه که یان ده ناسی ناوی مه لا تالیب بوو خه لکی ساله یی پردی بوو، پیاوانه هاته پیشه وه و وتی: "کاک ره سول من له په له که ی خۆمدا قبولمه بابیته لای من، گه نجه کی ده لیت ترسنۆک، جارئ ئیمه نه مانبینیه له هیچ حاله تیکدا، ئازا یان ترسنۆک". زۆرم پینخۆشبوو، مه لا تالیب به و هه لویتسه ی قه رزاری کردم، چوومه ناو په لی (۲) له ده خورپه رزگارم بوو، خواخوام بوو زوو بکه و نه جه وله و چه م به جیبه یلم، وه هام لیهاتبوو رقم له چه م ده بووه، هه زمه کرد ئه وه نده دوور بکه ومه وه به سه ردانیش رووی تینه که م.

لقه که مان رۆیشته ده ور به ری قسلاخ و شیخ وه یسی بۆ چاودیری جموجوولی حکومهت له و سه رده مه دا.

به هاری سالی ۱۹۶۳ بوو، لقه که مان یان نارد بۆ گوندی کوچک نه خشینه له وی چاودیری که نه که وه ی ده ور به ری چه مچه مال بکه ین، چونکه هه واله کان وه ها بوون هیرشیکی بی شومار دیت بۆ سه ر ناوچه ئازاد کراوه کان.

چەند رۆژىك بوو لەو ناوھ بووين، ژيانىكى زۆر نوو و خوشبوو لام، ناوھ ناوھ حەرەسىياتمان بەردەكەوت، هېچ لەشانم ناخۆش نەبوو، چونكە دووربىنەكەم دەنايە چاومەوھ ھەر لەبانى مەقانەوھ ھەتا دەوروبەرى سەنگا و دەوروبەرى دەربەند دەمپوانى بۆ جموجوولى سوپاي دوژمن.

بەيانىيەكيان لەرېنكخستنى شارى كەركوكەوھ ھەوالىكيان ھىنا كە گوايە رۆژىم نىيازى ھەيە بەيانى ھىرشىكى بەربلاو بكاتە سەر ناوچە رزگاركراوھكان، بەتايبەت ھىزى رزگارى كە دەكاتە شوانەكان، شىخ بزىنى خوارو و سەروو، قەلاسىنوكە، ھەر ئەو رۆژە بروسكەى ھىزھات كە دەپوت چاودىرى شەقامى كەركوك - سلېمانى بكەن و لەئاستى خۆتانەوھ رېنگەى لىنگرن و لىي بدن.

ئىوارەى ئەو رۆژە كۆكرائىنەوھ لەمزگەوتەكەى كوچك نەخشىنەدا، پىيانرېگەياندىن دەبىت دەكەس خۆى ئامادە بكات پاشان خۆمان دەستنىشانى دەكەين، بەيانى لەگەل تارىك و پووندا بېرۆنە سەنگەرەوھ لەنزىكى جادە لەكەندەكەوھ، لەكاتىكدا دوژمن ھات ھەر يەكىك تەنيا (۵) فېشەك بەتەقېنىت لەپىشەنگى ھىرشەكەو پاشەكشە بكەنەوھ سەنگەرەكانى دواتر، نىياز لەمەش وەشاندى دەستىكى ناخافلانەو سام خستتە بەر دوژمنە.

شەو لەمزگەوتەكەدا چرايەكى كزمان داگىرساندبوو، بۆ دروستكردى خواردىنىش ئاگرمان ھەر لەژوورەوھ دەكردەوھ، چونكە گوندەكە لەجادەكەوھ نزىكەو مەترسى ئەوھ ھەبوو دوژمن توپى لىيدات. بەيانى پىش پوناكى بەيان لەخەو ھەلساين و ھەموو چوینە دەرەوھ پوو لەسەنگەرى ديارىكراو، ئىمە (۳۰) مەترىك لەتاشەبەردەكانى سەر شەقامەكە لەناو تەختى زەوييەكەدا سەنگەرمان بۆ لىدرايوو، بەقەد بالاى زەلام چووینە ناوى نمم باران دەبارى. سەنگەرەكان لەئەرزدا بوون، لایەكى سەرى گىرابوو، باران نەيدەگرتهوھ، تەنگەكانمان بەدەستەوھبوو لەپال نواكەدا يەكىك مىلى لەكونەكەوھ دەردەھىنا، كزەباى داھات باران بە باوھ بوو، دنيا پوون بېزۆھ، لەولاوھ وەكو پەوھ رېشۆلە كە لەترسى واشە خۆى بەزەویدا دەدا ئاوا حەرەس قەومى سەر سىپى و رەش كەواى درىزى كراسى لىوار بەدەمەوھ گرتوو تەنگ بەدەستەوھ ھەر خۆيان ھەلدەداو خۆيان بەزەوييەوھ دەنووساندو دەھاتتە پىشەوھ. زۆر نزىكبوونەوھ بەتەواوى خەرىك بوو بىنە سەرمان لەسەنگەرەكەدا، سەردەستەكەمان وتى: دەست بەكارىن، دەستمان پىكرد، پىنج فېشەك تەواو، دەش تەواو توژىك كشانەوھ، مەيتى زۆريان لىكەوت، بەشىوھى بارانەكە گوللە دەبارى، ھىشتا لىلى ماوو گوللەكان سوور دەچوونەوھ، ھاوھنە (۶۰) ملیمەكان لەنزىكمان لەسەر يەك

دهكه وتنه وه، رینگامان نه بوو هه لسین، مه ترسی ئه وه مان هه بوو بگیریین یان سه نگره كه مان به سه ردا بروخیت، هه رچونیک بوو فه رمانی كشانه وه درا تا هه موومان ده رچووین له سه نگره كانمان گولله ی ده ورو به رمان وری كر دین. هه رچونیک بوو كه یشتینه وه سنووری براده ركان و سه نگره كانی پشته وه ی خو مان، هیژشی حه ره س قه ومی مه وجی دا له هه موو لایه كه وه، دالاش ئاسا دابارین، ته قه ی ئیمه ش پوو به روویان بو وه وه، خو یان به زه وییه وه نووساند، تو پپاران کراین، ده بابه و دوشكه و ناوه ناو هس فرۆكه ی میك بۆردوو مانیان ده كر دین. وه ها ریکه وت من كه وتمه ئه و شوینه وه كه ره سول ئاغای لیبوو له گه ل چوار پینچ پینشمه رگه دا، منیش چومه لایان و زۆر دلم خوشبوو کاتیک لای ئه وان خۆم گرته وه. به ردیکی خه له سه ر گردۆلگه كه بوو ره نگه له شووتیه کی گه و ره خه ركان گه و ره تر بوو بیت، له لاشانی گردۆلگه سه ر پوو ته كه ش ره وه زیکی بچكوله هه بوو، ده تواندرا له کاتی باراندا سی چوار كه س خوی له باران بپاریزیت. ره سول به منی وت: "ئیمه ده میكه لیزه ی، مه جال ناده ن سه ر هه لپین، حه زم له جگه ره یه ده چینه ئه وئ جگه ره یه ك ده خوین، تو ورده ورده ته قه یان لی بکه، مه هیله بینه سه ر گرده كه پاشان ئیمه ش دینه وه لات" جگه ره خو ریک شه ریکی چرم كرد، به رده كه ی خۆم له پالیدا دریژ كر دبوو، به فیشه ك كون كونیان كر دبوو، منیش له ترسی قسه ی به كه م پۆژی ره سول ترسم لانه بوو، ناوه ناوه به تفه نگه پینچ تیره ئینگلیزییه كه م كه زۆر كۆن و خراپ بوو ته قه یه كم ده كر دو به به رد میله كه یم ده هینایه وه و په رۆ چه و ره كه م له میله كه ی ده دا، چونكه زوو زوو ده نووسا، هه ر له م ته قه ته قه دا بووم كورپکی هاو ریم ناوی جه بار مه حمود بوو، خه لکی گوندی سه ربیر بوو گه یشته لام و زۆر گه رم بوو له ته قه كردن، زۆر ملی هه لده بری، هیورمكر ده وه، وتم شه ر له وانه یه زۆر بخایه نیت ئیمه ش ته قه مه نیمان كه مه هه ول بده كه و كوژی له سه دا یه ك بكوریت. ئه وه چاكتره له وه ی به هه زاران فیشه ك بته قینیت، چونكه كوژران و ره داده به زینیت، و ره م زۆر به رز ببۆوه، جه بار هاتبوو، ره سول و ئه وان له لاشانمانه وه پپیان وابوو دوژمن له قۆلی ئیمه وه ناتوانیت سه ر بکه ویت، جگه ره خو ر بوو به دوو جگه ره خو ر، نیو سه عاتی خایاند، به جه بارم وت: "وشیار به با بزائم بۆ سه رناكه ون" جه بار وتی: "ئه ها ته ماشاكه له ولاره خه ریکه پشتمان ده گرن، به لكو دوانیان برۆنه سه رووترو له وپوه دایان په ریننه وه خواره وه" کاتیک چووم هه واره كه خالی بوو تومه ز هه له اتبوون به ره و پاشه لی سه نگره كان، زۆر بانگم كردن ده نگیان نه بوو، له و به رمانه وه ریزیک سه نگره ی خو مان هه بوو، بانگیانكردم كه ره سول له گه ل براده ركان چوون بۆ لای سه رلقه كه مان كه ئه وسسا شیخ عوسمان عه ولانی بوو، تومه ز له وئ شیخ عوسمان کاتیک ده زانیت ره سول شوینی

خۆی چۆلکردوووه پېشمه رگه کانی لیداده بریت و خۆی محاسه به دهکات و
دهریدهکات له شه رگه که و دهینیریته وه بۆ چه م.

شه ر دریزه ی کیشا، ئیواره، کات خۆی دابوو له چوار له گه ل جه باردا
جامانییه کانمان هه لته کاند بۆ سه نگره کانی خۆمان و هه لسانیه پین و
به جووته هیرشمانکرد بۆ گردۆلکه یه کیتر که له سه ر سه ری دوژمن بوو،
له وی چه ند فیشه کیکمان به یه که وه گرته ناو قه له بالغیه که و پاشه و پاش
پوو له شه قامی سه ره کی چه مچه مال هه له اتن، له خواریشه وه هیزه کانمان
هه ندیک کشانه دواوه و مه عه سه که ریکیان هه لداو هه موویان ته قه یان راگرت.
ئیمه ش که کات خۆی دا له شه شی ئیواره پاشه کشه مان کرد بۆ مزگه و ته که ی
کوچک نه خشینه، به سه ر ته قه قه شاخیکدا گه راینه وه کاتیکم زانی چه بار
خۆی دا به زه ویداو فیشه کی برده پیش و وتی: "کیی تو؟! چه ند جاریک
دوو باره ی کرده وه کاتیک سه رنجم دا سه ربازه و خوده که ی له سه ردایه و
کوژراوه به یه که وه چووینه سه ری، کومه لیک فیشه کی پینوو، دیار بوو
یاریده ده ری دووه می ره شاشی برین بووه، له پالیدا تفه نگیکی ئینگیزی
که وتبوو، زورمان پینخۆش بوو، وتم: "خوا دای ئه وه تفه نگه که م مسوگر بۆ
ده گورن" فیشه که کان زوربوون، به جووته به سه ری به رزه وه چووینه وه
لای هاو ریکانمان ته نیا ئیمه ده سه که وتمان ببوو، هه موو ده وریان لیداین،
ریزیان لیده گرتین، ده ستیان به سه ر شانماندا ده دا.

تفه نگ و فیشه که کانمان دایه سه رلقه که، پینشیا رمانکرد تفه نگه که ی من
بگورن، زور به داخه وه بۆیان نه گورین، به لام هه ر یه که چه ند فیشه کیکیان
داینی، ئه و پۆژه سه رکه وتوو بووین.

براده ران ها تنه لام، وتیان: مریشک ده کړین، هه ر یه که ده بیته (۱۰۰)
فلس بدات، من وتم: "زور سوپاس من ناخۆم چونکه پارهم نییه" براده ریک
لیمتوو ره بوو، وتی: "من پاره که ت ده دم و هه ر ده بیته هه لسیته" خه فه ره کان
مریشه که کانمان ئاوه پرووت کردو خستیانه مه نجه له وه، هه ر چه ند که سیک
به یه که وه مریشه کیک دوانیان کریبوو، کات خۆی دابوو له (۱۲) ی شه و،
هه لیان ساندین زور هه ولما ده هه لنه ستم، به لام وازیان لینه هیتام، هه لسام
ژوو ره که زور تاریک بوو چراکه باش رۆشنی نه کرد بۆ وه. له ته شتیکی
بچکۆله دا پر کرابوو له ئاوی مریشه که وه گوشته که ی و هینایانه پیش، زورم
حه ز لیبوو، زور ده میک بوو گوشتی مریشکم نه خوارد بوو، یه که م که وچک
فروجاوم خسته سه ر لیوم، فریکم لیدا هه ر هه موو ده ماره کانی له شم وه کو
به چکه چۆله که ده میان کرده وه، ئای له و ته زوانه ی به له شمدا ده هاتن، له
ژیاندا جاریکتر ئه و ته زوووه خۆشییه م نه دیوه ته وه، شه و به تیزی خه وتین،

له و سه ره وه زوو هه لساین له سه نگره کانمان دامه زراینه وه، شه پ دهستی پیکرده وه، هیزی دوژمن خوی له ئیمه نه دا، جاده و جاده پوو له دهر بهندی بازیان پویشته، زور بهی هیزی به ره و ژوو به ریکرد، پوژی دووه می شه پمان بوو نیوانی ئیمه و دوژمن (۵۰۰) مه تر نه ده بوو، به ته واوه تی لیکنزیک بووین، فرۆکه نهیده توانی له بهر هیزه کانی خوی بوردومانمان بکات.

ئه و پوژه واته پوژی دووه می شه پ نیوه پو ببوو، بروسکه ی سه رکردایه تی هات که به په له هیزه که مان به ره و چه م به ریکوپینکی بکشیته وه، ئه م هه واله مان زور پیتاخوش بوو، چونکه لای خومانه وه سه رکه وتوو بووین و نه مانده هیشته دوژمن بپته پیشه وه، به لام بریاری سه رکردایه تی چی بویه ئه وه جیبه جیده کراو هیزه که مان که وته پئ به ره و ئاغچه لهر، له کاتی که هیزی زوری دوژمن پوو له سلیمانی ده جوولا. وه کو شاره میرووله ئیمه ش به داوینی ئاغچه لهر دا. به ره و چه می ره زان به ریزو یه ک له دوا ی یه ک مه سافه وه رگیرا، بو ژمه کان له گونده کانی سه ر پینگا لامان ده داو نانمان ده خواردو ده که وتینه وه پینگا هه تا که یشتینه پشتی پله ی به رده عه لی پوو به پووی قه لای جولندی. له وئ شوینی سه نگر یان بو دیار یکردین، هیزیکی یه کجار زور به ده وری چه می ره زاندا سه نگر بهندی کرد بوو، به لام هیزی حهره س قهومی و هیز شه که ی له وه به توانا تر بوو، بویه هیز به ته واوه تی که وتبوونه جموجول.

ئیمه له سه نگر دا ده مان پوانیه هیزه له ژماره نه هاتوو ه که ی حهره س قهومی، سه راپای گونده کانی ناوچه ی قه لاسیوکه ی گرتبو وه، گونده کان زور به یان ده سو تیندراو به بلدوزهر ته خنده کران، دهر گاو په نجره به سه یاره و تراکتوو به کول ده گو یزرانه وه له لایه ن حهره س قهومی به کانه وه تالانی مه پو بز و گاوگوتال دهستی پیکردو مالاتی که س نه پار یزرا. پیشه نگی هیز شه که که یشته زیخه لان و خورما حاجی و لاقه دی ئه شکه وتی گامیشان، گولله و توپی دوژمن هه مووی ده که وته چه می قه لاه و ده وروبهری سه نگره کانی ئیمه، هه ندیک کاکه ل و می که له مه پ له و ناوه بوو هاتن تالانی بکه ن، ده ستمان کرد به لیدانیان و تالانه که مان لیسه ندنه وه، شه رگه رم بوو، ئه وان زور بوون، لیمان هاتنه پیش تا خورئاوا، پاشان کشانه وه گوندی عه سکه رو له وئ سه ربازگه یان دانا بوئه وه ی سبه ی بومان بینه وه.

پوژی دوا یی به دروشمی "احنه البدو، وین العدو" بومان هاتنه وه، ئه و پوژه ش نه مان هیشته له وه زیاتر بینه پیشه وه، هه رچی هاوارو هؤسه ی (خفافیش اللیل) یان کرد ئه و پوژه ش گه رانه وه گوندی عه سکه ر، ئیواره ی دووه م بوو، په شید سندی نوینه ری هیز بوو ئاگاداری لق و په له کانی

پیتسپیردرا بوو، لقی ئیمه حاجیتانی سهرووی پیتسپیردرا بوو، تازه دوو رۆژ بوو گه‌یشتبووینه حاجیتان هیرشی حهرس قهومی دای به‌سه‌ماندا، ئیمه چووینه ئهم به‌ره‌وبه‌ری شاخه‌که، داله‌که‌رخۆره‌کان هاتته‌ ناو گونده‌که‌و ده‌ستیانکرد به‌شهره‌خۆری، ته‌قه‌مان لیکردن، توپبارانیکی چرمان له‌سه‌ر بوو، به‌ به‌رچاومانه‌وه‌ ده‌رگا‌و په‌نجه‌ره‌کانیشیان ده‌خسته‌ سه‌ر شانیان و ده‌یانگه‌یانده‌ مه‌عه‌سه‌که‌ره‌که‌ی حاجیتانی خواروو. مال به‌مالیان تالانکرد، ته‌قه‌ی ئیمه‌ هه‌ندیک په‌ریشانی کردبوون، به‌لام نه‌ببوو به‌هۆی ئه‌وه‌ی شه‌ره‌و شاتال نه‌گویزنه‌وه، خه‌لکیان لیکوژرا، زامداریان زۆر بوو، به‌لام خۆیان ئه‌وه‌نده‌ زۆر بوون ده‌ت زامدار ده‌کرد بیستی تر ده‌هاته‌ شوینی، تا ئیواره‌ شه‌ر بوو، ئیواره‌ گه‌رانه‌وه‌و گونده‌که‌یان سه‌راپا تالان کردو سوتاندیان، خانووی تیدا نه‌ما‌بوو نه‌سووتیندریت.

هیزه‌کانی ئیمه‌ چونکه‌ له‌شوینه‌کانی خۆمان هه‌لکه‌ندرابووین، له‌رووی ئیدارییه‌وه‌ باش به‌رپه‌وه‌ده‌چوو ئه‌و گوندانه‌ی ئیمه‌ له‌سه‌ری دابه‌ش ببووین ده‌ره‌قه‌تی نانی خۆراپی نه‌ده‌هاتن، شه‌رشیش ئازوقه‌ی وه‌های له‌وی بۆ نه‌خستبووین، ناچار بۆ خۆمان پاره‌مان کۆده‌کرده‌وه‌ بۆ کرینی نان و میوژه‌ ره‌شکه‌و هه‌نجیره‌ وشکه‌، ده‌بوو ئیداره‌ بکه‌ین. رۆژی شه‌ره‌که‌ هه‌تا نه‌مانده‌توانی ئاویش په‌یدا بکه‌ین، چونکه‌ ئاوی گونده‌که‌ش له‌ژێر ده‌ستی حهرس قه‌ومیه‌کاندا بوو، شه‌و چووینه‌ ناو گوند مال به‌مال گه‌راین هه‌چ له‌که‌لاوه‌ سووتاوه‌کاندا نه‌ده‌بینرایه‌وه‌، من زۆر گه‌رام دوو شتی باشم ده‌سته‌که‌وت ۱- قوتویوکی به‌تال بۆ ئاو بردن. ۲- گۆزه‌یه‌کی سووری بچکۆله‌ ره‌نگه‌ سی کیلۆ گه‌نمی کوتراوی تیدا بووبیت، هه‌ردووکیانم له‌گه‌ل خۆم برد. شه‌و ده‌ستم کرد به‌کولاندنی گه‌نمه‌که‌و کردم به‌ (دانوله) به‌خوینوه‌ ده‌ستم‌انکرد به‌دابه‌شکردن و خواردنی له‌ناو ده‌سته‌که‌ی خۆمانداو وه‌کو میوژ ده‌مانکرده‌ گیرفانمانه‌وه‌ بۆ کاتی برسیتی.

ئىنقلابى ناوخۆى بەعسىيەكان

زولم و نارېئىكى ناو بەعسىيەكان وەھاي كرد خۆيان لەناو خۆياندا ئىنقىلاب بکەن و گۆر بۆ حەرەس قەومى ھەلکەنن و ناوى حەرەس لا قەوميان لىبىنن، ئەم كودەتايە پروداويكى زۆر چاک بوو بۆ ئىمە، چونکە ھىزەكانى دوژمن ناکۆكى تىکەوت و پەلاماردانەكەى سەر کوردستان پاشەوپاش کشايەووە و جوتيارە ديلەكانى ئاغجەلەر بەردران و خەلکى گەرانهووە سەر کەلاوہ سووتاوہکان و ھەرمالە ھەوليان دەدا سەرى ھۆدەيەک بگرنەووە و ئىدارەى تىدا بکەن و وردەوردە خانو و مال دابمەزرىننەووە.

کودەتاکەى (۱۹۶۳) ھەلئىكى چاک بوو بۆ پشوووان و لاچوونى ئەو حەشاماتە لەسەر کوردستان و جارئىکتر خۆرئىکخستتەووە.

کاتىک بانگەوازى دژى حەرەس قەومىيەكان لەرادىۆى بەغداوہ بلاوئووە، ھىزەكانى شۆرپش بۆ ناوچەى ھىزى پزگارى گەرانهووە سنوورەكانى خۆيان ولقى ئىمەش گەرايەووە و دەلان.

بەھەلمزانى داوامکرد ئىجازەم بەدەن بەرەو عەسکەر برۆم و سۆراغئىكى کەسوکارم بکەم، ئىوارە بوو پۆژ زۆرى نەمابوو ئاوابىت پىگای عەودەلان بەچەمى پەزان و پلەى بەردە عەلى بۆ عەسکەر تا لەچەم پزگار دەبىت کارئىكى زۆر دژوارە، جگە لەبوونى ئاژەلى کئوى وەکو بەرازو دپندەکانئىتر لەبىتشیەى چەمدا، دارو دەوہنى چىرو تارىکونوتەكى، مروف بەھىلاکەت دەگەيەنئىت. ھەر چۆنئىک بوو لەدار بەرپووەكانى سەر گۆرستانەكەى شئىخ ئىسماعىلى عەودەلان کە لەبەرئەوہى شەخسىكى بەرئىزو ناودارە لای خەلکى کەس دەستى بۆ دارەکان نەدەبرد، بۆيە بەرپووى زۆرى ھەبوو، ئىمەش نانمان نەبوو ناچار کۆلەپشتەکەم پىر کردو خوشم ھەمىشە شقارتەو چەقوو قاپئىک و کەوچکئىکم لەکۆلەپشتەکەمدا ھەلدەگرت. وردەوردە ھەنگاوم ناو تەھنگەکەم گرتە دەستەووە ھىشتا پۆژ پۆشنایى دەدا بەچەم لەبىتشیەکە پزگارم بوو، بە ھەورازەكەى پلەى بەردە عەلیدا ھەلگەرپام، لەسەرخۆ دەپۆيشتم، گەيشتە پلەى يەکەم ھەلوئىستەم کرد پشووئىكى چاکم داو خۆم دانەواند، بە دووربىنەکەم سەرنجئىكى وردى ئاسوگەکەم دا تارمايىيەكى پەش لەسەر تەقتەقە شاخەكەى پلەى دووہم بوو، لەو پئىيەشدا ھەر ئەوہى جئىگای مەترسى بوو تەنيا ريزە شاخ و بەردئىک بوو، دەبوو ھەر لەوئوہ برۆين و تەنيا چەكدارىکئىش بەس بوو تا ھەرچى بەرەو ئەوئى بروات بىکوژئىت، تارمايىيەکە زۆر سەرنج پراکئىشبوو نەمدەزانى مروفە يان ئاژەلە، بئى چرپە فئىشەکئىکم خستە بەرو وردەوردە چوومە نئىكى. سەرەتا وامدەزانى سام

وهه‌های کردووه ئه‌و تارماییه بیتته به‌رچاوم، به‌لام که نزیک بوومه‌وه بوو به‌راستی و ره‌شاییه‌ک له‌سه‌ر لوتکه شاخه‌که‌یه و نزیکی ده مه‌تریک لیک نزیک بووین، هاوارمکرد کوره کینی کوژرایت، هه‌ستمکرد جوولایه‌وه، به‌لام ده‌نگی نه‌بوو، جاریکیترو جاریکیترو خۆم شپرزه کرد، ده‌نگ نه‌بوو، چاوم نوقاندو خۆم ته‌کاندا بۆ پیشتر له‌بن تارمایی ئه‌شکه‌وته‌که‌ی به‌ر پله‌که‌دا کۆمه‌لینکی گه‌وره ره‌شایی هه‌بوو، بۆنی نه‌وت و شتی هه‌لک‌پرواوه ده‌هات خۆم خسته پال به‌ردیکی گه‌وره و جاریکیترو دووربینه‌که‌م خسته چاوم، روانیم شتی سووته‌مه‌رویه، روانیم بۆ سه‌ر لوتکه‌که، قه‌لنکه‌و له‌وئ هه‌لنیشتووه، ترسم شکا، چوومه پیش بن ئه‌شکه‌وته‌که‌م تاقیکرده‌وه، تینگه‌یشتیم کاتیک حه‌ره‌س قه‌ومیه‌کان له‌و ناوه‌بوون نازوقه‌ی خه‌لک که له‌و ئه‌شکه‌وته‌دا بووه هه‌موویان به‌سه‌ر یه‌کدا کردووه و نه‌وتیان پیندا کردووه و ئاگریان تیبه‌رداوه. زۆرم به‌زه‌یی به‌خۆماندا هاته‌وه له‌و شاخووداخه‌شدا وه‌کو ئاژه‌ل ده‌ژین هه‌ر لیمان ناگه‌رین بژین، ئیمه به‌چووینه‌ته سه‌ر خاک و نیشتمانی ئه‌وان، ئه‌وان ولاتی ئیمه‌یان داگیرکردووه و ئه‌وانیش ده‌مانکوژن.

زۆر دانیشتم نه‌مه‌توانی بگرم بۆ حالی خه‌لکه‌که‌مان، به‌لام موچرکه به‌له‌شمدا ده‌هات، ده‌توت هه‌زیک موه‌گناتیسی له‌وئ رایگرتووم، له‌پریکدا گویم له‌ده‌نگی پینی گویدریژیک بوو، سه‌رکه‌وته‌ ناو که‌له‌که، خۆم دانه‌واندو روانیم سی چوار پیاوو ژنیک له‌گه‌ل گویدریژیک روو له‌وئ ده‌هاتن و له‌به‌رخویانه‌وه قسه‌یان ده‌کردو دیار بوو ترسیان نه‌ما‌بوو مالیان سووتابوو، هه‌چ شتیان بۆ ده‌رنه‌چوو بوو روو له‌و چه‌مه‌ ده‌پویشتن، نه‌مه‌ه‌زانی بۆ؟

نه‌مویست رایانچه‌که‌یتیم له‌سه‌رخۆ وتم: براینه بۆ کوئ ده‌چن؟ زۆریان پێخۆشبوو گوینیان له‌ده‌نگی براینه بوو تینگه‌یشتن دوژمن نییه، هاتنه‌لام له‌سه‌ر ریگا‌که‌ دانیشتن، پرسیارم لیکردن خه‌لکی ناوچه‌که‌ چییان لینه‌ات پاش ئه‌و شالاره‌ درنده‌یه‌ی به‌عس، وتیان: هه‌موویان رووتکردینه‌وه مال و سامان هه‌رچی له‌گیرفان و به‌روده‌ست و گوئ و مل دابوو بردیان، پاشان بردمانیان ته‌لبه‌ندیک له‌ئاغچه‌له‌ر، هه‌ر له‌برسان و له‌تینوان دوامانپرا، ئاوی ئاو ئاساییان نه‌ده‌داینی، پاش بوو ئه‌م ئینقیلابه‌ روویدا، هه‌موومانیان ئازاد کردو هه‌ر یه‌که به‌لایه‌کدا بلاوه‌مان لیکرد، چونکه‌ که‌س خانو و مالی نه‌ماوه.

هه‌والی مالی خۆمانم پرسی وتیان: چوونه‌ته‌ گوندی موئلیجه هه‌ندیک ناسیاوتان له‌وئ هه‌بوو، ئه‌ویش باشه چونکه له‌نزیکي ئاغچه‌له‌ره ده‌ستی لینه‌دراوه، ئیستا مالی ئیوه‌ش لای ناسیاوه‌کانتان له‌وئ، به‌لام دلته‌ هه‌چ نه‌کات هه‌موو سه‌لامه‌تن.

هەندیک بەیەکەوێ دانیشتین، پاشان ئەوان بەرەو چەم ڕۆیشتن و منیش نەخشەکەم گۆڕی، لام دایە ئەشکەوت و کانیهکەى (کانى دزان) وتم: ئاگر دەکەمەوێ هەتا بەیانى لەویدا بۆ خۆم هەلداژیم بەیانیش هەتا گوندی عەسکەر دەڕۆم و پاشان دەگەریمەوێ ناو هیزەکەى خۆم لەعەودەلان.

سەررازەو سەرپراز ڕۆیشتم هەوای شەوان فینکترە، هەستم بەسەرما دەکرد، هەنگاوەکانم خێراتر کرد. گەیشتمە کانیاوەکە لەبەر زالوش نەمدەوێرا باش ئاو بخۆمەوێ، هەرچۆنیک بوو کوپى چا خواردنەکەم دەرھینا و پرمکرد لەئاو، دەستەسەرکەم پێدادا و هەندیک ئاوم خواردەوێ بەرەو ئەشکەوتەکە ڕۆیشتم. هیشتا ما بووم بگەم ئەوئ تروسکایی ئاگرم بەدیکرد، هەولمدا بێ چرپە لێ نزیك ببمەوێ، وەها نزیك بوومەوێ بۆم دەرکەوت گەنجیکى لای خۆمانە لەوئ هەلاژاوە لەبەر ئاگرەکە بەلام بەخەبەرە، چونکە ئەو لەبەر ئاگرەکە بوو شەوقى ئاگرەکە نەیدەهیشت من بەدى بکات. توزیکتر چوومە پێش و بانگمکرد هۆ (مەلا حەمید) خێرا هەلسایە سەر پێ و دارەکەى گرتە دەستەوێ وتی: تۆ کئی؟

وتم منم عەلە، کاتیک زانى منم زۆر خۆشحال بوو، دیار بوو داڕابوو بەتەنیا بیتاقەت ببوو، هەلسا لەبەرم و شوینەکەى خۆى بۆ چۆلکردم. لیمپرسی نانى لانییە، وتی: دوو ڕۆژە هیچ شتیکم نەخواردووە، چونکە ئاوەدانى نەماوێ منیش هەر بەم چۆلەوێ ژیاوم و کاتیک کۆلە پشتهکەم کردەوێ هەندیک بەپووی گەورە گەورەم دەرھینا زۆرتر دلخۆش بوو، چنگیکم سەرو قنگ بپری و خستەم ناو پشکو ئاگرەکەوێ، دەستیکرد بە تەقەتەق و هەلبەزینەوێ. زۆرى برسى بوو پەلەى کردو یەک لەسەر یەک بەپووی پاکدەکردو دەیخوارد منیش هاوبەشیم کردو هەندیک بەپروومان خوارد، پاشان کەوتینە پرسى لێ یەکتى، وتی: پروداوێکان چۆن چۆن بوو، هەر بەدەم قسەوێ چاوەکانمان لێک دەناو خەبەر دەبووینەوێ، بەیانى زوو هەلساین و ژەمیکتر بەپروومان برژاندەوێ، پاشان من پام گۆڕی و گەرپامەوێ بۆ عەودەلان و ئەویش بەرەو هەوارى ڕووخوا لەگوندی عەسکەر.

پاش چەند ڕۆژیک سەرەتای گفتوگۆ لەنیوان شوپش و حکومەتى عەبدولسەلام عارف دەرکەوت، هەرچەندە پێشتریش لەگەل حەرەس قەومییەکان و لەگەل ڕژیمی قاسمیش گفتوگۆی نەزۆک کرابوو.

جینگای داخە هەموو ئەو یاداشتەنەى ڕۆژانە دەمنووسین لەسەر پروداوێکانى ڕۆژ بەچەند جاریک کەوتنە بەردەمى ئاگرو تالانى بەعس

و کۆتایی به لگهی یاداشته کانم بهر شه پۆل و شالاوی درندانهی ئه نفالی
سئی که وتن و ئیستاش بی به لگهی تۆماری پۆژ قسه ده که م و نامه ویت
هاناش بۆ هیچ به لگه یه کیتر بهرم، چونکه نیازی من یادکردنه وهی یاده
کۆنه کانه که بۆ من پرن له سهروه ری.

به کوردی له (۱۹۶۳) دا بوو جاری دووهم گفتوگو دهستی پینکردبوو،
سه روک وهزیران (تاهیر یه حیا) سهردانی لای به ریز بارزانی مسته فای
کرد، له گه لیاندا نه خشه ی لامه رکه زییان بۆ کورد باس کردبوو که ئه مهش
به ره شترین پۆژ وه رگه را بۆ کورد، بوو به هوی دروستکردنی ناکۆکی و
له توپه رتکردنی بزووتنه وهی یه کگرتووی کورد له کوردستانی خواروو.

ژبانی رۆژانی گفتوگۆ

لەقە کە مان لە عەودە لانەو و گویزرایەو و بۆ گوندی قۆجە لەر، گوندە کە لە نێوانی هەندیک گردۆلکە ی داراوی دایە و لە خوار ماله کانیشەو و پەزو باخی هەنارو هەنجیرو داری بیبەری تیدایە، ئاوی بەشی زەراعت کە موکورت هەبە و پاشە پۆی ئاوە کە شیان دەچیتەو و چەمی گەورە ی ئاغبە لەر، ریک ئەم گوندە لە خۆرە لاتی شارۆچکە ی ئاغبە لەرە. ئەو کاتە بارە گای بە تالیۆنی (۲) باریەو و ئاغبە لەر و ژبانی پیشمەرگە گۆرانیکی نوێی بە سەردا هاتبوو، برنج، پۆن، گوشت، ئاردی سەپی بۆ نان، بە تانی سەربازی بە سەیارە ریکردن، چوونە ناو خەلک و گەران بیئەو و لە هات هاتی کۆپتەر و فرۆکە یتری جەنگی مەترسیان هەبیت. ژبانی لەقە کە ی ئیمەش بە تەواوەتی گۆرابوو، ناو و ناوێش ئیجازە ی دوو سە پۆژ دەدراین، مالی ئیمەش هاتبوونە مۆتلیجە هەفتە ی شەو و پۆژیک دەچوو مەو، هەرچەند گفتوگۆ کە پشت پێبەستراو نەبوو، چونکە ئەزموونی گفتوگۆ ی یە کە م پۆلی بە عسییان ئەو و پێبەخشیبووین کە برۆای تەواو نەکەین و هەمیشە بەوشیاریبەو و لە هیزە کە مان دوور دەکەوتینەو.

ورده و رده هیزەکان مەشق پێدەکران گواپە ئەگەر ریک کەوتین دەبیت لەهیزی سەربازیدا بە شدار ی بکەین و ناشکریت ئەوسا مەشق نەزانین، بە یانیان ماوێەکی باش راست چە بیان پێدەکردین.

پە یو هەندیکردن لە گەل پۆژیمی عەبدولسەلام عارف و هاتنی تاهیر یەحیا بۆ رانیەو دانی بە تانی و برنج و شەکر و پۆن و ئارد و ئیجازە بە پیشمەرگە و کوی بویستایە بۆ ئەو ئی بکریت و پارەدان بە پیشمەرگە و خەلاتی چاک بە ئەفسەرەکان و لێرسراوانی پیشمەرگە، هەلکی چاک پەخساند بۆ ئەو و مەکتەبی سیاسی و ریکخستنی پارتی بە تەواوەتی بنکەند بکریت و خەلکی فیزی بەرە لایی و بی ئیلتیزامی بکریت و خەلکی فیزی ئەو بکریت گالته ی بە پارتایەتی و بیروباوەر بیت و فیزی ئەو بوو بلی بە سەری بارزانی و گوو بە گۆر ی باوکی پارتی.

مەکتەبی سیاسی هاواریکرد لە ریکای ئەندامەکانیەو و ئاشکرایکرد کە سەرکردایەتی بارزانی بە تەنیا لە گەل دەو لەتی عارف و یەحیا بە بە لاش ریکە و تۆو و ئەنجام کورد شستیکی پینادریت، بەلام ئەوانە سوودی نەبوو هەر پۆژیک هەلەستایت لە لقی کدا پەلێک پۆیشتبوو بەرەو لای هیزی بارزانی، راکەرک و بیروایی تا دەهات زیاد دەبوو، ئەو بوو مەکتەبی سیاسی پارتی لە ماوەت کۆنفرانسیکی گەورە ی گرت بۆ ئەندامانی پارتی و

به پرسانی پیشمه رگه. له فەرماندهی پهل هتا سه روو، چه ند رۆژیک قسه له سه ر وه زعه که کرا، ئه وهی به شدار ببوون هیچ که سیک له و کۆنفرانسدا هه لۆیستیکی جیای دژی مه کته ب سیاسی ده رنه بری. هه مووی پالپشتی له سیاسهت و خه تی مه کته ب سیاسی ده کردو دژی تاکرپه وی سه روکی حیزب بوون. به لام هه ر له کۆبوونه وه که هاتنه ده ری هه ر ئه و شه وه له و نوینه رانه به خویمان و چه که کانیا نه وه بۆ لای هیزی بارزانی رۆیشتن.

ماوه یه کی چاک هه و لدره بۆ یه کخستنه وهی مه کته ب سیاسی و سه روکی حیزب، به لام ئه نجامیکی باشی نه بوو.

پاش چه ند رۆژیک مام جه لال به چه ند سه یاره یه کی پر له پیشمه رگه وه ده ستیکرد به جه وله له ماوه ته وه به ره و چه مچه مال هات، لقی ئیمه که له قۆجه له ر بووین بانگکراین و ئیمه ش چه ند سه یاره یه کمان پرکرد، چووینه هه مه وه ند له و یوه بۆ جه باری، له هه ر یه کینک له م شوینانه مام جه لال قسه ی بۆ خه لکی ده کرد، هیزی پیشمه رگه ی کۆده کرده وه و باسی هه لۆیست و بۆ چووینی مه کته ب سیاسی و هه لۆیست و چۆنیتی گفتوگۆی نیوانی سه روکی حیزب و حکومه تی ده کرد. له گه رمه ی کۆبوونه وه دا که س هه لۆیستیکی دژی نه ده نواند، کاتیک مام جه لال و هیزه که ی ئه و شوینه ی به جیده هیشته، ئه وانیش باروبارگه یان لیکده ناو ده چوو نه لای هیزی سه روکی حیزب، تا وایلپهات جه وله که گه یشته ده ربه ندی بیلووله و له پیره سه رکه وت بۆ سه ر شاته و گوندی پشته، له و دیوی بناری به مۆ.

له و ئه هه لگه رانه وه دروستبوو، هه ندیک ورده ته قه ش دروستبوو له نیوان ئه و هیزه ی مام جه لال له گه ل خۆی بردبووی، هه ر له ویش لقه که ی ئیمه هه لۆیستی خۆی نیشاندا و بوونه لایه نگری سه روکی پارته، من و یه ک دووانیک که خۆمان به ئه ندای دلسۆزی پارته ده زانی دژی هه لۆیستی لقه که مان بووین، به لام له دلی خۆماندا.

مام جه لال خۆی و دهسته که ی گه رانه وه بۆ رانیه، له سه ر داوای بارزانی مسته فاو بریاری مه کته ب سیاسی. هیزه که بلاوه یلیکرد، هه ر یه که (5) دینارو ئیجازه یه ک و وه ره قه یه ک کۆبی ده ویت بروات. له و ئه هه ندیک پیشمه رگه خه لاتکراو مه سئولیاتی بۆ دانرا، له و پله یه ی هه ببوو زیاترو دلخۆشکه رتر. پیشمه رگه به پله ی سه دا سه د به لای سه روکی حیزبدا گه رانه وه، چونکه له سه رده می پارته دا پیشمه رگه ده بوو ئیلتیزام بکات، له کۆی پیشمه رگه بوو به ئه رزی خۆی بزانیته، پاره پیدان نه بوو! مه سئولیات به لئوه شاهه یی بوو.

بریار بریاری پارتی بوو تاکه نه‌فەر بۆی نه‌بوو بریار له‌سه‌ر شتیک بدات که دوا‌وژۆی شو‌رشی پیوه دیاره.

کاتیک هیزه‌که‌مان چوو ه‌گوندی قه‌ره‌چه‌تان، له‌ مزگه‌وته‌که‌ پیشوازی‌کراین ژه‌میک دووان برنجی چه‌ورو زۆر، به‌نانی سپی ئاردی به‌مبه‌وه‌و خه‌وی ناو به‌تانی و سه‌یاره‌ی سه‌ربازی، ئیتر به‌ته‌واوه‌تی بوونه سه‌ربازی گومناوی بارزانی و سه‌د تفیان له‌چاره‌ی مه‌کته‌ب سیاسی ده‌کرد، له‌ویدا زۆر رقم له‌بیباری و پوه‌له‌کیتی پیشمه‌رگه‌کانی هاو‌رپیم بۆوه‌و بریارمدا زوو یان دره‌نگ په‌یوه‌ندی به‌ مه‌کته‌ب سیاسی‌ه‌وه‌ بکه‌مه‌وه.

منیش (٥) دینارو ئیجازه‌ی یه‌ک مانگم وه‌رگرت، چوو مه‌وه‌ عه‌سکه‌ر، له‌گه‌ل عه‌بدولا مه‌جیدی شه‌هید ریکه‌وتین تا بوار هه‌لده‌که‌ویت بگه‌ینه‌وه‌ ماوه‌ت خۆمان له‌گه‌ل به‌تالیۆنی حاجی شیخ قادر بگونجینین، ناوی خه‌لکی ده‌نوسرا بۆ چه‌ره‌س حدود، ئیمه‌ش خۆمان ناو نووسکرد بۆئه‌وه‌ی سه‌ریان لیتیک به‌هین و ئه‌گه‌ر له‌رپی چون بۆ ماوه‌ت گیراین بلیین ئیشوکارمان هه‌یه، به‌لام ئیمه‌ ناومان بۆ چه‌ره‌س حدودی نووسیوه، نه‌خشه‌که‌مان سه‌ریگرت، دوا‌ی یه‌ک هه‌فته‌ دوو قۆلی به‌ره‌و ماوه‌ت به‌ناو هیززی بارزانیدا به‌ریکه‌وتین بیته‌وه‌ی بگیریین چووینه‌ ماوه‌ت و له‌ویوه‌ بۆ ژاژه‌له‌و ئاوکورتی و عیساوی. ئه‌وسا باره‌گای مه‌کته‌ب سیاسی له‌ئاوکورتی بوو، چه‌ند هه‌فته‌یه‌ک له‌وی بووین هیزه‌کانی بارزانی په‌لاماری بنکه‌کانی مه‌کته‌ب سیاسیان دا، خه‌لکیکی زۆری هاندا، سه‌ری ئه‌وانه‌ی له‌گه‌ل مه‌کته‌ب سیاسین بۆ پارتی و مال و سه‌روه‌تیان بۆ هیرشه‌ران.

هیز ناوچه‌کانی مه‌کته‌ب سیاسی ته‌نگ‌کرده‌وه‌و شه‌پ هاته سه‌ریان، ئیواره‌یه‌ک هیزیکی یه‌کجار زۆریان هینایه سه‌رمان و له‌یه‌ک دوو رۆژدا به‌گولله کردیانین به‌ئیراندا.

مایسی ١٩٦٤ بوو که مه‌کته‌ب سیاسی و (١٥٠٠) پیشمه‌رگه‌ ده‌رپه‌ریندراين بۆ ناو خاکی کوردستانی ئیران بۆ گوندی به‌ردان و هه‌تا له‌ویش وازیان لینه‌هینان و گولله بارانیاں ده‌کردین.

تیکشکانی بیروباوهر

ئەوسا پیتشمەرگە پیتش ئەم ناکۆکییە سویندی بەسەری یەکتەری و شوپش دەخوارد، بەلام کاتیک ناکۆکی دروستبوو، خەلکانی هەلمەتەکاسە سوودیان لێوهرگرت و شوپشیان بۆ بەرژەوهندی خۆیان بەکاردههینا که وتیان: لایەنی هیزی سەرۆکی حیزب بەلۆری شەکرو ئاردو برنج و پۆن و گوشتی لەلایەن حکومەتەوہ بۆ دیت و بەسەیارە ی سەربازی دەگوینزینەوہو لەجیاتى لیفەى دارزاوی مالان و لەمزگەوت خەوتن، لەمقەپری دەولەمەندو بە بەتانی سەربازی دەخەون و گیرفانی پیتشمەرگە که جاران عانەى تیدا نەبوو، ئیستا پارەى خەلات و پارەى مانگانەى تیدایە، ئەوہى پیتشمەرگە بوایە پارەى مانگانەو ئەوہى فرماندەى دەستەو پەل و لق و بەرەو ژوور خەلاتى بەپیتی پلەى پیدەدراو دەمى چەور دەکرا. هەرچی پیتی بلینیت بیروباوهر لەگۆریدا نەمابوو، ئەم دەمچەورکردن و خەلاتە بیجیۆرپیتە، خۆشەویستی و تەبایی و دلسۆزی و برایەتى لەناو هیزی پیتشمەرگەو خەلکدا نەهیتشت و لەجیگایدا درۆزنى، دەملووسى، ئاژاوەنانهوہ، خەلک تووشکردن، قسە لەسەر خەلکی کردن بۆ خۆگەرەکردن هاتە جیگای و کەس بۆ کورد خۆی نەدەسووتاند. هەرچی فرمیسکی دەرپشت بۆ هەریسەکەبوو نەک بۆ حسین، هەر کە ئاشکراش بوو مەکتەب سیاسى و سەرۆکی پارتي لێکداپران، هەولەدرا گەشە بەکوشتن بدریت، بۆ خۆ چاککردن یەکیکی سەر بەمەکتەب سیاسى بکوژیت تاکو پلەى بەرز بکریتەوہو دەریخات دلسۆزی سەرۆکی پارتيە. بەم شیوہیە ئەنجامی ئەو ناکۆکییە لەوپەرى پەرۆشى و دلسۆزی و خۆشەویستی و خاوەنى بیروباوهرەوہ گەیشتە ئەوہى دەستیان سوور بکەن بەخوینى یەکتەری و هەرچی پینیلینیت بیروباوهر و دلسۆزییە نەمایەوہ!

بەرەو ئىران

ئەو ھىزە (۱۵۰۰) مەزھەبى پەرىنەو بەرى بەردان و بىتووش، ھەر ئەو شەو زىاتر لە (۷۰۰) كەس لەرپى خۇى دزىيەو ھەر گەرايەو ناو ھىزە زۆرۇ زەبەندە عەشايەرىيەكەى سەرۆكى پارتى كۆيكردبوونەو بۆ سەر مەكتەب سىياسىيەكەى خۇى.

واى لىھات لەتەنىشتەو لای دەدا بۆ مىزكردن، كاتىكت دەزانى نەماو ھەلھاتو ھە. ئەو شەو ھىزەكەى مەكتەب سىياسى پەرىيەو ھەر كوردستانى ئىران، مامۇستا ئىبراھىم ئەحمەدو يەككىتەر بەرىكران بۆ ئىران، بۆئەو ھى قسە لەسەر ئەو بەكەن ئىران رىگا بەدات مەكتەبى سىياسى تاماوەيەك لەو دەم سنوورانە بىمىنىتەو تا تۆزىك بارى كوردستانى خوارو ئارامدەبىتەو، ئەوسا بگەرپتەو. ماو ھى (۲۴) سەعات دانرا يان چەك دانىن يان بگەرپتەو بۆ كوردستان. ئىمەش دەبوو لەو دوو رىگايەى بۆماندانراو ھەككىيان ھەلېزىرین:

۱. گەرانەو بۆ كوردستانى خوارو.

۲. چەك دانە دەست رېژىمى شاھەنشايى.

ھەردووكيان بۆ ئىمە ئاسان نەبوو، بۆيە ناچار كۆبوونەو ھەيەكى گەورە بەھىزەكە كرا كە دەورى (۹۰۰) پىشمەرگە بوون كە زۆربەيان كادر بوون، مشتومر لەسەر ئەو دوو خالە كرا. ھەرچى مام جەلال بوو راي وابوو بگەرپتەو ھە لەبنارى سووركىو شوينىك داگىرەكەين و داوا لەسەرۆكى پارتى بەكەين شەپى يەكترى ناكەين تا ئەنجامى گەفتوگۆى نىوان پارتى و مىرى بەلايەكدا دەكەويت. راکەيتريش ئەو ھەببوو ھەر يەكسەر داواى پەنا بەرى بكرىت بۆ ماو ھى زىاتر لەسالىك، تا ئەوساش ھەلويسى بارزانى و مىرى دەردەكەويت لەگەفتوگۆكەدا. ئەنجام راي يەكەم سەرکەوت بەو ھى داوا لەدەولەتى ھەمەرەزا شا بكرىت (۱۵) شەو مۆلەتمان بەدات لەبىتووشدا بىمىنىتەو ھەندىك ئازووقەو پىويستىمان بۆ دابىن بكات.

رۆژى دوو ھەممان بوو، فرۆكەى كۆپتەرى جەنگى ئىرانى پراوپر بەدۆلى بىتووش دەسوورانەو، مەترسى ئەو ھەمان ھەبوو چەكمان بەكەن، چونكە سوپاي ئىرانىش ئابلوقەيان دابووين، لەلای مەرگەشەو ھىزەكانى بارزانى لىمان نرىك ببوونەو، بە بەردەوامى تەقەيان لىدەكردين. رۆژگارىكى تارىك و ئالۆز بوو، ھەموو تەنگەتاو ببووين تەنانەت ئەندامانى سەركردايەتريش، ھەندىك ژاندار مىرى و سەرباز لەلېپرسراوىكى ئىدارى ئىمەيان ھەلېنچابوو لەسنورى

لقهكهی راویان نابوو. مام جهلال بهخوی و دهستهكهیهوه چووہ گیانی ئەفسەری بەرپرسیاری ئەوئ و هەزار قسەئ توندی پیتوت. وتی: ئەگەر ئیوه میوانداری نازانن بۆچی میوان پادەگرن. بەهەر حال، ژیانئ ئەو چەند رۆژەئ بیتووش نوئ بوو، ناخۆش و خۆش تیکەلاو بوو، ئاشنا بوونمان بوو بەگوندیکی دابراوی کوردی لە کوردو بەتەواوەتی چیژمان لەیەکتەری وەر دەگرت، هەر چەندە ئەوانە ئەوەندە ژێردەستی ژاندارمەکان بوون ئیمە تەریق دەبووینەوہ کاتیک ئەفسەریکی ژاندارمە دەچووہ مایک، خیرا خاوەن مالهکە لەبەردەستیدا وەکو نوکەر و بەردەستی هەلەدەسورا. هەستماندەکرد کەسایەتی لەخاوەن مالهکە سەندراوەتەوہ لەئاستی زۆرداری ئەو دێندانە. بەلام کاتیک ئیمەئ کورد هاتوچۆمان دەکردن زۆریان ریز لیدەگرتین، لەگەلمان دەکەوتنە پرسیارو وەلام.

(١٥) شەو تەواو بوو، ئیوارانیک پاش دنیا تاریکبوون هیزەکەمان رینچکەئ بەست و بەناو خاکی کوردستانی ئێراندا روو لەئاوئ ئالووتان و بناری سورکیو کەوتینەری، ئەو شەوہ بۆ مەلابانگدانئ بەیانئ لەئاوئ ئالووتان پەڕینەوہ بەری سورکیو، چەند رۆژیک لەوہ و پێش هیزیکیتیمان بەسەرپەرشتی شەهید عەلی عەسکەری و رەئیس کەمال موفتی پەڕیبوونەوہ باسنئ و لەویوہ پەلاماری گمویان دابوو، بەنیازی دابیرینی بەشیک خاک و پاشان بروسکەکردن بۆ سەرکردایەتی بارزانی کە هەر هیزەمان لەشوینی خۆئ تا ئەنجامئ گفتوگۆ. کاتیک ئیمە کەیشتینە یەکەم لوتکەئ سورکیو شەرو پیکدادان لەگوندئ باسنئ و پشستی باسنئ گەرم بوو، منیان بەکاریک نارد. لەوئ شەهید عەلیم بینی بەپیتوہ لە دەوہنیکدا وەستابوو، گوللە زۆربەئ سەرچلی دارەکانئ بردبوو، هاوارم لیکرد کاک عەلی دانیشە، پیکەنینی پیمهات و وتی: هیچ نییە رۆلە دانیشە بۆچی هاتووئیت؟ نامە یەکم پیتوو دامئ و سەعاتیک لای بووم. ئەم مرقۆقە چاوەترسە هەر لەو دەوہنەدابوو تاوتاوہ دادەنیشت و دوو سن پیتشمەرگەئ تری لەتەنیشتەوہ بوو، نامەئ نووسییەوہ و منیش گەپامەوہ سەر سورکیو. چەند رۆژیک لەوئ بووین، شەو سەرماو رۆژ گەرما، بەرازی زۆریش بەرۆژ هاتوچۆئ دەکرد، ئازەلیتری هەبوو نەماندەوئیرا تەقە بکەین بۆ ئەوہئ شوینەکەمان ئاشکرا نەبیت.

سەرماو گەرما، ئەسپن، نانی وشک، خەریکبوو هەموومان لەناو بەریت، ئەگەر بەهاتایە ماوہ یەکیتر لەو سەر چیا یە بماینا یەوہ تەنیا ئەسپن بەس بوو بۆ ئەوہئ بمانخواست.

شهر تا دهات گهرمتر دهبوو، هیزهکانی لای شههید علی و ئهوان پاش ههندیك سهرکهوتن، شکان و هاتنهوه سورکیتو. هیزهکانی ئیمه بهسهرکردایهتی مام جهلال چووین بۆلای نۆرک و بارئ و سهریشمان لهشیخ لهتییی نهمر دا لهسیاگوئیز، پاشان هیزمان هینده لهسهر کۆبووبۆوه که خۆمان لهبهریدا پیرانهگیرا.

بهپیی قسهی سهرکردهکانمان ههندیك لهسهرلق و کهسه لئپرسراوهکانی لای پارتی لهناوچهی شارباژيرو سیوهیل نامهیان بۆ ناردوون ئهگهر ئیوه نهیهنهوه ئیمه دئینهوه لاتان و بۆماندهرکهوتوو هگفتوگوکه داویکه بۆ لهناوچوونی بزوتنهوهی کورد. بهلام لهراستیدا کاتیك چووینهوه ئهوانه لهپیش ههموویانهوه بهقهستی گوشت تفهنگیان پتوه دهناين بۆئهوهی سهرمان بهدیاری بهرنهوهو چهکهکانیشمان لهگهله خهلاتی دوایی بۆ خۆیان، شههیدیکمان لهبهرامبهری سیاگوئیز دا بهناوی ئهحمده حاجی عهبدولا خهلکی سلیمانی، رۆژیک لاشهکهی لهلامان لهسهنگهرهکه دا مایهوه، گیانمان بهوه باش بوو شوینهکهمان فینک بوو بۆنی نهکرد، شهوی سینی می شهر بهبریاری مام جهلال سهنگهرهکهمان چۆلکرد. پینشمه رگهکانی بارزانی نیشتهسهرمان و بهرهزالهتیکی زۆر لاشهی ئه و پینشمه رگه شههیدهمان پرگار کرد، ئهگهر بلیم لهوه ههوارزهی پشتی نۆرکهوه دهجار لهسهر ماینهکه بهربۆتهوه ههلهنیم، بهلام ههر جیمان نههیشت، بهیانی رۆژ بۆوه هیشتا سورکیتومان جینههیشتبوو، هیزهکهی بارزانی دایانینه بهر شلنیکی برنهو. هیزی شکاوی ئیمهش ههلهدهات و خۆی پینهدهگیرا، ئهوسا من لهدهستی مام جهلال بووم لهگهله ههندیك برادهریتر لهمشووری ئهوهدا بووین مام جهلال پرگار بکهین و نهکهوینه داو. مام جهلال ناوی خۆی نا (پیرۆت) و به دوو سی پینشمه رگهدا لهپیش خۆمانهوه بهرهو گوندهکانی ئیزان بهریمانکرد بۆ لای شههید مهلا ئاوارهو سلیمان و فایهقی مهین که کادری دیموکرات بوون، لهو ناوه مشووری خۆراکیان بۆ دهخواردین لهناو پینشمه رگهکانی ئهوهدیو، هیزهکهشمان ههموو چووینه گوندهکانی ئیزان تا چهند گوندیک دوورکهوتینهوه گوللهی گرداری بارزانیهکان لهسهر سهرمان گیزهی دههات، زۆربهمان شهو ببووین به ئینشکچی لهسهر کۆلان و سهربانهکانی یهکیک له گوندهکان که بهداخهوه ناوهکهیم لهیاد نهماوه، ئهوهنده دهزانم له نزیکی سورکیتو بوو بۆ لای بلهکی و بانه.

هیشتا خهو باشی بهرنهدابووین شاوری کۆبوونهوه لئدراو کهوتینه ری بۆ نزیکی بلهکی، لهوی مام جهلال زۆر پهژاره دایگرتبوو، تهنیا دههاتودهچوو دهستی بهکاکۆلیدا دههیناو دهیکرد بهدوو بهشهوهو تۆپهلیکی

لهسه ر نيوچاوانى كۆده كرده وه، له پرىكدا تىكىده دايه وه، تازه هه ندىك چهكى نويمان بۇ هاتبوو كه هه مووى برنه وى رهش بوو له ئىرانمان وه رگرتبوو، تازهش درابوو به پيشمه رگه، ئه و برنه وانه زور خو شه ويست بوون، فرمىسكى بۇ ده رزا بدرىته وه به ئىران، چه ككردن ناخوشترين كاره كه له گه ل پيشمه رگه بكرىت، له وهش ناخوشتر ئه وه بوو هيو ا نه بوو بگه رپته وه كوردستان، له وىش ناخوشتر ئه وه بوو له دهست كورد ده ردين و كوردو هاوسه نگره كه ى خو مان هه لمان ده برپت.

ديته وه يادم ئه و رۆژه نياز وه ها بوو هه ركه سيك بتوانىت بگه رپته وه خو ى له ناو پارتيدا بپارىزىت با چه كه كه ى نه فه وتىت و نه درپته وه به ئىران، با برواته وه، هه ندىكىش وه كو دهسته به يه كه وه دانران به سه رپه رشتى عه ريف مه جىد شوانى بگه رپته وه له نىوان سنوورى ئىران و كوردستاندا به چه ته يى بژين تا به ته وا وه تى ئه ندامانى پارتى دا براو كۆده كه نه وه و ببنه بنگه يه كى شارا وه تا پارتى زيندوو ده بپته وه و حيزب دروستده كاته وه، چونكه دلنبا بوون گفتو گو كه سه رناگرىت و شو رپش هه ر دهست پينده كاته وه.

هه رچۆنىك بوو چا كترين چه ك درا به وه ى بگه رپته وه لاي بارزانى و ئه وه ى له و نا وهش ده مينيته وه و باقى چه كه كانىتر ژماره كرا و كۆل كۆل به ستر او ته سليم به رژىمى شا كرا، هه ندىك ده مانچه كه هه بوو هه ركه سه له بن پشتينه كه ى شار ديبه وه و بردمان له گه ل خو مان، به سه ياره گوا ستر اينه وه سه ر باز گه كه ى به ر ئه ر به با و چه ند رۆژىك له وى مابنه وه، پاشان براين بۇ سه قزو له وى له هه ندىك ژوور كه هى ولاخه به رزه كانى سو پابوو ويستيان له وى دامان بنين، به لام مام جه لال تو و په بوو، وتى: هه ر ئىستا ده گه رپينه وه ئه فسه ره كان ده وريان ليدا و دلئاندا يه وه و بپريار ياندا هه ر دوو نه فه ر خيمه يه كى بچكۆله ى بده نى، نامه وىت بيشارمه وه كه له بانه به بازاره كه دا به رپى كراين مندا ل و خه لكىكى زور به رده بارانيان ده كردين و بژى بارزانيان ده وت، له سه قز پاش ئه وه ى خيمه كانمان دانا هه ر دوو كه س بۇ خو ى چىگاي چا كده كرد، مام جه لاليش خو ى چىگاي خيمه كه ى چا ككردو قورى بۇ گرته وه و جوان جوان نا وه كه ى سواغ دا.

زور چلكن بووين، ئه سه پنى زور تىيدا بووين، رىگيان داين برۆينه سه ر چه مه كه ى سه قز له و نا وه خو مان به نا وى سارد بشوين، به لام له به رئه وه ى نا وى گه رم نه بوو چه نده ئه سه پيمان ده دايه نا ودا شه و ئه وه نده يتر دروستده بووه، پاره شمان نه بوو، دياره هه موومان نا، به لام من يه ك تمه ن چيبه پيمنه بوو، هه ر دوو كه س شو وشه يه ك ده رمانى ئه سه پنى ده كرى و ده يگرته وه و سه راپاي جله كانى تيده نا. هه ندىك له سه رى ده دا هه تا رپكه وت يه كىك هينده داخى

لهئه سپی خواردبوو هه موو له شی پی چه ور کردبوو، دوو چاری پیست سووتاندن و هه ساسیهت بوو لهئه نجامی خراپ به کارهیتانی ده رمانه که.

من هاو رنیه کم له که لدا بوو خه لکی گوندی که لئیری که گونده که یان بهر ده ریاچهی دوکان که وت، مالی چوو بووه به کره جۆ، ناوی سهید هه سهن بوو ئه ویش له دهستهی ئیمه بوو، شووشه یه کی کری تا به ته واوه تی جله کانی خوی تینه داو لینه بووه نهیداینی، مالی ئاوابیت به ده رمانکردنی جلو بهرگ و جیگاوبانه که مان ئوخه ی پرزگارمان بوو له سیخورمه ی ئه سپی و له شخوران.

ده پانزه رۆژیک ده بوو له سه قز بووین، هه رچه نده له سه ر سنوور به هه مووان و ترابوو، که چی هه ر رۆژه چه ند پیشمه رگه یه ک ده رووخان و ده رۆیشته وه بو کوردستان. خه لکی سه قز ده ورکی خراپیان ده بیینی له رووخانی براده ره کانمان و چاوساگیان ده کردن بو گه رانه وه یان، بۆیه سه رکردایه تی مه کته ب سیاسی ریکه وت له گه ل ئیران که بمانه بن بو هه مه دان، له وی خه ریکی خۆپه روهرده کردن بین.

چه ند رۆژ به رۆیه بووین، شه ویک گه بشتینه هه مه دان و خراپنه بینایه کی گه وره که کۆن کارخانه ی شقارته بووه و ئاگری تیبه ربوو، سه رله نوئ چاکیان کردبووه. هه وشیکی گه وره ی هه بوو یه ک هۆده ی زۆر گه وره ی هه بوو که دوو سه د که سینی تیدا جیده بووه، به ده وریشیدا چه ندان هۆده ی بچووک بچووک هه بوون، سه ره تا ده رگا گه وره که ی نیوانی بیناکه و ده ره وه یان داده خست و ده سته یه کی ژاندارمه پاسه وان بوون، له کاتیکدا شتیکمان پیویست بوایه یه ک دووانیک له گه ل یه ک دوو ژاندارمه ده چوونه بازارو پیویسته کانیان ده کری و ده هاتنه وه. سه ره تا ئه وان خواردنیان ده داینی، پاشان چه ند پیشمه رگه یه ک کران به چیشتلینه رو له هه ر ده سته یه ک رۆژی نه فه ریک دووان ده بوون به خه فه ر له گه لیان، به مه جۆری خواردنه که مان چاکتر بوو.

مانگانه نه فه ری بیست تمه نیان ده داینی بو هه مام و سابوون و شتی پیویستی، به لام خواردنمان بو ده کراو له سه ر مه سه رهی ده ولته بوو.

خولی زمانی ئینگیزی و مهرگی کاکه پرهش

پوژیکیان له سه ربانی چیتستانه که وانهی زمانی ئینگیزیمان ده خویند، هاواریک له خواره وه هه لسا، کاتیک چووین کاکه پرهش هه ربانی که وته مه نجه له چیتسه که وه و پاش شه و پوژیک شه هید بوو. هه ره شه و ساش (خالید دلیر)ی شاعیر و نوسه ره شه چوار دیره شیعه ره ی بو نوسی:

فه رزه له سه ره پیتسه مرگه بو به رزی کوردستانی

دریغی نه کا به سه ره، به مال یا به ژبانی

ره فتاری و ابو شه هید کاکه ره شی هه ربانی

تا گیانی پاکی به خشی نه مری به ده سه تهانی.

دواتر وایلتهات ورده ورده پوژی ده پیتسه مرگه ده نیردران بازار بگه رین، به لام چه ند که سیک ئیمه و چه ند ژاندارمه یک به یه که وه چاودیری هه لسه که وتی ده کردن، له به ره شه وهی نه که له گه له خه لکدا نه گونجین و شه بکه ن. پاش ماوه یه که ئاسایی بو وه و کئ ئاره زوی بازار یان گه رانی هه بوایه بو هاوینه هه واری نه باسه ئابادو ده ور به ری، ده پویشتن. ئیمه چه ند که سیک بووین نه مان ده ویست برۆینه بازار، چونکه شه و سه رده مه هه موو کولانیک چه ند مالیکی ره سمی له شه فروشی تیدابوو، ئیمه ش هه ندیکمان بی ژن و مال بووین، هه ندیک هه بوو هه ره که ده چوو ده ری تا شه وئ نه ده وه سه تابه وه، شه مه وایکرده بوو ئیمه ش له چوو نه بازار سل بکه ینه وه، بو سینه ما یان گه رماو نه بوایه نه ده چووین بو بازار. له جیاتی شه وه ده پویشتن بو ده ره وهی شارو له ده ور به ری هه مه دان گوندی کورد هه بووین هیتسه شوینه واریان ما بوو، ده مان دۆزینه وه و سه مه مان له گه له ده کردن و پوژمان له ناو باخه کان و لای جوتیاره کورده کانی ده وری چپای شه لوه ند به سه ره ده برد. هه ندیک پوژ به هاوبه شی هه ندیک گوشتان ده کپی و هه ره له وه ده شه سوورمان ده کرده وه له وهی نانی نیوه پومان ده خوارد.

له و ئوردوگایه دا خولی خویندنی کوردی، کاری کادری و رامیاری، جیهاز فیربوون، فیربوونی زمانی فارسی، کرابوونه وه، جگه له وهی هه موو به یانیه که ره ئیس که مال مو فتی مه شقی پنده کردین بو نه مردنی وزه ی له ش، به وه هه موو سه ره قالبووین، شه وانیش ریگا کرایه وه بو خویندن له قوتابخانه ی ئیرانی بو خویندنی زمانی فارسی، زور که س چوون و که لکیان لیره رگرت، له لای خو شمان حاکم ته ها بابان خولی فیرکردنی

زمانی ئینگلیزی کرده‌وه و من یه‌کئیک بووم له و پیشمه‌رگانه‌ی ئه‌ی بی سی (A.B.C) له‌لای ئه‌و فیربووم و ئه‌نجام توانیم سوودیکی چاک وهر بگرم، کاتئیک ده‌چووم بۆ سینهما ئه‌وه‌نده‌ی له‌فارسی تئیده‌گه‌یشتم، ئه‌وه‌نده زیاتر ته‌رجومه ئینگلیزیه‌که‌یم ده‌خوئنده‌وه‌و تئیده‌گه‌یشتم، ناوبه‌ناوئیش ئه‌ندامئیکی سه‌رکردایه‌تی هه‌موومانئیی له‌هۆله‌گه‌وره‌که‌دا کۆده‌کرده‌وه‌و پووداوی پابردووی دنیاو کوردستانی بۆ باسه‌ده‌کردین، جیهازیکی پاکائیش له‌وی خرابووه‌ کار، یه‌ک دوو که‌سیکی خۆمان سه‌ره‌رشتیان ده‌کردو پۆژانه پووداوی نیوانئیی پارتئیی و حکومه‌تی عئزاقئیی وه‌رده‌گرت. مه‌حمودی مه‌لا ئئسماعیل و عوسمان سه‌رمۆردئیی دوو عه‌ده‌د جیهازی زۆر کارامه‌بوون، کلئیلی جفره‌کانئیان هه‌موو ده‌کرده‌وه‌ به‌و کاره‌شئیان پۆژانه له‌گه‌ل پووداوه‌کانئیی کوردستان ده‌یانگه‌یاندئینه‌وه‌ یه‌کتری و لئیک دانده‌برائین. یه‌که‌م جارئیش بوو ئاواره‌ ببوون زۆر هه‌ناسه‌ئیی ساردمان هه‌لده‌کئیشا واما‌نده‌زانئیی هه‌رگئیز پۆژئیک نایه‌ت برۆئینه‌وه‌ کوردستانی خۆشه‌ویستمان.

هه‌ر له‌بواری خوئندن و خوله‌کاندا پۆژئیکئیان چوومه‌وه‌ ژووره‌که‌ئیی ده‌سته‌که‌ئیی خۆمان، له‌سه‌ر ته‌خته‌ ره‌شه‌که‌ باسئیکی گرنکی سیاسئیی و ستراتئیزی خۆمان نووسرا‌بوو، بریارئیش بوو جئگری شایان لئئیرسراوئیکی زۆر گه‌وره‌ له‌تاران‌ه‌وه‌ ئه‌و پۆژه‌ بئته‌ لامان، هه‌ستم به‌وه‌ کرد ئه‌وه‌ بزائن ره‌نگه‌ هه‌ندئیک له‌په‌یوه‌ندئیمان تئئکجئئیت، بۆیه‌ کۆژاندمه‌وه‌و له‌سه‌ر لاپه‌ره‌ئیی کئئئبئئیکی فارسسئیی شئعئرئیک نووسرا‌بوو ئه‌وه‌م نووسئیی و به‌جئمه‌ئئیش و چووم بۆ هۆله‌گه‌وره‌که‌ بۆ لای هاو‌رئئیه‌کم، زۆر دانه‌نئیشتم وئئیان: مئوانه‌کان هاتن و چوونه‌ ژووره‌که‌ئیی ئئوه‌وه‌، هه‌ر له‌خۆمه‌وه‌ پئیم ناخۆش بوو، کاتئیکمزانی پئشمه‌رگه‌یه‌ک بانگئیکردم، منئیش به‌داوئیدا پۆئیشتم، مام جه‌لال و مامۆستا ئئبئراهم ئه‌حمه‌دو مامۆستا عومه‌ر ده‌بابه‌و هه‌ندئیکتر له‌گه‌ل مئوانه‌کان به‌دئیار ته‌خته‌ره‌شه‌که‌وه‌ وه‌ستابوون، به‌کابرا‌ئیی مئوانئیان وئ: ئه‌م کۆره‌ ئه‌و خه‌ته‌ئیی نوسئيوه‌، ئه‌وئیش ده‌ستئیی خسته‌ سه‌رشانم و وئئ: لئیره‌ خوئندنئیی فارسسئیی فئیربووئیت؟ وئم: به‌لئئ. وئئ: پئشووتر فارسسئیت نه‌ده‌زانئیی؟ وئم: نه‌خئیر. سئئ چوار جار وئئ: باره‌که‌لاو به‌جانئا هه‌لگره‌که‌ئیی وئ: (50) تمه‌نئیی بده‌نئئ، هه‌رچه‌نده‌ خۆئیی له‌خۆئیدا نرخیکی نئئیه‌، به‌لام بۆ ئه‌و پۆژه‌ بۆ پئشمه‌رگه‌یه‌کی دووره‌ وئلات و بئده‌رامه‌ت و به‌خه‌لات پئئئ بدئرئت که‌م نه‌بوو، پاره‌که‌ئیان دامئئ، هئئشئا مئوانه‌کان ره‌ته‌بئبوون هاو‌رئئیکانم لئئیم نرئیک بوونه‌وه‌و دابه‌شئانکرد له‌ نئوان خۆئاندا، (5) تمه‌نئیان دا به‌من مه‌به‌ستم ئه‌و هاو‌رئئئانه‌ئیی پۆژانه‌ به‌یه‌که‌وه‌ هه‌لسوکه‌ وئتمان ده‌کرد، برؤا بکه‌ن ئه‌و پۆژه‌ نه‌چوومه‌ بازار به‌یانئیی هاو‌رئئیه‌کی چئئئس هه‌بوو هات ئه‌وه‌شئئ لئئساندم و پۆئئش خۆئیی خه‌رجئیکرد.

جلوبه‌رگمان ته‌نیا شه‌روالیک و کراسیتی خاکیبوو که له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سیاسییه‌وه بۆمان ده‌کړدرا. ئه‌ویش سارد بوو، پنیو‌یستم‌ان به‌سه‌ره‌رگ و فانيله‌ه‌ه‌بوو، پاره‌شمان نه‌بوو بیکرین، ناچار له‌و ۲۰ تمه‌نه‌ی مانگانه ۱۰ تمه‌نیمان له‌گه‌ل دوو سئ براده‌ریتر په‌کده‌خست و هر مانگه شتیکمان پنده‌کړی بۆ په‌کیک تا سه‌ره‌رگ و فانيله‌ی زستانه‌مان ته‌واوده‌کرد له‌کونه.

له‌هه‌مه‌دان به‌گشتی باشمان به‌رئیکردو که‌مترین کیشه‌مان بۆ دروستیوو، ته‌نیا جاریک نه‌بیټ کوریک به‌ناوی شنیخ عه‌زیز خه‌لکی سلیمانی له‌گه‌ل په‌ک دووانیکی هه‌مه‌دان لیتان ببوو به‌شه‌رو ئه‌ویش به‌ر چه‌قوی دابوون، له‌وه بترازیت کیشه‌ی ئه‌وتومان نه‌بوو جیگای سه‌رنجی ده‌ولت و خه‌لک بیټ، به‌راستی خه‌لکی هه‌مه‌دانیش خه‌لکی چاک و به‌ئه‌ده‌ب بوون، شاریکی جوان و بی کیشه‌بوو بۆ ئیمه‌ی ئاواره. شتیکی زور خوش و سه‌رنج‌راکیش هه‌بوو بۆ ئیمه، ئه‌ویش ئه‌وه‌بوو هه‌موو رۆژانی هه‌ینی له‌سه‌عات سئ به‌دواوه له‌ناو شاری هه‌مه‌دانه‌وه هه‌تا سه‌یرانگای عه‌باس‌ئاباد ئه‌مبه‌رو ئه‌وبه‌ر خه‌لکی سه‌ماوه‌ریان داده‌ناو به‌ره‌یه‌ک، راخه‌ریکیان داده‌خست و نانی نیوه‌رۆو ئیواره‌یان له‌وئ ده‌خواردو خو‌یان و مال و مندالیان شاریان له‌بیرده‌کردو هرچی په‌ژاره‌یان هه‌بوو له‌گه‌ل هه‌وای ئازادیدا ده‌رؤیشت. دیمه‌نیکی زور جوان که ته‌نیا له‌ئادارو نیساندا وینه‌ی جوانی لاله‌و گولی گاگرو و نیسان و مه‌شقان و قه‌سپه‌و جوړه‌ها وردیله گولیتر که ئه‌و دوو مانگه‌ی به‌هاری لای خو‌یان هه‌بوون.

که‌م یان زور نه‌خوینده‌واره‌کان خو‌یان فیزی خوینده‌واری کرد، ئه‌وه‌شی په‌ک زمانی ده‌زانی لانیکه‌م بوو به‌دوو ئه‌گه‌ر نه‌بوو بیټ به‌سئ زمان، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش له‌خولی کادراندا ئاستی زانستی سیاسی به‌رز ببووه.

کو‌مه‌له‌ خه‌لکیک که ژماره‌مان (۴۷۰) که‌س ده‌بوو ته‌باو هاوباه‌و‌پو برا بووین. ماوه‌ی سالیکی ریک ئاواره‌بووین، ئه‌گه‌ر بمانیستایه که هیژیکی سه‌ربازی دوژمن له‌که‌رکوکه‌وه بۆ ناوچه‌ی هیژی پيشمه‌رگه هاتووه هه‌موو دل‌مان ده‌گوشراو ده‌مانزانی درنده‌کان ئازاری خه‌لکی کوردستان ده‌دن.

ناوی هه‌ندیک له‌هه‌مه‌دانیه‌کان:

۱. مه‌لا جه‌میل پۆژبه‌یانی	۷۱. هه‌مه‌ده‌مین مام که‌ریم قه‌مچو‌غیه‌یی
۲. شه‌هید عه‌لی عه‌سکه‌ری	۷۲. هه‌مه‌ده‌مین مام نه‌جیم سه‌رمۆردی
۳. ئیبراهیم نه‌حمه‌د	۷۳. هه‌مه‌سه‌عید قه‌مچو‌غیه‌یی
۴. حلمی عه‌لی شه‌ریف	۷۴. نوری کاکه‌ میر
۵. په‌ئیس که‌مال مو‌فتی	۷۵. مامۆستا جه‌لال که‌ریم
۶. عه‌بدو‌لا عه‌سکه‌ری	۷۶. په‌ئیس هه‌مه‌ده‌مین
۷. ئیسماعیل سه‌ره‌ه‌نگ	۷۷. هه‌رزانی نه‌فه‌ندی
۸. جه‌عفر عه‌بدو‌لو‌احید	۷۸. هه‌مید کاکه‌مه‌د (هه‌مید پۆلیس)
۹. موسا درێژ بادینی	۷۹. شیخ عه‌زیز
۱۰. حاجی عه‌زیز	۸۰. سه‌ید هه‌سه‌ن که‌لنیری
۱۱. وه‌ستا شیخ محه‌مه‌د	۸۱. که‌ریم جه‌وه‌ر
۱۲. عومه‌ر شه‌قلاوه‌یی	۸۲. هه‌مه‌ده‌مین
۱۳. هادی شی‌ره	۸۳. فازل چلیت
۱۴. محه‌مه‌د جه‌زیه	۸۴. شه‌هید کاکه‌په‌ش هه‌رزانی
۱۵. عابید محه‌مه‌د عه‌بدو‌لا	۸۵. ئیبراهیم جه‌لال
۱۶. نوری محه‌مه‌د عه‌بدو‌لا	۸۶. حسین په‌زا
۱۷. هیدی ئیسماعیل	۸۷. شه‌هید تالیب رو‌سته‌م
۱۸. حسین عه‌بدو‌ل‌ره‌حیم	۸۸. زرار عه‌لی حسین شه‌ده‌له
۱۹. بارامه‌ درێژ	۸۹. شیخ سه‌ردار شیخ سدیق
۲۰. عومه‌ر سو‌فی	۹۰. په‌شید سه‌رمۆردی
۲۱. سه‌لمان نا‌غا	۹۱. عه‌له‌ که‌پی سه‌رمۆردی
۲۲. جه‌وه‌ر که‌زنه‌یی	۹۲. حاجی هه‌مه‌ده‌مین سه‌رمۆردی

۲۳. چەتوگە راویی
۲۴. غەریب خدر
۲۵. شەھید جەمیل بەکر (جەمیلە کوێر)
۹۳. عوسمان بێدەری
۹۴. شیخ حسین سەرگەلویی
۹۵. شیخ عەبدولرەحمان سەرگەلویی
۲۶. حەمید رەشاش
۲۷. ئەنوەر چووخین
۲۸. عەریف موحسین
۲۹. خالە سەید مەجید
۳۰. مامۆستا خالد دلێر
۳۱. ئەسەد شیخ بزینی
۳۲. ئەحمەد شیخ بزینی
۳۳. مامۆستا مەلا موسا
۳۴. حەمید سووری
۳۵. ئیبراھیم سووری
۳۶. سەعید مەسیفی
۳۷. خالد ئازگەیی
۳۸. مستەفا رابەر
۳۹. ئەحمەد رەشید
۴۰. ئەحمەد عەبدوللا (ئەحە کوێر)
۴۱. عوسمان عەلی حەوێز
۴۲. ئەحمەد مستەفا
۴۳. خورشید حەمدی
۴۴. مامۆستا حەمەدەمین قەمچوغەیی
۹۶. شیخ رەئوف عەسکەری
۹۷. مام سالح مالوومەیی
۹۸. ھادی ئەحمەد
۹۹. دکتۆر حەسەن
۱۰۰. بکتۆر حسین
۱۰۱. مەلا عەبدولرەحمان ئاوبارەیی
۱۰۲. وەستا سدیق
۱۰۳. تالیب مامە سەلام
۱۰۴. وریا شوانی
۱۰۵. شەھید بیستون مەلا عومەر
۱۰۶. دکتۆر ئەحمەد شالی
۱۰۷. نەوزاد سدیق کەرکوکێ
۱۰۸. نەوزاد خەیات
۱۰۹. بلەیی سەعە کەر
۱۱۰. قادر خەراجیانی
۱۱۱. عەلی مام رەزا قەلادزینی
۱۱۲. کەریمی حەمەیی حەلی
۱۱۳. مەلا قادر رانیەیی
۱۱۴. مامۆستا جەلال عەزیز

- ۴۵- زیاد مهجید میسری
- ۴۶- سهلامی مهلا سابعر
- ۴۷- حه‌مه‌ی سارو
- ۴۸- به‌کری سارو
- ۴۹- عومر سام سام
- ۵۰- قاله سوور
- ۵۱- حه‌مه‌ئه‌مین سمیل
- ۵۲- نه‌وزاد علی
- ۵۳- فره‌یدون علی
- ۵۴- ئه‌حمه‌دی حه‌مکول
- ۵۵- شه‌هید حه‌سه‌ن خاوی
- ۵۶- شه‌هید حه‌سه‌ن که‌وله‌یی
- ۵۷- مه‌لا خدر سه‌رمزوری
- ۵۸- مه‌لا حسین مه‌حمود
- ۵۹- عه‌باس حسین
- ۶۰- سه‌ید ئه‌حمه‌د م‌فه‌وه‌ز
- ۶۱- مه‌لا ناسیجی سه‌رکردایه‌تی
- ۶۲- عه‌ریف نامیق
- ۶۳- شه‌هید نو‌عمان که‌رکوک‌ی
- ۶۴- شه‌هید عه‌بدولخالق مه‌عروف
- ۶۵- فاتیح شوانی
- ۶۶- مه‌لا حه‌مه‌ده‌مین چه‌مه‌مالی
- ۱۱۵- مه‌حمود مه‌لا عیزه‌ت
- ۱۱۶- عه‌زیز به‌گ کوی
- ۱۱۷- مه‌حمود مه‌لا ئیسماعیل
- ۱۱۸- ته‌ها بابان
- ۱۱۹- عه‌ریف یاسین
- ۱۲۰- عومر ده‌بابه
- ۱۲۱- ره‌سول قه‌مچوغه‌یی
- ۱۲۲- کاکه‌ره‌ش ئه‌فه‌ندی
- ۱۲۳- ملازم سوبجی
- ۱۲۴- په‌رویز مه‌ریوانی
- ۱۲۵- دارای مه‌لا عه‌بدولا
- ۱۲۶- محه‌مه‌د یاوه‌ر
- ۱۲۷- جوامیز مه‌لا عه‌بدولا
- ۱۲۸- مه‌جید که‌ریم ئه‌حمه‌د (غاندی)
- ۱۲۹- حه‌مید که‌ریم
- ۱۳۰- عه‌زه‌ی حه‌مه‌ی خه‌ندان (خه‌نان)
- ۱۳۱- نه‌سه‌رده‌ین روزه‌بیانی
- ۱۳۲- عه‌زه‌ی حه‌وه
- ۱۳۳- کاکه‌ی میله‌ت
- ۱۳۴- ئه‌وره‌حمان زه‌لکه‌یی
- ۱۳۵- محه‌مه‌د کویخا سه‌عید
- ۱۳۶- شه‌هید غازی محه‌مه‌د حسین

۶۷. غریب سعید
۶۸. علی بچکول
۶۹. عریف ناسیح کهرکوی
۷۰. شهید ماموستا جلال کهریم
۱۳۷. رهحمان سهلام
۱۳۸. مامه عزه میرزا کهریم
۱۳۹. دارا مامه عزه لیرزا کهریم
۱۴۰. محمدهد سهنگه‌ری

گه‌رانه‌وه له‌هه‌مه‌دانه‌وه

ئه‌گه‌ر به‌هه‌له‌دا نه‌چوو ب‌م له ١٧ مایس هه‌لیان ب‌رین یان ١٧ نیسان بوو، هه‌روه‌ها له ١٨- ٢٠ نیسان یان مایسدا گه‌رانه‌وه، به‌لام کاتیک گه‌رانه‌وه به‌دوو به‌ش. ماوه‌یه‌کی زۆر شتیخ عه‌زیزی شه‌مزینی و کومه‌لێکی زۆر خه‌لکی نیشتمانپه‌روه‌ر له‌گه‌ل سه‌رکردایه‌تی پارته‌ی قسه‌یانکرد که‌ ریگه‌ بده‌ن مه‌کته‌ب سیاسی و پێشمه‌رگه‌کانی بگه‌رێنه‌وه‌و به‌شداری شو‌رش بکه‌نه‌وه، کاتی خۆی مه‌کته‌ب سیاسی ده‌یوت حکومه‌تی عارف و یه‌حیا هه‌یج به‌کورد ناده‌ن، سه‌رۆکی پارته‌ی ده‌یوت نا هه‌موو شتیخ وه‌رگیراوه‌و ئێوه‌ لێناگه‌رێن، وا ئێستا ده‌رکه‌وت ئێمه‌ش پ‌یگر نه‌بووین و ئه‌وانیش جارێکتر په‌لاماری کوردستانیان دایه‌وه، ئێمه‌ وه‌کو که‌سانی نیشتمانپه‌روه‌ر هه‌لوێستی خۆمان نیشان ده‌ده‌ین و ب‌ن مه‌رج ده‌گه‌رێینه‌وه‌و ده‌مانه‌وێت به‌شداری شه‌ری سه‌نگه‌ر به‌سه‌نگه‌ر له‌گه‌ل ئێوه‌و خه‌لکی کوردستان بکه‌ین، به‌لام سه‌رۆکی پارته‌ی زۆر پ‌تی داده‌گرت و هه‌ر پ‌یگای نه‌ده‌دا بگه‌رێنه‌وه، ده‌وله‌تی شاش زه‌ختی کرد پ‌یگامان بده‌ن، ئه‌وسا پ‌یگه‌یاندا بگه‌رێنه‌وه، به‌مه‌رجیک له‌کوی دامان بن‌ین ناب‌یت نارازی ب‌ین، مه‌کته‌ب سیاسی به‌وه‌ش رازی بوو، سه‌ره‌تا شه‌هید عه‌لی عه‌سکه‌ری و په‌نێس که‌مال موفتیان له‌گه‌ل هه‌یزیکدا به‌رێکرد، هه‌ر که‌ گه‌یشتنه‌وه‌ به‌شداری شه‌ری زۆزگ و هه‌ندرینیان کردو له‌پ‌رێکدا (٨) پ‌یشمه‌رگه‌ شه‌هید بوو ب‌یته‌وه‌ی پاش ئاواره‌یی بۆ تاکه‌ چرکه‌یه‌کیش که‌ سوکارو ناوچه‌ی خۆیان ب‌ینن، له‌جیاتیی ئه‌وه‌ی پ‌یزیان لێبگرن و یه‌کی مانگیک ئیجازه‌یان بده‌نی و دلنه‌واییان بکه‌ن و ده‌ریبخه‌ن که‌ هه‌یج شتیخ له‌دلیاندا نه‌ماوه، هه‌ر دوابه‌دوای شه‌ری زۆزگ و هه‌ندرین به‌ش به‌شیان کردن و تاک تاک و ده‌سته‌ ده‌سته‌یان کردن و زه‌ختیان لێده‌کردن که‌ جوین به‌ئه‌ندامانی مه‌کته‌ب سیاسی بده‌ن و ئه‌وه‌ی جوینیشی نه‌دابایه، خۆی دووچاری محاره‌به‌یه‌کی نه‌فسی گه‌وره‌ ده‌کرد.

پاله‌په‌ستویه‌کی وه‌ها خراپیان له‌گه‌ل رابه‌ره‌کانی ئێمه‌ ده‌کرد گیانی ئه‌وه‌یان لا دروستکردبوون که‌ خه‌راو ب‌یدواکه‌وتن ب‌یر له‌داپه‌شته‌وه‌ی پ‌یکه‌ستنی سیاسی سه‌ربه‌خۆی جیا له‌پارته‌ی بکه‌نه‌وه.

به‌شی دووه‌میش به‌سه‌قزو بانده‌دا گه‌رانه‌وه‌ له‌وێ له‌جیاتیی به‌رد، گولیان تێده‌گرتین و هاواریان ده‌کرد هه‌ر ئێوه‌ راستبوون هه‌ر ئێوه‌ ب‌زین، چووینه‌ بله‌کی و له‌وێ هه‌موو چه‌که‌کانی که‌ لێیان وه‌رگرتبووین بۆ یانه‌تیانه‌وه‌و ئه‌وه‌ی نه‌شماوو چه‌کیتریان داینی له‌جیاتیی و به‌رێکه‌وتین به‌ره‌و خانه‌و له‌ویوه‌ بۆ ده‌وری چۆمان، پاشان ب‌ردیانین بۆ گوندی خوشکان، هه‌فته‌یه‌ک ته‌نیا مه‌کته‌ب سیاسی له‌وێ بوو، باقی هه‌یزه‌که‌یان ب‌رد بۆ ده‌ورووبه‌ری

سه‌رکه‌پکان و سه‌روچاوه و لوق به‌جیا خستنیانه ژیر چاودیرییه‌وه. پاش هه‌فته‌یه‌ک چاودیری له‌گوندی خوشکان به‌بروسکه‌ی سه‌رۆک بارزانی براین بۆ گوندی پلنگان له‌لای پیاویک دایان ناین چاودیریمان بکات ناوی مه‌لا حسین بوو، پاش چهند هه‌فته‌یه‌ک له‌پلنگانه‌وه براینه دۆله‌ره‌قه‌وه له‌وئ له‌مبه‌روبه‌ری چه‌مه‌که‌وه مقه‌رمان دامه‌زاند، ئه‌وسا کاک عه‌لی عه‌سکه‌ری و مامۆستا حیلمی عه‌لی شه‌ریف، کاک عومه‌ر ده‌بابه، مام جه‌لال له‌وئ بوون، مامۆستا ئیبراهیم ئه‌حمه‌د نه‌هاتبووه‌وه هه‌ر له‌ئیزان مابۆوه.

کاک نوری شاوه‌یسی ره‌حمه‌تی و کاک عه‌لی عه‌بدولا که ئه‌وانیش ئه‌ندامی سه‌رکردایه‌تی پارتی بوون و کاتی خۆی وه‌کو ده‌سته‌سه‌ر لای بارزانی مابوونه‌وه‌وه نه‌هاتبوون بۆ ئیزان، به‌لام په‌یوه‌ندی هه‌میشه‌بیان به‌م چوار براده‌روه‌وه هه‌بوو، ئه‌م برایانه بۆیه هیندرانه دۆله‌ره‌قه له‌ژیر چاودیری ره‌حمه‌تی عه‌باسی مه‌مه‌ند ئاغادا بن، به‌راسته‌ی عه‌باس ئاغا هه‌رچه‌نده ره‌ئیس عه‌شره‌ت بوو به‌راسته‌ی پیاویکی به‌که‌لک بوو قه‌ت وه‌های نیشان نه‌ده‌دا که ئه‌م برایانه بوونه به‌ئه‌رک به‌سه‌ریه‌وه.

من ئه‌وسا پینشمه‌رگه‌یه‌کی ساده‌ بووم له‌ده‌سته‌ی مام جه‌لال، ده‌سته‌که‌مان ۱۵ که‌س ده‌بوو، ئاگاداری ئه‌وه بووم که له‌لایه‌ن بارزانی مسته‌فاوه‌ بروسکه‌ هات داوای هه‌ر چوار ئه‌ندامانی سه‌رکردایه‌تی پارتی ده‌کرد، دووان بۆ لای بارزانی مسته‌فاو دووان بۆ لای ئیدریسی کورپی، براده‌ران مه‌ترسیان هه‌بوو له‌چوونیان بۆ ئه‌و سه‌فه‌ره، پیموایه عه‌باس ئاغاش شتیکی ئیشاره‌ت کردبوون، که‌وتنه‌ هاتوچۆی لای کاک نوری شاوه‌یس و کاک عه‌لی عه‌بدولا بۆ لای مالی عه‌باس ئاغاو پیده‌چوو زنجیره‌یه‌ک کۆبوونه‌وه‌یان له‌گه‌ل کردبن و نه‌گه‌یشتبنه‌ یه‌کتري، له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی پارتی مه‌کته‌ب سیاسی ریکخراوی خۆی نوێیکاته‌وه‌وه ده‌ست بکه‌ن به‌کاری نه‌یتی و شاخ به‌جێبه‌یلتن و برۆنه‌وه‌ ناوشار.

ئێوارانیک هه‌ور بوو، نه‌نمه‌ باران ده‌باری، مام جه‌لال و عه‌لی عه‌سکه‌ری و حیلمی عه‌لی شه‌ریف و عومه‌ر ده‌بابه‌ رۆیشتن بۆ مالی ئه‌نوه‌ر به‌گی بیتواته، هه‌ر له‌و دۆله‌ی سه‌رکه‌پکان، ناوی گونده‌که‌م له‌یاد نه‌ماوه ئیمه‌ش که ده‌سته‌ی مام جه‌لال بووین ئاگادار کراینه‌وه دره‌نگی برۆین بۆ ئه‌وئ، نه‌مانده‌زانی چیه‌، به‌لام ده‌مانزانی جووله‌ جوولیک هه‌یه. کاتیک چوینه مالی ئه‌نوه‌ر به‌گ هه‌موو پینشمه‌رگه‌ی ده‌سته‌کانی براده‌ره‌کانیتر هاتبوون، ئه‌و رۆژه‌ش مام جه‌لال و هه‌فالانی له‌گه‌ل عه‌لی عه‌بدولا و نوری شاوه‌یس له‌به‌رچاوی خه‌لکی و له‌مالی عه‌باس ئاغا قه‌ره‌قریان کردبوو جا نازانم تاکتیک بوو بۆ دوا‌رۆژی ئه‌و دووانه، یان به‌راسته‌ی له‌یه‌کتتر تووره‌بوون و قسه‌ی به‌رزونمیان به‌یه‌کتتر وتبوو.

به جيھڻسٽني دؤلڙهه

بؤئوھي فھرامؤشني نه ڪهين ماوھيھڪ بوو دؤلڙهه ڦھ خرابووه ڙير چاودڙي و يھڪ پھل پيشمھرگھي بارزاني جامانھ سوور ھيندرايوونھ پشت قوتھل، بؤئوھي لھنزیکهوه چاودڙي جموجوولي ئھنداماني سھرڪردايھتي مھڪتھب سياسي بڪھن.

بارانھڪ لھنمھنمھوھ زياديڪرد، تاريخي دھستي پيڪردبوو، ڪويانڪردينھوھو پيشمھرگھڪان ريزڪران و ناوي نھيتي دانراو به پشتي ئھو ھيڙھ بارزانيھدا به ريكھوتين، ئيشڪچيھڪھيان نھيديبووين، به لام ھھستي به چرپھ ڪردبوو، ھاواريكرد ڪين، برادھريڪمان لھگھل بوو به ناوي خورشيد ھمھ ئھوئيش شھيد بوو، وھلاميدايھوھ ڪھ خؤمانين، ڪابرا بيدھنگبو و ئيمھش تپھرين. باران ئھوئيش و ئيمھشي شپڙھ ڪردبوو، بؤيھ لھسھري نھڙوئيش و ئيمھش بيدھريسيھري تپھريبووين. دنيا سارد بوو لھمانگھڪاني ئاخري سال بوو. قوري بيتوين به ناوبانگھ، پيلاوھڪانمان تھڙي بوو، قورھ لينجھڪھ رايده ڪيئشاو پيلاوھڪانمان دادھڪندراو پيمان دھچووه سھر زيخھلانھڪھي رڀي، ھھنديڪ ورده بهرد به قاچماندا دھچوو وھخت بوو ڪويزايمان دايت، ڪاڪ حيلمي شھوڪويز بوو، شھيد ھلي دھيزاني ھھر دھچووه بن دھستي و به لاي خؤيدا به ڪيئشي دھڪرد. من پيلاوھڪانم ليئھجيئما، لھقورا چھقي و بؤم دھرنھات، دوو جووت گؤرھوي زيادھم پيئبوو، به سھر يھڪھوھ لھپيمڪردن، به لام سوودي نھبوو، سھرھپاي ئھوھي لھسھرما رچي بوون، ئازاري زؤوريشيان دھدام، باش بوو قؤناغي يھڪھممان مالئڪ بوو لھگوندي ڪفرھدؤل لھخوار گوندي سھرڪھپڪانھوھ، مالئڪي ھوشھ گھورھبوو لھدھرگاڪھ چووينھ ڙوورڙي، زانيمان تراڪتوريان ھھيھ، ھھموو چووينھ ھھيوانئڪ ڪھ ڙوورئڪي لھبهردھمدا بوو، ئھو چوار برادھرھ چوونھ ڙوورھوھ باقي لھھيوانھڪھ مائينھوھ، بارانئيش ھھر دھباري، مالھڪھ نھيانوئيرا ئاگر بڪھنھوھ ھھتا چراش لھھيوانھڪھ ھھلېڪھن، ھيئشتاش برسي نھبووين بؤيھ نانئشمان نھخوارد. ئھواني ڙوورھڪھ ھھلازان ئھوھي ھھيوانھڪھش دوو ئيشڪچي دانراو ئھوھيتر پشتمان ڪردھ يھڪ، به لام لھشمان تھڙبوو خراپتر بوو نھماندھزاني چي بڪھين. سھعاتيڪ دوواني مابوو ھھتاو بڪھويئ، دوو تراڪتور يھڪيڪيان بن عھربانھ ھھر چوار ئھنداماني سھرڪردايھتي سواربوون، ئھوھيتريشان ڪھ عارھبانھي ھھبوو پيشمھرگھڪان سواري بوون ڀوو لھچوارقورنھ ڪھوتينھ رڀي، پاشان ڀوو لھبناري ڪؤسرهت رڀيشتين و لھخدران رھتبووين ڀوو لھتاليقھڪان، پاشان گھيشتينھ گوندي چناران، ئھوسا مالي مھحمود ئاغي ڪاڪھ زيادي ڪؤيھ لھو گوندهبوون، ھھموومان بووين به ميوانيان و مھحمود

ئاغاش لەبارەگای بارزانی بوو، هەتا سەعات چواری دوانیوهرۆ پاشان، پوو لەلوتکەیی شاخی کۆسرهت بەپرووکاری دوکاندا کەوتینه‌ڕۆ و تاریک داهاات بەرهو بەری کەلکەسماق و لەویشەوه بۆ گوندی سارتکە بەپێکەوتین، چووینه مالی شیخ قادر شیخ مارق سارتکەیی. ئەوان دۆستی ئیمە بوون و خزمی شەهید علی عەسکەری بوون، ئیمە زۆر ماندوو ببووین، چونکە لەو لاپال و ناوڕەزانەیی بەرمالانی کەلکەسماق و سارتکەوه زۆر هەلدیزابووین و هەلدەستاینەوه، زۆر برسیمان ببوو چاوه‌روانی ئەوه‌مان نەدەکرد چەند مریشکێک سەربرن و پلاویکی چەورمان بۆ لیبینن، چونکە لەوانە خۆشتر نانه پەقێکە بەجامیک ئاوه‌وه یان بەچایەکی شیرینەوه، لەبرسان ئەوه زۆر خۆشتر بوو لامان، بۆیه هەموو یەک دەنگ هاوارمانکرد نان و چایەکی بەپەله بۆئەوه‌ی سەرخواه‌یک بشکینن تا پۆژ نەبۆتەوه. ئەوانیش یەک هیزه دۆشاوی تری پەشیان هەبوو بەجامی گەوره گەوره بۆیان تیکردین و خۆمان تیدا شەهید کرد، تیرمان خواردو هەر کەسه لەلای خۆیه‌وه بەتاقم و تەنگەکەیه‌وه گورگە خەوی کردو چەند برادەریکیش دوو دوو بوونه ئینشکچی، بەیانی کاتژمیر چوار هیشتا چۆلەکە نەکەوتبووه جریوه‌جریو هەلیانساندین، دوو هیتستریان بارکرد لەچوپ و بەرمیل و لەولاشەوه قەلەمونیکی گەورهو کاوپیکی چاک نامادە کرابوو، بەلاویکدا لەدوامانەوه هینایان پوو لەسەر زۆ و تەنگەبەری پەنجە، کە شوینیکە بەردەلان و دەم زۆی دوکانەو ئەمبەرەوبەری شاخەکەیه پێگایەکی پیادەیهو بەگویدریژ نەبیت هاموشۆی ئوتومبیلی پیتا نەدەکرا. لەکۆندا شوینی لەمەکۆدانی ئاژەلی دزراوی ناوچەکە بووه، ئەوئ سەنگەری شەری دزەکان بووه، لەگەل ئەوه‌ی بنکەیی حەوانەوهو پشوودان و ساغکردنەوه‌ی دزیه‌کەیان بووه. لەزۆ پەپینه‌وه بەری تەلان و لەناو چەری پەنجەدا خۆمان دا بەزەویدا.

دووان لەپینشمەرگە گورجوگۆلەکان لەگەل خوشکەزاکەیی شیخ قادردا کە ناوی حسین بوو، کاوپەرەکیان سەربری، لەگەل قەلەموونەکەو پاش پۆپینه‌وه خزانە مەنجەلەوه بەجیاو بەدارو چیلکەیی وشک و بیدوکەل خزانە سەر ئاگر. قاچ و ورگ و سەری کاوپەرەکە بەدوو سینیەک کە نەخەوتبووین ئاگریکی چاکمان کردەوهو بەزەمی تەنگ دەستمانکرد بە هەلکۆزان و برژاندنی. بڕوا بکەن هەتا برادەران هەلسان و خواردن پێگەیی، کەم شوینی سەرۆپو و قاچ و فاتەرەشەو گەدەیی کاوپەرەکە مابوو ئەوه‌یتیریمان گورگناسا خوارد، لەیادەمە مام جەلالیش لەگەلمان بەشداریکرد لەکێرانیوه‌ی سەر و پینەکەیی.

ئىوارە خەرىكى بوو دىنيا تارىك دەبوو، بارانىش نەنمەو لەسەرخو دەبارى، رېچكەمان بەست بو ناو مالەكانى تەلان، ئەوسا لەترسى بۆردومانى سوپاي عىراق كە لەدوكان و قەشقولى بوون بەسووتاوى چۆلكرابوون، بەبى چركە ئەويمان برى و بەبنارى كانى هەنجىرەدا روو لەسەردەسوركە كەوتىنەپى، شەو چووینە ئەشكەوتە گەرەكەى سەردەسوركە كە دەروانىت بەسەر گوندى زەرزى و قوچەبلاخدا، ئەم پۆشستەنەى ئىمە دەبوو نەحكومەتى عىراقى بمانىنىت و نەپىشمەرگەى بارزانى، دەبوو لەنىوانى هەردووکیاندا برۆین تا شوینی دیارىكراو، زۆر لەو دەترساین ئاشكرا ببین، چونكە ئىمە كەم بووین یان دەگىراين یان دەكوژراين و ئەوساش میژوو وەكو خائىن لەسەرى دەنووسین، چونكە هیزى بارزانى هیزى سەرکەوتوو بوو، ئەوان لەو پۆژادا میژووی كوردایەتى و نىشتمانپەرورەیان بو خویان دەنووسىه.

چووینە ئەشكەوتەكە پەرى بوو لە قشپلى مەرۆ بزن، كىچ تىمانئالا هەر پىماندەكرا خۆمان بخورینین، ئاگرىكمان كەردەوهو خۆمان لەبەردەمدا وشككردەوه، برادەران دوو پىشمەرگەیان نارد بو مالی حاجى شیخ كەرىمى زەرزى، كە لەسەردەمى بنكەكانى چەمى رەزاند ئىشوکاری زۆرى بو شۆرشدەكردو ئاشنای هەموومان بوو، خۆیشى بەدۆستى نزىكى مام جەلال دەزانى، تا هەندىك نان و شەكرو چاو كەترى و پیاڵە بهینن و شیخ كەرىم خۆیشى بىت هەندىك پرسورای رىگای لىبکەین تا بزانی هیزەكانى ئەو ناوہى سەر بەبارزانى بەزۆرى لە كوئى و كوئى هەن.

پاش سەعاتىك هاتنەوه بەهەموو پىوستىبەكانەوه، چا سازدرا بەشەكرى كلۆوه، بەكى يەك دوو چامان بەركەوت، بەتەواوەتى هەناومان گەرم بۆوه، ماندووویەتى رىگامان لەگىان دەرچوو، پرسىارەكان لەشیخ كەرىم کران و بەیانى ئىمە بەرپىكەوتىن بەرەو شىلەخان و شۆرناخ و لەویشەوه نیازی ئەشكەوتەكەى گەبەمان هەبوو. لەیادمە لەرووبارەكەى زەرزى پەرىنەوه بەرى كەلەباش، نەمزانی لەسەرچى بوو مام جەلال لەخوا لىخۆشبوو كاك عومەر دەبابە توورە بوو، هەستمكرد زۆر دلگران بوو پى، هەر چەندى كردم نەمدەزانى چىیە، لەوه زیاتر كاك عومەر قەلەو و قورس بوو باش لەپیش مام جەلالەوه نەدەپۆشست بەرووی رېچكەى پىشمەرگەكاندا. سەرکەوتىنە گوندى شىلەخان لەمدیوى مالەكانەوه مىگەلىك مەرمان ببینی، شەهید خورشید حەمدى و شەهید حەسەن كەوہلە چوونە لای شوانەكەو داوايانكرد مەرپىكیان پىنفرۆشیت، كابرای شوان مەرپە قسرىكى چاكى دابوونى و پارەى لىوہرەنەگرتبوون، وتیان: كاكە پىمانخۆشە شتىكمان

لنوه بگريت، وتبووی له دووره وه که هاتن مام جه لالم ناسییه وه ئه مه شه مه ری ئه وه، برۆن مالتان ئاوا بیت پارهم ناو بیت، ئه و جا وازیان له شوانه که هیتابوو.

له ماله کانی شیله خانداندا مه نجه لیکي گه وره یان هیتا، ئه وسای ئه ویش چۆل بوو، تاکه تاکه پیره ژن یان پیره پیاویکی تیدا مابوو، تا عه سیریکي درهنگ گوشت پیکه یی، ههر له و ناو دارانه خۆمان مات دا، عه سره که ی گوشته که مان دابه شکرد، به لام قاپمان ده ستنه که وت گرتگی گه وره گه وره کرابوو ههر که سه به ردیکي ته ختی بۆ خۆی دۆزییه وه و بۆیان خسته سه ری و خواردمان و به ره و ئه شکه وتی گه به که وتینه ری. یه کیکمان له پیشه وه رۆیشت بۆ مالی سدیقی حاجی ئه مینی گه به، پامان سپارد بوو خواردن دروست بکات بۆ ئه شکه وته که بۆمان بهینیت، شه و گه یشتبووه یانزه ی شه و سدیق له گه ل پيشمه رگه کان هاته وه و هموو پنیوستیه کیان بۆ هیتابووین، به لام دارمان ده ستنه ده که وت ئاگری پیکه ینه وه، چونکه باران دهباری و ههرچی کردمان داره که باش نه ده سووتا، چونکه ئه شکه وته که ش دووکه لی لیده رنه ده چوو، ههنده ی کردمان ئاگرمان بۆ نه بوو به ئاگر، له وه زیاتر خۆمان قانگ دابوو به دووکه لی دار به رووی ته پ، ئه و شه وه نه ک ماندوو مان دهرنه چوو، به لکو زۆر هیلاکتر بووین، سه رما، دووکه ل، ته ری، کزه بای سارد که ژي کردبووین ده مانوت قهت ئه مشه ومان لیتا روا ت. چاره ش نه بوو نه مانده توانی برۆینه گونده که، چونکه به س بزاندرا بایه به سه عاتیک هه موومانیان که ولده کرد، ههرچه نده هه ستمان ده کرد زۆرمان نه ماوه له ناوچه که دهر باز بین و مام جه لال و برایانی سه رکردایه تی بگه یه نینه شوینی دیاریکراو، له وه ودوا ئیمه مانان واته پيشمه رگه کان ده شاراینه وه له ناو هیزه که ی بارزانیدا، بۆیه که میک ده موچاومان رۆشنی تیکه وتبوو. ههرچۆنیک بوو رۆژمان لیتوو، به یانی مام جه لال، سدیقی حاجی ئه مینی گه به ی بانگکردو وتی: بنیزه بۆ دوکان چه ند جووت پیللو و چه ند جووت گوره وی و هه ندیک پاکه تی جگه ره و سندوقیک سیو یان پرته قال و به شی ژهمی ئیواره شمان که باب بۆ بهینن. کاتیک هه تاو که وت براده رانی سه رکردایه تی که وتنه پیاسه و پیکه نین، ده توت ئه وان نه بوون شه و نووزه یان له خۆیان بری بوو له سه رما و له بهر دووکه لی په نگخواردووی ناو ئه شکه وته که.

ناخۆشی شه و ئاساری نه ما، عه سر جو تیاریک رۆیشت بۆ دوکان به ده ستی به تال هاته وه، نه یو یزابوو له چه رمه گاو کرژه ره تینیت، بۆیه چاوه ری ئاوا بوونی رۆژمان بوو له گه ل تاریکبوون ئیمه به ریکه وتین بۆ ته ره ماری خواروو، که ئه وسای جه ماعه تی عومه ری حه مه عه لی رۆسته می

لئبوو، له ویشه وه خه لک نیردراو سی چوار چه کداریان هاتنه دهوری گوندو ئیمه یان له گه ل خویان برده نزیکی ماله کان، به لام نه یانه ئیشت برۆینه مالی کهس و هر له وی مام جه لال قسه ی بو کردین و وتی: زورم پیناخوشه له گه لتان داده برین، به لام بارودوخی سیاسی وه هایه هیوادارم پوژنیکی نزیکی له م سه رکیتوه نازادانه له سه نگه ری به رگری له کوردو کوردستان به یه کبگه ینه وه. مام جه لال قسه ی زور پینه هه ندیکجار مرؤفی هه لده داو هه ندیکجار دهشی گه یه نیت بهس نایبه زینیت و به زینی لادهست ناکه ویت.

بەرئىگردنى ئەندامانى مەكتەب سىياسى بۇ خۇشاردنەوہ و کارى سىياسى

دوای ئەوہى عومەرى حەمەئەلى رۆستەم ھات و ھەر چوار ئەندامانى سەرکردایەتى برد، ئىمەش بەپىنى ئەو نەخشەيەى بۇمانكىشراپوو ھەموو گەپاينەوہ پىشتى گەبە و گوليجەو لەوئوہ بووین بەدوو بەش، ھەندىكى بۇ قەمچوغەو سەرگەلوو، ئەوہى تریشى برۆینەوہ قەلاسیوکەو لەوئوہ ھەندىک برادەرى لای کاک عومەر دەبابە برۆنەوہ، کە خەلکی دەشتى ھەولتەر بوون، لەوانە ئەنوەر جوخین و بارامە درىژو قادر خەبات و چەند برادەرىکىتر کە بەداخەوہ ناوہکانیانم لەیاد نەماوہ.

ھەر کە بووین بەدوو بەش و ھەر یەکەمان بەلای خۇیدا رۆیشت، ھىشتا ئیمە لەگەبە سەرنەکەوتبووین لەدەشتى کرژە دەستریژى جاشان کراو تەقەکان درىژەى ھەبوو، زۆر مەترسى ئەوہمان ھەبوو ھاوپىکانمان لەکەمىندا بەرکەوتبن.

چارمان نەبوو بەنیوانى گەبەو گوليجەدا سەرکەوتىن بۇ پىشتى مالەکانى گەرەدئى، مانگە شەوئىكى خۇش بوو، مرقۇفیش کە پىنى بەردەوام بکات نازانیت سەرما چىیە، بەلکو ھەمیشە گەرمايەتى، دامان بەپىشتى مالەکانى گەرەدئىدا، چونکە دەمانزانى پىشمەرگەى سەر بەبارزانى تىدایە، پوویمانکرده دوو مالەکەى کە لەشیرە، لەو دارو دەوہنانەى خوار گەرەدئوہ ریمان لىتیکچوو، شارەزا من و غەریب سەعید بووین. غەریب ھەمیشە لەپىشەوہ دەپۆیشت و منیش لەپىشتى برادەرانى نەشارەزاوہ بۆئەوہى بزر نەبن، غەریب زۆر پەلەى بوو دەیویست خۇى دەرباز بکات و خیرا بگاتەوہ عەسکەر و لەوئى خۇى ئاشکرا بکات. ئەو وازى لەپارتى ھىتاوہ ئىستىقالەى کردووە، چونکە نەخشەکەمان و ھابوو، منیش زۆر لەوہ دەترسام یەکیان دابریت و گلەىى دوارۆژمان بىتە سەر، بۆیە بەپىنى ئەوان دەپۆیشتم، ھەندىکجار دادەبراین لەگەل غەریب سەعید.

لەبەرمانانى گەرەدئى تەواو سەرمان لىشىئاوبوو، بۆبەختى ئیمە سەگەرەى کە لەشیرە ھەمیشە بەردەوامبوو، بەسەگەرەکە چووینەوہ ناو مالەکەى سەرى، پرسىارمان لەمالى کوئخا نەریمان کرد وتیان: برۆنە مالەکەى خوارى، ئەو دوو مالەش سەگى دریان ھەبوو، ئاسان نەبوو لەم مال بۆ ئەو مال برۆیت. لەمالى دووہم نزىکبووینەوہ، لەبزنە ریکەى پىشتى دیوہخانەکەیانەوہ مىلى تەنگ ھىندرایەوہ و تى: کورە کىن، یەکتىک لەبرادەران لەسەرخۆ و تى: دەى بمانکۆژە دەى، بەم قسەيەى کابراى ئىشکچى بەخەلکی مالەکەى زانین و ھەستى لەخۆى برى، ئیمەش لەسەرخۆ

وهكو كه سيكي خومالي چووينه بهردهرگاي مالهكه و لهدهرگاماندا، يهكيك
 هاته دهرهوه ليمانپرسی ئەمهيه مالي كويخا نهريمان؟ وتي: بهلي بفرموون
 چيتاندهويت؟! وتمان: لهخوارهوه هاتووين ماندووين ئەمشه و جيمان
 بكهروه سبهی دهرۆين بۆ سههرگه لوو، مه بهست له م قسهيه مان ليتيكدان
 بوو، چونكه دهمانزاني دواي (۲۴) سهعات عه باس ئاغا بروسكه بۆ بارزاني
 دهكات كه جه ماعت رايانكردووه، ئەوسا ئەم ريگاوبانه دهگرن، به تاييهت
 چه مي رهزان و كه له شيره. ئەوهي وهلامی داينهوه كويخا نهريمان خوي
 بوو، وامانزاني ده مان ناسيت، به لام له بهرئهوهي هيز له ماله كه يدا بوو بۆيه
 خوي نه ناس دهكات، وتي: برا جيگا نيهه ئەوه به تاليوني (۲) حاجي شيخ
 قادر (۳۰-۴۰) پيشمه رگه ن ليره ن، ئەوهش شيخ عوسماني عه وده لان
 خوي و په ليك ليره ن، هه ر ئەوه نده گويمان له وه بوو له ماله كه دوور
 كه وتينه وه وه هه لاتين به ره و كاني شيخ ئەولاو له ويوه بۆ ماله كورده كاني
 پشت عه سكه رو چووينه لوتكه ي توته مر كه نه كه ويته رۆژه لاتي گوندي
 عه سكه ر، له وي له ناو رازه كه دا هه لويس ته مان كردو ريكه وتين له سه ر
 ئەوهي شه هيد حه سه ن كه وه له برواته وه بۆ خاله بازاني و له وي
 راييگه يه نيت كه وازي له سه ر كرده يه تي پارتی هينا وه و گه راره ته وه له و ناوه
 پيشمه رگايه تي دهكات، وتمان: تو له عه سكه ر ناتناسن و گومانته له سه ر
 نيهه، برۆره لاي شه هيد عه بدولا مه جي دو تيبگه يه نه ئيمه ليره ين، نان و
 پيوستيمان بۆ بهينه و بۆ چاوساغي بيته لامان، چونكه عه بدوللا له لاوه
 رۆشنفكرو شورپشگيره كاني ئەوساي عه سكه ر بوو.

قادر خهبات و پلنگ كوشتن

هه تاو له لوتكه‌ی وشكه شيوى دابوو، خو مان له ناو رازه بهرده كاندا شارده وه، به دووربين ده مانروانيه بهرى كوويه و دهشتى گوپته په و شينخ بزىنى و خالخالان، هه ناسه‌ی دووريمان بو هه لده كيشاو به ته واوه تى خافلابووين، هه تاوه كه گهرمى كردبوو، قادر خهبات بانگي كردم، عه له وشيار به ئه وه پلنگي كه له م بن ئه شكه و ته دايه، ته قه‌ی لیده كه م ئه گهر بوم نه كوژرا يان شالاوى بو هينام تو به ره شاش ديكتاريؤفه كه سه ليه به كي پيوه بنى، بوئه وه‌ی شپرزهمان نه كات. من پلنگم رووبه روو نه ديوه، به لام ده شزانم پلنگ درنده وه به ئاسانى ناكوژريت، به تاييه تى ئه وها له نزيكه وه، ره شاشه كه م روو له وى دابه ست، ئاماده‌ی ده ست پيدانانى بووم، چاوم هه ره له سه ر سيره بوو، ته قه هه لسا وتم: چى بوو؟ وتى: كوشتم، لام سه ر بوو چون پلنگ به يه ك گولله ده كوژريت، بيپروا بووم بانگى قادرم كرد چيبوو؟ وتى: ئاگا دار به ده چم له ئه شكه و ته كه ده ريده هينم. كاتيك وايوت من لى نزيكتر بوومه وه ده تر سام ئه و زه لامه خو‌ی دابنى. خو‌ی رووت رووت كردبووه چوو بووه ژووره وه قاچى گرت و هينايه ده ره وه كه پروانيم پلنگ نه بوو، به لام شتيك بوو كوك و توكه كانى دريژ وه ك گولكى كولكن ده چوو، شتيكى زور ناشيرين و ئيسكگران بوو، له به رزى لوتكه‌ی وشكه شيوه وه بو خواره وه (۱۵۰) مه تر زياتر ده بوو فريمان داو هه ره به ته قله رويشته خواره وه.

ئارامبووينه وه له به زمى پلنگ رزگار بووين، چاومان ده گيړا كه‌ی ده رده كه ويت و نان و كه ترى و شه كرو چامان بو به ينييت.

بوو به هات هات ده ركه وت دوو پياو و ميژدمندالتيك روو له سه ركاني و ئاوه كه‌ی وشكه شيو دىن، دووربينه كه مان به كار هينا، ده ركه وت عه بدولا مه جيدو شينخ عه بدولا عه سكه رى و ئه حمه دى كورى بوو، شينخ عه بدولا ئه و كاته يه كيك بوو له سه ر لقي ئه و براده رانه‌ی له هه مه دانه وه كه رابوونه وه و لقه كه‌ی له سه روچاوه‌ی بتوين بوو، زورمان پيخوش بوو، هه ليتكى چاك ره خسا بو ئه وه‌ی قادر خهبات و بارام و ئه نوهر جواميرو ئه وانه‌ی دهشتى هه وليتر له رپى ئه وه وه به رى بكه ينه وه سنورى خويان.

له سه ركاني و ئاوه كه‌ی وشكه شيو يه كمانگرته وه، پاش چاكوچونى ئه وه هاته پيشه وه ئه و ته قه يه چى بوو كرا، بومان گيړانه وه شتيكمان كوشتووه نازانين چيبه، هه رچه ند قادر خهبات كورى باله كايه تيبه و ئه و جوهره درنده نش له و ناوه هه ن، شه هيد عه بدوللا مه جيد داوايكرد چه قويه كى بده ينى و له گه ليدا برؤمه سه ر كه لاه كه‌ی، كاتيك برده سه رى يه كسه ر

وتی: ئەمە کەمتیارە با کەولی بکەین و گۆشتەکەى بە پىئى شەرع نىوہى دەخوریت، کەولى کردو بە دوو قۆلى ناو سەکە کەیمان دەرکردو ورگ و شتە کەیمان فری داو بە ھەردوو کمان لاکە کەمان بردە دەوری برادەران لەسەر بەردىكى تەختى گەورە دامان ناو ھەندىک شوولە ھەنارمان ئامادە کرد، چونکە لەسەر کانى و ئاوەکە سى چوار بڤە ھەنار ھەن ھەموو سالىک ھەنارى چاکىش دەگرن، ئاگرمان کردەو ھو گۆشتمان برژاند، ھەموومان یە کەمجار بوو گۆشتى کەمتیار بخۆین. ھەتا ئىوارە پىش خۆرئاوا بوون بە گۆشت برژاندنەو کاتمان بەسەر بردو دوا نىوہرۆ بوو دەوری پىنج کىلو گۆشتى نەرمەمان جیا کردەو، شىخ عەبدوللاو ئەو برايانەى دەشتى ھەولیز لەگەل خویان بردیان بەو نیازەى شەو لەگوندى بوگد لەمالى شىخ عەبدولا بەساوہرى چەورو چۆلەو ھە بیخۆن.

ئىمەش پۆژئاوا نیازمان بوو دزە بکەین و بەورىایى خۆمان بکەین بەعەسکەردا، چونکە ئەوسا دوو بەتالیونی پىشمەرگەى سەر بەبارزانى لەویبوون، پىش ئەوہى بکەوینە رى ئىمەش ھەندىک گۆشتمان لىکردەو ھو لەدەسرىکدا گریماندا، لەپرىکدا دوو کورپى کۆچەرى بەدوو گای بارەو ھاتن، زانیان گۆشت دەبرژىنین فەرموومان کردن و یەکى دوو شىشمان بۆ برژاندن و خواردیان و رۆشستن. وا ریکەوتیوو ئەوانە من و غەریب سەعیدیان چاک دەناسى، ئىمەش ئەوئەندە بەھەندمان نەگرتبوو، چونکە ئىمە پىشمەرگە بووین ئەوان دەمان ناسن یان نا شتىک نىبە.

شەو خۆمان کردە ناو مالان و چووینە مالى کورپىک ئەو سەردەمە لەرىکخستنى ئىمەدابوو، ناوى بەکر مستەفا بوو، لەلایەکى تریشەو ھەنوسەرى بەتالیونی حاجى شىخ قادر بوو، مالەکەى جىگای گومان نەبوو، شەو لەیەکىک لەو دوو ژوورەى ھەیبوو دایناين، بەلام تاقىکى گەورە لەنتوانى ھەردوو ھۆدەکەدا بوو، ئەگەر کەسىکى خۆبى بەھاتایە ئەو مالە لەو تاقەو ھەژوورەکە پتر چى تىدا بوايە دەیبىنى. سەرمامان بوو داوامانکرد ئاگرمان بۆ بکاتەو، کۆتەرە دارىکى گەندەلى پىوہنا ھىندەى دووکەل دروستکرد، ھەردوو ژوورو ھەوشەکە شىيانى ئىزعاج کردبوو، لەو کاتەشدا بۆ نەگبەتى کۆمەلنىک لاوى ھاوتەمەنى ھاتن وتیان: ئەم دووکەلە چىبە؟ ئەویش وتى: پىاویکى پىر لەو رىگایە تووشم بوو وتى: شوینىکم نىبە ئەمشەو لىبى بچەویمەو ھەنیش لەرپى خوادا ھىتاومەتە ئەوئى، ئەو ئاگرەى کردۆتەو ئەو دووکەلە زۆرەى دروستکردو ھە. زانىمان باسەکەى ھەلە یە خۆمان ئامادەکرد نەبادا سەرىک بەتاتەکەدا بگرن و بمانىین، باش بوو بەشەرە شەقتى خۆیانەو ھەخافلان ناگایان لەئىمە نەما.

ئىمە و رەشىد بارزانى

پياويكى خەلكى بارزان بەناوى رەشىد بارزانى كە مالى لەگوندى ھەيدەر بەگ بوو كاتى خۆى موشكىلەى لە دەست قەومابو و ھەلھاتبوو، چەند سالىك بوو لەوئى خۆى پەنا دابوو، بەلام لەگەل پىشمەرگە خۆى تىكەلاو كر دبوو بۆى دەلوا ھەرچى بكات و ھەرچى بليت، خۆى كر بە ھەوشەى مالى بە كر دا، ترسمان لىنىشت لە پەنجەرەكەو ھەرىك بكىشيت و ئىمەش دەبىنىت ئەوسا دەبوو بىكوژىن، يان ئەو ئىمە بەكوشت دەدات. بى چرپە دىكتارىۆفەكەم لەخۆم نزيك كردهو، غەربىش تەنگىكى بىر نەوى درىژى پىبوو ئەوئىش خۆى سازدا، وتمان: ھەر سەرى كر بە ژوورەكەدا دەيكوژىن و بەچەمى بەرمالاندا ھەلدىن. لەلايەكى ترىشەو ھەو لەو سەلماندە كردهو ئەو كارە بكەن مالاكە دووچارى بەلا دەبن، ھەرچۆنىك بىرمان لىدە كردهو چارە ھەر ئەو ھەبوو ئەگەر بىنيمانى دەيكوژىن و رادەكەين و ناھىلەين كەس بزانت ئىمە بوو، بۆ ئەو ھەو بەو مالاكە تاوانبار نەكەين.

مالەكە فەرمووى گەرميان لىكر، بەكر وتووريا بوو لای پەنجەرەكەى گرت و لەولاو پى بۆ كر بروات، بەقسەو خافلاندى ھەر كە سەرەى رەشىد ھات وتى: دەلەن جەلال تالەبانى و ئەوان رايانكر دوو ھەبوون بەجاش، غەرىب و عەلى بچكول و عەبدولاعەسكەرىشيان لەگەلدایەو ئەمشەوى رابردوو لەوشكەشىو دىويانن، ھەر لەم ناوانەن، ئەمق ھىزم ئاگادار كردهو ئەگەر لەم ناو ھە مابن ھەر ئەمق تریان دەبن و دەيانكوژن. كۆمەلىك جوینی خەستى بەھەموومانداو وتى: ئەوانە ترستوكن چۆن دەتوانن لەم ناو ھەبوون بگرن، بەكر جارىكىتر رىوى پىچى بۆ كر دو بەپەلە نان و ماستاويكىان بەتەرە پىازەو ھەدایەو پىشكەوت و وتى: من لەبەتالیون كارم ھەپە، رەشىدى ناچار كر ھەلسىت و ھەك جارى پىشوو لای پەنجەرەكەى لىكرتەو ھەو رۆشستەن. بىرماندا ئەمشەو بىتەو ھەرىب برواتەو مالى خویان و منىش برۆم بۆ بوگد بۆ لای شىخ عەبدوللاو لەوئىشەو بۆ ناوچەى پشدر بۆ ھىزى كاو، بۆ لای رەئىس ھەمە ئەمین فەرەج كە فەرماندەى بەتالیون بوو.

شەو پاش ناخواردن برادەرىكى خۆمان لەگەلما ھات بۆ گوندى گۆپتەپەو غەرىب سەعیدىش چو ھەو مالاو ھەو نامەى ئىستىقالەكەى كە لەلايەن مام جەلالەو پەسەند كر ابوو، پىبوو بۆ ئەو ھەى برۆى پىكەن وازىھىتاو ھە. منىش كاتىك چو ھەو گۆپتەپە چو ھە مالى عەبدوللاى مام رەزا، خۆى و براكانى ھەموو دۆستى ئىمە بوون و بىروباو ھەريان لەگەل ئىمەدا جووت بوو، خزمەتىكى چاكیان كر دم، پاشان برايەكى لەگەلما نارد بۆ مالى مام شەفىقى رەحمەتى، ئەوكاتە ئەوان كەلەكیان لەسەر زىيەكە ھەبوو

نهفهری به (۵۰) فلس ده‌په‌ریندرایه‌وه، خه‌لیلی کورپیمان برد زور براده‌رم بوو، به‌لام من وه‌ها خۆم پینچابووه‌وه نه‌یده‌ناسیمه‌وه وه‌ه‌ر براکه‌ی عه‌بدولای مام ره‌زا قسه‌ی له‌گه‌ل ده‌کرد، ئاگام لیتوو خه‌لیل زور سه‌رنجی ده‌دام، وه‌کو به‌گومان بیت لیم وه‌ها بوو، بویه‌وتی: باشه‌بهم سه‌عات یه‌کی شه‌وه‌تو بۆ ده‌رۆیت؟ سبه‌ی زوو ده‌ته‌په‌رینمه‌وه، خۆ هیچ هیزت به‌دواوه‌نییه، به‌ده‌نگیکی گر وتم: سبه‌ینی لقه‌که‌مان دیته‌کانی بی و ده‌رۆین بۆ گه‌لاله‌و چۆمان کاری سه‌رکردایه‌تیمان پیسه‌پێدراره‌وه، دیاربوو برۆای به‌قسه‌که‌م نه‌بوو زوریشی پیناخۆش بوو بۆ (۵۰) په‌نجا فلس به‌م شه‌وه‌دره‌نگه‌ئازاری ده‌ده‌ین، چونکه‌له‌لادی سه‌عات ده‌ی شه‌وه‌موو خه‌وتوون، زانیم کوئی دیشیت، وتم: برای باش من (۲۵۰) فلس ده‌ده‌م ده‌زانم ئازاره‌بۆ تو به‌لام نه‌گه‌ر نه‌گه‌م منیش موحاسه‌به‌ده‌کریم، که‌میک ره‌نگی گه‌شایه‌وه، به‌ده‌مه‌ته‌قنوه‌گه‌یشتینه‌سه‌ر که‌له‌که‌وه‌په‌راندمییه‌وه. خیرا خیرا هه‌نگاوه‌کورته‌کانم هه‌لده‌گرت بۆ ئه‌وه‌ی رۆژ نه‌بیته‌وه‌برۆمه‌لای شیخ عه‌بدولا، به‌یانی وه‌کو پيشمه‌رگه‌ی ده‌سته‌ی ئه‌و خۆم ناوونوس ده‌که‌م و له‌گه‌ل ئه‌ودا ده‌رۆمه‌وه‌بۆ پشده‌ر.

چوومه‌کانی بی هه‌ر به‌ته‌نیشته‌مالاندا سه‌رکه‌وتم و پرومکرده‌بۆگه‌، ئه‌و خانووه‌ی پيشوو مالی شیخ عه‌بدولای تیاوو، کاتیک من چووم پیره‌ژنیکی که‌ری تیداوو، خه‌ریکی جل گه‌رمکردنه‌وه‌بوو نازانم بۆچی به‌و شه‌وه‌دره‌نگه‌نه‌خه‌وتوو. هه‌رچی له‌ده‌رگامدا نه‌هات بیکاته‌وه‌له‌په‌نجه‌ره‌بچوکه‌که‌شیانه‌وه‌دیاربوو له‌به‌ر سوپاکه‌دا جله‌کانی کزر ده‌کاته‌وه، له‌په‌نجه‌ره‌که‌مدا هاواریکرد کینه‌؟ وتم: دایه‌مالی شیخ عه‌بدوللا بۆکوئی چون؟ هاته‌ده‌ره‌وه‌ده‌ستی درێژ کرد بۆ خانویه‌ک له‌خوار مالانه‌وه‌بوو، چراکه‌یان ده‌سووتا. وتی: ئه‌وه‌هه‌وه‌رۆله‌گیان، منیش پروم له‌و چرایه‌کردو چوومه‌به‌رده‌رگا دوو سئ جارم لیدا کاک شیخ عه‌بدوللا هاواریکرد عه‌لی توئی؟ وتم: به‌لی. ده‌رگای بۆ کردمه‌وه‌و چوومه‌ژووره‌وه‌هه‌ر به‌و شه‌وه‌چایه‌کیان بۆ سازکردم، پاش هه‌ندیک پرسیار له‌یه‌کتری کردن هه‌لاژاین و سه‌رخه‌ومان شکاند، چونکه‌کات گه‌یشته‌بووه‌چواری به‌یانی.

به‌یانی شیخ عه‌بدولا له‌گه‌ل هه‌ندیک خه‌لکی بوگد مه‌وعیدیان هه‌بوو برۆن بۆ راوه‌ماسی، بۆ ده‌ورو به‌ری (قه‌لایگان) منیشیان برد، شیخ عه‌بدولا وتی: یه‌ک دوو رۆژیتر ده‌رۆینه‌وه‌بۆ لق تا ئه‌وسا هه‌ندیک خۆت په‌نابده‌با حاجی شیخ قادر نه‌زانیت له‌م ناوه‌به‌یه‌که‌وه‌ین دواوی دوو چاری به‌لایه‌کمان ده‌کات. له‌گه‌رمه‌ی راوه‌ماسیدا بووین ده‌سته‌یه‌ک پيشمه‌رگه‌ی به‌تالیونی حاجی شیخ قادر هاتن گومانمان کرد که سه‌ره‌نجامی قسه‌کردنی ره‌شه‌بارزانی، حاجی ئه‌م ده‌سته‌یه‌ی به‌دواي مندا نارديت بۆ لای شیخ عه‌بدوللا،

بۆیه من خۆم خسته ناو زینیه که وهو بهورده مه له هه‌ندیک دور که وتمه وه له قهره‌ب‌الغییه که. ئەوانیش پاش سلّو و چاکوچۆنی راوچییه کانیاں به جیهیشت و شه‌ریان لی لاداین، راوه ماسی ئەو رۆژهمان هیچی تیدا نه‌بوو، هه‌ندیک مه‌له وه هه‌ندیک هه‌وای خاوینمان وه‌رگرت و عه‌سریکی دره‌نگ که راینه‌وه بۆ ماله‌وه. تازه که یشتبوینه مالی شیخ عه‌بدولا په‌لێک پێشمه‌رگه له کلێسه‌وه هاتن، له‌گه‌ل شیخ عه‌بدولا رامان وابوو ئە‌گه‌ر ئەم پێشمه‌رگانه‌ی به‌یانی ئەوان نه‌بوون ئەمانه سه‌داسه‌د به‌دوای مندا ده‌گه‌رین، شیخ عه‌بدولا وتی: با له‌ماله‌وه دور بکه‌وینه‌وه تو له‌پشت قه‌لا دروستکراوه‌که‌ی سه‌رده‌می پاشا کویره‌ی ره‌واندزی که له بوگدا دروستکراوو خۆت په‌نا بده‌و من دیمه‌وه ئە‌گه‌ر هه‌والی تو یان پرسی ئەوه هه‌ر شه‌و خۆمان ئاماده ده‌که‌ین و ده‌که‌وینه‌ی به‌ره‌و بتوین، ئە‌گه‌ر وه‌هاش نه‌بوو مندالیک ده‌نێرم وه‌ره‌وه.

شیخ عه‌بدولا به‌جیهیشتم و پێشمه‌رگه‌کان روو له‌مزگه‌وته‌که هاتن، دنیا لیل ببوو دوو پێشمه‌رگه روو له‌لای من هاتن هاواریانده‌کرد حه‌سه‌ن پۆلیس وه‌ره، زۆر هه‌لکشان ناچار منیش روو له‌کانی سوورو ئیلااللهی سه‌رد سه‌رکه‌وتم و ئەوانیش هه‌ر ده‌هاتن، پاشان توو په‌بوون وتیان: مادام نایه‌یته‌وه جه‌ه‌نه‌م. منیش به‌دوایاندا که‌ر‌امه‌وه شوینی چاوه‌پروانی، شیخ عه‌بدولا براده‌ریکی نارد به‌ دوامدا ئە‌ویش پێشمه‌رگه‌ی هه‌مه‌دان بوو ناوی ره‌شید خورشید بوو، وتی: بابرۆینه‌وه ئیمه هه‌ر له‌خۆمانه‌وه خۆمان گورگه کردوو ئەوان ئاگایان له‌وه‌ی ئیمه هه‌ر نییه.

شه‌و له‌مالی شیخ عه‌بدوللا ماینه‌وه بۆ به‌یانی رۆشتین بۆ کانێ کورده مه‌قه‌ری به‌تالیۆنی ده‌شتی کویه بوو، له‌و کاته‌دا هه‌ندیک براده‌ری ئیمه له‌وێ خۆیان مات کردبوو، له‌وانه ئە‌که‌به‌ر مه‌حمود، عاسی مه‌جید، مه‌ولود قه‌ره‌ده‌ری و هه‌ندیکتر، کاتیک ئیمه‌یان دی هاتنه‌ لامان و وتیان: ئەوه چی ده‌که‌ن لێره، خیرا برۆن ئە‌مرۆ بروسکه هاتوو که‌ مام جه‌لال و پێشمه‌رگه‌کانی له‌م ناوه‌ خۆیان شارده‌وته‌وه‌و گوايه ناوی ئیمه‌شیان بردوو که له‌گه‌لیدا بین، له‌ بروسکه‌که‌دا به‌گرتن و به‌کوشتن داوا له‌هیزه‌کانی بارزانی ده‌کات. به‌په‌له‌ برده‌مانیانه‌ مالێک و نانی نیوه‌رۆیان داین و خیرا خواردمان و به‌ره‌و خه‌له‌کان که‌وتینه‌ی و پاشان رومانکرده‌ کانی مازو و کانی وه‌تمان و له‌ویوه بۆ باداوان و پاشان چوینه‌ خدران و له‌ویوه به‌داری قه‌مه‌راندایا به‌ره‌و سه‌روچاوه‌ رۆشتین. له‌وێ و له‌ناو لقه‌که‌دا ئه‌هیکمان هاته‌وه تازه رینگای ئەوه هه‌یه که من ده‌میکه نه‌قلی ئە‌وێ بووم، وازم له‌لای مام جه‌لال هێناوه. له‌و کاته‌دا بوو سه‌رکرده‌یه‌تی بارزانی دوو یارمه‌تییان ده‌دا، شیخ عه‌بدولا ناوی نام‌عه‌لی قادر ته‌نیا محه‌مه‌ده‌که‌ی ده‌رکردو به

میژووی دوو مانگ له ووهو بهر ناوم نوسرا له لیستدا که بووم به پیشمه رگه له و لقه، خوشم پاک پاک سهرم تاشی و وام نیشانده دا پیشمه رگه یه کی نویم، کاتیک یارمه تیاندا دوو مانگانه م وه رگرت. زوری نه خایاند له هیزی خه باته وه ناگادار کراینه وه که لقه که مان په یوهندی بکات به نه ویوه و نه قلی نه وی کراوین، نه وسا نه وشيروان فوناد مهستی فه رمانده ی هیز بوو، لقه که مان به په رسمی نقل بوو. به ریکه وتین به ره و پشده رو چووین بۆ گوندی هه لشو، که ره ئیس حه مه نه مین فه ره ج فه رمانده ی به تالیوون بوو، هه روه ها ماموستا جه لال که ریمی شه هید رابه ری سیاسی بوو، له خوار مالانی بیتووشه وه شه هید جه لال که ریم و یه ک دوو براده ریتر به ره و پیرمان هاتن و ریزیان لینگرتین و به گه رمی به خیره اتیان کردین و نه ملالوایان ماچکردین، سۆزی ها ورپییه تی خه باتی بیروباوه ر به تاییه ت له کاتی نهینی و مه ترسیدا له سۆزی دوو دلداری کوپو کچ خوشترو به هیزتره، ئیمه وره مان زور پنی به رزبووه و نه ویش وای هه سته ده کرد بوونه ته خاوه ن هیزو مه ترسی هه ره شه ی کوشتنیان له سهر نه ماوه له لایه ن سهر کردایه تی بارزانیه وه.

ئه و شه وه زور ریز له خو مان و له لقه که گیراو شیخ عه بدولاو من چووینه لای ره ئیس حه مه نه مین و جه لال که ریم، ره ئیس حه مه نه مین هه میشه زور مه شغول بوو، چوار گیرفانی گه وره ی هه بوو هه میشه کیلویه ک نامه ی زیاتر تیدا بوو، ده ستیکرد به گیرفانیدا و تی: مام نامه یه کی بۆ ناردووم دوینی سللوی بۆ هه ردوو کتان تیدایه هه رچه ند گه را له ناو ئه و هه موو نامه یه دا بۆی نه دۆزرایه وه، شه وه که ی به قسه ی خوش بردمانه سهر، پاشان پیوتین ئیوه ده بیت برۆنه داره شمانه و له وی چاودیزی ناوچه ی قه لادزه بکه ن، مه ترسی ئه وه هه یه دوژمن شالو بهینیت بۆ بیتوش، ئیمه ش دلنیامان کرد له وه ی هه رچی له توانادا هه بوو ده یکه یین.

مه قه رمان برده مزگه وته که به راستی داره شمانه گوندیکی دلگیرو خوش بوو ئاویکی سازگارو خه لکی چاک. پاش ناشنابوون له گه ل خه لکه که ی، براده ره کانمان چوو بوونه ناو دلی خه لکه که وه، به ئاسانی جیا ده کرانه وه له و پیشمه رگانه ی سهر کردایه تی بارزانی سهر په رشتیده کردن.

به یانیا ن زوو دوو ده سته مان ده رده چووین له ری ئوتومبیله کان نه لغامیان ده ناشت بۆ ده بابو و سه یاره، هه تا سه عات (۱۰) بۆ یانزه، پاشان هه لمان ده گرتن و ده گه راینه وه. نیزامی خه فاره ت و پاکو خاوینی مزگه وته که مان زور به ریکو پیکی به ر یوه ده برد، خه لکی بیکلو و نیزکه پیازی شیرینی چاکیان ده هینا، به کۆل لیمانده کپین و دوش زور بوو له داره شمانه بۆ یانده هینان، ژه میکی ته و او مان دۆو پیازو نان بوو.

من و ئیشکرتن

شەوان ئیشکچیتیمان دەردەکرد زۆربەى شەو من ئیشکچیتیم دەنوسى، دەبوو خۆم بۆ سەعات ۲-۳ شەو دابنیم کاتیک مەترسى هیزش هەیه و خەو خۆشە، شەویکیان لەبەر دەرگای مزگەوتەکە لەسەر کورسیەک دانیشتم و تەنگەکەم بە پال دیوارەکەدا هەلواسى هەوايەکی فینک و خۆش هیچ هەستوخوست نەبوو، خەلکی هەموو خەوتبوون، چێژی زۆرم لەو بێدەنگییە وەردەگرت، بەدەم چێژەکەمەو خەوم لیکەوتبوو، لەپریکدا سێ چوار تەنگ تەقی، راپەنیم تەنگەکەم مابوو، پەلاماردا برادەرانی هەلساندو خۆم ڕوو لەتەقەکان چوومە ناو دێ، کاتیک بەسەر غەلبەغەلبی مالیکدا چووم، لیم پرسین ئەو تەقانه چییەو بەچی؟ وتیان: حەیانەکانمان راپداوه بۆئەوێ ئەگەر گورگیان لەسەر بیت نەیانخوات هەتا دەیانگەین. خیرا رامکردو برادەرانی هتورکردەووە لەڕووداوەکەم گەیاندن. ئای لەدلی خۆمدا چەند خەجالەت بووم من خەلکم لۆمە دەکرد لەسەر ئەوێ خەوئەوچکە دەیانگریت لەحەرەسیاتدا کەچی خۆم بەیەکجاری خەوتبووم، باش بوو سەلامەت دەرچووم.

بیرەوهریه کی نال

پۆژیکیان لەوێ بووین قەت لەیادم ناچیت، پەلیکی بارزانییەکان بەجامانەى سوورەووە لەناوچەى سۆرانەووە دەهاتن و دەیانویست بۆن بۆ ناوچەى سەرکردایەتى پارتى بارزانی، دیلیکیان پێبوو لایان دایە بنگەکەى ئیمە، دیلەکە زۆر سەرنجی دەداین قسەیه کی پێبوو، ئیمە تینەگەیشتین تومەز ئەو دەزانیت ئەم لقه سەر بەپارتى مەکتەب سیاسیه و دەیویست پیمان بلیت ڕزگارم بکەن، ئەمانە دەمبەن بۆ کوشتن، ئیمە تینەگەیشتین، دواى ئەوێ بریدیان و ڕویشتن پاشان بۆماندەرکەوت مەحمودی حاجى توفیقەو ئەندامى لقی سلیمانى پارتى مەکتەب سیاسیه لەپاش ماوہیەک زانیمانەووە ئەو پیاوہ بەهەبیبەتە لەبارەگای بارزانی شەهیدکراوہ.

بەرەو ناوچەى سلیمانی و ھەلۆیست وەرگرتن

بەپراستی ئەو ناكۆكیەى نیوانی مەكتەبى سیاسى و سەرکردایەتى بارزانى زیانیكى گەورەى بەمیللەتەكەمان و بەشۆرشى گەلەكەمان گەیاندو بەسەدان پۆلەى دلسۆزو كارامەى تیدا بوون بەقوچى قوربانى.

مانگى نیسانی ۱۹۶۶ رەئیس ھەمە ئەمین دەستەبەكى ھەلگرت و بەرەو ئیران چوون، منیشى لەگەل خۆى برد، چەند رۆژیک لەو گوندانەى كوردستان بووین، دیار بوو بۆ كاریكى تاییەت ھاتبوو من نەمدەزانى، ئەو رۆژەى عەبدولسەلام عارف لەفرۆكەكەى كەوتە خوارەو ھەئیمەش گەپاینەو ھە بۆ دارەشمانەو چەند رۆژیکتەر ماینەو ھە. رۆژیکتەر رەئیس ھەمە ئەمین بانگیكردم، كاتیک چووم وتى: برۆ بەشێخ عەبدوللا بلى ھیزەكەى سازو ئامادە بكات، شەو كە ھاتم ھەموو ئامادەى سەفەرىكى دوورو درێژبن، بەلام نەبوت بۆ كوئى؟!

شەو بارەگای ھیزی كاو ھە نەوشیروان فوئاد مەستى فەرماندەى ھیز بوو ھەموویان پینچابوو ھە لەپشتى ولاغى بەرزەیان باركردبوو، ئەو پینشمەرگانەى لایەنگرى مەكتەب سیاسییوون ھەموویان ھینا و ئیمەش لەگەلیان كەوتینەپرى بەرەو چىای ئاسۆس لەگەرۆكەنەو ھە پەپینەو ھە ئوبەرۆ چووینە سیدەر، لەمەرگەشەو ھە رۆیشتین لەھەنجیرەو ھە رەتبووین، پەپینەو ھە بەرى كۆسەرەت و لەویشەو ھە چووینە پشتى ئیلەاللەى سەرۆو، كاتیک گەیشتینە ئەوئ ھیزیكى یەكجار زۆرى پارتى سەرۆكایەتى بارزانى لەلای كانى سوورو بوگو ئیلەاللەو ھە بەرەو شاخ ھەلگشان و لەنیوانماندا شەپرىكى چر دروستبوو، ھەتا ئیوارە دنیا تارىك بوو، لاویكمان لى شەھید بوو بەناوى فاروق خەلكى حاجى قەلا بوو تەرمەكەمان ھەلگرت و شەو بەحاجى قەلادا شوینی شەپمان بەجیھیشت و رۆو لەقوزلوو لیزبووینەو ھە. ھیزەكەمان بوو بەدوو بەشەو ھە بارەگای ھیز بەچەك و جیھازو ھاوانەكانەو ھە كەوتە كەمینی پارتى بارزانى لەدەورو بەرى خەرابەو بەفەلاكت پینشمەرگەكان دەرباز بوون، باقى ئەشیاكان بەجیمان بەولاغەكانیشەو ھە، بەشى ئیمەش زنجیرەمان بەست و بەریبەیانى بوو گەیشتینە بەستى قوزلوو بەرامبەرى كانى ھەنجیرەى ئیبراھیم ئاغا، زۆر ماندوو ببووین من لەپینگا بەدەم رۆیشتنەو ھە خەوم لیدەكەوت، جارى و ھە ھەبوو لەپیزەكە لامدەدا یەكێك لەبرادەرەكان دەبھیئامەو ھە ناو ریزەكە. لەسەر بەستى قوزلوو لەسەر زىبەكە وىستمان ھەلاژیین وتیان: دەبیت پەپینەو ھە ئەو ھەى مەلە دەزانیت بە مەلەو ئەو ھیتەر بە كەلەك دەپپەپینینەو ھە. چاكم لەیادە دنیا پۆشن بۆو، من و چەند برادەرىك ئەشیاكانمان لەشەروالەكەمان گریداو كردمان بەسەرمانەو ھە

تفهنگه کانیشمان له مل کردو چووینه لای سهره وه خومان دا به ده م زینه که وه، ناوه که تیژ بوو، خیرا به چند جوله یه ک په رینه وه نه و به رو له وئ خومان پوخته کرده وه و تفهنگه کانمان وشک کرده وه و هر له سر نه و به سته خوماندا به زه ویدا، چاومان نه چوو بووه خو له پشته وه دراینه بهر ده ستریز، به لام کاتیک نه مه بوو هه موو هیزه که مان په رپیووه بهری گوپته په، ئیمه ش به ورده ته قه جوابمان دانه وه نه وانیش زیاتر نه هاتنه پیش، ده سته جی فه رمانیاندا به ره و کانی بۆگه نه برۆین، باش له یادم نه ماوه له گوپته په تراکتورمان برد یان به پی رۆیشستین، گرنگ گه یشتینه کانی بۆگه نه. له وئوه زانیارییمان وهرگرت که هیزیک زوری پارتی بارزانی له گه وره دین و مه کته بی سیاسی له کۆکه و کرزه و گه به و گولجیج، ئیمه نیازمان وها بوو برۆینه گه وره دئ نه مانزانی له وئ شه ریکی چر بووه و کومه لیک زور له براده رانی ئیمه شه هید کراون و هیزه کانمان شکاوه ته دیوی گه به و گولجیج، بویه پاش وهرگرنتی زانیاری له سر شوینی هیزی خومان، به کانی بی و سه روچاوه ی بازیاندا به ره و گولجیج رۆیشستین و چووینه ناو هیزه کانی خومانه وه. نه و سه رده مه ره ئیس که مال مو فتی له هیزی قه رده داخ بوو نه ویش خه لکیکی خوی هه بوو، مه کته بی سیاسی بریاریدا هه موو هیزه کانمان برۆین به ره و قه رده داخ و له و ناوه شوین داگیر بکین و بکه وینه گفتوگو له گه ل سه رکرده یه تی بارزانی. سه ره تا روو له داریکه لی رۆیشستین و له وئوه بۆ گونده که ی شیخ محمه د کرپچه (ئومه رمان) پاشان چووینه سه ر قوی و سه گرمه له ویشه وه هه تا ره شه دئ و نه و ناوه ش رۆیشستین، پاشان هیزه کانمان هه لکشانده وه گوندی تیمارو له وئ سه قامگیر بووین. مام جه لال له وئ کونفرانسیکی به ست، تیدا باسی راو بوو چوونی مه کته ب سیاسی و پارتی بارزانی و جیاوازیه کانی کرد. کومه لیک کادری شاریش هاتبوون، من نه و سه رده مه نه وه نده له پیش نه بووم بویه به شداری کوبوونه وه که نه بووم و ته نیا له بلا و کراوه که ی مام جه لالدا خویندبوومه وه له ژیر ناوی کونفرانسی تیمار، له ناوچه ی قه رده داخ بووین ده سته ی ئیمه له سه ر که لی سه گرمه بووین، که به یاننامه ی ۲۹ حوزه ی رانی ۱۹۶۶ ده رچوو، گوايه برایانی مه کته بی سیاسی له ژیره وه له گه ل حکومت قسه یان کردبوو نه گه ر شتیک بۆ کورد دانپیدا بئین نه وه مه کته ب سیاسی له گه لیان ریکده که ویت، شه وی یه که م وامنزانی له به یاننامه ی (۲۹) حوزه ی راندا باس له مه کته ب سیاسی ده کریت که چی خوالیخوشبوو بارزانی یه کسه ر قوستیه وه و بریاریدا شه ر رابگریت و بکه ویته گفتوگو له گه ل حکومت.

به‌یانه‌ی ۲۹ی حوزه‌یران

له‌ملاشه‌وه سه‌رکردایه‌تی مه‌کته‌ب سیاسی ناچاری پینکدادانیک بوون، چونکه هیزه‌که‌مان نه‌وه‌نده نه‌بوو له‌شاخ بتوانین به‌ره‌لستی پارتی بارزانی پینکه‌ین، به‌و قه‌واره که‌مه‌یشه‌وه دوا‌ی بانگه‌وازی (۲۹) حوزیران ده‌وترا میری له‌گه‌ل هیزه زۆره‌که دانوستان ده‌کات، ئه‌م بارودوخه ناله‌باره مه‌کته‌ب سیاسی پراکتیسا بۆ پینکه‌اتنه‌وه‌یه‌کی کاتی، ئه‌ویش شه‌ر پراگرتنی قه‌بولکردو وه‌فدی خۆی به‌جیا نارده لای پڕژیم.

هر له‌و سالانه‌دا چه‌ند جاریک ئالوگۆر بوو له‌پڕژیم ئه‌م ده‌هات و ئه‌و ده‌پۆیشت، له‌ئه‌نجامدا شه‌ر له‌نیوانی حکومه‌تی عێراقی و بارزانی‌دا ده‌ستی پینکرده‌وه. لادئ و شاخ هیزی پینشمه‌رگه‌ی بارزانی لیبوو، هیزی مه‌کته‌ب سیاسی خۆی فریدایه‌ شاره‌کان، به‌تایبه‌ت به‌کره‌جۆو چه‌مچه‌مال و که‌لارو چه‌سارو هه‌ندیک شوینیتیر، خۆی له‌خۆیدا ئه‌م هه‌لویتسه‌ی ئیمه‌ لاواز بوو، به‌رواله‌ت ئه‌وه‌ی به‌شاخه‌وه بوو پینده‌وترا پینشمه‌رگه‌و ئه‌وه‌ی له‌ شاریش بوو دوو ناوی هه‌بوو، جه‌لالی و هه‌ندیکیش ده‌یانوت جاشی (۶۶)، هه‌روه‌ها ناویش له‌وه‌ی شاخ نرابوو مه‌لایسی له‌لای هیزه‌کانی مه‌کته‌ب سیاسی و دۆسته‌کانیه‌وه. واته‌ شه‌ری مه‌لایسی و جه‌لالی بوو به‌یاساو خۆره‌یه‌کی ژه‌نگاوی بۆ ئاسن و پۆلای کوردایه‌تی و گه‌نده‌لی کرد. سه‌رکردایه‌تی بارزانی به‌هیچ شتیه‌یه‌ک نه‌رمی تیندا نه‌بوو، مه‌کته‌بی سیاسی به‌مرۆفی ماندووی کوردی دانه‌دناو هر به‌جاش جاش و هه‌ره‌شه‌و گۆره‌شه‌ بوو له‌سه‌ریان، له‌م لاشه‌وه مه‌کته‌ب سیاسی ده‌یویست نه‌رمیه‌کی زۆر نیشان بدات و خۆی له‌ شه‌ری پارتی بارزانی دوور بگریت، به‌لام پاله‌په‌ستوی هیزه‌کانی بارزانی، مه‌کته‌بی سیاسی به‌ره‌و هه‌له‌یه‌کی گه‌وره‌ بردو له‌ سالی (۱۹۶۷) له‌گه‌ل حکومه‌تی عێراقی که‌ هیچ شتیکی نه‌دابوو به‌کورد له‌چه‌ند قۆلیکی جیا جیاوه شه‌ری گه‌وره‌ی هیزه‌کانی بارزانیان کردو بوون به‌هۆی ئه‌وه‌ی هیزه‌کانی بارزانی له‌ناوچه‌ی سۆران پاونین بۆ سه‌ر سنوره‌کان.

دهراسه و زامدارى

له سالى (۱۹۶۷) هه نديک پيشمه رگه مان هه بوو نه وسا من مه سئوولياتى گه وره م هه بوو له چه مچه مال، له لايه ک له ئيداره ي هيزى پزگارى بووم له لايه کى تریشه وه ئه ندامى ليژنه ي ناوچه ي هه لمه تى پارتى بووم، زور جاريش له سه رده ميک که عه بدولا عه سکه رى فه رمانده ي هيز بوو کاتيک به ملاولادا ده رويشت من ده بوومه جيگرى، پاشان عه لى سه ليم به گ که لارى بوو به فه رمانده ي هيز، نه وسا ش هه ر من له جئى ده بووم که به ملاولادا برؤيشتايه.

هه نديک پيشمه رگه مان هه بوون خه لکى گوندى دانه سؤفى بوون، دانه سؤفيس له چه مچه مال نزيک بوو نه وانه ده غلودانيان کردبوو کاتى دوورينه وه ي بوو، داوايانکرد په ليک پيشمه رگه به رين و نه وانه ده راسه ده گرن به يه ک دوو سه عات ده غلودانه که يان ده دورنه وه ده گه پرينه وه، منيش نامه م نووسى بؤ به ريز کاک عومه ر ده بابه نه و سه ره پرشتى قولئىکى هيزه کانى مه کته بى سياسى ده کرد له سالي پردئ، له وه لامدا پازى بوو برؤم هيز به رم ده غلودانه که بدورينه وه به په له بگه پرينه وه.

به يانيه ک هيزئىکى ۲۰-۴۰ پيشمه رگه بى و دوو سئ ئوتومبيل و ده راسه مان بردو چووينه پشتى دانه سؤفى له داره گه وره دامه زراين له نيوانى تورکه و دانه سؤفیدا ده راسه ده ستيکرد به دره و، زورمان نه مابوو بگه پرينه وه هيزه کانى بارزاني هاتنه سه رمان و به چرى ته قه يان ليکردين، ئيمه ش وه لاممان دانه وه، شه ره که لاوازبوو من گالته م پنده هات هه ر به پيوه ده سوورپاينه وه به سه ر براده ره کاندا، خه رمانئىکى گه نئى دوراوه له وئى بوو چوومه سه ر خه رمانه که به رزتر بوو زور مسه يتر بووم به سه ر شه ره که دا، پاشان هاتمه خواره وه، دؤليک له پالماندا بوو وتم: نه ک له وئيه دزه بکه ن چه ند براده ريکمان شه هيد بکه ن، دؤله که م تاقيرده وه گولله گيزه ي ده هات به ملاولاي سه رمدا، به هه ندم نه زانى، کاتيکم زانى له سه ر شاندا که وتم به زه ويداو هه لسامه وه، ده ستي راستم نه مابوو هه ستم نه کرد به وه ي ده ستم به له شمه وه ماوه وامزاني له بندا په ريوه. به هاورپيکانم وت: ده ستم په ريوه بؤم هه لگرنه وه، به لام براده رانيتر نه يانده ويست بزانيريت من زامدارم، چونکه ده ترسان بزائن جه به هه که مان بشکين و خراپترمان به سه ر بيت، بؤيه هه لسامه وه وه ده سته شكاوه که م له بندا بؤيان هينامه وه پيشه وه و دايانه وه ده سته که يترم گرتم به سنکمه وه، خوئينيشم نه وه نده لينه هاتبوو، ده ستمکرد به گوراني هه رچه نده من قهت گورانيم نه زانيوه هه ر وشه يه کم له شويتنيکدا ده هينا بؤئه وه ي وره ي هاورپيکانم دانه به زيت، به زامداربوونى من

مهسه له كه وه رسوورا ده بوو هيزه كه مان پاشه كشه بكات بو چه مچه مال، نه و سه رده مه به كره بدولكه ريم شيوده شاني قائمقامي چه مچه مال بوو نه و يش دؤست و لايه نگرى مه كته ب سياسي بوو، هر چه نده مؤزه فى حكومت بوو، نه و يش هه نديك پؤليسي خؤى هيتاو هاتبوو له دووره وه چاوديزى وه زعه كه ي ده كردين. ئيمه گه راي نه وه چه مچه مال و من برام بو كه ركوك بو نه خووشخانه ي كؤماری، دوو سى هه فته مامه وه و چند جاران ده ستیان له گه چ ده گرتم پاش نه شيعه گرتن ده بانوت خواره جاريكتر ده يان شكانده وه. كتابيان بو كردم بمنيرن بو نه خووشخانه ي كؤماری له به غدا، سه ياره يه كم بو گيرا له لايه ن پارتبييه وه، تا له نه خووشخانه هاتمه ده رى دننگم نه كرد، پاشان زؤرم له سه ياره كه كرد بپروات بو مالى خؤمان له ئيمام قاسم، سايه قه كه مله جاو كه ي نه كرد، چونكه پاره ي خؤى وه رگرتبو و بردميه ماله وه. ناردم به دواى پياويكى به سالاچووى كورد ناوى (مام توفيق) بوو، هاته ديارم وتى: من ده توانم چاكت بكه مه وه، به لام مهرجيكم هه يه، وتم: بفرموو، وتى: هاوار نه كه يت ده توانم ده ستت وه كو خؤى لينكه مه وه، منيش به لينم دايه. دوو پياوى بانگكرد هه ر يه كه هاتنه لا شاتيكه وه و توند توند گرتميان، نه و يش ده ستمى هه لبرى هه تا توانى، پاشان به هتواشى رايكيشا، داواى هيلكه و خام و راسته ي كرد، به كوردى پينده لين (ته ته) بو شكاو له ملاولاي شكاو يه كه ي ده دن بوئه وه ي سه نته ر وه ربگريت و خؤى بگريته وه. پاك پاك به سابوونى ره قى شوږدى و هتواش هتواش سرپيه وه وه ده ستي پيدا ده هيتا، هه تا باش باش راستى كرده وه نه و جا هيلكه كه ي شكاندو كرديه سه ر په رؤ سپيه كه و له ده ستمى نا، كه پنى ده وترتت مشه ماما، پاشان ته ته ي لينداو نه و جا پينچاى و وتى: پاش دوو رؤزيتر ديمه وه مه سينه يه ك ئاوت ده ده مه ده ست ده بيت به ده ستيه وه بگريت، قسه و هيمه تى وره ي به رز كردبوومه وه، به جيه هيتتم، پاش دوو رؤز هاته وه مه سينه ئاوه كه ي پر كردو ده ستي له ملم كردبوو كرديه وه و وتى: بيگره به ده سته وه، گرتم ده ستم وزه ي نه بوو، به لام هيمه تى نه و وه هاى كرد بيگرم به ده ستمه وه و چند سانيه يه ك به ده ستمه وه بوو، پاشان به پارچه په رويه كى سپى ده ستي به ملمه وه هه لواسى و وتى: پاش هه فته يه ك ديم بؤت شلده كه مه وه و هيج مه ترسيت نه بيت ده ستت نه وه نده چاكه له دوارؤزدا هه ست ناكه يت كاميان شكاو. به راستى وه هايه ئيستتا به و ده سته شكاوهم نه م ياداشتم ده نووسمه وه بينه وه ي هه ست به نازار يان كه موكورتى بكه م، راسته تا سى ساليش هيج هيزى نه بوو، به لام له ديمه ندا كه س نازانيت كام ده ستم له كاتى خؤيدا شكاو، نه و يش نازايه تى ده گه رپيته وه بو مام توفيقى ره حمه تى.

هیزه‌کانی مه‌کته‌بی سیاسی له‌ده‌وروبه‌ری سلیمانی و که‌رکوک و هه‌ولیر کۆکرا‌بو‌نه‌وه، باره‌گای هیزی‌ر‌زگاری له‌چه‌مه‌ماله‌وه گوی‌زایه‌وه بۆ‌حه‌ساری گه‌وره له‌و کاتانه‌دا شه‌ری‌نیوان حکومه‌ت و بارزانی گه‌رم بی‌وو، براده‌رانی ئی‌مه‌ش به‌حوکمی ئه‌وه‌ی شوینیکیان نه‌بوو له‌شاخ تا ئازادو سه‌ربه‌خۆ بن دوو‌چاری هه‌له‌ی جه‌نگ‌کردن بوون له‌گه‌ل بارزانی، به‌لام براده‌رانی ئی‌مه سه‌ربه‌خۆ له‌لایه‌ک و حکومه‌ت له‌لایه‌کی‌تر، به‌هه‌رحال هه‌له‌یه‌کی گه‌وره‌و ناخۆش بوو له‌می‌ژووی خه‌باتماندا دوو‌چارمان بوو، هه‌رچه‌نده له‌دلاو له‌کرده‌وه‌دا ئی‌مه به‌دوای دوو‌ارۆژی سه‌ربه‌رزی و ر‌زگاری کورد ده‌گه‌راین هه‌رچه‌ند له‌شاریشه‌دا بووین، به‌لام ده‌ئه‌وه‌نده‌ی پارتی بارزانی ده‌چووین به‌گژ ئه‌من و ئیستیخبارات و سیاسه‌تی چه‌وتی ر‌ژیم و له‌ناو خه‌لکدا گیانی د‌زایه‌تی کردنی شو‌قینیتی عه‌ره‌بمان به‌هیزتر ده‌کردو سوورتر بووین له‌سه‌ر در‌یژه‌دان به‌خه‌بات.

حه مالیکی کوردو سندوقه چا

جاریکیان پیاویکی هه ژاری کورد که هه مال بوو، له شۆریجه وه سندوقیک چای ده برد بۆ بهری قۆریه، له بهر قه لادا گیراو پۆلیس بردیان بۆ مه رکه زی ئیمام قاسم، شه هید علی عه سکه ری و پیتشمه رگه کانی په لاماری مه رکه زه که یان داو کابرایان ده رهیناو عه ره بانه و سندوقه چایه که یان دایه وه و هه موو پۆلیسه کانیان کوتا، پۆلیس پوچی چوو بوو له ده سته ی پیتشمه رگه کانی مه کته بی سیاسی.

سالی (۱۹۶۹) بوو کۆنفرانسیک له که لار گیراو پارتی ناوی گۆرا به پارتی شۆرشگێری کوردستان، به لام له به ره ئه وه ی له شارو له پال دوژمندا بوو هه ر چاک گه شه ی نه ده کرد، هه رچه نده هه رچی پۆشنیبرو کوردی په سه نی خه باتکه ر هه بوو له و حیزبه دا کۆبیوونه وه که چی خه لکی کورد هه ر پوو یان له شاخ و له پارتی دیموکراتی کوردستان و سه رکرادایه تی بارزانی بوو.

جاریکیتر له سه ر جاده که ی عه ره سه له نزیکي هه مام علی به گ بنکه مان له و ناوه بوو، ئیواره یه ک له گه ل حه بیب محمه د تۆچی که پیتشمه رگه ی ناو شاری پارتی شۆرشگێری بوو پیاسه مان ده کرد، له پریکدا سه یاره یه ک زۆر به توندی هات له و کاته شدا مندالیکی هه شت ساله به غار ده په ریبه وه، سایه قه که ده ی توانی لابدات یان رایبگریت، به لام گوئی پینه داو له مناله که ی داو بیهۆش بوو، ده ی توانی خیرا هه لی بگریت و بیبات بۆ نه خو شخانه، که چی ویستی رایکات، من و حه بیب ریگامان لیگرت و سایه قه که مان دابه زاند، له و کاته دا خه لکیکی زۆر له مناله بوورا وه که کۆبیوونه وه، بردمان دامانه ده ست خاوه نی منداله که و قه ره بالغیه که مان به جیهیشت، چونکه ئه و سا ئیمه پیتشمه رگه ی ناو شاری که رکوک بووین و شه و و رۆژ له هه موو که رکوکدا ده سوو راینه وه، جووری ناکۆکیه که وه ها بوو پارتی هه ولی زۆر ده دا له ناو شاردا ده ست له براده رانی ئیمه بوه شینیت و ئیمه ش بۆ پارێزگاری له هاوړیکانمان له هه موو گه ره که کاندایه سوو راینه وه، ئه و سه رده مه شه هید فه یزولا حاجی محمه د به رپرسیاری ئه و کاره بوو.

کاتیکی له خه لکه که دوور که وتینه وه پیاویکی بالا به رزی چوار په ل قه وی له من و حه بیب هاته پیتش و وتی: ده زانن خه تای منداله که بوو، ئیمه ش وتمان: ئه گه ر واش بیته ده بوو سایه قه که هه لیگریت و بیبات بۆ دکتۆر، به لکو نه مریت و پزگاری بکات، پوو ی کرده حه بیب، منی به هیچ نه ده زانی، چونکه حه بیب بالای به رزتره و به خو وه تر بوو. حه بیب وتی: نه خیر خه تای سایه قه که بوو کابرا توو په بوو کردی به تورکمانی و وتی:

(باخ باخ بو قوندهره لارن) ته ماشاکه له م قوندهرانه، حه بیب پییوت: خۆت قوندهره، کابرا زلله یه کی بو حه بیب راکیشا، هر ئه وهندهی خوش بوو، کومه لیک که رپوچی پارچه پارچه لیبوو یه ک باوه شم هه لگرت راست و چه پ تیم سره واند، ئه وهندهم که رپوچ پیدا کیشا نه پیه رژایه سر حه بیب، چونکه حه بیب سه ری دانه واند هر چی کاغه زو شتی گیرفانی هه یه که وته ئه رزو خه ریکی کوکردنه وه یان بوو. کابرا ویستی فرسه تی لیبیتیت، به لام من وه کو زه رده واله پیوه ی نووسام و شرمکرد، تا من به ردم هاته ته واو بوون حه بیب باوه شیکتری هینا به هه ردوو کمان دامان به زه ویداو به جاده که دا پرو له قه ره بالغیه که رۆشتین، خه لکه که ئابلوقه یان داین دیار بوو کابرایان ده ناسی، ناچار ده مانچه کانمان ده رهینا و درمان پیدان. هر سه د مه تریک بنکه که مان دوور بوو، چووینه بنکه له موخابه راته وه ته له فون کرا داوای من و حه بیب کرا بماننیرن، براده ران وتیان: لای ئیمه نین، ئه و رۆژه چه ند جاریک ته له فون کرا هر پشتگویی خرا، ئاخری شه و کابرای لیدراو دوو سی زه لامی که ره که کی بنکه که مانی نارده بوو داوای ئه وه ی ده کرد بیبورین له ویوه بویان باسکردین ئه فسه ره و له به شی موخابه راته، نیاز له گێرانه وه ی ئه م باسه ئه وه یه که ئه وسا پارتی شو ر شگێر هیه چ حیسابی بو ئه من و ئیستیخبارات و هیزی دوژمن نه ده کرد، له و سه رده مه شدا حکومه ت نه یده توانی خه لکی بگریت و سه رنگومی بکات خیرا خو مان لیده کرد به خاوه ن و ئازادمانده کرد یان نه مانده هیتشت بگریت.

هه‌له‌یه‌کی میژوویی

ژیان به‌م شیوه‌یه‌ پ‌ویشته، پارتی دیموکراتی کوردستان هیزه‌کانی له‌ه‌موو لایه‌که‌وه‌ چووب‌ووو نزیکی سنووره‌کان، ئه‌وه‌بوو له‌یازده‌ی ئازاری (۱۹۷۰) حکومه‌تی عیراقی دانینا به‌به‌یانی یازده‌ی ئازار که له‌راستیدا ده‌ستکه‌وتیکی گه‌لیک مه‌زن بوو له‌ژیانی خه‌باتگێزانی کورددا، به‌وه‌ بارزانی یه‌که‌می مه‌یدانه‌که‌ ده‌رچوو، هیزه‌کانی ئیمه‌ هه‌لوه‌شانه‌وه‌، چونکه‌ له‌راستیدا ئه‌و به‌یان و ده‌سکه‌وته‌ ئه‌وه‌ی ده‌هینا ئیمه‌ ملی بۆ که‌چبکه‌ین. ئه‌گه‌ر راسته‌ ئیمه‌ داوای مافی کورد ده‌که‌ین به‌یانه‌که‌ زۆر دلخۆشکه‌ر بوو، بۆیه‌ مه‌کته‌بی سیاسی بریاریدا هه‌موو چالاکیه‌کی سیاسی و عه‌سکه‌ری خۆی رابگریت بۆ به‌ده‌هینان و جینه‌جینکردنی به‌یانی یازده‌ی ئازار. هه‌رچه‌نده‌ ده‌سته‌ ده‌سته‌ش له‌هیزه‌که‌مان ده‌چوونه‌ ناو هیزی پارتی هه‌رچه‌نده‌ پارتیه‌کان زۆر لوتبه‌رزبوون و هه‌ر به‌ جاش جاش دوومان ده‌که‌وتن، له‌جیاتی ئه‌وه‌ی که‌لک له‌و سه‌رکه‌وتنه‌ وه‌ربگرن و باوه‌شی دلسۆزی کوردانه‌ بگرنه‌وه‌و بینه‌وه‌ به‌یه‌ک و وه‌کو برا که‌لک له‌و ده‌رفه‌ته‌ میژوویییه‌ وه‌ربگرن.

حکومه‌تی به‌عسیان هه‌روه‌کو هه‌میشه‌ کاریان له‌گه‌ل ئه‌واندا بۆ نه‌براو ورده‌ورده‌ ئیمه‌شیان پشتگوێ خست، باره‌گای مه‌کته‌ب سیاسی چووه‌ به‌غدا له‌شه‌قامی (۵۲) دا جینگیر بوو، که‌لارو به‌کره‌جۆو چه‌مه‌مال بوون به‌بنکه‌ی دواوه‌. هیزشی جه‌ماوه‌ر بۆ شادو خۆشی و لووله‌ی تفه‌نگ چاوی ئیمه‌ مانانی ده‌رده‌هیتا، ژیان له‌م شوینانه‌ ببوو به‌قوزه‌لقورت، منیش به‌هۆی ئه‌وه‌ی پیشمه‌رگه‌ی ناوشار بووم و له‌هه‌ره‌ که‌له‌ره‌قه‌کانی به‌ربه‌ره‌کانی پارتیدا بووم، بۆیه‌ دوژمنی شه‌خسیم بۆ په‌یدا بوو، ژیانم له‌که‌رکوک نه‌ماو هیچ نه‌وعه‌ سه‌رمایه‌یه‌کیشم نه‌بوو بچمه‌ په‌نایه‌ک دوکانیک دا بنیم. هه‌تا یه‌ک کلاشینکو فینکم هه‌بوو له‌ماله‌ دۆستینکم دام نابوو، پارتیه‌کان ئه‌وه‌شیان دۆزییه‌وه‌و ده‌سته‌یه‌ک دایان به‌سه‌ر ماله‌که‌داو بردیان. بێ چه‌ک بووم، زۆر له‌خۆم ده‌ترسام، ئینواره‌یه‌ک له‌سه‌ر شه‌قامی کۆرپنیش بووم له‌که‌رکوک، دوو پاسکیلسوار دایان به‌ته‌کمداو هه‌ره‌شه‌یان لێکردم که‌ ده‌مکوژن.

چوونم بۆ بهغدا

بئى چەكى و بئى پارەبى وەھاي لىكردم پوو بكمە بهغدا، لەئوتىللىكدا لەحافز قازى كە زۆربەى برادەرە ھەلھاتووھكانى ئىمە لەوئ دەبوون، منىش لەوئ خۆم جىگىر كرد. ھەر چەندە ھىچ پارەم نەبوو، چوومە مەكتەبى سىياسى داوامكرد يارمەتى گوزەرانم بدن، ئەوسا مامۇستا عولەما لىپرسراوى مالىە بوو، يارمەتى ھەموو ئەو پىشمەرگانەيان دەدا لەدەورى خۆيان بوون و ئىزنيان دابوون بۆ خۆيان كار بدۆزنەوہ. چونكە لەو سەردەمەدا فاخىرى ھەمە ئاغاي مېرگەسوور لەنيوانى مەكتەب سىياسى و پارتىدا بوو بۆئەوہى پارتى شۆرشگىر بەيانى خۆھەلوہشانەوہ دەربكات و بەرامبەر بەوہش پارتى لىيان خوش ببىت و مەسئولەكانيان تىكەلاو بەپارتى بكنەوہو ناكۆكى لەناو بەرن. ديار بوو مەكتەب سىياسى لەسەر ئەوہ رازىبوون، بۆيەش پىشمەرگەكانيان ئازاد كرد، بۆيە ھەرچى من كردم شتىكى زۆر كەميان دامى كە بەشى پارەى خەوى ئوتىلەكەى نەدەكردم، ژيانم زۆر دژوار بوو، بەيانپان سەعات يازدە لەخەو ھەلدەستام پاش دەموچاو شۆرین و چاوكرانەوہ بەپى لەحافز قازىوہ دەرويشتم بۆ بابولشەرجى لەوئ لەكۆلانى كۆنە فرۆشەكاندا عارەبانەى دەستگىر ھەبوون خواردنيان دەفرۆشت، ھەرزان ھەموو رۆژىك دوو سەمون و دوو كفتەم دەكړى بەنرخىكى يەكجار زۆر ھەرزان لەدەورى پەنجا فلسدا بوو، ئەو ژەمەم دەبوو بەخواردنى يەك رۆژ. ئىوارانىش خواردنم نەدەخوارد پاشان دەچوومەوہ ئوتىلەكەو لەگەل راكردووہكانىتردا دەكەوتىنەوہ گفتوگوى وەزەكەو كەوتبووینە پرتەو بۆلە لەدەست مەكتەبى سىياسى خۆمان.

گه پانهوه بۆ کهرکوک

زیاتر له مانگیك نه متوانی له وی بمینمه وه، به دزییه وه چومه وه کهرکوک و له ماله وه دهرنه ده چووم، ههتا به یانی هاویه شی پارتی دیموکراتی و پارتی شوپشگیز دهرچوو، نهوسا ناوی من وه کو نه ندای ناوچه ی چه مچه مال خرابووه لیستی ته سلیمکردن به پارتی، گوايه له وه ودوا من نه ندای ناوچه م له ناو پارتی کاتی تیکه لاوبوونه وه.

ورده ورده هاتمه دهره وه و چووم بۆ لقی (۳) نهوسا باره گاکه یان له شه قامی کاره با کۆنه که ی به ری قۆریه بوو، نهو کاته یه کینک له ئیمه به پرسیار بوو ناوی کانه بی بوو خه لکی هه ولیر بوو، چووینه لای و خۆمان پیناساند زۆر ناشیرین پیشوازیکردین، وایکرد بیزمان له خۆمان بیته وه، ئیمه ش دهمدریژیمان کرد، هه ندیک قسه مانکرد له تۆله ی هه لویستی نهودا، بریار بوو مانگی (۵) دینار یارمه تی بدن به من، داوامکرد وتی: جارئ نییه. نه مه له کاتیکدا بوو یارمه تی خۆیان زۆر زۆر زیاد بوو، گهرمه ی په یوه ندی بوو له گه ل حکومه تدا، یارمه تی چاک ده درایه ناوچه ی کوردستان و سه رکردایه تی پارتی. به هه رحال چه ند جاریک هه موشۆم کرد مانگی (۵) دیناریان به هه زار نالی عه لی دوو مانگی تریشم لێوه رگرتن.

شەھید یاسین ئەنوەرو بیروباوەر گۆرپنەوہ

سالی (۱۹۷۱) بوو لە پێگای یاسین ئەنوەر کە قوتابییەکی زۆر وشیارێ کوردبوو لە کولیەیی ئادابی بەغدا، چەند جارێک چووم بۆ ناو کولیەیی ئاداب، هەندیک لاوی وشیارم دەبینی بیری مارکسی لینینیان بلاو دەکردهو دەتوت کووڕەیی هەنگن هاتبوونە جۆشوخرۆش، لەگەڵ کۆمەڵیکیان دۆستایەتی چاکم پەیدا کرد، سەفەریک دووانیش چووین بۆ سەفەرەتی چین لە بەغدا بۆ هینانی کتیبەکانی (ماوتسی تۆنگ)، و ردهوردە زۆربەیی نامیلکەکانی ماوتسی تۆنگ و بلاو کراوەیی چینیمان دەستکەوت کە زۆربەیی ئەوانەمان دەویست باسی لە شەپیی رزگاری نیشتمانی دەکرد بە تاییەت و تەکانی (ماو) خۆی.

ئەم هەلسوکه و تەم لەگەڵ لاوان و قوتابیانی زانکۆ، بوو بە هۆی ئەو هۆی بەدوای خۆیندەو هۆی چاکدا بگەریم، هەموو رۆژیک دەچوومە کتیبخانەیی ئاسۆ لە شەقامی شۆرش، رۆژنامەیی کوردی هاوکاری، باریەتی دەردەچوون پێشووتریش رزگاری گۆفاری پارتی شۆرشگێر لە سلیمانی دەردەچوو، بابەتی فکری چاکی تێدا بوو، هەمووم کۆکردبوو. هەر و هەر گۆفاری هەقی فەلەستین و نوسراوەکانی مونیر شەفیقم دەکری، ئەگەرچی من وەزعی مالیەم لە خوار سەفرەو بوو، بەلام ئەگەر لە ماله و هەنجای فلسیان بدامایە دەمدایە نووسراو و رۆژنامەو کتیب و گۆفاری کوردی، هەرچی دەریچوایە باش یان خراپ دەمکری. مەکتەبەیی چاکم بۆ خۆم پێکەو نابوو، شەو و رۆژ شتم دەخویندەو، دۆستایەتی قوتابیان بە تاییەت یاسین ئەنوەر و دکتۆر ئەنیس شاکرو مامۆستا عەزیز، و هەیان کوردبوو بە بەردەوامی برۆمە لای خەلکیترو هەولبەدەم بکەوینە گفتوگۆ دوان لە وەزەکە، هەستەدەکرد لەرووی فیکرییەو شتم پێنە. زۆر بە داخەو زۆری نەخایاند یاسین ئەنوەر لەگەشتیکی بە کۆمەڵی قوتابیانی زانکۆدا شەهیدبوو بە بەریەکەوتنی دوو ئوتومبیل، ئەو هەش و هەشی کرد پێم لە سەردانی زانکۆی بەغدا بیری، بەلام پێش لە شەهیدبوونی یاسین سەفەریک بەیەکەو چووینە بەلیدیاتی کەرکوک لەوئ کارمەندیکی پێناسیاندم ناوی فەرەیدون عەبدولقادر بوو ئەویش بیروباوەری پێشکەوتوانەیی هەبوو، دیاربوو پێشووتریش لە پارتی شۆرشگێردا ئەندام بوو، هینشتا لەگەڵ فەرەیدون لەیەکتیری ئاشکرا نەبووین بەو هۆی کە ریکخراویکی سیاسی نەهینی هەییە جگە لە هەردوو پارتی، بۆیە ئازاد بووم لە هەر شوینیکیا چون قسەم دەکرد بە پێی بۆچوونی زاتی خۆم. لە سالی (۱۹۷۲) دا بوو سدیق ئەفەندی لێرسراوی لقی سنی بوو لە ژێر خانی بارهگای پارتی کە

لهته نیشتی بینای شکور نه چاره وهیه له که رکوک نه دوهیه کی کرد تینیدا له سه ر بارودوخه که به سه روگونی دوستایه تی خویان و عیراقیدا هه لده دا. منیش دهستم هه لپری و هه ندیک ره دی قسه کانیم دایه وه و ئیشاره تم به دهوری درۆزانه ی ئینگلیز دا له سه رده می فه رمانره وای شیخ مه محمودی نه مردا له نه جامدا ته قاندمه وه و وتم: عیراق درۆ ده کات و مه سه له ی کورد جینه چی ناکات و پۆزانه ش خه لکانی تیکۆشه ر سه رنگون ده کات، خیرا به گژمدا هاته وه و وتی: ئه وه رای خۆته که سمان لیره پامان وه ها نییه. کۆمه لیک له و کادره کۆنانه ی پارتی شوپشگێر له وی بوون قسه کانی منیان زۆر به راست ده زانی و لایه نگریم بوون، به لام نه ده کرا به گه له کۆمه کی هه لسن، بۆیه کاتیک کۆبوونه وه که ته و او بوو زۆریان ده ستیان کرده ملم و سوپاسیان کردم. یه کتیک له وانه حاکم محهمه د ناویک بوو خه لکی ئیمام قاسم بوو تا ئه و کاته یه کتیریمان نه ده ناسی، هات ئه ملاولای ماچکردم و وتی: به راستی چاونه ترسی له به رده می دوو ده سه لاتی گه ورده ا ئه وها به پروونی دواپۆژت باسکرد.

ئیمه، زۆربه ی کادره کانی پارتی شوپشگێر له مالی ئیحسان نه جم کۆبووینه وه، قسه له سه ر دواپۆژی ئه ندامان و کادرانی پارتی شوپشگێر بکه ین، چونکه پارتی دیموکرات زۆر خراب ره فتهاریان له گه ل ده کردین و به سووک سه یریان ده کردین، هه تا پۆژیک له به ر ده رگای باره گاکه یان له ئیحسان نه جمیان دابوو.

زیاتر له ۱۸ کادری وشیار کۆبووینه وه و قسه ی زۆرمانکرد، به لام نه مانتوانی بریاریک بده ین که چی بکه ین، چه ند جار بتریش هه ولماندا دوو دوو سن سن یه کمان ده بینی، به لام ئه نجام هه یچ نه کرا.

پاکردنم له گەرکوک له دهست ئەمن

من سەبارەت بەو هی پێشمەرگە ی کاتی بە دەسەلاتی پارتی شۆرشگێڕ بووم، دۆستی زۆرم لەشاردا هەبوو، بەلام دوژمنی زۆریشم بۆ پەیدا ببوو، لەوانە ئەندامانی پارتی هەموویان پقیان لیم دەبوو، ئەمن و ئیستیخباراتی ش چاکیان دەناسیم و هەلیانگرتبوو بۆ رۆژی خۆی.

لە دەورووبەری نیسانی ۱۹۷۴دا بوو کۆمەڵیک کادر لە پارتی شۆرشگێڕ کە وتبوونە لای حکومەت لە ئەنجامی رەفتاری خرابی پارتی و هەموو کە وتبوون بەرقد، ریکخراوێکیان بە ئاگاداری حکومەت دروستکردبوو لە ژێر ناوی کۆمەڵیک لە کادری کۆنی پارتی شۆرشگێڕ، (لفیف من کوادری حزب الثوری کردستانی) کە ناسراوە کانیان کورانی شیخ تاهیری بیرەسپانی و شیخ ستارو شیخ جەبارو حەسەنی برایان و هەندیک خەلکی تریشی تیکە وتبوو. شیخ حەسەن زۆر دۆستی من بوو هەرچەندە شیخ ستاریش ناسیاوی و دۆستایەتی کۆنمان هەبوو، هەتا جارێک پێشمەرگە و ئەندامانی پارتی پێش لە بەیانی یازدە ی ئازار هەرەشەیان لیکردبوو، هانای بۆ من هینا و چوومە سەریان و پیموتن: شتیکی لیبیت من لیتان خۆش نابم. شیخ حەسەن لەو کاتانە ی من لەرپی بەغدا لە ماتۆریکی ئاو کارمە کرد، زۆر دەهات و دەیویست رامکیشیت بۆ ناو لەفیف، بە راستی منیش ئەو م بە دەستی حکومەتی عیراقی دەزانی و زۆریشم پیناخۆش بوو کە هاتوچۆم بکات. زۆرجار لە سەر ئیشە کە مەو دە رۆیشتم بۆ نان کرین، سودفە تووشی شیخ حەسەن دەبووم، سەیارە کە ی پادەگرت و دەیویست بمرگە یەنیت، خۆم لێ لادەداو هەندیک جار قسە ی رەقمە کرد، بۆ نمونە جارێکیان وتم: من سواری سەیارە یە ک نابم ئەمن خاوەنی بیت، لەو هەش توندتر وتم: ئێو حکومەت دە تانژینیت و دروستیکردون، ئەگینا تۆ سەیارە ت لە کوێ بوو، پێش ماو یە ک نان نەبوو بیخویت، بەلام ئەو هەر لێی قبول دە کردم لە پیناوی ئەو هی رامبکیشیت. دەیزانی بە راکیشانی من خەلکی کیتیش هەن دینە لامان، نێوانمان خراپ بوو من هەر توند قسە م دە کرد ئەویش هەر نەرم بوو، ئەنجام هەستم کرد ئەمن لە سەر کارە کە م چاودیریم دەکات، منیش مە ترسیم هەبوو، چونکە خەریکی ئیشوکاری کۆمە لە ی مارکس - لینینی - کوردستان بووم. لە گەل فەرەیدون لیک ئاشکرا بووین و ئەو بەرپرسی کۆمە لە بوو لە کەرکوک و من و شەهید عەبدولرەزاق محەمەد، کە خۆم رامکیشابوو بۆ کۆمە لە و ئیحسان نەجم ببووین بە کۆمیتە ی شاری کەرکوک، بۆ ریکخستنی کۆمە لە و هەر خەریکی خویندنەو بووین. زیاتر سەرچاوە مارکسی و لینینیە کانمان دەخویندەو، بۆیە دە ترسام لەرپی منەوە زیان بە کۆمە لە

بگات، لهو رۆژانه دا خۆم خه ریک کردبوو، هاموشوی خه لکم نه ده کرد، وهکو جاران کتیب و شت ته نیا رۆژنامه ی هاوکاریم ده برد بۆ سه ر کار.

ئيواره يه ک هه ستمده کرد ئه منه کان جيمناهيئن، لهو ناوه پاسی هاتوچۆ هه بوو ده رۆيشت بۆ ته په ی مه لا عه بدولا، چوومه ليواری جاده که ئه منه کانيش هه ر ده يانروانی، پاسه که که وته پری و خۆم فریديه ناوی، دیار بوو ئه وان به وه یان نه ده زانی به دوامدا نه هاتن. شهو له کتیبخانه ی ئاسۆ رۆژنامه یه کم کړی و رۆیشتم بۆلای ئیحسان نه جم، مه سه له که ی بۆ باس بکه م، چونکه ئه ویش له گه ل شیخ ستار تیکه لاو بوون، خوشکی ئیحسان هاوسه ری شیخ ستاره، پیش چوونه مالی ئیحسان دوو ئه من له لای ته کیه ی شیخ حاجی تووشم بوون، له م به رو به ری جاده که بوون وتیان: له کوئی ئیمه له ئاسمان بۆت ده گه پریین تو له ئه رزی؟ دوورو نزیک به دوومدا هاتن، ده ترسان له وه ی من ده مانچه م پیییت، شوینه که ش چۆلی بوو، هه رچۆنیک بوو خۆم کرده کۆلانه کانی سه یه د سه روه ره وه و له ویه چوومه بهر ته کئی و پاشان هاتمه وه بۆ قه لا، ئه وسا مالمان له قه لا بوو، سبه ی زوو ئاگاداری فه ره دیدونم کرد له زاتیه ی به له دیات بوو کاتی خۆشی ئه و دایمه زرانده بووم له مه کینه ی ئاو له به لده ی ئاوه که ی خاسه ی یاروه لی و پاشان به هه ولی ئه ویش نه قلکرامه وه بۆ ریگای به غدا، فلکه ی نازم ته به قچه لی. ئه ویش جاریکیت هه ولی بۆدام نه قلی چه مچه مالی کردم بۆ ئه وه ی له ویه ده ست بگات به لادیکان و کاری ریکخستنی کۆمه له فراوانتر بکه یین، کتابی نه قلکه یان دامی به دوو سئ پۆژ، من خۆم ده رنه ده خست هه رچۆنیک بوو له که رکوک خۆم رزگار کردو چوومه چه مچه مال، به لام له ویش دوو چاری به لایه کیتر بووم ئه وسا مودیری به له دیه ی چه مچه مال نوینه ری پارتی بوو، ناوی عومه ر جۆلا بوو چوومه لای وتم: من بریاری گرتنم ده رچووه و من ئه ندامی لیژنه ی ناوچه م به پیی به لگه ی تیکه لاو بوونه وه ی هه ردوولا. زۆر ره ق جوابی دامه وه و وتی: کئی ده لیت تو پارتیت، ئیمه ئه ندامیکی پارتی له جیگا که ت داده نین ئه گه ر له (۲۴) سه عاتدا نامه ی لقی سینی پارتی نه هینیت. ئه وساش لقی سئ له سه نگاو بوو، زۆرم قسه له گه ل کرد وتم: مه عقوله له وئ ئه من راوم بنیت و له کوردستانیش تو هه ره شه ی وه رنه گرتنم لیبکه ییت، وتی: هه ر ئه وه یه، بۆیه به په له سواری پیکابی ریگای سه نگاو بووم، خیرا چوومه لای ره حمه تی ره سول مامه ندو نوره دین عه بدول ره حمان که له ژیره وه له ریکخستنی کۆمه له بوون، پیموتن: ئه وه مه سه له که مه، خیرا نامه که یان دامی و تیان: فریا بکه وه ئه گینا لیت به بیانون و خه لکیتر داده نین، گه رامه وه و هه ر ئه و رۆژه له به رده می باره گای پارتی بوو نامه که م دایه، ناچار وتی: باشه سبه ی وه ره ده وام بکه، به لام دیار بوو زۆر به ره قه وه لیبوه رگرتم.

ژيانم له شاري چه مچمال

هر نه وهنده له چه مچمال دامه زرام خانوويه كي چولم گرت به كړئ و هه نديك كتېم هيتاو دهستم كرد به خویندنه وه، ده چومه ناو خهلكي بؤ دروستكردني بنكه ي رېكخستني كومه له، له ژيره وه و له ولاشه وه زه ختم له پارتی ده كرد خيرا رېك بخن له ناوچه، به لام نه وان برياري خويان زوو دابوو به هيچ شيويه ك نه يان هېشت برؤمه ناوچه و له شانويه كي سهره كيدا داياننام و مندالتيكيان كردبوو به لېپرسراوم كه هيچ شتيكي نه ده زاني. من له هه موو كو بوو نه وه يه كدا كومه ليك پرسيارم ليده كرد هيچي وه لام نه ده دايه وه، هه مووي به ريده كرد بؤ ناوچه، ناوچه تيگه يشتن منم، ده يان نووسي با نه و برادره بيت له ناوچه بؤمان شهرح بكات نياز له و پرسيارانه چييه؟

چوومه رېكخراوي لاواني ديموكراتي كوردستانه وه هه روه ها چوومه نقابه ي كريكاراني چه مچمال و له گه ل كومه له ي هونه رو ويژه ي كوردي دهسته ي چه مچمال به شداريم كرد، خولاسه ببووم به ئاردي ناو درك هه مووشي بؤ نه وه بوو با شتر برؤمه ناو خهلكي و خهلك راكيشم بؤ كومه له و شانويه يان بكم و له خهلقه ي روشنبرييه وه ده ستيپيكم، هه ر وه هاشم كردو سهركه وتني چاكم تيده به ده سته يئا. له غاباته كه ي چه مچمال ژماره يه كي چاكامان كريكار رېكخست له ربي جوانه مهرگ كورده محمه د نه فنه ندييه وه و اته (هه لگورد)، له لاوانيشدا بؤ كو نفرانسي يه كيتي لاواني كوردستان كه له هه وليز به ستره به سهره ريشتي شه هيدى نهر مامؤستا صالح يوسفى به هه لئزاردن له ناوچه ي چه مچمال من بووم به نويته ري كو نگرئس له سالي (۱۹۷۴) د.

له كومه له ي هونه رو ويژه ش هه نديك لاومان له خؤمان نزيك كرده وه له هه موو بواره كاندا دؤستمان بؤ كومه له په يدا كرد، سهره راي نه وه ي هه نديك له كادره كاني پارتى كه له لاديكاندا بوون و بؤ كو بوونه وه ده هاتن بؤ ناوچه ي پارتى ده مگرتن و ده مبردنه لاي خؤم كتېم ده داني و ده مخسسته به رده مي پرسيارو وه لاميكى زؤر. هه نديك له وان هه ش به كه لكمان ده هاتن بؤ نه وه ي نه كه وينه ژيز چاوديري پارتى و هه نديك شيانمان رېكخستن له كومه له دا، له وه ش با شتر له ناوچه ي سه نكاو و له سورداش و له بازبان و له قه لاسيوكه شانويه رېكخستني كومه له مان دامه زراندو هه مووي په يوه نديان به خؤمه وه هه بوو.

به پوژئيش له مه كينه ي كاره باكه ي چه مچمال ده وامم ده كرد، به لام سئ وهخت و چوار به ش بووين له ۸ به ياني بؤ ۴ ئتواره له ۴ بؤ ۱۲ شه و له ۱۲ شه و بؤ ۸ به ياني، وه هامان رېكخستبوو كه نه گه ر يه كيك كاري

هه‌بوو بۆ هه‌شت سه‌عاته‌كه‌ی ئاماده‌ نه‌بوو دائیره‌ ئاگادار نه‌كه‌ین و ئه‌و
 براده‌ره‌ش له‌وییه‌ خۆی كاره‌كه‌ هه‌لسوڤتینیت، بۆ كاری كۆمه‌له‌ش به‌نهیینی
 ده‌چوومه‌وه‌ بۆ كۆبوونه‌وه‌و هه‌ر ئه‌و پۆژه‌ش ده‌گه‌رامه‌وه‌ بۆ چه‌مچه‌مال،
 به‌مشیه‌یه‌ كارمانده‌كرد، كاتیک چووین بۆ كۆنگریسی لاوان و گه‌راینه‌وه
 چه‌مچه‌مال، زۆری نه‌خایاند شه‌ر ده‌ستی پیکرده‌وه‌و ئه‌وسا کتیبه‌كانم له‌كۆلم
 گریداو به‌ره‌و گوندی عه‌سكەر كه‌وتمه‌ری. هه‌ر له‌و سه‌رده‌مانه‌شدا بوو
 یه‌کتیی قوتابیان له‌گونده‌كاندا ده‌گه‌ران و کاریان له‌گه‌ل جوتیاران ده‌كرد،
 به‌رنامه‌یه‌ك بوو یه‌کتیی قوتابیان گشتی پتی هه‌لده‌ستا. له‌و بواره‌شدا
 براده‌رانی كۆمه‌له‌ی تیخزابوو زۆریشیان ده‌وری لێرسراویان پین سپێردرابوو،
 ئه‌وه‌ی له‌دیها‌تا له‌گه‌ل جوتیار ده‌كرا زۆربه‌ی بیروباوه‌ره‌كانی كۆمه‌له‌بوون
 جیبه‌جی ده‌كران. یه‌کتیک له‌و قوتابیه‌ ژیرانه‌ شه‌هید ئازاد هه‌ورامی بوو، پینش
 ئه‌وه‌ی چه‌مچه‌مال به‌جیبه‌یلم هاته‌ لام و وتی: ده‌رۆم بۆ ناوچه‌ی قه‌لاستۆكه
 له‌وئ چیبكه‌م؟ ناوی نه‌ینی خۆشی له‌ریكخراوی كه‌ركوكه‌وه‌ بۆ هینابووم،
 منیش هه‌ندیك هاوڤی ئه‌و ناوهم بۆ ده‌ستنیشان كردو ناوی هه‌ندیك مالی
 خزم و براده‌ری تایبه‌تیشم دایه‌، بۆ كاتی پنیوست. كاتیک شه‌ر ده‌ستی
 پیکرده‌وه‌و ئیمه‌ چه‌مچه‌مالمان به‌جیبه‌یشت كه‌ چوومه‌ گوندی دایك و باوكم،
 پروانیم شه‌هید ئازاد تووینگی چاکی چاندووه‌و لاوینگی زۆری گونده‌كه‌مانی
 له‌خۆی كۆكردۆته‌وه‌، ئه‌و كاتانه‌ش ته‌نیا كادری جوتیاری ئیمه‌ شه‌هید
 عه‌لی مه‌جیده‌ جاف بوو، پاشان خۆشم كه‌وتمه‌ ئه‌و ناوه‌و دوا به‌دوای ئه‌وه
 ئه‌مین كه‌ریم (شیزكۆ)ش هاته‌ ئه‌و ناوه‌. له‌وئ لیژنه‌یه‌کی سی كه‌سیمان
 دروستكرد بۆ كاری كۆمه‌له‌و ئه‌و هاوڤیانیه‌ی له‌قوتابیانیش بوون
 كۆمانكردنه‌وه‌ له‌ده‌وری خۆمان و له‌خانۆه‌كه‌ی مالی ئیمه‌دا دانیشتین و
 به‌نهیینی كارمان بۆ كۆمه‌له‌ ده‌كرد، به‌لام باری ئابووریمان خراپ بوو. بۆیه
 من چووم بۆ چۆمان له‌وئ وه‌زاره‌تی به‌له‌دی هه‌بوو نیوه‌ یارمه‌تی ده‌دا،
 ناوه‌كه‌ی خۆمداو پاش شه‌وو پۆژیک چاوه‌روانی نامه‌ی وه‌رگرتنی نیوه
 یارمه‌تیم وه‌رگرت، ئه‌وه‌بوو به‌ سه‌رچاوه‌یه‌ك بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ر سی لمان
 به‌تایبه‌ت من و شه‌هید ئازاد پنی بژین. ورده‌ورده‌ كاری ریکخستمان
 جولانده‌وه‌و ده‌چووینه‌ سه‌ر جوت و دره‌و و زه‌رعات و هاوكاری خۆرای
 خه‌لكمان ده‌كرد له‌سه‌ربان سواغدان و قوڤكاری و له‌كاتی نه‌خۆشی و
 سه‌رئینشاندا سه‌رمان به‌لای هه‌موو كه‌سینكا ده‌كردو هه‌ولمان ده‌دا ده‌واو
 ده‌رمانی بۆ په‌یدا بکه‌ین، کاریکی ئه‌وه‌نده‌ دلسۆزانه‌و نه‌ترسانه‌مان ده‌كرد
 گوندی عه‌سكەر ببوو به‌بنكه‌یه‌کی به‌هیز بۆ كۆمه‌له‌. چونكه‌ زۆر تیکه‌لاوی
 خه‌لكه‌كه‌ ببووین هه‌موو به‌یانیه‌ك كه‌ له‌خه‌و هه‌لده‌ستاین دوو په‌نجه‌ره‌مان
 هه‌بوو شووشه‌یان پتوه‌ نه‌بوو، به‌یانیان جوتیاره‌كان ماست، هیلکه، ژمه
 كه‌ره، ته‌ماته، هه‌نجیر، هه‌نار ئه‌و شتانه‌یان له‌په‌نجه‌ره‌كاندا داده‌نا بیته‌وه‌ی

بزانیڻ کي دایناوه. کاتیک بۇ قاپه کان دهاتنه وه دهمانزانی کي هیناونی، له باره گای به تالیونه کانی پارتیشدا خه لکی به دهسه لات هه بون له کاتی هاتوچۇ له ناوچه یه ک بۇ ناوچه یه کی تر پسوله ی ریگامان به موری به تالیون دروستده کرد به بیته وه ی بزانی چونکراوه. له به تالیونی (ه) که شهید نازم حه مه ی سلیمان فه رمانده ی بو، شهید علی مه جید له باره گاکه به دوستایه تی وهره قه ی ده هینا تا عریف تالب موریاسی بوو به جیگری به تالیون، ئه وسای ریخراوی کومه له ناوه نه نییبه که یان دامی و په یوه ندیم پیوه کرد، ئیتر فیشه ک و وهره قه و پیویستی ورده مان ئاسان بۇ جیبه جیده بوو. شهیدان علی حسین (شوان) ئه حمده عه سکه ری و (صادق به هادین) خه لکی به غذا بوو، کومه لیکي زور له ناو قوتابیان و لاواندا هاوکاری چاکیان ده کردین، له وانه شهید نه جم عه زیز که رکوکي و محمه د عه زیز، که ئیستا حاکمه و بورهان که رکوکي و ماموستا عه بدولا عه بدولقادر برزای شهید علی عه سکه ری، به هه موومان ناوچه ی قه لاسیوکه مان جولاندبوو، بیروباوه ری کومه له له ناو پیئشمه رگه و له ناو جوتیاراندا رهنگی دابؤوه.

من کرام به نوینه ر له نیوان سه ر کردایه تی کومه له و ریخراوی که رکوک، که ئه وسای ئیحسان نه جم (ئه بوشه هاب) به رپرسیاری بوو، ده بوو هه وال بده مه وه به سه روو، وه لایمی سه رووش بده مه وه به شار، جگه له وهش له گوندی تومار هاوپییه کمان هه بوو به ناوی (مه لا ناسیح مه جید) جوتیاریکی زور کارامه بوو له و کاتانه دا تاریق ئه حمده فه وجیکی مغاویری بۇکرا بؤوه له لایه ن حکومه تی عیراقه وه هه موو رۆژیک په لاماری ده وره بیری که رکوکي ده دا، به تایبه ت ناوشوان، بۇ خۆر زگار کردن له ده ست هیرشی جه یش و جاش هاوپی ناسیح له ناو چه مه که ی سه ر ماله کانی توماردا کونی هه لکه ندبوو، سه ری به درکودال گرتبوو، له کاتیکدا جه یش و جاش برؤیشتایه سه ری هه ستیان نه ده کرد یان ئاگریشیان له کومه له توترکه که به ربدابایه سه ربانه که ی ئه وه نده ئه ستور کردبوو له ناوه وه ده پاریزرا. له کاتی سه ردانم بۇ تومار ئه و کاته ی ده گه یشتم ده بوو شه و بیته، به لام ئیواران چاکتر بوو، کاتیک له وی ده گه رامه وه هر ده بوو دوی نیوه روان بیته، چونکه به ده ست ئه و فه وجه ی تاریق ئه حمده وه ناوچه که وه زعی هه میشه له مه ترسیدا بوو، پاش تومار ده بوو برؤم بۇ گوندی توپزاوا له ویئش حمید محمه دی لیبو له گه ل علی مغاویر که هه ردووکیان دوو هاوپی کومه له بون. هر له پی ئه وانه وه نامه کان ده گه یشته ئیحسان نه جم یان ده منارد ئیحسان خوی ده هات له وی رامان له سه ر شته کان ده گۆریه وه.

سەردانی رېڭخستنه کانی گەرمیان

لەسەردانەکاندا زۆر جار دوو چاری پەلامارەکانی جاش و سەرباز دەبووم، یەکیک لەجارەکان مال و مندالی کاکە عەبدولام لەشارەووە هاتبوون بۆلام، جگە لەو مال و مندالی عومەری برازاشم و عومەریشم لەگەڵ بوو، لەتۆمار لەسەربانی مالی مەلا ناسیح خەوتبووین. بەیانی هیشتا هەتاو هەلنەهاتبوو، سەربازو جاش هاتنە سەرمان، من و عومەری رەحمەتی و عەلی مغاویرو ناسیح لەسەربانەکەووە خۆمان هەلدا بۆ ناو ئاشەکەو پۆیشتین، لەوێ باراشهاریکە زۆری لیبوو قەرەبالغیان کردبوو، بەدۆشکا تەقیان لەدەورووبەری ئاشەکە دەکردو جاش و سەرباز دەیانویست ئابلقەوی گوندەکە بدن، بۆئەوێ کەس دەرباز نەبێت. من و ناسیح و عەلی بەرەو گوندی قەفار رامانکردو بەپال گردۆلکەکە پشتی ئاشەکەدا، کە دەکەوتنە پۆژەهلاتی گوندی تۆمارو لەپەڕی گوندەکەووە بوو، هەر ئەمەندەمان خۆش بوو دەرکەوتین دەتوانم بلیم هەزار فیشەکی هەمەجۆر لەسانییەکدا بۆمانهاتوو، سەدجار دایانین بەئەرزداو هەلساینەووەو راماندهکردهو، ئەوئەندە خستیانین و هەلساینەووە لەشمان فیزی جمناستیک ببوو. هەرچۆنیک بوو زامدار نەبووین و لەژێر رەحمەتی گوللەیی جاش و سەرباز بزر بووین، نەوستانین بەرەو هەببەو ساتی پۆیشتین، لەوێش روو لەنزیکێ جەبەلبۆر لەو هەلەتەدا خۆمان مەلاسداو چاودێری گەردەلوولی سەیارەیی فەوجەکەیی تاریق ئەحمەدمان دەکرد، زۆر ماندوو بووین کاتیک لەچەمە وشکەکەیی خاسە پەڕینەووە لەپشتی سوورەدیی سەروو، کەپریکی بیستانەوانی لیبوو چووینە بن کەپرەکە، لەوێ لاویک لەهۆش خۆی چوو بوو، من قەت بەرچاوم نەکەوتبوو، بەلام دەستمەرد هەلسیتمەووە، کاتیکمزانێ چەپکیک لەوتەکانی ماوتسی تونگی لەباخەلیدا بەربۆو، زانیم ئەمە هەر کەسیک بیت هاوڕینی ئیمەیه، لەو ناوەش تەنیا زامن ناویکمان هەبوو خەلکی سوورەدیی بوو، هەندیک ئاومان پێداکرد، وشیار بۆو، لیمپرسی تۆ زامنی ئەویش یەکسەر وتی: ئەی تۆ کاک عەلیت؟ لەیەکتەری ئاشکرا بووین، ئەویشمان لەگەڵ خۆمان برد بۆ هەلەتەکان لەبەرزیکەووە چاودێری ناوچەکەمان دەکرد. کاتی پیش پۆژئاوا بوون بوو، فەوجەکە ملیان شکاندو گەرانەووە بۆ ناو کەرکوک و ئیمەش چووینە سوورەدیی لەمالیکی خزمی زامن چایەکیان داینیو بەرپکەوتینەووە بۆ تۆمار. کاتیک چووینەووە مالی مەلا ناسیح هەوالی عومەری برازام پرسسی وتیان، بیسەر و شوینە، زۆر مەترسیم پێداکرد، بۆیه لەگەڵ هەندیک دۆستی مالی مەلا ناسیحدا کەوتینە شەوکیل هەموو چەم و پەناکان گەڕاین بەرەو ژوور هەتا عەلی موساکان لەخواریشەووە تا کۆتایی واریبەکانی تۆمار، لەولاشەووە خەلکمان نارد بۆ گورگان و

ههلهتهکانی پشتهوه، هه رچی کرا کردمان سؤراغمان دهستنه کهوت، به یانی
مال و مندالی کاکه م به پیکردهوه بۆ که رکوک و مالو مندالی عومه ریشم
هینایهوه بۆ عهسکه ر. کاتیک چووینهوه عهسکه ر عومه ر گه یشتبوووه ئه وئ،
ئیترا ئههیکمان به بهردا هاتهوه.

سەردانى گەلەو چۆمان

ھېشتا كاكە عەبدولرەھمانم كۆچى نەكردبوو، پۈژىك ھاتە لام و زۆرى گلەبى لىكردم و وتى: من لەسەر شۆرش ئاوارە بووم، ئەو ھە دوو كوريشم پىشمەرگەن، باشە بۆچى ۋەھا ناكەيت نيوە معاشم بۆ سەرف بگەن، قسەكەى لەجىگای خۆيدابوو، بۆيە بەلنىم دا سەفەرىكى سەرھو ۋە بگەم و ھەولنىكى جدى بۆ بدەم. بەكارى كۆمەلە چووم بۆ پىنجوین و لەولاو ھاتمەو ھەو چوارتاو پاشان بەدۆلى سەفرەو زەرروندا لەگەل كۆمەلىك سەربازى فېراردى بەرەو گەناو بەرىكەوتىن. بەھەررازەكەى گەناودا چووينە زوودان، لەويو ھە بۆ گوندى گەش و سەوزى ھىزۆ، پاشان بەبىكلودا چووينەو ھە دارەشمانەكەى مەلا ئەحمەدى دارەشمانەو لەويو ھە بۆ گوندى ھەلشۆو لەويو ھەلگەراينەو ھە بۆ گوندى بېگەلاس، كاتىك چووينە ئەوئى نىزىكى پۈژئاوابوون بوو، ئەوساش خەلكى ۋەزەى ئابوورىيان زۆر خراب بوو. زۆر لەو ھە خۇيان لادەدا پىشمەرگە بەرنە مالەو ھەيان، چونكە ژيانى خۇيان زۆر دژوار ببوو، بۆيە كە لىمانپرسىن گوندى سونى دوورە؟ وتیان: لىزەو ھەر نيوەسەعات دوور دەبىت، وتیان: بەسەعاتە گەرەكە، وتیان: ئەو ھەتا چەناگەيان خستە سەر، ناچار مىلى رېمانگرت ھەر نەگەيشتىن گيانمان بەو ھە بوو شەقامەرې بوو پاشان مانگەشەوئىكى خوش بوو دەمانتوانى رېگاگە بېرىن، لەپرىكدا كەوتىنە ناو گوندى سونيو ھە، پىمواىت لەبېگەلاسەو ھە بۆ ئەوئى سەعات و نيو زیاد بوو بە پىسى ماندوويەتى ئىمە. خەلكى گوندەكە دەتوت خۆلۇدۆى بەسەردا كراو ھە، ھەر مالە لەسەربانەكەى خۆى بېدەنگ دانىشتبوون، گوئىيان لەدەنگەدەنگى ئىمە بوو، ئەو ھەندەپتر چركەيان لەخۇيان بېرى، ئىمە ناچاربووین ھەوالى مەسئۇولى گوندمان پرسى، دوو زەلاميان نىشانداين، داوامانكرد كە ئىمە (۱۵) نەفەرىك دەبىن لەگەرمیانەو ھاتووین، دەپۆىن بۆ بارەگای بارزانى نان و چايەكمان بدەنئى و تا سەبەپنى لىزە جىگامان بگەنەو ھە، ھەر ئەو ھەندەمان خوش بوو كابراكان پىماندا ھەلشاخان وتیان: لىزە ھەسۆ مىرخان قەدەغەى كردوو ھە نابىت كەس شەو لىزە بىمىنىتەو ھە، نەك دابەشتان ناكەين بەيەكەو ھە دەبىت بەپەلە بېرۆن ھەتا كاك ھەسۆ نەيزانىو ھە، ئەگىنا ھەمووتان زىندانى دەكات. ھەندىك لەو برادەرەنەى يەكمان گرتبوو لەرې زۆر ترسان وتیان: با بېرۆىن، من وتم: رېگام بدەن با ھەندىك قسە بگەم بەھەلمزانى چونكە لەھىچ شوئىنكدا مەسئۇلەكانى شۆرش بۇيان نەبوو ھەلەكە رېبوار دەربگەن، بىئەو ھە نەزانن ئەو خەلكانە كىن، دەستمكرد بەقسەكردن وتم: ئىمە لەكەركوك لەدەست سىياسەتى چەوتى بەعسى ھەلاتووین و لەولاتەكەى خوشماندا بۆمان نىيە ھاموشۆ بگەين، سەرەراى ئەو ھەموو رېگا درىزە كە بەكار دەپۆىن بۆ سەركردايەتى، كى دەتوانىت دەرمان بگات، ئەى بۆ ئىمە دەممان نىيە لەسەرھو ھە شكاتيان

لینیکهین، قسم زور کرد کاتیکمزانی یه کیک له ماله کاوانیه کان که ئه وسا له و ناوه ساباتیان کردبوو دهژیان بهه له داوان هات وتی: تو ناوت چیه برا؟ وتم: علی، وتی: له چه می رهزان پیشمه رگه بوویت وتم: بهلی، وتی: ئه ی خیره بهم شهوه بو کوی دهرون؟ وتمان: ئیستا گه یشتووین نه شاره زاین هر یه که مان له شوینیکه وه هاتووین کاری سه رکردایه تیمان هه یه. وتی: کاک علی گویم له دهنگت بوو دهنگه کهم لا ناشنا بوو، هر بویه هاتم کاتی خوی ئیمه به یه که وه له چه بووین من ناوم جه لال کاوانیه، باوه شمان به یه کتریدا کردو ئه ملاولای یه کتریمان ماچکرد، وتی: برا لپیرسراوانی گوندناحه قیان نییه، به راستی رووداو له م ناوه زوره، له بهر ئه وه کاک چه سو قه دهغه یکردوو شهوان میوان له م گونده بمینتته وه، بویه زور خه جاله تم که گویم له دهنگتان بوو له گه رمیانه وه هاتوون، چونکه خوم هاتوو مه ته گه رمیان، ده زانم خه لکی ئه وی سهره رای نازایی و دلسوزی زوریش میوانه پهره ورو نان بدن، به لام پرووی پوزگار رهش بیت ئیستا وه زعی خه لکی ئه م ناوه زور خراپه و خوراک ئاسان ده ستناکه ویت، به هوی ئه و ئابلو و قه یه ی دوژمن خستویه تیه سهر ناوچه که، هر به دم قسه کردنه وه له گه ل جه لال رویشتین تا چووینه به رده می هه ندیک که پر که دروستکرا بوو گوره پانیکی لیبوو وتی: لیره دانیشن من ده روم له مالان به رماوه ی ئیواره چی مابوو کۆیده که مه وه به شی ئیستاتان بو پیدا ده که م، به لام تکا ده که م که نانه که تان خوارد به ری بکه ون گونده که به جیهیلین، چه ز ناکه م دوو چاری گرفتین لیره. هیشتا جه لال نه رویشتبوو ژنیکه کاملی رهش پوش هات ده ستیکرد به قسه کردن به خه لک و به شوپش و سه د جاری و تووه کوره بم، دهستم بشکی خه لکی گه رمیان وه های لیبیت، له گوندان ده ریان بکه ن له بهر ژمه نانیک، زوری دلداینه وه دوو سی به ره ی هیناو بوی راخستین و کورپیکی میرد مندالی له گه ل بوو سه تلک ئاوی به وه هه لگرتبوو، جامیکی له ناو دانا بوو ده ستیکرد به ئاو دابه شکردن به سه رماندا، له جه لالم پرسسی وتی: دایکی خه سره وه، واته ژنی مه حمود کاوانی شه هیده، ئه و جا ئیمه ش زور سو پاسمان کردو پیمانوت: دایکه گیان دلی خوت سه غله ت مه که ئه مه پوزگار، ئیمه ش له شوپشدا یین، له شوپشیدا شتی ئه و ها ئاساییه.

هه ندیک چیشتی پاشماوه ی مالان له ته شتیکه گه وره دا به سه ریه کدا کرابوو، به چیشتی ئیوارانی مجبوری مزگه وته کان ده چوو، به لام چونکه ماندو و برسی بووین به هه موو شتیک رازیبووین، نانمان خوارد له مالی شه هید مه حمودیشه وه چایان داینی و فه رموو یانکردین گوندی سونی به جیهیلین، لای ئه وانمان به جیهیشت و به دزییه وه چووینه ناو مزگه وته که، له ویش چونکه کچی زور بوو کچی نه یهیشت بخه وین و هه راسانیکردین، به یانی تاریک و پروون

مزگه و ته که مان به جیتهیشت و روو له بناری قهندیل که وتینه ری. هه ندیک مالی مه پدار هاتبوونه گوی چه می سونی و له وی دهواریان هه لدابوو، به یانی هه تاو له زور شوین که وتبوو، به لام گوی چه مه که هیشتا فینک بوو هه تاو نه یگر تیوو، ریکه وتین چاوقایمی بکهین و هه سس سس برۆینه به رده می دهواریک و داوای ئه وه بکهین نان و دویه کمان بدهنی. ئیمه ریمان که وته سه ر جوگه یه ک داربیه کی له سه ر بوو، دهواریکی رهش له په نایدا هه لی دابوو، مه لایه کی میزه ر سپی کورته بالا چوارمشقی دانیشتبوو، من له هاو ریکانم به ته مه نتر بووم، له پاش سلوو داوام له مه لاکه کرد که دوو سس که سین، یه کی نانیک و قومیک دو مان بداتی ریبوارو ماندووین و له ئیواره وه نانمان نه خواردوو، هه روه کو زه مان زه مانی ره وه لیره بیته ته قییه وه به ده ممداو وتی: برۆن نان نییه، زور دلته نگ دیار بوو رۆشنانی تیدا نه مابوو، هه رچی سه رنجمان دا پینه ده چوو له قسه که ی خوی دابه زیت، ناچار رۆیشتین و نه مانده زانی له کو نیتر نانمان ده سته که ویت. ئه و سه رده مهش له کو تایی (۱۹۷۴) دا بوو تومان بازاری کوردستانی داگیر کردبوو هه مووشتیکی به تومان ده کردرا، هیزه کانی شوړش دوو چاری بی هیوایی بیوون هه ر له سه ر کردایه تی تا ده گاته خواروو، هه ر که سه له ئاستی خویه وه نارهبازی دهرده بری له سیاسه تی ده ستیوه ردانی ئیران و له ناکوکی ناو ریزه کان و له زه به لاهی شوړشیتیکی به ره ره لا. جوتیاره کانیش ناهه قیان نه بوو که نانیا ن نه ده دا، چونکه بازاریتی گران و بیکار، پولیکی زور له لای شوړش بلاو بیوو، به لام بینرخ بوو. که لوپول به ئاسانی نه ده گه یشته ده ست جوتیاران، به تاییه ت بناری شاخه کان. ئیمهش ئه م راستیانه و زور شتیرمان لامه علوم بوو بویه هیچ به لگه یه کمان به ده سته وه نه بوو گله یی له جوتیاریک بکهین که تیکه ناته که ی ده می منداله که ی خوی نادات به ئیمه، ملمان دریز کردو ورده ورده به هه ورازیکدا سه رکه وتین که نه مانده زانی که ی ده گه یینه ئاوه دانی، یه که مجار بوو به و رینه دا دهر رۆیشتین، له ناوماندا ره ئیس عوره فایه کی سه ربازی را کردوو ده یویست بو هیزیک بروات که بو سه ربازی را کردوو کرابوو له و ناوه، دوو چاری نه خووشی بوو له هه ورازه که له په لوپو کهوت، ئیمهش (۱۲ تا ۱۵) که سسیک ده بووین ته نیا من کلاشینکو فیک و دوو مه غزه نم پیوو، ئه وانتر بی چه ک بوون. ئه وساش خه لکی ته نیا له ترسا نانیا ن به چه کدار ده دا، له وه ده ترسان ئه گه ر نانیا ن نه دهنی ئازاریان بدن. کورپیکی ره ئیس عوره فا خه لکی سه یید سادق بوو په کیکه وتبوو، هه رچی کردمان توانای ریگا رۆیشتینی نه مابوو، ناچار داوام کرد له وانتر هه ر که سسیک چه ند تومانیکی بو کو بکه نه وه با پاره ی پیبیت بو خوی که ی پشوویدا برواته وه ئه و ده ورانه و گویدر ریزیک به کری بگریته، به هه ر لایه کدا ده یه ویت بروات، خووشی زوری پینخوش بوو، پیموایه ناوی حه بیب و خه لکی شاره زوور بوو.

شانۆگه‌ریی نان

دوای ئەو هی ئەومان جیه‌بێشت، مینگه‌لێک بزیمان بینی، چووینه لای شوانه‌که هه‌والی نزیکتیرین ئاوه‌دانیمان پرسی، وتی: ناوم مه‌به‌ن ئەوه له‌بن ئەو دار بییه‌ که‌وره‌یه‌دا دوو سێ ماله‌ په‌وه‌ندی لێیه، زۆر سوپاسمان کردو به‌ره‌و دار بییه‌ که‌وره‌که‌ دامانشکاند، چووینه پێشه‌وه‌ که‌ پریک له‌سه‌ر ئاوه‌که‌ که‌رابوو نیوه‌ی که‌وتبووه‌ بن دار بییه‌که‌، له‌مبه‌روبه‌ری سه‌کۆی بۆ که‌رابوو، له‌خوارووی که‌په‌ره‌که‌وه‌ ته‌ونیک دانرابوو، دوو کیژه‌ کوردی چاو که‌ژالی بالا به‌رزی ده‌م به‌خه‌نده‌ ته‌ونیان ده‌کردو به‌خه‌نده‌وه‌ سه‌رنجی گفتوگۆی ئێمه‌و دایکیان ده‌دا، کاتیک سلاومانکرد، به‌ده‌نگی گه‌رژ پیره‌ژنه‌که‌ که‌ بالایه‌کی به‌رزو په‌نگی که‌نمه‌نگی هه‌بوو پشتینیکی زله‌ی به‌ستبوو، وه‌لامی سلاوه‌که‌ی دایه‌وه‌، نیشانداین که‌ به‌خێر نه‌پۆینه مالیان، ئێمه‌ش ده‌توت مندالیکی بێ خوای بێ باوکی سهرمان داخست و من له‌جیاتیی ئەوان وتم: دایکه‌ گیان زۆر ماندو و زۆر برسین، خه‌لکی که‌رمیانین ده‌پۆین بۆ سه‌رکه‌ردایه‌تی، ئەگه‌ر به‌ئه‌رکی نه‌زانن سه‌رو تیکه‌یه‌ک نان و قومیک دو‌مان بده‌ن مالتان ئاوه‌دان بێت. زۆر به‌بێه‌زه‌بیانه‌ وتی: نیمانه‌ برۆن، جاریکیت‌ر وتم: بیکه‌ بۆ خاتری خوا، توو په‌تر بوو وتی: من ده‌لێم نییه‌ برۆن، هیچ ماندوو نه‌بووم برسیتی تینی بۆ هێنابووین وتم: دایه‌، وتی: ها وتم: بیکه‌ به‌خاتری پێغه‌مبه‌ر، زۆر به‌تووپه‌یی جوابیاده‌وه‌ پیناخۆش بوو ئەوه‌نده‌ ناوی خواو پێغه‌مبه‌ری به‌گه‌ژدا ده‌که‌م. هه‌رچی بکه‌ن ده‌متان له‌گوتیچکیک نان ناکه‌وێت برۆن، ئێمه‌ هه‌تا په‌یه‌ک ئارد سه‌رده‌خه‌ینه‌ سه‌ر ئەم شاخه‌ رۆحمان ده‌رده‌چیت، ها‌کا رۆژیک ته‌یاره‌ یان توپ لێزه‌ هه‌پروون به‌هه‌پرومان ده‌کات. له‌سه‌ر یه‌کیک له‌سه‌کۆکانی که‌په‌ره‌که‌ دانیشتم و تفه‌نگه‌که‌م خسته‌ سه‌ر ئەژنۆم و کلاو و جامانه‌که‌م داگرت و چاوم پێ سپییه‌وه‌، وتم: دایه‌ به‌و خوایه‌ی له‌سه‌روو هه‌موومانه‌وه‌یه‌ شینت و هار بیت، هه‌موومان به‌شه‌ق بکوژیت توانای رۆیشتمان نییه‌ هه‌نگاوێک برۆین، جا یان به‌هیمه‌ت یان به‌قیمه‌ت نانیکمان بده‌ن. ئێمه‌ ئاماده‌ین بۆ هه‌ر نانیک یه‌ک دینار بده‌ین، چونکه‌ نان نه‌خۆین ده‌مرین ژنه‌که‌ ده‌ستی نایه‌ که‌له‌که‌ی و سه‌رنجی رقاوی دام، وه‌کو بلی ئەم به‌لایه‌ چیه‌ تووشم بووه‌ هه‌ر تینده‌روانیم، هه‌ردوو که‌چه‌که‌ش گه‌نج و به‌به‌زه‌یی بوون گه‌رژبوون، به‌چاویاندا دیاربوو لایه‌نگری داواکه‌مان بوون، به‌لام ئەو دایکه‌ نه‌فوراته‌ وه‌های ترساندبوون نه‌یانده‌وێرا چرکه‌ بکه‌ن، له‌و ناوه‌دا شانۆگه‌ریه‌ک دروست ببوو له‌نیوانی ریبواری برسی و پیره‌ژنی دل‌په‌ق و غه‌مداگرتوویی دوو کیژۆله‌ی قه‌د باریکی ده‌موچاو گه‌شی لێو به‌خه‌نده‌. له‌م لاشه‌وه‌ ریزیک هه‌تیوی له‌برسا مردووی بینه‌وا، براده‌ره‌کان به‌پێوه‌ بوون

دهتوت من مهسئووليانم، هه موو بيچرکه چاوه ريني مشتومري دايه پيره ي
 دلره ق بوون، يه کيکيان ناوي (خوله دريژ بوو) خه لکي شاري چه مچه مال
 بوو کورپيکي سبي کاري ده موچاو پاني بالا به رز له پشتمه وه وه ستابوو،
 فه نيکي به کارهيتا، بووه هوي سهرکه وتني داواکه مان، تومز نه و باش
 درکي به وه کردووه مهسئوول له ناو جوتياراندا جيگايه کي ديار يکراوي
 هه يه و حيسابي بؤ ده کريت، جا له ترسا بيت يان له خوشه ويستي، مه حمود
 خيرا ليم هاته پيشه وه و وتي: ماموستا ده هه لسه با بروين دهک مال م ويران
 ماموستايه کي وه کو تو به دهسه لات وه هاي لبيت دوو سه عاته بؤ يه ک
 نانوچا نه وهنده ده پارپيته وه، ده هه لسه ماموستا توخوا به سه با بمرين
 نامانه ويت له وه ره زيلتر بتينم، منيش له قسه کاني گه بيشتم، هه لسامه سه رپي،
 هه ره نه وهنده مان خوش بوو ناوي ماموستا هات، که ته پياويکي بالا به رزي
 ريش ماشوبرنج خه نچريکي به بهر قه ده وه له به رامه برمانه وه له پال گه مه له
 بيه که دا هاته ده ري و وتي دهک مال کاول ماموستا، وه لا گويم ليوو
 کروزه م ليده هات، توخوا ماموستا ليمان مه گره به خوا ژيانمان زور خراپه و
 شوينه که شمان سه ره رپيه، ميوانتيک و دووان نيه، شه و و رژ کاروانسه رايه و
 هه رچي چاوي به ده واره کانمان ده که ويت لا ده دات، هه نديکيان برسيس
 نين هه ر بؤ پشوودان و چاخواردن لاده دن، حيساب بؤ خراپي وه زعي
 ئيمه ناکه ن، توخوا ماموستا بمانبووره. ده فهرموو دوو لبادي راختست و
 هه مووماني داناو خوشي به پيوه دهنگي له کيژه کان کرد دوو نان هات، خيرا
 چاشيان پيگه ياند فريايان خستين، ئيمه ش و کيژه به ويژدانه کانيش شيوه مان
 روشنبووه، خاله ي خاوه ن مال هه نديک سه ريني گه وره گه وره هيتايه
 نه مدي و نه وديو مه وه، ژير پيال يه ک شه کري کولاوي له به رده م داناو خيرا
 چاي دام، وتم: حاجي گيان ده ستخوش من چا ناخوم وتي: نابيت دوو
 سي جار پيال که يم ره تده کرده وه، ناخري وايزاني من عاجز بووم وتي: هه ر
 شه ش ته لاقم که وتبيت نارويت تا چا نه خويت، ده زانم ليمان دلگراني، بيسوود
 بوو له به رنه وه ي سويندي خوارد چايه کم خوارد. که زانيم حاجي له گه لمان
 تيکه لاو بوو وتم: حاجي گيان براده ريکمان له و نزیکانه له برساکه و تووه
 له سه ر ريگاکه، نه گه ر منداليک به ولاخیکه وه بنيري بؤ ئيره ي بيه نيت به لکو
 تيکه يه ک نان ده خواو ده بوورپيته وه و نامريت، وتي: به سه ر چاو ماموستا،
 خيرا گه نجپکي له ده روازه که ي نزیکه وه بانگ کردو ناردي حه بيبیان هيتاو
 تير نان و دوي خوارد، نه ویش که و ته وه سه ر قاچ، ماليان ئاوابيت، کاتيک
 رویشتين هيس تريکي بؤ ماموستا ئاماده کردو به زور وتي: هه ر ده بيت
 هه تا فلان شوين کوربه کم له گه لتدا بيت ريگاکه که ميک هه ورازه. زورمان
 سوپاس کردو ئيمه ش هه نديک له و دور که وتينه وه، نه خوشه که مان سه ر
 خست تا نه و شوينه ي بوي ده ست نيشان کردبووين.

ئەو سەفەرە گىزىمە و كىشى ھەي زۆرمان تووش بوو، بەلام ھەمووى ھى
 گىزىپانە ۋە نىين، لە ھەندىك شوين چايخانە دائىرا بوو بە پارە نانىان دەفرۆشت،
 بە كرىن و بە خۆگرتن گەيشتىنە چۆمان، بازارى چۆمان شوينە ۋارى
 فرۆكەكانى دوژمنى پىۋە ديار بوو، بەلام توپى لوولە درىژى دواى جىب
 دەبىندرا، دوكان و بازارىش ھەبوو بە تايبەت ئىۋاران لە سەعات چوار
 بەدواۋە ھاتوچۇ زۆر گەرم بوو، لەوئى ھەموومان لىكدابراين ھەر كەس
 بە لايەكدا، من سەرم دا لە شوينىك كە خالە شەھابى شىخ نورى و شەھىد ئارام
 (شاسوار جەلال) لە ۋىيوون. ھەندىك راسپار دەي كۆمىتەي بالاي ناۋچەكەم
 پىيوو، پىم داۋ ئەۋىش ۋە لامەكانى دامى، پاشان چوومە ۋە زارەتى بە لەدىات
 لەۋىش داۋاى نىۋە يارمەتيم بۇ كاكە عەبدولرەھمانم كردو نامەيەكيان
 دامى كە لە سنورى چەمچەمال بۇي سەرف بگەن و گەرامە ۋە، لە چۆمان
 ھەندىك كولىرەي ئەستورم كرى بۇ رىگاۋ لە پەرقىيەكدا لە پىشتم بەست،
 چونكە تەنيا بووم زۆر خىرا رىگا كەم بىرى و بى كىشە بووم، چونكە نام
 پىيوو، چام نەدەخوارد تواناي رۆيشتم زۆر چاك بوو، چونكە ھەموو تەمەنم
 بە ۋ شاخە ۋە بردۆتە سەر، مارتاسا رىگاكانم قەدېر دەكرد. بە ھەمان رىگا
 ھاتمە ۋە دارەشمانە ۋە لەۋىۋە بۇ ھىرۆۋ لەۋىشە ۋە بۇ زودان، كاتىك بەدىۋى
 گەناۋدا شۆر بومە ۋە لام دايە شوينىك ھەندىك تەماتەم بىنى پەلەيەك پىازى
 لىيوو، بەلام كەس لەۋى نەبوو لە بن ساباتى باخەكەدا قاپى لىيوو بە ھەندىك
 تەماتە ۋە پىاز زەلاتەيەكم دروستكردو نانكى بە تاموچىژم خوارد. پاشان
 وردەوردە گەرامە ۋە، كاتىك ھاتمە ۋە چەمى رەزان تووشى ھەندىك ناسىاۋ
 بووم بە دەمە تەقىۋە چوومە ۋە بۇ عەسكەر، زۆر دلم خۇش بوو ديارىم بۇ
 كاكەم كرى بوو پاشان نامەم بۇ ھىتابوۋ نىۋە يارمەتى بەدەنى، خۇم زۆر
 بە سەر كە وتوو دەزانى، كاتىك گەيشتمە مالەكەي خۇم، شەھىد ئازاد لە مال
 نەبوو، چوومە مالى عومەرى برازام لە ھەيوانەكە ياندا جىگا داخرا بوو بە ۋە
 دەچوۋ مىۋان بىت دانىشتم مېرومۆچ بوون كاكەشم ديار نەبوو، لىم پرسىن
 كوا كاكە؟ لە سالى (۱۹۶۴) بوو جوابيان نەدامە ۋە، پاشان تىنم بۇ بردن
 بە گرىانە ۋە وتيان: چەند رۆژىك لە مەۋبەر بۇ پشودان لە گەرمە چۆتە بن ئەو
 دارتوۋەي بەر مالەكان لەۋى راکشاۋە، كاتىك خەلكى بە سەردا چوون لەۋى
 خوينىكى زۆرى ھەلھىتابوۋ ۋە ھەر بە ئاستەم روحى تيا مابوو، ھاۋارىيان
 ھىتاۋ چوۋىن ھىتامانە ۋە، داۋو دەرمان و دكتور نەبوو، رىگاي شار نەبوو،
 ھەر بە ۋ خوین ھەلھىتانە ۋە گىانى دەرچوو. لە سالى (۱۹۶۳) لە كەركوك بەدىل
 گىراۋ برا بۇ نوگرەسەلمان و سالىك لەۋى زىندان بوو، سەرەتا وىستم دان
 بە خۇمدا بگرم، كاتىك خەلكى ھاتن و سەرەخۇشيان لىكردم، پاش رۆيشتى
 خەلكى زامى خۇشە وىستى ئەو كاكە وشىيارو دلسۆزو ژىرەم كولاۋە ۋە ۋە
 كەۋتمە ھەنسكەھلەدان ھەر ئەۋەتا بوو گىانم لە گەلېدا دەرنەدەچوو.

ھەرەسى شۆرشى ئەيلول

پۇژگارى كوردستان تا دەھات پوو لەئالۆزى دەچوو، كۆمەلەش چالاكانە كەوتبووھ تىكۆشان بۇ وشياركردنەوھو سازدان و رىكخستنى خەلكى و لەناو ھىزى پىشمەرگەشدا تووى بېروابوون بەگەل خۆى دەچاندو پىشبینى ئەوھشى كردبوو كە ئەگەر كورد خۆى كۆنەكاتەوھ شۆرشى ئەيلول بەسەرۆكايەتى بارزانى بەرەو كۆتايى دەپوات، لەناو خەلكدا ئەوھ دەوترا، زۆرى نەخاياندو لەئازارى (۱۹۷۵) دا بەرىكەوتنىكى شای ئىران و پڙىمى عىراقى بەنوينەرايەتى سەدام لەپايتەختى جەزائىردا رىكەوتننامەى دۆستايەتى ئەو دوو دەولەتە لەسەر لاشەى گەلى كورد مۆركراو پىيان خستە سەر پىزەى مىلى سەرکردايەتى ئەوساى كورد كە ئاشبەتال بگەن. ئەوانىش زۆر بەگورجى داواى دوژمنەكانىان جىبەجىكرد لەكاتىكدا زياتر لە (۱۵۰) ھەزار پىشمەرگەى كورد بۇ خۆبەختكردن ئامادە بوون، لەپىناوى ئازادى كوردستاندا. ئەوسا سەرکردايەتى بارزانى مستەفا داواى لەھىزى پىشمەرگەو گەلى كوردستان كرد چەك فرى بدن، ئەوھى دەپواتەوھ خۆى بداتەوھ دەست پڙىمى عىراقى با بېروات و ئەوھشى دىتە ئىران بالەوى ببىت بەپەنابەر، بەو بېريارە دوژمنكارانەيەى دژى گەلى كوردستان شۆرشى زۆر مەزنى (۱۹۶۱) كىيان بەچۆكدا ھىناو گەنم گرتوجۆ بلاويان لىكرد.

شۆرشی زیندان

دوای ههرهس، کۆمیتە ی سەرکردایەتی کۆمەلە چەند کۆبوونەووەیەکیان کردو بارودۆخەکیان هەلسەنگاند، چیکەن؟ شەر درێژە پێبەند بەشیوازی خۆیان، یان هاوڕێکانیان هانبەند بپۆنەووە لەگەڵ خەلک بۆ ناو شارەکان، ژمارەمان لە (۱۵۰) ئەندامی دلسۆز تینەدەپەری، لەناو هیزی پینشمەرگەش ژمارەمان ئەوەندە نەبوو تابتوانین هیزیکی لێ پیکبەینین و راببگەیهنین کە ئیمە بەئاشبەتال رازینابین. هەر بۆیە سەرکردایەتی کۆمەلە بەنهیستی هاوڕێکانی ئاگادارکردهوه چهکهکانیان لەزهوی کوردستاندا بشارنەووە و خۆیان تیکەلاوی ئەو خەلکە بکەن کە دەپۆنەووە شارەکان.

پۆژگاری ئاشبەتال شتیکی هیندە ناخۆش و دلتهزین بوو دل بەئاستەم خۆی پیندەگیرا و نەدەتەقی، هەرچەندە هەندیک دلی زۆر بە پەرۆش و ناسک تەقی و خۆیان پیندەگیرا لەبەردەمی ئەو پۆژە پەشەیی بەسەر کورددا هاتبوو.

ئەو شەو و پۆژانە ی جاری ئاشبەتالی شۆرشی ئەیلولی (۱۹۶۱) ی تیدا درا من لەگوندی شیخانی سوورقاوشان خەریکی مشوورخواردنی ریکخستنی نارۆنەووەی هاوڕێکانی کۆمەلەبووم لەگەڵ جەماوەر بۆ شارەکان دوای ئەووەی بی هیوابووم لەووەی بتوانین ئالای شۆرش بگرینە دەست و نەهیلین ئاشبەتال بکەین، لەناخۆشتەین پۆژەکانی ژیانم بوون.

خەلکی کەم مابوونەووە خۆیان بە (نادیم) بنووسن، ئیمەش چەند هاوڕێیەکی کۆمەلە بووین چووینە ناوشوان، نەمانوێرا لەئاغجەلەر خۆمان بەدەستەووە، بۆیە چووینە ناوچە ی ریداری شوان و لەوێ برادەرێکم هەبوو کۆن لەپارتیدا بەیەکەووە کارماندەکردو پارتی کردبووی بە مەفەوز شورتە، بەلام مدیری ناوچە ئەوسا محەمەد هەمەوهندی بوو ئەویش زۆر برادەرم بوو، کۆن ئەویش هەر لەهاوڕێکانی پارتی شۆرشگیرم بوو، کاتیک چوومە لای هیچ بەجوانی پینشواری نەکردم، هەر بەلالووتیکەووە ناردمی بۆ لای هاوڕێ مەفەوزەکەم، لەژوورەکە ی هاتمە دەری لەبەر کۆشکی ناوچەکە چاوەروانی هاوڕێکانیترم بووم، دیم مدیری ناحیە و پەفەت مەحمود ئەفەندی کە ئەویش مەفەوز بوو بەیەکەووە پیاوسەیان دەکرد، پەفەت وتی: بەخوا چاک دامان بەزەویدا، ئەوەندەم لەدلگران بوو هەتا دەرم لەگویمدا دەزرنگیتەووە. بۆ دەبیت کورد ئاوات بەوە بخوازیت شۆرشی گەلەکە ی بەچۆکدا بیت و بەسەرکەوتنی خۆی بزانت، زۆر رقم هەلسا، بەلام بیدەسلات بووم، تەنیا بمزانیا یە سەد کەسیک بەشاخەووە

ههیه خێرا دهگه پامه وه شاخ و لهوئ چه کم به کار دههیتایه وه بۆ داواکه م، هه رچۆنیک بوو چوومه لای (سالح به فر فروش) ی کۆنه براده رم له مه رکه زی داره مان بوو، زۆر پیزی لیکرتم، له گه ل خۆی و به سه یاره ی خۆی هه موو هاو پیکانی له گه لم بوون برده مانی بۆ ناحیه ی پردی و لهوئ خێرا وه ره قه ی ته سلیمبوونی بۆ کردین و به پریان کردین بۆ ئه منی که رکوک، به پاستی هه لوئستیکی چاکی وه فاداری هه بوو هه رچه نده ئه ویش ببوو به به عسی بۆ ئه وه ی له کاره که ی که مفه وه زییه لای نه بن.

کاتیک چوینه ئه منی که رکوک هه ندیک وینه یان لیسه ندین و فۆرمیکیان پیپر کردینه وه به (نادیم) نووسراین، له میژووی ژیاندا به ناشیرینترین وشه ی ده زانم، چونکه من په شیمان نه بووم و هه میشه ش په شیمان نیم، له وه ی بۆ کوردم کردوه، به لام رۆژگارو نه بوونی سه رکرده ی ته به توانای بزوتنه وه که ش وه هایکرد هه موو شوپشگیپانی کورد (نادیم) بن چ له ئیران وچ له عیراق.

پاشنه وه ی ئه من وه ره قه ی داینی بگه پیین بۆ کارکردن، چوومه وه مالی کاکه عه بدوللام ماوه یه کی چاک بیکار بووم، پاشان گێزایانه وه بۆ دائیره که ی خۆم له چه مچه مال، لهوئ له گه ل کاره که م خۆم گونجانده له ژیریشه وه سه ره پرشتی ریکخستنی چه مچه مالی کومه له م ده کردو بۆ کۆبوونه وه ی کۆمیته ی ئه ستیزه ی سوور له کاتی دیاریکراودا ده رۆیشتم، چونکه ده وامی کارمان (۸) سه عات بوو ئیمه ش کریکار بووین به دیار مه کینه ی کاره بای چه مچه مال وه له (۸) به یانی بۆ (۴) دوا ی نیوه رۆ له چوار بۆ (۱۲) شه و له (۱۲) شه و بۆ (۸) به یانی ریکه وتم له گه لیان ئه گه ر فریای ده وامه که م نه که وتم به کیکیان کاره که م به رپوه به ریت و نه هیلیت به له دی بزانیت، بۆیه هه موو جار به ئاسانی ده رۆیشتم بۆ که رکوک، هه ولیر، به غدا، سلیمانی. بریاری کۆبوونه وه له هه ر شوپنیکدا بوایه منیش ده چووم بۆ ئه وئ.

زۆر له سه ر کاره که م نه ما بوومه وه که ریکخراوه که مان خه لکی لیکیراو سه رکرده ی ته کومه له ناویان هات له ئه منی به غدا و ئیمه ش بریارماندا خۆمان بشارینه وه، بۆ ئه وه ی کومه له له له ناوچوون بپاریزین، چونکه کومه له ئه وه نده لامان پیروژ بوو بۆ ئه و قوناغه ی بزوتنه وه ی کورد ده بوو له بیلبیله ی چاومان زیاتر بپاریزین.

جاریکتر کوردستان به جیهیشتن

پاش زنجیرهیه کۆبوونه وه و راوته گبیر، بریارماندا له کوردستانیش دوور بکه وینه وه بۆئه وهی له سهر دهستی ئیمه و به هۆی ئیمه وه کۆمه له دوو چار نه بیت، به پۆیشتنی ئیمه ئه لقه ی نیوانی گیراوه کان و کۆمه له ده پسا، بۆیه له ههر شارێکدا کۆمیته یه کی سه رکردایه تیمان داناو پیمانوتن: تا سی مانگیتر ئیوه خۆتان سه ره پهرشتی پینکخستن ده کهن و ئیمه به هیچ شیوه یه ک دهنگمان ناتانگاتیت. بۆ سه ره پهرشتی هه موو کۆمه له ش کۆمیته یه ک دانراو ئیمه ش به رپی قاچاخدا چووین بۆ شارباژێرو به پشستی چوارتا دا روو له شیوه که ل و له ویوه بۆ لیواری سنووره دروستکراوه که ی نیوانی کوردستانی روژه لات و کوردستانی خواری له گوندی سیرین له نگه رمان له باخێکدا گرت، که نموونه ی جوانی باخی کوردستانه لای پیاویکی به سالاجوو ناوی مامه قاله بوو، چهند شه و و پۆژیک چاوه رپی قاچاخچی بووین که بمانگه یه ننه تاران و له ویوه برۆینه سه فاره ته کان و داوای په نابه رییان لینگه یین. پیمانوا بوو زوو ده گه یین و خیراش وه رده گیریین و به ریده کریین بۆ دهره وه و له ویشه وه له گه ل مام جه لال په کتری ده بینین و پاش ته وای په کخستنی بیرو پامان له سه ر هه لگیرسانه وه ی شو رشی نویی دیموکراتی گه لی له کوردستان و په یدا کردنی که میک پول بۆ ئیداره دانی ئه و ماوه یه ی ده سته ی بچوک بچوک پيشمه رگه داده مه زریتیین، به ش بکات، به لام نه خشه که مان له بناواندا سه رکه وتوو نه بوو، ئه و قاچاخچیانه ی له سلیمانیه وه هینایانین، چاوه روانیان نه کرد قاچاخچیه کانی ئیران بین و بمانبه ن، گه رانه وه وتیان: ئه مرۆو سبه ی دین، به لام هه ر نه هاتن و ئیمه ش پاشئه وه ی زۆر په ژاره مان خوارد ئه و جا زنجیره یه کیتر کۆبوونه وه و مشتومرمان کرد له سه ر (چی بکه یین؟) ئاخیر بریار ئه وه بوو خۆمان برۆین بۆ ئیران ئه گه ر گیراشین بلیین هاتووین بۆ په نابه ری.

سەرھەتای زیندانیکردنمان لەئێران

ئێوارەى پوژى ۱۹۷۵/۹/۲۰-۱۹ گونڤه‌كه‌ى مامه‌قاله‌مان به‌جێهێشت و به‌دلىكى پى له‌غه‌مه‌وه پوو له‌ئێران به‌پىكه‌وتىن، هه‌شتا نه‌گه‌يشتوبوینه مه‌رکه‌زى چه‌مپاراو دووچارى گىران بووین، له‌لایه‌ن ژاندرمه‌ى ده‌وله‌تى چه‌مه‌ره‌زا شاو زوور پىرسىارو قسه‌يان لىپرسىن، تىكرا وتمان: "هاتووین بۆ په‌نابه‌رى و له‌ده‌ست پوژى عىراق راماڤنکردوه"، ئه‌وان پىكه‌ننىيان به‌قسه‌كانمان ده‌هات و ده‌يانوت: "ئىمه له‌گه‌ل عىراق بىراى و وه‌زعى عىراق ئىستا چاكه، ئىوه ده‌بىت كارىترتان هه‌بىت، يان عىراق ناروونى بۆ ئه‌وه‌ى بزانت ئىمه خه‌لكى عىراق وه‌رده‌گرىن يان نا، ده‌وله‌تى شا بىپارىداوه هه‌رکه‌سىك بىته ئىرانوه وه‌رىناگرىن، بۆيه هه‌رچى ئىوه ده‌لێن لای ئىمه وانىيه، به‌لام ئىمه ده‌تانبه‌ىن بۆ بانه و له‌وى بزانتىن چى ده‌لێن."

به‌يانى پوژه‌له‌هات پاش ناخواردن پىش خۆيان داین و به‌ره‌و گونڤى (بله‌كى) به‌پىكه‌وتىن و دنيا هه‌شتا گه‌رم بوو، له‌پىگا چاك ماندووبووین و ئاره‌قه‌ى زورمانکرد، له‌دىار كانى و ئاوىك له‌ناو بله‌كى دانىشتىن، سه‌رو چاومان فىنك كرده‌وه، ماوه‌يه‌ك له‌وى رايانگرتىن پاشان ئوتوموبىلىكى سه‌ربازى هات و بردىانین بۆ ناو سه‌ربازگه‌يه‌ك له‌پال گرده لوتبه‌رزگه‌ى ئه‌ربه‌با، چه‌ند شوپىنىكيان پىكردىن، پاشان لای ژوورىكى سه‌ربازه‌كان نانىكى سه‌ربازانه‌يان داینى، به‌ دوو سى پولىسدا به‌پىانگرتىن بۆ ناوشار، له‌پىگا داوامانکرد پىگه‌مان بده‌ن له‌حه‌مامىكدا كه‌مىك خۆمان بشورىن، داواكه‌يان جىبه‌جىكردىن، پاش خۆشورىنىكى خۆش پولىسه‌كان بردىانین بۆ زىندانى مه‌رکه‌زىكى پولىسى شارى بانه، كاتىك گه‌يشتىنه زىندانكه‌ دىمان هه‌ندىك كوردى بانه‌ى تىداوو به‌شىوه‌يه‌كى كوردانه‌ى په‌سه‌ن پىشوازىيان لىكردىن، هه‌رچه‌نده له‌پولىسه‌كان ده‌ترسان، به‌لام هه‌ر كه‌ هه‌لىان بۆ ده‌ره‌خسا له‌ژووره‌كه‌ى به‌رامبه‌رمانه‌وه پىوىستى شه‌كر و چاوا ناخواردنىان ده‌داىنى.

پوژى دواى بردىانین بۆ شوپىنىكىتر كه‌ دائىره‌ى ئه‌منى شارى بانه بوو، له‌سه‌رخانه‌كه‌ى سه‌ره‌وه‌ى ئه‌و كوشكه‌ پىبوو له‌هۆده‌ى بچووك بچووك، لىيانگرتىن به‌ راوه‌پىوى، پىسىارىكى زوور چاوبه‌ستنه‌وه‌و هىنان و بىردن و له‌يه‌كتىرى جىاگردنه‌وه، له‌ئه‌نجامدا هه‌ندىك وىنه‌يان به‌هه‌موو شىوه‌يه‌ك لىگرتىن و گىرايانىنه‌وه بۆ زىندان.

یه که مجار بوو خواردنیک بخوین به ناوی پاستوریزا یه کیکی چوارشانه ی ده موچا و پانی که له گه تی ئه ستور (دیار بوو خه لکی ناو شاری بانه بوو) پر کاسه یه کی گه وره ی چیشت بق هیناین له گه ل دهسته واره یه ک نانی سپی ته نک نه مانده زانی لیمان پرسسی ئه م خوارده نه ناوی چییه؟ له وه لامدا وتی: "پاستوریزای پیده لین، گه نمی کوتراو و دق به یه که وه ده کولینن هه ندیک گژوگیای تیده که ن و له زستاندا زوری به کارده هینن"، به راستی له سه ر ئه و هه موو باره ده روونیه ئالۆزه ی خوشمانه وه چیژیکی زورمان لیوه رگرت، به تایبته له وه موو خزمه ته ی ئه و کوردانه کردیان له گه لمان ئازاری که و ته داوی زیندانه که ی سووک کردبووین.

پاش شه و و پوژیک به ره و شاری سه قز به پینچا و پیچی که لیخاندا و به بهرچاوی ئه ره بای سه ره رزه وه براین، کاتیک گه یشتینه ناو شاری سه قز براین بق مه رکه زی شاره بانی و پاش ناو نووسین براینه هۆلیکی گه وره ی (۵) به (۱۰) مه تری که پیشه که ی شیشبه ندبوو شوشه و شتی وای پیوه نه بوو به ره به رلا بوو، به لام له پیشه وه ی چوونه ژووره وه دیواریکی ئه ستور به ده رگایه کی ته نگه بهر داده خراو شیشبه نده که ی ده رگای خۆی هه بوو، که هه میشه به قوفلیکی گه وره داده خراو له ریزه وه بچوکه که ی نیوانی دیواری ده رگای سه ره کی و شیشبه نده که شدا پۆلیس هاموشۆی ده کرد.

سه ره تا نامۆبووین به خه لکه که، چونکه کوردبووین دواتر ورده ورده تیکه لاوییه کی زورمان په یدا کرد، هه رچه نده ئه وان له سه ر کیشه ی کومه لایه تی جیا جیا گیرابوون و زور له ساواک ده ترسان، به لام چونکه ئیمه (۵) که س بووین زور ریک و ته بابووین و ریزمان له خوشمان و له خه لکی ده گرت، زیندانییه کانیتیریش ره وشتی کوردانه یان هانیده دان لیمان نزیکبینه وه، ئه گه رچی خه لکی زور شه رانی تیدابوو، ناوی ده رکردبوو به چه قووه شین، خه لکانیتیریشی تیدابوو که هه موو ژیانیان به شتی خراپه وه بردبووه سه رو به شی زوری پوژگاری ژیانیان له زیندان و دوورخستنه وه له شاری خۆیان بردبووه سه رو ئه وه وه های کردبوو له گه ل زیندانا راهاتبوون و هه یج سلیمان له شه ر و ئازاوه ی ناو زیندان و لیدان و شه ره جوین نه ده کرده وه، وه کو عه باسی قه ده می، ئاغا محیی سنه یی، ئه میری سه قزی، حه سه نی به شیری و هند...

هه ره شه رانییه کان زور خۆیان له ئیمه نزیکه کرده وه و زور ریزیان لیده گرتین و ده هاتنه لامان و قسه و باسی زیندان چی روویدایه و هه تا شتی کۆنی خوشیان بق ده گیراینه وه، له هه موومان زیاتر ریزی زوریان بق خاله شه هاب داده نا، ئیمه ش به گشتی خاله شه هابیش به تایبته زور نامۆگاریمان

دەکردن، بەلام ئەوان لەمنداڵیەوه لەگەل زیندان راھاتبوون خۆیان پینتەدەگیراو ناوبەناو شەریان ھەر دەکرد.

ماوہیەک لەوئ ماینەوہ دووچارى ئەسپى تىندان بووین، کە تا ئەو ساتەش شتى وەھامان نەدیوو بەخۆمانەوہ، پوژی دووچار دەریاندەکرین بۆ حەوشە بۆ "ھەوا خۆرى" تا سەعاتىک خۆمان دەدایە بەرخۆر و دەستماندەکرد بە ئەسپى دۆزین، ئەسپىکە لەوہا نەبوو بۆاری یەک و دوو جار بکرىت لەو دووچارەى پوژەدا ھەر جارەى دەیان ئەسپى زیاترمان لەجلەکانمان فری دەداو بۆمان نەدەکوژران، بەلام چونکە ھەموو بۆارمان نەدەکرد کە دەچووینە ژوورەکە پاش سەعاتىک ھەموویان بۆ دەبۆاردینەوہو لەشمان پرەدەبووہوہ، خۆ بەتایبەت من پیاویکی بانەیم لایوو کە ناوی (حاجى ئەحمەد) بوو بەکری شەکرى کەللەى بۆ زیندانییەکان دەشکاندو لەجیاتى حەقدەستەکەى وردە شەکرە شکاوہکەى وەرەدەگرت، قەت خۆى نە دەشۆرد، ھەرکاتىک ئەسپىکە بەسەر دەموچاویدا برۆیشتبایە ئاگادارم دەکردەوہ دیاربوو زۆرى پیناخۆشبوو باسى دەکەم، بەلام بەناچارى دەیگرت و فری دەدایە بن لىوى راخەرەکەى ژىرى، دەموت: "حاجى بۆ نایکوژیت؟" بەژىر لىوہوہ دەیوت: "گوناحە"، جا زیندانىک خەلکى وەھای تىدایىت ئىتر چۆن ئەسپى کۆتایى دىت؟

پوژىک لەحەوشەى زیندانەکەى شارەبانى سەقزدا بووین خۆمان دابووہ بەر تىشکى خۆرى ئىوارە، کاتىک دەمانپوانىیە لوتکە بەرزەکانى دەورى شار لەپرىکدا یەکىک لەزیندانییەکان ھەوالىکى دابى، وتى: "ئىستا دوو کوردى نوى ھىندراون بۆ زیندان وەرن با بزانی نایانتاسىن، کاتىک ھەر پىنچمان بە ھەلەداوان پویشتىن بۆ ژوورەوہ پووبەرووى کاک ئەرسەلان بايز و کاک ئاوات عەبدولغەفور بووینەوہ، لەگەل ئەوہى زۆرمان پىخۆشبوو کە چاومان پىیانکەوت، بەلام لەھاتنەکەیان زۆر ترساین و زۆرىشمان پى ناخۆشبوو، چونکە دلمان لىیدا کە کۆمەلە دووچارى موشکىلەى نوى ھاتووہ بۆیە ئەمان بە دواماندا ھاتوون.

پاش پشوودان زۆر بەورىایى و تاک تاک لەھەواخۆرىیەکاندا پرسىارمان دەکرد لەسەر وەزعی کۆمەلە و ھاوپرىکانى، چونکە سەردەمى حەمە پەزا شا (ساواک) ئەوہندە خۆى سەپاندبوو لەناو خەلکى ئىزاندا بەخۆشى و ناخۆشى ھەوالەکانى دەگەیاندەوہ، بۆیە ئىمەش لەو راستىیە گەیشتبووین کە ساواک پىکخراویکى جاسوسى زۆر بەلایە و دەبىت خۆمانى لىپپارىزىن ھەتا لەناو خۆشماندا قسەوباسى سیاسىمان دەپاراست، ئەنجامى گفتوگۆ و پرسىارکردن لەو دوو برادەرەمان بۆماندەرکەوت کە پاش

گیرانی کاک ئه‌نوه و کاک ئاسۆ و ئه‌وان، کادرینکی زۆری کۆمه‌له‌ گیراون که بربره‌ی ئیشوکاری کۆمه‌له‌بوون، له‌وانه‌ محهمه‌دی میرزا سه‌عید، سه‌لام محهمه‌د برزۆ، ئیبراهیم حه‌سه‌ن، سه‌عدون یه‌دوللا و دارۆی شیخ نوری برای خاله‌ شه‌هاب و ئه‌نوه‌ و حه‌سه‌ن که‌رکۆکی و جه‌بار فه‌رمان و که‌مالی ئه‌له‌که‌ و هه‌ندیکیتر، که‌ له‌پاشاندا لیستی ناوه‌کان ده‌خه‌ینه‌ به‌رچاو، ئه‌وه‌نده‌ی له‌یادم ماییت. ئه‌م هه‌واله‌ دل‌ی هه‌مووانی زۆر په‌ریشانکرد، به‌لام چونکه‌ هیچ شتی‌کمان پینه‌ده‌کرا ناچار دانمان به‌خۆماندا گرت و بریارماندا له‌وه‌ به‌دواوه‌ هه‌ولینکی زۆر بده‌ین له‌پینگه‌ی که‌سانی پارتی دیموکراتی کوردستان که‌ ئه‌وسا له‌ئێراندا بوون و له‌پینگه‌ی که‌سوکاری فه‌ره‌یدونه‌وه‌ له‌مه‌هاباد ده‌نگی خۆمان بگه‌یه‌نین به‌مام جه‌لال و داواشمان له‌برایانی پارتی ئه‌وه‌بوو که‌فاله‌تمان بکه‌ن و له‌زیندان ئازادمان بکه‌ن، به‌لام به‌داخه‌وه‌ نه‌ ئه‌وه‌ی پارتی به‌ره‌می هه‌بو و نه‌ خزمانی فه‌ره‌یدونیش هیچ شتی‌کیان پینکرا بۆمان له‌زیندان، ئیمه‌ ناچاربووین کۆشش بکه‌ین، هه‌ربۆیه‌ کوردینکی ئێرانی ئازاد ده‌بوو نامه‌مان پینداه‌نارد بۆ ده‌ره‌وه‌ی زیندان بۆ ئه‌وه‌ی هه‌والمان بگاته‌مام جه‌لال له‌سوریا و ئه‌و کاته‌ نێوانی سوریا و ئێران چاک بوو، ده‌مانوت به‌لکو مام له‌پینگای سوریاوه‌ داوای ئازادبوونمان بکات، به‌لام نه‌ک هیچ په‌کیک له‌و نامه‌نه‌ سوودی نه‌بوو، به‌لکو هه‌ندیکی که‌وتبووه‌ ده‌ستی ساواک، ئه‌وانیش له‌پۆژانی مواجه‌هه‌ ده‌یاننارد به‌دوا‌ی فه‌ره‌یدون یان کاک شه‌هاب کیسه‌یه‌ک خه‌یاری زه‌ردی پیر و بیکه‌لکیان ده‌هینا و خۆیان ده‌خسته‌ به‌رگی پیاوینکی سیاسی ئێران و گوايه‌ ده‌یانه‌وێت هاوکاری رفاندنمان بکه‌ن له‌زیندان، هه‌ر زوو براده‌ران له‌وه‌ به‌ ئاگابوونه‌وه‌ و له‌قسه‌کردندا زۆر وشیاربوون.

ماوه‌ی چوار مانگ له‌م زیندانه‌دا مایه‌وه‌، جارێک پینش ئه‌وه‌ی دادگاییمان بکه‌ن بردیانین بۆ دائیره‌ی ئه‌منی سه‌قز له‌حه‌وشه‌یه‌کی بچووک و له‌ناو به‌فرینکی زۆردا رایانگرتین، پینککه‌وت وابوو به‌رینکی حه‌وشه‌که‌ هه‌تاو بوو به‌ره‌کی تری سینه‌ر، ئیمه‌یان له‌سینه‌ره‌که‌ راگرتوو، هه‌رچه‌نده‌ نیو جزمه‌مان له‌پیندابوو و سه‌رو پالتوی درێژی پیرانه‌ی به‌له‌کی ره‌ش و سپیمان له‌به‌ردابوو، به‌لام سه‌رمای سه‌قز و زۆری به‌فر تینی بۆ هینان و داوامانکرد له‌ سینه‌ره‌که‌ لامان بدن و پینگه‌مان بدن له‌هه‌تاوه‌که‌ بوه‌ستین، به‌لام ساواکیه‌ دل‌ره‌قه‌ بپۆژدانه‌کان گۆنیا‌ن به‌داواکه‌مان نه‌داو هه‌ر له‌سینه‌ره‌که‌ چوار پینچ سه‌عات رایانگرتین و پاشان گیرایانینه‌وه‌ بۆ شاره‌بانی بیئه‌وه‌ی پرسیارمان لینکه‌ن، به‌لام هه‌مووان بووین به‌ کۆته‌ره‌ وه‌کو کریمی به‌سته‌نیمان لینه‌اتوو.

ئێوارانی زیندانمان ته‌رخانکرد که‌ جه‌غه‌ر عه‌بدولواحید ده‌رسی زمانی ئینگلیزیمان پینلینت و خۆشمان وه‌ختی پین ده‌به‌ینه‌سه‌ر، ماوه‌یه‌ک له‌پۆژدا

به‌وه کاتمان به‌سه‌رده‌برد و به‌تایبته له‌کاتی هه‌واخۆری ئیواراندا، به‌لام ساواکییه‌کان ته‌نگیان پێهه‌لچنین و ناچار وازمان له‌خویندنی ئیواران هیتا، شه‌وانیش کۆرمان ده‌به‌سه‌ت به‌نوکه‌یه‌ی خۆش خۆش و گێژانه‌وه‌ی باس و خواسی رابوردووی عه‌باسی قه‌ده‌می، چونکه هه‌موو ژبانی له‌زینداندا بردبووه‌سه‌ر چ له‌سه‌ر پۆخله‌واتی خۆی و چ له‌سه‌ر رابوردووی زیندانه‌کانی که دیبوونی، سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی، ناوبه‌ناویش سه‌یری فیلمی ته‌له‌فزیۆنی و ئاهه‌نگی گۆرانی کچانی ده‌نگخۆش و موسیقای ئێرانیمان ده‌کرد.

له‌هه‌موو ئه‌م زیندانه‌ی ئیمه‌ تیندا بووین ته‌نها یه‌ک پیاوی ئێرانی سیاسی تیدابوو که ئه‌ویش ئه‌ندامیکی به‌رزی پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێران بوو که به‌هیچ شه‌یوه‌یه‌ک نه‌یانده‌هیتشت که‌س قسه‌ی له‌گه‌ل بکات و ئیمه‌ش چه‌ند هه‌ولماندا، به‌لام هه‌لیکی وه‌هامان بۆ نه‌رهبه‌خسا بزانی کتیه و له‌سه‌ر چی و چون گیراوه و چی به‌ئیمه‌ ده‌کریت بۆی بکه‌ین.

په‌یوه‌ندی نێو زیندانییه‌کان و ئیداره‌ی زیندان و ره‌وشتنزمی ناو زیندانه‌که‌ بوون به‌شتیک و له‌هه‌ر شوینیک باسی زیندان بکریت ئه‌وه لای من زیندوده‌بیته‌وه و کاریکی ده‌روونی خراپم ده‌کاته‌سه‌ر.

ئێواره له‌کاتی هه‌واخۆریدا بووین له‌پریکدا گۆرانیکی سه‌یر به‌سه‌ر خه‌لکه‌که‌دا هات، هه‌رچه‌نده شتیکی ئه‌وتۆش به‌رچاوه‌ نه‌ده‌هات، نه‌مانده‌زانی چی روویداوه، عه‌باسی قه‌ده‌می و ئاغا محیی سهنه‌یی و حه‌سه‌نی به‌شیری و ئه‌میری سه‌قزی ده‌هاتن و ده‌چوون، هه‌ندیک ورده چه‌قۆکێشی تری پاش ئه‌مانیش هه‌بوون که‌وتبوونه جموجول، زۆرمان نیگاکرد هه‌یچ شتیکه‌مان بۆ رۆشن نه‌بۆوه، فه‌ره‌یدون و ئاوات له‌ئیمه‌ دابران و چوونه ناو خه‌لکه‌که‌وه پرسیاریانکرد چی روویداوه دیاربوو شتیکی ئه‌وتویان ده‌ستنه‌که‌وتبوو پاش دوو ئه‌مه‌سه‌ر و ئه‌وسه‌ری حه‌وشه‌که هاتنه‌وه لامان وتیان پێده‌چیت خه‌لکی تازه هاتبن، به‌لام نازانین له‌کۆیه‌ هاتوون، خاله شه‌هاب وتی: "فه‌ره‌یدون من ئه‌مرۆ ئه‌و کورهم بینی که له‌زیندانی بانه‌دا خزمه‌تی کردین داوام لیکرد ئێواره لای ئیمه‌ میوان بیت و هه‌ر به‌و بۆنه‌یه‌وه من و عه‌لی خه‌فه‌رین پاستۆریزای خوشی بۆ لیده‌نیین"، باریان هه‌موو به‌یه‌که‌وه وه‌ستابووین زۆریان پێخۆشبوو پاش توژیک من و خاله شه‌هاب به‌لای خه‌فه‌ریاتی خۆماندا رۆیشتین و له‌پیره‌وه‌که ته‌باغه نه‌وتیه‌که‌مان داگیرساندو خه‌ریکی پاستۆریزاکه‌مان بووین عه‌باسی قه‌ده‌می وتی: "خاله شه‌هاب ئه‌مشه‌و ئه‌زمه‌ر ده‌گرم"، جا عه‌باس زۆر ریزی له‌خاله شه‌هاب ده‌گرت و هه‌رچی هه‌بوو بۆی باسه‌ده‌کرد، هه‌ندیکجاریش له‌سه‌رده‌می عه‌باسه‌وه باسی تیکۆشه‌رانی سیاسی ئێرانی ده‌کرا له‌کاتی ئازاردانی ساواکدا

چون خوگر بیون، خاله‌ش‌ه‌زیده‌کرد‌ئاموژگاری‌زوری‌بکات،‌خاله‌له‌وه‌لامی‌عه‌باسدا‌وتی: "عه‌باس‌ش‌ه‌وه‌ره‌قسم‌بو‌بکه‌جاری‌کارم‌ه‌یه"،‌ئی‌واره‌که‌میوانه‌که‌مان‌هاته‌وه،‌زور‌خوشحالی‌بیون‌که‌وا‌ئیمه‌ش‌ه‌ه‌لمان‌بو‌ره‌خسا‌و‌له‌ه‌مان‌ولاتدا‌پاداشتی‌پیاوه‌تی‌ده‌ده‌ینه‌وه.

هیشتا‌نانمان‌ته‌واو‌نه‌خواردبوو‌پوانیمان‌قهره‌بالغیبه‌که‌رووی‌له‌نزیکی‌ئیمه‌کرد،‌ئیمه‌هیشتا‌نه‌مانده‌زانی‌چی‌پوویداوه،‌گوران‌ته‌ن‌ها‌ئه‌وه‌نده‌بوو‌ئه‌و‌براده‌ره‌ی‌له‌زیندانی‌بانه‌خزمه‌تی‌ئیمه‌ی‌کردوو‌ه‌هاتوته‌ناو‌زیندانه‌که‌و‌که‌سیکتیریش‌نیبه‌و‌ئه‌ویش‌مندالیکسی‌وه‌ها‌نیبه‌تا‌چه‌قووه‌شینه‌کان‌به‌ده‌وریدا‌بین،‌پیاویکه‌ته‌مه‌نی‌له‌(۲۰)‌سال‌که‌متر‌نیبه‌و‌که‌له‌گه‌ت‌و‌به‌خووه‌و‌په‌لقه‌وی،‌هی‌ئه‌وه‌ش‌نیبه‌ته‌ن‌ها‌که‌سیک‌پینی‌بویریت‌ئی‌چی‌پوویداوه؟‌نه‌مانده‌زانی‌نان‌و‌چامان‌خوارد،‌خیرا‌عه‌باس‌بانگی‌میوانه‌که‌مانی‌کرد‌و‌وتی: "ئیداره‌ی‌زیندان‌بانگت‌ده‌کات"،‌میوانه‌که‌مان‌رویش‌سه‌عاتیک‌زیاتر‌نه‌هاته‌وه،‌عه‌باس‌له‌رپر‌ه‌وه‌که‌وه‌ده‌ستی‌به‌شیشه‌کانه‌وه‌گرت‌و‌وتی: "ده‌زانی‌ئه‌زمه‌ر‌گرتن‌یانی‌چی؟"‌وامانده‌زانی‌عه‌باس‌شه‌پیکی‌به‌ده‌سته‌وه‌یه،‌چونکه‌زورجار‌ده‌یانگیراپه‌وه‌کاتیک‌عه‌باس‌ده‌یه‌ویت‌شه‌پکات،‌سه‌ری‌پاکپاک‌ده‌تاشی‌بو‌ئه‌وه‌ی‌پاش‌شه‌ره‌که‌پولیس‌سه‌ری‌نه‌تاشن‌و‌داواشی‌له‌پوو‌به‌پوو‌ه‌که‌ی‌ده‌کرد‌که‌دوو‌چه‌قو‌بو‌ه‌شینه‌ت‌ئه‌وسا‌عه‌باس‌ده‌ست‌به‌شه‌رده‌کات،‌وتمان‌دیاره‌نیازی‌ه‌یه‌عه‌باس‌له‌شه‌ر‌و‌لیدان‌نه‌ده‌ترسا‌ه‌موو‌سه‌ری‌به‌دیراوی‌توتن‌ده‌چوو‌ئه‌وه‌نده‌چه‌قوی‌لی‌پاکیش‌رابوو،‌پشتی‌کون‌کون‌بیوو‌به‌نووی‌چه‌قوی‌پیشه‌کی‌کاتی‌که‌له‌پچه‌یان‌ده‌کردو‌له‌حه‌وشه‌که‌له‌به‌ر‌به‌فری‌زستان‌دایانده‌نا‌که‌له‌پچه‌که‌ی‌ده‌کرده‌وه،‌بویه‌ئیداره‌ش‌لیتی‌ده‌ترسا‌و‌له‌به‌ری‌دایانده‌هینا،‌عه‌باس‌هیرۆین‌و‌شیره‌و‌تلیاک‌و‌گهردی‌ده‌خوارد،‌هیچ‌شتیک‌کاری‌تینه‌ده‌کرد.‌عه‌باس‌هینده‌ی‌باسوخواس‌ده‌گنیراپه‌وه،‌بویه‌خاله‌ئه‌وه‌نده‌گرنگی‌پن‌نه‌ده‌دا،‌به‌یانی‌پوژی‌دوایی‌عه‌باس‌به‌لادا‌ده‌هات‌له‌ژوو‌ره‌ته‌ن‌ها‌نه‌فه‌ریبه‌که‌ی‌خوی‌هاته‌ده‌ری‌که‌له‌رپر‌ه‌وه‌که‌دا‌بو‌یان‌دانا‌بوو‌وتی: "خاله‌ئه‌زمه‌رم‌گرت؟"‌هر‌حه‌وتمان‌سه‌رنجی‌یه‌کتریماندا‌ئه‌زمه‌رم‌گرت‌و‌هیچ‌پووینه‌دابوو‌بانگمان‌کرد‌لیمان‌پرسی‌یانی‌چی؟‌وتی: "ئه‌و‌کور‌ه‌ی‌له‌بان‌ه‌وه‌هیتاویانه‌کاتی‌خوی‌به‌مندالیش‌لیره‌بووه‌کونه‌ده‌نکی‌خومه‌و‌ئینستا‌گه‌وره‌بووه‌ده‌یویست‌ه‌ه‌لگه‌رپته‌وه،‌به‌لام‌به‌ئیداره‌ی‌زیندان‌لوتیم‌شکاندو‌به‌ها‌وبه‌شی‌له‌گه‌ل‌به‌رپرسیاری‌زیندان‌ئه‌مشه‌و...".‌ه‌موو‌ته‌زوویبه‌ک‌دایگرتین‌خاله‌لیتی‌توپه‌بوو،‌ئیمه‌ش‌ه‌موومان‌پوومان‌لیره‌گنیراپو‌رق‌و‌نه‌فره‌ت‌مان‌لیکرد‌له‌خوی‌و‌له‌و‌پرئیمه‌ش‌پیکای‌کاری‌وه‌ها‌ده‌دات.

لەم زیندانەدا پۆلیسەکان بەمەبەستی خۆیان ڕینگەیان دەدا کاری بێئەخلاقی گەشە بکات، ھەر بۆیە ڕینگەیان بۆ خەلکی وەکو عەباس خۆشەدە کرد کاری بەدەرەفتاری بکەن و پۆلیسەکان دەرمانی بێھۆشی و سەرخۆشیان دەھێنایە ناو زیندان و بەزیندانییەکانیان بەقازانج دەفرۆشتەو.

جاریکیان پێش ئەم ڕووداوە ھەموومان دانیشتیووین و کۆمەڵیک لەزیندانییەکانی ئێران دەووریان لێدا بووین باسی بارودۆخی کوردستانی عێراق کرا و باسی خەبات و ئازایەتی پێشمەرگەیی کوردستان دەکرا، عەباس وتی: "من لە تاران زیندان بووم پیاویکی کۆمۆنیستی ئێران گیرابوو ساواک زۆر ھەولیان لەگەڵ دەدا کە شتیکی بدرکینیت و ناوی ھاوڕێکانی بەھینیت، وتی: "ھەرچی کردیان ورەیی دانەبەزاند، بۆیە ھەر پەشەیی ئەو ھەیان لیکرد ئەگەر راستییان پێنەلێت ئەمن دایکی دەھینن لەبەرچاوی سواری دەبن." عەباس قەدەمی گێڕایەو ھە کە پیاو ھە سیاسییە کە بە زەرەخەنەو ھە پنیوتن دایکم مەمنوون دەبیت، چونکە خۆی لەشویتینکدا کار دەکات، ڕۆژانە زیاتر لەچەندان ئارەزووی خەلکی نامۆ دادەمرکینیتەو.. دەلی بەم قسەییە داریدا بەرۆخی ساواکییەکاندا تۆزیک وەستان و پێیانوت: "باشە تۆ ئاگاداری خوشکە عازەبە کەشتی، خەلکی سەرەیی لەسەر دەگرن،" وتی: "بەلی، من ئاگادارم ئیمە ژیانمان زۆر خرابوو کە باوکم مرد دایکم لەشی خۆی دەفرۆشت بۆئەو ئیمەیی بێ بەختوبکات، ئیستاش خوشکم گەرەبوو ھەقە دایکم کەمیک بەسینیتەو."

لێمان پرسیی پاشان مەسەلە کە بەچی گەیشت، عەباس درێژەیی بە قسەکانیدا و وتی: "ساواکییە دلرەقە بێئابروو ھەکان بەو شەو ھە نەوستان، وتیان ئەو شتی کە و پەبوەندی بە مالی خۆتانەو ھەیی، بەلام ئەگەر راستیمان پێنەلێت ئیستا ھەندیک زیندانی دەھینین سوارت بن."

عەباس وتی: "زیندانییە ئازاکە وەلامیدایەو ھە" کە ئیو ھە شتیکی پیاو ھەتی لەگەڵ من دەکەن، چونکە من فیرم، بەلام لەترسی ئەو ھە ئیو ھە گینچەلم پینەکەن وازم لێھینابوو، ئیستا کە رازیم چەند کەس دەھینن من زۆرم بێ چاکە." وتی: "لەو ھەلامی پیاو ھە وشیارە شۆرشیگێرە کە، سەریان سوپماو بەشەر مەو ھە پاشەو پاش کشانەو ھە." عەباس وتی: "لەراستیدا ئەو پیاو ھە کە و ھە و ھەلامی ساواکییەکانی دایەو ھە، خۆی نموونەیی پیاویکی رەوشتبەرز و خاوەن ڕووبوو ھەموو زیندانییەکان زۆر ڕیزیان لێدەگرت و خۆشی پیاویکی زۆر ھەلکەوتوو بوو."

رۆژی دادگایکردنمان له شاری سه قز

ئیداره‌ی زیندانی شاره‌بانی ئاگاداریان کردین که رۆژی دیاریکراو بۆ دادگا ئاماده‌بین، ئیمه‌ش له‌ناو خۆماندا قسه‌مان له‌سه‌ر ئه‌وه‌کرد که له‌یاسای ئه‌وسای ئیراندا هاتبوو، بۆ که‌سێک که سنوور ببه‌زینیت (٣) مانگ، شه‌ش مانگ، سالیکی هه‌قه‌ سزابدیریت. ئیمه‌ کامیان هه‌لبژێرین، کاتیک برایان ئه‌رسه‌لان و ئاوات هاتن و باسی ئه‌وه‌یان بۆ کردین هه‌ندیک هاوریمان گیراون هه‌موومان زۆر له‌په‌ژاره‌دا ده‌ژیان و زۆر په‌له‌مان بوو زوو ئازادبکریین و له‌سووچیکه‌وه‌ سۆراغی وه‌زعی کۆمه‌له‌ بکه‌ین، کۆمه‌له‌ هینده‌ لامان خۆشه‌ویست بوو بڕواناکه‌م هه‌چ دایکیک له‌وه‌ زیاتر جگه‌رگۆشه‌ی خۆی خۆش ویستیت، بۆیه‌ ئیمه‌ شه‌ش که‌سمان ده‌مانوت تا زووتره‌ حوکم بدریین، به‌لکو ئازادمان بکه‌ن و بکه‌وینه‌ سۆراغی هاوریکانی ولاتمان، به‌لام خاله‌ شه‌هاب به‌ته‌نیا رای وه‌ها‌بوو ماوه‌ی سالیکی هه‌لبژێرین و بۆی باسکردین که بارودۆخی سیاسه‌ت به‌رۆژ و سه‌عات گۆرانی به‌سه‌ردادیت، با ماوه‌ی سالیکمان بپار به‌سه‌ردا بدن، به‌لکو تا ئه‌وسا گۆرانیک به‌سه‌ر په‌یوه‌ندی عیراق و ئیراندا دیت، یا وه‌ز له‌ ئیران یان له‌عیراق ده‌گۆریت ئه‌وسا بۆ ئیمه‌ چاکه‌، ئیستا به‌دووری مه‌زانن بمانده‌نه‌وه‌ به‌عیراق، هه‌رچی خاله‌ وتی ئیمه‌ رای زۆربه‌مان ئه‌وه‌بوو به‌سی مانگ پازی بین و داوامان له‌ دادگا کرد که سه‌رۆکی دادگا (پیاویکی قسه‌خۆش) بوو که سی مانگ بپاری زیندانیمان بدات، ئه‌وه‌بوو ئه‌و بپاریداو بردیانینه‌وه‌ بۆ زیندان، رۆژانه‌ زیندانییه‌کان رۆژیک یه‌کیک ده‌یوت ده‌تانبه‌ن له‌تاران ئازادتان ده‌که‌ن، رۆژیکتر یه‌کیکتر ده‌یوت ده‌تاندنه‌وه‌ به‌عیراق و خه‌لکی سه‌ر به‌ئیران له‌وێ هه‌ن وه‌ریده‌گرنه‌وه‌، عه‌باس و هاوریکانی ره‌شبین بوون زۆر ته‌گبیر و پریانکرد بۆ ئه‌وه‌ی له‌پێگا بیر له‌هه‌له‌هاتن بکه‌ینه‌وه‌، به‌لام ته‌گبیر و پراکانیان زیاتر به‌خه‌یال ده‌چوون.

ئه‌و ماوه‌یه‌ی پاش بپاری دادگا زیندانییه‌کان زۆر ده‌وریان لێده‌داین و شه‌وان به‌ قسه‌ی خۆش و به‌سه‌ره‌هاته‌کان کاتمان ده‌کوشت، ئاخ‌ر ئه‌و شه‌وه‌ی که بۆ سه‌به‌نی ئیمه‌یان ده‌گوتایه‌وه‌ نه‌مانده‌زانی دوا‌رۆژمان به‌چی ده‌گات، شه‌وه‌که‌ی خه‌لکیکی زۆر هاتن ته‌گبیری شارده‌نه‌وه‌ی له‌ته‌ موس و به‌نی کردنه‌وه‌ی که‌له‌پچه‌یان بۆ ده‌کردین، که بۆ کاتی پێویست که‌لکی لێوه‌ربگرین، من و خاله‌ شه‌هاب خه‌فه‌ربووین، من هه‌لسام چایه‌ک بۆ میوانه‌کان لێبنیم و بپاریش بوو به‌یانی هه‌رچی ئازووقه‌مان هه‌یه‌ بیده‌ین به‌زیندانییه‌کانتر هه‌رچیشمان هه‌بوو ئه‌وسا تاووتوی بکه‌ین، زۆر ده‌میک بوو له‌گه‌ل حه‌سه‌نی به‌شیری چه‌له‌مه‌شکینه‌یه‌کمان کردبوو زیاتر له‌مانگ و نیو ده‌بوو و حه‌سه‌ن مه‌شه‌وربوو به‌وه‌ی که که‌س لێناباته‌وه‌، منیش خۆم

بەو دەزانی خراب نىم، بۆيە رېنگكە وتىبووين لەسەر ئەو ھى ئەگەر لەيەك دووركە وتىنەو ھەركاتىك نامەى يەكتىرمان بۆھات پىشكردنەو ھى نەمانوت لەبىرمە وىژدانەن يەكتىرى ئاگادار بىكەينەو ھە كە دۆراوين، چە لەمە شكىنە كە مان وەھاي لىھاتبوو بوو بەجىگاي سەرنجى ھەمووان، چونكە لەھۆلىكى بچووك و لەيەكتىرى نزيك ھى ئەو نەبوو ئاوا درىژە بخايەنەت، كاتىك لەرپرەو ھەكەدا تەباغە نەوتىيەكەم ھىنايە پىشەو ھە زۆر بەملاوبەولاي خۆمدا دەگەرەم شقارتەيەك پەيدا بىكەم لەپرېكدا يەكتىك لەپشەو ھە وتى: ھا، شەمچەت بەدەمى، منىش ھىچ سەرم ھەلنەبىرى و دەستم بەرزكردەو ھە بۆ پشەو ھەو شەمچەكەم وەرگرت، كاتىك لەقاقاي پىكەنىنى ھەسەنى بەشىرى راپەرىم و زانىم چە لەمە شكىنەكەم دۆراند، ئاي ئەو شەو ھە لام لەناخۆشترىن شەوانى ئەو زىندانە بوو، ھەرچىم دەكرد كەلنىكى گەرەبوو، بۆم پىنە نەدەكرا، نەمدەزانی چۆن چام لىناو چۆن ئەو شەو ھە خەوم لىكەوت.

بەيانى رۆژ بۆو مائاوايىمان لەزىندانىيەكانىتر كرىو ھەر ھەو تمان براين بۆ دەرو ھەى شارەبانى و خراينە ئۆتۆمۆبىلىكى سەربازى گەرە، دەستيان كە لەپچەكردىن نەماندەزانی دوارۆژ چى دەبىت، دلمان بەو خۆشبوو ھەريەكە لەتە موسىكى تىژمان لەپزووى شەروالەكانماندا شارەدبۆو بۆ كاتىك ئەگەر دراينەو ھە عىراق دەمارى خوينبەر بىرىن، بۆ ئەو ھى زوو گىانمان دەربچىت، گەيشتىنە ئەو بروايەى كە ھەردەمان دەنەو بەرژىمى عىراق، بەلام ھەندىكجارىش دەمانوت ئەو ھە مەسئولىاتە و تا دەماندەنە سەرووى خۆيان گرنگىمان پىدەدەن بۆ ئەو ھى ھەلنەيەين.

بەيانى ئەو رۆژە بەفرى سەر شەقامەكانى سەقز ھىشتا بەتەواو ھەتى بلدۆزەرەكان رايان نەمالىبوو خۆمان كۆل و كۆلبارمان كە برىتیبوو لەسەر و پالتوى پىرانەى درىژ لەبەرمانكردبوو مائاوايىشمان لەرەزاقى و ھەلى جەمشىدى كرى، كە دوو كارمەندى پۆلىسى زىندانەكە بوون و بە لەسەر خۆبى مائاوايىمان لەشارى سەقزى كوردستان كرىو بەرەو شارى كوردستان (سەنە) بە بەرزايى ھۆبەتوى ساردوسپرو بەفرگرتوو بەھەوارە پىرۆزەكەى مامۆستا ھەلى مەرداندا كەوتىنە رى، بەفرىكى زۆر دەبارى لەبەرزايى ھۆبەتو، چەندان ئۆتۆمۆبىل لەرپى لايان دابو و سەرنشىنەكانى كەوتىبوونە بن ئۆتۆمۆبىل و لىشيان رەق بىوونەو ھە، پۆلىسە دلرەقەكان ھىچ گويان پىنەدان و ئۆتۆمۆبىلى پر لەژاندرمەى پىشەو ھەمان و ماشىنى پر لەژاندرمەى دوامان چەند مەترىك لەماشىنەكەى ئىمە دوور دەيان ژواند تاگەيشتىنە ھەورازە پىچاوپىچەكانى سەرووى تونىلەكەو لەولواو ھە سەرما تىنى بۆ ھىنابووين سەرمان شۆركردىبۆو بەسەر دەست و قاچەكانمانداو

میزه لدانمان له بهر پرېوون ئازاری زوری په یادکردبوو، له و ه ورازه سهرکه وتین وزه مان نه ما داوامانکرد سهر و میزمان پټیکه، به لام ژاندرمه ی ترسنوک گوینان به داواکه مان نه داو به ره و شاری کوردستان بردیانین، ئیواره بوو له پاریزگای سنه دا به قادرمه یه کی پینچاوپینچدا بردیانین بۆ ژیرزه مینیکې ته نگه بهر که (۳) هۆده ی تیدابوو به ته ک یه که وه به و ژوورانه ده چوون له باخچه ی ناژه لاند ا بۆ فیل و شیر و شتی له و بابه ته دروستکراون، دهرگای شیشبه ندی هه بوو له یه کیک له ژووره کاند ا چوار پینچ ئیسفنجی تیدابوو بۆ زورانبازی، باشبوون هه ریه که یان (۲۰) سانقیمه تر بهرز و مه ترو نیو دریز ده بوون تاکه ژووریکتری بیده رگاش هه بوو بۆ خوشوورین و سهرئوای زیندانه که کرابوو، له ناویشی واته ناو پریره وه یه ک مه تریبه پانه که شی دوو ئاو گهرمکه ر هه بوون، کاتیک ئیمه یان کرده ژیرزه مینه که وه دهرگایان له سهر داخستین و ده ستیانکردینه وه که چاومان به و شوینه که وت زور خوشحال بووین، چونکه نازادانه چووینه سهرئاو پاشان ده ست و ده موچاومان شووری و توزیک پتوپلمان خاوتنکرده وه، له پریره وه که دا هه ندیک هاتوچومان کرد، پاشان دوو دوو (سابونه ره قیمان کرد) بۆ که میک پشت ته قانندن و نازاری شان و مل که مکرده وه و من و ناواتیش ده ستمانکرد به زورانبازی و هه ندیک گه مه و گالته مان کرد، توزیکتری پشوو ماندا و یه که یه که فانیله ی ژیره وه و کراسه کانمان به ئاوی بی سابوون شووری و دامانن به سهر ئاو گهرمکه ره که (بۆیله ر) زور زوو بۆی وشکر دینه وه، ئای چه ند خوشبوو شتی وه ه امان به خومانه وه نه دی بوو، هه رچه نده له ژیر ئه رزبووین و له هیچ شوینیکه وه رۆشنایی دهره وه مان به دی نه ده کرد، به لام مادام هه ر خومان بووین له چوونه سهرئاو و جلشوورین و قسه کردن بیترس نازادبووین، چه زمان نه ده کرد له وئ بمانگویننه وه، شه و خۆیدابوو له سه عات (۱۰)، پیاویکی خه لکی سنه یان به به ندی هینا، له سه ره تا ئاگاداری یه کترمان کرد به ئیشاره ت که لئی وریابین نه ک ساواک خۆی نار دبیته ی بۆ قسه دزین، به لام ورده ورده ناوه رۆکی خۆی بۆ دهرخستین که له ئه نجامی زولم و زوری پژی می پاشایه تیدا خۆی سه رخوشکردوه تا گه یشتوته راده ی ئالوده بوونی ته واوله سه ر چه شیشه و هیروین، زوری نه خایاند وه کو هاری لیهات و هه لسه یه سه رپتی و چاوه کانی دهر په ری و که وته گه ران به بن دهرگا و بنمیچه که دا نه مانده زانی بۆچی واده کات، ئه و هه ر خراپتر ده بوو ناخری خومان پینه گیراو لیمان پرسسی، ئه ری برا تو له چی ده گه ری؟ وتی: ”من شاره زام زورجار زیندانی وه کو من ده هیننه ئیره له ترسی ژاندرمه ی و ساواک گهرد، شیره و چه شیشه له م شوینانه ده شارنه وه، منیش وه ختی ئه وه م هاتوو به خوم وه زعم له مه ش خراپتر ده بیته، بۆیه نه گه ر دهستم

نهكه ویت دهچمه سهر دهرگاو لئیدهدهم ههتا ژاندرمه بۆم دههیتیت و پارهی دهدهمی.

ههندیکیتر گهرا لرخه لرخى پیکهوت بهکووره کوور چوو بهردهرگاو دهستیگرد بهقهسهگردن و هاوار هاوار تا چوون بۆیان هیناو شتیکی خوارد، ئهوسا خۆیدا بهزهویدا، ههی ئیستا مردوه، ههی سهعاتیکیتر ئیمه شتی وههامان نهدی بوو زۆر پیتی دلتهنگ بووین.

کات خۆیدا بوو له (١) ی شهو کهوته جوله جولى چاوی کردهوه ئیمه ی بهدی کرد، داواى لئبووردنی کردو ههستایهوهو قسهکانی گۆرابوو، ئارامی گرتبوو لهدهم و دویدا پیاویکی ماقوول بوو برایان پرویان تیکردو ههندیکی پرسسیاریان لیکرد، وردهورده وهلامیده دایهوه بهو پیاوه نهدهچوو که تازه هاتبوو، پهژاره ی زۆری لایوو، نهیدهویرا دهریانبریت، پاشان ئه و پرسى ئیوه خه لکی کوین؟

وتمان ئیمه کوردین خه لکی کوردستانی خواروین، ئیستا وهزعی کورد زۆر خراپه، بهعسییهکان پاشئهوهی شوپشه کهیان تواندینهوه دهستیانکرد به بهعسیکردنی کورد، بهزۆر کورد لهخانوهکانیان دهردهکهن لهشاری کهرکوک و عهره بیکی زۆر دهخه نه شوینی و بهکۆمه ل و بهناوی ئیش بۆ دۆزینهوه کورد ده بهن بۆ خوارو و ناوه راستی عیراق و عهره ب دههیتن له پرۆژه ی نهوتی کهرکوک دایدهمه زریتن، وردهورده دیهاتی کورد لهناو شاخهکان دهگۆیزیتهوه بهناوی ئهوهی ئوردوگای نوێ دادمه زریتیت، بهلام دهیانبات بۆ خواروو و ناوه راست، ئاوا بروات کوردستان پرده کریت لهعهره ب و کوردیش بهزۆر کهچهکانی دهیت بدات بهعهره ب و کچی عهره ب بهکورد بدات به تهواوهتی له چوارچیوهی عهره بدا کورد دهتاویتهوه و باسی کورد و کوردستان و سیاسهت ئیستا بقیه، ههرکه سینک فیشهکی پیگیریت لهداردهدری و چهک لهکوردستاندا نابیت بمییت و لای ههرکه سینک بگیریت به وارووخیدا دهپۆنه خوارهوه، پاشان باسی خۆمانم بۆکرد که لهدهست ئه و وهزعه رامانکردوهو هاتینه ئیران بیسن به پهنا بهر، بهلام ئهوه چوار مانگه گیراوین و ئیستاش مهترسی ئهوهمان ههیه که بماندهنهوه بهعیراق، دلنیاين هه مووان ئیعدام دهکریین و بی سهروشوین که سینک لهخزمانمان ئاگاداری هه والمان نابیت، کورده سهرخۆشه که وتی: ”برایینه ئهوهی ئیوه دهیلین راسته، بهلام وهزعی کورد له م ولاتهش له لای ئیوه باشتر نییه و ئه م سهرخۆشی و کاس و وریه ی منیش هه مان په ژاره ی ئیوه به دلنیاين هه ر ئازادبووم تهیر بروات بۆ کوردستانی خواروو هه والتان ده نیرم که وا حهوت کهس بهم ناوانه بهزۆری و بهزیندانی نیردرانهوه بۆ دهستی رژیمی عیراق.

ئىمە لەگەل ئەو پىاوەدا خاڧلابووين ئاگامان لەدنياى دەرەو نەمايو، پىاويكى تەمەن (٤٠) سالەيان لەدەرگاگەو كرده خوارەو و پىاوەكەش بە بۆلەبۆل بەرەو لای ئىمە هات، ئىمە كە بينيمان لىي نەهاتىنە جواپ، سلاويكردو لامانەو دانىشت، كەوتە بۆلەبۆل دژى رژىم و گوايە زولمى لىدەكەن، برادەرە سەرخۆشەكە بەتيلەى چا و تىيگەياندين كە برواى پىنەكەين.

هيشتا پىاوە پىرەكە ئاخ و ئوخى تەوا نەبووبوو دوو ساواكى، ژنىكى كورته بالاي نەرم و شل و پانوپۆرى زۆرجوانيان لەگەل بوو هاتنە ژوورەو و پىاوە پىرەكەيان بانگكردو ژنەكە هەندىك قسەى بۆكردو ساواكيبەكان بانگى پىاوە پىرەكەيان كړو ئازاديان كړد.

وەكو شانۆگەرى وابوو تىنەگەيشتىن چۆن وەها زوو ئازادكرا، برادەرە زىندانىيەكەى لامان بۆى باسكردىن و وتى: "ئەم كۆمەلگايەى ئىران رژىم هەمووى فىرى رەهوشتنزىمى كړدوو و ئەو ژنە لەپال سىبەرى بەرگى شىرى ئەم پىاوەدا خۆفرۆشى دەكات و ساواكيش پارىزگارى لىدەكەن."

چەند شەويك لەم ژىرزەمىنەدا هيشتياىنەو، پاشان برديانىن بۆ دائىرەيەكيتەر لەشويىنىكىتر كړديانىن بە بالكوىنىكد و خۆشيان لەگەل كارمەندەكان لەبابەت ئىمەو قسەيان دەكرد.

لەو بالكوىنەدا سى تەنەكەى نەوتى لىبوو دياربوو بۆ سۆپا و شتى دائىرەكە دانرابوو، من و ئەرسەلان و ئاوات عەبدولغەفور پوومانكردە برادەرانىترمان و وتمان: "با بەم نەوتە هەرهشەيەك بكەين، بلين ئەگەر وەعدمان نەدەنى ئازادمان بكەن لەئىران، خۆمان دەسووتىنين"، زۆرمان هەولدا، بەلام خالە و هاورىكانىترمان رازى نەبوون و نەيانهيشت ئەو كارەبكەين، ئەنجام لەو دائىرەيەش گويزايانىنەو، كات خۆيدەدا لە(٣)ى دواى نيوەرۆ و برديانىن بۆ سەربازگەيەك هەر لەناوشاردا ئىمەيان خستە حەوشىكەو كە چەند هۆدەيەكى درىژى بەسەريەكەوئى تىدابوو بەهەيوانىكى درىژ بەردەمى گىرابوو، پووبەپووى ئەمانىش لای خوارەو هۆدەيەكى گەرەى (٨بە٥) مەترى تىدابوو لايەكى شىشەندبوو بى شوشە ناوەكەى كاشى لووس بوو لەبنمىچەكەى يەك گلۆپى تىدابوو هىچ راخەر و شتى تىدانەبوو ئاو و ئاودەست و شتى وەهاشى تىدانەبوو ئىمەيان كرده ئەويەو بەچەند قوفلىكى گەرە دەرگاي شىشەندەكەيان لەسەر داخستىن، لەودىوى شىشەندەكە هەمىشە چوار ئەفسەر ئىشكچىبوون جگە لەوئى سەربازگەكە خۆى ئىشكچى خۆى تىدابوو، دنيا زۆر ساردبوو حەوشەكە (٥بە١٠) مەتر دەبوو ئەمبەر و ئەوبەرىش خانووبوو، بەفرى

زیادهی سهربانه کانیس مالدرا بووه ناو هه وشه که وه، ئه وه نده به فری تیدابوو مروّف سامی لیده کرد، بایه کی یه کجار به تین دههات، شوشه ی به سته لهک به گو یسه بانه کانه وه شو ربوو بووه وه کو نه شتهر مروّفی ده بری، ئیشکچییه کان پۆستالی سه ربازی توندیان پینچابوو، پالتوی سه ربازی دوگمه کانیا ن گرتبوو، سه رو کلاوی گه رمیان له سه ر کردبوو، به ناو در یژایی هه یوانه که ی خو یاندا دههاتن و ده چوون و چاودیزی ئیمه یان ده کرد، هه ر جار ناچار یك پۆسته که یان ده گوړی ئه وه اش زور په ریشان ده بوون.

ئیمه ش له ژووړیکی ساردو بی ناگرو شیشبه ندو بی راخه ردا باشتیرین نوینمان بریتی بوو له نیو جزمه کانمان و پالتو پیرانه که ی دههاته ئه ژنومان، له ژووړه که دا دههاتین ده چووین خو مان کور ش کردبووه شیت ئاسا هه ندیکجار گورگه لوقه مان ده کرد هه ندیکجار سه رمان به یه کدا ده کردو فوومان له دهستان ده کردو له یه کتری نزیکه ده بووینه وه هه ریه که به شتیکه وه میتشکمان خه ریک کردبوو بی ری زورمان له وه ده کرده وه که ده مانده نه وه به عیراق و ده بیت له وی چیمان لیکه ن؟

کات خو ی دابوو له دووی شه، براده ران له گه ل ئه فسه ره کان که وتنه قسه کردن وتیان، ئه ری برا ئیوه نیازتان هه یه چی له ئیمه بکه ن، خو ئیمه هاتووین بو په نابهری ئه م زیندانی ئازاردانه ی بوچییه و خو ئیمه تان له جه نگدا نه گرتوه.

زور به بی شه رمانه وتیان: "ئیمه کچی خو مان ناکه یین به قوربانی کوری خه لکی"، ئیمه ئیوه ده دهینه وه به عیراق و (۱۸) ئه فسه ری پا کردووی شاهه نشایی له عیراق وه رده گرینه وه به م قسه یه یان دلنیا یان کردین له وه ی ده مانده نه وه به عیراق ئه وسا خیرا خیرا که وتینه پیاسه و ئاگامان له وه هه موو سه رمایه نه ما که ویژهی و ورشه ورشی باو ساردی ته وژمی به فر له موسی ناسیت تیزتر مروّفی ده بری.

هه لۆیستیگی ئازایانهی کاک جه عفر

به بیستی هه والی دانه وه مان به عیراق هه نگاوی هاتو چۆمان زیاتر کرد، دوو به دوو که وتینه و توویژ که چی بکهین؟ و چی بلین؟ هه لۆیست چی بیت؟ وه لامی پرسیری لیکۆلینه وه له بهردهمی ئەمندا چی بیت؟ چونکه ئیمه دلنیا بوین ده کوژرین، جا کام هه لۆیست راست و نه مرانه به بیگرین؟

مامۆستای ئازا جه عفر بانگی کردین و له ناوه راستی هۆله که دا دهستیگی درێژ کرد نیشانهی پهیمان به یه کتریدان بو ئەوهی کام هه لۆیستمان دهست نیشان کردو په سه ندمان کرد پهیمان بدهین لای پاشگهز نه بینه وه، ئیمه ش هه موومان دهستمان خسته سه ر دهستی و بریارماندا که بهرگری له بیروباوه رمان بکهین و هه ول بدهین کۆمه له بپاریزین به خوینی خۆمان و هاوڕیکانمان سه ر بهرز بکهین به گرتنی هه لۆیستی نه ترسانه.

ئیشکچییه کان و ئەفسه ره کان له کۆبوونه وهی ئیمه و دهست خسته سه ر دهستی یه کتریمان سه ر یان سوڕما بوو، ئەوان له سه ر ما خۆیان پیناگیریت، ئیمه ش له ئیواره زووه وه هاتو چۆ ده کهین، که چی تازه وره مان بهر زتر ده بیته وه و ههستی خۆشه و یستی و وره ی شوڕشگیری و ته بابیمان بهر زتر ده بیته وه.

خاله شه هاب مامۆستای دنیا دیدهی هاوړی و برامان وتی: "من پیم چاکه به که له پیاوی بمرین و سه ر بو دوژمن شو پنه کهین و خۆمان شه ر مه زاری میژوو نه کهین، هه لۆیستمان ئەوه بیت بهرگری له بیروباوه رمان بکهین به یه که وه و یه کده نگ له بهردهمی لیکۆلینه وه دا بلین: "ئیمه (ته نزیم) نین و نه ئابوونه مان داوه به کهس و نه کهس ئابوونهی داوه پیمان، چاپه مه نی و بلاو کراوه شمان نه بووه، به لام ئیمه شه پۆلکی بیروباوه رین (ته یاری فکری) ن، له ناو خه لکدا هه ولمانداوه که خه لکی خۆی به بیروباوه ری پیشکه و تووانه په ره وه رده بکات و دژی سیاسه تی به زۆر به به عسیکردن و به عه ره بکردن و به زۆر پاگوێزان."

ئیمه به خه لکمان و تووه باشتر خۆتان په ره رده بکهن بو ئەوهی بهر پیکای راستدا رابه ری بزووتنه وهی شوڕشگیزانهی کوردایه تی بکهن و له دهست سیاسه تی چه وتی ئیوه خۆیان پزگار بکهن."

خاله شه هاب وتی: "من ده لیم بهر پرسیری یه که می بیروباوه ره که مم و به خه لکم و تووه که بخویننه وه، وتی: ئیوه ش بلین ئیمه به یه که وه ته نیا کتیمان خویندۆ ته وه، ئەو برایانهی ئیستاش گیراون و له ژیر دهستی ئەمن دان ئیمه ش

دهناسن و له‌گه‌لماندا له‌سه‌رکردیه‌تیدا بوون که ده‌ممان گه‌یشته‌ئەوان
ئاگاداریان بکه‌ین به‌دوای ئی‌مه‌دا هه‌مان قسه‌ی ئی‌مه‌ بکه‌نه‌وه‌و هه‌موومان
له‌سه‌ر ئە‌وه‌ پ‌یککه‌وتین که هه‌ندی‌کمان له‌ئیزان زیندان بووین به‌ناسیاو و
له‌سه‌ر ده‌ستپ‌یشکه‌ری هه‌لو‌یستی ئازایانه‌ی جه‌ع‌فه‌ر عه‌بدولواحید و قسه
به‌نرخه‌کانی خاله‌ شه‌هاب پ‌یککه‌وتین و جار‌یک‌تر ب‌ریارمانداو ده‌ستی
یه‌کترمان گۆشی به‌په‌یمانی کوردانه‌و کردمان به‌ به‌رنامه‌ی کاری زیندان.

سالی نوێ

سه‌ری سالی نوێ له‌هه‌موو دنیا‌دا خه‌لکی یادی رابوردووی ده‌کاته‌وه‌و
نه‌خشه‌ ده‌ک‌یت‌ش‌یت بۆ سالی تازه‌و ئە‌و شه‌وه‌ش ئاهه‌نگی تپه‌ر‌بوونی ئە‌و
سالی رابوردووه‌ ده‌گ‌یزن، به‌لام ئی‌مه‌ له‌و سه‌ر‌ما‌وس‌و‌له‌و سه‌ه‌و‌لبه‌ندان‌دا
له‌ته‌گ‌ب‌یر و رای ئە‌وه‌دا‌بووین که گه‌ران‌دراینه‌وه‌ ع‌ی‌راق چی وه‌لامی
ل‌یک‌و‌ل‌ینه‌وه‌ی ده‌زگاکانی ئە‌من و مخابه‌رات بده‌ینه‌وه‌، چون ر‌یگای مردنی
سه‌ر‌به‌رزانه‌ هه‌لب‌ژ‌یرین.

رۆژی ۱/۱/ ۱۹۷۶

بەیانى ۱۹۷۶/۱/۱ دەستیان كەلەپچە كرىدىن و چەند ئۆتۆمۆبىلىك پىركرا لەچە كدارى پۇلىس و بەرىكراین بۇ شارى مەريوان بەئىشك لىنگرتنىكى زۆر گرنگەو، كاتىك گەياندىانینە شارى مەريوان بۇ جگەرەخۆرىك رايانگرتىن و پاشان بەرەو مەرکەزى بناوہ سوتە بە بەردەمى گۆلى مەيوى زرىباردا برديانىن، ئىوارە دنيا خەرىكى تارىكبوون بوو، گەياندىانینە نزيكى بناوہ سوتە و ھەندىك پۇلىسى عىراقى ھاتن، ئىرانىيەكان ئىمەيان دايەوہ دەستیان و گەرانەوہ دواوہ سەرەتا ويستمەن ھەندىك پۇلىسەكان خاوبكەينەوہ و وتمان ئىمە لەكۆنەوہ لەئىران بووين ئىستا خۆمان داوامانگىردوہ و ھىتاويانینەتەوہ تا رادەيەك لەناو مەرکەزەكە خاوبوونەوہ، يەك دوو پۇلىسى كورد خەلكى سلىتمانى بوون ھەندىك لەبرادەرانىان وەكو خەلكى شار دەناسى، بەلام نەياندەزانى كارى سياسىيان چىيە.

خۆمان لەرىگە رىككەوتبووين لەسەر ئەوہى ئەگەر ھەل رەخسا رابكەين و ناوى نەئىتمان كرىبوو بە (تەتەشم) كە ناوى نەئىتى كاركردى ئىمە بوو بۇ كۆمەلە لەجياتى ئەوہى بمان وتايە كۆمەلە دەمانوت تەتەشم، وەك بلىت: تەتەشم (وتى، كرى، دەيكا).

لەئىوانى بناوہ سوتەو پىنجوين ھەل رەخسا ھەندىكمان ناوہكەمان ھىتا، بەلام رابوچونەكان يەكى نەگرت و راکردن سەرى نەگرت ئەگىنا زۆر چاك رىكەوتبو و دەشكرا، بەلام نەمانتوانى يەكبگرىن، ھەرچەندە ھەتا چووينە ناوشارى پىنجوين كاك عومەرى سەيدەلى ھەر لارىي دەگرت و دەيوست رابكات.

كات خۆيدابوو لە (۱۱)ى شەوى ۱۹۷۶/۱/۲۱ شەوقى گۆپى پىنجوينمان لىدەرکەوت، كاك عومەر ھەر نيازى راکردنى ھەبوو منىش ھەر بەدوايدا دەپۆيشتم، خەلك لەناوشاردا كەم ھاتوچۆى دەگرد، توشى (۲) كورد بووين يەكيان كاك عومەرى سەيدەلى دەناسى زانيان ئىمە گىراوينەتەوہ، بۆيە كاك عومەرى سەيدەلى ئاگادارىكرد كە بەخزمان رابگەيەننت ئىمە گەيشتووينەتەوہ مەرکەزى پىنجوين، ئامانج لەوہش ئەوہ بوو ھاوپىيانى كۆمەلە بزائن و خويان بپارىزن.

ئىمەيان برده مەرکەزەكە، خىرا دەرگايەكى بچكۆلەى شىشەبەنديان لىكردىنەوہو كرىدانینە ژوورىكى بچكۆلە كە (۱۲) زىندانىترى تىدابوو، بەفر لەپىنجوين ھەر زۆر بوو لەرىگا كەمتر سەرمامان بوو، چونكە بەرپىدا

دههاتين، به لآم كه كه ميگ پشوو مان دا سه رما پيدا بووه، زورمان برسي بوو زيندانيه كان ماستيكي زوريان لآبوو له ديها ته وه بويان هاتبوو، چونكه ئه وانيش به بوختان گيرابوون، كه چهك و شتي وه هايمان شارو ته وه، پنيانوتين نان و ماستي چاكان لآيه ئه گهر ده خون و برسيتانه، ئيمه ش به هه لمانزاني و وتمان چاكه خيرا ئازايانه چايان بو لينانين و تيزيان كردين، پاش نانخواردن و كه ميگ بوژانه وه پرسيا ري سه رئاومان كرد وتيان شه وان ده رگامان لينا كه نه وه تا به ياني ميز ده كه ينه ئه و ته نه كه به وه، سه رنجيكي ته نه كه كه ماندا زوري نه مابوو پر بييت له ميز، سه يريكي يه كتريمان كرد كه سمان له پرومان نه هات، به لآم هه مووشمان ميزه لدانمان زور پر بوو بوو، هيچ چار نه بوو هه ر ده بوو به تالليكه ين به تال كرديشي شتيكي ئاسان نه بوو چاو و پروي ده ويست و يه كه مجاريشه روو به رووي موشكي له يه كي و هها ده بوو ينه وه، كاتيكمانزاني خاله شه هاب هه لساو پشتي كرده خه لكه كه وه هه نديك ناوي رسته ته نه كه كه وه و تي هه لسن ئيوه ش ئاوه كاتنان به تال بكن، ئه وسا ئيمه ش يه كه يه كه به دوايدا ئاوه كانمان به تال كرد، به لآم ته نه كه كه ورده وره لتي ده رزايه وه و ده هاته ژير جينگان.

شيوه و شكلي ئيمه هه ر چه وتمان شتيكي نوي بوو به نيسبه ت زيندانيه كان هه موومان نيوه جزمه ي ئيرانيمان له پي بوو، به تيكرايي پالتوكانمان وه كو يهك بوون هه تا ئه ژنومان، هه موومان ريشمان هاتبوو دوو ده سته ش بووين، هه نديك بالابه رز و باريك ئه وانيتر پرو توكمه، ئه گه رچي بالاي من و فه ريدون له هه موويان كورتنر بوو، زور ته باو ريگ و برابووين و شتي بيته ره وه به ره مان نه ده كردو نه ده وت، هه رچي سه ريان ده هيتاو ده برد نه يانده زاني ئيمه براي يان دوست و خزم.

له ترسي ئه وه ي سه رنگون نه كرئين و بوئه وه ي خه لك ي ناوه كانمان بزنان له چه ند جينگايه كي زيندانه كه هه ر ئه و شه وه ناوي كات و هاتنه وه ي خو مان نووسي له سه ر ديواره كه.

هاتنی جیگری ئەمنی سلیمانی

پۆژی دووهم بوو که جیگری ئەمنی سلیمانی بەخۆی و دووسی ئۆتۆمۆبیلەوێ خۆی کرد بەناو مەرکەزەکەدا، ئیمە ئەماندەزانی، بەلام زیندانییەکانیتر هەلسانە سەرپێ و وتیان جیگری مودیبری ئەمنی سلیمانییەو زۆر لەخۆیان دەترسان، ئیمەش که زانیمان لەدلی خۆماندا دەمانزانی بەدوای ئیمەدا هاتوو، ئەو پۆژە واتە ۱۹۷۶/۱/۳ بوو، کاتژمێر دەی بەیانی بوو بەلیست ناوێکانیان، خۆیندینەوێ بەم شیوەیەیی خوارەوێ:

۱. شەهاب نوری سەلح

۲. فەرەیدون عەبدولقادر

۳. جەعفەر عەبدولواحید

۴. عومەر سەید عەلی

۵. ئاوات عەبدولغەفور

۶. ئەرسەلان بایز

۷. عەلی محەمەد قادر (عەلی بچکۆل)

ئەوسا خەلکەکەیتری ژوورەکە دانیابوون ئیمە شتیکی هەین و ئەم جیگری ئەمنەش بەدوای ئیمەدا هاتوو بەمانبات ئەوسان کەمیک ئارامبوونەوێ.

ئیمەیان برده ئاودەستەکان و چاویان بەستینەوێ، یەکە یەکە لێیان دەپرسین کە چاومان دەبینیت یان نا، هەموو پاکانەمان کرد کە نابینیت و توند بەستوویمان، سەرە گەیشته سەر کاک عومەری سەید عەلی لێیان پرسی: "بەشەرەفت نابینیت؟" کاک عومەریش لەوێ لامدا وتی: "نە بەشەرەفت چاوم نابینیت"، کابرا سۆندەیهکی کێشا بەسەریداو دووبارەیکردەوێ بەشەرەفت چاوت نابینیت؟ کاک عومەر هەمان وەلامیدایەوێ، سەرسەریکی سەیر دروستبوو بوو، بەلام چاک بوو کابرای ئەمن دایهینا هەندیک هەپەشەوگۆرەشەیان لێکردین، بەلام لێیان نەداین و پاش چەند خولەکتیک دەستیان توند کەلەپچە کردین و دوو دوو فڕیانداینە ناو ئۆتۆمۆبیلیکی بچووک و چاوەکانیشیان هەر نەکردینەوێ لەمەرکەز چووینە دەرەوێ بەرەو شارێ سلیمانی، بەفریکی زۆر باریبوو ئۆتۆمۆبیلەکان زۆر لەسەرخۆ دەپۆیشتن ئیمە ئەماندەزانی لەکوێوێ دەمانبەن، کاتیک هەستمانکرد

سەر شەقامە، دەنگی خەلکیکی زۆر دەهات ئۆتۆمۆبیلیکی زۆر هەبوو
ھۆرنیان لێدەدا، لە دەمودوی خەلکەوێ هەستمان بەوە کرد گەشتووینەتە
شاری سەیدساق، ئێمە نەماندەتوانی سەر بەرزبکەینەوێ خیرا ئەمنەکان
سەریان پێدەخستینەوێ خوارەوێ، پاش هەندیک وەستان کەوتنەوێ پێ،
گفەگفی با قایمتر دەبوو دنیا بەتەواوەتی ساردیکرد پوو لەئێوارەیهکی
درەنگ دەپۆیشتین پێستمان شین بووبۆوێ لەسەرماو هەندە خۆمان
گرمۆلە کردبوو، چونکە شوینەکەمان زۆر تەنگەبەر بوو، بۆیە لەگەل
گرمۆلەییەکەمان راھاتبووین و خۆمان پێراست نەدەکرایەوێ، سەرما کاری
خۆی تیکردین جارێکیتر حەوزی ئاوەکەمان پربۆوێ دەستمان بەستراوێ
چاویش، ھەر وھا داواکردن بۆ پێگادان بۆ بەتالکردنی حەوزی ئاوەکەمان
سوودیکی نەبوو، بووبوو بەھیواوەت دەمانوت بلیی بگەینە جێگایەک و بتوانین
میزەلدانەکانمان بەتالکەین، سەیتەرەکەمان ھەست پیکرد کە لەسلیمانییەوێ
نزیك بووینەتەوێ، بەلام لەشاردا نەماندەزانی لەکوێوێ دەمانبەن و بۆ کوێ
دەمانبەن، کاتیکمان زانی کردیان بەین ھەنگلمانداو فراندیانین و لەپریکدا
فرییان داینە شوینیکەوێ نەماندەزانی ژوورە یان شوینیکترە.

ئەو ژوورە ی ئێمە ی تیدا فریدراین دەنگی ھەناسە ی خەلکیتری لێدەهات،
پاش تۆزیک بەزمانی عەرەبی بەپێی رابردوومان دەستیانکرد بەپرسیاری
پروپوچ لیکردن، لەبەرئەوێ ئێمە لەئێرانەوێ خۆمان بۆ شتی لەو بابەتە
ئامادەکردبوو ھیچ پێیدلگران نەبووین و بەھەندمان نەدەزانی.

بۆ وا بەگرنگیهوه له ئیمه یان دهروانی

کۆمیتە ی ئهستیره ی سوور له سالی ۱۹۷۴ دروستبووه بۆ سه رپه رشتی ریکخراوه کانی شاره کانی هه ولیر، که رکوک، به غدا، سلیمانی و شاره کانی تری کوردستانی عیراق.

۱. شه هید جه عفر عه بدولوا حید لیتپرسراوی بووه.

۲. ئه نوهر زوراب.

۳. ئاسوی شیخ نوری ئه ندام و لیتپرسراوی سلیمانی کۆمه له.

۴. ئیحسان نه جم (ئه بو شه هاب).

ئه بو شه هاب پاش ماوه یه ک په یوه ندیکرد به هیزی پیتشمه رگه وه و چووه شاخ، شه هید جه عفر سه رپه رشتی شاری که رکوکی کۆمه له ی ده کرد.

دوای هه ره سی شو رشی چه کداری، هاو پنیان عومه ر سه هید عه لی و هاو پنی عه لی بچکول بوون به ئه ندامی کۆمیتە ی ئهستیره ی سوور که ئه وسا به رزترین کۆمیتە ی سه رپه رشتی کۆمه له بوو، هه رچه نده فه ره ی دون عه بدولقادر و خاله شه هاب شیخ نوری له پشته وه هاو کارییان ده کردن.

قوناغی به که می لیکۆلینه وه لیمان

کاتیک گه یاندینیانه ژیرخانه که می ئەمنی سلیمانی له یهک دایانبرین و خاله شه هاب و عومهری سهید عه لی و فه رهیدون و من له ژوورینکا بووین، شه هید جه عفه رو ئاوات و ئەرسه لانیش له ژووریکیترا بوون، ئەو ژووره می ئیمه یان تیفریدا هه ناسه می خه لکیتری لیده هات، هه سستمان لیراگرتبوون و چاوه پروانی سه دایان بووین، زۆر خۆیان نه گرت و که وتنه دوان به زمانی عه ره بی، سه ره تا هیرشیان کرده سه ر حکومت و باسی شیوه می ئازاردانیان ده کرد، ده یانویست تیمان بگه یه نن که زۆر بیزه میرن، ورده ورده که وتنه پیزابواردنمان، ئیمه چاو و ده سستمان به سترابوو هه مانده دیتن، زۆری نه خایاند یهک دوو پۆلیس هاتن به دوای خاله شه هاب و فه رهیدون و جه عفه ره عه بدولواحید دا، ماوه یه کی زۆر نه یانه یانه وه، هیشتا ئەوان نه گه رابوونه وه یه که یه که ئەوانیتیش بانگکراین بۆ شوینی جیاو ته نیا ته نیا قسه یان له گه ل کردین و که وتنه پرسیارو زمان و کیشانه وه هه ره شه وگوره شه، ئیمه هه ر چۆن له سه ره ئەوه ریککه وتبووین که به رگری له بیروباوه رمان بکه ین، هه ر که سه له لای خۆیه وه به رگری قاره مانانه می خۆیکرد بیته وه می سل بکه ینه وه له دوارۆژ چی رووده هات.

کاتیک براینه وه شوینه کانمان بۆمان ده رکه وت خاله شه هاب و ئەو دوو براده ره یتریان بردبووه به رده می لیژنه یه کی بالای لیکۆلینه وه که پیکهاتبوو له مونه زه مه می به عس و مودیریته می ئەمنی سلیمانی و مه نزومه و حاکی ته حقیق، که ئەوسا حاکم عومه ر ناویک بوو که خه لکی سلیمانی بووه و له گه ل کاک شه هابدا به کترین چاک ده ناسی، پاشان ئەو له ده ره وه گنرپابوو یه وه که چۆن ئەم سی هاوپنیه مان چوون به گژ سیاسه می چه وتی به عسدا، چۆن ئازایانه به رگریان له بیروباوه ری خۆیان کردوووه دژی سیاسه می به عه ره بکردن و به به عسیکردن و راگوێزانی به زۆر قسه یان کردبوو. به گشتی به رگریه کی باشیانکرد هه ر وه کو ئەوه می له سه ره می ریککه وتبووین، وتمان: "ته یاریکی فکری له کوردستاندا شه پۆل ده دات و ئیمه ش ده ورمان هه یه له هاندانی خه لکی بۆ خویندنه وه و خۆ په ره وه رده کردن به نیازی خۆ پرزگارکردن له ده ست سیاسه می چه وتی ئیوه وه هه ر بۆیه به ناچاری کوردستانمان به جیه شت و ویستمان برۆینه زه فارو له گه ل شۆرشگێرانی ئەویدا کاربکه ین و خۆمان له م گنرژاوه می ئیوه دوور بکه ینه وه، چونکه نه مانده توانی چاو له ئاستیدا بپوشین.

پنده چوو به رگریکردنه که مان سه رنجی لپرسراوانی راکیشابیت، وه ها به بیترس و راستگۆیانه قسه مان له پروویاندا ده کرد، گه یشتبوونه ئەو

برپاره‌ی بمانننن بۆ ئەمنی عام له‌به‌غداو له‌وئ شانوگه‌رییه‌که ته‌واو بکه‌ن بۆیه‌ لیمان بیده‌نگبون. ئەو شه‌وه‌و له‌لایه‌کیتره‌وه پیش ئەوه‌ی ئیتمه‌ بگه‌ین ژووره‌که‌یان ئەلغامرێژ کردبوو، ئەو دوو ئەمنه‌یان خستبووه‌ ژووره‌وه‌ بۆ ئەوه‌ی له‌ئه‌نجامی به‌یه‌که‌وه‌ ژیا‌نی چه‌ند رۆژه‌دا بتوانن به‌لگه‌یان ده‌ست بکه‌ویت له‌سه‌رمان، چونکه‌ هیچ به‌لگه‌یه‌کی ئەوتویان پیشووتر به‌ده‌سته‌وه‌ له‌سه‌رمان نه‌بوو.

کاتیک هه‌موومانیان گێزایه‌وه‌ ته‌نها چاوی فه‌ره‌یدون و خاله‌ شه‌هاب و جه‌عه‌فهریان کردبووه‌ ئیتمه‌ هه‌ر به‌چاو و ده‌ست به‌سه‌تراوی مابووینه‌وه‌، فه‌ره‌یدون عه‌ره‌بیه‌کی چاکی ده‌زانی و زمانی خسته‌گه‌رو به‌مه‌ولای مه‌ولای له‌گه‌لیاندا که‌وته‌ قسه‌کردن و رازیکردن به‌وه‌ی داوامان بۆ بکه‌ن له‌پاسه‌وانه‌کانی به‌رده‌رگا که‌ چاو و ده‌ستمان بکه‌نه‌وه‌و ریکه‌شمان بده‌ن بمانبه‌ن بۆ سه‌رئاو، به‌راستی، چوونه‌ سه‌رئاو شتیکی زۆر پنیویست بوو، چونکه‌ هه‌ر له‌پینچوینه‌وه‌ تا سلیمانی به‌ناو به‌فرو سه‌هۆلبه‌نداندا هاتبووین وه‌ها که‌سیره‌ بووبووین هه‌میشه‌ چه‌وزی ئاوه‌کانمان پر‌بوو، هه‌رچۆنیک بوو بریدیانین بۆ سه‌رئاو، به‌لام نه‌یانهیشت به‌ ته‌واوه‌تی به‌تالی بکه‌ین به‌ر داریانداین بۆ دواوه‌.

هۆده‌که‌ به‌تال بوو پینچه‌فمان نه‌بوو یه‌کیک له‌ئه‌منه‌کان لیغه‌یه‌کی لۆکه‌ی زۆر گه‌وره‌ی لایبوو دای به‌ئیتمه‌ هه‌موومان چووینه‌ ژیری بۆ ئەوه‌ی هه‌لاژین، ئازاری له‌شمان نه‌یده‌هیشت بۆ ساتیکیش بیت چاولیکنن و برۆینه‌ جیهانی ده‌ره‌وه‌.

ئهو‌بوو شه‌وی یه‌که‌م دوا‌ی ئەوه‌ی تیر تیر گالته‌یان پینکردن و هه‌ولی زمان دزینیان له‌گه‌ل ده‌داین، له‌ئه‌نجامی زمان شیرینی هاو‌رتیانمانه‌وه‌ گه‌یشتینه‌ ئەو بر‌وایه‌ی سه‌عات یه‌کی شه‌و دوو سی ئەمنیان نار‌دو به‌پاره‌ی خۆمان نان و که‌باب و چایان له‌ناو شاری سلیمانی بۆ ک‌رین و پاش پینچ شه‌ش مانگ تیر تیر نان و که‌بابمان خوارد.

ئیمه‌ که‌لکی چاکمان له‌و ئەمنانه‌ وه‌رگرت به‌تایبه‌ت بۆ پنیویستی و چوونه‌ سه‌رئاویش ده‌شمانویست زوو‌وو برۆینه‌ ده‌ره‌وه‌ بۆ سه‌رئاو، چونکه‌ ژووریک به‌رامبه‌ری ژووره‌که‌ی ئیتمه‌ بوو ده‌نگه‌ده‌نگی لێوه‌ده‌هات ده‌مانویست یه‌کیک ببینن و تیان بگه‌یه‌نین که‌ ئیتمه‌ به‌ به‌ندی دراوینه‌ته‌وه‌ به‌عیراق بۆ ئەوه‌ی هه‌والمان بگاته‌وه‌ هاو‌ریکانی کۆمه‌له‌ و که‌سوکار له‌و ها‌توچۆیه‌ی ئیتمه‌شدا زیندانیه‌کانی ئەو ژووره‌ش به‌ ئاگا هاتبوون و یه‌که‌یه‌که‌ لوتیان ده‌نا به‌کونه‌ بچووک هه‌واکیشه‌که‌ی ده‌رگا‌که‌وه‌وه‌ هه‌ستیان

پاده گرت و هه ناسه به کیان هه لده کیتشا، له پریکدا به کینک به دهنگی به رز وتی وه زعی (ته ته شم) خراپ نیبه هه رچه نده هه ندیک براده ریان گیراوه، به لام گوئی مه دهنی زیندان هینده سهخت نیبه فشه به فشه، له وکاته دا عومهری سهید عهلی و فه رهیدون له سه رئاو ده هیندرانه وه، فه رهیدون دهنگه که ی ناسیبوو هه که عهلی ئامه خانی ژنبرایه تی بویه که هاتنه ژووره وه بویان باسکر دین عهلی ئامه خانه و گیراوه و ئه و قسانهش هی ئه ون باس له (ته ته شمه وه) دهکات برایانی ئیمهش هه ولیاندا که لک له وه هه له وه ربگرن له سه ره زعی (ته ته شم) و هاوړیکانی به بهرنامه و به گورانی و قسه ی بهر زکر دنه وه پرسیاره کان بکهین.

ئهری براگیان چهند براده ر گیراون و کئی و کین و چیبان وتوو ه ناوی ته ته شم هاتوو ه یان چی وتراوه له سه ره ئیمه کئی قسه ی کردوو ه و چی وتوو ه؟ کهس شهید نه بووه؟ تو له سه رچی گیراویت؟ له گه ل تو کئی گیراون و له سه ر چی؟ ئایا ده هیلن خه لکی بیته لاتان؟ په یوه ندیتان به که سه وکاره وه هه یه؟ ده توانن هه والی ئیمه بکه یه نن بو دهره وه؟ شیوه ی نازاردان چی هه یه؟ زور به ژیرانه و له سه رخو وتی: "زیاتر له (۲۶) هاوړی کومه له گیراون له سلیمانی، کهرکوک، هه ولیترو به غدا، هه موویان له ئه منی عامن، تیایاندا هه یه ناوی کومه له ی هیناوه، ئیستا ریکخستن خوی گرتوته وه و گرتن وه ستاوه، هه ندیک خه لک لیتره له گه ل مندان کوردن پیاوی خراپ نین، به لام که میان به لگه یان له سه ره وه هر له ژیر لیکولینه وه ن و منیش مه سه له ی کپین و فروشتنه و هیچ باسی ته ته شم له سه ره نیبه.

نازاردان شیوه ی زوره، به لام ئه گه ر مروف بروای به خوی هه بیت هیچ مروفی ئازا ناروخینیت و گوئی مه دهنی فشه به فشه، عهلی ئامه خان دهوریکی مه عنه وی چاکی هه بو و چاوساگی چاکی بو کردین له ئه منی سلیمانیدا و وتی: "سبه ی هه وال ده نیرم خزمان بین و داواتان بکه ن و بتان بینن ئه گه ر رینگاتان بدهن."

قه سه کانی عهلی روشنایی خسته سه ره داها توومان و خو مان بو ئه وه سازدا له فرسه تیکدا ئه گه ر ده نگمان گه یشته هاوړیکانی زیندان پینانرا بکه یه نین حاشا بکه ن له بوونی کومه له و ریکخستن و هه رچی قسه شی کردوو ه بینیته سه ره ته یاری مارکسی- لینینی و پینه ی بکات و ئاگاداریان بکه ین ئیمه ئه م نه خشه یه مان بو ئه وه کیتشاوه بهرگری له بیروباوه رمان بکهین و خو شان واته کومه له ش له تیاچوون بیاریزین.

دیار بوو هم عهلی ئامه خان و هم حاکم عومه ر که دادوهری دائیره ی
ئه من بوو ناسیارو دۆستی ناوشاری خاله ش بوون، ئاگاداری خزمانیان
کردبووه، بۆیه مالی فهره دیدون و خاله شه هاب و جه عفر و عومه ری سه ید
عهلی و ئاوات عه بدولغه فور هاتن و چاویان به براده ران که وتبوو.

ماوه ی (۵) رۆژ له ئه منی سلیمانی ئیمه یان هیشته وه ته نیا یه کجار
پرسیاریان لیکردین و به س، له م ماوه یه دا چه ند جار یک له رینگای سه رئاوه وه
کاک جه عفر و کاک ئاوات و کاک ئه رسه لانمان بینی له په نجه ره بچوکه که ی
سه ر رینگای ئاوده ست ئه ویش ئاوات بۆ پیکه نین ملی دریز کردو ئیشاره تیکی
پیکه نیناوی ده داینی، ده بوو به هزی ئه وه ی ئیمه ش به پیکه نین به نیت، مانه وه مان
له م (۵) رۆژهدا وایکرد ئه و دوو ئه منه ش له گه لماندا تیکه لاهو بن و هه ندیکیشمان
له سه ر بی به شی خه لکی کوردستان قسه بۆ کردبوون و هه نده شمان
باسی بیتاوانی خۆمان بۆ کردن هاوکاری چاکیان ده کردین له هاتوچۆ و
شت بۆ کرین و هه تا له ژووره که دا ئیمه هیچ شتی کمان نه بوو رای بخرین یان
پنی بخرین ئه وان لیفه یه کی گوره وه به ریه کی ژیریان داینی، زوو زووش
مشووری چا و خواردنیان بۆ ده خواردین هه ولی خوشیان ده دا وه کو ئه من
بتوانن وشه یه ک بدزن و بیگه یه تن، به لام ئیمه زۆر وشیاربووین، چونکه
له ژیر دهستی چاودیری ساواک ته جروبه مان وه رگرتبوو.

رۆژی ۱۹۷۶/۱/۸ بوو زوو هه ر دوو ئه منه که ئاگاداریان کردین که
ئه مرۆ ده مانه بن بۆ پۆلیسه خانه ی سه رای سلیمانی و له وی ئازادمان ده که ن،
ئیمه پیمان نه وتون درۆده که ن ئیمه به نیازبووین بیسه روشوین بکرین و
له ناو ببریین، ئیستا خیره به یه ک لیکۆلینه وه له ژیر دهستی ئه مندا ئازاد
بکرین، شتیکی بوو که هی ئه وه نه بوو بریوی پیکه یین و تیکرمانان رمان
وه هاوو ده مانه بن بۆ شوینیکیترو نیازیان هه یه له سلیمانی لامان به رن و به
پتویستمانزانی به دهنگی به رز قسه له گه ل یه کتری بکه یین بۆ ئه وه ی عه لی
ئامه خان تیبگات و ئاگاداری ئه وه بیت که ئه مرۆ لیره مان ده گوینه وه بۆ
ئه وه ی ئه ویش به خزمان رابگه یه نیت.

کات خۆیدا بوو له (۱۰) ی به یانی بانگیان کردینه ژوریکیترو خیرا
که له پچه یان کردین و هه ر له چه وشه ی ئه مندا خستیانینه ئۆتۆمۆبیله وه و
که وتینه ری، هه روه کو چۆن خۆمان پیشببینیمان کرد ئه وه بوو به جاده ی
سلیمانی - چه مچه مالدا که وتینه ری به فر هه تا مه قانیش له گه لماندا هات، سه رما
بوو بوو به سه ره تان و لیتمان دوور نه ده که وته وه و ژماره ی ئۆتۆمۆبیله کان
(۳) دانه بوون، باش له یادم نه ماوه جیبی سه ربازی بوون یان لاندکروژه ری
ده بلکابینه ی پاش خالی به چادر داپۆشراو، من زۆر مه ترسی ئه وه م هه بوو

لهئەمنی کەرکوک لامان بدەن، چونکە زیاتر شوینی چالاکی سیاسی من کەرکوک بوو پاش نەقڵبوونی فەرەیدون و برایم جەلال و ئەبوشەهاب من سەرپەرشتی ریکخستنی کۆمەلەم دەکردو هەر لەسەرەتای دامەزراندنی کۆمەلەشەووە من ئەندامی کۆمیتەی کەرکوک کۆمەلە بووم و ماوێ خەباتی ناو هەردوو پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتی شۆرشگێڕی کوردستانیش پیش تیکە لاوبوونەووە پاش تیکە لاوبوونەووەی پارتی من لەکەرکوکدا کاری سیاسیم کردبوو، ئەمن و خەلکی سەر بە دوژمن دەیانناسیم، سەرەرای ئەوێ هەندیک برادەر هەبوون بۆ خەلقێ رۆشنگیری کۆمەلە قسەم لەگەل کردبوون پاشان لاینداو بوون بە خەلکی خراب و هاوکاری دائیرەێ ئەمنی کەرکوکیان بەئاشکرا دەکرد و لەگەل مندا زۆر ناکۆک بوون، بۆیە کاتیک ئۆتۆمۆبیلەکان لەفلکەێ (نازم تەبەقچەلی) لایندا بۆ ئەمنی ناوچەێ کوردستان دلم داخوړپاو زۆر ترسام و وتم کورد راستی وتوو ئەوێ بترسی ناخەلەسی ئەوێ من لێی دەترسام هاتەدی، بۆیە بە هاوړیکانم وت: "من ئازاریکی زۆرم هەیە و سەرمامبوو. داوای بوردن دەکەم کەمیک دەمەوړوو دەکەوم"، هاوړیکانم هەستیان بەوە کردبوو من ترسی ئەوێ هەیە لێرە بماناسنەو، بۆیە ئەوانیش بیدەنگ سەریان بەسەرمدا گرت و لەدەرگا گەرەکەێ ئەمنی ناوچەێ کوردستان لەکەرکوک ئۆتۆمۆبیلەکان راگیران و یەک دوانیک لەوانە لەگەلمان بوون چوونە ژوورەووە و ئیمەش لەئۆتۆمۆبیلەکاندا بەدەست بەستراوێ ماینەووە و پاسەوانەکانیش بە دیارمانەووە بوون، ماوێ (۱۵) خولەکیک لەرێ پایانگرتین ژمارەێ لیدانی دلم زۆر بەرزبوو، مێشکم زۆر خەریک بوو بەوێ چی بکەم بۆ دەرپازبوون لەکاتی هێتانه رووی ئەوانەێ شتم لەسەر دەزانن.

هاتنەووە ئۆتۆمۆبیلەکان جۆلاندا ئیمەیان دانەگرت، ئۆتۆمۆبیلەکان یەکەیکە هاتنەووە سەر شەقامی کەرکوک - بەغداو بەرەو بەغدا کەوتینە رێ، ئای چەندەم پینخۆشبوو زۆر لەوێ خۆشتر بوو لام کە ئازاد بکرامایەو بپرواش بکەن مەرۆف بەسەر بەرزیهووە بمریت زۆر لەوێ خۆشترە ئازاد بیت، بۆیە زۆر جار هەبوووە مردنم بەخەلات زانیووە بەمەرچیک دووچاری رووزەردی و رووڕەشی بەردەمی جەماوهری گەلەکەم نەبم.

لەکەرکوک دەرچووین، برادەران قسەیان لەگەل جیگری مودیری ئەمنی سلیمانی کرد، کە بەرپرسانی گەیاندمان بوو بۆ ئەمنی عام لەبەغدا، لەسەر وەزعی کوردو راستوړهوای کیشەێ کوردو دیموکراتیهتی گەلەکەمان، لەگازینۆکەێ دووزخوړماتوو کە لەوێ لاینداين بۆ نانخواردنی نیوهرۆ و لەسەر میزی نانخواردنیش نوکتەو قسەێ خۆشی کاک جەعفر

سەرخۆشی کردبووین، چونکه شههید جه عفر دهوله مه ندرتین نوکته زان بوو شتی وه های بۆ ده گێراینه وه که قهت به خه یالی شماندا نه ده هات، نه ک هه ر معاون کامل بگره ئیمه ش پتوه ی خافلابووین، پاش نانخواردن جیگری ئه من ویستی پاره ی خواردنه که بدات، چونکه مه سهره فی رینگای له سهر بوو، به لام براده ران بۆ باشتر جیکردنه وه مان له دلیدا رینگایان نه داو پاره که خۆمان سه رفمان کردو جاریکه تر به ره وه به غدا که وتینه وه ری، هه ر له پرده دریزه که ی دوزخورماتوو ره تبووین ئۆتۆمۆبیله کان راهه ستان معاون کامل پییراگه یان دین که پیش ئه وه ی بتانه مه ناوشاری به غدا ده ستان ده که مه وه که له بچه کان لا ده به م بۆ ئه وه ی له ئه منی عام زه خنتان زۆر لینه که ن ئیمه پیمانابوو درۆی پۆلیسه، به لام ده ستخۆشه مان لیکردو هانمان دا که شتیکی مرو فانه ی چاکه و پییده زانین.

دنیا تاریکدا هاتبوو که گه یان دیا نینه ناو به غدا کردیانین به ئه منی عامدا، له پیشه وه بر دیا نین بۆ (استعلامات) که، کامل دابه زی سی چوار ئه منی بازۆله قهوی ره شی بالابه رزی ئیسکگران چاویان لیزه ق ده کردینه وه، کامل هه ستی پیکردن وتی: "ته مانه پیاوی نیشتمان په ره وه چاکن قسه ی ناشیرین مه که ن له روویان و خۆی کرده ژووری ئیستعلاماته که و پاش توزیک کاک جه عفریان بانگکرد دوابه دوا ی ئه و ئیمه ش بانگراینه ژووریکه بچکوله میزیکه له به رده مدا داندرا بوو سه ر میزه که ی له ژۆر شوشه ئه ستوره که پدا وینه ی جوان جوانی مال و مندالی خۆی تیندا دانرابوو، ته له فزیونیکی رهنگی کاری ده کرد، ئیمه ده میک بوو شوینی ئاوا خۆشمان نه دیوو ته واو ته واو سه رنجی راکیشابووین کابرای سه ر میزه که له گه ل کاک جه عفر دا که وتبوونه قسه کردنی توندو کاک جه عفر دیار بوو نوکته ی به ته نگه دا دابوو بۆیه کابرای به رپرسی ناو نووسین به توره ییه وه ناوه کانی لیه ره گرتین و وتی: برۆن بیانه ن بۆ شوینیک هه موو له شیان جاریکه تر بشکینن، هه ندیک پاره مان لامابوو لینیانوه ره گرتین و له ویش ناو نووسیان کردین و به کۆشکه که دا سه ریان خستین، له یه که م ده رگاوه یه که م پپیلیکانه وه تا گه یشتینه ته ختی حه وته مین قاتی سه ره وه، حه وت ده رگایان له سه ر کردینه وه وه له دوا وه له سه ریان داده خستین.

هه ر حه وتمان له ریز وه ستابووین پالتۆ دریزه کان و پیتلاوه نیو جزمه ئیرانییه کان و ریشی دریزمان سیتی دروست کردبوو سه ره نجی ئه وانه ی راده کیشا که بۆ یه که مجار ده یانینین، پۆلیسه کلیل به ده سه ته که خه ریکه کردنه وه ی ده رگا شیشبه نده که بوو وه ها دروستکرا بوو له م سه ریه وه ده رگایه ک شیشبه ندو ریزه وه یکی یه ک مه ترو نیو پان له نیاواندا به لای

راستدا چوار ژووری یهک نهفه‌ری (انفرادی) تیدابوو له‌ئو‌دیو ده‌رگای دووه‌می پووبه‌پوومان سالوونیکې گه‌وره‌ی تیدابوو که (۱۵) مه‌تر پان و (۲۵) مه‌تر دريژ ده‌بوو، هینده‌ی گلۆپی شیري تیدابوو وه‌کو ده‌روه و هه‌ابوو، نیوانی شه‌و و پوژ ته‌نها به‌کاتژمیر ده‌زاندره‌، له‌ناو ئه‌م سالوونه‌دا (۱۰۰) زیندانی زیاتری تیدابوو که جوره‌ها ریکخراو و پارتي سیاسی و که‌سانی نیشتمانپه‌روه‌رو خه‌لکی جوراوجوریشی تیدا کۆکراپووه‌، کاتیک هه‌ستیانکرد زپه‌ی کلیل دیت یه‌ک یه‌ک خویان له‌ده‌رگا که نزیککرده‌وه‌، یه‌ک دووانیک هاتن و به‌په‌له‌ گه‌رانه‌وه‌ دواوه‌ و هه‌ندیکي له‌گه‌ل خویان هیتابوو بۆ سه‌یرکردن له‌ناو ئه‌وانه‌دا ئه‌نوه‌ر زۆراب، ئاسوی شیخ نوریمان ناسی و دیاربوو ئه‌وانیش ئیمه‌یان ناسی بوو، بۆیه‌ هه‌ر به‌ده‌وری یه‌کتریدا ده‌هاتن، پۆلیسه‌که‌ ده‌رگا که‌ی کرده‌وه‌ جاریکتر وه‌ستاین تا ده‌رگای دووه‌میان له‌سه‌ر کردینه‌وه‌ باشتر بۆمان پۆشنبووه‌ که زۆربه‌ی هاوریگانمان له‌وین، کاتیک پۆلیسه‌کان ده‌رگا که‌یان کرده‌وه‌و ئیمه‌یان کرده‌ سالوونه‌که‌وه‌ زانیمان هه‌له‌یه‌کی گه‌وه‌ریان کردوه‌، به‌لام بواریکی میژووییمان ده‌ستکه‌وت خیرا براده‌ران دابه‌شیانکردین به‌سه‌ر جیگا‌کانی خویانداو به‌په‌له‌ ئیمه‌ پراوبوچوونی خۆمان بۆ باسکردن له‌بابه‌ت پووبه‌پووبوونه‌وه‌ی لیکۆلینه‌وه‌ی ئه‌من و هه‌روه‌ها ئه‌وانیش قسه‌یان بۆ کردین له‌بابه‌ته‌ جوراوجوره‌کانی لیدان ولیکۆلینه‌وه‌ و پیوستیه‌کانی پوژانی بردن بۆ لیدان و بۆشیان باسکردین که چییانوتووه‌ له‌سه‌ر ئیمه‌ و له‌سه‌ر خوشیان، ئیمه‌ش ئاگادارمانکردن ئه‌وانیش له‌کاتی بانگکردن بۆ پووبه‌پووبوونه‌وه‌ له‌گه‌ل ئیمه‌ بلین ئیمه‌ له‌ترسان قسه‌مانکردوه‌، ئه‌گینا ئیمه‌ ریکخراومان نییه‌و ته‌نیا کتیب خویندنه‌وه‌ له‌نیوانماندا هه‌بووه‌، به‌کورتی ته‌گیرو پای چاکمان کرد، چونکه‌ دلنیا بووین تا لیکۆلینه‌وه‌مان ته‌واو نه‌بیت ناهیلین لیره‌ بین، برایان به‌پیوستییان زانی یه‌کی یه‌ک ده‌سته‌سرمان به‌هه‌نئ بۆ ئه‌وه‌ی کاتیک بردیانین بۆ لیدان چاومانی پین به‌سته‌وه‌، چونکه‌ ئه‌گه‌ر هه‌ر که‌س په‌رۆی چاوبه‌سته‌وه‌ی خۆی پینه‌بیت بۆ پووخاندنی ده‌روونی زیندانییه‌که‌ به‌په‌رۆیه‌ک که له‌پیسایی وه‌رده‌را چاوی پینده‌به‌سترایه‌وه‌.

برایان ئامۆژگاریان کردین له‌کاتیکدا فه‌لاقه‌یانکردن که هینایاننه‌وه‌ شوینی خۆتان هه‌ندیک له‌سه‌ری بجولین بۆ ده‌رچوونی هه‌وای پین و پلتان و هه‌رکات که پۆلیس هاته‌ لاتان داوای حه‌بی ئازار بکه‌ن، چونکه‌ ئازاره‌کانی پاش لیدان مروّف هه‌راسان ده‌کات ئه‌گه‌ر حه‌ب و ده‌واتان لانه‌بیت دووچاری ده‌رده‌سه‌ری ده‌بن.

وهكو وتمان ئه و ئىواره يه ي كه گه يشتينه (ئىستعلامات) كامل دهورى بينى و ريكهوت وه هابوو ئىواره ي پىنجشه ممه بوو، بويه ته نيا پوژى هه ينى دهستيان لىنه داين و هه ر له ناو خه لكه كه دا مائنه وه و هه رچى به بىرماندا هات له بابته دواپوژى لىكولينه وه قسه مانكرد.

ئىواره ي شه ممه ئىبراھىم عه لاوى لىپرسراوى به شى دووى ئه من (الشعبة الثانية) كه به شىك بوو داندرابوو بو لىكولينه وه له پارت و رىكخراو كه سانى چه پ و ماركسىيه كانى كوردستان، هاته ژووره وه و ناوه كانى ئىمه ي به دهسته وه بوو نه راندى وتى: "چ سه گبايىك ئىوه ي هيتاوه ته ئيره". بىرارىدا خىرا له وئى ده ريانكردين و برديانين بو ژووره ته نهاييه كان يه ك يه ك و دوو دوو.

وه ها رىككه وتبوو خاله شه هاب و جه عفه ر و فه ره يدون خرا نه ژوورىك، ئه رسه لان بايز دوورخرايه وه بو ژوورىك دهنگى ئىمه ي نه ده گه يشتى، عومه رى سه يد عه لى و ئاوات عه بدولغه فور و من خراينه ژوورى يه كه مى نزىكى سالفونه كه وه، دهنگى ئىمه و خاله و ئه وان به ئاسانى ده گه يشته هاوپىيانى سالفونه كه.

شه وى شه ممه بوو پياوه بالابه رزه قه له وه دىزه كه له گه ل مه فره زه ئه منه كه ي له گه لىدا بوون هه ر حه وتمانين برد بو شوينى لىدان و لىكولينه وه، سه ره تا له هه يوانىكى بچكوله دا رايانگرتين ده ستيانكرد به چاو به ستنه وه، هه موومان ده سته سرمان ده ره يتا و ئه وانىش توند چاويان به سستينه وه و هه ريه كه ده ستيكيان كه له پچه كردين و سه ره كه ي ترى كه له پچه كه يان له به رزى لاوانه ي پىپلىكانه كه وه به ستبوو وه خىرا خىراش ئه منه كان له نزىكمانه وه ئاخ و ئوفيان ده كرد، ده يانوىست بمانترسىتن بو كاتى لىدان ئاماده مان بكن و بروختين ناوبه ناوىش سه رى كىپلىكيان ده هيتا و به درق ده يانوت: "ورىابن ئه وه كاره بايه ده تانگريت".

له و شوينه ته نيا گويت له لىدان و هاوار هاوارو پارانه وه يه، له هه ندىك شوينىش بو خويان شرىتى دهنگى لىدان و هاوارو دانپىدانانى ته سجيلكراو ده هيتن، لىنده دن بو دابه زاندى و ره ي زىندانى.

كاتزمىر له سه روو (١٠) وه بوو جه عفه ر له لايه كدا بانگكراو منىش له لايه كىتره وه له قاتى سه ره وه ي كوشكه كه جارىكىتر له رىپه وه كه دا به سستانمه وه به پىپله كانه كانه وه، هه ستم راگرت كوردىك له ژووره وه بوو زمانى عه ره بى ره وان نه بوو ناوبه ناو به كوردى هاوارى ده كردو ده يوت:

”به‌خوا من کارمه‌ندم و خه‌ریکی به‌ختوکردنی مندالی خۆم و هیچ په‌یوه‌ندیم به‌که‌سه‌وه نییه، به‌ده‌نگیکی شه‌که‌ته‌وه هاواری به‌رزتر ده‌بۆوه، دیاربوو ئه‌منه‌کان ده‌مینک بوو لینیان ده‌داو ماندوو بوو بوون هه‌ره‌شه‌یان لیده‌کردو ده‌یانوت ئه‌گه‌ر داننه‌یتت به‌وه‌دا که ده‌یزانیت سه‌به‌ینی هاواریکت ده‌هینینه پروت و له‌پروتا هه‌رچی کردو ته‌باسی ده‌کات، پاشان هیچ به‌زه‌بیمان پیتدا نایه‌ته‌وه و خۆت به‌رپرسیاری له‌به‌رده‌م لیکۆلینه‌وه‌دا، له‌پرسیاره‌کاندا بۆم ده‌رکه‌وت ئه‌و که‌سه‌ ناوی (مراد) بوو، له‌پاشاندا ناسیم که به‌کینک بوو له‌هاواریانی کۆمه‌له‌.

له‌کاتیکدا له‌ژووره‌وه له‌مرادیان ده‌دا، ئه‌مینک له‌ته‌نیستمه‌وه وه‌ستا بوو ده‌یویست بم‌روخینیت، ده‌یوت: ”ده‌زانی ئه‌گه‌ر راست قسه‌ بکه‌یت و چی ده‌زانی پیمان بلیت هه‌ر ئه‌م شه‌و ئازادت ده‌که‌ن و هیچ ئازارت ناده‌ن؟ ده‌زانی لێزه‌ کتیل به‌کار دیت، پانکه، فه‌لاقه، پلایس، جۆدۆ و کاراتی، جگه‌ره و هه‌ندی شتیریش که تالیتنه‌ده‌ن نازانی چیه‌، ”منیش هه‌ر ده‌موت: ”به‌لی، ”سه‌رم هات، بانگیان کردم ده‌ژووره‌وه ده‌نگی هه‌ناسه‌ی (٣) که‌س ده‌هات له‌شوینیکدا رایانگرتم نه‌مه‌ده‌زانی له‌کویی ژووره‌که‌دام؟ چی له‌ده‌وورو به‌رمه‌؟ له‌پریکتا به‌کینکی بالا به‌رز له‌ته‌نیستمه‌وه وه‌ستابوو و ده‌نگی له‌پشتی سه‌رمه‌وه ده‌هات به‌وه‌دا بۆم ده‌رکه‌وت بالای به‌رزه، له‌سه‌رخۆ وتی ناوت چیه‌؟ ئیشت چیه‌؟ له‌کام پارتیدا کار ده‌که‌یت؟ به‌رپرسیاری چه‌ند که‌سیت؟ کئ به‌رپرسیاره‌ته‌؟ په‌یوه‌ندیان به‌کئوه هه‌یه‌و له‌گه‌ل کام ده‌وله‌ت دۆستایه‌تی به‌تینتان هه‌یه‌؟ کۆمه‌لێک پرسیاری هه‌ل‌پشت وه‌کو سه‌له‌یه‌ی تفه‌نگ وه‌هابوو، داوایکرد ”کۆپی چاک به‌خۆشت ئازار مه‌ده و ئیمه‌ش، چی لات هه‌یه بیته‌وه‌ی خۆت دووچاری ئازاردان بکه‌یت پیمانبلێ، ئه‌گینا به‌زه‌بیمان پیتدا نایه‌ته‌وه” و ده‌شیوت: ”خۆمان هه‌موو شتیک ده‌زانین، خۆت پیمان بلێ بۆ خۆت چاکتره‌، زۆر نه‌رم و له‌سه‌رخۆ قسه‌ی ده‌کرد، کاتیک ئه‌و لیبووه‌وه منیش زۆر به‌که‌ساسی وتم: ”من پیاویکی نه‌خوینده‌وارم له‌م پرسیارانیه‌ی ئیوه سه‌ر ده‌رناکه‌م، چه‌ز ده‌که‌م بپروام پینکه‌یت من له‌هیچ ریکخراویکتا کار ناکه‌م و په‌یوه‌ندیشم به‌که‌سه‌وه نییه، ته‌نیا پینش ئه‌وه‌ی بپروم بۆ ئیران به‌ریککه‌وت جاریک دووان له‌گه‌ل فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادر کتیبم خویندۆته‌وه ئه‌ویش به‌هۆی ئه‌وه‌ی له‌به‌له‌دی بوو منیش له‌وئ کارمه‌کرد وه‌کو کریکاریک هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م خۆش بوو وتم من هیچ شتیک نیم هه‌تا توانیتی دای به‌پشتی ملدا کاتیکمزانێ سه‌رم که‌وته بن میزی نووسینه‌که‌ی موفه‌وه‌ز عیما ده‌لیانساندمه‌وه هه‌ندیک جوینی ناشیرینی ئه‌وتویان پیدام که ته‌نیا له‌وان ده‌وه‌شیته‌وه، هه‌ره‌وه‌زیکێ باشیان له‌لیدانم کرد ئه‌وسا پشوویه‌کتریاندا و له‌سه‌رخۆ وتی: ”عه‌لی ده‌ی بلێ خۆشت

ماندوو مه‌که و ئیمه‌ش، تو بۆ کئی خۆت هیلاک ده‌که‌یت ئیمه‌هه‌موو شتیک ده‌زانین، ئە‌گەر خۆت پیاو نه‌بیت ئیمه‌هه‌زانین چۆنت ده‌هینینه‌ قسه‌کردن، چۆن چۆن عاقلت ده‌که‌ین، سه‌رله‌نووی وتم: ”خوا ده‌یزانیت هیچ شتیک شک نابهم و هه‌رچی ده‌یلیم هه‌ر ئه‌وه‌یه“، جاریکیت رقی هه‌ستاو وتی: ”فه‌لاقه‌ی بکه‌ن خیرا ده‌سته‌کانیان له‌پشته‌وه‌ به‌ستم و هه‌ر دوو قاچیان کردمه‌ فه‌لاقه‌که‌وه‌و توند توند به‌ستمیان‌وه‌و دوو نه‌فه‌ر په‌کیک له‌ملاو ئه‌وه‌یتیر له‌ولاوه‌ ده‌ستیان‌کرد به‌ به‌کره‌یی لیدانم سه‌ره‌تا ته‌جروبه‌م نه‌بوو وامده‌زانی هاوار نه‌کردن و نوقه‌ له‌خۆ برین چاکه‌، زۆریان لیدام به‌جوت گۆرانی عه‌ره‌بیان له‌سه‌رم ده‌ووت زۆر ماندوو بووبوون، منیش زۆر زۆر ئازارم هه‌بوو هه‌ندیک سه‌رپووبووم، به‌لام توپ توپینه‌که‌یان هینده‌ بییه‌زه‌بیانه‌ بوو مروّف ئازاری زۆری پیده‌گه‌یشت، به‌میشه‌کمه‌دا هات هه‌لویتست بگۆرم و ده‌ست بکه‌م به‌هاتو‌هاوار بۆ ئه‌وه‌ی بلین رووخواوه‌و دیاره‌ هیچی پینیه‌ بۆیه‌ هیچ نادرکینیت.

هاوارم‌کرد بۆ خاتری خوا، بۆ خاتری پیغه‌مبه‌ر، بۆ خاتری مروّف به‌سه‌ مردم زۆر بیته‌سه‌رمانه‌ وتیان خواو پیغه‌مبه‌ر رویشتون بۆ ئیجازه‌، به‌لام ئاگام لیبوو که‌ هاوارم لینه‌سه‌ستا که‌میک ده‌ستیان توندتر‌کرد وه‌کو بلنی رووخواوه‌و با خیراتر ئازاری بده‌ین، ژه‌میکي چاک برنج کوت کوتامیان، پاشان پشوویاندا فیشه‌که‌ی لوتیان به‌قه‌د فیشه‌که‌ی لوتی هه‌ستری ناعور ده‌هات زۆر ماندوو بووبوون، جار‌جار له‌نیوانی به‌رزایی لوتمه‌وه‌ سه‌رم هه‌له‌به‌ری ده‌مبینی دوو ئه‌منی دیزی ناشیرین که‌ ئە‌گەر ئه‌و شوینه‌ نه‌بیت هیچی ئه‌وه‌ نییه‌ سه‌گیان پین به‌خپو بکه‌یت، دوو بی شه‌خسیه‌ت و بو‌ده‌له‌ بوون مروّف شه‌رمی ده‌کرد هه‌ر ببه‌زیت بۆ خه‌لکی وه‌ها بو‌ده‌له‌ چۆک دابدات، بۆیه‌ زۆر‌جار رقم هه‌له‌ده‌ستاو ده‌موت بشمکوژن نابیت ئۆف بکه‌م، به‌لام که‌ لیکمه‌دایه‌وه‌ هونه‌ری سه‌رکه‌وتن له‌وه‌دایه‌ هیچ نه‌درکینم و ئه‌وانیش بروام پینیه‌تن که‌ من هیچ شتیک نیم بۆیه‌ هیچ نادرکینم.

پشووه‌که‌یان ته‌واو بوو ده‌ستیان کرده‌وه‌ به‌پرسیار ”پاره‌ت داوه‌ به‌کئی؟ چه‌نده‌ت داوه‌تی؟ مالی هاوړیکانت له‌کوین؟“

وتم بروام پینکه‌ن من ئه‌و شتانه‌ی ئیوه‌ ده‌یلین هیچ به‌کیان نیم و له‌و شتانه‌ نازانم و په‌یوه‌ندیشم به‌که‌سه‌وه‌ نییه‌.

جاریکیت ”چه‌ند برات هه‌یه‌؟“، له‌کوین؟“، ”چی ده‌که‌ن؟“ خویندنت تا کوینیه‌؟“، ”یه‌ک برام هه‌یه‌ ته‌مه‌نی (۷۰) سه‌اله‌ عه‌ره‌بانه‌ی ده‌ستی ده‌گه‌ریت بۆ بژیوی مندا‌له‌کانی، خۆشم خوینده‌واریم نییه‌و نه‌مخویندوووه‌

له بهر هه ژاری و بیده رامه تی بنه ماله که مان من هر خه ریکی ئیشوکار بووم.

مفه وهز عیماد هه لسا یه سه ره پئ جار یکتیر دای به ده موچا و مدا پش تا و پشت دامی به زه ویدا، نه منه کانی به رده سستی راستیان کردمه وه بوون به دوان تیر تیر نه ملاو نه ولای ده موچا و سه رو میتشکیان کوتام، جار یکتیر دایان نامه وه و وتیان ها و پیکانت هه موو شتیکیان و تووه و نه وه ئیستا قسه یان له گه ل کردووم، نه گه ر هه رچی هه یه پیمان نه لیت ده یانه پینه رووت. وتم: "هه رکه سیک دینه به رده مم با بیت من که س ها و پیم نییه و له گه ل که س کاری پیکه ستم نییه جا هه ر که سیک قسه ی کرد بیت بابیته رووم، زانیان زور سوورم له سه ر قسه کانم هه لسانه وه ده سه کانیان له پشته وه توند توند به ستم و هه لیان بریم کردیانم به پانکه دا فره یه کیان پیدام، هه رچی ده ماری له شم هه بوو هاته هاوار وهخت بوو ده ماره کانی له شم هه مووی بپسیت به سووندهش له قاچیان ده دام، هه ر به ئاسمانه وه بووم هه ندیک پرسیاریتریان دوو باره کرده وه وه لامه که ی منیش هه مان وه لام بوو،" به خوا من په یوه ندیم به که سه وه نییه.

دایانگرتم خوم پینه ده گه ر به پیه که وتمه زه وی له سه ر لاشان لئیراکشام، چونکه خوم پینه ده گه ر دانیشتیم لیم تووره بوون به نوکه شه ق هه لیانساندم، هه ندیک جوینیتری ناشرینیان پیدام و که وتنه هه ره شه و تیان ئیستا ده تبه یه نه وه نه م شه و پشوو بده و باش بیرکه ره وه بق خوا پینه لئین خوت ماندوو مه که و ئیمه ش، شته که مان پئ بلئ نه گینا خوت زه ره ر ده که یه ت.

دوو نه منه که ی به رده سستی مفه وهز عیماد به نوکه شه ق و تیان: "هه لسه خوت له به ربکه و پیلاره کانت له پئ بکه ره وه سه به ی زوو ده مانه ویت که هاتینه وه راست و دروست قسه بکه یه ت."

هه ولئیکی زورمدا پیلاره کانم به پیمه وه نه ده چوون، چونکه زور ئاوسابوون هه مووشی زامدار بوو بوو خوینی ره شی لیده هات، کاتیک ده مو یست زهختی لئیکه م خوین فیچه ی ده کرد بق سه روچاوم، کابرا پشتی ملی گرتم و له ژووری لیکولینه وه کردمیه ده ره وه و چاوی کردمه وه یه ک دوو نوکه شه قی له پشتم داو وتی: "خیراکه" هه رچی کردم پیلاره که م نه چوه پیمه وه گرتم به ده سه ته مه وه و پالتوکه م قول تیه لکیشاو ویستم پیش نه منه که بکه وم بق خواره وه جار یکتیر لیم تووره بوو خیرا پئی خسته سه ر هه ردوو پیم و سه ریک دوان به ریره وه که دا جولاندمی و پیلاره کانمی پئ له پیکردم، کورد ده لی "که زوره ات قه واله به تاله"، به راستی وایه منیش له ترسان چاک چاک خوم پوخته کرده وه و پیشی که وتم بق خواره وه، که هاتم

تەنیا كاك جەغفەر نەھاتبۆۋە، ھەموومانىيان پېشىدا لەھەوشەكە خىستىيانىنە ئۆتۈمۈبىلىكى (فۇكس قۇلگن) كىسەلى بچووك، لەسەر يەك ۋەكو فەردە، داىيان ناين و دوو ئەمن لەپېشەۋە يەكيان ئۆتۈمۈبىلەكەى لىدەخورى و ئەۋەيتىرىش پاسەۋانى دەكردىن، ئىمە لەژىرەۋە دەست و رانى يەكترىمان دەگوشى نىشانەى خۇگرى و نەبەزىن. ئاى لەو برۋابەيەكترى بوون و سۆزو پالەۋانئىتېيەى ئەوسا.

لەگەل ھاورپىكانىترمان رېككەۋتېۋوین لەسەر ئەۋەى لەكاتى گەرانەۋەمان لەلىكۈلىنەۋە نىشانەى نەدركاندن ئەۋەبىتت كە ھىنايانىنەۋە پېنكەننن، بۆيە كاتىك ھىنايانىنەۋە بۇ ژوورە تەنھايىەكان خۆم پېنەدەگىرا، بەلام بۇ دلنەۋاىى ھاورپىكان پېنەكەننم كە دەموچاوم لەبنى مەنجەل رەشتىربوو، چونكە ساغى تىدا نەمابوو ھەندەيان بۇكس لىدابوو خۆم پېنەدەگىرا پىشتم دا بەدىۋارەكەۋە ھەتا پۇلىسەكە دەرگای ژوورەكەى كردهۋە.

پۇژگارى زىندان فىنرى داھىنانى ئوئى كرىدىن بۇ ئەۋەى باشتر ئاگادارى ھەلسوكەوت و پروداۋەكانى يەكترى بىن لەسالۋنەكەدا، ھاورپىكانى ئىمە پۇژى دوۋانىان ھەلدەستان بەسرىنەۋەى سالۋنەكەۋە رېرەۋى نىۋانى دەرگاگەى ئىمەۋ دەرەۋەى ھەردوو دەرگا داخراۋەكەى نىۋانمان و دەگەيشتنە نىكى ژوورەكەى ئەرسەلان كە ئىمە ھەموومان دلمان لای ئەو بوو، چونكە لەشولارىكى لاۋازى ھەبوو لەھەمووشمان مندالتر بوو لىي دەرسانىن لەبەردەمى ئازارداندا دەرئەچىت، ئەو برايانە كە زەۋىبەكەى ژوورەكانىان دەسرىبەۋە بەدەنگى بەرز قسەيان بۇ خۆيان دەۋوت و نىازيان ئەۋەبوو ئىمە بزانىن، ئىمەش كاتىك ئەۋان دەھاتتە نىك، بە سروود يان گورانى پروداۋ و ئامۇژگارى لای خۇمان دەگەياند بۇ يەكتر، شەۋ و پۇژىك كاك جەغفەر نەھىندرايەۋە، كاتىك ھاتەۋە سىماى بەتەۋاۋەتى گۇرابوو، لەكونە بچووكەكەى دەرگای ژوورە تەنبايىەكەمانەۋە كە پرتەقالىكى گەۋرەى پىۋە نەدەچوو دەرگای ھاتتە رېرەۋەكەمان دەبىندرا كاتىك زېرەزېرى كلىلەكان دەھات تىكرای زىندانىيەكان دلان دادەخورپا دەكەۋتتە رۋانىنى ئەۋ پروداۋە، زېرەزېر ھات سەرنجمان دا كاك جەغفەر ھىندرايەۋە، خۆى بەپىۋە پېنەدەگىرا شىرناسا خۆى داپەپال دىۋارەكەۋە پىكەننەكەى بۇ ھاورپىكان كرىد، چوۋە ژوورەۋە خۆى ھەندىك بىدەنگ بوو فەرەيدون بەدەنگى بەرز وتى ھىچ نىبە ھىچ.

كات خۆىدابوو لەيەكى شەۋى دوۋەم جەغفەر سروودەكانى دەستپىكرىد، ئىمەۋ ھاورپىكانى سالۋنەكەش كە گويمان لىتېو بەراستى دەنگىكى خۇش و توانايەكى بىۋىنە و شارەزايىەكى تەۋاۋى لەمۇسىقا ھەبوو، چى پروىدابوو

چۆن گالتەي بەئەمنەكان كوردبوو، چۆن نوكتەي لەسەر گێراپوونەوہ كه نیشانەي گیلی ئەمنەكان بیت، زۆریان لیدابوو باسمانکرد ئەو شەو و پۆژە نەیانەشتووہ ساتیک پشوو بدات یان لیانداوہ یان پرسیاریان لیکردووہ سروودەکانی کاک جەعفەر دلی خۆشکردین، خەمی ئەرسەلانمان بوو، دوو برا بە بیانوی (مسواک) بازاری نووسین چوونە لای و وتبووی: "زۆریان ئازاردوم لەشم هەموو تیکشکاوه، بەلام برادەرمان دلتیا بکن پارچە پارچەشم بکن لەبەرنامەکەي دامانرشتووہ لانادەم، جاریکیتەر پێیان بلین نەترسن ورە بەقەلەوہي و گەورەي و بچووکي نییە من بروام بەوہ هەيە کاری بۆ دەکەم، مومکین نییە دوژمن بتوانیت چۆکم پێدا بدات."

هەوالەکانی پۆژانی یەکەم و دووہم وەها دلخۆشی کردبووین دەوری چاکی بینی لەوہي ئەو برادەرانی بە نەشارەزاییش قسەیان کردبوو ورە بدەنەوہ بەرخۆیان و بەلین بدەن ئەگەر بانگ بکرتن بۆ لیکۆلینەوہ راو قسەکانی کونیاں بگۆرن و لەسەر نەخشەي قسەکانی ئیمە ئیفادە بدەنەوہ.

هه‌لۆیستی هه‌ندیگ له‌و هاوڕێیانه‌ی پێش ئێمه له‌ئهمنی عام بوون

كاتێك ئێمه كه‌وتینه‌ زیندانی ئهمنی عام هه‌ندیگ له‌و هاوڕێیانه‌مان ناسیی كه‌ پێش ئێمه له‌ویدا زیندان بوون، به‌راستی ئه‌وان هاوکاریه‌کی جوامیرانه‌یان کردین و خیرا هه‌رچی شتیوازی درندانه‌ی ئه‌شکه‌نجه‌ی ئه‌منه‌ که له‌سه‌ر خۆیاندا جینه‌به‌جیکرابوو به‌وردی بۆیان باسکردین، هه‌رچه‌نده‌ شه‌و و رۆژێک پیکه‌وه بووین، به‌لام بۆ ئه‌وکاته که مه‌ ئه‌وان توانیان فیری ئه‌زموونیکێ زۆرمان بکه‌ن که دواتر ئێمه سوودمان لیبینی.

هاوڕێیانی جوانه‌مه‌رگ دارۆی برای خاله‌ شه‌هاب، حسین ره‌زا ره‌زا، شه‌هید ئه‌نوه‌ر سه‌هه‌ن، سه‌عدون فه‌یلی، پاله‌وانی رۆژه سه‌خته‌کان جه‌بار فه‌رمان که ترس له‌ژیانیدا جیکه‌ی نه‌ده‌بۆوه هاوکات کریکاری مه‌یدانی خه‌بات و تیکۆشان ئه‌نوه‌ر زۆراب، ئاسۆی شیخ نوری، عوسمان نانه‌وا، عه‌بدوللا عه‌لی ره‌شید، که‌مال عه‌لی، لای خۆگر خاوه‌نی هۆنراوه‌ی بێباک له‌به‌رده‌م سیداره‌ی دوژمن فاروق ئه‌حمه‌د، که هه‌ر له‌زینداندان ئه‌و هۆنراوه‌یه‌ی نووسیبوو، سه‌لام محه‌مه‌د برزۆ، عه‌لی حه‌مه‌ مراد، محه‌مه‌دی میرزا سه‌عید و حاکم ئیبراهیم سه‌هه‌ن و چه‌ند که‌سیکیتر که به‌داخه‌وه ناوه‌کانیانم له‌یادنه‌ماوه، جگه له‌وانه‌ش سی چوار جوامیرمان له‌گه‌لدابوو ئازاد بوون وه‌کو، دکتۆر جه‌میل عه‌لی، حه‌مه سه‌عید، شیخ مه‌حمود، سه‌لاح مه‌جید که‌رکۆکی، زۆر جوامیرو به‌وه‌قابوون له‌سه‌ر کۆمه‌له‌ ئازاریان بینی و هیچیان نه‌وت.

له‌ناو هه‌موو ئه‌و قاره‌مانانه‌دا ده‌وری جه‌بار فه‌رمان زۆر دیارو ئاشکرا بوو که به‌هۆی ئازایه‌تی خۆی ته‌نانه‌ت ئیداره‌ی زیندانی ئه‌بوغریبیش سلیمان لیده‌کرده‌وه، به‌راستی جیی وتنه جه‌بار فه‌رمان پاله‌وانی چاونه‌ترس بوو، پێویسته ئه‌و راستیه‌ش بگوتریت که پیموایه‌ میژوو مروقی ئازاو قاره‌مانی وه‌کو حسین ره‌زا ره‌زای به‌خۆوه نه‌دیوه، چونکه ئه‌و مروقه مه‌زنه له‌کاتی ئه‌شکه‌نجه‌دان که نینۆکه‌کانیان هه‌لده‌که‌ند، به‌لام بۆ ئه‌وه‌ی جه‌للاده‌کان بروختیت ئه‌و پاله‌وانه‌ هاواری نه‌ده‌کرد خۆ ئه‌و کاتانه‌ی هاواریشی ده‌کرد به‌ده‌م نه‌راندنه‌وه به‌جه‌للاده‌کانی ده‌گوت ئیوه فاشین، ئیوه کوردکوژن، بژی کوردستان.

ئەشكەنجهدان بەردەوامبوو

پۇژانە دەیان بردین ھەموو پۇژیک بەجۆرەھا شىۋەى لىدان و گۆپىنى پىرسىيار چەند بارە پىرسىيار كىردنەو، شىتىكى ئەوتۇيان بۇ دەرنەكەوت ناچار پىاۋىكى دىنى پىش درىژ كە وایان نىشان دەدا لەپارتى دەعوادا كاردەكات ھىتايان و خىستىانە ژوورەكەى كاك جەغفەر و خالە و ئەوان، پاشان لەگەل كاك جەغفەر خىستىانە ژوورىكى تەنىاو زۆر ورە پوخىتەر بوو كاك جەغفەر ھاوارى لىتھەلسا وتى: ”ئەم دىرندەيەيان ناردوو بەمروخىنىت، لىپدەدەم“، خالە جوابى دایەو شىتىكى وەھا نەكات و دان بەخۇیدا بگىرىت و ئەوئەندە گىرنكى پىنەدا ئەوئەندە گىرنگىيان دەدا بەكاك جەغفەر، چونكە لەكاتى لىكۆلىنەو چەند ئەوان ئازارى جەغفەريان دەدا جەغفەرىش ئەوئەندە گالتهى پىندەكردن و ئىھانەى دەكردن ھەر بۆیە كاتىك لە لىدانىش دەیانھىنايەو لەژوورەكەشدا ئەو ملۆزمەيان بۇ دانابوو.

خالە شەھابىيان چەند پۇژىك بىركىرد لەسەرىك لەسەرىك دەیانبرد ھىچ شىتىكىان پىنەدەكرا مەسەلەى پەيوەندىكردنى لەكاتى چوونە دەرەوھى خالە بۇ شام و ئەلبانىا، گوايە مام جەلالى بىنىو، ھەولیان دەدا ئەو خالە خارىجىھى لەسەر بگەن بەمال كە پەيوەندىكردوو بە بىگانەو و بە تاوانى پەيوەندى خارىجى ئازارى بەدن و سزای بەدن.

لەبوارى ناوھەو خالە بەئاشكرا پىندەووتن من لىپىرسراوم بەرامبەر بە ھاندانى خەلكى كوردستان.

پۇژانە دەبراین ھەر كەسەمان لەشۋىنىكدا ئازار دەدراین و ھەندىكجارىش جىاجىا دەیان ھىتايەو.

پۇژىكىان ھەر حەوتمانیان بەيەكەو بەرد، فەردە ئاسا ھەر حەوتمانیان لە (فۇكس فۇلگن)كەدا دامەزىراند، ئىمەش دەستمانگەياندەو بەكترى و بەكترىمان وشىياركردەو كە ورمەمان بەرزىبىت.

لەقاتى سەرەوھى بەشى لىدانى (شەبەى دوو) لەبەر ھەتاوھەكە دایان ناين، زۆرمان پىخۆشبوو ھەندىك ھەتاومان لىبىدات نەماندەزانى چى پرویداو بۇ وەھا ھىتاوایانىنەتە ئەو بەرھەتاو، ئەگەر چى زستان بوو سەرما ھەرتىنى خۆى ھەبوو، بەلام ھەتاوھەكە زۆر خۆشبوو ئەمنەكان لەمسەر و ئەوسەرمانەو بەدارىكەو وەستابوون پىيانرادەبواردىن بەدار دەیاندا لەسەرمان، لەدەستمان، لەقاچمان و جارجارىش پىرسىيارى بىمەعنایان دەكرد.

چۆن بە کاک ئاواتیان وت: "تۆ وەرزش دەکەیت"، ئەویش وتی: "تو شەرەفت ئەم لاشەییەى من ھى وەرزشە؟"، یەكە یەكە پرسىياری سەيرو سەمەرەيان دەکرد خۆشمان ناچار دەبووین پێکەنین، ھاتە لای من و وتی: "سیت داوون" ھىچ گویم پینەدا، چونکە من دانیشتیبووم لە پریکدا داریکی دا بە سەرما و وتی: "ستاند ئاب" ھەر خۆم لیگیل کرد پاشان وتی: "ئاوت چییە؟"، وتم: "عەلى"، "کارت چیبوو؟"، وتم: "معاون سائق"، وتی: "باشە ئۆتۆمۆبیل چەند تايەى ھەيە"، وتم: "چوار"، داریکی تونیدیدا بە سەرما خیرا ئاوسا، وتی: "ھەى نەزان ئەى تايە سپیترەکەى"، تا توانیان گەمەيان پیکردین پاشان لەو سەرەوہ یەكە یەكە بانگیان کردین بۆ ژووری لیدان، پرسىيارو جوا بە کانمان بە ئاسانى گوئ لیدەبوو، ھاوار ھاوارمان گوئ لیدەبوو، دلمان بۆ ھاواریگانمان دەئیشا، لەوہش ناخۆشتر ئەوہبوو درەنگ سەرمان دەھاتە سەر ھەر کەسەمان ئارەزووی دەکرد یەكەم کەس بیت لە لیدانەکە، ھەر چۆنیک بوو ھەموومانیان بە نۆرە کوتایى پنیھتاو پاشان بردیانینە چەند ژووریکەوہ بە بەرزى پەنجەرەکاندا پاش ئەوہى روتیان کردینەوہ تەنیا دەرپى کور تەکانمان لە پیندا ما بوو، بە ئەو ھەموو لیدان و خوین و خورەوہ ھەلیانواسین بە ئاستەم نوکی پیمان لە زەوی گیردەبوو پەنجەرەى ژوورەکەيان کردەوہ دەرگاگەشیان خستە سەر پشت، شەپۆلى ھەوایى لە ژوورەکەدا دروستبوو، تەنیا یەك ئەمن لە بەر دەرگای ژوورەکە لە دەرەوہ چاودیری دەکردین، ھەتا ئیوارە درەنگ بۆ خۆمان روباوون دەمارى کۆلنجەکانمان ھەلسابوو رەق رەق بوو بووین، ئیوارە دنیا تاريک داھات کردیانینەوہو جەلەکانمان لە بەر کردو دەستیان کە لە پچە کردین و بەرەو ژوورەکانى خۆمان بردیانینەوہ لە سەر ئەو ھەموو لیدان و ئازاردانە شەوہ ھەموومان لە ژوورەکاندا یارى شەترەنجمان بە کاغەزو دەنگە شقاتەو قنگەجگەرە دروستکردبوو، خۆمان کاتمان پیندە کوشت. لە ژوورەکەى ئیمەدا کاک عومەر و کاک ئاوات زۆر حەزىان لە یارى دەکرد زۆر جارىش ھەرایان دەبوو لە سەر یارى، بۆیە ھەردووکیان داوایان دەکرد من یارییان لە گەل بکەم منیش خۆم زۆر ئارەزووی یارىم نە دەکرد، جا چۆن بتوانم لە گەل ھەردووکیان یارى بکەم.

رۆژیکیان کاک ئاوات و کاک عومەر لە ژوورەکە دا بوون منیان برد بۆ لیکۆلینەوہ و لیدان کە ھاتمەوہ سەر و چاوم رۆشنى تیا نە ما بوو لە شەم ھەمووی لە خویندا سوور بوو بوو ھەردووکیان لیم ھاتنە پینشەوہ تەنیاو تەنیا پرسىياريان لیدەکردم بە دەموچاویانەوہ دیار بوو قسەيان پینە منیش ئەو نە دەم ئاشت کردبوونەوہ بیتاقەت بوو بووم، ئاوات وتی: "کاک عەلى لیدانەکان زۆر دەئیشان؟" دەستەکانم لە پشتەوہ خستە سەر زەوی و خۆم

به پشتدا خست و وتم: "ئەرى وەللا ئەوەندە دەهیشیت تابلیتی، بەلام مەرفە دەبیت ئازابیت و گوئی پینەدات."

کاک عومەر و ئاوات شەترەنجەکیان نەدەکرد، ئیوارە سەرەى ئەوان هات بانگیانکردن بۆ لیکۆلینەو و تەنیا بووم لەژوورەکەدا زۆر بەدیار کونە بچووکهکەى دەرگاگەو وەستام پینەکانم سربوون ناچار رادەکشام، کات نەدەرۆیشت ژيانى چاوەروانى ناخۆشترین شتە زۆرم بێردەکردەو و تۆ بلیى چیان لیکەن؟ چەندیان ئازاریدەن؟ ئەمانە چى دەلین؟ چى دەبیت؟ کەمیک هەلازام خەریکبوو خەوم لیکەویت زەرەزى کلێلەکان هات هەلسامە سەرپین، پروانیم کاک عومەر و کاک ئاوات لۆژە لۆژیانە، خۆیان پیناگیریت بەپینو، سەر و چاویان هەلئاوساندبوون زوریان لیدابوون دیاربوو وەلامى پرسیارەکەى کاک ئاواتیان دابوو کە لەمنى پرسى "ئەرى ئازارى هەیه؟"

پۆلیسەکە دەرگاگەى لیکردنەو هاتنە ژوورەو، خیرا خیرا ئاوات دەیگوت: عومەر وەها عومەر وەها، پینەنیم وتم: "تۆخەى بەشەق ئاشتیانکردنەو، مالیان ئاوابیت."

پۆژیکیتەر هەرسیکمان لەژوورەکەى خۆماندا بووین زەرەزى کلێلەکان، هات پروانیمان دوو کوردیان هینا و خستیاننە ئەو ژوورە تەنهایى نیتوانى ئیمە و خالەو ئەوان، ریکەوت وەهابوو لەنیتوان ئاودەستى ژوورى ئیمە و ئەوان پەنجەرەیهکی هەواکیش هەبوو، من چووم بەخیرهااتم کردن و هەوالم پرسین کە کین و خەلکى کۆین؟ لەو لەمدا بۆمان دەرکەوت، قاسم عەزیز و شاخەوان دوو هاوڕینى کۆمەلەن، چەند پۆژیک دواى ئەو کورپیکیتریان هینا ناوی عەلى بەگ بوو (برای ئەرسەلان بايز) لەو پەنجەرەیهو چەندجاریک قسەمان گۆریه و و ئاگادارمان کردن کە نەچنە ژیربارى هیچ، ئازاد دەکړین، هەندیک پارەشمان لەو کونەو دانی زۆرى نەخایاند ئەوان ئازادکران.

ئىوارەیهک پۆلیسەکان هاتن بەدەنگى بەرز بانگیان کردین، عومەر محەمەد قادر زیندانى حەزیدەکرد ئازاد نەکړیت بەس پۆلیس بانگى نەکات، من دەمزانی ئەو عومەر محەمەد قادرە منم چرکەم لەخۆم برى و وتم، ئەگەر قسەیکرد دەلیم من عەلیم نەک عومەر، چەندجاریک پۆلیسەکە بانگى کرد، من هەر دەنگم نەکرد کە چى کاک عومەر خۆى پینەگیرا و وتى: "بەلئى" پۆلیسەکە زۆر بيشەرمانە پەکرپز قسەى ناشیرینی کردو وتى: "خیرا خۆت لەبەربکە و وەرە دەرەو". بەپال کاک عومەرى برد، شەو هەر چاوەروانى بووین خالە و فەرەیدون و جەعفەر و عومەرى سەید عەلى و ئەرسەلانیان بردبوو نەیانھینانەو، ئیمە زۆر دلپەریشان بووین برایانى

سالۆنه گهورهكەش وههابوون. پرسیارمان لهیهكتری دهکرد "دهبیت چی روویدابیت؟ كهس نهگیرابیت و تازه هیتابیان وا برادهران دواخران؟" كهسمان وهلامان پینهبوو.

پوژی دواپی کاتزمیر (۱۰) بوو هینایاننهوه، کاک عومهریان زور پهریشان کردبوو، کاتیک هاته ژوورهوه یهکسهه ههردوو دهستی بو دواوه پردو قاچهکانی دریزکرد، من و ئاوات دهورمان لیداو کهوتینه پرسیار "چی روویداوه؟ بوچی وهها دواخران؟ زوریان لیدان؟"، له وهلامدا وتی: "برا گیان من ئەمشه وهتا بهیانی لهجیاتی تو لیدانم خواردوو هاتنهسهه کۆلم به بزمار لهملیانهوه دهژاندم، دهبوو لهسهه چوار چنگۆله برۆم بهسمارته هه موو سهروچاویان هه لکه ندووم"، کهوای وت پروانیمان هه موو سهروچاوی رندراوه وه له زور شوینهوه چالیان کردبوو. وتی: "ئه وه ئه منه رهوشته زمانه سواری کۆلی خاله دهبوون و بيشه زمانه بزماریان له ملی هه لده چه قاند."

پوژنیکیان فهرهیدون پیتوتین که تینی زوریان بو خاله جه عفر هیناوه، سه ره پای ئه وهی شه وان له ریگای ئه وه نوکه رانهی دائیره ی ئه من بو یان ده نیرن بو ژه یان ده کهن به پرسیار ی بیه سه روبره وه قسه ی زور روو خینه رانه یان له به رده مدا ده کهن. خاله زور بیتاقه ته وه ده لیت: ژیان ئه وه نده ناهینیت تا چوکی بو داده ین له پیناوی ئه وهی به دلنیا بیه وه کومه له بپاریزین، شه وه جامانییه که ی له قورگی خو ی به ستووه وه خو ی به په نجه ره که دا هه لواسیوه، فریای که وتین نه مانه یشت خو ی بخنکینیت.

برایان ئاگاداریان کردین که ئه رسه لان زور ئازارده دریت وه هر به ته نیاش له ژووریکدایه، به لام هه رچه ند ده چین بو نووسینی بازاری زور به وره یه وه تنیا داوای ئه وه یه له خاله وه وان بیه شه ی نه کهن له ئاموژگاری وه رووداوی نو ی.

براده رانی سالۆنه که ده ورکی زور گرنگیان ده بین ی له وهی ئیمه بتوانین رابه ری مه سه له که له ده ست نه ده ین، ئه وه به رنامه یه ی دامانناوه سه ره که وتوانه جیه جیه بکه ین، چونکه وه کو یه ک شانیه ی ریکخستن تیکرایان گو یگرمان بوون وه هر بریاریکمان ده دا جیه جیه یان ده کرد وه هنگی ئیمه یان ده که یانده ئه وانتری دوورن لیمان وه خو شیان ئاماده بیان نیشاندا سه ره له نو ی ئیفاده کان بگو رن وه له گه ل قسه کانی ئیمه دا بیگو نجین، که سیان نه هاته پرومان به پیچه وانیه ی ئیمه قسه بکات، به راستی کومه له بوون وه پالپشتی هه لو یسته که مان بوون ناوبه ناو لییان ده بردن بو لیدان وه

زۆریان ئازاردهدان، پرسىيارى زۆريان له سەر ئيمه ليدەکردن زۆر ئازايانه
جوابيان دەدايهوه.

جاريك دكتور جه ميل عهلى ره شيديان بانگکرد، زۆريان ليداو نينۆکه كانيان
هه لکيشا ته نيا بۆ ئه وهى شتيك بلئى له سەر ئيمه ئاماده نه بوو، خوگره بيه کهى
وه هاى ليکرد له ئه نجامدا ئازاد بکريت و هيچ شتيكى له سەر نه سه پيندریت.
جاريکيتر سه عدون يه دوللايان بانگکرد که زۆر مندال بوو زۆريان ئازاردا،
هه ولياندا شتيك بدرکينيت، ئاماده يى تيدانه بوو ئه من کووششيكى زۆريکرد
هه موويان به شهبهش بکات، به لام پاله وانيتى هاوپريکانى پيش ئيمه که
گيرابوون ئه وه لهى بۆ دوژمن نه ره خساند.

پوژيک لاويكى بالا به رزى عه ره بيان هينا خه لکى ناوه راستى عيراق
بو و سه ره به پارتى کو مونيستى عيراق بوو، خستيانه ژوره کهى ئيمه،
ئيمه وامان هه سترکرد که چون ئه وان هيان نار دوته لای خاله و جه عفر،
له وان هشه ئه م لاوه هيان بۆ ئيمه نار دبيت، چونکه هه ر که هات زۆر
بيوره بوو خویدا به زه وييدا و پهنگى زهرد هه له اتبوو، داواى ئاوى کرد،
په رداخیک ئاومان دايه، پاشان ويستى خو ی برواته سه ر ئاوه که لوژله لۆژ
ويستى هه لبستيت ده ستمانگرت له سه ر ده ستشوره کهى ناو ئاوده سته که
هه ر قورگى پاکده کرده وه، پیده چوو ئيسكى ماسى له قورگيدا گيربوو بيت،
چاره که سه عاتیک به پاک کرده وهى قورگيه وه خه ريکيوو پاشان ويستى
بگه رپته وه لامان بنه نگليمان گرت و هينامانه وه و داماننیشان. پرسى ئيوه
خه لکى کوين؟ وتمان: کوردين. سه رنجيكى زۆرى داين وه کو ئه وهى بلئى
دوو چارى چ پوژه ره شيك بووبم، پیده چوو قسه ي خراپيان له سه ر کورد بۆ
کرد بيت، هه نده بيدهنگ بوو ئه و جا ئيمه پرسى ارمان کرد "ئهى تو خه لکى
کوييت؟". وتى: "ده ورووبه رى شارى به غدام و له سه ر پارتى کو مونيست
گيراوم زۆريان ليدام، منيش ناچار هه نديک شتم وتوو و برياره سه به ي
بمبه ن له شاره کهى خو مان مالى و ناوى ئه وان هيان پى نيشان بده م که
له گه ليان کارم کردوه".

ئهو قسه يه ي زۆر سه رنجى پاکيشاين، هه رسى کمان سه رنجى
يه کترمان دا، به لام له ساده يى و ده مودوى کوره لاوه که ئه وه ده زانرا که
ئهم لاوه له پيشى ئه وهى بگه ويته زيندان زۆر له خو بايى بووه، گالته ي
به زيندان هاتوو، سه رچلانه کارى کردوو هه باش خو ی بۆ خه باتى ژيزه ميني
په روه رده نه کردوو وه وايزانيوه گه مه ده کات، په نگه له کو بوونه وه کاند
به سى چوار که س پيى نه وه ستابن و زانيمان روخواوه، بۆيه ورده ورده ئيمه
قسه مان بۆ کرد، زۆر سه رکونه مان کردو هانمانده دا که هاوپريکانى به گرت

نەدات، چونکە شەرمە زارییە و هەتاماوە لە دنیا دا سەر شۆر دەبێت، پاشان لیمان
 پرسى چى وهەى کرد تو ئەو ها بروخیت؟ ئەى باشە ئیوه لە پریکخراوە کەى
 خۆتاندا بۆیان باس نەکردوون کە رینگای خەبات هەموو جوړه نازاردان و
 ئەشکەنجەى تیدایە، هەر لەگرتن، راوانان، برسیتی، زامدارى، ئیعدامکردن؟
 وتى: "نەخیر، من وامدەزانی سەیرانە کە لەکۆبوونەوهکان دادەنیشتن،
 باسماں لەناکۆکییەکان دەکرد، خۆمان هیندە بە بەهیز دەزانی بروام نەبوو
 دووچارى ئەم بەلایە دەبم، بەلام ئیوه نازانن ئەمان چیمان لەمن کردووه."

پرسیمان، چیمان لیکردوویت؟ وتى: "هەلیانواسیوم، نینۆکەکانیان
 دەرھینام، فەلاقەیانکردم، زۆر زۆریان لیدام هەمووی لام شتیکی ئاسایی
 بوو، چونکە کە کەوتەمە زیندان ئەوسا زانیم ئەو هی ئیمە خەریکی بووین
 گەمە نەبوو، بەلکو سیاسەت بوو، سیاسەتیش پینگەیهکی سەخت و دژوارە،
 بەلام پاش لیدانیکى زۆر، زۆرم تینوو بوو، داواى ئاوم کرد، وتیان ئاوت
 نادەینى تا راستیمان پینەلیت، توونیتی تینی بو هینام بەلینمدا چیمان
 دەویت دەیکەم و دەلیتم با بمخنکین، بەلام بە مەرچیک هەندى ئاوم بدەنى،
 دەستیانکردمەوه پەرداخیک ئاویان دامى هەتا خواردمەوه هەستم نەکرد،
 چونکە کەمینک فینکبوو، بەلام کە خواردمەوه تا ماوەیهک شیتی کردم
 بۆمدەرکەوت ئەم پەرداخە ئاوەبوو و شەربەتیش نەبوو، بەلکو پیسایى
 مرووف بوو شلکرابووه و دەرخواردیان دام، هەرسەرى بادهدا و چاوى
 دەنوقاند، هیلنجى دەدا."

وتى: "برایینه کى دیویتى پەرداخیک پیسایى بخواتەوه، بۆیه شیت بووم
 هۆشم لەدەستداوه و بەجاریک رووخام، جا ئیوه دەلین چى؟"

برادەران کاک عومەرو کاک ئاوات و من بیئەوهى بترسین بۆمان
 شیکردەوه ئەو هی تو چۆکدادانە نەک تەنیا خۆت، بەلکو مالی خەلکبتریش
 وێراندهکەیت جا باشتەین چاره ئەو هیە پاشگەزبەوه و سبەى کە بردیانیتەوه
 بلن ئیوه پیساییتان دەرخوارد داوم و لەترسان من قسەم وتوو، نە سەربە
 هیچ پارتیکی سیاسیم و نەهیچ کەس دەناسم، ئەگەر خۆم دەکوژن بمکوژن،
 ئەگینا کەس ناناوم. هەولەکەمان سەریگرت و ئەو لاوه بەهیمەتیکى نوێوه
 چوو بەردەمی لیکۆلینەوه و لەقسەکانى پیشووی پاشگەزبۆوه و ئینجا پاش
 مانگیک نازاردان، نازادکرا.

ئەو ماوەیهى لەئەمنى عامدا بووین هەولیکى زۆرمان دا ئەوانەى
 تازە دەهیتزان دەممان بیانگاتی و هانیاں بدەین شت نەدرکین، بەراستی
 گەراندەوهى ئیمە بۆ عیراق و کەوتنە زیندانەوه ئەگەرچى زیانیکی

گه وره بوو له کۆمه له كهوت و به هۆی گیرانی ئیمه وه کۆمه له هه ندیک
گیروگرفتی ناوخۆی بۆ دروستبوو، به لام له لایه کیتره وه قوتابخانه یه کی
نوی بوو داها ت بۆ خۆگرتن و به گزداچوونه وهی شیوهی جۆر به جۆر
دژی زیندانی به هۆی ئه وهی کۆمه له وه وانهی خۆگرتن فیزی هاوړیکانی و
خه لکی بکات له پوژگاری خه باتدا.

حسین په زه زه یه کتیک بوو له و هاوړییانه ی ئیمه له ئه منی سلیمانی
ئازاریاندا بوو له سالۆنکی درژدا به پروتوقوتی راویان نابوو له داوه و
له پیتشه وه به سۆنده لینیاندا بوو هه لیان واسیبوو نیتوکه کانیا ن دهره نیا بوو هه ر
دوو گونی خرابووه نیتوانی دوو داره وه و زهختیان لیکردبوو بۆی بته قینن،
به لام ئه وه نده برۆای به کۆمه له و بیروباوه رکه ی هه بوو به هیچ شیوه یه ک
چۆکی بۆ دوژمن نه دا، ئه وهی به حسین په زه زه کرابوو له میژووی ئازاردانی
زیندانی فاشیه تدا بیوینه بووه، به لام گالته ی به خویریتی ئه منه کان هاتبوو،
له ئه منی به غداش بۆیان نویکرده وه هه رچی شیوه ی لیدان و هه لواسین،
نینۆک دهره نیا ن، فه لاقه، شه ری دهروونی هه یه له گه لیانکرد بئ کولدان
به سه ری به رزه وه پزگاری بوو.

شه ویک هه موو هاوړیکانی من بران، واته ئه و شه ش براده ره ی که
له گه لمدا گیرابوون، نه یانیه تانه وه هه تا سبه یینی به ته نیا وه کو مار گینگلم دا،
نه مده زانی چی پرویداوه کات خۆی دابوو له هه شتی به یانی زره زری کلیل
راپه راندم هه لسامه سه ره پئ به دزیی پۆلیسه کانه وه سه رنجم ده دا دیتم
هه موویان هیندرانه وه پیکه نینه کانیا ن زۆر له جارن زیاتر و پروو خوشتر
بوون، سه رنجی هاوړییانی ناو هۆله که شیان راکیشابوو، کاتیک پۆلیسه که
هات دهرگای لای ئیمه بکاته وه له سه ر چیگا که ی خۆم دانیشتم، کاک
عومره و کاک ئاوات هاتنه ژووره وه، زۆر دلخۆشبوون خۆ ئاوات نۆره ی
نه ده دا به کاک عومره قسه کان بگیڕیته وه و ئه وه نده خۆشحال بوو خه لکی
پزگاریشی بیت هه ر ئه وه نده خۆشحال ده بیت، پرسیم چی پرویداوه؟ وا
ئه وه نده خۆشحالن، وتیان کاکه ئه مرۆ هه موومانیا ن برد بۆلای (محقق
عه دلی) و ته حقیق ته واو بوو ده مانده ن به دادگا لیره لامان ده بن، ئه مه م
لا خه به ریکی زۆر خۆشبوو به نیسیبه ت گشتی، به لام بۆ من دلته نگی بوو
ده ترسام وتم: ”ئهی من؟“، وتیان: ”تۆش بانگ ده کرییت“. وتم: ”که ی؟“،
وتیان: ”هه ر ده میک بیت“ برۆا بکه ن یه ک شه و و پوژ من وه کو مار
گینگلم ده داو نه مده زانی چی بکه م، زۆر ده ترسام من ته نیا له تاقیکردنه وه
میژووییه که دا دهرنه چم و پرووره شی به رده می میژو و خه لکی بم، کاک
عومره و کاک ئاوات زۆر دلیا ن ده دامه وه، به لام خۆم پینه ده گیرا، کاتیک

سەرەم ھات و زېرەى کلیل ھات و ھکو جاران لىنى نەدەترسام، ئەمجارەيان ئارەزووم دەکرد زووتر بانگم بکەن، پۆلىسەكە ھاتە پىتەشەو و بانگى کردم "عەلى محەمەد قادر"، خىرا خۆم سازکردو لەگەل کردنەو ھى دەرگاگە چوومە دەرئى و پىشى كەوتم، بردمیان بۆ شوینىكىتر كە جاران بۆ ئەوئى نەبوو، زانىم منىش دەبەن بۆ (محقق عەدلى) بردمیانە ژوورىك پياوئىكى بەتەمەن دانىشتبوو بە زمانىكى خۆش وتى: "دانىشە"، لەسەرخۆ پرسى: "تۆ لەگەل شەھاب نورى و ئاوات عەبدولغەفور كىتیب خويندۆتەو؟"، وتم: "نەخىر"، وتى: "نايانناسى؟"، وتم: "نەخىر، تەنیا لەزىندانەكانى ئىرە و ئىران ئاشنايەتیم لەگەلىان ھەبە".

وتى: "تۆ ناوت عومەر محەمەد قادر نىيە؟"، وتم: "نەخىر". وتى: "باشە ئەم ئىفادەيە ھى تۆ نىيە؟"، وتم: "نەخىر، من نەھاتوومەتە ئىرە". بانگى پۆلىسەكەى کرد بردمیان بۆ ژوورىكىتر، لەوئىش (محقق عەدل) يکى تری لىيوو، بەلام ئەو ھىيان لەجىياتى ئىبراھىم عەلاوى دارى بەدەستەو ھو ھەرچى وت دووبارە قسەى كابرأى پىتەشو ھو، منىش بە نەخىر جوابم داىەو، زۆر توورەبوو وتى: "ئىمە غەشىمىن"، وتم: "من وانالىم، بەلام ئەو ھىفادەى من نىيە"، وتى: "دەتتىرمەو ھو ھەلواسىن"، وتم: "چاگە من دەسەلاتم چىيە"، زۆر بەتوورەبى بەئەمنەكانى وت، بردمیان بۆ شووعبەى دوو لای ئىبراھىم عەلاوى، ئەو رۆژە عەلاوى خۆشى لەوئى بوو لىيان پرسىم "ئەو ئىفادەيە ھى تۆ نىيە؟"، وتم: "نەخىر". ھەمان قسەيانکردەو ھو وتیان: "ئىمە غەشىمىن؟"، وتم: "من وانالىم، ئىبراھىم عەلاوى وتى: "ئىستا دەتېزىنم لەبەن داردا"، وتم: "جا ئەو ھو (۵۳) رۆژە ئىو ھەموو رۆژىك ھەلمدەواسن، لىم دەدەن، نىنۆكم دەردەھىنن، جۆدق كاراتى چى نەماو نەيگەن جا دەسەلاتى من چىيە؟" بە توورەبىيەو ناردمى بۆ ژوورىك مېزىك و راخەرىكى پىس و خویناوى و چەند پارچە سۆندەيەكى لىكەوتبوو، دوو جەلاد گرتىانم بەدەستەو ھو و زللەى يەكەم عەلاوى خۆى ھاوئىشتى و ئەو سەگانەى بەردايە گىانم باش باشيان کوتام ھەندىكىتر لەنىنۆكەكانمیان راكىشايەو ھو فەلاقەيەكى چاكيان کردم پاشان وتى: "تۆش لەناو تەيارى ماركسى- لىنىنى كوردستان دایت؟" وتم: "بەلى" خىرا پريانکردەو ھو ماىەو ھو لەسەر ئەو ھى عىماد دەيووت حزبى ماركسى- لىنىنى منىش دەموت نەخىر تەيار زۆرى وت و زۆرم رەتکردەو ھو و بۆم شىكردەو ھو فەرق چىيە، وتى: "باشە تۆ خۆت لەمن کردو ھو بە كەرولال ئەى بۆچى لەسەر تەيار و پارت ئەو ھەموو مشتومرە دەكەيت ئەگەر ئاگات لەھىچ نىيە؟".

وتم: "ئەو ھو (۵۳) شەو ھەسەر ئەم تەيارو پارتە ئىو شەق تىنەلدەدەن

ئەي چۆن فېرى نەبم بەرگىرى لەبىتتاوانى خۆم بگەم ھەر چۆنىك بوو ئەوان ناردىميانەوہ بۆلاى (محقق عدلى) بىتاپرو کہ ئىفادەكەى نووسى ئەويش لەسەر پارت و تەيار كېتەشەيەكى زۆرى لەگەل كىردم من ھەر دەمسەلماند ئەويش ھەر لەسەر پارتى ماركسى - لىنىنى قسەيدەكرد تا پىزگارم بوو بە فەلاکەت ئەو پۆژەش (۵۲) شەو لىدان و ھەلواسىن، نىنۆك دەرھىنان جۆرەھا شىوہى نازاردان و شەرى دەررونى بەدلى خۆش و سەر بەرز گەرامەوہ لای ھاوپىكانم ئىمە ھەموومان ئەوہمان لا گىرنگ نەبوو کہ دەمرىن، بەلكو ئەوہمان لا گىرنگ بوو چۆن دەتوانىن سەر بەرز، دەر بازىن و نەبىن بەھۆى بەگىرتان و ھەلوہ شاندنەوہى كۆمەلە.

كات خۆى دابوو لە يەكى نىوہرۆو پۆلىسەكان بىردىميانەوہ منىش لاساىى ھاوپىكانم كىردەوہ و بەرووى خۆش و خەندەوہ گەرامەوہ، ھەموو دلنابوون منىش پىزگارم بوو، ھەر ئەو پۆژە بوو شەو ھەموومان واتە ھەر ھەوتمان كراينە ناو سالتۆنە گەورەكەوہ بە ھاوپى پالەوانەكانمان شادو شكوور بووينەوہ، ماوہيەك لەوئى ماينەوہ لەگەل ئەوانەى كە نەشمان ناسى بوون ناسياويمان پەيدا كىرد، لەو ماوہيەى چاوەروانى گويزانەوہ بۆ شوپىنىكىتر بۆ كات بەسەر بىردن خۆمان بە ھەندىك شتەوہ مەشغول دەكرد وەكو دروستكىردنى شەترەنج بەناوہ ھەويى سەموون و بەوہرەقەى رەنگاويرەنگى كلينىكس و كەلكى زۆرىشمان لەو پىاوہ فەلەستىنىيە ئەبو مەروان بىنى كە مامۇستاي فىركىردنى شەترەنجبوو ھەروہا ئەندامى پارتى كۆمۇنىستى عىراق بوو، كە لەو ھۆلەدا زىندانى كرابوو، شارەزايى چاكى لەشەترەنج ھەبوو دەورەى مەملەتتى شەترەنج كرايەوہ ھەندىك بىرادەر شەھادەيان وەرگىرت، لەوانە ئەنۆەر ھەسەن و جەبار فەرمان و كاك دارۆى شىخ نورى و سەعدون يەدوللام لەيادە.

ئەو ماوہيە تىكەلاوى خەلكى تىرى زىندانەكە بووين، ھەر لەو سەردەمەدا لەشەقامەكانى بەغداو شارەكانىتر بەناوى پەلاماردانى كچان ژمارەيەكى يەكجار زۆريان ھىنا، ھەندىك خەلكى شارە جىياجىاكان لەبەغدا بەركەوتبوون. ئىمە تىوانيمان لەسەلامەتى خۆمان ھەوال بىنيرىنەوہ، چۆنكە ئەوانە يەك دوو شەو دەمانەوہ و نازاد دەكران.

لەيادى نەورۆزى سالى ۱۹۷۶دا لەناو ئەو سالتۆنەو ئەو ھەموو خەلكەدا شىرىنيمان كىرى و جەژنى نەورۆزمان يادكىردەوہو كۆمەلىك عەرەب گۆرانىيان بەسەرماندا ھەلدا، بەو بۆنەيەوہ تەوژم و خۆگىرى وەھاي كىردبوو بىروامان لەو زىندانەدا زۆر بەھىتر بوو، چۆنكە زۆر تەباو براو دلپاك و سەرپاست بووين لەگەل يەكترى.

گوڙانه و همان له ئەمنی عامه وه بۆ فزه یلیه

پاش (۱۵) رۆژیک مانه وه همان له م سالۆنه وه له ئەمنی عام دواي ته واوبوونی لیکۆلینه وه به ره وه (فزه یلیه) بر دیانین.

(فزه یلیه) ی به غدا بریتیبوو له هه وشینکی بچکۆله ی (۴ * ۱۲) م، ئەم هه وشه یه هه مامیک و دوو سی هۆده ی بچکۆله ی تیدابوو که له کاتی خۆی شوینی ئەسه په وانه کانی رایزی سه رده می (مه لیک فه یسه ل و نوری سه عید) بوو. ژماره ی (۲۰۰ تا ۲۵۰) به ندی تیدابوو که بریتیبوون له به شینکی زۆری پارتی ده عواو ژماره یه ک پارتی به عسی سه ر به سوریاو چه ند برابه کی حزبی شیوعی عیراق ل. م و هه ندیک کوردی کوردستانی ئێران، هه وشه ی دوو هه وشه یه کی پانو پۆری زۆر گه وه که شوینی هه وانه وه ی ئەسه په کانی رایز بوو، ئەم هه وشه یه یه ک (W.C) له گه ل ژووریکي بچووکي (۱ به ۲) ده بوو هه تا سه رنج به دیت شوینیکی پیس و په لۆس بوو که به که لکی هه وانه وه ی ناچار ی مرۆف نه ده هات ژماره ی زیاتر له (۴۰۰) به ندی هه مه جۆره ی تیدابوو که زۆر به یان کوردی کوردستانی ئێران بوون و له ده ست برسیتی و دیکتاتۆریه تی پژی می هه مه ره زا شا هاتبوونه عیراق بۆئه وه ی به ره نجی شانی خۆیان تیکه نانیک په یدابکه ن و به ئاسووده یی و دوور له راوانانی ساواکی ئێزانی بژین، هه ندیک کوردیشی تیدابوو که پژی می شا بۆ کاری تایبه تی خۆی نارده بوونی و ده ستگیر کرابوون و چه ند کوردیکي کوردستانی باشووریشی تیدابوون که پاش هه ره سه که بوختانی جۆراو جۆریان بۆ دروست کردبوون و خرابوونه ئەم گرتوو خانه یه وه بۆ چاوه پوانی دادگای، باری ژیان له هه ردوو به شه که ی ئەم زیندانه کاتیبه دا نا ئاسایی بوو، به تایبه ت ژیا نی زیندانییه کانی هه وشه گه وه ره که هه ر زۆر خراپتر بوو، چونکه هینشتا پاشه پۆی ئەسه په کان و ئاخو ره کانیان شوینه واریان دیار بوو سه ره رای ئەوه ش خه لکه که ی، چونکه دوور بوون له که سه وکارو ده رامه تیان نه بوو، ئەوه ی پنی ده ژیان ته نیا ئەو (کانه یه) ئازوو قه یه بوو که له ئیداره ی به ندی خانه که وه پتیان ده درا بیخۆن، که ئەگه ر نه یخۆن ده مرن، بۆ نمونه خواردنی هه ردوو به شه که ی به ندی خانه که یه ک سه ره چاوه ی هه بوو له کاتی که به ندی قاپیکي ده برد چیشتی بۆ تیکه ن، چیشتیبه که (عنقرچی) سه ری مه نجه له که ی لاده برد، هه تا قاپیکي پرده کرد به سه دان می ش خۆی تیدا سوور ده کرده وه، سه ره رای پیس و په لۆسی له لیتان و تامو چیژدا له به ره ئه وه ی ناچار بووین به خواردنی ده بوو جاریکه که ش زه خیره ی ناو چیشته که ببالیون و به شیوه یه کیتر سووریکه نه وه، ئەو سا که میک به که لکی خواردن ده هات که ئەویش هه موو که سیک بۆی هه لته ده سو را.

ئامادەکردىغان بۇ داداگايىكردن

ئىمە ھىشتا بەتەۋاۋى شوينەۋارى لىدان لەسەر لاشەمان سارپىژ نەبوۋوبو، شوينى پلايس و سۇندەۋ كارەباۋ پانكە و جۇدۇۋ كاراتى لەسەر سەروچاۋ و دەست و قاچمان لا نەچوۋوبو ھەرچەند پۇژگارنىك ۋەكو مار چۇن كاژ فرىدەدا ئىمەش ئاۋھا پىستى نويمان ھەلدەدا، ئاگاداركرائىن كە ئامادەبىن بۇ داداگايىكردن، بەلام كە سەرنجى سەروچاۋ و لاشەيان دەداين شوينى ئازارى پتوھ دىيارە چەند پۇژىكىتر دواياندەخست، ئىمە زۇرمان ئارەزوۋ دەكرد زووتر بمانبەن بۇ داداگايىكردن، چۇنكە لەۋ ماۋەيەى لە (فزەيلىيە) بوۋىن چەندجارنىك خزم و براۋ كە سوكارو ھاۋپىيانى كۇمەلە سەريان لىدابوۋىن و برايانى كۇمەلە، رىكخراۋى كەركوك و بەغدا نەخشەيەكيان بەدەستەۋەبوۋ كە كاتىك ئىمەيان برد بۇ داداگاي بەناۋ شۇرپش (محكمة الثورة) ھەۋلىدەن لەرىگا لەدەست پۇلىس دەرمان بەئىن، ئىمەش زۇرمان لا چاكبوۋ، بۇيە ھەموۋ ھەستى خۇمان لەگەل نەخشەكەى ئەۋان جووت كرىدبوۋ.

چەند جارنىك بردىانىين بۇ داداگاي بەلام بى ھىچ لىپرسىنەۋەك دەيانگىراينەۋە، ئەمەى باسى دەكەم دوا جارىبانە، پاش ئەۋەى زانىتيان زامەكانمان شوينەۋارىان كەمبوتەۋە لەسەر دەموچاۋ و لەشمان، پۇژى بردىان بۇ دىيارىكردىن و ەسرىك سەعات (۴)ى ئىۋارە، دەرگاي زىندانىان كرىدەۋەۋ بەپى لىستى دەستىان يەكەيەكە بانگيان كرىدىن و يەك يەك و دوو دوو كەلەپچەيان كرىدىن و خستىانينە ناۋ چەند ئۇتۇمۇبىلنىكى پەنجەرەدارەۋە و بەرەۋ داداگاي بەناۋ (شۇرپش) كارۋانەكەمان بەكۇلان و شەقامى پىچاۋپىچدا لەسەرخۇۋ بەھۇشيارى ھەنگاۋى دەنا. ئىمەش بە ھەموۋ لايەكدا چاۋمان دەگىترا بۇ رووداۋىك، بەلام كاتىكمان زانى لەكۇلانە تەنگەبەرەكەى دەرگا بچكۆلەكەى خۇرئاۋاى داداگاي خۇمان بەدىكرد، تا دەھات ئۇتۇمۇبىلەكان لەسەرخۇتر دەبوۋن و دەپۇيشتن، ئىمە چۇنكە چاۋمان دەگىترا خەلكىكى زۇرمان زووتر بەدىكرد كە لەمبەرو ئەۋبەرى كۇلانەكەۋ بەردەرگا ۋەستابوۋن و خىزا ناسىماننەۋە كە خزم و براۋ كەسى خۇمان بوۋن و ھەۋالى پۇژى داداگايىكردىن ئىمەيان زانىۋە و ھاتوۋن بۇ دىدار، پاشەپۇژى ئىمە ھەرىكەك لەخزم و براۋ كەس ئىمەيان بەدىكرد، پلىنگ ئاسا ھەلمەتيان ھىناۋ ھەرىكە پرىياسكەيەك خواردەمەنى جۇراۋجۇريان بۇ خستىنە ئۇتۇمۇبىلەكەۋەۋ بەدەنگى نزم دەيانوت "بىرواتان بەھىزبىت" و ھەر دەستى خۇيان دەگوشى، پۇلىسەكان نىۋانىان كرىدىن و ئىمەيان خىزا داگرت و فرىئانداينە ھەۋشەيەكى گەۋرەى داداگايە ۋ ئاگامان

له خزمان بړا، پاش چاره کيکيتر ناويان خویندینه وه و سه رژميريان کردین و برديانين بۇ سالونیکي گه وره که له قاتی ژیره وهی دادگابوو، هندیکیش له وی رایانگرتین و که له پچه کانیاں له دست کردینه وه و برديانين بۇ ژیرزه مینیکي سهیروسه مه ره که بۇ چاوه روانی بردنه پیش نه دنامانی دادگایه.

شوینه که هر که سینک ده بیینیت بړواناکم و هسفتیکي پړ به پیستی خوی بکات، هیوا ده خوازم هیچ مروفیکي سر گوی زه وی به دیلی پیگه ی نه که ویته نه و شوینه که ته نیا له وه زیاتر به یاد تادیت نه فرهت له فاشیهت بکهیت و هیچیتر.

نهم ژیرزه مینه (کوشتارخانه)ی خه لکه نه ک شوینی دادو دادپه روه ری و له زور کونه وه دروستکراوه بۇ قړکردنی مروف به تاک و به کومهل. شوینیکه وها دامه زراوه پانی (۵ به ۹) مه تره و به که وانه یی له سر شیوه ی کون دامه زراوه و ته نیا دوو کلاو پورونه ی تیدایه، له سر ته ختی حه وشه ی سه ره وه که شیوه ی دروستکردنه که ی وها یه نه له خواره وه سه ره وه دیاره و نه له سه ره وه خواره وه به دیده کریت، به پانی و به دریژی و به به رزی نهم دیواره نه خشیندراوه به مانشیتی دهستی مروفی شورشگپرو بیتاوان، به شیوه یه ک نه خشیندراوه که له توانای مندا نیه و هکو خوی بۇ خوینه ری به ریزی بگپرمه وه که چون شورشگپران و بیتاوانانی کوردستان و عیراق و دهوله تانی ده و روبه ر حوکمیان به سه ردا دراوه و به ناره وایی و هه ری که یان به شیوه ی جوراوجور و به ختی جوراوجور و به زمانی جوراوجور نووسیویوانن.

نهمه ی خواره وه به شیکه له و نووسراوانه ی سر دیواره که:

- من کوردم ته نیا له بهرته وهی نه بووم به به عسی بریاری خنکاندیان به سه رمداداووه و ماوه یه کی یه کجار زوریشه بیسه روشوین کراوم و مال و مندال و که سوکارم لیم بیخه به رن.

- من تاوانم هر نه وه نده یه که کوردم و خه لکی کوردستانم و خائین نیم به گه له کم، بویه بریاری مه رگیان به سه ردا داوم، که سوکارم هیچ ناگاداری دواپورم نین، هرله و شه وه وه که له ناو جیگاوه ده ریان هیتاوم تا نه مرق.

- من لاویکی کوردی کوردستانی نیرانم، له دست زه بروزه نگی پژی می شا هه له اتووم و روومکرده نهم ولاته کاربکه م و به ناسووده یی بژیم، به لام

نهمزانی له دهست رژیمیکی دژ به کورد هه لهاتم و که وتمه داوی رژیمیکی زور له و خراپترو دژه کوردترو بریاری خنکاندیان داوه به سه رمداو هیچ کهس نییه هه والی مهرگم بگه یه نیت به که سوکارم.

- من شوپشگیژیکی عه رهب بووم و له بهر هی زه فار زور به دلسوزانه بو بزگاری ولاته کهم کارم ده کرد، به لام نه خشه ی گلاوی دوژمنانمان شوپشه که ی له باربردین و منیش عیراقم به ده وله تیکی شوپشگیژی عه رهب ده زانی و هاتم لیره درژه به خه بات بدهم، به لام که وتمه به ندیخانه و پاش جورها نازاری نامرؤفانه بریاریاندا کوتایی به ژیانم بهینن، گوايه کار بو دهره وهی عه رهب ده کهم که ئه مه یان دووره له راستی و بؤمده رکهوت ئه م ولاته زیندانیکه بو خه لکی شوپشگیژر که تیندا کوتایی به ژیانی بهینیت و دوورن له وهی له خزمه تی عه رهب و مرؤفایه تیدا بن.

- من عه ره بيم، خه لکی یه مه نم ویستم ئه وه بوو له گه ل بریانیتری عه رهب خه بات بکه م بو یه کگرتنه وهی هه ردوو یه مه ن و بزگارکردنی کؤمه لگا که مان له دهست داگیرکردن و ژیرده سته یی، به لام ئه م رژیمه عه ره به به تاوانی ناره واو سیخوریکردن بو بینگانه تاوانباریان کردووم و نازاریکی زوریانداوم و هیچ حورمه تم ناگرن و ئیپهانه ی زورم ده کن و داوی ئه وه م لیده که ن بيم به ئوکه ری ئه وان و بچمه ناو ریزی تیکؤشه رانی فه له ستین و له به رژه وهندی ئه مان کاربکه م، منیش به هیچ شیوه یه ک کاری ناپاکیم پی قه بوول نا کریت، هه ر بؤیه ئه وانیش بریاریانداوه چه ند سالیکیتر به مشیوه یه له گرتو و خانه ی عیراق بمهیلنه وه.

- ئیمه چه ند تیکؤشه ریکی سه ر به ریکخراوه کانی کوردستانی باشوورین و له پیناوی بزگارکردنی گه له که مان کارمانکردووه، پاش کاره ساته دلته زینه که ی هه رهس به بیانووی جوراو جورو بوختان شه و له ناو جیگا گرتوویانین و پاش ماوه یه کی زور نازاردان و سه رنگونکردن وا ئیستا بریاریان دا بمانخنکینن، هه ر له به ره ئه وه ی بروای ته واومان به راستی و ره وایی کیشه ی گه له که مان هه بووه.

- من خه لکی ئه فغانستانم له دهست باری سیاسی و ئابووری ولاته که م سه ری خووم هه لگرتووه، ناوی عیراقم به ده وله تیکی دژی ئیمپریالیزم بیستبوو پیموابوو ده وله تی خه لکه و دیموکراتین پالپشته ی تیکؤشه ره کانی دنیاده که ن، به لام به گه یشتنم به عیراق خرامه ژیر قورسترین شیوه ی نازاردان و جورها شیوه نازاری نامرؤفانه یان له دژم به کارهینا، ئیستاش

برپاری (۱۵) سال زیندانیان به سه رمدا داوه به تاوانی سیخوپی، خوین نیشاندام که ئەمان پۆلهی قوتابخانهی هیتهرو مؤسولونین.

- من پیاویکی قەومی عەرەبم و بروام وایه یه کیتی خاک و نه ته وهی عەرەب دامه زریست و رینگه م هه له کردو هاتم له عیراق وزه و توانا وه ربگرم، به لام دو چاری به ندیخانه بووم و هاموشوی که سوکاریان لی قه دهغه کردووم و برپاره (۲۰) سال زیندانی ته واو بکه م به کاری گرانه وه.

ئەمانه ی سه ره وه و جو ره ها نووسینی سه یرو دلته زین که گیرانه وه یان ئاسان نییه له سه ر دیواری ژووره که دا نووسرابوون.

پۆلیسه کان هاتنه ده رگا و به لیست ناوه کانیان خوینده وه: "ئەنوه زۆراب، جه عفره عه بدولواحید، شه هاب نوری صالح، تا که یشته هه موومان و به پینلیکانه پتچاوپتچه کاندایه ره و لای (جاروللا عه لاف) سه روکی دادگای به ناو (شووش)، سه ریان خستین، یه که یه که براینه شوینی تاوانبار واته ناو قه فهزه که که (۱۵) که سیکی ده گرت، پاشماوه ی ئەوانیترمان له نیوانی قه فهزی تاوانباران و قه فهزی دادوهران وه ستیندراین و چهند پۆلیسیک و یه ک معاونی ئەمن که کورد بوو بۆ گۆرینی قسه کان له کوردییه وه بۆ عەرهبی وه ستیندرابوون، جاروللا عه لاف وه کو ترسنوکیکی ئازا چه کوشه که ی دا به میزه که یداو هاواری کرد "دادگا" و هه ندیک قسه ی نابه جی و نا په واو هه ره شه و گوره شه ی کرد، کردینی به (۲) به شه وه، شه هاب شیخ نوری صالح برپاری خنکاندن تا مردن، به تاوانی په یوه ندی ده ره وه و هاندانی خه لکی بۆ خۆریکخستن، ئەنوه زۆراب به برپاری خنکاندن تا مردن به تاوانی ره ئیس عه سابه و په یوه ندی ده ره وه، جه عفره عه بدولواحید به تاوانی سه ردانی ده ره وه و بینینی جه لال تاله بانی و په یوه ندی ده ره وه و هاندانی خه لکی بۆ خۆسازدان و خۆریکخستن برپاری مه رگ و خنکاندن تا مردن.

(۲۲) که سه به تاوانی کارکردن بۆ خویندنه وه و خۆسازدان و خه لک هوشیارکردنه وه بۆ خۆریکخستن ماوه ی (۶) شه ش سال زیندانی به کارکردنی به رده وام، (۸) که سه ئازاد که به لکه ی ته واو به ده سته وه نه بوو، بیتاوانبوون و ئازادکران، ئیمه ژماره مان (۳۳) به ندی بووین که له سه ر کۆمه له ی ره نجه رانی کوردستان گیرابووین.

خه لکی زۆربه ی شه ره کانی کوردستانمان له گه ل بوو، جگه له هه ندیک براده رمان که له به غدا داده نیشن سهر به ریکخراوی ئەم شه ره بوون.

ليستی ناوه‌کان:

ناوی ئەو ھاوڕۆی تیکۆشەرانیی کە پینکەوێ بڕایینە بەردەمی مەحکەمەیی بەناو شۆڕشی بەعسییەکان:

۱. شەهاب شینخ نوری
۲. جەعفەر عەبدوڵواحید
۳. ئەنوەر زۆراب
۴. عومەر سەید عەلی
۵. دارا شینخ نوری
۶. دکتۆر ئەرسەلان بایز
۷. عەلی محەمەد قادر (عەلی بچکۆل)
۸. فەرەیدون عەبدوڵقادر
۹. ئاسۆ شینخ نوری
۱۰. عوسمان ئەحمەد نەسروللا (نانەوا)
۱۱. ئاوات عەبدوڵغەفور
۱۲. عەلی حەمە مراد (وەستا عەلی)
۱۳. جەبار فەرمان
۱۴. محەمەدی میرزا سەعید (کاکە حەمە)
۱۵. سەعدون یەدوللا شەفی (سەعدون فەیلی)
۱۶. سەلام محەمەد برزو
۱۷. ئەنوەر حەسەن
۱۸. عەبدوڵلا رەشید

۱۹. حسین رەزا رەزا، بۇجاری دووھمیش گیرایه وەو ھەر بەقارەمانی شەھید بوو.

۲۰. فاروق ئەحمەد

۲۱. حاکم ئیبراھیم حەسەن (بلەخ)

۲۲. خدر عەبدولرەحمان (سەوزە)

۲۳. کەمال عەلی

ھەموو ئەمانەتی سەرەوھ لەرێکەوتی ۱۹۷۶/۷/۱۱ بە مادە (۱۷۵) فەقەرە (۴۰۳) ی یاسای عێراقی دادگاییکران و حوکمدران.

(۱۰) کەس ئەندامی سەرکردایەتی کۆمەڵە (۱۵) کادری سەرەکی و پینج کەس لەسەر کۆمەڵە گیرابوون، دووانیان لەرێکخستەکانی کۆمەڵەدا بوون و لەبەردەمی لێکۆڵینەوێ خۆیانگرت و ھەر بەبێلایەنی مانەو و سنی کەسەکە یتریش ھەر لەبەنچینەدا سەر بەکۆمەڵە نەبوون، بۆیە ھەر وەھا مانەو و لەبەرئەوھی ھیچ بەلگەیان لەسەر نەبوو پاش دادگاییکردن ئازادکران.

پاش بڕیاری دادگا پۆلیسەکانیان ھاندا بمانبەنەو ھەر وە بۆ ھەمان ژێرزەمینێ کە پینج دادگاییکردن لێی بووین، ھێشتا بەشی زۆری ھاوڕێکانمان لەنتوانی ژووری دادگا و پتیلیکانەکاندا بوون، جەغفەر عەبدولواھید شیرئاسا نەپاندی وتی: ”خۆیان عەسابەن، فاشیستەن، پیاوکوژن، ئازادی زەوتکەرن، ئیستا سەرگوێی جاروللا عەلاف و پاش تفکردنە سەر و چاوی تیرتیر دەیشۆرمەو ھەر پاشان چی لەتوانایاندا بە درێخی نەکەن، سوور ھەلگەرا بوو دەموچاوی شەری لێدەباری، چاوە شینە جوانەکانی سامیان لێدەباری و سیمای بەتەواوەتی گۆرا بوو، چەند ھەنگاویک خۆی راپسکاند بەرەو ژووری جاروللا عەلاف بەنیازی ئەوھی چی لەدەستبیت بیکات و داخی دلی خۆی پتیریژیت، بەلام کاک عومەر و ئەنوەر زۆراب و خالە شەھاب پینشیان لینگرت و رینگایان پینەدا کە بچیتە ژووری دادگا ھەر لەگەڵ خۆیان بەرەو پتیلیکانەکان ھینایان، کاتیک ھەموو گەیشتینە ژێرزەمینە کە ھەموو بلاو ھەمان لێکردو روومان کردە دیوارە کە و ھەرکەسێک بەمانشیتینکی جیا جیا چەند وشەیکە نووسیوو بۆ میژوو لەناویاندا ئەم چەند مانشیتە دەخویندرا یەو:

۱. (۳) پالەوانی میژوو، (۳) گەلەپیاوی ھەلکەوتووی گەلی کوردستان شەھاب شیخ نوری شیخ سەلح و مامۆستای بلیمەت جەعفەر عەبدولواھیدو کریکاری بازوو ھەلکەردووی دلێر، ئەنوەر زۆراب بەتاوانی دلسۆزی بۆ گەلی کوردستان ئالێرەدا بریاری مەرگیان تا مردن لەم کۆشکەدا بەسەردا سەپینرا.

۲. ئەمڕۆ (۲۳) کوردی تیکۆشەری ھاوچەرخی دادگاییکران بەتاوانی بەشداری شۆرشگێرانەو، خەباتی رەوای گەلی کوردستان و بریاری جۆراوجۆریان بەسەردا داین، ئەمڕۆ جەلالەدە خوینێرێژەکان بەنیازی کۆژانەوێ چرای ھیوای کوردستان، تاوانیکترین کردو خالە شەھاب و جەعفەر عەبدولواھید و ئەنوەر زۆرابیان بەمەرگ ھوکمدا.

ئەم جارە نەمانتوانی وەکو سەرەتا نووسراوەکان بخوینینەو، چونکە مەترسی ئەو ھەمان ھەبوو لەو برایانە دامانبێن کە بریاری خنکاندیان بەسەردا دراو، بۆیە پاش چەند وشەییەکی نووسنین چوینە دەوری خالەو مامۆستا جەعفەر و ئەنوەر، داوامانکرد بێبەشمان نەکەن لەئامۆژگارییەکانیان و ئەوانیش وەکو ئەوێ ھیچ رۆوی نەدایت و لەسەر خۆ بەخەندەیی دلخۆشی و پەرۆشەوێ بۆ دواڕۆژی کۆمەڵەو کوردستان قسەیان بۆ دەکردن و ھانیان دەداین وابکەین خوینی گەشی ئەوان کەلکی لێوەر بگیرین بۆ باشتر ھیتانە جۆش و خرۆشی بزووتنەوێ زیندووی رەوای گەلەکەمان و بەھینزکردنی ریکخستنی کۆمەڵە.

خالە شەھاب لەکونجیکدا دانیشتبوو لەسەر خۆ نانەبەرەییەکی لەسەر ئەژنۆکانی دانابوو بابۆلەییەکی پڕکردبوو لەخەیارو تەماتەو وردەوردە نانی دەخوارد، ھیچ بەو نەدەچوو ھەوایی خنکاندنی خۆی بەرگویی کەوتبیت.

ئەنوەر زۆراب و مامۆستا جەعفەر زۆر بەپەلە لەژوورەکەدا ھاوچۆیان دەکردو ھەریەکەیان چەند ھاوڕێییەکی لەملاو ئەولابوو قسەیی بۆ دەکردن و ئامۆژگارییە بەنرخەکانی خۆیان دەبەخشی بۆ دواڕۆژی خەلکی کوردستان و بۆ کۆمەڵە. ھەندیک ھاوڕێی زۆر ھەست ناسک و بەبەزەیی سەریان لەسەر ئەژنۆیان دانابو و فرمیتسکی نھینیان بۆ خالەو ھاوڕێکانی دەپشت، بەلام بەئاشکرا پینانەوێ دیاربوو دەلەرز و دلپەریشان، خالە شەھاب ھەستی پیکردو بانگیکردین و وتی: "براینە ئیمە بەئارەزووی خۆمان ئەم ریکایەمان ھەلبژاردوو ھەمووشمان چاک دەمانزانی ئەم ریکایە دوورودریژو دژوارە، راست و رەوایەتی خەباتی گەلەکەمان جۆرەھا ئازارو زیندان و زامداری و ئاوارەیی و برسیتی و شەھیدبوونی تیندایەو

ئەوجارىش بىياكانە رېگامان گرتوتەبەر لەھىچ كۆسپىكى رېگا چاومان نەترساوہ.

خالە لەزاویەكەدا لەسەر چىچكان دانىشتبوو بابۆلەكەى بەدەستىيەوہ بوو لەسەرخۆ پاروى لىدەپچرى و دەموچاوى ھىچ شتىكى پىوہ ديارنەبوو، خۆ ئەوانەى زۆر لەگەل خالە ژياون دەيانبىنى ئەم مرقۆفە كەلەپياوہ لەئاخرين ھەوالى مەرگى خۆشيدا بچووكترين گۆراني بەسەردا نەھاتوہ، لەسەرخۆ وتى: "ئىوہ راستىيەكان فەرامۆش مەكەن ئىمە (۳۳) كوردىن ئەوا (۳) مان برىارى خنكاندن دراوين، ھەشت ئازاد دەكرىت و (۲۲) زىندان دەبن بۆ ماوہى (۶) سال، بەلام ئەوہ چاك بزائن زىندان و ھەرەشەو گورەشەو خنكاندى ئىمە نەك نابىتە ھۆى ئەوہى بزووئتنەوہى نەتەوايەتى گەلەكەمان لەناوېچىت، بەلكو خويىنى ئىمەو گرتنى ئىوہ دەبىت بەبەنزىن و دەكرىت بەسەر ئاگرى خەباتى شۆرشگىرانەى گەلەكەمان و كۆمەلەداو دوژمن دەسووتىنىت و كۆمەلەش بەلەناوچوونى ئىمەو شەھىدكردنمان زۆر بەھىزتر دەبىت، جا مادام ئەوہ بزائىن وەكو راستىيەك بۆ دەبىت فرمىسك بۆ مەرگى خۆمان ھەلپىژىن؟"

وتى: "من بەشەھالى خۆم ھىچ پەشيمان نىم لەوہى كە پىيەھەلساوم، بەلكو زۆر بەراست و پەواى دەزانم و داواشدەكەم ئىوہش لەجياتى فرمىسك ھەلپىشتن بۆ ئىمە ھەولبەدن لەمەولا كەلك لەرابوردوو وەرېگرن و ھاوكارى ھاوپىكانى كۆمەلە بكن بۆ ئەوہى بتوانن رىكخستەكەمان بەھىزتر بكن تا گەلەكەمان و نىشتمانەكەمان لەدەست سىياسەتى بەزۆر بەعەرەبكردن و بەبەسىكردن و بەزۆر كۆچ پىنكردن لەكوردستانەوہ بۆ عەرەبستان رزگار بكن، ئىوہ پىويستە بەھىمەتبىن و بژىن ژىنىكى كەم، بەلام بەكەلى بژىن و اتا كەم بژىن، بەلام كەل بژىن، كە ئەوہ خۆى لەخۆيدا دەبىت بەھۆى خزمەتكردن و رزگاركردى گەلەكەمان."

وتى: "ئىمە بەخەلك و بەھاوپىكانى خۆمان دەوت پىويستە خۆگربن، ئازاو چاوانەترسىن، ژيانى خۆتان بكن بەقوربانى خەلكى و ئەى بۆ ئەوہ بۆ خەلكى و ھاوپىكانى خوار خۆمان پەوايىت، بۆچى بۆ خۆمان وانەبىت؟ بۆيە من شانازى دەكەم خويىنى ئىمەو گرتنى ئىوہ بىيىت بەھۆى گەورەبوونى كۆمەلەو كۆمەلە بتوانىت مىللەت لەم پوژەرەشە رزگار بكات." خالە ھەموومانى گەرمكردەوہ وەھای لىكردىن فرمىسەكەكانمان وشك بكات و ورمەمان زۆر بەرزىيەوہو برىارى خنكاندى ئەوانمان لەبىرېچىت، كاك ئەنوہرو مامۆستا جەعفەرىش بەخەندەوہو بەئامۆژگارى بەھىزەوہ كە بۆ زۆربەى ھاوپىكانمانىان كەردبو و خىرا خىرا

دەھاتىن و دەچوون ھىچ بەۋە نەدەچوۋ زىندان بىن و بەتەماي ئەۋەبىن پۇلىس پاپىچمان بىكات، ھەر لەو رۆژەشەۋە وشەي (كەم بۆي و كەل بۆي) بوو بەدروشمى ھاۋرپىكانمان و تىكرپاي رۆلەكانى گەلەكەمان.

پۇلىسەكان ھاتن (۳) كەلەپچەيان بەدەستەۋەبوو خالە و مامۇستا و كاك ئەنۋەريان كەلەپچە كىردو خىستىاننە ئۆتۆمۇبىلىكى جياۋە، (۸) برادەرىش ئازادبوون، (۲۲) كەسىش بەدوۋ ئۆتۆمۇبىل بەرەو گرتووخانەي (ئەبوغرىب) لەكاتىمىزى يەكى شەۋداۋ لەدەرگايەكىترى دادگاۋە بردىانين.

لەكاتىكدا گەيشتىن بە (ئەبو غرىب) خالە و جەعفەر و ئەنۋەرىش لەگەل ئىمە دابەزىن، بەلام لەسالۋىنىكى زۆر درىژى زىندانەكە ھەردوۋ لامانىان راگرت تا برپارىيان ۋەرگرت چىمان لىبىكەن، پاشان خالە و ئەنۋەر و جەعفەريان بەرەو ژوورەكانى خىنكاندن برد، ئىمەش بەپىچەۋانەي رۆيشتى ئەۋان بۆ شوپىنىكى چاۋەپوانى دابەشكردن براين، خالە و ئەنۋەر و جەعفەر رىگاگەيان نەدەبىرى و ھەر ئاۋرپى ئاخىرىن دىداريان دەدايەۋە لەئىمەۋ ھەردوۋ دەستيان بەزنجىرەۋە ھەلدەبىرى بۇمان، ئىمەش تىكرا پوومان تىكردن و تا لەچاۋمان ونبوون دەستمان ھەلبىرى و بەچاۋ و دەم و دەست و ھۈشەۋە لەگەلىان رىمان دەكرد، پۇلىس لەنىۋانى ھەردوۋ لامانەۋە زۇريان ھەۋلدا سۆزى نىۋانمان بىچىرىنن، بەلام نەيانتوانى تا ئەۋان گەيشتنە ژوورەكانى چاۋەپوانى جىبەجىكردىنى برپارى خىنكاندن و ئىمەش براينە ژوورى چاۋەپوانى دابەشكردن.

دوای بریاری دادگای به ناو (شۆرشى عیراقى)

دوابه دوای ئه وهى خالو جه عفه رو ئه نوهریان لیدابیرین، ئیمه یان برد بۆ شوینی دابه شکردن (استقبال)، ئه و شه وه ئیمه یان برده ئیستقبال ههست نه ده کرا له پۆلیس و ئیمه به ولاره کهسی تری تیدابیت، به لام هه ر که رۆژ بۆوه وهکو شاره میرووله جمه ی ده هات.

به یانی زوو خه لکی زیندانی ده هاتن بۆ سه یرکردنمان و دهنگ بلابۆوه به هه موو زیندانی گه وره (ثقیلة) دا له هه موو به شه کانی (م.ق) وه خه لک هاتن بۆ پیشوازی و که وتنه کۆششى ئه وه ی بمانبه نه به شه که ی خۆیان، به لام ئیداره ی زیندان گوئی به داوای کهس نه داو کاتژمیر دووی پاش نیوه رۆی ئه و رۆژه دابه شیان کردین به سه ر (م.ق) دا سه ره تا شاره زاییمان نه بوو له چۆنیتی هه لسه وکه وتی زیندان وامانده زانی ئه وه ی حوکه درا پاشان له زینداندا ئازاد ده بیت له هه لسه وکه وت، به لام ورده ورده به یاساکانی هه لسه وکه وتی زیندان شاره زابووین، ئیمه به ر (م/۲) که وتبووین واته من و عه بدوللا عه لی ره شه یدی هونه رمه ندو عوسمان ئه حمه د نه سرووللای نانه وا، سه ره تا هه ندیک خه لک که له ده ره وه ناویانم بیستیوو خۆیان زۆر لیم هینایه پیشه وه به ناوی دۆستایه تی و هاوکاریکردن ئیمه ش راهاتبووین له سه ر ئه وه ی له سیبه ری خۆشمان وشیاربین، چونکه حسابمان بۆ ماوه ی پاش هه رهس و زولم و زوری پزیم ده کرد ناوبه ناویش هه ندیک له و خه لکانه ی خۆیان به دۆستمان ده زانی و نه بانده ویرا لیمان بینه پیشه وه له فرسه ته کاندان ناگاداریان ده کردین له هه ندیک خه لک خۆمان بپاریزین.

زیندانی قورس و سووکی ئه بوغریب زۆر له یه کتری جیاوازو دووربوون، جیاوازی ئه وه یه (خفیفه) له (۵) سال که متری تیدا زیندانی ده کریت و ئه رکی ئیشکردنیا نیه و جۆره ها زیندانی تیدا کۆده بیته وه، (ثقیلة) گوايه ته نیا بۆ زیندانی له (۵) سال و مانگ به ره و ژووره و ده بیت زیاتر خه لکی سیاسى تیداده بیت، به لام وه ها نه بوو دزو درۆزن و ره شه و خۆرو جۆره ها زیندانی تیدابوو، به راستی کۆمه لگایه که نه ک یاسای قوتابخانه ی لئ بینه شه، به لکو کۆمه لگایه کی خراپکارانه یه و مروّف له ویدا دوو چاری جۆره ها نه خۆشی و موشکیله ده بیت.

ئهم زیندانه پیکهاتوو له پریزه خانوویه کی زۆر که له ره قه می (م.ق) دهستی پیده کرد شوینیکی یه کجار گه وره و دوو قاتوو هه یوانیکی یه کجار دريژ هه ردوو به ری (م.ق) هکانی به یه که وه به ستبۆوه و له ناویدا شوینی چاوه روانی و (مه حجه ر) چیشته خانه و شوینی کارگه و قوتابخانه و شوینی

دەوراتى تىدابوو، ساحەى گەورەى تىدابوو، ھەموو (ق) يان (م) ئىك ھەوشىكى خۇى ھەبوو، كە زۆر بەى كات دەرگای لەسەر پشتبوو بۇ زىندانى، لە ھەر بەشىكدا تەلەفزیۆن ھەبوو بەشەكان سەرژمىرى زىندانى تىدادهكران.

ماوەى چەند مانگىك ئىمەيان لەزىندانى (الثقيلة) دا ھىشتەوہ پۆژانە دەپۆىشتىن بۇ نەخۇشخانە بۆئەوہى ھاوپرىكانى ژوورى ئىعدام كە ھىندران بۇ نەخۇشخانە بىيان بىنين، زۆرجار پىدەكەوت چاومان پىياندەكەوت وكاتىك دەگە ىشتىنە يەكترى خىزاپووماندەكردە يەكترى وقسەمان دەكرد بۇ ئەوہى خالە و ھاوپرىكانى تىمان بگەن، چونكە پۆلىسەكان نەياندەھىشت كەس قسەيان لەگەلدا بكات، وەھا نەبوایە سوودمان لە يەكترى نەدەبىنى ھەر لەبەر خۆمانەوہ قسەمان بۇ دەكردن و پاش ھەوال پرسىن داوامان لىدەكردن پۆژانە ئەگەر كرا يەكتىكان بىت بۇ نەخۇشخانە ھەر چاكە بۆئەوہى ئاگادارى وەزعیان بىن بەراستى پۆژگارىكى زۆر تال و ناخوش بوو، خۆشەوىستىرىن ھاوپرى و برامان لىدابرابوو و نەماندەزانى دواپۆژيان چى بەسەردىت، جارجار لەنىوان خۆمان قسەماندەكردو دلمان بەوہ خۆشەكرد، خالە شەھاب پىاوىكى تىكۆشەرو شۆرشگىزى ناسراوہ، لەلای رىكخراوہكانى فەلەستىنى و رەنگە ھەلوئىستى راست بگرن و داوا لەرژىمى عىراق بكەن بۇ ئازادكردىن، سەرەراى ئەوہش دلمان بەمام جەلال و برايانى دەرەوہ خۆشبوو كە ھەرايەكى گەورەيان بۇ دروستبگەن و ببىت بەھوى ئازادكردىن برادەرەكانمان لەژوورى خنكاندن، ھەرلەو كاتانەشدا خزمان و برادەرانى رىكخراوى كەركوك و سلیمانى و ھەولیز خەرىكى دۆزىنەوہى خەلكى نزیكى رژىم بوون كە ھەولى رزگاركردىن برادەران بەن لەژوورى خنكاندن، پىشوووترىش بۇ پۆژى دادگایىكردىنمان پارەيەكى زۆر لەلایەن خزمانەوہ سەرفكراو (۳) پارىزەريان بۇ گرتىن، بەلام بەداخەوہ نەيانتوانى ئەو (۳) ھاوپرىمەمان رزگاربگەن.

ماوہیەكىش رەفىق پشەدرى ھاتوچۆى نىوانى خالە و جەغفەر و ئەنوەر و كۆشكى كۆمارى كرد داواى كۆشكى كۆمارى ئەوہبوو خالە و ھاوپرىكان نووسراوى پاشگەزبوونەوہ و داواى بوردن بكەن ئەوسا حوكمەكەيان دادەبەزىنن، خالەش ھەرچەندە پىاوىكى زۆر بەئەدەب بوو قەت قسەى ناشىرىنى لەدەم دەرەدەھات، بەلام ئەوان لەو داوايەى كۆشكى كۆمارى تورەبووبوون و بەرەفىق پشەدرىيان وتبوو: "لەمەولا ھاموشۆمان نەكەبىت و ئىمە نەك ھەلەنن، بەلكو دەبىت رژىم داواى بوردن لەئىمەو گەلەكەمان بكات."

به هوی چاودیزی سیخوره‌کانه‌وه چیترا خاله و هاوریکانیان نه‌هیتان بو نه‌خوشخانه، به‌لکو دکتوریان ده‌برد هر له‌شوینه‌کانی خویان بیانینین.

پاشان له (ثقیلة) هوه گویزامانیانه‌وه بو زیندانی (الاحکام الخاصة) هر له ئه‌بوغریب، به‌حیساب ئه‌وی ته‌نیا خه‌لکی رامیاری تیدایه شانبه‌شانی سیخوری نیوده‌وله‌تانیش، وه‌زعمان زور چاکتربوو له‌چاو زیندانی (ثقیلة). به‌شه‌کانی چنین، هه‌یزهران، ئاسنگه‌ری، دارتاشی، قوتابخانه‌ی سانه‌وی به‌شی قه‌لاچوکردنی نه‌خوینده‌واری تیدابوو.

له‌م زیندانه‌دا رۆژانه جه‌ریده‌ی به‌ناو (الثورة) ی شوپشی پژیتم به‌زور ده‌بوو هر رۆژه به‌کیک له‌خوینده‌واره‌کانی ناو زیندان بیخوینیته‌وه و شه‌رحی بکات بو زیندانییه‌کان.

چاودیزی توند له‌سه‌ر زیندانی هه‌بوو دوو دوو سئی سئی به‌یه‌که‌وه راوه‌ستان و دانیشتن قسه‌کردن قه‌ده‌غه‌بوو زورجار دووچاری ده‌رده‌سه‌رییه‌کی زوریان ده‌کردین، ئه‌منه‌کان زور درنده‌و چلیس بوون، سه‌سه‌ری و داوینپیس بوون، هه‌ندیک خه‌لکی ده‌روون نزم بوو بوون به‌دارده‌ستی ئه‌منه‌کان و له‌ناوماندا جاسوسییان بو ئیداره ده‌کرد، ئه‌ویش ده‌بوو به‌هوی ئه‌وه‌ی زورجار زیندانی خاوه‌ن بیروباوه‌رو هه‌لوئیسست دووچاری ئازاردان و لیکۆلینه‌وه‌ی نۆی بییت و ناوبه‌ناویش بیریته زیندانی (المحجر) و دووچاری زیانیکی ناخوش و هه‌په‌شه‌و گوره‌شه‌ی ئه‌من بییت.

کیشه‌کانی زیندان زورن، چونکه له‌کاتی خۆیدا بۆم تۆمار نه‌کراوه‌و ماوه‌یه‌کی زور به‌سه‌ریدا پۆیشتوو، بۆیه هه‌ندیکی که‌مم له‌یاد ماون ده‌بخه‌مه به‌رچاوی خوینه‌رانی به‌پرز تا بتوانیت که‌لکی خوی بگه‌یه‌نیت به‌کۆمه‌لگای کوردستان.

ئیمه وه‌هامان به‌رگۆی که‌وتیوو که زیندان قوتابخانه‌یه‌و مامۆستای نه‌مر قانع باسی ئه‌وه ده‌کات "گونجی زیندان قوتابی خانه‌یه" به‌راستی ئه‌و سه‌رده‌مه‌ی ئیمه زیندانمان بینی نه‌ک هر قوتابخانه نه‌بوو، به‌لکو ئه‌و پروداوانه‌ی له‌زیندانا پوو ده‌ده‌ن له‌ده‌ره‌وه که‌متر پوو ده‌ده‌ن. پاشان ئه‌و پژیتمانه‌ی له‌م بابته‌ن نه‌ک نایانه‌ویت مروّف راستیکه‌نه‌وه، به‌لکو هه‌میشه خه‌ریکی ئه‌وه‌ن له‌به‌رژوه‌ندی خویان مروّف به‌کاربه‌یتن که له‌زیندانا به‌رژوه‌ندی ئه‌وان ئه‌وه‌یه زیندانی سه‌سه‌ری بییت، هه‌تیوباز بییت، درۆن بییت، ره‌وشت نزم بییت، جا که‌م و زور دژی ئه‌وه‌ن خه‌لکی شه‌خسیه‌تی

هه بیت پیاوچاک و راستگو و دۆست به خه لک بیت، بۆیه ئیداره ی زیندان له ریزی هه ندیک خه لکی لاواز ده روونه وه خه ریکی خراپه کاری و فیرکردنی ره و شت نزمی دهن و سزای هه رکه سیک ده دن خاوه نی هه لویستی شو ر شگیرانه و ریزی بیت لای خه لکی.

سه ره تای چوونه (ثقیلة) مان بوو، کورپیک ناوی عه بدوللا قه شانی بوو له کاتی خۆی پیشمه رگه بوو له لای عه لی عه سکه ری و ده زانی منیش خه لکی گوندی عه سکه رم، هاته لام زۆر ریزی لیگرتم و داوایکرد که ژهمیکی خواردن له لای ئه وان بخۆین به بۆنه ی هاتنمانه وه بۆ ئه م زیندانه هه ر له وئ دانیشتبووین لاویکی بالا به رز که ته مه نی له ده وری (۳۰) سالدا ده بوو ره نگ زه رد سه ریشۆر کردبو و هه نگاوه کانی دهن، عه بدوللا په نجه یه کی له رانم دا وتی: «سه یربکه ئه م زیندانییه بیینه دوایی قسه ت بۆ ده کم روانیم دیمه نیککی زۆر دلته زینی هه بوو له جیاتی ئه وه ی له دانیشتگادابیت خه ریکی دیراسه ی بابه تی نوینی به سوودبیت بۆ گه شه ی کۆمه لگا، که چی سه ری خستبووه به رخۆی و هه نگاوه کانی ده پیوا له شوینیکدا ریره وه که (۵۰) سانتیمه تر ده بیت ئه ملای دیواری دووهم قاتی کۆشکه که بوو ئه ولاشی دیواره کانی سه ره وه بوو هه رچی روانیم سه ری هه لته بری و نه متوانی جوان سه روچاوی بیینم.

عه بدوللا هه ندیک قسه و باسی خۆیانی بۆ گێرامه وه منیش نه مده ویست په له بکه م له پرسیاره کانم، بۆیه هه ندیک به پرووی خوشه وه باسی خۆم بۆ گێرایه وه له سه ر زیندان.

ئه و (م) ه ی ئیمه ی تیندا بووین چه ند ژووریک له خواره وه و چه ند ژووریک له سه ره وه بوو... ئه وه ی زۆر کۆن و به ده سه لات یان سه ر به ئیداره ی زیندان نه بوایه ژووری ده ست نه ده که وت و خه لکه که یتر له ریره وه کاندایه ئه مبه رو ئه وه بهر قه ره ویله ی داده ناو هه ر به دوو که س قه نینه یه ک گازیان داده نا بۆ چاو چیشت لینان، من و عه بدوللا و عوسمان به یه که وه نان و چیشتمان ده کرد زۆر ریک و ته باو برابووین، له به ره ئه وه ئه و زیندانیانه ی وزه ی شو ر شگیریتییان تیدا ما بوو ناو به ناو و تاکه تاکه لایان ده دایه لامان، هه رکه سه له شتیکی زیندان ئاگاداری ده کردین، عه به ش فانۆسیکی سحری دروستکردبوو بۆ گه وره کردنی وینه کیشان، ئه ویش وه هایکرد زیندانییه کان به بیانووی وینه راکیشانه وه بویرن بینه لامان و بوو بووین به جیگای راز و نیازی هه ندیک خه لکی زیندانی.

شهوان خهلكى لهسه ر ئه و قهره ويلانهي دهورى تهله فزيونه كه كوده بوونه وه ههنديك به زهنگيانه چينه وه خهريك دهبوون و ههنديك گرهويان لهسه ر تيبى توبى پي دهكرد لهسه ر پارهيهكي زور دهبوون بهدوو بهشه وه، بهشيني دهستهيهكيان ههله بزاردو بهشه كه يتريش دهستهيهك، شيرى ههركاميان براوه بوايه، ئه وه ئه وهى ههليبزاردوو ههبيرده وه، بهرنامهى قوماريكي خراپ دهسازاو به بهرده وامي ئه م قوماره هه ر پوزه بهناوى شتيكه وه و لهسه ر شتيك ههنديك دهبيرده وه و ههنديكيش مالى كاو له دهبوو، ههنديكجار لهشه واندا كاره با دهكوژايه وه، ههنديك لهسه رسه رى و قوماربازه كان ته ماتهى رزيوى زوريان ههله دا بو سه رجنگاوبانى ئه و خهلكه هه ژارانهى لهسه ر جينگاكاني خويان نه دهجه ولان، دهبوو بهههراو جويندان و كاتيگ چراش روشن دهبووه ههركه سيك له شويني خوى داده نيشته وه وهكو ئه وهى هيچ رووى نه داينت.

ناو بهناو ويش سيخوره كان خه بهريان له ههنديك زينداني دها كه سهريان بهيه كه وه ناوه، خيرا ئه من دههاتن و دهيانبردن پاش هه ره شه و گو ره شه و ليدان و محجر كرده نيكي زور دهيانه يتانه وه و خهلكى زيندانيان و هها چاوشكين دهكرد كه كه سيك نه ويزيت زور سهرداني كه سنيكتر بكات.

له زيندانا ورده ورده پياوه رامياريه جياجياكان ههنديك ئالوگوري بيروباوه رمان دهكرد خو به تايبهت لهسه ر پاريزگار يكردن له دهست پياوه كاني رژيم يه كيك له و برايانه پياويكي عه ره بي به سهراوى بوو سه ر به پارتي كۆمونيستي عيراق (ق.م)، له زور رووه وه قسه مان دهكرد، رۆژيكيان باسيكي بو گيترايه وه لهسه ر كورپيكي زينداني كه تا ئه و روزهى ئه و نه هاتبووه لام نه مده زاني ئاوا ئيمه هه رسيكمان و عه لي به سه ره بي به لايه كيتر دهستيكي بو زيندانيه ك دريژ كرد كه مه تريك بالاي دهبوو هه شت نو زينداني بالا به رزي كه تهى بازوله قه وى له م لاو لايه وه ده رويشتن و ئه ويش پوزى ليدده دا ديمه نيكي زور نه گونجاو بوو، ئه و بسته بالايه، ئه و مروقه كه تانه پاريزگاري ليده كه ن و ماستاوى له به رده مدا ده كه ن، عه لي وتي: "ئه م بالابسته يه ده بينن ناوى نه چاحه ماوه يه ك زيندانيكراوه له زيندانيشدا لاساي سه دام ده كاته وه كاتيگ له رپزه وه كاندا تيده په ريت ئه و زيندانيه سميل گه و ره گه و رانه ئه م لاو ئه و لاي ده گرن و ئيداره ي زيندان ريگاي (ق.م) ه كانيان ليتاگر يت بو كوي بيانه ويست ده رۆن، ته نيا ريگاي ده ره وه ي زيندانيان پيناده ن".

ئه م نه چاحه له ده ره وه پيشه ي دزيكردن و دوكان برين بوو، رۆژيگ له گه ل ئه مانه ي له ده ورين ده رۆن بو دوكاني ئالتونفروشي و جانتايه ك

دەبەن كە ئەم نەجاحەى لەناودا دەبیت و قوفلى دوكانە كە دەگۆرن بەهەمان
جۆر قەوارەو كلیلهكان دەخەنە گیرفانیان و قوفله كەى دوكاندارە كەش لەگەل
خۆیان دەبەن و بەخاوەنى دوكان دەلێن با جانتا كەمان لێرەبیت ئەگەر
شەو فریانه كەوتین سبەى بۆى دینین و هەندیک ئالتونیشی بۆ رى ونى
لێدەكپن و دەیخەنە ناو جانتا كەو، شەو تا دوكاندارە كە دوكان دادەخا،
ئەوان نارۆن بەلای نەجاح و جانتا كەو هەتا كابرای دوكاندار دەروات،
پاش دوكان داخستن نەجاح لەجانتا دیتە دەرەو و هەرچی ئالتون
هەیه كۆیدە كاتەو و لەكاتى دیاریكراودا برادەرەكانى دەپۆنە لای و
نەجاح و جانتای ئالتون دەبەن، دوكاندار كاتیک بەیانى دەگەریتەو بۆ
دوكان دەروانیت هیچی تیدا نەماو و جانتا كەش نەماو، خەبەر بەپۆلیس
دەدات و دەستنیسانی برادەرەكانى نەجاح دەكات و پاش ماوێهەك گیراون
ئەمانە دنیایان بەو شیوێهە تالانكردو و.

ئەم نەجاحە لەپۆژانى هاتنى خەلكى بۆ دیدەنى زیندانیهەكان و لەكاتى
گەرانه وەیاندا دەخرایە محجەرەو هەتا سەرژمیری تەواو دەبوو خەلكى
دەگەرانه و، چونكە ئەو هەندە بچكۆله بوو دەتواندرا ژنیك وەكو مندالى خۆى
دەستى بگریت و لەگەل خۆى بیباتە دەرەو.

سه‌رژمیری (مه‌ستار)

یه‌کینک له‌و کارانه‌ی ئیداره‌ی زیندان پینه‌له‌ده‌ستا له‌رۆژیکدا چه‌ندجار سه‌رژمیری (مه‌ستار)ی زیندان ده‌که‌ن، به‌یانیان له‌خه‌وی شیرین رایان ده‌په‌راندین به‌شیوه‌یه‌کی زۆر ناشیرین به‌دار ده‌یاندا له‌ده‌رگاوه‌ته‌که‌وه‌ دوو سێ پۆلیس قه‌ره‌وی‌ئه‌ به‌قه‌ره‌وی‌ئه‌ ده‌گه‌پان و به‌تانیان له‌سه‌ر لاده‌داین، ئه‌گه‌ر زیندانییه‌ک نه‌خۆش بوایه‌ ده‌بوو له‌ژووره‌که‌ بینه‌ ده‌ره‌وه‌و ئاماده‌ی سه‌رژمیری ببیت، هه‌موومانیان به‌چیچکانه‌وه‌ داده‌نیشاندا، پینچ پینچ له‌م سه‌ر بۆ ئه‌و سه‌ر به‌داریکه‌وه‌ ده‌گه‌پان و ده‌یان ژماردین، جارجار بۆ ئیهانه‌کردن داریکی به‌سه‌ری یه‌کێکدا ده‌دا، پۆژیکیان له‌کاتی هاتنی که‌سوکاردا‌بوو کاتیک مه‌ستار دواخراو خه‌لکه‌که‌ی هاتبوون هه‌موو برانه‌ سالۆنی ئیستقبال لاما‌ن سه‌یر بوو نه‌مانده‌زانی چی پوویداوه‌ زۆری نه‌خایاند قه‌ره‌بالغیه‌کی زۆر له‌به‌رده‌می (ق.م)کان کۆبوونه‌وه‌، دیمان ژنیک به‌ده‌موچاوی سوورکراوه‌ (مکیاج) و له‌به‌ر ده‌رگا‌کان هه‌له‌ده‌په‌ریندرا به‌ره‌و لای ئیمه‌ش هینایان بانگیانکردینه‌ پیتشه‌وه‌ بۆیان باسکردین ئه‌و به‌ندیه‌ تاوانباره‌ ویستویه‌تی رابکات به‌ به‌رگی ژنانه‌وه‌ سیخوره‌کانی ناو زیندان ئه‌منیان ئاگادارکردبووه‌ و له‌به‌ر ده‌رگای ده‌ربازبوونی ده‌ره‌وه‌ گێرا‌بوویانه‌وه‌و ده‌موچاویان به‌ره‌شی مه‌نجهل ره‌شکردبوو له‌به‌ر ده‌رگای هه‌موو به‌شێکدا هه‌لیانده‌په‌راند، پاشگێران و ئیهانه‌کردنیکي زۆر بردیان بۆ مه‌حجه‌رو ئه‌وسا خه‌لکه‌که‌یان ئازادکردو سه‌رژمیری ئیمه‌شیان کرد.

سیاسەت نامانی نییە

کاکە حەمەیی میرزا سەعید یەکیەک بوو لە ھاوڕێکانی کۆمیتەیی سەرکردایەتی کۆمەڵە، پیاویکی بەتەمەن بوو ئەندامی کۆنی پارتنی کۆمۆنیستی عێراقیش بوو، پاش دامەزراندنی کۆمەڵە بووبوو بە کۆمەڵە و کاتی خۆشی پیاویکی ئەندازیار بوو زۆر خۆردەو بە قسەبوو، لە کاتی کادا ئیمە بەرەو ئێران ڕۆیشتین ئەو لە ناو ڕاستی عێراق کاریدەکردو ماوەیەک بوو ئیشوکاری کۆمەڵەیی لێوەرگیرابۆو، کاتیک ئەنوەر زۆراب و سەلام محەمەد بزرۆ و بلەییخ و ڕیکخراوی بەغدا دوو چاری شکست دەبیت و دەگیرین، کاکە حەمەش لێی دەرباز نابیت و دەگیریت، کاتیک دەبریتە ئەمنی عام لە گەل عەلی حەمە مرادو ئاسۆی شیخ نوریدا خۆیان بە بەرپرسیاری ڕیکخستەووی ھاوڕێکان دەزانن بەتایبەت کاکە حەمە لەسەر نەگەشتە یەکی هەندیک بیرورای چۆنیتی خۆ دەربازکردن لە داوی ئەمن ناخۆشیان دەبیت، کاکە حەمە ویستی لە ڕێگای مساوەمەییکی کاتییەو قسە لە گەل ڕژیم بکات و ئاسۆ و عەلی حەمە مرادو جەبار فەرمان و ئەنوەر حەسەن و ھاوڕێکانی دەورو بەری لێیان دەبیت بە ناخۆشی، ئەوان بەو رازی نابن هیچ قسە لە گەل دەولەت بکریت، کاکە حەمەش خۆی بەو دەزانیت لە هەموویان تەجرو بەی زۆرتەرەو دەیهویت پلانی دەربازبوونی دابنیت، بە خەیاالی خۆی خالە و ھاوڕێکانی دەربازبوون و لەولات نەمان، ئەو خۆی بەو زانی بوو لەسەر دواوۆژی کۆمەڵە لەزینداندا قسە بکات دوو چاری هەلەییکی گەورەیی کردبوو، بەلام کەسی لە گەل نەبوو کاتیک ئیمەش گەڕاینەووە لە ئێرانەووە برایان ئەو قسەییان گێرایەووە هەموومان سەرکونەمان کرد، بەلام بارودۆخی زیندان ئەو بوو ئەو بەوشیارییەووە ڕەخنەیی لێگیرین ئەویش زانیتی هەلەیی کردووە لە پیناوی ڕزگاری ھاوڕێکاندا هەرچەندە ئەگەر کاکە حەمە خراپەیی بوایه دەیتوانی ئەو هەموو سەر بەرزی و ئازایەتیەیی ئیمە بگۆریت بە جۆریکیتر، چونکە شارەزایی لەسەر هەموو ڕیکخستن هەبوو، بەلام تا ئەوکاتەیی لەزیندان ئازاد بووین، هیچ کەموکورتییەکی نەبوو، وەکو ئەندامی شانەییەک گۆیگری بڕیارەکانی کۆمەڵە بوو.

پۆژێکیان لە بەشی خەیاالی زیندان کارمەدەکرد، کاکە عەبە بەهەلەداوان هات ئاگاداریکردم کە باری دەروونی کاکە حەمە زۆر خراپەو لە فەرەیدون دلگرانە وتوویەتی با عەلی بیت هەندیک قسەیی بۆ بکەم ئەگەر سنووری بۆ قسەکردن دانەنریت لەسەرم، منیش هەلوێست وەر دەگرم و قسە دەکەم، کاتیک چووم فرمیسک لەسەر گوپە خرە سوور هەلگەراووەکانیدا دەهاتە

خواری وتی: "به پیشی ئیوه ره وایه پاش ئەم هه موو ماندویه تی و خه باته پیم بووتری.....؟"

زۆر به شه رمه زارییه وه دهستمکرده ملی و دلنیامکرد قسه ی پینه و تراوه و هه رکه سیک قسه شی پیتلایت رینگای پینادهین، هه رچی چۆنیک بوو کاکه هه مه م دلنیاکردو که میک ئارام کرده وه و خیرا که رامه وه شوینه که ی خۆم، ئیواره کاکه فه ره یونم بینی هه ندیک گله یم لیکرد له سه ر ئه وه ی له لای هاو پینه کیتر گازنده ی له کاکه هه مه کردوه، کاکه هه مه ی خاوه نی زیاتر له (۳۰) سال خه باتی ژیرزه مینی، له نه نجامدا به دهستی به تال کۆری سیاسه تی به جیه ئیشت، بی پاداشتیک ئه و هه موو قوربانی و دلسۆزیه ی نواندبووی له بهر هه له یه کی بچووک که قابیلی چاره سه رکردن بوو، نایشارمه وه ئه گه ر کاکه هه مه خراپه ی بگردایه ئیمه ئه وها به سه ره رزی نه ده ماینه وه.

هه‌والی گه‌یشتنی برایی ریکخراوی ره‌نجدهران بۆ زیندان

کاتی ئیواره بوو هه‌والیک خۆیکرد به‌میمه‌کانداو وایرا ده‌گه‌یاند ژماره‌یه‌کی زۆر خه‌لکی مارکسی هینراون و له (استقبال) ن‌ئو هه‌واله تیکرای هاوریکانی ئیمه‌ی وروژاند له‌هه‌موو قاف و میمه‌کانه‌وه قوته‌قوت ده‌ستی پیکرد، هه‌ندیک براده‌رمان توانیان خویان بگه‌یه‌ننه ئیستقبال پینانراگه‌یاند بوون وشیاری خویان بن، چونکه له‌زیندانا خه‌لکی بو ده‌له‌ زۆره که له‌گه‌ل ئیداره‌ی زیندان ریککه‌وتوون له‌سه‌ر لاشه‌ی خه‌لکی شو‌رشگیت خراپه‌کاری بکه‌ن هه‌ر بۆئه‌وه‌ی رینگای هاتوچۆی قاف و میمه‌کانیان پیندریت.

ئیمه‌له‌هه‌موو به‌شه‌کاندا هاوریمان هه‌بوو به‌هۆی وشیاری و نازایه‌تیانه‌وه له‌زیندانه‌که‌دا ده‌ستپیشکهری کاری چاکه‌و خزمه‌تگوزاری وشیارکردنه‌وه‌و ته‌گیرو پای زیندانیان بوون، هه‌ر بۆیه به‌پیر ئه‌م هه‌واله‌وه‌شه‌وه خیرا پۆیشتن و ئامۆژگاری پتویستی براده‌ره‌کانیان کردبوو، زۆری نه‌خایاند هه‌واله‌که‌یان بۆ هیتاینه‌وه که چه‌ندن و چی پرویداوه.

وتیان ئه‌م براییانه‌سه‌ر به‌ریکخراوی ره‌نجدهران، تازه له‌کۆمه‌له‌ جیابوونه‌ته‌وه‌و ده‌یانویست ببه‌ ریکخراویکی سه‌ربه‌خۆ، کۆمه‌لیک لای وشیارو دلسۆزی چاکن، به‌لام لیپرسراوی دووه‌می ریکخراوه‌که‌یان (.....) گیراوه‌و هیچ خۆی به‌لیدان نه‌داوه‌و هه‌رچی به‌لگه‌ی ریکخراوه‌که‌و ناوی هاوریکانی خویان و ناوی هه‌ندیک که‌سی سه‌ر به‌ریکخراو و پارته‌کانیتیشی داوه‌به‌ده‌سته‌وه‌و بووه به‌هۆی ئه‌وه‌ی هه‌موو ریکخراوه‌که‌ بگیرین، که بریتیبوون له (٦٠) ئه‌ندام و کۆمه‌لیک کورپی نازاو دلسۆزو چالاک، که هی ئه‌وه نه‌بوون ئاوا به‌ناهه‌ق و به‌ئاسانی بدرینه‌ ده‌ست دوژمن و چۆکیان پیناددریت، ئه‌گه‌رچی له‌م ریکخراوه‌دا پیاوی نازای وه‌ک وه‌ستا ئه‌نوه‌ری هه‌له‌بجی تییدا بوو که نمونه‌ی خۆراگری و نازایه‌تی و دلسۆزی بوو.

دەربارەى ھەندىگ لىڭكۆلېنەۋەى رېڭخراۋى (رەنجدەران)

عوسمان ھەمە كەرىم بۆى گىرامەۋە:

عوسمان ئەندامى رېڭخراۋى رەنجدەران بوو پاش دادگايىكردن ھىنايانن بۆ (م ۳) بۆ لاي ئىمەو بوو بە ھاۋرپى سەر نانخواردنمان (سەفەرداش)، بۆى گىرامەۋە وتى: "لە كاتىڭدا ئىمەيان برد بۆ ھەيئەى كەركوك بۆماندەر كەوت خەتىك جىباۋتەۋە لە كۆمەلە بە ناۋى (رەنجدەران) بە ئەندام و سەر كىر دا يە تىبەۋە ھەموو گىراۋىن يە كىك لە ھاۋرپى كانمان ناۋى ۋە ستا ئەنۋەر خەلكى شارى ھەلە بچە بوو بانگيانكرد بۆ لىڭكۆلېنەۋە زۆرىيان ئازاردا ھاۋرپى جىڭرى سىكرتېرە كەيان ھىنا بوۋە بەردەمى بە ۋە ستا ئەنۋەرى وتبوو تۆ بە خۆرپى خۆت ماندوو مەكە ئەۋە دەبىنى من شتە كانم ھەمووداۋە بە دەستەۋە ئەى بۆچى حاشا دەكەيت لە كاتىڭدا چاك دەزانى من تۆم پاكىشاۋە ۋە ئىستاش من لىي پاشگەز بوۋمە تەۋە ۋەرە تۆش ۋاز بەينە".

وتى: "ۋە ستا ئەنۋەر شىرئاسا نە راندنى بە سەر لىپرسراۋە كە يانداۋ شالاۋى بۆ بردو تىڭكى كىردە ناۋچاۋى برادەرە پوخواۋە كەى خۆى و جىڭرى مودىرى ئەمنى تە حقىق و پىيوتبوون چىتان لە دەستىت درىغى مەكەن"، ئەۋەى عوسمان لە ۋە ستا ئەنۋەرى دەگىرپاۋە شايانى ئەۋەيە پەيكەرى ئالتونى بۆ بگەن.

ھەر لەم بارەيەۋە دۆستىكى نىزىكى ھەلە بچەيىم بۆى گىرامەۋە كە براكەى لە گەل ۋە ستا ئەنۋەردا زىندانى بوۋە دەلى لە كاتى لىڭكۆلېنەۋە ۋە لىداندا زۆر بىۋىژدانانە لە ۋە ستا ئەنۋەرىيان دەداۋ ئەۋىش زۆر چاۋنە ترسانە گالتهى پىندە كىردن، باسى ئەۋەى بۆ كىردم كە ۋە ستا ئەنۋەر بىرۋاى ۋە ھاۋرپى كە مەۋف دەبىت بىرۋاى بە خۆى و بە خەلكى ھەبىت كاتىك دەستە بەرى خەباتى خەلكى دەبىت، نابىت لە تەنگانەدا ئەۋ بىرپارەى لە ياد بچىت و سەرى شۆر بكات بۆ ۋىستە كانى دوژمن، چونكە مەۋف چاك دەزانىت لە كاتىڭدا شت بىر كىنىت و ناۋى خەلكى بلىت لەۋە زىاتر ئىسكى خۆى قورس دەكات و پىرۋەشى مېژو و خەلك و ھاۋرپى و بىرۋاۋەرى خۆى دەبىت و ھىچى تىدا نىيەۋ ئەنجامىش ئەۋانە دەيدۋرپىنن و لە ناۋىش دەچن، بە لام مەۋفى ئازاۋ پالەۋان و خۆگر ھەمىشە سەربەرزو شەھىدو بە لە يادنە چوو دەمىنىتەۋە، ئەگەر شەھىدىش نە بوو جىڭاى رىزى خەلك دەبىت.

دۆستكەم بۆى گىرامەۋە كە شىخ كەمال كە ھاۋرپى بىرۋاۋەرى ۋە ستا ئەنۋەر ۋە ھەمەدى بىرۋاۋەرى بۆى گىرامەۋە "لە كاتىڭدا ۋە ستا ئەنۋەرىيان

نازاردەدا پووتوقوتيان كرددۆتەوھو لەمسەر و لەوسەرى ھۆلىكى دپيژدا بەسۆندە ھىتاويانە و بردوويانە ھەر ورەى ئەنوەريان پىنەپروخىندراوھ، ئەوجا كەواندوويانە و لەزمانيان خستووھ لەسەر ئەوھشەوھ سەريان پاك پاك تاشىوھو بەگويىزان لەتلەتيان كردووھ تا خوین ھەموو سەروچاوى گرتۆتەوھ، پاشان لويچىك شەكرە وردەيان كردۆتەسەر و مشتىك ميروولەى كەوھريان بۆ ھىتاوھو بەرەلای سەرخوین و شەكرو سەريان كردووھ تا دەميان تيزاندووھ ئەوسا بە نايلۆنىكى كەورە پىچاويانە بۆ ئەوھ ميروولەكان سەرى بخۆن و ببىت بەھۆى ورە بەردان و ناوھىنان، بەلام ئەنوەر ھەر نەبەزى، دۆستەكەم وتى: شىخ كەمال وتوويەتى لەكاتىكدا ھەردووكمان لەنزىكى يەكەوھ بووين خەرىكبوو گيانى دەدا سەرىم كردە سەرى پانم ھەتا گيانى دەرچوو، بەلام نەمويرا نايلۆنەكەى لىبكەمەوھو ميروولەكان دەرېكەم.

بەلى بەو پالەوانىتییە وەستا ئەنوەر گيانى بەخشی و خەلكىترى بوو لەش گيانى خويان پاراست.

هاورپنگی خۆم نه ناسییه وه

له حه و ته می شه سه ته كاندا له گه رمه ی شه پو به یه كدادان ناكوكی و نه گبه تی میله ته كه ماندا بوو من له لادیوه چوومه شارو بووم به پیشمه رگه ی ناوشارو له بنكه یه كی به شی دووه می پارتی كه ئه وسا به پارتی شوپشگیزی كوردستان ناو ده برا، زۆر به ی كات له باره گاكه ماندا كه له حه مامی عه لی به گ بوو ده كرام به ئیشكچی، چونكه زۆر له به رده رگا ده بووم زۆرم له و كه سه انه ده ناسی له ده ره وه ی شاری كه ركوك ده هاتن، چه ند جاریك لاویك ده هات زۆر پوو خوش بوو به زۆر خوی لام خوشه ویست كردبوو، كه توزیك درهنگ ده هات ده كه وتمه هه و الپرسینی. ئاشنایه تییه كه مان بوو به براده ری بۆمده ركه وت قوتابییه و له شاری حاجی قادری نه مره.

زۆر جار كه ده هات به شی زۆری كاتمان به یه كه وه ده برده سه ر، رازو نیازی سیاسییان به یه كه وه باسه كرد، هه ندیكجار ئه و چاكتر هۆنراوه كانی حاجی قادری كویی نه مری له به ربوو بۆی ده خویندمه وه و هاورپنگی زۆر خوشه ویستم له به ری كویه بوو، زۆری ئاره زوی هۆنراوه دانانی ده كرد ناوی مه لا مه حمود بوو.

پۆزگارهات و ئیمهش به دوایدا خشانین پاش ئه وه ی له دادگای شوپش بریاری شهش سال زیندانیمان به سه ردا دراو بردیانین بۆ زیندانی (الاحكام الخاصة) پۆزگیان ئاوی میمه كان برا بوو، دنیاش گه رم بوو ویستمان هه ندیك ئاو له سالۆنه گه وره كه ی چاوه پروانی بهینین گه یشتینه به رده رگای (ق ۳) پیاویکی بالا به رزی سه رتاشرای ناشرین كروشكه ی كردبوو به وه ده چوو له ولاتیكدا بیته كه سی تیدا نه ناسیت و نانی شه ویشی نه بیته بیخوات، ده موچاویکی لۆچ لۆچاوی ناشرین سه رنجی راكیشانین وه ها پیکه وتبوو ئه رسه لانیش هه ست بكات كه كاتی خۆی ناسیویه تی توزیك لیتییه رین من وتم: "ئه و پیاوه ی دانیشتبوو زۆر به براده ریکم ده چیت"، خیرا ئه رسه لانیش وتی: "به راستی خه ریکبوو من وه ها بلیم ده زانی زۆر به مامۆستا حه میدی كه ریم شانه ده چیت؟"

به جوت ئاورپنگمان لیدایه وه سه رنجمان دا ئه ویش سه یرمان ده كات و وه كو بلی "ئای دنیا، براش له برا نا پرسیت؟" به و ئاوردانه وه ی ئیمه ئه و دلنیا بوو ئیمه به گومانین و نایناسین بۆیه ئه و زیاتر سه رنجی ده دا تا دووركه وتینه وه، سێجار ئاورمان لیدایه وه پاشان چوینه سه رئاو سه تله كه مان پرکردو به نزیکي ئه ودا گه رپینه وه، زۆر پیده چوو مامۆستا حه مید بیته، لیتمانپرسی "ئه ری تو مامۆستا حه مید نیت؟" وتی: "به لئ برا به ره وه للا بۆچی نامناسن؟"

داوای لیووردنمان لیکرد ئاوه کانمان برد به تالمانکردو داوامانکرد،
ئەویش سەتلیک هەلگریت و بەدواماندا بیت، بەلکو دوو سە قسە ی لەگەل
بکەین تا ئیمە گەراینه وە ئەویش سەتلیکی گرتبوو بە دەستە وە بەدواماندا
هات، دوور بە دوور هەندیک پرسیارمان لیکرد وتی: "لەسەر کۆمەلە گیراوم،
لەهەئەیی کەرکوک هەر کوشتوویمان، ئەوەیی بەمن کراوە هەر منم ماوم،
لێمانپرسی: "باشە وەزعی مالیەت چۆنە؟" وتی: "پارەیی جگەرەییە کەم
پێننیه، بردمان بەدزییە وە شتیکمان کردە گیرفانی و ئاگادارمانکرد لە پێی
برادەرەکانی (ق ۳) وە ئاگاداری وەزعی خۆیمان بکات هەرچەندە لەسەر
وەزعی خۆی قسە ی بۆ کردین، بەلام هەر دوو دل بووین کە مامۆستا
حەمید بیت، ئاوا گوشرابوو هەر بەو مرقۆقە ی جارێ نە دەچوو ناسینە وە ی
ئاسان نە بوو. ئەو تیکۆشەرە پێشمەرگەییە ی سەر ئەنجام لە شاخ گیانی
بەخاکی کوردستان سپارد.

ئازاردانى بە كۆمەل

لەسالى (۱۹۷۹) كە نيوانى ئىران و عىراق خراب تىكچوو شىعەكانى نەجەف و كەربەلاو باشوورو ناوہ پراست كە وتبوونە جموجول دژى عىراق، ھەر بۆيە عىراقىش بە پراست و بە چە پىدا خەلكى لىدەگرتن، پۆل پۆل سەرنگون دەكران، لەلاى ئىمە (م ۱-) ھەبوو پىشوو تر زىندانىترى تىدابوو بە تالىانكردو بە لىشاو شىعەيان دەھىناو فرىيان دەدانە (م ۱-) ھوہ زۆرىيە ئەوانەى دەگىران لە (۱۸) سال بەرەو خواربوون زۆريان لىدەدان مندالبوون ھاواريان ھەموو زىندانى دەگرتەوہ جل لە بەرياندا نەمابوو، تىياندا ھەبوو پروت پروت ببووہ و زۆر جار دىمەنى گورگم دەھاتە بەرچا و چۆن لە زستاندا شالاوى برسيتى دەبردە ناو مىگەلە مەرەوہ، ئەو ئەمنانەش ئاوا شالاويان بۆ دەبردن بە كۆمەل داركاريان دەكرن لىدانى و ھەا مرؤف خۆى پىناگىرەت لى نەيەتە جواب، بەلام ئىمەى بىدەسەلات ھىچ شتىكىمان لە دەست نەدەھات، لەوہ زياتر بەدزىيەوہ بىجامەو كراس و شتى زيادەى خۆمان بۆ دەناردن و ھاوكارى جىيە جىكردى و رەدە پىويستىمان دەكرن و دىمەنى و امان ھەر بەقەسابخانە دەھاتە بەرچا، خەلكى تەپرو وشك پىكەوہ دەستووتا، خۆيان دەيانوت: "كارەبا زۆر بەكار دەھىنين ھەلواسىنى پانكە، پەلاماردانى ناشەرىفانەى مندال ئازاردان و لىدانى ئەم شىعەنە، چونكە زۆر بوون ھەر بە كۆمەل و لە بەرچاوى يەكتىرى لىياندەدان بۆ ئەوہى ھەموويان بىروخىن دىمەنىكى و ھەيان ھەبوو ھىچ مرؤفنىكى خاوەن وىژدان خۆى پىزانە دەگىرا.

دۆستىكى بەسراویم ھەبوو بەناوى عەواد، زۆر جار سەرگوزەشتەى خۆمان و مىللەتەكەمان بۆ يەكتىرى دەگىرايەوہ ئەو و ھەكو مرؤفنىكى شۆر شگىرەى زولم لىكراوى عەرەب و منىش و ھەكو كوردىكى بىبەش لەژيانى مرؤفايەتى.

جارتىكيان زۆر قول چووینە ناو كىشەكانەوہو لە عەوادم پرسى ھەندىكم بۆ باس بكە لەو شىئوہ ئازاردانانەى بىنيووتە، ئەویش وتى: "جۆرەھا ئازاردانان ھەيەكە مرؤف بەخەيالیدا نايت، و ھەكو ئەوہى پۆژىك بردمیان بۆ شوپىنىك بە كورسىيەكى جىگىركراوہو توند توند شەتە كياندام و پاك پاك سەريان تاشىم نەمدەزانى بۆچى و ھەا رەپ دايانبەستووم راستە توند بەستەكە ئازارى ھەبوو، بەلام نەمزانى چى لەدواوہى كاتىك مخابەرەتەكە دايبەستم و رۆبى ھەستمكرد دلۆپ دلۆپ ئاو دەدات لەتەپلى سەرم زۆر بەھەندم نەزانى وتم ئەگەر و ھەبايىت من مەمنونم.

ئاو دَلۆپ دَلۆپ تا دههات دهنگی پهیدا دهکرد وهه‌های لیتهات
سه‌رنجمر اکیٚشیت و رده‌ورده بوو به‌شتیکی دهروونی دهنگی گه‌وره ده‌بوو
هه‌ر دههات سه‌دای گه‌وره‌تر ده‌بوو دوو چاری نه‌خۆشی دهروونی کردم
سه‌دای له‌تۆپ گه‌وره‌تر ده‌بوو هارو شیتی کردم سه‌د خۆزیا گولله‌یه‌کیان
پیوه ده‌نام و بزگارم ده‌بوو بپروا بکه سه‌د جار مردم و زیندوو بوومه‌وه
هاوارم لیته‌لسا پر به‌دهم هاوار محمه‌د هاوار محمه‌د هاوار عه‌لی هاوار
عه‌باس هاوار مرۆف، هیچی سوودی نه‌بوو هیچ که‌سیک نه‌هات به‌ده‌نگمه‌وه
میشکم ته‌قی، چاوه‌کانم ده‌رده‌په‌پی و وه‌ختبوو بته‌قین، به‌لام هیچ نه‌ده‌کراو
نه‌مده‌توانی تاکه جاریک له‌و دَلۆپه ئاوه خۆم بپاریزم وه‌ها دایان به‌ستبووم
پاست له‌ناوه‌پاستی سه‌رمی ده‌دا هۆشم له‌خۆم نه‌ما کاتیک چاومکرده‌وه
له‌زیندانیکدا ته‌نها فریتر اوم."

ئىۋاراننىڭ لەبەردەمى تەلەفزيۇنەكە دانىشتىبوم

ئىۋاران پاش نانخواردن لەسەرەۋەي (۳م) تەلەفزيۇن نەبوو بەناچارى دەپۇيشتىم بۇ قاتى ژىرەۋە بۇ سەيرکردنى تەلەفزيۇن و زەنگيانە و نەخشەكەم لەگەل خۇم دەبرد بۇئەۋەي بەپال سەيرکردنەۋە ھەندىك شت بچنم، چووبوومە ناو قولايى زنجىرەي ھەلقەكانى شانۇگەرى (سارى و رىمە) ەۋە دوو پۇلىس بەتۇپەلىك كلىلەۋە لەدەرگاي (۳م) يان داو ناوى منيان بەدەستەۋە بوو وتيان: "خۇت ئامادە بکە وەرە دەرەۋە" ھەموو خەلكى شلەژان كات (۱۱)ى شەو بوو خۇشم ھەستم نەدەکرد شتىكم كىرديت لەۋە زياتر ناۋبەناۋ بەخەيالمدادەھات يەككى نوي بگيريت و خوى پىننەگيريت و ناومان بەيىت چەندى بىرم لىكرەۋە، نەمزانى چى روويداۋە.

كاتىك گەياندىمانە ژوورى ئەمنەكان (فەلاح) كە لاسارتىن ئەمنى ئەبوغرىب بوو دانم لىدەكروشت بۇ رۇژىك ئازادىم و دەستم لىيگىرىت، دانىشتىبوو دەستى لەچەكەجەكەدا بوو پىدەچوو تەسجىل سازىكات بۇ تۇمارکردنى قسەكانم، چونكە لەگەل يەكەم پرسىارىدا چركەي دادانەۋەي دوگمەي تەسجىلەكە ھات و دەستى دەرھىتا.

پ- ناوت چىيە؟

و- ەلى.

پ- خەلكى كوئى؟

و- سلىمانى.

پ- خويندەۋارىت؟

و- نىمە.

پ- چەند نامەي جەلال تالەبانىت بۇ ھاتوۋە؟

و- زۇر.

پ- لەكوئىن؟

و- لاي تۇ دامناون.

پ- ئه وه قه شمه ری ده که یته؟

و- به لئ، بو؟

ئهی ئیوه ناهیلن به ئاسمانیشدا هه وای ساغمان بو بیت جا ئه گهر
نامه ی جه لال تاله بانی بیت تو ده زانیت ئه گهر تو نه مده یته کی ده توانیت
بو مبهیتیت؟

پ- بو نویتناکه یته؟

و- (هیچ له سه ری نه رویشتم) ئهی تو بو نویتناکه یته؟

نه یده زانی پرسیاره کان چون بکات وتی: "ئه گهر چووین جیگا که ت
که پراین روژنامه و شتی نهیتی تیدا بوو؟" وتم: "ئه وسا چی ده که ن بیکه ن."

وتی: "چه قوت له کوئی شار دوته وه؟" وتم: "ته نها چه قوله یه کم هه یه بو
پیا زپاک کردن ئه ویش ژماره تان گرتوو ه و نوکه که شتان شکاندوو ه."

وتی: "کنی تر تان زیندانه له برا و که ست؟" وتم: "کوریکی برا زام به ناوی
عوسمان عه بدولر ه حمان (د. مارف)" وتی: "له کوئی ه؟" وتم: "له موسل به شی
خنکاندن."

دیار بو و هه موو بانگ کردنه که بو ئه م خاله یان بو، به لام بو ئه وه ی هه ستی
پینه که م هه ره شه ی لیکردم و ناردمی بو ناو زیندانیکی ته نیایی که پیدیه و ترا
(مه حجه ر) له و لاشه وه خوشیان چوو بوون هه رچی قه ره ویله و جیگا و بانی
خوم و دراوسیکانم که پابوون هیچ شتیکی ئه و تو یان نه دو زییه وه، هاتنه وه
به ریاندام و گه رامه وه شوینه که ی خوم.

سەرەخۆشی نەینى

لهكارگه دهگه رامةوه بۆ شوينى خۆم له ريگا تووشى برادهران بووم
نزيكبوونه وهيان له پوژان جيا بوو زور نهرم ده دووان و دليانده دامه وه، به لام
نهيان ده دركاند، چيبه و چى بهرگوييان كه وتوه.

كاك عومه رى سه يد عه لى وتى: "ئه رى كاك عه لى عوسمانى برازات
هر له موسله؟" ئه م پرسياره له گه ل ئه وهى له ئاخري ليكولينه وهى شه وى
ئيداره ي زيندان يه كده گرنه وه بويه داوام كرد راستى مه به ستم پى بلين وتيان:
"چى بشارينه وه يه ك توپ مارقى برازات ئيعدام كراوه، خۆت خۆش ئه وه
به ره مه مى خه بات و ماندويه تى ئيوه يه و قوربانى پرزگارى گه له كه مانه".

له كاتيكدا ئه م هه واليهيان دامى تازه عومه رى برا گه وره ي د. مارق
له زيندانى هه ئيه ي كه ركوك ئازادكرا بوو، چهند ساليك تينه په ريبوو به سه ر
شه يد بوونى كاكه عه بدولر حمان و غه ريبى برازامدا.

وتم: "برايه ئيوه و تيكراى تيكوشه رانى گه له كه مان خۆش و ئه ركينكى
پيروزه و ليينه شيمان نين."

کۆستیگی گەرەمان کەوت

یەکیتمی نیشتمانی لەدەرەوێ جەمۆجۆلیکی زۆری کردبوو بۆئەوێ ئیمە لەزینداندا ئازاد بکات، یان لائیکەمی گیانمان بپاریزیت هەر بۆیەش هانایان بردبوو بەر زۆر ریکخراوی سیاسی و پیشەیی لەدەرەوێ، داوایان لەزۆر سەرۆک وەزیران و سەرۆک کۆمار کردبوو ناوی هەموومانیان بلاوکردووە بۆ ئەوێ ئێ و ریکخراوە سیاسی و پیشەییانە نامەیی داوای ئازادکردنمان بۆ بەغدا بنێرن.

بەسەدان نامە پووێکرده بەندیخانەیی ئەبوغریب ئەگەرچی یەک گونیهی گەرە لەمەکتەبەیی (أحكام خاصة) دا بوو تاکە دانەیهکیان کارپینەکردو نیشانی خۆشانیان نەدا.

هیواو برۆایەکی زۆرمان بەهاتنی جۆرج حەبەش هەبوو بۆ عێراق بتوانیت شتیتمان بۆ بکات و هاوڕیکانی ژووری خنکاندنمان بۆ بهینیتە دەرەوێ، بەلام ئەو هیواپەش پووکیاوەو خالە شەهاب رابەری لەسەرخوای بەویژدانی جەماورەیی خاوەن بیروبرۆای شۆرشگیرانەیی کۆمەلەو هاوڕیتی وشیارو لیزان و زاناو پاراو بەهەموو پۆشنگیری سیاسی ئابووری و کۆمەلایەتی و ئەدەبی، چاوەترسی وەک جەعفەر عەبدولواحیدو کریکاری بازووەلکراوی خۆنەویستی دەم بەخەندەیی وشیارو وەکۆ ئەنۆەر زۆراب لەچرکەو کاتی خنکاندنمان بوو لەکوردستان و لەدەرەوێ لەدلی هاوڕیکانمان و لەدلی جەماورەیی کوردستانمان دەژیان، رژیم ئەم راستیەیی چاک چاک دەزانی، بۆیە ویستی هەنگاوێک بەهویت کە بزوتنەوێ شۆرشگیرانەیی گەلەکەمان بەوێ لەناو بیات ئەویش ئەوێ بوو پەلە بکات لەخنکاندننی خالە شەهاب و جەعفەر و ئەنۆەر.

ئێوارەیی ۱۹۷۶/۱۱/۲۱/۲۰ لەحەوشەیی (م) ۳) لەگەل کاکە عەبەیی هونەرماندو کاک عوسمانی نانهوا هاتوچۆمان دەکردو باسوخواسمان لەسەر رابوردووی خالە و جەعفەر و ئەنۆەر بوو، چونکە بەیانی زوو ناردبوونیان دارای شیخ نوری و فەرەیدون چووبوون بۆ لایان کە ئەوێ نیشانەیی ئەوێ بوو کاتی خنکاندن نزیکە بەپیتی قەسەیی ئەو زیندانیانەیی پیش ئیمەش لە (م) ۳) یە بوون کاتی خەلک خنکاندن لەدنیا تاریکبوونی ئێواران و لە تاریک و پرونی بەیانماندا، ئیمە هەمیشە خۆمان بەزەنگیانە چینیەوێ خەریکەکرد، چونکە ریکگای خۆیندنەوێ شتی چاک کەم بوو، بەلام ئەو ئێوارەیی دەستمان لەهیچ شتیکی نەدا هەر هەستمان رادەگرت بۆ ئەوێ بزانی چوێ دەبیستین، چونکە وەکۆ دەیانگێرایەوێ ئێواران لەکاتژمیر

شەش و بەیانینیش تاریک و پوون خەلکی لەداردەدەن و سەدای ساجەکان دەگات لەکاتی بەیەکداداندا.

دنیا تاریکبوو بوو خەلکی کەم لەحەوشەکەمان بوون ئیمە هەر هاتوچۆمان دەکرد لەپریکدا زرمەیی ساجەکە هات چەند چرکە یەکیتر وەستا چاریکیتر لێیدا یەو، ئیمەش وەستاین هەستمان راگرت چاریکیتریش سەدای هات بەو هەدا دنیابووین کە ئەو (٣) پۆلە دلسۆزە کە لەپیاوانی میژوو لەلایەن جەلادەکانەو خنکیندران و دلە مەزنە پر لەخۆشەو یستییه کە ی مروڤایە تییان لەلیدان خرا.

نەماندەزانی پیش خنکاندن چیان نامۆژگاری بو ناردووین، بەلام دنیابووین زۆر بەو رەو پالەوان و بیناک بوون لەبەر دەمی کات و ساتی ناخرین کۆچیاندا.

بەیانێ فەرەیدون و دارا گەرانەو بو ناومان و هەوایی خنکاندنێ برادەرانیان راگەیاندا نامۆژگارییە بەنرخەکانی ئەو سێ کە لەپیاو یان هینابۆو بو هاوڕینیان، بەلام لەبەر سەختی بارودۆخی زیندان بلاویان نەکردەو، جیگای داخە داوی ئەو هەموو سالی تێپەری بەسەر ئەو کۆستە کە وتوو هەماندا ئەو نامۆژگارییە بەنرخانەو هەلوێستی بیویئەیی ئەو سێ سەرکردە مەزنەمان لەبەر دەستدا نییە، تا تۆماری بکەین هەرچەندە نامەشم بو کاک دارا نارد بۆم بنووسیتەو و بۆم بنیریت، بەلام تاکو ئەم کاتەش بە دەستم نەگەیشت داوای بوردن دەکەم لەو بۆشایییە گەورەییە ناو کتیبەکە.

زۆر بەداخەو کاکە دارۆش پاشبوونی بەلنپرسراو و کارکردنێکی دلسۆزانە ئەویش دلە مەزنەکە ی لەلیدان کەوت و ئیمەش تا ئەم ساتەو هەختە شتی کمان دەستگیر نەبوو.

بەيوەندى ئىمە و گروپە سىياسىيەكانى ناو زىندان

ئەو گروپ و پارت و پىكخراوہ سىياسىيەكانى ھەبوون ئەمانەبوون:

۱. پارتى ديموكراتى كوردستانى عىراق.

۲. كۆمەلەى رەنجدەرانى كوردستانى عىراق.

۳. پارتى بەعسى سەر بەسوريا.

۴. بزووتنەوہى عەرەبى سۆشئالىست.

۵. قەومىيە عەرەبىيەكان.

۶. پارتى كۆمۇنىستى عىراق (ق.م)

۷. پارتى كۆمۇنىستى عىراق (ل.م)

۸. ماسۆنى.

۹. بەھائى.

۱۰. دەعوەو پاسۆك.

لەكاتىكدا ئىمە كەوتىنە زىندانى ئەبوغرىب وردەوردە چالاكى پىشمەرگانە دەردەكەوت، ھاموشۆى خەلكى لەزۆربەى ناوچەكانى كوردستانەوہ بۆ لای زىندانىيەكان دەكراو ھەوالەكانى حەفتە دەگەبىيە بەردەستى ھاوہلەكان و زۆربەى لای ئىمە كۆدەبوونەوہ. بۆ ئىمە جىنگاى شانازىيەكى زۆر بوو ھاوپىكانى دەستپىشكەربوون لەھەلگىرسانەوہى شۆپش لەكوردستان. ئىمە بەھۆى ئەوہى ژمارەمان زۆر بو و نوئى ھاتبووين بۆ زىندان و زۆر پىك و تەبا بووين، سىخوپرەكانى سەر بەئىدارە، ھەوالەكانى ناو زىندانىيان دەگەياندە ئەمنەكان، وردەوردە ئىدارەى زىندان كەوتبوونە پالەپەستۆ دروستكردن لەسەر زىندان جارجار پرۆژەى رووخان و قۆرم پىكردەنەوہى بەدناوكردنىيان دەھىنايە پىشەوہ.

ھەوالى ناوچە جۆربەجۆرەكانى كوردستان چەند دەنگى زىاتر بوايە، لەزىنداندا كارى پىچەوانەى دەكردە سەر ئىمە، ھاوپىكانى ئىمە زۆر چالاكانە دەچوونە ناو پارت و پىكخراوہ سىياسىيەكان و ھەولى دروستكردنى بەكىتى كارى زىندانىيان دەدا، لەكاتىكدا ئەمنەكان پرۆژەيەكەى بەدناويان

داده به زانند براده رانمان دهستپیشخه رییان ده کردو وه لامی خیراو به په له یان
روونده کرده وه بقئه وهی زیندانی دوو چاری هه له نه بیت له وه لامدانه وهی
پروژه که ی ئیداره و ئه من.

له ئه نجامی چاک بیر کردنه وه و رهفتار کردن وه های لیتهاتبوو ئاسایی هه ر
هه والیک له ئیداره ی زیندانه وه بلا و بکرایه ته وه، هه موو لایه نه کان پرس و
رایان له پیشه وه به ها و پئیانی ئیمه ده کردو بوو بووین به جینگای پرس و
رایان و بروای تیکر رایان.

هەندى ھەوالى دلتەزىن

جەمال شەرىف يەكەن بۇ لەزىندانىيەكان كە ئىدارەى زىندان جارجارە بانگيان دەکردو قسەيان بۇ دەکردو دەيانويست بيخەنە تۆرى خۆيانەوہو بەكارى بەيتن بۇ كۆکردنەوہى ھەوال و دەنگوباس لەسەر جموجۆلى سياسىيەكانى ناو زىندان، ئەويش بەھەمانشئوہ دەيويست سوود لەزانينى ھەوال وەرېگريت.

ئەوہندە بەئاشكرا ھەوال و دەنگوباسى دەرەوہى زىندانى بلاودەکردەوہو سلى لەئىدارەى زىندان نەدەکردەوہ، بووبوو بەھوى ئەوہى زىندانىيە سياسىيەكان سل لەھاموشوى بکەنەوہ.

زۆر دەھاتە لای من لە دوو سەرەوہ خۆى لە من بەنزىك دەزانى:

۱. دۆست و ناسياوى كاك عەلى عەسكەرى بوو زۆرى خۆشەويست.

۲. من ماوہيەكى زۆر لەچەمچەمال و دەورووبەرى كارى رامياريم كەردبو و چاك دەيناسيم و برواى تەواوى پيم ھەبوو، ھەر بۆيە ھەميشە ھەوالەكانى رۆزانى ھاتنى كەسوكارى زىندانىيانى دەدامى و ھيچ لىنى ناپرسيم من چى دەزانم، چونكە سەرەتا ھەندىك شتى لىپرسيم وەلاممدايەوہ كە من كەس نايت بۇ لام و خۆشم پرسىيار ناكەم و پەيوەندى و شتم بەكەسەوہ نىيە بۆيە چاوەرپى تۆ دەكەم كە ھەوالەكانم بۇ بەيتىت و لەھەموو كەس بۇ من چاكترى جىگاي بروايت ئەوہ وەھايكەردبوو پاش مواجە جەمال خىزا دەھاتە لام و چى بىستبووى دەى گىرايەوہ بۆم.

زۆر جار ھەندىك لەھاورپىكانم و ھەندىك زىندانىترىش ئاگادارىان دەكردم، كە لەجەمال وشىيارىم، چونكە ھاموشوى ئىدارەى زىندان دەكات و رىزى لىدەگىريت، ئەو ئامۆزگارىيانەى خەلك و ھاورپىيان وەھاي كەردبوو تەنيا قسەم لىوہردەگرت و ھەرگىز قسەيەك لەدەم دەرنەدەچوو جىگاي مەترسى بيت.

رۆزىكيان دواى سەرژمىرى (مەستار) و رۆيشتنەوہى كەسوكار چوومە حەوشەكەو ھەندىك ھاموشۆم كەردو ھەر لەخۆمەوہ پەژارە داىگرتبووم، سەرنجم دا جەمال بەرەو لای من دىت، بەلام دەموچاويكى زۆر گرزو ناشىرىنى ھەبوو، وەكو جارەن نەبوو دەمبەخەندەو روى گەش نەبوو وەكو جارەن كە دەھات بۇ لام، ھەر چەندە بىرمكردەوہ مەتەلەكەم

بۆ هەلنەهات، سلاویکرد زۆر بیزار بوو لام سەیر بوو دەمزانى جەمال
پەژارە بۆ کورد ناخوات، بەلام خۆ هیوا یە تیشی ئەو بوو هەوال کۆبکاتەو و
بلاویبکاتەو ئەى چى پوویداو وەها بێدەنگە؟

نەیدەو یست هیچ قسە بکات قەدەریک بوو بەیەکەو پیا سەمان دەکرد
دلى زۆر پربوو بوو، دەویست بگری وامههستکرد کهسیکی مردبیت،
ئەو هی بۆی نەدەچووم ئەو بوو بۆ کورد بگری بۆیە پیموت: "بۆچی
وەها دلت پره هەرچی بوو بوو، تکایە بۆم باس بکە با منیش بەشداری
پەژارەت بيم؟"

بەدەنگیکی باش دەر نەچو وە وتی: "کورد نەگبەتە هەرگیز پەند
لەرابوردووی خۆی وەر ناگریت هەر بۆیە پاش بە فیرۆدانی خوینی چەندان
پۆلەى قارەمانى رەنج بەخەسار هیچ بەهیچ ناکات."

دلى منیشی سەغله تتر کرد، تکامکرد پەلە بکات لە پووداوەکەو بۆم
باس بکات وتی: "برا هەوالەکانی ئەمرو ناخۆشەو وادەگە یە نیت هیتیکی
پیشمەرگەى ناوچەى سۆران پوو یانکردۆتە ناوچەى بادینان بە نیازی
هیتانی چەک لە سنووری سوریا بۆئەو هی بیدەنە پیشمەرگەو خەلک تا
بەرگری بکەن لە پراگۆیزانی بە زۆری خەلکی گوندەکانی کوردستان، بەلام
نەگە بەتیبە کە دیسان کوردی گردۆتەو و لە ناوخیاندا بوو بە شەر
لە ناوچەى هەکاری و لەنیوانی برایانی پارتی و یە کیتیدا، کە بوو بە هۆی
تیدا چوونی زیاتر لە (۷۰۰) پیشمەرگەى سەر بە یە کیتی، شەهید بوون و
بەدیگیان و پوو خان و تە سلیمبوونەو هی خەلکیکی زۆر لەو هیزە بە پژیمی
عیراق و تاک و تەراش گەراونەتەو ناوچەى سۆران، وتی: "دەنگ هەیه
عەلى عەسکەرى و دکتۆر خالیدو حسین بابە شیخ و کۆمەلنکی زۆری تری
کادرو ئەندامانی سەر کردایەتی یە کیتی نیشتمانی لەوانە نازاد هەوارمی و
ملازم عومەر و شیخ عەلى (خولە کەشکۆل) و حامدی حاجی غالى باس
دەکەن کە گیراون."

ئەم هەوالە لەو شوینەدا زۆر کاری تیکردم و کاتیک بلاویش بۆو
خۆل و دۆ بوو دەکرا بەسەر تیکرای ئەو کوردانەى دلایان بە کورد دەسوتاو
تیکرا نەفرەتیان لە شەرى براکوژی دەکرد.

هه‌والێکی درۆ

هه‌ر له‌زینداندا بووین هه‌موو کاتژمێر چواری ئیواران رادیۆکه‌م ده‌گرت به‌ده‌سته‌وه‌و ده‌چومه‌ بن سێبهری هه‌وشه‌که‌و له‌نده‌نم ده‌گرت، زیاتر ویلی ئه‌و هه‌والانه‌ بووین په‌یوه‌ندیان به‌بزووتنه‌وه‌ی کورده‌وه‌ هه‌بوو.

ورده‌ورده‌ خه‌ریکی زه‌نگیانه‌ چنن بووم، چاره‌پرسی (عالم زه‌هیره) بووم له‌پریکدا هه‌والێکی بلاوکرده‌وه‌ که‌ گوایه‌ جه‌لال تاله‌بانی کوژراوه‌و ئه‌و سه‌رده‌مه‌ بزووتنه‌وه‌ی شوێرشیگێرانی کوردستان پاش هه‌ره‌سه‌که‌ خه‌ریکبوو ده‌بوژایه‌وه‌، خه‌لکانی چالاکي وه‌کو مام جه‌لالیش به‌شتیکی زۆر پێویستی بزووتنه‌وه‌که‌ ده‌زاندران، هه‌ر بۆیه‌ جیگای هیواو برۆای گه‌وره‌ی ئیمه‌ بوو، پیمانوابوو ئه‌گه‌ر ئه‌و کوژرابێت بۆ ماوه‌یه‌کی چاک بزووتنه‌وه‌که‌مان رێکخستنی دواکه‌ویت، چونکه‌ به‌راستی و هه‌روه‌هاش بوو پاش هه‌ره‌س مام جه‌لال له‌ده‌ره‌وه‌ به‌هاوکاری تیکۆشه‌رانتری کورد به‌گشتی ده‌وری چاکی ده‌گێراو تاکه‌ کوردی بزۆزی رامیاری و دبلۆماسی ئه‌و ده‌مه‌ی کورد بوو که‌ تیده‌کوژشا بۆ هه‌لسانه‌وه‌و نوێکردنه‌وه‌ی شوێرش له‌ناو کاری رێکخراوه‌که‌ی و له‌ناو جه‌ماوه‌ریشدا پاش هه‌ره‌س خه‌لکیان به‌وه‌ به‌هێز ده‌کرده‌وه‌ که‌ مام جه‌لال ده‌گه‌رێته‌وه‌و شوێرش ده‌ستپیده‌که‌ینه‌وه‌.

له‌هه‌مانکاتدا له‌زیندانی‌ش خه‌لیکی زۆر برۆایان وه‌ها بوو مادام مام جه‌لال وه‌کو سه‌رکرده‌یه‌کی دنیا‌دیده‌ی کورد ماوه‌ له‌ده‌ره‌وه‌ ده‌توانی‌ت رۆلی چاک بگێریت له‌گه‌شه‌پیدانه‌وه‌ی شوێرشی نوێ، بۆیه‌ ئه‌و هه‌واله‌ی رادیۆی له‌نده‌ن کاری ده‌روونی زۆری کرده‌ سه‌ر ئیمه‌ به‌تایبه‌تی و خه‌لکی به‌گشتی، به‌لام شه‌و و رۆژیک دواي هه‌واله‌که‌ که‌ هه‌رچی رادیۆی عه‌ره‌بی و فارسی و تورکی هه‌بوو گرتمان تا بۆمان ده‌رکه‌وت هه‌والێکی ناراست و پرۆپاگه‌نده‌ی ناحه‌زان بوو.

هه‌والی کۆچی دوابی (ماوتسی تۆنگ)

له‌و ماوه‌یه‌دا چه‌ندان هه‌والی یه‌ک له‌دوابی یه‌کی ناخۆش ناخۆشمان به‌رگۆی ده‌که‌وت، کاری گه‌وه‌ری ده‌کرده‌ سه‌ر باری ده‌روونیمان و ماوه‌یه‌کی چاک په‌ژاره‌مان ده‌چیژت، له‌هه‌مان سیبه‌ری دیواری هه‌وشه‌ی (م ۳) دا بووین که هه‌والی کۆچی دوابی سه‌رکرده‌ی شوپشگیزی گه‌لی چینی (ماوتسی تۆنگ) مان به‌رگۆی که‌وت، ئه‌م هه‌واله‌ش هه‌رچه‌نده‌ کاره‌ساتی گه‌لی چینی بوو په‌ژاره‌که‌شی تاییه‌ته‌ به‌خۆیان، به‌لام وه‌کو مامۆستایه‌کی تیکۆشه‌ری شوپشگی جیهانی کاری خۆشی هه‌بوو له‌سه‌ر ئیمه‌و په‌ژاره‌ی به‌ئیمه‌ش به‌خشی.

هیوا و هه‌والیکی پوکاوه

پادیۆکان باسیان ده‌کرد که سه‌رکرده‌ی ریکخراوی به‌ره‌ی گه‌لی فه‌له‌ستینی جۆرج هه‌به‌ش سه‌ردانی به‌غدا ده‌کات، هاوپتیگان زۆر خۆشحال بوون، چونکه‌ نیوانی ریکخراوی فه‌له‌ستینی و سه‌رکرده‌کانی له‌گه‌ل سه‌رکرده‌و بزووتنه‌وه‌ی کورد په‌یوه‌ندییه‌کی میژوویی خۆی هه‌بوو ئیمه‌ له‌هه‌موو کۆبوونه‌وه‌و نووسین و باسیکدا کیشه‌ی فه‌له‌ستین و گه‌لی عه‌ره‌بی و ریکخراوی فه‌له‌ستینیمان پیش کیشه‌ی خۆمان ده‌هینایه‌ گۆپی و وه‌کو کیشه‌ی خۆمان سه‌یرمان ده‌کرد پینشانابوو عه‌ره‌به‌کانیش وه‌ها سه‌یری کیشه‌ی شوپشگیزی گه‌لی کوردستان ده‌که‌ن، هه‌ربۆیه‌ پیمان وه‌هابوو که جۆرج هه‌به‌ش په‌نگه‌ هاتنه‌که‌ی به‌شی زۆری بۆ بزگارکردنی خاله‌ و جه‌عه‌ر و ئه‌نوه‌ر بیت، چه‌ند پۆژیک له‌خۆشی ئازادکردنی هاوپتیگانمان له‌ژووری خنکاندن شوینمان به‌خۆمان نه‌ده‌گرت، به‌لام ئه‌و هه‌واله‌ و ئه‌و هیوایه‌ پوکایه‌وه‌.

ھەندىگ دەمەتەقەي زىندان

خەلكىكى يەكجار زۆر لەپاش نەمانى ھىزى پىتشمەرگە، پاش ھەرەسى
بزوتتە ھەي گەلەكەمان بەبىيانووى جۆراوجۆر گىرابوون، ئەگەرچى
زۆربەي ئەو خەلكانە كورد پەرۋەربوون، بەلام بەلگەي بوونى رىكخستن
يان چەكداريان بەدەستە ھەدەستە ھەدەستە، تەنيا بەگومان و لەبەرئە ھەي
نەبووبوون بە بەعسى و ناوى خۇيان نەنووسى بوو بەعەرەب و رازىنەبوون
لەلىستى نەتە ھەي عەرەبدا ناويان بنووسن، بۆيە ھەريەكەيان بەكۆمەل
بىريارى ھەتاھەتاييان بەسەردا دابوون، ئەوئەندە ترساندبوويانن بەئاسانى
قسەيان نەدەكرد لەسەر ھەزەي خۇشيان، لەو زياتر پاكانەيان بۇ پاكى و
بىگوناهى خۇيان دەكرد.

ئىمە لەگەل ئەو ھەي دووچارى زىندان بووين كىتەكەشمان بەئاشكرا
دىاربوو لەسەر كىتەكەي رىزگارى نىشتمانە، خەلكى زىندان چاك دەيانزانى
ئىدارەي زىندان چۆن تەنگمان پىنھەلدەچنىت، ھەندىكىشمان لەشۇرشى
پىشوش ناسراوبووين، لەگەل ئەوئەشدا نەياندەوئىرا رازى دەروونى
خۇيانمان بۇ باس بىكەن، ئاسانىش نەبوو بتوانىت سەرنجى كەسىك
پاكىشيت كە بتوانىت دلى خۇيت بۇ بىكاتە ھە.

سەعدوللا دووشیوانی

خەلکی گوندی دووشیوانی ناو قولایی شیۆه سووری بناری خالخالانە و ھەر بەبنەمالەش ژیانیان لەلادیدا بەکاری کشتوکالەو ە بردۆتەسەر، خوشی فیزی کەژی سەر بەرزی خالخالان و شەوشەوینی مەر و شەونخونی بوو، جگە لەوہی ھەر لەمنداڵیہو ە دوو چاری ناکۆکی و دوژمنکاری عەشایەری بوو بوو، ئەوہش ئەو ەندەیتەر و تووریای کردبوو، بەھۆی ئەوہی من ماوہیەکی چاک بەرپرسیاریتی پیشمەرگەم لەناوچەکەیاندا پیسپێردرابوو، ئەویش ناسیاوی کۆنی ھەبوو لەدەرەو ەو منیش گوندیم وەکو خۆی، بەلاشییەو ە و ھابوو کۆری لادییەکان درەنگتر شیایوی گۆرانن، بەباریکیترا لەرووی بیروباو ەو ە بەھۆی ئەوہی ئاستی خویندەواریان نزمە ھەر ئەوہش دەبیت بەھۆی ئەوہی زیاتر بتوانیت برۆای پیکریت.

ئەو منیشی بەلادییسی دەزانی بۆیە زۆر جار دەرگای ھەمانەکە ی بۆ دەرکەرمەو ەو ە ھەرچی کیشە تاییبەتیەکانی خوشیان ھەبوو بۆی دەگێرما ەو ە و ەکو روودا ەو.

پۆژیکیان پرسیاری ئەو ەم لیکرد کە لەسەرچی گیراویت و چەند حوکمدراویت؟ وتی: ”براگیان گوندەکە ی ئیمە لەسەر ووی شەقامی ریدار تەقتەقدا یە، شوینیکە لەشۆرشیی پیشوودا دەیان داستانی قارەمانانە ی ھیزی پیشمەرگە ی تیدا تۆمارکرا ە ھەر لەسەر ەتای شۆرشیی ئەیلولەو ە پیشمەرگە مان ھەبوو ەو کۆری ئازا ە تیکۆشەری چاکی تیدا ھەلکە و توو ەو شەھیدی زۆر ئازا ە لاسۆزمان بوون بەفیدای رزگاری گەل و نیشتمانە کە مان، ئەگەرچی شانبەشانی ئەوہش خەلکی خراپ و خۆفروش و دوژمن بەشۆرشیمان ھەن.

لەگوندەکە ماندا ناکۆکی عەشایەری تیدایە لەوانە ئیمەشی گرتۆتەو ە کە زۆر بەداخەو ە ھەندیکی ناپاک بۆ بردنەو ە ی گرەوی عەشایەری خویان کەلکیان لەبەرک و چەکی پیشمەرگایە تی و ەرگرتوو ە، ھەندیکجار دەستی دوژمنکارانە یان و ەشانوو ە ھەر لەو رینگایەو ە باوکی منیان بەردەستریژی گوللە داو ە، بەپەلە کپوزی رزگاری بوو ە، ھەموو جاریک لەرینگای دەزگاکانی شۆرشەو ە پینەو پەرو ی کیشە کە دەکرا، بەلام قەت چارەسەری بنەپە تی بۆ دانەرا، ئەو ە بوو لەئەنجامی ریککەوتنەکە ی جەزائیر گەلە کە مان بەچۆکدا ھات، ئەو سەردەمەش بەسەردەمی ترس و بیویژدانی ناو دەبرا، ئەوانە ی کاتی خۆی لەژیر سیبەری پیشمەرگایە تیدا ەو بەچەکی پیشمەرگەو ە ئیمە یان دەکوشت ھەلگەرانەو ە سەرخە تی بنچینە یی خویان و لەگەل کویتا

سیخوره‌کان راوی کوردیان ده‌کرد، ئەوه‌بوو به‌هۆی تیاچوونی باوکم و ئەوهی من بگیریم و (۲۰) سال بریاری زیندانی بدریت به‌سه‌رمداو دایکم و چوار براو خوشکم بیسه‌رپه‌رشت و سه‌رگه‌ردان ماونه‌ته‌وه‌و زیاتر له‌شه‌ش مانگه‌ لیره‌م، چاوم به‌که‌سیان نه‌که‌وتووه، چونکه‌ پاره‌ی ئەوه‌یان نییه‌ پیتیگه‌ نه‌ لام.

مام رهمه زان

مام رهمه زان ته مەنى خۆى دابوو له (٣٥) سال خەلكى گوندى مەله كان له ناوچهى خوشناوه تى بوو مرۆفئىكى دلپاكى نه خوئنده وارى گوندى بوو.

پىنوه هابوو پانى و خړى و دريژى زهوى و ئاسمان تەنيا ئەو بوشاييهى دەوروبەرى مەله كانەو بەس.

مام رهمه زان پوژ تا ئىواره و شهویش تا كاتى نووستن بەناو ژوورى ميمه كه دا دەسوراپه وه و گوئى بۆ ئەوه هەلده خست بزائيت كى باسى مەله كان و دەوروبەرى دهكات زۆرمان دەمانزانی مام رهمه زان زۆرى پىخۆشه كه باسى مەله كانى بۆ بكهيت له وهش پىي خوشتربوو يه كىك باسى ژيانه وهى پيشمه رگهى بۆ بكرديه.

دياربوو مام رهمه زان په يوه ندىيه كى توندوتولى هه بوو به پيشمه رگه وه، هه رچه نده زۆر جاريش دهيدر كاند كه پيشمه رگه يه تى نه كردوه، به لام جار جار دهوت: "تۆ بلىي ئەمجارهش كورد بتوانيت پيشمه رگه دروست بكاته وه جار يكيتر ئەشكهوت و لوته و دۆل و دهشت پاسه وانى كوردستانى تىداييت؟"

هه ناسهى هەلده كيشاو دهوت: "ئيمهى كورد ناتوانين بى بوونى پيشمه رگه شه رهفمان پاريزگارى بكهين له دهست دوژمنانى گه له كه مان، ئەگەر پيشمه رگه نه بيت دوژمن به سووك و ئاسانى ولاته كه مان له دهست دهرده يئيت و هه موومان ته فروتونا دهكات، ئاخ بلىم چى پوژگار و هه خراب هاتوته پيشه وه له شانسى ئيمه شوپشه كه مان كوتايى پيهات و ئەوهى من لىنده ترسام ئاخري هاته دى و ئەو پيشمه رگه جوانانه بالاي ولاتيان رازاند بۆ وه به جوانى و نازايه تى و فرىشتهى هيوه يته ربوون و له بهرچاو ونبوون، دوژمن و سه ربازه كانى كه وتنه ويزه مان و زۆر به ئاشكرا بيانوو يان پىده گرتين و ئاوها له مال و مندال دايان بربين، ئەوه تا يه كىكى وه كو من خاوهنى ههشت كچ و تەنيا يه ك كورم هه يه، ئەو ویش شهو تا به يانى دهستى له ملي مندا نه بوايه خهوى لىنه ده كهوت كه جىنگاى هيوای دواروژى من و داىكى و ههشت خوشكه كهى بوو."

مام رهمه زان ئەوه نده به سادەى قسهى بۆ ده كردم به زۆر ناچار ده بووم پرسيارى لىبكه م و بلىم: "له سه رچى گىراوييت؟"، هه ر كه ده مى هه له يئايه وه دوو كه لى بۆنكروژى جگه رهى له گه ل ده هاته دهره وه و بپروام كرد كه پياوئىكى زۆر بيتوانه.

سادەبىيەكەي وە ھابوو كاتىك ھەركەسىك لىي بېرسىايە مام رەمەزان
لەسەر چى گىراويت؟ يەكسەر پووئىتدەكردو دەيوت: ”ئەرى براگيان تو
بۆم باس بگە لەسەرچى منيان گرتووه؟»

زۆر جار دەھاتە لام و منىش سەرم لىدەدا دەيويست فىرى زەنگيانە
چىنن بىت بۆئەوھى بتوانىت پارەي پى پەيدابكات و بۆ مندالەكانى بنىرىتەوھ،
بەلام ھەرچەندى دەكرد سەرى لەنەخشەو چىنن دەرنەدەچوو، بۆيە من
زۆر ھاوکارىم دەكردو بوو بوو بەھوى ئەوھى نىوانمان توندوتولتر بىتت
لەھەندىك خەلكىتر.

پۆژىكيان باسى شۆرپشى پىشوومان كىردو جارىكىترىش باسى
ئازايەتى و چاوانەترسى و بەخشندەيى كورد، ھەر وھا ھاتىنە سەر ئەوھى كە
سەر لەنوي پىشمەرگە پەيدابۆتەوھ ئەمجارەيان پاش تاقىكردنەوھى زۆرى
ئەم شۆرپشەو بەكەلك وەرگرتن لەھەلەو كەموكوپى زۆرو زەبەندى ولاتى
خۆمان و گرتتەبەرى رىگەي خەباتىكى سەختى جەماوھى درىزەخايەن
دەتواندىت كوردستان ئازاد بكىت.

مام رەمەزان جزدانىكى زەنگيانەي بەدەستەوھ بوو خىرا خستىە لاوھو
دەمى داچەقاندو وتى: ”ئەوھ تو چى دەلىي كاك عەلى؟»

وتم: ”بەينى خۆمان بىت ئىستا پىشمەرگە لەدەوروبەرى بەرى
مەلەكان ھەيەو سلیمان بىرىژى خىزمتان لەو ناوھ دوژمن راودەكات، خىرا
ھەلسايە سەرىپى و وتى: ”كۆرە وانەلىي، و تم: ”بەسەرى خۆم بەراستەو
لەزۆر ناوچەتيرىش دەستەي سەرەتايى شۆرپش پەيدابوون و كۆمەلەش
دەستپىشخەرى كىردوھ.»

مام رەمەزان سوور ھەلگەرابوو زۆر دلخۆشبوو ترسام زياتر لەسەرى
بىرۆم، ھەردووكمان دووچارى ئازاردان بكات، بۆيە خاوبوومەوھ، تۆزىك
نزىكتر بوومەوھ وتى: ”كۆمەلەكەي چەمى رەزان كە مام جەلال بەمەكىنە
ھەلىدەھىنان؟”، و تم: ”نەخىر، مام رەمەزان ئەمە شتىكى نويەو جارى
لىيگەرى من پرسىارىكم ھەيە ھەر بۆ ئەوھش ئەمىرۆ ھاتووم كەمىك پەلە بگە
قسەم بۆ بگە ھەتا سىخوړەكان نەھاتوون، وتى: ”كاك عەلى فەرموو. و تم:
”مام رەمەزان دەمىكە دەمەوئىت لىت پىسم لەسەرچى گىراويت و چۆن؟”
قەوانەكەي بۆ منىش لىدايەوھ وتى: ”ئەرى كاكە عەلى تو بلىي لەسەرچى
گىرابم؟” و تم: ”خۆت دەزانى و ھەزەكەم بۆم باسبەكەيت وەكو ھەيە،
وتى: ”بەو خودايەي بەسەرمانەوھەيە تو چەند ئاگادارى منىش ئەوھەندە

ئاگاڊارم به يانبييه ك زوو كويخاي گونده كه مان له گه ل چهند سه ربازيكدان
 دهوري مالميان گرت، كچه كانم كرديان به قاو و قيژ و هاوار هاوار به وه
 دهچوو شتيكيان به رگوي كه وتببت هرچه ندمكرد بوم هيتور نه ده بوونه وه و
 دلشم نه ده هات لتيان توور به بيم، چونكه خوم تاقانه بووم و خدرى كوريشم
 تاقانه يه و نه و كچانه شم زور دلتيان به خويان ده سووتى و زورچار ده لتيان
 كچى بى برا دواپوژى خراپه. ورده ورده له سهر قسه كه ي ده پويى و وتى:
 "سه ربازيكيان دوو نه ستيره ي له سهرشان بوو بانگيكرديم و وتى: "ناوت
 چييه؟"، وتم: "قوربان رهمه زان"، ليم توور به بوو وتى: "كه ره ناوى سى
 لايه نى"، وتم: "رهمه زان عه بدوللا عه لى"، كارت چييه؟"، "جوتيار قوربان"،
 "چهند كورت هه يه؟"، "به س خدرو كه قوربان".

نه فسه ره كه توور به تر بوو ده يو يست بيانووم پيگيژيت و ليم
 هاته پيشه وه داريكى به لالوكى به ده سته وه بوو كه كويخا به دياري
 دابوويه بو ليداني جوتياراني گونده كه مان تا توانيتى داريكى به پشتما دا و
 وتى: "چهند كورت ريگره؟"، وتم: "به س خدرو كه م هه يه"، وتى: "بلى خدرو كه
 چييه؟"، هر نه وه نده مان خوشبوو داريدا به پشتما ژن و كچه كانم كرديان به
 هه راو هاتوهاوار و جويندان به كويخاو سه ربازه كان و بوو به ئاخوزه مان و
 نه يانه پشت من بوى پروونكه وه كه خدرو كه م به ستم خدرى كورمه.

نه فسه ره چاو چليسه كه به ناوى توور به بوونه وه شالاوى درندانى بو
 كچه كانم برد لاشانى يه كه يه كه يانى ده گرت، وه ختبوو پوحم ده ربجيت بويه
 هاوارم ليكردن و داوامكرد كه كچه كانم لتيان دووركه ونه وه با من بكوژن،
 به لام شه ره فرمان پياريزن نه فسه ره داخ له دله داوينيپسه كه ده يو يست داخى
 دلى خو ي به كچه كانم برپيژيت، كويخا راستكراوه خائينه خومالييه كه ش هيج
 شوورهي نه كردو هه ولى نه دا نه فسه ره كه له كچه كان دووربخاته وه.

هه تا تينم تيدا بوو هاوارم كرد كچه كانم دووربه كه ونه وه با نه برومان
 نه پوات، پرومكرده كويخاو تكام ليكرد بزانيت جه نابى نه فسه ر چى ده ويت
 تا وه لامى بده مه وه كويخاي ترستوك خو ي نوشتانده وه و پووى له ئاغا كه ي
 كرد "رهمه زان ده ليت جه ناب چى ده ويت؟"، نه فسه ره بيتا برووه كه وتى:
 "چهند ياخى بوو له م ناوه هه يه هر ئيستا هه موو ناوه كانم بداتى". كاتيك
 كويخا بوى ته رجومه كردم، پرومكرده خو ي و وتم: "جه نابى كويخا له ئيمه
 شاره زاترى و سه رگه وره مانى من ته نيا خدرم هه يه و به نه فسه ره كه بگه يه نه
 نه و منداله يه "خدرو كه".

کوئخا زۆر به ترسه وه قسه که می بۆ نه قلکرد دیار بوو ئه فسهره که له بیانوه که ی خوی دهگه راو که کانیس زۆر تر رقیان هه لساندبوو بۆیه به داره که ی که کوئخا دابووی پنی ئیشاره تی بۆ گوشه یه کی حه وشه که مان کرد و وتی: "با ره مهران ئیره هه لبداته وه که خوی چاک ده زانیت چی تیدا شاردۆته وه"، من چاک تینه گه یستم کوئخا بۆی دووباره کردمه وه منیش پرسیارم کرد "ئاخر بۆچی ئه و ئه رزه هه لبدیم؟". ئه فسهره که تیگه یی من چی ده لیم زیاتر تووره بوو وتی: "ده ی خیرابکه زووتر زهویه که هه لبدیره". ناچار پاچ و خاکه نازم هینا و قوله کانم هه لمالی و دهستمکرد به هه لکه ندن، ئه فسهره که خیرا خیرا داره که ی هه ل ده سووراندو هه ره شه ی ده کردو جار جار هه ش ئاوڕیکی به لای ژن و که کاندایه وه هیشتا ئه نگوستیکم هه لئه که ندبوو کۆمه لیک شت هات به نووکی پاچه که وه ئه وان چاکده یانزانی و خیرا ئه فسهره که وتی: "ئا کوئخا بزانه ئه و پریاسکه یه چیه، کوئخای نه حه له تی داچه مییه وه و پریاسکه که ی هینا که کردیانه وه هه مووی فیشه کی برنه و بوو زانیم ئه م نه خشه یه دهستی کوئخای تیدایه به دهستی خۆم نه بوو، ره نگم زه رده هه لگه راو نه مده زانی چی بلیم و هه ر پرسیاریکیان ده کرد بۆم وه لام نه ده درایه وه، داریکی راکیشامی وتی: "پیشمانکه وه تومه ز توش ریگریت و هاوکاری یاخیبوو هه کان ده که یه".

خدرۆکه ی کورم له ته نیستمه وه وه ستابوو فرمیسک له چاوه کانیدا ده باری، به بیده نگی پیش خویاندام بۆ نزیکتین بنکه ی سه ربازی زوریان لیدام پاشان داوای ناوی پیشمه رگه یان لیکردم ناوی پیشمه رگه م لا زۆر پیروزیبوو دلم پنی ده کرایه وه، چونکه هه ر له سه ره تاوه رام وابوو که ئه گه ر پیشمه رگه نه بیته ئه وه مان به سه رده هینن که ئیستا به سه ر من هاتوو.

پاش گنچه ل پیکردنیکسی زۆر ره وانهی هه یئهی که رکویان کردم، له ژووڕیکی بچکوله ی تاریکدا که پری بوو له خه لکی بیتاوانی کورد که س له وئ نه یده ویرا باس له چۆنیتی گیرانی خوی بکات، چونکه سیخوریان له ناو ژووړه که دا دروستکردبوو هه رکه سینک جگه ره یه کی بخواردایه ئه وه دنایان به سه ردا ده رووخاند.

ماوه یه کی زۆر له سه ر فیشه که کان لیداندام، هاوارمه کرد خوا ده یزانیت که من چه کم نییه و ناگاشم له شاردنه وه ی ئه م فیشه کانه نییه، هه رچی من هاوارمکرد ئه وان نه یاننیست و ئاخری بریاری زیندانی کردنی ماوه ی بیست سالیاندا به ته نگه مدا به تاوانی ئه وه ی ته قه م له دژی پیاوانی رژیتم کردوو.

مام ره مه زان له سه رخۆ، به لام گريان له قورگيدا بوو ده يوت: "له سه ره
هه نديک فيشهک که خۆيان و نه خشه ی کويخابوو له حه وشه که مدا دايان
نابوو هه شت کچ و خدرۆکه ی کورم و ژيانيان سه رگه ردان کردم، بپروا بکه
زادی حه لی له مالمدان نييه، ئەگه ر خه لکی خیريان پيیکه ن.»

تائيستا به سي چوار مانگ هاوکاري ئەم و ئەو شتیک پاره کۆده که مه وه و
ئینجا ده ينيزم بو دايکی خدر که سه ريکم لينه لبينيت و له گه ل خوی خدریش
به ينيت چاوم پتي بکه ويت، خو وه خته دلم بته قيت بو دیده نی کچه کانم،
به لام چونکه پاره مان نييه ناچار هه ر داوای خدر و دايکی ده که م سه بووری
منداله کانم به خدر دیت، که قسه کانی ته واو کرد فرميسکه کانی به ره بوونه وه و
خیرا به کيسه توتنه که ی سرييه وه.

مام ئۆمەر و ئەحمەدى كۆرى

گوندى سىكتان لەناوچەى بىتواتە لەپشتى گوندى جيوەى سەرۋوھەىيە كە دەكەۋىتە سەر ئەو شاخەى نيوانى كانىماران و سەردۆلەۋە، سىكتان لەگوندى گەرەكانى ناوچەكەيەو ژيانى خەلكەكەى بەكشتوكال و مەرۇمالات بەخىوكردن دەرۋات بەرپۆە، پاش ھەرەسەكە ئەم گوندى دووچارى سووتاندن و ئاۋارەبوون ھاتن. مام ئۆمەر و ئەحمەدى كۆرى دووان بوون لەوانەى لەپاش نەمانى ھىزى پىشمەرگە لەلايەن رژىمەۋە گىرابوون و پاش ئازادكردنىكى زۆر لە ھەيئەى كەركوك بەبىريارى بىست سال زىندانىيەۋە نىزدرابوون بۆ ئەبوغرىب.

مام ئۆمەر و ئەحمەد بەجووتە لەسەر قەرەۋىلەكەى خۆيان دادەنىشتن تىكەلاۋى كەس نەدەبوون لەبەرئەۋەى كەس ھاموشۆى نەدەكردن لەخزمانيان، ناچار خۆراكى ئەوان تەنيا (كانە) بوو، ھەر كە دەرپۆيش كەمالى عەنقەرچى كانەى دەھىنا ھىشتا سەتلەكانى دانەدەنا ئەحمەد ھەلدەستا قاپى خۆى و باوكى دەبرد خىرا چىشتى ۋەردەگرت، پۆژىكيان بەناۋى نەخشەى جانتاي زەنگيانەۋە چووم بۆ لاي و ھەزمكرد ھەندىك پى گران بكن، نىكى ھاتتەۋەى عەنقەرچى بوو دەمويست لەلايان بەمىتمەۋە بۆ ئەۋەى مام ئۆمەر ھەندىك گرى كۆپرەى دلى خۆيم بۆ بكاتەۋە، مام ئۆمەر فەرموۋى گەرمى لىكردم منىش لەخوام دەويست دانىشتم و سەرەباسىك بەكەمەۋە.

دەرۋىش كەمال عەنقەرچى برادەرم چىشتى ھىناۋ ئەحمەدى مام ئۆمەرىش خىرا رۆيشت مام ئۆمەر وتى: "ئەحمەد، كۆرۈم ھەندىك زىاد ۋەربگرە با كاك عەلى ئەم ژەمەمان لەگەل بخوات"، ئەم قسەيەى مام ئۆمەر بەدلى من بوو ھىچ چركەم نەكردو چىشتەمان بۆ ھات. دەلى: "دۆم بى و كلاس بۆ خۆى بكات"، دەرۋىش كەمالى ھاورىم خىرا قاپەكانى بۆ پركرد لەگۆشت و سىپىناخ و بىرنج كە زانىتى من لايان دەمىتمەۋەر."

وتم: "مام ئۆمەر بەيادى باوكمەۋە لاي تۆ ناندىخۆم، بەلام يەك پرسىيارىشم ھەيە ئەگەر پىت ناخۆش نەبىت"، وتى: "دەك بەخىرھاتى و بەسەرچاۋان بفرموو"، وتم: "زەحمەت نىيە بۆم باسىكەى ئۆۋە خەلكى سەرچاۋەى بىتواتەن يان گوندى سىكتان؟ لەسەر چى جەنابت گىراۋىت؟"

مام ئۆمەر وتى: "ئىمە خەلكى گوندى سىكتانين گوندىكەمان زۆر خوشبوو خەلكەكەى سەردەمى زوو زۆر تەبابوون ھەر ئەۋەندە شۆرش دووچارى نوشستى ھات، دۆژمن ناكوكى خستە ناومانەۋەو بووين بەچەند بەشىك،

هەندیک بوون بە جاش و هەندیکتری خەلکی لە یەکتەری کوشت و بە ناچارى سەرى خۆى هەلگرت بە ملای ئەولا، ئیمە ماینەو، بە لام چ مانەو یەك؟ هەر شەو و بە زمیک لە گوندە کە مان دروستدەبوو، هەر شەو چەند مالنک دەسووتیندەران سەرەرای هەموو ئەمانە تەقوتوقینکی زۆر پوویدە داو ئیمە نەماندەزانی ئەمە بۆ پوویدەدات؟ ناو بە ناویش گە لە جاشیک خویان پینادە کردو دەکەوتنە پشکنینی مالو حالمان."

ئیمە سەرى خۆمان کز کردبوو دەمانویست بە رەنجی شانی خۆمان بژین، بە لام وازیان لیتە هیتانین، پۆژیک هەلیکو پتەریک هاتە دامینی گوندە کە مان و لە سەرەو هەش هەندیک جاش و سەرباز هاتن بەرەو ناو گوندو دەستیان کرد بە کۆکردنەو هەلیکو گوندە کە مان لە بن دیواری مزگەوتە کە دا هەر چی دەستیداری دەگرت گرتیان و تا کە رکوک رایانە گرتین و پاش مانەو و نازاردانیکى زۆر لە هەیهی کە رکوک بریاری بیست سەل زیندانی دراو بە سەرمانداو هەر لەو پۆژەو بیتاوان ئالیرە دا یین، ئیستاش نازانم ئیمە بۆچی گیرا یین، نازام لە سەر چی ژن و مندالمان سەرگەردان و بیکە سن، (سکتنان) تەختراو ئەو هەلیکو سووتا سووتا و پشتاو و بەراوی زەویە کانمان بوون بە دیمە کارو رەز و باخە کانمان و شکبوون."

مام ئۆمەر زۆر بەرەزلی و کلۆلی بۆی گێرامەو و و رەو رده تەرایى لێواری پیلوی چاوه کانی تەپر کرد، منیشی ناچار کرد فرمیسکی هاوبەشى لە گەلدا برێژم.

باسی ئەو هەلیکو بۆ کردم چون دوو چاری مشکیلە یەکی گەورە هاتوو و لەم زیندانە شدا بۆی چاره سەر ناکریت و بۆتە گەورە ترین گری کویزە و ناشتوانیت لای خەلکی باسی بکات.

وتی: "تۆ زۆر چوویتە دلمەو بەو بۆت باس دەکەم و مام خالیدیش بۆی باس کردووم کە لە شۆرشى پینشودا دەوری زۆرت بینو و پیاویکی دلسۆزی کوردیت"، وتی: "چاکت کرد بە خیر بییت با داخی دلای خۆمت بۆ هەل برێژم"، مام ئۆمەر فرمیسکە کانی زیاتر هاتنە خوارەو و دەستی برد لە سەر قۆلە کانی سەری و ئەحمەدی نارد چایە ک لە مەنجەلە کانی دەرویش کە مال بەینیت وتی: "حەز ناکەم ئەحمەد لیزە بیت بەو تە دیتەو بەت باس دەکەم."

مام ئۆمەر وتی: "پیش ئەو هەلیکو زیندان بکریین ژنە کەم دوو چاری نەخۆشى بوو چاری نەکراو نەمانتوانی زوو بیگە یەنینه دکتور، ئەنجام ئێو خۆش."

لهم يهك دوو مانگه‌دا خيزانسي نه‌حمه‌دي كورم جاريكي كه‌ش خوي
هات داواي ليكردين كه ناتوانيت بيست سال چاوه‌پروانسي نه‌حمه‌د بكات،
بويه ده‌بيت نه‌حمه‌د ده‌ستي ليته‌لبگريت و ته‌لاقي بدات، نه‌حمه‌ديش ده‌ستي
ليته‌رنابيت و چووه‌ته سهر داري عيئادي و ده‌لن من ته‌لاقي ناده‌م و
هه‌رده‌ميك نازادبم هه‌ر كه‌سيك بيخوازيت ده‌يكورم، منيش تيدا ماوم نازام
چون قه‌ناعت به نه‌حمه‌د بكه‌م كه‌ واز له‌ و ئافره‌ته به‌ينيت "له‌سه‌رخو
ده‌بوت: "ياخوا نه‌گه‌تي كه‌س نه‌گريت به‌ واروبنخيدا ده‌چيته خواره‌وه‌.

له‌م قسانه‌دا بووين نه‌حمه‌د هاته‌وه‌و مام ئومه‌ر باسه‌كه‌ي هينايه‌وه
سهر زه‌نگيانه‌كاري و چايه‌كمان خواردو منيش به‌جيمه‌يشتن.

مام خالید ههرمکی

مام خالید خه لکی بناری چپای که ژۆسته له گوندی "ههرمک" ی ناوچهی بیتواته له وی هاتۆته دنیاوه، له گهله کۆمه لیک خه لکی ناوچهی بالیساندا گیرابوون و به کۆمهله بریاری گرتنیان به سهردا دابوون.

مام خالید له (۳م) بوو زۆر خۆی لیمنزیک ده کرده وه و پیزی لیده گرتم، جار جار هه والی جموجۆلی ناوچهی خۆیانی ده دامی و منیش ههر شتیک بمزانیایه ده شیت بۆم باسه کرد.

مام خالید وتی: "ئیمه له سهرده می شوپشدا ژیانمان زۆر خوش بوو، توتنی چاک و کاره کۆرپه و بهرخی دابهسته ی چاک و دوو مال و دوو ژنم هه بوو، بهرهی ههردوو ژن کاریانده کردو خوش و ئاسووده ده ژیان.

پۆژیکیان یه کیک له و پیشمه رگانه ی خۆی پینه گیرا بوو، خۆی ته سلیمی بیتواته کردبوو، به دوژمنی راگه یانده بوو که لای ئیمه ده چه وینه وه، ئیمه به مه مان نه زانیبوو، چونکه چه ند شه ویک بوو پیشمه رگه کان نه هاتبوون ته وای بیرمان ده کردن.

شه ویک سه گه کان گه مارۆی ده وری دینه که یاندا بوو، به په له به ره و ده وری دئ پۆشستین دهستی پیشمه رگه کانمان گرت و هینامانه وه بۆ ماله وه، چه ند پۆژیکتری به سهردا تینه پری هیزیکی زۆری جاش و سه رباز به پالپشتی چه ند هه لیکۆپته ریک هاتنه سه رمان و ئابلوقه ی گونده که مانیان داو نه یان هیتشت که سه ده رباز ببیت و هه موومانیان گرت و ئازاریکی زۆریان داین و بردیانین بۆ هه یئه ی که رکوک ئه وه ی ناشیت پینانکردین له سه ر ئه وه ی نانمان داوه به پیشمه رگه و بریاری بیست سال زیندانیان به سه رماندا داو گوندی ههرمکیان راگو یزا به ناوی ئه وه ی که ئۆردوگای نویمان بۆ ده که نه وه و مال و مندالیان ئاواره و سه رگه ردانی ئۆردوگا زۆره ملیکان کرد.

مام خالد له سه ر ئه و کاره ساته ناخۆشه ی به سه ریان هاتبوو زۆر ئاسایی بوو لای هه میشه ده م به خهنده و به هیوا و گه شبین بوو ده یوت: "پۆژیک هه ردیت کوردستان ئازاد بکریت، ئه و سا ئیمه ش تۆله ی ئه م ماندویه تیبه ده که ینه وه."

مامۆستا مه لا رهشید بۆی گێرامهوه

جار جار بهیه کهوه داده نیشترین زور جار هه ناسه ی هه لده کیشاو په ژاره ی له وه ده خوارد که کورد بی دۆست و پشتیوانه، له هه موو شت ناخۆشتر ئه وه یه که میلله ته که مان که لک له وه هه موو تاقیکردنه وه زۆرو زه به نده ی رابوردووی خۆی وه رناگریت.

پۆژ به پۆژ زیاترو ئاسانتر ده که ویته داوی دوژمنه کانی، بۆ نمونه ئه و ره شبگیرییه ی ناوچه ی جهباری که چون به هۆی بوونی لیستی جوتیاران له پۆژمیزیکی کادریکی ساوای لایه نیکی کوردستاندا، له پۆژانی گه ران و چوونه ناو ماله جووتیاره کاندا نانی خواردووه و ناوه کانیشی لای خۆی نووسیوه له جیاتی بنووسیت ئه مانه نانیانداومه تی و چاوساگیان کردووم، نووسیبووی ئه مانه ئه ندام و لایه نگری ئیمه ن، کاتیک ئه م کادره که م ته جروبیه ده که ویته ده ست دوژمن پۆژمیزه که ی و ده یان جووتیار ده گیرین.

له بهر که م ته جروبیه یی و بۆ خۆپیشخستن و وه رگرتنی پله و پایه لای ته نزیمه که ی خۆی لیستی جووتیارانی به ناوی ئه ندام و لایه نگرانی خۆیه وه تۆمار کردبوو ئه وه ی له یاد نه بوو که پۆژیک له پۆژان که که وته داوی دوژمن خه لکی دوو چاری تیداچوون ده کات و خۆشی لێی ده رباز نابیت هه ر له بهر خۆشییه وه ده یوت: ”باشه ئه وا وتمان کادره که خۆی که م ته جروبیه ئه ی بۆچی لێرسراوه کانی سه رووی هیچ ئامۆژگارییان نه کردووه؟”

ده یوت: ”باشه خۆ ده وله ت زانیاری ئه وه ی هه یه، ئه م هه موو جووتیاره هه ژاره هه مووی هی ته نزیم نیین، بۆچی ئاوا (شه لم کویرم ناپاریزم) هه موو داپلۆسین و تیکرمانیان دارژمیزکردو له یه که وه بۆ (۲۰) بریاری (۱۰) سال زیندانی درا به سه رمانداو له (۳۰ تا ۴۰) پانزه سال بریاری گرتن دراین له (۴۰ تا ۶۰) بریاری تا ئه به د زیندان درا به سه رمانداو له وه ش به ره و سه ر بۆ خنکاندن، به بیته وه ی دادگاییمان بکه ن، تا ئه وها به چاریک بریاری کویرانه و زالمانه یان دا به سه رمانداو ئاوا دوو چاری زیندان کراین به بیته وه ی هیچ ده ستمان هه بییت له ناو ریکخستندا یان په یوه ندییمان هه بوو بیته به که سه وه، به لام ببیت به میوان ناتواندریت چاوپۆشی له باشترین شیوه ی پینشوازی بکه یت و پیزی لینه گریت و له سه رو خۆته وه دا ی نه نییت.”

ده یوت: ”خۆ زۆر جاریش بووه جاش و جه بیش بوون به میوان و پاش نانخواردن ده ستیان کردووه به گرتن و کوشتن، که چی هه رکه هاتنه وه

جاریکتیریش ریزیان لینگیراوه، هه موو تاوانی ئیمهش که گیراوین ئه وهندهیه له ماله کانی خۆماندا نانمان داونه تی و پیزمان لینگرتوون وهکو میوان.

وتم: "مامۆستا باشه تو بۆ گیراویت به حساب تو مه لای گوندی و ئه هلی قورئانیت ئه م دهوله تهش خۆیان به موسلمان دهزانن و کاری تو ش نامۆژگاری نایینییه ئه وانیه ئیوه یانگرت نه یانده زانی که تو مه لای گونده که ییت؟"

مه لای ره شهید وتی: "کاکه ئاوابی (خان) که ده که ویته سه ر ئاوه سه پی له (٤٠-٥٠)، مالیک پینکه اتوو ه گوندیکه خه ریکی کاری ئاژه لداری و کشتوکالن."

ئهو پۆژه ی ئیمه یانگرت دایان به سه رماندا کۆپته ریکی زۆر که پری کردبوو له ئاسمانی ناوچه که ماندا سه ربازو جاشه کان هه ر له خۆیان ه وه مه ترسی زۆریان هه بوو ئه گه رچی هیشتا جموجۆلی پینمه رگه نوینه بوو بۆ وه له ناوچه که ماندا ته نیا جار جاره کادریک سه ردانی ده کرد، ئه ویش ته نیا شه وان و زۆر به نهینی و پینگای ده که وته که م مال، خه لکی به گشتی هه ستیان پینه ده کرد که کادر جاریکتیر بۆ وشیار کردنه وه و راپه راندن و سازدان و پینکخستنی خه لک سه ر له نوئی بۆ شوپش ده که ویته ناوچه که.

ئهو پۆژه خه لکی زۆر مه ترسیان هه بوو نه شیانده زانی ئه وه هه موو کۆپته ره بۆچی هه لسا وه وه ده سوورپیته وه به سه ر ناوچه که دا. بارو دۆخیکی وه ها دروستکرابوو بۆنی خوینی لیده هات بیئه وه ی شه ر ده ستی پینکردبیت، ئه وساش وه هابوو تاکه شوین بۆ دلدانه وه وه وره به رزکردنه وه وه فه رامۆشی، هاتنی خه لک بوو بۆ مزگه وت و پال دیواری مه زگه وته کان، ورده ورده خه لکی ده هاتن بۆ به ره پۆچکه ی مزگه وته که و زۆر به ی منداله ورده کانیش ده وریان دابووین هه ر به و پۆژانه ده چوو مه ولود ده خویندراو مندال بۆ شیرینی خواردن ده هاتن.

پۆژگه یشتبووه ناوه ند ورده ورده خه لکی بۆ ده ستنویژ شوین ده چوونه سه ر ئاوه که له پریکدا مندال هاواریان لیته لسا "هات.. هات.. هات" تا ده هات سه دای به رزده بۆوه، وای لیتهات پیاوه کانیش که وته مله قوتی هه ر ئه وهنده ی تۆزیک له م قسه و باسه ی هات هاته ئۆتۆمبیلیکی خاکی تۆزی گه رده لولوولی له ده وری گونده که مان به رزکرده وه، زۆر به په له ئۆتۆمبیلیکی زۆر هاتنه ناو گوندو به هه رچوا ده وری ماله کاندایا بۆ بوونه وه، پاشان هه ندیک جاش و هه ندیک ئه فسه رو سه رباز هاتنه ده ورمان یه کیک له ئه فسه ره کان بانگی منی کرد که له پال محرابه که له دیوی ده ره وه دانیشتبوووم

حه دیسم بۆ خه لکی ده خوینده وه بۆ ئه وهی بیانخاقلینم و که میک ئارامیان بکه مه وه، منیش قورئانه که م ماچکردو پینچامه وه خسته مه سه ر دهستم و به ره و لای ئه فسه ره که رۆیشتم، هیشتا به ک دوو ههنگاوم مابوو بکه مه به رده می ئه فسه ره که وتی: "مه لا؟"، وتم: "به لی"، وتی: "چهند پرسسارت لینه که م ئه گه ر راست نه رۆیت به و میزه ره سپیهی خۆت ده تخمه مه دوای ئۆتۆمۆبیله که و پارچه پارچه ده که م"، وتم: "به لی، هه رشتیک بزانه وه لامت ده ده مه وه تۆ بفه رموو."

هه ندیک نزیکتر بوومه وه قورئانه که م به رزتر کرده وه بۆ ئه وهی ئه گه ر له به ر له خۆبایی و لوتبه رزی نه بیینییت به لکو باشتر بیینییت و که میک سل بکاته وه به زه یی به و خه لکه دا بیته وه که هه موویان وه کو لاشه ی بیگیان وه ستابوون.

وتی: "ئه م شه و چهند (رینگر) واته پینشمه رگه هاتوونه ته گونده که تان و ناوه کانیان بلێ چوونه ته مالی کئی و کئی و چیان داواکردوو وه خه لکی چیان وه لام داونه ته وه، له م گونده ی ئیوه کئی سه ر به و رینگرانه یه وه له به رزه وه ندی ئه وان کارده کات ناوی هه ر هه موویانم ده ویت هه ر ئیستا."

له قسه کانی نه بووبۆوه و وتی: "راپۆرتیکی زۆر به و یژدانانه مان له خه لکی گونده که وه بۆ هاتوو که تینیدا نووسراوه که رینگره کان چهند بوون و چوونه ته چهند مال و چۆن خزمه تکران و شه ویش له مه زگه و تدا کۆبوونه وه یان پیکردوون دژی ده وله تی شوپش قسه یانکردوو."

پرسسارو قسه کانی وه کو با وابوو له م گوئیته مه وه ده رۆیی و له وی تروه ده هاتنه ده ری، چونکه نه ئه و پرسساران به من وه لامده درانه وه نه منیش ئاگاداری ئه و شتانه م که ئه و ده یلیت.

من پیموه هابوو ریز له قورئان ده گریت، چونکه زۆر جار بۆ چاوبه سته کی له ئیزگه و مزگه وته گه وره کانی شاره کاندای موسولمانی ده وله ت ده کراو لۆمه ی ده وله تانی ده وره به ریان ده کرد که موسولمان نین، جا ده وله تیک وه هابیت ده بییت ریز بۆ قورئان دابنیت؟ هه ندیک تینم به خۆم داو وتم: "جه ناب بیکه به خاتری ئه م قورئانه به هه قمان له گه ل بکه ن و گوئی له درۆو ده له سه ی ئه م و ئه و مه گرن، چونکه ئه و شتانه ی به ریزت لای من نییه داوای بوردن ده که م". وتم: "سویند له سه ر ئه وه ناخۆم که خه لکی گوندیکی دراوسیمان جارجاره بیت بۆ سه ردان، ئه گینا من به چاوی خۆم پینشمه رگه نه بیینیوه رووبکاته ئیره، جا جه ناب کوا پینشمه رگه ماوه؟!".

هەر ئەوەندەم خۆشبوو ناوی پێشمەرگەم هینا تا تینی تیدا بوو
شەقیکی دا لەو دەستم که قورئانەکهی لەسەربوو، هەتا توانی قورئانەکهی
بە شەقەکه دوورخستەوه لەدەستم و دەستمی زۆر ئازاردا ویستم
پەلاماری قورئانەکه بەدەم و هەلیبگرەوه بەدارە حەیزەرەنەکهی دەستی
دایگرتم و چەند داریکی بەهیزی لیدام، هەرچۆنیک بوو لەژێر دەستیەوه
قورئانەکه م هەلگرتەوه و نام بەسنگمەوه، ئەفسەرەکه زۆر توورەبوو
لەسنگی راپسکاندم و دوو سی زلە می مزی لەملاو لەولای سەر و چاومداو
قورئانەکهی خستە ژێر پێنەکانییەوه، کاتیک خەلکی گوندەکه مان ئەوه بیان
بینی ئەوەندەبتر زەندەقیان چوو، ئەفسەرەکه میزەرە سپییەکهی لەملمەوه
بەست و خستیمە دوای ئۆتۆمۆبیلەکهی خۆی و هانی سەربازەکانیدا هەموو
خەلکەکیان کۆکردەوه و راپێچیانکردن و بانگی دوو جاشی کرد تەنەکه یەک
نەوتیان بۆ هینا و ئاگریان لەمزگەوت و قورئان بەردا و ئیمەشیان بەدووی
ئۆتۆمۆبیلەکه دا راکیشا تا ماوه یەک و پاشان لەگەل تیکرای خەلکەکیان
هیناین بۆ ئەمنی عام و پاش لیدان و ئازاردانیک زۆر و بریاری بیست
سال زیندانی ئەوه چەند سالە لیرەم و هیشتا (۱۶) سالیترم ماوه زیندانی
تەواو بکەم، نازانم هەتاکی خۆم ئەم زالمە رادەگریست و خوینی خەلکی
پێدەرێژریت؟

عەلی عەبدولرەحمان کە بە (عەلی زلە) ناو دەبرا

تەمەنی لە (٦٠) سال تێدەپەری و خەلکی شاری ھەلەبجە بوو، بالایەکی یەكجار بەرزى چوارشانەى سەرسەپی، دەموچاوپانی كەمىك لۆچ لۆچ بوو بوو، تەنیا یەك كۆرپى ھەبوو ژنەكەشى كۆچى دواى كۆرپو بەبێھەپیاوی مابوو.

ژيانى زۆر بەكولەمەرگى بردبوو سەر، مەزۆفێكى بىزىان و دەم بەخەندە و پیاوچاك بوو لەناو ميمەكەماندا دەسووراپەو و لەھەر شوینىك تاوینك دادەنیشت، ئەمنەكانى زیندانیش چاودىریان نەدەكردو حیسابیان بۆ قسەى نەدەكرد، تابلێنى نەفسى بەرزبوو سەرى بۆ كەس شۆر نەدەكردو زۆر بارى ژيانیشى خراپوو كەس ھاموشۆى نەدەكرد بۆ لای و بەكانەكەى گشتى دەرویش كەمال دەژیا.

كاتىك دەچوو بۆ سەر ئاودەست بێئەوھى خەلکی ئەویان لەبیربیت دەستی دەكرد بەپێكەنین بەدەنگى زۆر بەرزو خەلکی ناچار دەكرد بۆ پێكەنن، وەھای لێھاتبوو ھەموومان تىگەبىشتبووین نیازى ئەوھى كە دەچیتە سەرئاو و تەقەى لىدینیت، ئەو جارنەى لەسەر ئاودەست دەنگى تەقەكەى ئەم سەرو ئەو سەرى ميمەكە نەپۆشیتاھە دەھاتە دەرى مەرومۆچ خۆى نیشاندەدا، بەلام ئەگەر تەقەى باش بەھاتاھە دەیزانى خەلکی پێى پێدەكەن ئەویش "قاقا" پێدەكەنى.

عەلە زلە لەشارەكەى خۆیدا دووچارى ناكۆكى بوو بوو، بۆیە لەسەفەرێكیدا بۆ كرىنى مەرومالات و جامبازى لەھەلەبجە دەردەچیت و دەروات بۆ گوندىك لەرێگا تووشى ھەندىك خەلك دەبیت كە ھەوالى تىپەپروونى لىدەپرسن بۆ دەربەندىخان وەكو دەگىرپاھە لە بنارى شاھۆوھ رېبوارەكان ھاتبوون بۆ دەورو بەرى شار، لەوئى عەلە زلە دەبىنن زۆر بەوردى لى دەپرسن لەكۆیوھ برۆن نەكەونە داوى جاش و سەرباز، ئەویش لەدەروونى خۆیدا كوردى خۆش وىستووھ وتبووى رەنگە لەخۆیان بترسن جوان جوان رېگاكەى بۆ دەست نیشانكۆرڤوون.

پۆژى دواى عەلە زلە لەسەفەرەكەى دەگەریتەوھە دائىرەى ئەمن دەگرن و ماوھىكەى زۆر بىسەروشوینى دەكەن و پاشانىش بىست سال بپارى زیندانى بەسەردا درابوو بەتاوانى جاسوسى.

لیمان دەپرسی: "کاک عەلی جاسوسی خوشە؟"
پێ بە دەم تەقی دەکرد لەھەموو جاسوسی بەو شەو بە کوردیش
جاسوسی دەکات.

عەلى حەمە مراد بۆي گىرامەوہ

وتى: "من و ئاسۆى شىخ نورى گىرابووين و پاش ماوہە كىش سەلاح مەجىد كەركوكى و شىخ مەحمود بەرزنجى و حەمە سەئىدىان هىنا كە ئەم سى براىە تەنیا تاوانە كەيان ئەوہ بوو لەگەل ئاسۆى شىخ نورى لەشارەوانى سلیمانى كاریان دەكرد.

هەموومانىان خستە ژىر لىكۆلینەوہ، بەلام كە پرسىارەكانىان دەكرد چەند سەرىكى كۆمەلایەتى هەبوو پىدەچوو شىتىكى بەلگەدارىان لەسەر ئىمە نەبىت بەوہ زۆر خوشحال بووین ئاگادارى دەرهوہى زىندانمانكرد كە ئىمە لەسەر شىتىكى كۆمەلایەتى گىراوین، دلایان لامان نەبىت و نزىكە ئازادمان بكەن."

وتى: "وردەوردە ژمارەى رۆژى مانەوہمان زیادیدەكرد هىچ گۆرانىك لەكىشەكەماندا روى نەدەدا."

حەمە سەئىد و سەلاح و شىخ مەحمود زۆر پەرىشان بووبوون، چونكە ئەوان هىچ شىتىكىان لەخۆياندا شك نەدەبرد هەستیان بەوہش نەدەكرد كۆمەلە هەبىت و ئىمەش لەسەر كۆمەلە گىراوین، بۆیە زۆر سەریان دەكردە سەر ئەمنەكان بۆ ئەوہى ئازادىان بكەن بەراستىش زۆرى نەمابوو ئازادمان بكەن، بەلام لەپرىكداو پاش مانگىك هەندىك خەلكىترىان گرت و هىتايانن بۆ لای ئىمەو لەسالۆنە گەورەكەى لىدان روتیانكردنەوہو تەنیا يەكى بەدەرپىنەكى كورتهوہ لەسالۆنەكەدا راولاندەنان و بەسۆندە لەدواوہو لەپىتەوہ لىيان دەدان هەموو پشتیان قەف قەفە هەلسابوو ئىمەشىان راگرتبوو بەوہ دەچوو دەورە بىت و بۆ ئىمە كرابىتەوہ."

وتى: "من و ئاسۆ يەكىك لەو زىندانىيانەمان دەناسى زۆر برادەرمان بوو ئاسۆش لىپرسراوى رىكخستنى ئەو بوو، كاتىك ئاسۆ چاوى پىنكەوت زەندەقى چوو وتى: "عەلى بەخوا كارمان خراپبووہ ئەو براىە گىراوہ من شارەزاىم و برواناكەم خۆى پىنگىرىت و ناو نەدركىنىت، خۆ ناویش بدركىنىت من لەهەموو كەسىك چاكتر دەناسىت، من تائىستا شەرەفى خۆم پاراستووہ دەترسم هىندەم ئازار بەدن كە خۆم پىنەگىرىت و رپوورەشى ھاوپىكانمان و خەلك و مىزوبىين، چونكە لەلىدانى يەكەمجارىدا ھەر دوو هىلەكەى گونيان تەقاندو زۆرىان ماندوو كرد، ھەربۆیە لەوہ زراوى چووبوو بەلگەى لەسەر پەيدا بكەن و ئەمجارەيان خۆى پىنەگىرىت و ھەربۆیەش خىرا خىرا دەبوت: "عەلى نەخشەمان چۆن بىت و چى

بکەین بۆ ئەو هی دەممان بیگاتی ئامۆزگاری بکەین خۆی نەدۆرینیت؟“
وتی: ”چاومان تیبیریبوون دیمەنیان بەتیبیکی وەرزشی دەچوو و ئیمەش وەکو
خەلکی سەیرکەر دەمانروانی بۆ ئەنجامی سەرکەوتن. زۆریان لە پێتەکانیان
دەدا، قاچەکانیان شین کردبوونەو، پاشان خستنیانە سەرسنگ و هیندەیان
لەسەر و چاویان دان هەتا خستیان بەزەویدا خۆشیان ماندوو بوو بوون،
بەلام ھاوڕیکەیی ئیمە ورتەیی لەخۆی بریبوو، زیاتر دەینەراندو دەیوت:
فاشیەکان، خوینمژینە، بروخین، بمرن، روورەشبن. لەوەندە زیاتر هیچیتری
نەدەزانی بیلێت و زۆر بەکەرۆلال دەچوو.

من و ئاسۆ زۆرمان خۆش دەوێست ئارەزوومان دەکرد لەئیمە بدریت
لەجیاتیی ئەو پیاوێ مەردو ئازایە، هەندیک لەلیدانیان وەستان پاشان
هەلیانبری و هەردوو دەستیان لەپشتەو بەست و کردیان بەپانکەکه داو
چەند سووریک سووراندنیانەو و پاشان وەکو مریشکی سەربراوی لیتات و
هیچ هەستی نەما و امانزانی شەهیدبوو زۆر بۆی پەرۆش بووین.

وازیان لیتەهینا، هەندئ ئاوپڕژینیان کرد هەتا هاتەو هۆش خۆی و
وەرزشیان پیکرد. پاش هۆشەتتەو، ناچاریانکرد کە رابکات دواي ئەو هی
هەندیک راویانناو لیتاندا رایانگرت (لەواشە) یەکیان هینا و توند توند هەردوو
گونیان خستەبەری و توندیانکرد تا رادەیی تەقاندن، ئەوجا دەستیانکرد
بەسۆندەکاری هەرچی هەولیان دەدا ئەو پیاوێ ئازاو چاوەترسەیان بۆ
نەپوخا، چاریکیتر کاک حسین رەزا رەزا ھاواریکرد. بروخی فاشیەت، بژی
کوردستان، بژی خەباتی رەوای گەلی کوردستان.

دروستبوونی په یوهندی نیوان پوله کانی زیندان

هه رکه سیک پښی ده که ویتته وه زیندان له کومه لگه ی دهره وه داده بږیت و یه کسه ر وه کو خه لکی ناو زیندانی لیدیت، ره وشت و خووی خه لکی ناو زیندان ده گریت و خیرا ده پدو زیتته وه له گه ل کئی هه لسوکه وت بکات، زور ئاسایی ده بیت نه گه رچی هه لسوکه وت له گه ل ئیداره ی زیندان و نوکه ره کانی به شتیکی نه فره تلیرکراو ده زاندریت، به لام خه لکی ره وشتبهرز سر به لای هه رکه سیک تیردا بکات چیگه ی ریزلینانه و شتیکی تیا به سر نییه، به لام هه لسوکه وت له گه ل نه فره تلیرکراوان مروف زور ناشیرین ده کات و خه لک خووی لیده پاریزیت. هه رچه نده ئه و مروفانه ی دوو چاری هه ندیک کیشهی کومه لایه تی بوون خویمان له خه لکی سیاسی ده پاریزن، له به رئه وه ی ئیداره ی زیندان بانگیان نه کات و نازاریان نه دات، هه رچه نده ناشیانه ویت دوستایه تی خه لکی سهر به ئه من و ئیداره ی زیندان بکن.

پیاوه کانی نوکه ری ئیداره ی زیندانی کیشه دروستده کهن و خه لکی دوو چاری لیدان و سهرله نوی دادگاییکردن ده که نه وه.

مروف له زیندانداهه رده که ویت تا چهند توانای به سهر خویدا هه یه، جار هه یه له دهره وه ناو و ناوبانگی گه وره و چاکی هه یه، که چی هه مان مروف له به رده می بارودوخی زیندانداهه گوریت و وه کو مندالی لیدیت و له سهر پلنک گوشت ده سته خاته یه خه ی خه لک و هاوړیکه ی خووی، به لام واشیریده که ویت مروفی وه ها هه یه له دهره وه هیچ ناوبانگی نییه، به لام له زیندانداهه رده که ویت و ناوبانگی نازایه تی دهرده کات.

زور مروف له زیندانداهه دوو چاری کیشهی کومه لایه تی وه ها ده بیت که سایه تی خووی له ده سته داهه وه ها سهر شوږده بیت پرووی دهره وه ی زیندانی نامینیت، بق نمونه جاریکیان عه بدوللا قه شانی بوی گیرامه وه وتی: "ئو لاهه ی نیشانم دایت سهری هه لئابږیت له دهره وه هه سته به وه کردووه دایکی و خوشکی په یوه ندیبه کانی خراپیان هه بووه و گومانی داوینپیسی لیکردون، هه ستاوه هه ردو وکیانی کوشتووه و خووی داهه ته ده ست پولیس و دادگا، بږیاری زیندانی به سهردا دراهه و هیناویانه بق زیندان له (استقبال) هه ندیک سهرسهری و پیاوانی ئیداره ی زیندان چون دهریانه پناوه به ناوی ئه وه ی دوستی ئه ون و ده بیبه نه لای خویمان و هه ر یه که م په رداخ شهر به تی میوانداری قالیومینکی زوری بق تیده کهن و خه وی لیده که ویت. پاش شه و و پوژیک دیتته وه هوش لافاوی شه هوه تی له پاش دهروات ده یه ویت بږوات شکات بکات، چه قووه شین و نوکه رانی ئه من هه ره شه ی لیده کهن ده نگ

بكات دادگايى بۆ نويدەكەنەوہ و شتى لەسەر دەلین بۆئەوہى ئىعدامى
بکەن خوشى منداڤ و بى تەجروبه دەبیت، سەرشۆردەكات و ئەوہ تا ھەتا
ئىستاش وەكو ژنى خویان بە کۆمەل بەکاریدەھینن و پرووی ناو کۆمەلگایان
پینەھىشتوتەوہ .”

بووک و زاوا

برادهریکم بۆی گئیرامهوه وتی ئەمڕۆ دوو زیندانی بهیهکهوه لهسههر جینگاکهیان گيراون پاشان خهلكهكه كۆمهلهیان لهسههرکردوون و ويستویانه لئیان بدەن. بهکێك لهزیندانیهکان دهنگی زۆر ههلهدهبریت و قسهی پتوتوون و ههولیداوه دهستی بگاته بهکێکیان و لئى بدات. لئیمان پرسى ئهري چى روويداوه، وتى: "سنگى خۆى کردهوهو دهيدا بهسهرى خۆيداو دهیوت: ئهوهی زیندانی نهديیت وادهزانیت قوتابخانهی فێربوونی زانین و پالهوانیتییه، بهلام نازانیت لهزیندانا چى روودهات و چۆن مرۆف لهري لادهدریت، بروانن بۆم باسبکهن لهكام کتییدا نووسراوهو لهکوئ روويداوه کورپینه سهیرهسهیر، تا ئهوه دهنگی ههلهدهبرى خهلكی زۆرتتر كۆدهبوونهوه، سیخورهکانی ناو زیندانی لئیان چوونه پیشهوه." وتى: "کاتیک دیمان سیخورهکان هاتنه ناومان ویستمان ئهوه برادهرهمان كهمیک هتوربیتهوه، زۆر ئیشارهتمان دهدايه سوودی نهبوو ههر دهینهراند، ویژدانی ریگی پینهدهدا هتوربیتهوه." ههر لهخۆیهوه دهیوت: "ماشائهللا لهم قوتابخانهیه پیاوی سیاسی زۆرگوره لهسههر گرتکهگۆشتیک دهیکیشیت بهسههر مرۆفیکى دراوسیداو پیاویش ههیه ههویکهی خۆی لهنیرهوه دهگوریت بۆ من."

وتى: "ههموومان لهم قسانهی سههرمان سوورپابوو نهماندهزانی مهبهستی چیه؟". وتى: "لئى چووینه پیشتر زۆرمان بۆ برد چى روويداوه بۆمان باسبکات"، وتى: "پیمخۆشه ههمووتان چاک بزائن ماوهیهکی زۆره ههستم بهههندیکی شتی نارینکردوو، بهلام هیچ دهنگم نهکردوو، چونکه بهلگهه بهدهستهوه نهبوو، شهو و رۆژ ئیشکمگرت بهنهینی تا ئهمشهوه ههلم بۆ رهخسا ئهه دووانهه لهئاودهستهکهدا گرت، کردم بههاتوهاوارو خهلكم لهسههر کۆکردنهوه، بهلام باجی وهرهقهی دهرهینا که فلان زیندانی خۆی لهوهیتتر مارهکردوووه بهشیوهی رهزامهندی نووسراوی داوه بهکهلهگاکهی که دهییت به ژنی، تووخوا خهلكینه کئ شتی وههای دیوه کور شووبکات بهکور". وتى: "هههچنده دلنیام ئیدارهی زیندان لهپشتی ئهه کارهوهن، بهلام ههر نابیت لهقاعهکهی ئیمه بمینن."

*ئهم رووداوه لهسالی (1979)دا روويداوه که زۆر دهمیکه له ئهوروپادا ههولئى کارى لهو بابته دهدرئى، بهلام تا ئهه کاته ههرگیز له کۆمهلگای رۆژهلاتی ناوهراستدا رووی نهدابوو، ههر بۆیه ئهه برادهره ئهوهنده دلتهنگ و توند بهگژ داروبهرددا دهچو و ویژدانی جولاندهبووی.

گه پیکردن له پوژی مواجهه و گرتنی نه بو نه حمه د

پوژانی سهردانی که سوکار وهکو باسمانکرد پوژانی جه ژنی زیندانییه. پوژی ته راشکردن و خوجوانکردن و دلخوشی و پیشوازی که سوکارو دۆسته، زیندانی له پوژی پیشووتره وه خوی بۆ سازده داو شه ویش تا به یانی خهوی پتوه ده بینیت و چاوه پروانی گه یشتنی راسپاردهی ههفته کانی رابوردوویه تی بۆی بگات. کاتیک بایانیه که ی مه ستار دهکراو سه ره تای خزمان دهرده که وتن و هه ر که سه شوینیکی دیاریده کرد له گه ل میوانه کانی له په نایه که وه دانیشیت و تیرتیر قسه بکات و پرسپاره کانی به راشکاوی بکات، له وللاشه وه سیخوره بوده له کانی ناو زیندان ده گه ران چاویان ده گه ران به دوا ی بینینی به لگه یه کدا بیگه یه نن و خویانی پیخوشه ویست بکه ن و هه ندیکجاریش جیهازیکی ریکورد (ته سجیل) ی بچکوله یان ده خسته بن قه ره ویله کانه وه بۆ گرتنی دهنگی زیندانی و میوانه کانی، پاشان به نهینتی ده یاندزییه وه وه نه گه ر شتیکی تیا بوایه زیندانیان یی مالویران ده کرد. پوژنیکیان هه موومان له حه وشه که دا له گه ل میوانه کانمان دانیشتبووین هه ندیک جموجول هه بوو نه مانزانی چییه، پیاویکی قهومی عه ره ب به ناوی نه بو نه حمه د هه بوو هه موو زیندانی ریزیان لیده گرت، چونکه خوی ریزدارو یی موشکیله بوو، نه و پوژه له حه وشه که دا خیمه یه کی بچکوله ی هه لدا بوو هه موو هه هفته یه ک میوانی زورده هات نه مجاره یان ته نیا ژنه که ی و مندالیککی بچووک هاتبوون بۆلای، کاتیکمانزانی چه ند نه منیک خویان به بن خیمه که یدا کردو نه بو نه حمه د و ژنه که یان برد بۆ ئیداره ی زیندان و کردیان به هه را گوایه نه بو نه حمه د و ژنه که ی جووتبوون، بۆیه ش نه م پوپاگه نده یان بلاو کرده وه تا که سیک نه توانیت له بن خیمه دا دانیشیت، نه م کیتشه یه شیان بۆ نه وه دروستکرد خۆشه ویستی شه خسیه تی نه بو نه حمه د بشکینن، چونکه سه ری بۆ پوژیم شوپ نه کردبوو.

دەرویش كەمال (عەنقەرچى)

خەلكى گوندى مەلەكان بوو پياويكى وپوكاس و نەخويندەوار، بەلام تا ئارەزوو بىكەيت كوردى خۇشەويست و دژى رژىم بوو، كەسىكى وەھاي نەبوو ھاموشۇي بىكەن و دەستى نەدەرۆيشت، بۆيە بووبوو بەعەنقەرچى ميمى (۳) لەبەر ھەژارى و دەستپاكي و دەمپاكي ھەموومان خۇشماندەويست، وەھا رىككەوتبوو قەرەويلەكەي لەتەنيشت منەوہبوو ئەويش ھەر بەناوى ناندان بە پيشمەرگە گىرابوو، بيست سال زيندانى بەسەردا درابوو.

زۆر چاكەي ھەبوو بەسەرمەوہ لەھەنديك جموجولى خەلكى خراپ ئاگادارى دەكرىم، ھەنديكجاريش نوسراو و شتى بۆ پەنادەدام لەناو تەنەكەي خۇلەكاندا، منيش دەمويست فيرى خويندەواري بىكەم لەسەر كىيى پۆلى يەكى قەلاچۆكردى نەخويندەواري و ئەويش بەرۆژ دەيخويند.

دانىشتين لەسەر قەرەويلەكە زۆرم پيوت فيربيت بليت ھەسەن عامل ھەر دەيوت: ھەسەن حامل، دداتم بەخۇمداگرت دەرويش گيان بلى ھەسەن عامل ھەر دەيوت: ھەسەن حامل، توورەبووم وتم: "دەرويش بەسە"، زانى توورەم وتى: "كاك ھەلى بەلین بى ئيتىر قەت نەلیم ھەسەن حامل". مەبەستى ئەوہبوو لەمەودوا بلى ھەسەن عامل، ھەرچى كرىم و كۇشام دەرويشم بۆ فيرى ھەسەن عامل نەكرا.

زیندانی و ئیشکرتن

له سهرده میکدا هه ندیک گومانیان لا دروستبوو بوو که گوایه زیندانی هه ن به ته مان رابکه ن له زیندان و ئیداره که وته خۆی و یاسایه کی داهینا خه لکی زیندان خۆیان ئیشک له خۆیان بگرن له کاتی هاوینی سالی (۱۹۷۸) دا بوو سه پاندیان به سه رماندا له هه ر به شیک میم یان قافدا هه ر کاتژمیریک چوار زیندانی ئیشک بگریت له وه کانیترا، ئه مه له کاتیکدا له سه ر سه ریانی شه وه ئیشکچی پۆلیس هه بوون (سه جان) سه ره رای ئه وه ی هه ر سه ره سه عاتیک مه فره زه یه ک سه جان و ئه منیش خۆیان ده کرده ناو به شه کانی زیندانا.

نیاز له م یاساو پلانه ش که دایانهینا دروستکردنی ناکۆکی بوو، چونکه سه ره تا پیاوه خۆفرۆشه کانی ناو زیندانییه کانیان داده نا پاشان خه لکی چاک و خۆشه ویستیان تیکه لاو کردن بۆ ئه وه ی هه موومان گومان له یه کتری بکه ین و که س نه ویتریت لای که س هه یج بلیت و ریزمان نه مینیت لای یه کتری پاشان زیندانییان به نه خسه که یان زانی و ئیشکیان نه گرت.

سلفه (قەرز وەرگرتن)

سالی (۱۹۷۲) تازە بووبووم بەکرێکار لەبەلەدیی کەرکوک بەشی ئاو بەمووچەیهکی زۆرکەم، ئەوەندە کەمبوو بەشی هیچی نەدەکرد، بەلام شتیک بوو لەبێکاری باشتربوو هیواشم بەو بوو سالانە شتیک زیاددەکات و کارەکه رەسمییەو بۆ دواوژ چاکە.

هەرچەندە ئەو سەردەمە هەموو توانای خۆم بۆ کاری رێکخستنی کۆمەلە سەرفەدەکرد، کارەکەم هەفتانە بوو چەند پوژیک لە (۸ بۆ ۴) ی ئیوارە یان لە (۴ بۆ ۱۲) ی شەو یان (۱۲) ی شەو بۆ (۸) بەیانسی بەنۆبە لەگەڵ چەند کرێکاریکتێردا بەدیار پەمپیکی ئاوووە بووین، کاتیک لەکار دەپویشتمەووە بەدوای خەلکی وەهادا دەگەرپام بشیت بۆ رێکخستنی کۆمەلەو بزانی گۆیم بۆ دەگریت بیخەمە حەلقە ی رۆشنییری کۆمەلەو، جگە لەوەش رۆژی جاریک سەرم لەکتیخانە ی ئاسۆ دەداو هەر بابەتیک نوێ بەتایبەت پوژنامەو گۆفاری کوردی هەبووایە، دەمکری و هەر ئەو پوژەش دەمخویندەو، هەر ئەو سەردەمەش بلوکرادوای فەلەستینی دەهات بەتایبەت کتیبەکانی مونیر شەفیق و گۆفاری هەدەف ئەوانیش سەرگەرمی مشتومرێکی زۆریان کردبووین لەبابەت لیکۆلینەو لەناکۆکی سەرەکی و سەنەوی ئەو سەردەمە شەپۆلێکی چاک هەبوو کە زۆربەیان لاوبوون و دەگەرپان بەدوای دۆزینەوێ رێبازیکی نوێ بۆ چارەسەرکردنی گشت کێشە ی نەتەوایەتی و چینیایەتی.

شوینی کارەکەم لەفلکە ی (نازم تەبەقەلی) بوو لەدائیرە ی ئەمنی ناوچە ی کوردستانەووە نزیکبوو، هەندیک لەوانە ی کۆن دەمناسین و لەپارتیدا کارمان بەیەکەووە کردبوو، هەلگەرپابوونەو بەناوی (لەفیف) لەپال حکومەتدا دەیانویست رێکخستنی بۆخوێان دروستبکەن، بیریان لەووە کردبوو مەن بخەنە تۆرەکەیانەووە زۆردەهاتن سەرم لێدەن، منیش زۆرم پیناخۆش بوو، بۆیە عاجزم دەکردن بۆ ئەوێ وازم لێبەین، پوژیک هەستمکرد ئەمن چاودیریم دەکات منیش زۆرم گەرەکردبوو لەخۆم زۆردەترسام شەو پویشتمەووە بەنیازی ئەوێ سەر لە ئیحسان نەجم بەدەم کە ئەوسا هەردووگمان لەکۆمیتە ی شاری کەرکوک کارماندەکرد لەگەڵ عەبدولرەزاق محەمەدو فەرەیدوندا لەکۆلانەکە ی مالی ئیحسان ئەمن رینگای پێگرتم، دەستمبرد بۆ باخەلم ترسان دەمانچەم پینبیت رایانکرد بۆ پەنای خانووەیەک و منیش بەلایەکتێردا رامکردو خۆم پرزگارکردو ئاگاداری برادەرانی کرد چارەسەرێکم بۆ بدۆزینەووە بەتایبەت فەرەیدون لەزاتیە ی بەلەدیات بوو لەکەرکوک دەستی دەپویشتم هەولێ بۆدام نقلی شاری چەمچەمال بکریم و سەریگرت، کە چووشمە چەمچەمال ئەوسا عومەر جۆلا کە پارتی

بوو مدیری به له دئ بوو لیمچوو به ړقداو وهرینه ده گرتم، چووم بؤ (لقی ۳) له سه نګاو، وهره قه شم بؤ ټو هینا ټوسا وهریانگرتم له به له دنی چه مچه مال. وه زعی ټوسای کومه له زورخراپ بوو هیچ دهرامه تیکی تایبته نه بوو ژماره ی ټه دنامه کانی کومه له له شاری که رکوک و دهوروبه ری په نجا که س ده بوون که من ټوسا هه موویم به ناوی نه نیشسه وه دهناسی دهرامه تی مانګانه مان زور لاوازبوو به شی ټه رکی سه فه رو خویندنه وه و یارمه تی هه ندیک هاوړی هه ژارمان و کړینی وهره قه ی تایپ و بلاوکراوه کانمانی نه ده کرد، ټه گه رچی ټیحسان نه جم له کارگه ی نه وت کاریده کردو هه ندیک جار سه رفی له کومه له دا ده کرد، به لام هه ر که موکورتی داراییمان بؤ دروست بوو بوو.

ړوژیکیان له کوبوونه وده دا پیشنیاریانکرد که من سلفه یه ک بکه م بیده م به کومه له بؤ ټه وه ی وه زعی خوی پی چاکبکات و منیش پیشنیاره که م په سه ندکرد، به لام داوامکرد فه ره یدون هه ولم بؤ بدات زوو نووسراوم بؤ بکه ن که سلفه م بده نی.

نووسراوی سلفه م ته واوبوو، ړوژی وهرگرتن ټه بوشه هاییمان نارد له گه لم له بانکی رافیده یین له که رکوک پاره که م وهرگرت که بریتی بوو له (۶۰) دینار و (۵۰۰) فلس، ټه بوشه هاب خیرا (۶۰) دیناره که ی لئوه رگرتم (۵۰۰) فلسه که ی دامی بکه ړیمه وه بؤ چه مچه مال. بؤ که فالت کوریک که کارمه ندبوو له به له دیات فه ره یدون داوای لیکردبوو ببیت به که فیلم.

پاش ټه وه ی گیرام به چه ند مانګیک کاکه عه بدوللا هات سه ری لئدام وتی: ”برام پیاویک هاتووه داوای ټه وه ده کات پاره ی بده یینی که کاتی خوی که فیلی تو بووه سلفه ت وهرگرتووه، ده لیت ټه گه ر پاره که م بؤ نه نیریته وه که (۶۰,۵۰۰) دیناره ټه وه شکاتی لئده که م له ټیداره ی سجنی ټه بوغریب.”

منیش وه زعی ټابووریم زورخراپ بوو که سم نه بوو هاموشوم بکات و دهستی یارمه تیم بؤ دریژبکات، ته نیا کاکه عه بدوللام نه بیت ټه ویش به عه ره بانه راکیشان هه رټه وه ونده ی ده توانی مانگی جاریک سه ر له من بدات بؤ ټه بوغریب و جاریکیش بروات بؤ لای عوسمانی برازام بؤ موسل که له ژووری ټیعدامدا بوو. ناچار ده ستمکرد به زه نگیانه چین و فروشته نه وه ی و هه ندیک پاره شم لابوو که جارچاره دؤستیک، براده ریک بؤ لای که سی خویان ده هاتن یارمه تییان دهدام، له وانه خاله به کری هاوړیم، دام به کاکم پیشه کی بوی به ریت و ټه وه ی ماوو به کریی فروشتنی زه نگیانه بژاردمه وه هه ر له زینداندا.

قوتابخانەى قەلاچۆگردنى نەخوئندەوارى

ئىدارەى زىندان دەيانەوىست زۆر سەرقالمان بىكەن بەدەورە وەرزش و كارى پۇژانەى قورس و بەجەرىدە بۇ خوئندەوہ و سەرەراى ئەوہ قوتابخانەيان كرىدبۇوہ بۇ ئەوانەى رادەى خوئندەوارىيان نەبوو، منىش يەكىك بووم لەوانە، چونكە لەبەردەمى لىكۆلىنەوہى ئەمندا وتبووم خوئندەوارىم نىيە بۇ سەرگرتنى نەخشەكەم و بەهتزرکردنى خوئندەوارىيەكەم بۇ ئەوہى بە و بىيانوہ پۇژانە ھەندىك لەمىمەكان بپۇمە دەرى و لەگەل خەلكانى مىم و قافەكانىتر يەكترى بىينىن، ناوى خۇم نووسى و پۇژانە دەچووم بۇ قوتابخانە. مامۇستاكەمان پىاوئىكى زىندانى فەلەستىنى بوو زۆر بووبو بەدۇستم، بۇيە رىزى زۆرى لىدەگرتم و زۆربەى جار وانەكانى بەجىدەھىشت من پىيان بلىمەوہ.

بەراستى كاتى چاكان پى دەبردەسەرو لەگەل قوتابىيەكانىش ھەوال و دەنگوباسمان ئالوگۇر دەكرد. لەسەرى سالدائ لەتاقىكردنەوہى كۇتايى بەيەكەمى قوتابخانە دەرچووم، لەكاتىكدا دەگەرآمەوہ بۇ مىمەكان، عەبدوللا عەلى رەشىد كە ھاوپرىيەكى ھونەرمنەندەو خۇشەوىستى من بوو ھەوالى زانى سەرکەوتوو بووم ئەو بەپىنچەوانەوہ وىنەيەكى كارىكاتىرى بۇ كردم و پىاوئىك لەقوتابخانە دەگەرپىتەوہ سەرکەوتوو نەبووہ لەوانەكانىداو جانتايەكى بەدەستەوہىە فرمىسك ھۇن ھۇن لەچاوى بەردەبىتەوہ ھەر بۇ خۇشى و يادگارى پۇژانى زىندان ئەم يادەم نووسىوہ.

حاجی حه‌مه سووره

حاجی ته‌مەنی له (٤٥) سال تینه‌ده‌په‌ری، به‌لام به‌ده‌موچاودا به (٧٠) سال ده‌چوو، جار‌جاره به‌حاجی محه‌مه‌د سووره‌ش ناوده‌برا. پیاویکی بالابه‌رزی ده‌موچاو سووری په‌له‌په‌له‌ لیبوی سه‌ره‌وه‌ی هه‌لچر‌چابوو به‌کاره‌ساتی رۆژگار ده‌سته‌کانی هه‌یشتا قلیشه‌کانی ره‌زه‌وانی گونده‌که‌ی خویانی پیوه‌دیار بوو له‌سه‌ر قه‌ره‌ویله‌که‌ی داده‌نیشت و دار‌جگه‌ره درێژه‌که‌ی ده‌نا به‌لیویه‌وه‌و مژی له‌سه‌ریه‌ک لیده‌دا، ئیمه‌و ئه‌ویش له‌په‌ره‌وه‌که‌ی سه‌رووی په‌له‌کانی قاتی سه‌ره‌وه‌ی میم (٣) دا بووین رووبه‌رووی ناوده‌سته‌کان ته‌نها بۆ نویژه‌کانی جیگا‌که‌ی به‌جیده‌هه‌یشت و له‌کاتی مه‌ستار یان تاوه‌تاویک بۆ هاتوچۆو س‌ری قاچی بچوایه‌ هه‌وشه‌که‌وه به‌ته‌نیا هاتوچۆی ده‌کرد خۆی زۆر چه‌په‌ک ده‌گرت و به‌زۆر قسه‌ت پینه‌کردایه‌ هه‌یج قسه‌ی نه‌ده‌کرد زۆر له‌په‌ش ئیمه‌وه‌ گیرابوو هه‌یشتا به‌باشی نه‌یده‌توانی زه‌نگیانه‌کاری بکات و شت بچینه‌ت که زۆر په‌ژاره‌ی لیده‌خوارد.

ماوه‌یه‌ک بوو ئاره‌زووم ده‌کرد له‌گه‌لیدا بکه‌ومه قسه‌کردن و له‌بابه‌ت چۆنینه‌ی گرتنی خۆیه‌وه‌ پرسیا‌ری لینه‌که‌م و هه‌ندیک زانیاریش په‌یدا‌بکه‌م له‌ بابه‌ت گۆشه‌گیری ئه‌م پیاوه‌وه‌.

دیمه‌نیکی ئه‌وه‌نده‌ جوانی هه‌بوو کاتیک کیسه‌که‌ی ده‌رده‌هه‌یناو فه‌له‌مه‌که‌ی ده‌رده‌کردو سیغاره‌که‌ی ده‌په‌تچایه‌وه‌و به‌ئه‌سته‌تیوبه‌رده‌که‌ی جگه‌ره‌که‌ی داده‌گیرساند، مرۆف وای هه‌سته‌ده‌کرد له‌پال گوندیکدا دانیشه‌تووه‌و ده‌روانینه‌ پیاوه‌ به‌سال‌چوو‌ه‌کان.

چه‌ندجاریک چووم بۆ لای و هه‌ندیکجار زه‌نگیانه‌م ده‌دایه‌، به‌لام هه‌ر نه‌مه‌توانی به‌ته‌واوه‌تی سه‌رنجی پاکه‌شتم و بتوانم پرسیا‌ره‌کانم بکه‌م.

تازه‌ عوسمانی برارام هه‌والی خنکاندنی هاتبوو رۆژانه براده‌ره‌کان به‌دزییه‌وه‌ ده‌هاتن و سه‌ره‌خۆشیان لیده‌کردم، حاجیش چاوی لیبوو نه‌یده‌زانی چییه‌؟ ئیواره‌یه‌کیان هاته‌ لام و وتی: ”براگیان خۆتان خۆشبن و به‌شداری خه‌متانین خۆ به‌ناشکوری نالیم هه‌ر ئیوه‌ خاوه‌ن شه‌هیدین، برۆابکه‌ن خه‌زانی کورد نییه‌ قوربانی نه‌دابیت، جا مادام بۆ کورد شه‌هیدبووه‌ به‌زایه‌ ناچینه‌ت و خوا هه‌ویجه‌ی بکاته‌وه‌ خۆ ئه‌م به‌عه‌سه‌ زالمه‌ ده‌ستنا‌پاریزیت ته‌رو وشک به‌یه‌که‌وه‌ ده‌سووتینه‌ت، جا چاک نییه‌ براراکه‌ی تو پشه‌مه‌رکه‌ بووه‌؟ برۆابکه‌ ته‌نها یه‌ک بنه‌ماله‌ی منیان قه‌کرد، برۆام پێ بکه‌ مندالینکی ناو لانکه‌م له‌ژووره‌که‌ماندا بوو که جاش و سه‌ربازه‌کان ئاگریان تینه‌رداو

خۆمیان گرت، ژنه که م شالاوی برد دهریبهینیت ئه ویشیان سووتاند، ئه وهی به سه ر ئیمه یان هینا هر ئه وه یه گواپه پیشمه رگه هاتوته مالمان و نانمان داونه تی." ئه مه ی وت و خواحافیزی لیکردم.

پاشان زۆر په شیمان بووم له وهی خۆم له حاجی نزیکرده وه، چونکه ئازاره کانی حاجی بوون به سوژن و نران به جگه رمه وه، چونکه بنه ماله که ی عه بدولرهمانی برامی بیرهیتامه وه.

رۆژی ئازادکردنمان له زیندانی ئه‌بوغریب

پاش پیلانی به‌زۆر لابرندی (ئهمهد حه‌سه‌ن به‌کر) له‌لایه‌ن (سه‌دام حسین) هه‌وه‌ له‌سالی (١٩٧٩) و بوونه سه‌رکۆماری (سه‌دام) هه‌ر له‌سه‌ره‌تای بوونی به‌ (سه‌رکۆماری عیراق) ده‌ستیکرد به‌هه‌ندیک کاری سه‌رنجراکیشه‌ر بۆ رسواکردن و له‌بیربردنه‌وه‌ی سه‌رۆکی پیشو و خۆشه‌ویستکردنی خۆی له‌لای گه‌لی عیراق.

یه‌کێک له‌و کارانه‌ی، بریاری ئازادکردنی هه‌موو زیندانییه‌ سیاسیه‌کانی عیراق بوو له‌سه‌ره‌تای مانگی ئابی (١٩٧٩) دا.

نوینه‌ریکی کۆشکی کۆماری هات بۆ (زیندانی ئه‌بوغریب) و نزیکه‌ی (١٠٠)، که‌سیک له‌زیندانیانی چه‌پی (مارکسی)یان کۆکرده‌وه‌و له‌شوینیکدا که‌ پینده‌وترا (هۆلی ئیستقبال) ماوه‌ی نیو کاتژمیریک قسه‌ی بۆ کردین و داوای لیکردین که‌ پاکانه‌ بکه‌ین و جوین به‌خۆمان و بیروباوه‌پو ریبازی شۆرشگێریمان بده‌ین ئه‌و کاته‌ بریاری ئازادکردنمان ده‌ده‌ن.

عومه‌ری سه‌ید عه‌لی یه‌کێک بوو له‌و زیندانیانه‌ی لیب‌راپه‌ری، پنیوت: "ئه‌و وشه‌یه‌ شووره‌یه‌، ئیوه‌ باس له‌شۆرشگێریتی و سۆسیالیستی ده‌که‌ن، به‌لام داواده‌که‌ن که‌ خه‌لکی دیموکراتخوازو شۆرشگێر تفر له‌ریبازی شۆرشگێریتی بکات، ئه‌مه‌ چ یاسایه‌که‌". کابرای نوینه‌ر به‌وه‌ نه‌وه‌ستاو له‌دریژه‌ی قسه‌کانیدا وتی: "ئیمه‌ ده‌مانه‌وێت ئیوه‌ ئازادبکه‌ین به‌و مه‌رحه‌ی هه‌رکه‌سیک له‌و شوینه‌ی تیایدا ده‌ژی ڕووداو و هه‌واله‌کانی ناوچه‌که‌ی بگه‌یه‌نیه‌ پۆلیس."

کاک عومه‌ر وتی: "ئیمه‌ پۆلیس نین، ئه‌گه‌ر پۆلیسیمان بکرایه‌ چوار سال له‌زیندانداندا نه‌ده‌ژیاين، ئیمه‌ ئازادبوونی وه‌ها پر له‌سه‌رشۆریمان ناوێت و به‌هه‌لوێستی نازانین."

هاورپینانی تریش دوا‌به‌دوای کاک عومه‌ر دا‌بارینه‌ سه‌ر نوینه‌ره‌که‌ی کۆشکی کۆماری و کردیان به‌کتودا، کابرا ڕووی تیکردین و وتی: "ئیمه‌ زۆرچاک ده‌زانین که‌ ئیوه‌ که‌سانی سه‌ر به‌ریکخراوه‌ چه‌په‌کانی ئه‌م سه‌رده‌مه‌ن له‌ولاته‌که‌ماندا، له‌به‌رئه‌وه‌یه‌ مه‌رجتان بۆ داده‌نین"، هاورپینان گشتیان وتیان: "ئیوه‌ خۆتان هاتوون و ده‌لین ئازادتان ده‌که‌ین، له‌به‌رئه‌وه‌ دژی هه‌موو داوایه‌کی نابه‌جیتی ئیوه‌ین."

ناچار ھەلۆیستەكەى خۆى گۆپى و وتى: "ئىمە ئازادتان دەكەين
بەمەرجىك لەمەولا لەسیاسەتدا كارنەكەن."

ھەموومان بەو مەرجە رازى بووین و بەلئىنى ئەوھمان دانى كە سیاسەت
نەكەین بۆئەوھى لەدەمى گورگ بئىنە دەرەوھو پاشان ھەركەسە خۆى
بەرپرسیارى درىژەدانى كارى سیاسى خۆى بىت.

لەرۆژى ۱۹۷۹/۸/۱۹دا ئازادكراین و پاش ھەوانەوھىكەى كەم زۆربەمان
چووینەوھ سەنگەر و شاخ و...

ناوی نهو برا تیکۆشهرانهی پیش ئیمه له نهمنی عام بوون:

- ۱- ئاسۆ شیخ نوری.
- ۲- محهمه میرزا سه عید.
- ۳- دارا نوری سالج.
- ۴- عهلی حه مه مراد.
- ۵- عوسمان ئه حمه د نه سرو للا.
- ۶- جه بار فه رمان.
- ۷- سه لام محهمه د برزو.
- ۸- ئیبراهیم حه سه ن.
- ۹- سه عدون یه دوللا.
- ۱۰- ئه نوهر حه سه ن.
- ۱۱- عه بدوللا عه لی ره شید.
- ۱۲- حسین ره زا ره زا.
- ۱۳- فاروق ئه حمه د.
- ۱۴- د. جه میل عه لی ره شید / ئازادبوو.
- ۱۵- ئه نوهر زوراب.
- ۱۶- دکتۆر مراد / ئازادبوو.
- ۱۷- سه لاج مه جید که رکوکی / ئازادبوو.
- ۱۸- حه مه سه عید / ئازادبوو.
- ۱۹- شیخ مه حمود به رزنجی / ئازادبوو.
- ۲۰- سامی / ئازادبوو.

۲۱. خدر عه بدولرِ حمان.

۲۲. هه یینی.

۲۳. که مال عه لی.

۲۴. خوشناو عه بدوللا عه زین.

ناوی ئه و برا تیکۆشه رانه ی له دوا ی ئیمه هینایانن بو زیندانی
ئه بو غریب:

۱. شه هیدی نه مر عه بدولرِ زاق محه مه د.

۲. شه هیدی نه مر مامۆستا حه مید که ریم شان ه.

۳. شه هیدی نه مر مامۆستا جه میل ره نجبه ر.

۴. حاکم قاسم.

۵. ئه حمه د مه ولود.

۶. ئه مجه د که رکوک ی.

۷. نه وزاد کاکه ره ش

۸. کوردۆ (سه عدون)

۹. محه مه د سه مین.

۱۰. شه هاب وه هاب

هه موو ئه م برا تیکۆشه رانه ی ناویان نووسراوه و ئه وانه ش ناوه کانیا نم
له یادچووه، ده وریان بیینی له وه ی سه ره به رزانه نه خشه و پلانی ده زگا کانی
ئه من و لیکۆلینه وه و ئیداره ی زیندان پوو چبکه نه وه و به سه ره به رزییه وه
بیینه ده ری له زیندان، له گه ل تیکرای شوړ شگیرانی که له که ماندا به رده و امبوون
له تیکۆشان...

شادبوونهوه بهشاخ

پاش تهواوکردنی زیاتر له چوار سال، له حوکمه شهش سالیه کهم، به لیبوردنی گشتی، که کاتیک (ئهمه دهسهن بهکر) لادراو صدام بوو به سهروک کوماری عیراق، بریاری لیخوشبوونی گشتی بو زیندانیانی سیاسی دراو ئیمهش بهرکهوتین و له (۸/۱۸) دا نازاد کراین. سالی (۱۹۷۹) گه پینهوه ناوژیانی دهرهوهی زیندان، کاتیک نازادبووم هیتشتا پرسهی شهید عوسمانی برازام تهواو نهکردبوو، ههوالی نهخوشی عومهری برازامیان دامی، که ئه کاته پینشمرگهی دهسته سهرهتاییهکان بوو له چه می پهزان. کاتیک گه یشتمه سلیمانی نازاری زور بوو بردمه لای دکتور، دکتورهکان کاره بایان لیدابوو تا بپتهوه حالهتی ئاسایی، بهلام سوودی نهبوو دواچار له نهخوشخانهی کوماری به نهینی خهواندمان له ویش کومه لیک دکتوری چاکم له سهه کۆکردهوه، له وانه د. نهوزاد سالخ و د. نه جاتی همه مه رهق و عه مه لیاتیان بو کرد، بهلام سوودی نهبوو گیانی به خاکی پاکی کوردستان سپارد، ته ره که یمان بردهوه گوندی باوو با پیرانمان له عه سه که رو له وئ پرسه که یمان تهواو کردو گه پامه وه کهرکوک، هیتشتا دۆست و ناسیاوهکان به تهواوه تی نه هاتبوونه سهردانمان، له فرقهی کهرکوک وه نه قیب حارس ئه فسه ری سیخوپی عیراقی، سه عیدی مه حمود باریکی نار دو هات وتی: نه قیب حارس وتی: ئه گه ره علی نه یهت بو لام بو ئیستیخبارات ده نیرم به دوا ی سه یاره دا رایکیشن هه تا فرقه، منیش بو دۆزینه وهی چاره وتم: جارئ پرسه م هه یه و ئه م چه ند رۆژه ی جه ژنیش له بهرده ممان دایه، کاتیک ئه وه تهواو بوو خو ت وهره به دوامداو به یه که وه ده چین سه ری لیده دهین، به وه سه عیدم دلنیا کرد پاش ئه و که وتمه ته گبیرو رای خو کۆکرده وه و له یه که م رۆژی جه ژندا به ره و سلیمانی رۆیشتم و له ویش له گه ل شه هید ئه نوهر چه سه ن خو م ئاماده کرد به ره و چه می سوورقاوشان که وتمه رپئ. پاشان فه ره دیدون عه بدولقادریش هات و له وپوه ده سه ته یه ک پینشمرگه له گه لماندا هاتن و چووین بو یاخسه مه ر، پاشان براین بو دئی مالوومه له وئ شه هید چه مال عه لی با پیر بهر پرسه هه ریم بوو، هاته پینشوازیمانه وه و بلاو کراوه ی کومه له ی ژماره (۵) ی به ده سه ته وه بوو وتی: ئه وه له سه ر ئپوه نوو سراوه، بتانه ویت یان نه تانه ویت ئپوه به زیوون، ئیمهش به ده روونی خو شه ویستی کارکردنی کوردانه و هاوړپنیانه وه گویمان به وه نه داو هه نگاو هه نگاو به ره و باره گای سه ره کردایه تی به کیتی بو ناوزهنگ و زه لی که وتینه رپئ.

هەریمی دوو

کە گەشتینە ناوچەی بارهگاکانی سەرکردایەتی لەناوژەنگ، سەرەتا چووینە بارهگای مام جەلال، خۆشحالی خۆی نیشانداو دەفتەری یاداشتەکەی دەرھیناو وتی: دەنوسم ئەمڕۆ لەنوێ دەست بەشۆرش دەکەین، چونکە پۆلیک لەسەرکردە ئەسلییەکانی شۆرش و کۆمەڵە ھاکنەوێ گۆرەپانی خەباتە سەختەکەمان.

پاش ماوەیەک گفتوگۆ ئەوجا دابەشبووین بەسەر مەقەرەکانی کاک مەلا بەختیارو کاک سالارو کاک نەوشیروانداو ماوەیەکی یەكجار زۆر بەبێ چەك لەو ناوژەنگە بەفراویە ژیانمان بردەسەر. بەلام لەیەكەم کۆبوونەوێ سەرکردایەتی کۆمەڵەو یەكیتی بەشداریان کردینەوێ وەکو ئەندامی سەرکردایەتی بەو حسابەیی لەبەردەمی دەزگای لینگۆلینەوێ رژییم چۆکمان دانەداوێ هیچ شتیگمان بەدەست بوژمنەوێ نەداوێ. هەر لەیەكەم کۆبوونەوێماندا مام جەلال درکاندی کە منیان داناوێ بۆ فەرماندەیی هەریمی (۲) لەناوچەی قەلاستیوکەو شوان و شیخ بزینی و سورداش، ئەو سەردەمە کاک صلاح چاوشین فەرماندەیی هەریم بوو، تا ئەوێان هینایە سەرەوێ منیان نارده خوارەوێ، ماوەیەکی زۆری پیچوو، لەسالی (۱۹۷۹) بوو کە من چووم بۆ هەریمی (۲) ئەوسا ژمارەیی چەكدارو بێ چەکی هەریمی (۲) پەنجا کەسیک دەبوون، هەر ئەو سەفەرە بوو شەهید ئەنوەر حەسەن داندرای بەلپیرسراوی سیاسی و شەهید بیستون مەحمود دامەزرا بەلپیرسراوی ریکخستنی کۆمەڵە.

ئەوسا هیشتا پیشمەرگە ئەوێندە گەشەیی نەکردبوو ناوچەکەیی نەگرتبووێ هیشتا تەپوتۆزی ئاشبەتال ناوچەکەیی بەرنەدابوو، جموجولی پیشمەرگانە کاریکی زۆر زەحمەت بوو، بەرۆژ نەماندەوێرا برۆینە گوندەکان، تەنیا ئیوارانیکی درەنگ دەچووینە گوندو تا شەو کاتی خەوتن لەناو گوند دەمانیەوێ دواي دابەشبوون و نانخواردن دەبوو هەلپەیی ئەوێ بکەین شتیگ بۆ ناو نانەبەرەکانمان پەیدا بکەین بۆ ژەمی خواردنی بەیانی و سبەیی نیوەرۆ. نەدەبوو ئەوێشەوێ لەنزیکي ئەو گوندە یان چەند گوندی دەورووبەری بمابینایەوێ، چونکە بۆ سبەیی (۸۰٪) جاش و فرۆکەیی کۆپتەری جەنگیمان بۆ دەهات، بۆیە هەرچۆنیک دەبوو مەسافەییەکی زۆرمان دەبەری و لەشیو و چەم و قامیشەلانیکی چر، یان دۆل و هەلەتیکی دوورو بیگومانای خۆمان دەدا بەزەویدا، جاشەو ئەوێندە دەرۆشتین زۆر ماندوو دەبووین، بەرۆژەکەش زۆرجار لەبەر هەتاو و لەناو ئاودرپا رادەکشاین، دووچاری حالەتیکی دەروونی خراپ دەبووین، دەبوو هەتا ئیوارانی درەنگ

خۆمان نیشانی خەلکی گوندەکانیش نەدەین، بۆ چالیتان و نانخواردن زۆر بە یجار کە لکمان لە قوتووی یەک کیلۆی ئاوی تەماتە وەردەگرت و ھەر لە شووشە یەک کیلۆی و نیو کیلۆی ئاوی تەماتە و مرەبادا چامان دەخواردەو، پێشمەرگە ھەبوو دوو سی دانە شووشە یەک کیلۆی چای دەخواردەو. خواردنەکانیشمان، مرەبا، ماست، پەنیری کۆز کۆز. پیاز و تەماتە، ھێلکە ی کولاو بوو، زۆر جار زۆر وەزعمان بە دەست مێشوولەو خراب دەبوو، بە تاییبەت لە بناری گەبە و گولێجە و لە شەوانی دەوری گەورەدیی و کە لە شێرە لە ھەمووی ناخۆشتر ھات ھاتی جاش و کۆپتەر بە راستی ھەراسانیان کردبووین، چونکە ھیشتا خەلکی سادە و ساویلکە و جاسوس زۆر بوون، ھەموو پۆژیک دەنگوباس و جموجولمان دەگەشتەو دەوژمن و ھەموو پۆژیک دوژمن بۆمان دەردەچوون. بە تاییبەت جاشە دێرەکانی قالە فەرەج و ھەمە ی شیخ ھەسەن و تەحسین شاوھیس، لەو دوادواییبەشدا کاوہ بازیانی، ئەمانە ھەمیشە ماندوویمان دەکردین و بە دواماندا دەگەران، چونکە ئەم سی چوار سەرۆک جاشە لە پێشدا پێشمەرگە بوون و زۆر شارەزاو زۆر ئازا و شەرکەر بوون و شارەزای ھەلسوکە و تمان بوون.

چوونم بۆ ههریمی دوو

سه رها تا که چوومه ههریمی دوو، من ده میک بوو له ناوچه که دابرابووم، به تایبته ماوهی دوای ئاشبه تال، من چوار سال و (۹) مانگ بوو له زیندانی عیراقدی بووم و پیش له وهیش چوار مانگ له زیندانی ئیران، پیویستم به وه هه بوو که میک شاره زا بیمه وهو خه لکه که بناسمه وه، بویه هه ولم ده دا زۆر بهی کات له چه می سوورقاوشان و چه می رهزان و گونده کانی زهرزی و عه وده لان و پیران و شیخ زهینه ل و دهره تاردو که رمک و سردو سوورقاوشان و شیخان و عه سکه رو سووتکه و مایله و بولقامیش بم. به لام کاتی کمزانی دوو چاری ره خنه یه کی زۆری پیشمه رگه که نجه تازه نه فه سه کان بووم له په ناو له ناو خویاندا که وتبوونه مینگه مینگ، ده یانوت: ئەم پیاهه له م چه مانده دا بۆچی خوی مه لاسداوه؟ برادر هه بوو قسه ی برادرانیان به دل سووزیه وه ده گپرایه وه له پیتاوی زانین و چاره سه ری پرته و بۆله که. پۆژانه هه موو ئیوارانیک پیش چوونه گونده کان قسه م بۆ ده کردن له سه ر چوونه مالان و پاریزگاری له مال و باخ و شه رف و هه ل سوکه وت له گه ل گوندیه کاندا، له ریگاش لانه دانه ناو په له نوک و بیستان و چوونه ناو باخچه ی قه یسییه وه. پاشئه وهی به ناو چه که ی خۆم ئاشنا بوومه وه، بریارمدا هه موو پۆژیک له شوینیکی ناوچه که وه مه فره زه بنیزمه سه ر په بایه کانی ده ورو به ری گونده کان، ئەوه بوو له چه ند پۆژیکدا کومه لیک ته قوتوقمان کردو سه دا به رزبۆوه که پیشمه رگه که شه یکردوه، به وه وه نه وه ستام جه وله یه کی گشتی قه لاسیوکه، شیخ بزینی سه روو، ئەم دیو و ئەوه دیوی خالخالان بکه ین، به دوو پۆژ جه وله که مان گه یانده کاریزه، هه موو گوندیه کانمان شه وان له مزگه وتدا کوکرده وهو قسه مان له سه ر (ی.ن.ک) و شویشی نوئ بۆ ده کردن. کادره کانیشمان خه ریکی خه لک ریگخستن بوون بۆ کومه له له لایه ک و بۆ یه کیتی له لایه کیتیر.

ئیهواره پۆژ له ئاوابووندا بوو، هیشتا نه گه یشتبووینه گوندی کاریزه له نیوانی مۆردخواره ی سه رو و کاریزه دا ئوتومبیلکی پر له جوتیار له که رککه وه هاتبوونه وه، توشمان بوون و پاش چاکوخۆشی تکامان له شو فیری ئوتومبیله که کرد که سه بی چووه شار ناومان نه هینیت، شه و چووینه گوندی کاریزه ی خالخالان له ماله کان دابه شبووین و شه ویش له مزگه وته که خه لکه که مان کوکرده وهو تیرو پر قسه مان بۆ کردن و ئیمه هر له مزگه وته که خه وتین و ئیشکچیمان دانا. ئاگاداری ئیشکچیم کرد چاره ک بۆ چواری به یانی هه لمبستینیت، بۆ چواری به یانی له کاریزه دهرچووین روو له شوینیک هه تا ئەو پۆژه زۆر بهی زۆری پیشمه رگه کان

ناوهکه یان نه بیستیوو، به لام من له شوږشی ئه یلودا یهک دوو جار ږیگام که وتبووه ئه و ناوه، زور چرو دۆل دۆل و عاسی بوو، که سیک زور شاره زا نه بوايه ږیگای دهر نه ده کرد. له وی که پینده و ترا (گله که مردوو) ږیک سی چاره که له گوندی کاریزه وه دووره و یهک ماله جوتیار له وی ده ژیان و خه ریکی مه ږداری بوون. به یانی هیشتا خه لکی بو ئیش و فه رمانیان له مال نه هاتبوونه دهری و چوله که نه که وتبووه جریوه جریو، کلاو کوره کان ورده ورده که وتبوونه باله ږرته، به دوور بینه که روانیم له ده وری گوندی کاریزه جموجولیکی سه ربازی هه یه، پینده چوو ته نیا چاره کیک دواي ئیمه هاتبنه ده وری گونده که، خیرا فه رمانده ی مه فره زه کانم بانگ کردو ده ستنیشانی شوینم بو کردن و داوام لیکردن تا دوژمن نه یه ته سه ر سه رمان که سیک خوی دهر نه خات و نابیت که س قوته قوت بکات، هر که سه له ئاستی خوی بشاریته وه و چاودیری ئه ملاولای خوی بکات و دوژمن فه راموش نه که ن و له کاتی هاتی فرۆکه شدا خو دهر نه خه ن.

هیشتا ږوژ خوی نیشان نه دابوو به ناوچه که، سوپای عیراقی داگیر که ر که وتنه په لاماری گوندی کاریزه و ئو تومبیله کانیان له ئومه ر مه ندان و تورکمان باخه وه ږیزیان به ست به دواي یه کداو که وتنه ته قه و زرمه. له ئاسمانی شه وه به هله اتنی تیشکی ږوژ که فرۆکه دهر که وتن و له سه ر ئاسمانی هه موو گوندیکی شیخ بزینی له نگه ریان گرت و جاش و سه رباز، ماله و مال و دۆل و لوتکه و باخچه ده که ږان به شوین پینمه ر که دا. ئیمه ش به هه ناسه کوتی و ترس و له رزه وه چاومان له چاودیری دوژمن نه ده تروکاندو که سمان ورته له ده ممانه وه دهر نه ده هات، تا به ته وای کاریزه پشکیندراو له ویش جاش و سه رباز سه ریان کرد به ږووکاری ئاوباره و ناسرو میسرو موردخواده کاند، که میک هیور بووینه وه. بو مانده ر که وت دوژمن قسه ی نه زانیوه له پاش دهر چوونی ئیمه له کاریزه، بویه ورده ورده په یوه ندیمان به یه که وه کردو ئاگاداری تا که ماله که مان کرد ساوه ریکی زوریان بو لیناین و مه شکه دویه که شیان ژه ندبوو به ماستاو و دؤو ساوه ر تیر تیریان کردین، ئه وان له ئیمه زورتر ترسابوون، به لام پاش دهر که وتنی په وتی پینشه نگی سوپای دوژمن ئه وانیش خوشحال بوون و هر به خیریان دهر زانی ئه و خزمه ته مان بکه ن.

ئیمه پاش نانخواردن له شویننه کانی خو مان نه جوولاین، تا ئیواره سوپای دوژمن که ږایه وه. ئیواره که دوژمن که ږایه وه من سی ده مانچه ی بیده نگ و هه ندیک ږاسپارده ی ناوه ندی کومه لم پینوو، به شه هید وریا سوورو شوږش قه ره هه نجیریدا به ږیمکردن بو گوندی مام په ش بو

ئەو ھەي لەو پۈتە بۇ كۆمىتەي ئاگرى كەركوكى كۆمەلەي بىئىردىت، لەوئى
رېكخستمان ھەبوون كە خۆم دەمناسىن و ھەروەھا گوللەيەكى قازىفەمان
تەوقىت كەرد، غەرىب سەعید شارەزابوو بەسەعات دايدەنايەو، ماو ھەي
نيوسەعاتىك شوپش و وريا سوورمان فيرى نانەو ھەي (دانان) كەرد بۇ
مەركەزى ئەمنى چەمچەمال، ئەوانمان بەرپىكردو ھىزەكەمان بەرەو دوا بۇ
چەمى رەزان گىرايەو، چونكە ئەو رۆژە جاش و سوپايەكى زۆر ھاتبوون
لەگەل كۆمەلىك فرۆكەي كۆپتەرى بارھەلگرو جەنگى، برادەران بە ديونكى
تردا كەوتتە بۆلەبۆل و دەيانوت: ئەم برادەره لەم دەشتەدا بەكوشتمان
دەدات، زۆرم قسە پىگەيشتەو، كۆمكردنەو ھەو بۆمباسكردن ئەوان بەھىچ
رازىنين، لەچەم دەبين، پىيان خراپە، جەولە دەكەين پىيان خراپە، ئەي دەبىت
چى بكەين؟!

شۆرش قەرەھەنجیری و شهید وریا

هەر چۆنیک بوو پاشئەوہی ئەو برادەرمان بەرێکرد بۆ کارەکەو ئیمەش بە بەرنامە گەڕاینەوہ بۆ دەورووبەری چەم، دەبوو پاش دوو شەوینتر نالە لەمەقەرە پێ ئەمن لەچەمچەمال ھەلسینزیت، کە ئەوہ خۆی لەخۆیدا نیشانەیی گەشەیی شۆرش بوو ئەگەر ئەنجام بدرایە، ئیمە جەوہلەکەمان بەشەوینک کۆتایی پێھیناوی بۆ سەر لەدوژمن شیانندن گەڕاینەوہ دەورووبەری گوندی بۆ لقامیش، بەلام لەئەسکەندەر بەگی نانمانخواردو تیشووی پۆژی دواترمان لەکۆل بەست و بەنێوانی پەبایەکانی سەر جادەیی گۆپتەپەو ئاغجەلەردا پوویمانکردە (قەلایگان) و لەوێ چووینە گوچوورەکان کە پربوون لە ئاودری گەورە گەورە. تارپۆژی دوايي ئیوارەکەیی و شەوہکەیشی چووینە بۆ لقامیش کە گوندیکە لەئاغجەلەرەوہ دوورەو کەمیک چرە بۆ شەری پێشمەرگانە دەستدەدات، ئەو شەوہ لەوێ ماینەوہو نەمانھێشت خەلکی بپۆن بۆ شار، بۆ پۆژی سینیەم چووینە دوارەکانی بەردەعازەبانی کوردە کۆچەرییەکان، لەویش بەئاسوودەیی تیرمان نان و کەشک و پۆن خواردو بۆ پۆژی چوارەم خۆمان خستە چەم و پەزەکانی دووئاوان و بەماسی گرتن و خۆشۆرینەوہ لەو سەر پووبارە پۆژەکەمان بەرێکرد، ھێشتا سەعاتیک دووانی ماوو پۆژ لەو چەمە ئاوابیت پێشئەوہی بگەینە سوورقاوشان، ھێمنە بچکۆلی شەھید کە کاری ئەوہبوو بارووبنەمان بۆ تاقەت بکات. دەبوو ھەر لەو چەمە بیت ھەر کاتیک چووینە ئەوێ بیتە لامان بۆ بەردەست و کاری نھینی، جا خۆی لاویکی مندالکاری چوار شانەیی سپی پیست بوو لەدوورەوہ دەناسرا، ھەمیشە خیرا خیرا ھەنگاوی دەناو سەری بەبەر خۆی دەناو دەپۆیشت، ھەر کەسینک بیدیتبایە نەیدەوت ئەمە ھیچ کاریکی لە دەست نایەت، بەلام لەرەاستیدا لاویکی وشیارو وریاو زیت و بەتوانابوو. ئەوہی بەو دەکرا بە دە پێشمەرگەیتەر نەدەکرا، بەرەستی کادریکی سیاسی و ئیداری چوست و چالاک بوو لەو چەمەدا چەندان بنکەیی ژیر ئەرزێ کردبوو، ئەگەر ھەموو ھیزی عیراق بەھاتایە نەیان دەتوانی بیگرن، بەس چەند چرکەیک پێشتر ئاگادار بوایە، دیمان ھێمن ھات بروسکەئاسا رووی خوش نەبوو، دەم بەخەندەبیبەکەیی نەماوو خۆیشی لەکەس نەدا سلایوی گشتی کردو ئیشارەتی بەمندا، بردمیە لاری وتی: دوینی شەو قومبەلە بەشۆرش و وریا سووردا تەقیوہتەوہ، وریا شەھید بووہو شۆرشیش زامدارەو جوتیاران بردوویانە لەگوندی گورگەیی شار دوویانەتەوہ، پەنگە سبەیی بگاتەوہ چەم منیش لەفلانە شوین دەواو جینگام بۆ سازداوہ.

به‌راستی هه‌واییکی زۆر ناخۆش بوو، چونکه یه‌که‌م هه‌ولی من بوو، یه‌که‌م پۆلی پێشمه‌رگه‌و یه‌که‌م جار بوو له‌پاش ئاشبه‌تال کاری وه‌ها بکات، زۆر دلگران بووم پێشمه‌رگه‌کان هه‌ستیانکرد شتیک هه‌یه‌ بۆیه‌ لیم نه‌شاردنه‌وه‌و بۆم باسکردن، ئه‌وانیش به‌شداری په‌ژاره‌م بوون. هه‌ر له‌و چه‌مانه‌دا جه‌وله‌مان ده‌کرد له‌پریکدا هه‌یمن وه‌کو په‌ری هه‌واله‌ین گه‌یشته‌وه‌و وتی: مژده‌تان بده‌م، وتمان چیه‌؟ وتی شو‌رش و وریا هه‌ردووکیان ماون و شه‌هید نه‌بوون، به‌لام هه‌ردووکیان قومبه‌له‌که‌ سووتاندونی و وریا زۆر مه‌ترسی لیده‌کریت بمریت، به‌لام شو‌رش ته‌نیا پێسته‌که‌ی ره‌ش بووه‌و ده‌توانریت هه‌ر لیره‌ چاک بکریته‌وه‌. که‌وتینه‌ سو‌راخی دکتۆر، دکتۆرمان نه‌بوو ته‌نیا مامۆستا شیرکوو شیرزاد حافز دوو لای خوینده‌واری گورجوگۆل بوون ته‌داوی برینداره‌کانیان گرته‌ ئه‌ستۆو پاش هه‌تانه‌وه‌ی زامداره‌کان به‌په‌له‌ وریامان به‌ریکرد بۆ سه‌رکرديه‌تی، فه‌رده‌ کامان بۆ هه‌لبه‌ست و ده‌سته‌یه‌ک پێشمه‌رگه‌ی ئازامان له‌گه‌لدا نارد بۆ ناوزه‌نگ و شه‌ویش له‌ته‌لانه‌وه‌ به‌بن ره‌بایه‌کانی سه‌ر جاده‌ی دوکان کانی خاندا په‌راندیانه‌وه‌و شو‌رش قه‌ره‌هه‌نجیریشمان له‌شوینیکی په‌نادا داناو رۆژانه‌ ئه‌م برایانه‌ به‌هاوکاری شه‌هید هه‌یمنه‌ بچکۆل سا‌رپێژی زامه‌کانیان بۆ ده‌کرد.

هه‌یشتا به‌ته‌واوه‌تی ماندووومان نه‌حه‌سابۆوه‌ که‌وتینه‌وه‌ دانانی پیلانی سه‌ردانیکیتر بۆ دێهاته‌کانی ناوشوان و ساله‌یی و ئه‌نجامدانی زنجیره‌یه‌ک کۆبوونه‌وه‌ی به‌په‌له‌ به‌جوتیاران و باسکردنی سیاسه‌تی ی.ن.ک بۆیان.

جهولهی به کهم

ئىواره به که له زه رزيبه وه به ناو ره بایه کانی سه ر جادهی گشتی قه لاسیو که په رینه وه گوندی مامه لیشیو له وئ نانی شه ومان خواردو خه لکه که شمان کوکرده وه، هه رچه نده زور بهی جوتیاره کان له خه ودا بوون که ئیمه که یشتین، به لام ئیمه هه ر ده بوو دابهش بین بۆ نانخواردن، بۆیه نه وانیش هه لسان و پاش نانخواردن قسه مان بۆ کردن و بۆ رۆژه کهی بیته وهی خه لکی بزانه چووینه ئاودر په کانی نه ولای ماله کانیا نه وه، شوینه که مان چه په ک بوو که متر رینگای خه لکی به سه ره وه بوو، نه وسا دوو جیهازی هۆکی توکی سه ربازی وردی شرمان هه بوو، بۆ له یه کتری گه یشتن له گه ل که رته کان یان له کاتی هه ره سیاتدا قسه مان پیده کردن. ئىواره کهی نه و رۆژه به سه لامه تی رزگارمان بوو به ره و گوندیکتر به رئ که وتین، له نیوهی رینگا بووین هه والی جیهازه کانم پرسى، کاتیکمزانى به کتیکیان به جیماوه، که وتمه سو راغی لای کئ بوو کئ دای به کئ دوزیمه وه، براده ریکی خۆم به ناوی وریا ئاغجه له ری که له راستیدا ناوی عومه ر حاجی عه لی بوو خه لکی گوندی بلو کین بوو، لاویکی خوینده واری شه رمی ناوسک ئاوه دان بوو، بانگم کرد وتم: ده بیته برۆیت بیدوزیته وه یان نه یه یته وه لامان! نه وسا جیهاز بۆ ئیمه ی بی ئیمکانیات زۆر گرنگ بوو، بۆیه کاک وریا خیرا گه رابه وه و پاش سه عاتیک هاته وه شوینی دیاریکراو و جیهازه کهی هینا بۆوه.

ئىواره چووینه گوندی قه سرۆک نه وسا هیشتا شه هیدان نه حمه د به که قه سرۆکی و ره شهید توته قه لی شه هید نه ببوون و شاره زاو چاوسا غمان بوون، خیرا دابه شیانکردین و نانیکى شوانیمان خواردو یه که دوو تراکتوریان بۆ پهیدا کردین و پئی رۆیشترین بۆ نزیکى گوندی کانی رهش و له وئ دابه زین و به پئ به نیوانی ره بایه ی سه ربازه کانی عیرا قدا په رینه وه بۆ شیخ بزینی خواریو، شه و چووینه ده ور به ری به رزنجه ی سه روو له وئ خۆمان له شوینیکدا مه لاسداو هه ندیک براده ری ریکخستن ئازووقه ی دوو ژهمیان بۆ هیناین تا دواى نیوه رۆ توزیک زوو بوو دوو تراکتورمان له به رزنجه سه ندو به ره و تورکی و قه ره سالم رۆیشترین و له ویش سه یاره ی ئىوارانی لادئ له شاره وه هاتبوونه وه، سئ سه یاره مان به (سو غره) گرت و سواربووین بۆ گوندی بیره سیانی سه رو و خواریو، که له سه ر جاده ی سه ره کی که رکوک هه ولیرن. نه و ناوهش جگه له قه لا گه وره که ی داره مان و هه سار جو ره ها ئوردوگای سه ربازی گه وره گه وره ی لیبوو، ناوچه یه کی ستراتیژی ئابوری و سه ربازی زۆر گرنگی دوژمن بوو. هیشتا رۆژ ئاوا نه ببوو خۆمانکرد به هه ردوو گوندی سه ر جاده ی بیره سیانی

سەرو و خوارو، خیرا پیشمەرگە دەوری گوندمان گرت و باقی چووینە مزگەوتەکان و خیرا داوامانکرد خەلکی کۆبینەو، یەکهەمجاربوو دواى ئاشبەتال پیشمەرگە بەچەکەو، بێتەو، ئەو ناوچەیه، بە دە دەقیقە دوژمن دەیتوانی لەوئ بمان فرینیت، چونکە ناوچەیهکی دەشتانییەو دوژمنیش بەهەر چوار دەورییەو، بەسەعاتیک بەتەواوی لەسیاسەتی شۆرشی نوێ و ی.ن.ک مان گەیاندن، تائەو کاتە لەزۆربەى مالەکان مریشک سەربرابو و سوور کرابوو لەگەل تەماتەو خەیارو سەوزەدا، نانیکى پیشمەرگانەى خیرامان خوارو خیرا سواری سەیارە بووینەو، هەر ئیوارەبوو خۆمان هەلدا، یەو شیخ بزینی و تا بەرزنجەى سەروو سەیارەکانمان بردو بۆ خەوی بەیانی چووینەو کاریزەو تورکمان باخ. جەولەکەمان هیندە سەپرو پەلەو نەترسانە بوو دوژمن برۆای بەهەوالدەرەکان نەکردبوو کە پیشمەرگە وەهای لیها تیت برۆاتە ناوچەرگەى سوپاکەیهو و ئاوا بئ تۆز دەرباز بیت.

پوژی دواى بەپەلە خۆمان گەیاندەو قەلاستوکەو دەورو بەرى سوتکەو مایە، پیشمەرگەکان ئاهنکیان هاتەو بەر، ئەو دوو جەولەى ناوچەکەو ناو خەلکەکە بەکەین و زیانیانمان نەبوو، و ردهورده لەگەل پیشمەرگەکان شارەزای نەخشەکەى من بووین پرتەو بۆلە کەم ببوو، نەخشەمان دروستکردنی دەستەى پیشمەرگەى هەر ناوچەیهک خۆى بوو. کۆمکردنەو و پیشنیارمکرد کئ دەتوانیت پیشمەرگە لەناوچەکەى خۆى پەیدا بکات ئاگادارم بکاتەو، زۆرم حەز دەکرد ناوشوان مەفرەزەیهکی بۆ خۆى لەکۆپى شوانى هەبیت، بۆئەوێ شەو و پوژ لەناویاندا بین و شۆرش لەوئ دەست پینکەن. حەزمدەکرد بۆ دەوری سالاى، بۆ عەلى بەیانیهکان دابمەزینم کە لەشۆرشی پیشوو زۆرم دەناسین و پیشمەرگەشیان هەبوو. چاوم دەگێرا بۆ کۆنە ناسیاوەکانى خۆشیان دەویستم، هەولمدا لەرئ تەپە کۆرەبیەکانەو دەستەیهک بۆ دەوری تۆمارو مام رەش دروست بکەم، ئەمە لەمیشکەدا دەخولایەو دەمزانى تا پیشمەرگەى ناوچەکە دروست نەکەین شۆریمان پئ نابریتە ئەو ناوچانەى کە پیشمەرگە بەئاسانى دەستی پیناگات. هەرچەندە ریکخستنى کۆمەلە لەهەموو گوندیکدا جیگای خۆى کردبوو، هەر وەها یەکی نیشتمانیش و ردهورده ریکخستنى خۆى دامەزراندبوو، ئەو پوژانە تاکەکەس دەوری دەبینى بەمەرجیک لەناو جەماوەردا کەسایەتى کۆنى نیشتمانپەرورەو پیشمەرگانەى هەبوو، منیش لەشۆرشی پیشوو لەسالاى و لەشوانەکان و لەشیخ بزینی و لەقەلاستوکەو لەسورداشدا ناسرابووم، تارادەیهک خەلک برۆایان پیمهه بوو، بۆیه بەشیوەى فەردى دەورم دەگێرا بۆ هاتنى لاوى نوێ بۆ ناو پیشمەرگەو دەستبەجئ کارم دەدانى و دەمانردنەو بۆ ناوچەکانى خۆیان.

بگوزەکانی من

بیروباوەرەکم تا دەهات زەمینە ی چەسپانی زیادیدەکرد، شەوئیکیان لەپشتی مالهەکانی سۆتکەوێ خەوتبووین لەسەر رینگای ماله کوردە کۆچەرەکانی پشستی گوندی سوتکە، شەو ببوو بەنیو، هاوین بوو هیتستا سەرما رینگای لێنەدەگرتین لەدەرەوێ بخەوین، حەرەسەکە بەدەنگێکی بەرز هاواریکردو میلی تەنگەکە ی هینایەو و وتی: ئیوێ کێن؟ تیکرمان خەبەر بووینەو و خۆمان نووساند بەزەو بیەکەو، هاواریانکرد خۆمانین خۆمان خیرا خیرا خۆیان بەناسیاو دەدایە قەلەم، گویم لیبوو وتی: هاتووین بۆ لای مام عەلی و ئیمە خەلکی عەلی بەیانین، ئای بەخەبەرێکی چەند خۆشمزانی، دەنگی یەکیکیانم ناسی وتی من حسین فەقی محەمەدی عەلی بەیانیم و هاتووم بۆ لای مام عەلی بچکۆل. بانگمکردن هاتنە پێشەو سێ چەکار بوون، حسینم ناسیبیەو ئەملاولام ماچکردن و بەخیرھاتنی گەرم لیکردن. لەو شاخە بووین هیچ نەبوو تا بیان دەینی نەئاو نەچا نەراخەر ھەر لەتەک خۆمەو داوام لیکردن ھەلاژین تا بەیانی زوو دەپۆین و سبە ی قسە دەکەین. من لەخۆشی ئەوێ ھەوینی دەستەبەکم بۆ پەیدا بوو نەمدەزانی چۆن خەو لەخۆم بخەم، ئەوانیش لەخۆشی ئەوێ ئیمەیان دۆزیووەتەو نەدەخەوتن، بەلام ھەر چۆنیک بوو بۆئەوێ برا پێشمەرگەکانیترمان خەویان لێنەزپیت من پاش شەو باش نەمدواندن و سبە ی زوو چووینەو بۆ چەمی رەزان. لەوێ دەستمانکرد بەخۆشورین و مەلەکردن و جلشورین، ھەندیک مژومورە ی ھەنارە قلیشاوی ناو پەناو پەستیرمان کردو دانە دانەش گوێزمان دەدۆزیو.

ئەو سێ برادەرە بەھاریان بۆ ھینامە ئەژنۆ، ئەوسا نەشۆرش چەکی ھەبوو نەخەلکی، نەمزانی چۆن ئەم سێ برادەرە ی من بەسێ کلشینکۆفی چاکەو ھاتوون و چۆن بەم شەو ئیمەیان دۆزیووە؟ ھەندیک شت گلۆپی دادەگیرساند، چونکە دوا ئاشبەتال و پاش شۆرش ی پێشوو خەلکی لەترسی بەعسی و لەبەرخاتری ئیشوکارو بەدەستھینانی پارەو ژیان گۆرابوون و نەخشە ی زۆلانە ی بەعسیان جێبەجێدەکرد، لەلایە کێترەو دەموت لادی سەبارەت بەئاستی زانیاری زۆر دوورترن لەخیانەت و ئەمانەش لەپێشتردا مریدو دۆستی بنەمالە ی شەھید عەلی عەسکەری و دۆستی نزیک ی خۆشبوون لەکاتی مەلای و جەلالیدا.

دوو پۆژ بوو ئەو برادەرانە ھاتبوون، شەو چووینە گوندی سرد، کاتیکمزانی نامەبەکی کۆمیتە ی ئاگر ھات و خویندەمەو، دەلی "حسین و عومەر ھەیتەو قادر عەلی بەیانی ھەرسێکیان لەلایەن بەعسەو

نیردراون و یه کتیک له براده ره کانی خۆمان چه که کانی بۆ کړیون
 له په حیمئاوای که رکوک به و نه ده. " نامه که له لایه ن یه کتیک له هاوری زور
 نژیکه کانی خۆمه وه نووسرا بوو، لام سهیر بوو دونیا بۆچی ودها گوراوه،
 تو بلتی ئەمه راست بیت یان نا؟ سهرنجی هه ندیک ناکۆکی ناو هه ندیک
 پیاوی عه شایه ری ناو چه که م ده دا له وه ده ترسام له ژیر ئەو کاریگه ریدا
 راپورتی غه رزی شه خسی هات بیت، چونکه دوژمن نهیده ویست پیشمه رگه
 گه شه بکات و بۆ ئەو مه به ستهش ناکۆکی نیوانی جوتیارانی به کار ده هینا.
 هه ر جوتیاریک ببوايه به پیشمه رگه یه کتیکتری راسته کرده وه و راپورتیکی
 ئەوه نه ده شه یه تانانە ی ده نووسی بروابکه یه ت ئەوه پیاوی دوژمنه و ده بوو
 هه لسی خیرا بیکوژیت و لاشه که ی به یته که ندره شیویکه وه، که
 ئەمهش لای من به کاریکی هه له شه و ناراست ده ژمیردا، بۆیه زور گویم
 به راپورتی هاوریگانم نه داو هه ر ئەو شه وه هه رسیکیانم بانگ کرده دهوری
 پیشمه رگه کانیتر، له کاتیکدا ته نیا یه ک حه رهس هه بوو ئەو یتری خه و ت بوون،
 پیموتن: دهنگ هه یه ئیوه بۆ ئەوه هاتوون من بکوژن و بگه رینه وه،
 گوايه حکومه ت ئیوه ی ناردووه، کلاشینکوفه که م له سه ر رانم دانابوو
 ئەوانیش هه ر یه کتیکیان له به رده ممدا به چه که وه گوینان بۆ ده گرتم. زورم
 قسه بۆ کردن و له کوتایدا وتم: ئەگه ر یه ک زه ره پیاوه تیتان تیدایه ده ی من
 ته نیام و ئیوهش سی ده ست بکه نه وه، هه رسیکیان وتیان: به وه نه ده سویندو
 قورئانه ئیمه له دل سوژی هاتووین و هیچ نیازیکی خراپمان نییه، به وه
 کوتاییمان به قسه هینا و ئەوان چوونه په نایه که وه هه لاژان و منیش چومه وه
 دهوری حه ره سه کانی خۆم، نه مه یشت بزائن له کویوه خه و تووم، هه ر له و
 رۆژه وه که نامه که هات که وتمه گومانه وه، به لام به لگه ی بر وا پیه یتر اوم
 نه بوو، بۆیه رۆژانه و شه وانه چاودیریم ده کردن.

شەوی گوشتنی مەن

شەویک لەسەر زێی دوکان بەرامبەر گوندی کلێسە شوینیکە پێیدەلێن بەرشاخ، پەنایەکی چەربوو بۆ ئەوێ جاش دەستی نەماندگاتی، لەوێ بڕیاری مانەوێ و خەومان دا، مانگا شەو بوو هەر سێ عەلی بەیانیکان هاتنە دەوروپشتم و خۆیاندا بەئەرزو دەستیانکرد بە قسە زلزل و دەیانویست دانیام بکەن و نیازیشیان هەبوو لەدەورە ی مەن بخەون، منیش هیچ وام نیشان نەدا گومانیان لێدەکەم هەتا ئەوان بەدرۆ خۆیان خستە خەو. ئەوسا بەهێواشی دوورکەوتەوێ و پێشمەرگە یەکم لەگەڵ بوو ناوی شیخ سەلام بوو بەخزمایەتی دەگەیشتێنەوێ یەکتەری، لەراستیدا سەلام زۆر چاودیری دەکردم، کە هەلساین وتی مامە ئەم ئیوارە یە لەم سێ برادەرە کەوتوومەتە گومان، بۆچی وا هاتنە نزیکێ ئیمەوێ و خۆیان کردە خەوتوو؟ کە ئیمە هەلساین ئەوان نەخەوتبوون، منیش وتم: ئەوەندە لای خۆت گەورە ی مەکە، بەلام با لەشوینیکدا بخەوین ئەوان نەزانن، شوینیکێ دۆزییەوێ بەوشکە کەلەک هەلچندرابوون بۆ ژێر دەواری کۆچەری و پوشینکی زۆری تێدابوو لەویدا خەوتین. چەند رۆژیک لەم حالەتە دەروونیەدا دەژیاین، لەم ماوە یەشدا چەندان نامە ی یەک لەسەر یەکی دۆست و براو بەشی رێکخستنی کۆمەلە لەسەر گومان لێکردن لەمانەم بۆ دەهات، بەلام بەلگە هەر راپۆرتەکان بوون، نەمدەتوانی دەستبەکاری سزایان بێم، چونکە وەکو وتم زۆر نامە ی تۆلەسەندنەوێ ساز دەکرا، باش بوو زۆری نەخایاند خۆیان ماوێ کارەکیان تەواو ببوو، لەهەولێ کوشتنی هەندیک پێشمەرگەدا سەرکەوتوو نەبوون و شەویک هەلەاتن و چوونەوێ ئاغجەلەر و پاشان گەیشتەوێ رەحیمئاوای کەرکوک. لەوێ عومەر خۆی بەکوشت دا، پاش ماوێ یەکتیریش قالە خۆی دووچاری موشکیلە کردو ئەویش کۆژراو ئاگاداری وەزعی حسین نیم.

گوندی مام رهش و یه کهم شه‌ری پیشمه‌رگانه‌ی ناو گوند

سه‌ره‌تای مانگی ۱۰ ی ۱۹۸۰ ئەوکاتانه‌ی هیشتا هیزی پیشمه‌رگه وه‌های لینه‌هاتبوو به‌پوژی پووناک برۆنه ناو گونده‌کانی کوردستان، به‌لکو زیاتر له‌شوینه شاخاویی و چرو دارستانه‌کان پوژگارمان به‌پیده‌کرد، ئیواران پیش پوژئاوابوون به‌رهو یه‌کیک له‌گونده‌کانی ناوچه‌که ده‌که‌وتینه ری به‌نیازی دابینکردنی نانی ئیوارهو نانی پوژی دواتریش، ژیانمان به‌ند بوو به‌ده‌رامه‌تی خه‌لکی گونده‌کانه‌وه.

دووی مانگی ۱۰/۱۹۸۰ نه‌خشه‌مان دانا به‌مه‌به‌ستی دروستکردنی که‌رتیکی نوئی تا بو هه‌ریمه‌که‌مانی زیادبکه‌ین، بو ناوچه‌ی شوان و شیخ بزینییه‌کان، بو ئەو مه‌به‌سته‌ش شه‌هید حه‌مید که‌ریم (پشتیوان) که‌رکوکیمان ده‌ستنیشان کردبوو، که پیشمه‌رگه‌یه‌کی قاره‌مان و دلسۆزبوو، شاره‌زای کاری پیشمه‌رگانه‌ی لیده‌و برۆ بوو.

تازه پیشمه‌رگه لیزه‌و له‌وئی به‌پوژ خۆی ده‌رده‌خست، ئەوکاتانه کۆپته‌ر به‌پوژی پووناک چاوی مروقی ده‌رده‌کرد، چه‌ندجارو له‌چه‌ند شوینیک پیشمه‌رگه‌یان هه‌لده‌گرته‌وه، بۆیه هه‌ر ده‌بوو به‌شه‌وان یاخود ئیوارانیکی دره‌نگ بجوولین، ئەوسا چه‌کی دژی تانک و کۆپته‌رمان نه‌بوو جگه له‌وه له‌سنوره‌که‌دا ئەگه‌ر ئار بی جیه‌ک به‌گوله‌یه‌ک دوانه‌وه هه‌بوایه ئەویش نه‌مانده‌وی‌را بیه‌تقینین، به‌لکو بو لیکه‌ومان هه‌لمانه‌گرت. ئیواره‌ی ۳/۱۰/۱۹۸۰ له‌سورقاوشانه‌وه به‌پیزو مه‌سافه به‌رهو گوندی هیچجار نه‌دیو، عه‌سکه‌ر که‌وتینه‌ری، شه‌هید فه‌هاد به‌هۆی ئەوه‌ی خه‌لکی عه‌سکه‌ربوو به‌سه‌ر مال به‌مالدا دابه‌شیکردین، دوا‌ی نانخواردن به‌نه‌ینی بو نوستن به‌رهو مالی خوا که‌وتینه‌ری، برایانی که‌رتی ۳ی تازه دروستکراو له‌شه‌وق و زه‌وقی ئەوه‌دابوون له‌ئاگری باوه‌گورگور نزیکه‌بهنه‌وه له‌وه‌لا که‌رتی پیشمه‌رگه‌ی که‌رکوکیه‌کان به‌به‌رنامه‌ی نوئی خۆیانه‌وه ده‌جولین. شه‌هید پشتیوان ده‌می یه‌کی نه‌ده‌گرت له‌خۆشی ئەوه‌ی ئەرکی نوئی پیسپێردراوه. هه‌رچۆنیک بوو ئاماده‌ی رۆیشتن بوون و له‌به‌ره‌ه‌یوانی مزگه‌وته‌که ریزبوون، هه‌موومان به‌ئه‌ملاولا ماچکردن ریزمان پیوه‌گرتن، له‌مالی نه‌بوو مائئاوایمان له‌یه‌کتی ده‌کرد، ئەوان رۆیشتن و ئیمه‌ش به‌خۆشی ئەوه‌ی گه‌شه‌مان کردوه و لقی نویمان زیادیکردوه سه‌رخه‌ویکمان شکاند، تا کاتریمیر چواری به‌یانی، پاشان هه‌لساین وه‌کو هه‌موو پوژه‌کانیتر به‌رهو شوینی چرو دوور له‌ ئاوابی و به‌ده‌م خه‌وه‌نوچکه‌و له‌پینگا‌کانه‌وه گونده‌که‌مان جیه‌یشت، پرووی چاومان زیاتر له‌ده‌وروبه‌ری ئاسمان و شوینی باله‌فه‌ی کۆپته‌رو ده‌نگی دووره ته‌قه‌بوو، چونکه دلنیا‌بوین ئەمرو یان سه‌به‌ی دوژمن ده‌که‌ویته

پشکنینی ناوچه که بۆ ھاوړیکانمان، ئەوسا یه کتریمان زۆر خوشده ویست، مان و ژیانمان بۆ کوردو ئازادی نیشتمانمان که مان بوو، ھاوړینی راسته قینهی بی فرتوفیلی یه کتری بووین، سهرکه وتنی ئەوان و تیکشکانیان هی هه موومان بوو.

پوژی ۴ مانگ ھاوړیکانمان بۆ جهوله و کۆبونه وه گوند به گوند پویشتبوون، خه لکی خوشه ویستی ناوچه که گرتبوونیه نامیز. چوو بوون بۆ گونده کانی په لکه رهش و مهحمه خان و گه زه لان و گورگه بی و بنه و بنگردو به ره و خوار بۆ چیمه نه کان. ئیوارهی ۱۹۸۰/۱۰/۵ دوا کۆبونه ویان له چیمه نی گه وه کردبوو، به ته واوه تی سیاسه تی شوړشی نوئ و یه کیتی نیشتمانیان بۆ باس کردبوون، پاش ناخواردنی ئیواره به ره و ده لۆو پیریجان و قه فارو به به رده می ماله کانی تو ماردا هه لگه رابوونه وه بۆ مام رهش، زۆر له جاده ی که رکوک دوورکه وتبوونه وه و پینا نو ابو بۆ پوژی دواتر ۱۰۰ له ۱۰۰ دوژمن ده که ویته پشکنین، بۆیه هه ر به و شه وه تا گوندی مام رهش رانه وه ستابوون، به لام زۆله کورده جاشه کان چونکه له کاتی خۆی چهند مانگیگ له ناو هیزی پيشمه رگه دا ژیا بوون، شاره زای شیوه ی هه لسوکه وتی کاری پيشمه رگانه ی ئەوسا بوون و شوین پینان هه لگرتبوون، پيش کاتر میز چواری به یانی دهوری گوندی مام رهشیان گرتبوو، یه که م ده سترپژ له شه هید مه لا ئەحمه د مام رهشی برای پيشمه رگه ی دیرین و دلسۆز مه لا وه یسی کرابوو، هه ر له شوینی که مینه کاندای گینای سپاردبوو، پاشان ئیشکچیه کان له مزگه وته که ی مام رهشه وه ھاوړپینان هه لده ستین و ته قه گه رم ده بیت. که پوژده بیته وه ده بینن گوندی مام رهش به هه ر چوار ده ورده ا ئابلوقه دراوه، پیکای ده ربازبوون ته نیاو ته نیا یان به رگری له خو کردنه یان شه هید بوونه و پیکای سینیهم نیه، ئەوسا پيشمه رگه به راست دهیوت کوردستان یان نه مان، به لی کورانی ناوشوان و که رکوک و کوردستانی، کوردستان یان نه مانیان هه لپژاردو تاکو سیزه ی تفهنگ هه لگیرا به رگریان کردو دیوار به دیواری مالان به بیله قان و بیل و پاچ کون ده کردو سه نگره یان نویده کرده وه، هیزه فشول و پووره شه که ی دوژمنی داگیرکه ر دهوری گوندیان به رنه دا تاکو ئیواره یه کی درهنگ، ھاوړیکانیان له که رتی هه ریم له شاخه کانی پشتی گوندی عه سکه ره وه هه والیان له پیکخستنی کومه له ی رهنجده رانی شاری که رکوک هه میشه تیکوشه ره وه بۆ دیت و بی پاره وستان ده چن به هانای ھاوړیکانیا نه وه و ئابلوقه که ی دوژمن تیکده شکین و ھاوړیکانیان ده گرنه وه باوه شیان و پینان شاد ده بنه وه. به داخه وه زۆر زۆر به داخه وه قوربانی ئەم داستانی سه ره تایه نوینه ی هیزی پيشمه رگه له شه پی روو به پوو بوونه وه، له شه پی

ناو دیدا که بۆ یه که مجار بوو پۆله ئازاکانی که رتی ۳ هه ریمی دووی یه کیتی نیشتمانی دایانهینا، که م نه بوو، هیشتا داستانی پیشمه رگه ئازاکانی بهری کویه به سه ره رشتی پیشمه رگه ی ئازا مه نده و فه ره ج پووینه دابوو، شه پی پوو به پوو ی شه ی تانبا ژیری سورقاوشانی که رتی هه ریمی دوو پووینه دابوو، که پۆلیک لاوی خوینده واری که م نه زموون دهوریان تیدا گیراو ئازایانهش لوتی هیزی دوژمنیان شکاند، شه په کانی ژاله وحه مک پوو یان نه دابوو که داستانیکی زۆر بی وینه یان داهینا. به راستی داستانی قاره مانانی که رتی ۳ هه ریمی دوو، داستانی پۆله پاله وانه کانی کورانی کوردی ناوچه ی که رکوک بوو. ئه وه ی له بیر ناکریت مه رگی ئه و پۆله دلسۆزانه ی که رتی ۳ی هه ریمی دوو بوو که بریتیبون له م قاره مانانه:

۱. شه هید حه مید که ریم که رکوکی (پشتیوان)، فه رمانده ی که رت

۲. کادری جوتیاری هه لکه وتوو تاهیر یابه قه مه ری.

۳. مه لا ئه حمه د عه ودل مام په شی

۴. مه ناف تالیب چالاوی پیشمه رگه ی ئازاو دلیر.

۵. بیلال جه لال چالاوی پۆله ی به ئه مه کی شوانی

زۆر به داخه وه خائینه کان و زۆله کورده جاشه کان به زامداری شه هیدان بیلال و مه نافیان گرت و بزماریان به سه ر سه ری یه کیکیاندا داکوتیبوو، هه ر له ری یه کیکیان شه هید کردبوو، ئه ویتیشیان به زیندویی که یانده چه مچه مال و له وی شه هیدیان کرد، نه فره ت له هه رچی خیانه تکار هه یه، سه ری به رزو نه مریش بۆ دلسۆزی نیشتمان په روه ران و تیکۆشه رانی کوردایه تی.

ئه وه ی ده مه ویت بیلیم ئه وه یه نه مری بۆ شه هیده کانمان و بۆ پیشمه رگه قاره مانه کانی که رتی ۳ی هه ریمی دووی ئه وسای یه کیتی نیشتمانی کوردستان.

جگه له پینج شه هیده که ئه وه ش ناوی هه موو ئه و تیکۆشه رانه ی که له و داستانه داهینه رانه یه دا ده وریان بینوه:

۱. سالار بۆگدی
 ۲. مامۇستا شىركۆ عەسكەرى
 ۳. مەلا وەيسى عەودل بىرلىك شەھىد مەلا ئەحمەد
 ۴. شىرزاد عەبدولھافىز كە پاشان و لەداستانىكىتردا قاچى لەدەست دا.
 ۵. سالىھ سەيدانى
 ۶. عەبدوللا سۇر بۆگدى
 ۷. فەرھادەسۇر
 ۸. شەھىد نامق شۇكۇر (پىشەرەو)
 ۹. شۇرپ ش قەرەھەنجىرى، سەرتىپى پىشۇوى ۲۵ خالخالان.
 ۱۰. مەھمەد عەلى ئەحمەد (ئامانچ)
 ۱۱. سىروان ھاورپى شەھىد پىشەرەو
 ۱۲. -عەلە رەش تەپەكۆرە كە پاشان و لەداستانىكىترى پىشەرەگانەدا لەسنوورى جەبارى شەھىد بوو.
- پىشەرەگانە كەرتى ۳ برىتېيون لە ۱۷ كەس، كە پىنجىيان شەھىدبوون.

پۇژانە شۇرپ ش پوو لەگەشەكردن بوو، ئا لەو كاتانەشدا شەپى نىوانى يەككىتى و حىسك، يەككىتى و پارتى، ناوہ ناوہ پوویدەدا، بەلام شەپەكان بچووك بچووك و كەموكورت بوون. زۇرچار دەبوو لەناوچەى شوانەوہ پىشەرەگانە بەرىن بۇ ناوژەنگ و زەلى بۇ پارىزگارى لەبارەگانە سەركردايەتى، ھەر لەم كاتانەدا ھەندىك چەكمان لەسەركردايەتەوہ بۇ ھات بەگەورەترىن سەركەوتنمان دەزانى، چونكە چەكمان كەم بوو، پىشەرەگانە مان زۇر بوو، چەكىشمان بۇ نەدەگىرا ئەوہ وای كردبوو ھەمىشە كەرتى (ھەرىم) برىتى بوو لە (۱۸) چەكداروو (۲۰) و بەرەو ژوور كە بى چەك بوون و بۇ زۇريان لەخەلكانى ئەندانىارو مامۇستا و خويندەواربوون زۇرچار كە دووچارى شەپ دەبووین دەبوو ئەوانە ھەمىشە بخەينە دواى خۇمانەوہ و ئاگادارىيان دەبووین كە بە دىل نەگىرىن. بۇ نموونە كە دووچارى

شەپى پۆزى (۱۹۸۰/۱۲/۲۲) نىۋان عەسكەرو سوتكە بوۋىن بەشىكى زۆرى بى چەكە كانمان لەمالە كوردەكاندا دانابوو كەچى سى كۆپتەرى جەنگى ھاتن و يەكسەر چوونە سەر ئەوان و كارىكيان پىكردن بەسودفە پزگارىيان بوو، لەكاتىكدا چەكدارەكان دووچارى ئابلوقەى بەھىزى سەربازو جاش ببوۋىن و شەپى مەرگمان دەكردو ھەر لەو شەپەدا بەشەو پزگارمان بوو. سى شەھىدو چەند زامدارمان دا، بەلام تا بى چەكە كانمان نەھىنايەو ھەتى كىشانەو مەيدانى شەپەكەمان بەجىنەھىشت، ھەر چەندە لەئىۋارە درەنگانىكدا لەپاشەلى ئەو ھىزەماندا كە ھىرشى ھىتابوو بۆ گوندەكانى كۆپتەپەو ھەيدەر بەگ و عەسكەر.

چه کردنی له شكري ئيسلامى

كاتنكمانزانی ئیترانیه كانیش هیژیکی کوردیان په یداکرد به ناوی (له شكري ئیسلامی کوردی) (حاجی شیخ قادرو عه باس شه بهک) سهرپه رشتییان دهکردن، زورجار داوامان لیدهکردن با به یه که وه په لاماری بنکه ی سهربازی و جاشی ناوچه که بدهین، به لام ئه وان چونکه مانگانه ی چاکیان هه بوو چه کی نوئ و چاکیان هه بوو وه کو (R.P.G) و (B.K.C) و کلاشینکوفی بی قوناغی چاک هاوکاریان نه ده کردین و زور فرماندهی که رت و دهستان لیه لگتیراینه وه. ببوون به هو ی لاوازی هه ریمه که مان، پرۆگاریکی زوری نه برد بنکه یه کی که وره یان له سه رگه لوو به رگه لوو داناو ژیانیکی نو یی چاکیان بو چه کداره کانیان دامه زرانو جیهازیکی راکالی گه وره شیان لایوو، سه عات له گه ل تاراندا قسه یان ده کردو هه ندیکیشیان پارتی بوون، به و ناوه وه هاتبوونه سنووره که. له شكري ئیسلامی زور مه غروورانه کاریانده کردو وه کو گو میک ئاویش بوون که ماسی و سه ره میکوته و بوق و قرژال و کیسه لیشی تیدابیت، ئه وانیش پر بوون له خه لکانی سه ر به عیراق و به ئیران و به سوریا و به لیبیا و به پارتی و به ریکخراو و پارتی سیاسیه کانیتری کوردستان، پاره و چه ک کویکردبوونه وه، له هه رته ی که شه کردندا بوون یه کیتی په لاماریان، له کاتژمیری سفر داو له ماوه ی یه ک دوو کاتژمیردا چند هزار چه کداریان له چه ک دامالدران و هه ندیک کوشتاریش له هه ردوولا روویدا، به وهش ساحه ی یه کیتی فراوانتر بوو ئه و چه کانهش که وتته شانی ئه و پیشمه رگانه ی که به دل سوژییه وه په لاماری دوژمنیان دها، ئه م چالاکییه هه نگاویکی چاک هه ریمه کانی برده پیشه وه، به وه ژماره ی پیشمه رگهش چاک گه شه یکرد، ئه وان ه ی پیشتر ده بوون به له شكري ئیسلامی، بوون به پیشمه رگه و چوونه سه نگه ری دژی داگیرکه رانه وه.

سەرھەتای دروستبوونی بەیوەندی من و رووناکی ھاوسەرم

دوای ئەوھێ لەزیندان ئازاد بووم و چوومە بارەگاکی سەرکردایەتی شۆریش و بووم بەپیشمەرگەو پیشئەوھێ من بگەمە سەرکردایەتی، دەستنیشان کرابووم بۆ فرماندەیی ھەریمی دوو، کە ئەوسا کەرتی یەک و کەرتی دووی ھەبوو، لەبارەگاکی سەرکردایەتیەوھێ راسپێردرام بۆم کارەکەم وەر بگرم، ھەروەھا کۆمەلێک بۆ تیکۆشەریان بۆ دەستنیشان کردم لەگەڵمدا بێنەوھێ ناوچەکەو بەو جۆرە رۆیشتین، ھاوڕێ شەھید بیستون عەسکەری، پیشنیاری بۆ کردم کە من ھەول بەدەم بەزووترین کات ژنبیستم، چونکە من دەبم بەلیپرسراوی خەلکی ناوچەکەو ئەگەر ژنم ھەبیت زیاتر جیگای رەزامەندی خەلک دەبم، منیش پیشنیارەکەم لاپەسەند بوو، بەلام ھیچ بەرنامەم نەبوو، کەسیکیشم دەستنیشان نەکردبوو کە بیکەم بەھاوسەری ژیانم، چونکە دواوژۆی من رۆشن نەبوو، بۆیە نەمدەویست کەسیک بەخۆمەوھێ سەرگەردان بکەم، بەلام کە ھاوڕێ بیستون پیشنیاریکرد منیش پەسەندم کرد، ھەروەھا وتی لەناو ریکخستنی کۆمەلەدا چەند خوشکیک ھەن قسەیان لەگەڵ دەکەین و لەگەڵ کامیان گونجان پاشتر قسەکردن و ھەول لەگەڵ کەسوکاری دەدەین. لەرێی بیستونەوھێ، لەگەڵ ھاوڕێ رووناک بەیەکتر ئاشنا بووین و دووبەدوو قسەمانکرد، من ھەموو راستیەکان و بۆچوونی خۆم لەسەر ژیان و دەورووبەرو کۆمەلگاوتەریک و فرمانی خۆم، بۆ باسکرد، بەوردی تێمگەیاندا کە من دەست لەخەبات ھەلناگرم، پاشان سەرۆت و پارەو مالم نییە. گرتن، شەھیدبوون، دەربەدەری، ھەموویم لەرێی، تەمەنم لەتۆ زۆرتەر، سەرم رووتاوەتەوھێ، زۆر وردە بابەتتێرم بۆ باسکرد، ئەو یەک وەلامی ھەبوو، وتی: سوپاس بۆ روونکردنەوھێکان و زۆریانم لێدیارە، ئەگەر باوک و دایکم رازیان لەسەربیت من ھیچ شتیکم نییە، چونکە ھەستدەکەم تۆ بۆ کورد زۆر ماندوو بویت و منیش یەکیکم لەو کچانەیی ئاواتمە کۆمەلگا رێگام بدات و چەکی پیشمەرگایەتی ھەلگرم و شانبەشانی پیشمەرگە بۆ رزگاری گەل و نیشتمان تیکۆشم، ھەروەھا دەمەوێت بۆ تۆ خۆم تەرخان بکەم تا ھاوکاری سەرکەوتنت بێم لەو خەباتە پێرۆزەماندا. من بەوھندەش وازمنەھینا لەرۆژی ۱۹۸۰/۷/۱۰ لەچەمی ھەنارانی سورقاوشان، لەکاتی سەرگەرمی یادی کۆمەلەدا بووین، جارێکیتر قسەم لەگەڵ کردەوھێ، ئەمجارە بپارمان دا لەگەڵ شێخ مەحمودی باوکی قسە بکەم، کە ئێویش لەیادەکەدا ئامادەبوو، وەلامی باوکی ئەوھێ بوو وتی: رووناک خۆی خاوەنی بپارە، پاشئەوھێ لەھەمان شوێن چەپکیک لەگەڵای ناسکی دارە رەشی بۆن خۆشم، دروستکردو کردم بەدیاری و لەجیاتی گولی سوور پێشکەشم کرد،

ئەمەدوای چوار پىنج جار يەكترى بىنين و ھەلسەنگاندن لەنىوانى خۇماندا، خەزورم مەرجىكى ھەبوو كە تا پايز نەيگويزمەو، سى مانگى مابوو بۇ پايز، ھەر لىم نەدەپۆي، بۇيە زووزوو بەھەرئىمەكەمەو دەچومەو بۇ گوندى عەسكەر دەبووم بەميوان و توزىك دلم ئارام دەبۆو، لەيەكىك لەو جاراندە دوژمن بۆمان ھاتوو شەو دای بەسەر گوندىكەماندا، ئىمە دەرباز بووين، بەلام رووناك لەمالى مام سەلمان كە جوتيارىكى زور ھەژارى گوندى عەسكەر بوو، پەنادراو نەيانھىشت دوژمن دەستى لىيگىز بىت، پۆژىكى تالبوو، ھەتا ھەوالى سەلامەتى رووناكم پىگەيشتەو، چونكە ھاتنى ھىزەكەى دوژمن بۇ گوندى عەسكەر بۇ گرتنى رووناك بوو، چاومان لىبوو مالەومال لىدەگەران.

پايز ھات بەلام پەريشان بووم، مانگى ۱۹۸۰/۱۰ چووم بەدوای مامۆستا مەلامەحمودى دانىشتوى گوندى كلئىسەى بەرى كۆيە، لەمالى كاك رەسولى كورپى لەچەمى سورقاوشان بوو، نەمانھىشت كەس ئاگادار بىيت، بانگمانكرد بۇ ناو پەزەكانى مەلامەحمەدى بۇلقامىشى و لەپال توتركەلانكىدا لىكى مەرەكردىن بەشاھىدى كاك رەسول، كە لەئەنقالدا خۆي و مالموندالى تىداچوون، شىخ فەرھادى ئاموزاي رووناك و شىخ مەحمودى باوكى رووناك. مامۆستا پرسىارى كرد كچم تۆچى داوادەكەيت لەم پىاوە بۆت بكات؟ لەو لەمدا وتى ھىچ، پاشان ئەى چەند مسقال ئالتون پىشەكى و چەند لەدواتر؟ وەلام ھەر ھىچ، مامۆستا فەرموى ناىت كچم، ناچار بە ۵ مسقال كۆتايما بەپرسىارەكانى مامۆسا ھىتا. بۇ شەو كە دنيا تارىكبوو چوینەو گوندى عەسكەر، ھەرىم لەوئى بوون، ئەو شەو دلم زور خۆش بوو، خواخوای ئەو ھەمان بوو زوو پۆژ بىتەو بەرەو بىنكەكانى سەرکردايەتى بەرى بکەوین، ئەگەرچى كە دوو پۆژ بوو بروسكەيەكى سەرکردايەتى ھاتبوو داواى لىكردبووين ھىزەكەمان بەرىن و برۆين بۇ ناوژەنگ لەبەرئەو ھى ھەندىك ھىزى ناوخۆيى دەورى بىنكەكانى يەكىتيان گرتبوو. پۆژى ۱۹۸۰/۱۰/۲۰ ئەو پۆژەيە تەنيا گل لەبىرم دەباتەو، ئىوارە كات خۆي دا لەچوارو پىنج، كە قەتارەى قازو قولىنگ ئاساى پىشمەرگە كەوتەرى، چاوەرى دنيا تارىك بوون و پەرىنەو ھەمان دەكرد لەجادی دوكان سلیمانى، لەگوندى تەلانەو بۇ قەمچوغە، مام غەرىب پىشمەرگەيەكى خەلكى عەسكەر، ھاتە لامەو وتى لەبەر ھاورى رووناك با رانەو ھەستىن لەمزگەوت و سەرەى دابەشبوون بۇ مالان، من مالىكى خزم لىزە ھەيە لەپىشەو دەپۆم پىيان دەلىم لەمالى ئەوان دەبىن، سوپاسم كردو ئەو پۆيشت، برا پىشمەرگەكان بۇ مزگەوت پۆيشتن و ئىمە لەگەل شىخ سەلامى ھاورىمان بەھەورازەكەدا ھەلگزاين، مام غەرىبىش ھاتەو

وتی من بو شارەزای پیشدەکه‌وم، کاتیک بەهەناسەپرکی بەهەورازەکه‌ی مالاندا سەرکه‌وتینە سەرەوه، گەیشتینە مالی حاجی سماییلی برای شه‌هید حەمەدەمینى مام که‌ریمی قەمچوغەیی سلاوومان لیکردن، وەلامەکان دوو کیژۆلەى ئیسک سووک دایانەوه، ئیمە سى پینشمەرگەى بەرگ بۆرۆ لەولاشەوه دوو کچی بالابەرزى ئیسک سووک وەستابوون بو پینشوازی بووک و زاوا، که‌چی بووک دیارنەبوو، کچه‌کان خیرا خیرا چاویان دەگیرا بو بووک، بووکیش دیارنەبوو، کچه‌کان بەملاولادا هەردەیانروانى، دایکیان هاواری لیتەلساو وتی: کوا بووکەکه‌مان لەو هاتوهاوارەدا بوو ئایشەخانی کچی حاجی سمایل، میرووه شینەکه‌ی گویچکەى پووناکی بەر چاو که‌وت و دەمی خۆی گرت و بو چیشتخانەکه‌ گەرایەوه، چپاندی بەگویی دایکیدا هەر ئەوه‌ندەمان زانی حاجی ژن پەلاماری پووناکی داو دەستی کردە ماچکردنی، تومەز که‌ وتویانە مام عەلی ژن و مندالی لەگەلە لای وابوو ژنیکی قەلەوی تیکسمر او کراسیتی که‌رنەکی لەبەرەو دووسی مندال لەملایەوه دەپۆن، ئەو شەوه تاکو کاتژمیر سیتی شەو پووناک و هەردوو کچه‌که‌و حاجی ژن فسکەفسک و قاقای پینکەنین بوو، من و شیخ سەلامیش لەو دورەوه سەرۆ بەتانیان داینی و هەلاژاین، من بەدەرکراو دەچووم، لەدلی خۆمدا وتم ئەمە شەوی یەکه‌می مانگی هەنگوینم فت.

هەرچۆنیک بوو پۆژ بووه‌وه، زۆر زوو بەرەو سەرمۆرد بەپینکەوتین، من و پووناک بەدەم قسەکرد بو داهاتووومان لەدوای دواوه دەپویشتین و هەموو دەردەدلی خۆمان بەدەست خستین دەستی یەکه‌وه فەرامۆش دەکرد. هەورازی سەرمۆرد بەناوبانگە، بەپراستی کورپی دەویت بەتاقم و تەفەنگەوه بگاتە شیخ باخ، بەلام ئیمە هەورازەکه‌مان بەجاده‌ی قیر دەزانی، هەوایه‌کی خۆش و دلێکی کراوه، بەمەرچیک دەمانزانی بو مەیدانی جەنگیکی نادیار هەنگاودەنیین، فەرەفری کوپتەر زرموهوری تۆپە دورهاویژەکانی دوکان و سوسی، هیچیان قیمەتیان نەبوو لەئاست هەست و خۆشی دەروونمان، ئەمە خەیاڵییە، بروابکەن لەوێش زیاتر بوو که‌ باسیدەکه‌م.

هەورازمان بەپینکرد هەموو برا پینشمەرگەکان دەتوت دۆ بەپشتیاندا پزاوه لەژیر تاقمەکانیانەوه، تەکانیان دەدا بگەنە بن دار گویزەکانی شیخ باخ بو ئاو خواردنەوهو پشوودان، ئیمەش گەیشتین و ماندووش نەبووین، تائەوی که‌س نەى پرسى ئەم کچه‌ بو لەگەل ئیمەدایە، چونکە ئەو سەردەمە کچانی شوپشگیر زۆر دەهاتنە ناو شوپشەوه بووبوو بەشتیکی ئاسایی، هات بەبیرمدا خۆمانیان لیتاشکرا بکەین چاکە.

له کاتی هه لسانماندا له گه ل پرووناک چووینه نئیوانی دوو بهردی زله وه که ریگا که به نئیوانیاندا تیده پهری و چهند قسه یه کم بو برایان کردو وتم من و پرووناک پرۆسه ی هاوسه رگریمان کردوه، ئیمه ده وه ستین و ئیوه ش به لاماندا برۆن و پیرۆز بایمان لیکه ن، هه موویان به پروویه کی خوش و ده موچاوی گه شه وه ته و قه یان له گه ل کردین، ته نیا یه ک پینشمه گه نه بیت، مردین و سووتاین نه هاته پینشو و ته و قه ی له گه ل پرووناک نه کرد، ئه ویش ناوی حاجی عومهر بوو پیاویکی به دین و نوێژکه رو خواپه رستبوو.

کاروانه جوان و ریکوپینکه که ی پینشمه رگایه تیمان به مه سافه که و ته ری، ئیمه ش له دواوه پیمانگران ده کرد بوئه وه ی که س گونی له قسه و باسما ن نه بیت، له نئیوانی زنجیره ی پینشمه رگه کان و ئیمه دا ژنیکی پیره سال کۆلنیک چیلکه ی له کۆلدا بوو، که روو به پرووی ئیمه بووه هه لویسته ی کردو ده ستیرد بو ناو سنگی و دوو هه زمینی لاسوره ی ده رهیناو وتی فه رمون رو له کانم، ئه مه ی وت و رویشت، برۆا بکه ن بو نیکی لیده هات به بو نی سنگوبه روکی کیتژیکی لاوی تازه پینگه یشتوو ده چوو، جگه له خوشی تاموبه رامه ی هه رمیکانی که ئیستاش چینه که ی له بیرمان نه چوووه و تامردنیش له گه ل یادگاری مانگی هه نگوینیه که ماندا ده ژیت.

ئه و سه رده مه نه و عه شینتیک کوردی گرتبوو، به گیانی یه کتری خربووین، براده رانی حیزبی سو سیالیست به سه ره رشتی شه هید شیرکۆی شیخ عه لی سه ره گه لو، له و ناوه هه رمیکیان هه بوو، زورجار له گه ل هیزه کانی یه کیتی روو به پروو ده بوونه وه، کاتیک من سه ره رشتی هه ری می دووم ده کرد سه باره ت به ناسیاریمان لیک دلنیا بووین، کاتیک ده گه یشتینه یه کتری لیبوردنمان هه بوو. دوا ی ئه وه ی لیژبووینه وه به ره و گوندی سینکانیان، ئینشکچی برایانی سو سیالیست به سه ره رمانه وه بوو، که زانیان هه ری می دووین، سللومان لیک کرد، به حه زه ره وه به مه سافه یه کی زور شو ربوینه وه بو سینکانیان که باره گای ئه وان له و ی بوو، مالی شه هید شیرکۆش له و ی بوو، براده ران برسی بوون و ویستیان برۆنه مالان بو ژمی نیوه رو، له سه ر ریگا که مان شیرزادی برای شیرکۆ زانیبووی هه ری می دووین خو ی هاتبوو بوئه وه ی دامان به زرینیت، که ئیمه ی بینی وتی کاک عه لی خو ت و چهند که س له گه ل خو ت فه رمونه مالی ئیمه و منیش براینیتر داده زرینم، من له گه ل بوو که خان و دوو برایترو چووین بو مالی کاک شیرکۆ، کاتیک چووم شه هید قادر چاوشینی هه له دنی که جیگری شیرکۆ بوو له و ی بوو، ئه ملالو لای یه کتریمان ماچکرد، پاشان دانیشتن و

دهستانکرد بهه وال پرسین، کاک قادر پرسى و وتى کاک عهلى، دهستى بۆ رووناک دريژکرد، ئه وه کورته؟ منيش به پيکه نينه وه وتم به لئى کورمه وه کوربه گه وره شمه، رووناک قاتيکى بۆرى پيشمه رگانهى کۆنى له به ردا بوو، جامه دانه يه کى به گردى به سستبوو، جوتىک ميرووى بچکۆلهى به گويوه نووسابوو به ئاسانى نه ده ناسرايه وه، پاشان وتم ببوره کاک قادر ئه وه رووناكى هاوسهرمه، شه هيد كه ميك دلگران بوو، وتى من گالته م له گه لتدا کردوو، هه ندیک جه وه كه مان خو شکردو بوو به پيکه نين، دواى پشوو يه کى چاک به ره وه سه رگه لو كه وتينه وه رچ، گه يشتينه بانو وه كه وه شو ر بوينه وه به کۆلانه به رده لانسى و پيچاوپيچه كاندا گه يشتينه به رده مى دوکانه کان، پيشمه رگه بلا بوونه وه بۆ کرينى پتويستيه کانيان، من و بوو كه كه شم له گه ل يه ک دوو له برا پيشمه رگه کانمان چاوه رپى دابه شبوون بووين، هه ر ئه وه نده مانزاني منداله وردكه ده وريانگرتين و ده ستيانکرد به پيکه نين، خو مان به شيت ده هاته به رچاوه، خواخواى ئه وه مان بوو يه کيک فه رموممان بکات بۆ مالى خو يان، نازانم چ برايه کى پيشمه رگه وتى با بروينه مالى دا يکى شيخ عوسمان سه رگه لويى، هه رچونىک بوو خو مان به په له کروزى گه يانده ئه وچ، ئوخه ي پشوومان دا خوشکيکى عازه بى شيخ عوسمان هه بوو ناوى ئامينه خان بوو له گه ل بوو كه خان بوون به هاو رپى و ئه وه شه وه ش ئه و دا گيرى کردو تابه يانى خه ريکى په روه رده کردنى ئامينه خان بوو بۆ رىکخستنى کومه له وه به يانى کومه ليک بلا وکراوه ي دا به سه ريدا بيدات به کچانى دهسته خوشكى، ئه مپروشان فت.

پوژى سينيهم به ره و مالومه ي کۆلنه ده رو بنکه ي سه ره تاي شو رپى ئه يلول ده رو يشتين، پيشته وه ي بگه ينه کۆته ل رىک له به ر ده روازه ي ياخسه مه ر، شه هيدى نه مر هاو ريمان جه بار فه رمان به تراکتوريکه وه هاته سه ر رىگامان وه کو خدرى زيندوو به ره و ياخسه مه ر رىگامانى گو رپى، چوو ينه مالى شه هيد ئيسماعيل گه وره دى، ديمان سه بيحه خانى کاک جه بار يش هاتوو به بۆ لاي کاک جه بار فه رمان، برايان دابه شبوون بۆ نانخواردن، ئيمه ش له وچ ماينه وه، بووک له گه ل سه بيحه خان، پيکناش نابون خانه قينى و شيخانى، ئيمه ش له گه ل کاک جه بار ياده وه رى پوژانى زيندانمان ده گيرايه وه، له پريکدا کاک جه بار ده ستى کرده گيرفانى قه مسه له سه ربازيه كه ي و قوتويه کى ده ره يتناو وتى ئه م دياريه سبيحه بۆ يه يتاون بۆ خوشک و برا که مان، به راستى شتيکى چاک بوو، به ناو بووک و زاوا بووين، به لام ئه لقه ي هاوسه رگيريمان پينه بوو، خيرا بانگى رووناکم کردو له به ر چاوى ئه وان ئه لقه کانمان گو رپه وه و بووين به خاوه نى ئه لقه، به لام نه مانده زانى كه ي ده بين به خاوه نى مال.

لای کاک چه بارمان به زیاد کردو بۆ نیوه پۆ چووینه میوانخانه که ی حاجی قادری مالومه یی، که له پیتی شه هید جه مالی عه لی باپیره وه بووبووین به ناشنا، له ویش بووک ده بیت بروتا ه ناو ژنان و ئیمه ش به دیار قسه خوشه بی سانسۆره کانی حاجی قادره وه ژهمی نیوه پۆمان خواردو باروبه نده مان به ره و ولاخلوو، درهنگ بوو گه یشتین، برایان له پیتی لیتپرسراوی گونده وه دابه شی مالان بوون، ئیمه ش چووینه مالیک ناوی عومه ر عه بدولا بوو که پاشان به کاره ساتی شۆرش چاویکی له ده ست دا، هه ندیک به عاروماری خۆمانه وه دانیشتبووین له پریکدا باجی پووناک، به و به رگه بورۆ جه مه دانیه خروه خۆیکرد به چیشته خانه که ی ماله که دا به نیازی ئه وه ی هاوکاری کابانه که بکات، مه که کابانیش پتوایه پیاوه، که به پرتاو رایکرده دهره وه رهنگی زهره د بووبوو، به دوایدا پووناک هات و وتی داده بۆ ترسایت خۆمنیش له خۆتانم، تیکرمان دامانه قاقای پیکه نین، هه ر له و پۆژه وه مالی کاک عومه ر بوون به خانه خۆیی هه میشه یمان و کاتیک له دووره ولاتیشه وه ده گه پیتینه وه یان ئه وان دینه لامان یان ئیمه سه ردانیان ده که یین.

چاوه پوانسی شه ومان کرد که دنیا تاریکبوو، ریزمان به سته وه بۆ سه فره و زهرون، به بی چرپه و به مه سافه دۆلی سه فره و زهرونمان ته واوکرد، ئه وه نده ئه مبه ربه ری ئاوه کانمانکرد قاچمان پیره لوک بووبوو، تا گه یشتینه سه ر سیمه که ی هه رزنه، دانه دانه و دوودو شه ته کیانداین و په راندیانینه وه ئه وبه ر، به هه ورازه که دا هه لزناین بۆ گوندی هه رزنه، ئه وسا خاله شیخ سدیق و ئومیدی کوری به شی گومرگی یه کیتیبوون له سه ر چه مه که، پیتش ئیمه کاک دارۆی شیخ نوری، خۆی و خیزانی که له ویتوه ده پۆن خاله شیخ سدیق ده چیت به پیریانه وه، کاک دارا به نه رمین خان ده لیت باگیله یه ک به خاله شیخ بکه یین، نه رمین خان ده لیت چۆن، ئه ویش ده لیت تو هیچ ده نگ مه که و بۆ خۆت پیکه نه، خاله شیخ سدیق کادریکی دلسۆزی کۆنی یه کیتی بوو، که مینک گوئییه کانی گرانبوون، به لام تا ئاره زوو بکه ییت قسه خوش و پیاوچاکبوو، ئاره زوویده کرد هه ر پیتشه رگه یه ک له ویتوه برۆیشته یه خزمه تی بکرده یه، به لام خیزانی مردبوو خوشیان وه کو پتویست بۆیان نه ده کرا خزمه ته که ته واوبکه ن، واشراها تبوو له سه ر رینگا ده وه ستاو به سه ره ئه ملاوئه ولای هه مویانی ماچده کرد، کاتیک کاک دارا و نه رمین خان ده گه نه ئه وئ خاله شیخ سدیق سه ره ی پیوه ده گریت، دارۆ ماچده کات، یه که یه که تا ده گاته کۆتایی پاشان رووده کاته دارۆ لیده پرسیت ئه ی توخوا نه رمین خان چۆنه؟ دارۆش به پیکه نینیکی خوش ده لی خاله گیان ئه وه نیه تیر ماچتکرد، ئه وسا خاله ته ریق ده بیته وه، به لام بۆ خوشی ده لیت: وتم ئه م پیتشه رگه یه بۆ ئه وه نده نه رموخۆشبوو. کاتیک ئیمه گه یشتین، وتم

ڀووناڪ لٽره ڀياويڪ ههيه هه مومان ماچدهڪات، ٿاگاداره، وهختيڪ خاله
 هات له دوره وه هاوار يڪرد وتي عهلي به دهرده كه ي ڪاڪ داروم نه به يت، ڪوا
 ڙنه ڪت، ناچار خومان بؤ كه شفڪرد. خاله شيخ سديق، ٿوميد ي راسپارد
 بردماني بؤ مال يڪ، من و ڀووناڪ و شيخ سهلام، سه رها ڀيره ڙنيڪي
 بالابه رن، هات به خير هاتني ڪردين، پاشان دوو نه مامي قه د باريڪي
 پهريئاسا زور به ناسڪي به خير هاتنيان ڪردين، نه يانده زاني ڙنمان له گه له
 دوور ڪه وتنه وه ليمان، پاشان نه مانزاني چؤن ميرووه ڪاني گويي ڀووناڪيان
 بيتييوو ڪاتيڪمان زاني ڀيره ڙن هاته وه بؤ لامان و له پشته وه سه ري ڀووناڪي
 گرت و نوساندي به خويوه دوو زله ي خؤشه ويستانه ي ليداو وتي: ده ڪ
 ده به رت مرم، ٿه وه تو ڪچيت، ڪچه ڪانيش ڀووناڪيان لس ته وه وه له گه له
 خويان برديان بؤ چيشته خانه ڪه، ٿه وانيش ماوه به ڪ ليمان داگير ڪردم.
 دواي نانخور دن به رهو گوندي جوان و قه شهنگي بيتوش ڪه وتينه ڀي،
 ٿيمه له ريگاي پيشمه رگه به ڪي هاوڀيمه وه ڪه ناوي عه بدولا قازي بوو
 براينه مالي عه بدولا قازي خزميان هه روه ڪو شه وانيتر پاش نانخور دن
 سي چوار هه ناري هه لگرتوويان بؤ هينانين، له وه نارانه ي هه ليان گرتبوو
 به گويسو انه ڪه ياندا هه ليانوا سيبوو، خوار دمان و ٿه و جا ڀووناڪيان له گه له
 ڙنه ڪان پيچايه وه بؤ ڙوري ڙنان و ٿيمه ش به زگورتي مائنه وه له گه له خاوه ن
 مال و چهند پيشمه رگه به ڪ. ٿه وه شه و شمان بؤ مالي قازي به جيته نشت،
 به ياني زوو نانمان خوار دو به هه ورازه ڀي زهر ته ڪدا ڪه وتينه ريگا بؤ
 دهرماناوي و قه له ره شه، شه ومان برده قه له ره شه، وه ڪو ڪوردستاني
 عيراق ٿازاد نه بووين له دابه شيوون و ده بوو داوا بڪه ين ڪويخاي گوند
 دابه شمان بڪات، ٿه وپيش زور به گران به دهن گمانه وه ده هات، هه رچؤنيڪ بوو
 هات و دابه شيڪردين، ٿيمه سي ڪه س بهر مال يڪ ڪه وتين، دواي نانخور دن
 پيماني وتن له به ره ٿه وه ي ڙنيڪمان له گه له ٿه گه ر مومڪين ده بيت لانيڪه م ٿيمه
 نه به نه مزگه وت، من و ڀووناڪ له وي بميتينه وه وتيان مومڪين نييه، ناچار
 په تويه ڪيان دايني و له گه له پيشمه رگه ڪان چووينه مزگه وت بؤ خه وتن،
 شه و حهره سمان دانا بؤ ناو مزگه وت و بؤ دهره وه ي مزگه وت، چارپيش
 نه بوو ده بوو له گه له ڀووناڪ پيڪه وه بخه وين، براو خوشڪي، به تايبه تي
 بؤ حورمه تي پيشمه رگه ڪان خومان نه خوران و ڀوومان نه ڪرده به ڪري،
 به ياني تاريڪ و ڀوون مه لاي مزگه وته ڪه فوي پيدا ڪردو جيگامان پيله قبوو،
 ڀياويڪ هاته لامانه وه نويڙ بڪات بيني ٿيمه دووان له مزگه وتدا خه وتوين،
 چاوي ٿه بله ق بوو، هه رچون يڪبوو له خه ويان ڪردين و په توڪانمان پيچايه وه وه
 به رهو ماله ڪان رويشتين، هه رچهنده هيشته هه لئه ستابون، له به ردرگا
 وه ستاين تا ماله ڪه مان هه لسان و ٿه وسا چووينه ڙوره وه وه سه رو
 نان يڪ و هه نديڪ ڙاڙيان دايني، ڀووناڪ شتي وه هاي نه دييوو، ڪه ميڪ

بۇنىشى ھەبوو بۇي نەدەخورا بەھەر شىۋەيەك بوو نەمانھىشت مالاھە پىيزانن.

برادەران شاورىان لىداو ئىمەش مالئاوايىمان كىردو بەرەو بىورانەكان كەوتىنەپى بۇ نىۋەپۇ چوۋىنە بىورانى سەروو، من مالاھە دۇستىكم ھەبوو بەناۋى مىرزا ەلى قەرەنى و نانكى خۇشمان لەۋى خوارد، بەلام خوا مالئاوا بكات ھەندەيان چاى پوونى پىش نان داينى دەمان تال بووبوو، چارىكىتر برادەران بەشاۋر رايانپەراندىن و بەرەو بنەو خەكەف، رىزمان بەستەۋە، كاتىك گەيشتىنە بەردەمى مزگەوتەكە، وا رىك كەوتبوو ئاغەلى ژنانىش لەۋىيە، پووناك پوويكرده ئاغەلەكە بەحسابى ئەۋى مزگەوتى ژنانە، ھەر كە گەيشتە ناو دەرگاگە و ژنگەل بەقاوقىژ ھاتنەدەرەۋە، پووناك ھاۋارى لىتھەلسا لەخۇتانم، لەخۇتانم بەلام سوۋدى نەبوو، بەشى زورى ژنەكان دەرپەرىنە دەرەۋە، دىمەنىكى سەرسورھىنەربوو، لەو بەلايەش پزگارمان بوو، يەكىك لەخەلكى گوندى بنەو خەلەف پىشمانكەوت و دوو سى سى دابەشى سەر مالاھەكانيان كىردىن، پاشان نانمان خواردو و بەرەو بنەكانى سەركردايەتى يەكىتى رىزمان بەستەۋە، كاتىمىر ۴-۵ بوو گەيشتىنە دۆل و ھەورازەكەى ناۋزەنگ و ھەلگەراين تا گەيشتىنە ئاست بارەگاي مەكتەبى سىياسى و ناۋەندى كۆمەلەى رەنجەرانى كوردستان و لەبارەگاكانى كاك ملازم عومەر عەبدوللاۋ مەلا بەختيارو كاك سالارو دەرۋوبەريان، لەپرىكدا چەند رىزىك تەقەى خۇشىمان بەسەردا كرا، گوايە بووك ھاتوۋە.

ھەموو ھاۋرى و برا تىكۆشەرەكان بەسەريانكردىنەۋە. بۇ ئىۋارەش چوۋىنە زەلى و مىۋانى ناۋەندى كۆمەلە بوۋىن، شەۋىش خوا مالى كاك عومەرى سەيد ەلى و پاكىزەخان ئاۋا بكات يەكىك لەپشتىرەكانى مالى پور كەسكىيان بۇ ئامادە كىردىن و شەۋ مىۋانى مالى خۇمان بوۋىن، پىمۋابوو پزگار بوۋىن و ئىتر دەتوانىن لەشۋىنىكدا ئارام بگرىن، بەلام قەدەر ۋەھابوو شەۋى دوۋەم ئەۋ پشتىرەشمان پىزەۋا نەبىنراۋ يەكىك لەكاكىلەكانم كەۋتە ژان و ئارامى نەھىشتم، بەيانى زوو چوۋىن بۇ لاي دكتورەكانى ناۋزەنگ، كە ئەۋسا بەيان و نازەنىن و دكتور نەرىمان لەۋىبوون، كەۋتە وىزەى ددانم بەھەر سىكىيان ھەرچى كىردىان و تىكۆشان بۇيان دەرناھات، ئازارم زور زورتر بوو، بۇيە ناچار بەپى قاچاغدا چوۋىن بۇ شارى سەردەشت و چوۋىنە مالى شەھىدى نەمر جەمالى ەلى باپىر، بەھۋى شىخ ئەحمەدى سەرگەلۋىيەۋە بەنھىتى بردىانم بۇلاى دكتور، پاش يەك ھەفتە ئىنجا بۇياندەرھىتام و گەراينەۋە ناۋزەنگ، ئەۋساش دەبوو پشتىرەكەى

پوره كه سگى به تال بكم، چونكه پئويستيان بوو تا گولكه كانى تئيبكه ن.

له سهر زينوى ناوزهنگ كونه خانوويه كى چول هه بوو، به وشكه كه له ك دروستكرابوو، مقهرى پيشمه رگه كانى كومه لهى ره نجه دران بوو كه پيشوتريش كاك نازادى سه گرمه ماوه يه ك تيدا ژيابوو، كاك نه وشيروان وتى برون له وئ بخهون و بو نانخواردن له گهل پيشمه رگه كانى دهسته كهى من نان بخون، بو ماوه يه ك وه هاما نكرد، دنيا به ره و باران و سه رما ده پويشت، با له ژوره وه بو دهره وه ده چوو، دوو كوله كهى گپرى تيدا بوو، خانوو كه زور بچوكبوو، كه باران بارى شهوى يه كه م دلوپه له نيوانى سه رينه كهى هه ردوو كمانى دها، هه ولم دا به تالنگ به ن ئاوه كه م لاداو له خومانم دورخسته وه، ماله كه مان برى تيبوو له جاميكى ئاو خواردنه وه و دهولكه يه كى پلاستىك. جاميكى ئاو خواردنمان لايوو سه ريكي تاله به نه كه م له كوله كه كه به ست و سه ره كه يتريش به به رديكه وه به ستم و خسته م ئاو دهولكه كه وه تا به يانى پراو پر بوو له باراناو، زور شه و ئه مه دووباره ده بووه.

كاك ملازم عومهر قه لىكى بو ناردبوو ين گوايه تازه مالىن و بوخومان بيخوين، به لام ئيمه قاپوشتمان نه بوو نه مانده زانى چى لييكه ين، باشبوو رۆژيک پاكيزه خانى خوشكى شه هيد عه لى ئامه خان سه رى لى داي ن بومان باسكرد كه قه لىكيان بو هيتاوين نازانين چى لييكه ين، نه و يش ده ستى خوش بيت بوى چاره سه ركردين. زور له براده دان هاوكارى مادى و مه عنه ويان كردين، دكتور كه مال خوشناو، كاك عومهر شيخ موس دوو به تانى پلنگى خويان بو ناردين، شه هيد نازاد هه وراميش باربوى مادى كردين، چى له گيرفانيدا بوو له ماله كه ماندا به جىيه تىشت، برايانى تريش كه م و زور دريغيان نه كرد.

پۆژيک برايان پيشنيازيان بو كردم كه ئيمه پشوومان نه داوه بو سه ريكي بوكان نادم و مانگى ههنگوينيه كه م له وئ ته واو بكم؟ ئه سا بوكان نازاد بوو، كومه لهى ئيران و ديموكرات و كومه ليك سازمانى ئيرانى تيدا ده ژيان.

ئيمه ش پيشنيازه كه مان پىخوش بوو به تاييه ت له بهر پروناك، ريكه وت وه هابوو كاك ئاسوى شيخ نوريش هاوړئ سه فهره كه مان بوو بو بوكان، سه ره تا به پئ پويشتين پاشان ده بوو به لورييه گه وره كان له سه ر باره وه سوار بين، به شه و يش برون چونكه شه ره هه بوو له نيوانى كومارى ئيسلامى و حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئيران، ئيمه ش ته نيا شارى

بۆكان ھەبوو كە بۆي بېرۆين، بەزەحمەتییكى زۆرو سەرمایەكى زۆرمان چەشت، كە رۆژ بۆو ھەبشتین، سوورپك بەناوشاردا ھەراين، ئیمە چووینە نەخۆشخانەو ھەحسینكمان كرد، پاشان سەرمان لەمالی كاك سەلاحی موھتەدی دا، ئەوان لایەنگری كۆمەلەى ئیزان بوون، زۆر نزیكتر بوون لەئیمە، ھەر لەو رۆانگەپەو ھەكسەر چووین بۆ دیوھخانەكە تەماشامانكرد ھەرمەى موفاقەشەبوو، پیمانوابوو دەتوانین رۆوناكیش لەلامان دانیشیت، بەشداری گفتوگۆ بییت، بەلام نەیانھیتشت دانیشیت و ھەرموویانكرد بۆ ژووری ژنان، شەویك لەوی بووین نەمزانی ھەوالی رۆوناك چیبە، زۆر دلم پەریشان بوو لەدلی خۆمدا دەموت بەخوا خۆش مانگی ھەنگوینیمان كرد.

بەیانى دواى نانخواردن مالتاوايمان كردو چووينه بازارو دوو ژوورمان گرت، كاك ئاسۆ لەژوورپكداو ئیمەش لەژوورپكدا، كاتیک چووینە سەر تەختى خەو كەوتینە ناوی و لەژیرەو ھەكۆمەلێك مشك دەرپەرىن، جینگاكە بۆن مشكى لیدەھات، لەحالی خۆمان بیزار بووین و بریارمان دا، ھەر ئیوارە كە داھات بېرۆینە ھەراج و بگەرىینەو ھەناوزەنگ، ئیمە لەسەر چەنچەكەى جینگامان بەركەوت و كاك ئاسۆش لەنیوانى ھەردەكاندا جینگای بۆو ھەبەرەودا ھەراينەو ھە. شەوھەكەى زۆر ساردبوو لۆریبەكە بەرزو ھەواكەى كەردمانى بەتایسكريم، زووزوو رۆوناك دەپیرسى ھاوړى زۆرمان ماو ھەبگەین بەناوچەى سەردەشت، منیش بۆئەو ھەبیتاقەت نەبییت دەموت سى چارەك، نیوسەعاتیک، چەندجار ئەم پرسیارانە دووبارەبۆو، لەپەرۆتى ھەوړى ھاوړى ئەو ھەچەند جارە من دەپرسم و تۆ ھەمان ھەلام دەدەیتەو ھە. بۆ پیکەنین وتم پیاو دەبییت خاوەنى قسەى خۆى بییت، ئا ئەو ھەبە مانگی ھەنگوینی ئیمە.

پیمخوشە ئەو ھەوالە خۆشە بدەم بەو كەسانەى بەناشتى ھەتا سەر پیکەو ژیانیان پیمخوشە، كە من و بوو كەكەم ھەتا ئیستا ھەكو رۆژانى یەكەم ھەرمین لەریز لەپەكتری گرتن، ئومید دەخوایین ھەموو، جووتیک، لەنیرۆ میى كۆمەلگاكەمان بەختەو ھەربن بۆ ئەو ھەبە ھەكانیان باش پەروەردەو تەندروست بن.

رپه‌رین له‌شاری کویه

ئهو کاته‌ی من به‌هوی ژنه‌ینانه‌وه چومه باره‌گاکانی سه‌رکردایه‌تی و ماوه‌یه‌ک له‌وئ مامه‌وه و شه‌هید ئه‌نوه‌ر سه‌سن بووبوو جیگره‌وه‌ی من، هه‌ریمه‌که‌ی له‌گه‌ل هیزیکی گه‌وره‌ی ریکخراوی به‌کیتی که بۆ مه‌لبه‌ندی سئ و چوار ده‌نیردرا به‌رپکه‌وتن و زۆر به‌داخه‌وه له‌پشتی گه‌لاوزئ له‌لایه‌ن هیزیکی ئاسمانی دوژمنه‌وه بووردومانکران و خه‌لکیکی زۆر شه‌هیدو زامداربوون، له‌وانه شاعیرو مامۆستا (جه‌میل ره‌نجبه‌ر) شه‌هید بوو، ئه‌ندامی سه‌رکردایه‌تی کاک (عومه‌ری سه‌ید عه‌لی) زامدار بوو، من له‌به‌ر خراپی نیوانم له‌گه‌ل هه‌ندیک له‌ئه‌ندامانی سه‌رکردایه‌تی شوپشگیزانه‌وه له‌هه‌ریمی دوو ده‌ستم له‌کارکیشایه‌وه و سه‌کرتیری گشتی ره‌زامه‌ندی له‌سه‌ر داو ناچار له‌باره‌گاکانی سه‌رکردایه‌تی خانویه‌کم کردو تا کاروانی کوپم له‌دایکبوو هه‌ر له‌وئ مامه‌وه. پیتشه‌وه‌ی کاروان له‌دایکبیت، رووناکم نارد بۆ شاری سنه‌و له‌وئ چاوه‌روانی له‌دایکبوونی کاروان بکات و خۆیشم به‌کاری ده‌زگای ریکخستنی کومه‌له‌ چوممه‌وه بۆ ناوچه‌ی خۆمان. ئا له‌و کاتانه‌دا رپه‌رین له‌شاره‌کان ده‌ستی پیکردبوو به‌هوی په‌لامارو شه‌ری ئیزان عیزاقی. له‌گه‌ل شه‌هیدان شیخ شه‌مال و شه‌هید سه‌ربازو شه‌هید ملازم خوله‌و چهند هاو‌رپیه‌کیتر چووینه ناو شاری کویه‌و شه‌ویک تا نزیکی به‌یانی چووینه کۆلانه‌کان و به‌جیه‌از قسه‌مان بۆ چاشه‌کان ده‌کردو په‌یوه‌ندیمان کرد به‌هه‌ندیک خه‌لکی نیشتمانپه‌روه‌روه‌وه له‌وانه شیخ جه‌نگی برای مام جه‌لال.

ئهو شه‌وه که چووینه گه‌ره‌که‌کانی شاری کویه، شه‌هید سه‌رباز چاوساگی بۆ ده‌کردین و دابه‌شیده‌کردین، چووینه هه‌ر گه‌ره‌کیک له‌به‌رده‌رگای هه‌ر مالیکدا دوو سئ کچ و کوپ پیاو و ژن راوه‌ستابوون به‌کاسه‌ی پری به‌فرو دۆو ماستاو و به‌رووخۆشی و په‌رۆشیه‌وه فه‌رمووی ماله‌کانی خۆیان ده‌کردین. به‌راستی له‌ویدا تاموچیژی خه‌باتی خاوین بۆ پرزگاری جه‌ماوه‌ر ده‌رده‌که‌ویت.

هه‌ر له‌و سالانه‌دا بوو تازه شه‌ری نیوانی عیزاق و ئیزان ده‌ستی پیکردبوو من به‌هه‌ریمه‌که‌مه‌وه په‌لاماری گوندی گوپته‌په‌مدا، که گه‌وره‌ترین سه‌ربازگه‌ی حکومه‌ت بوو، راوماننان و چووینه ناو دینییه‌که‌وه، هه‌موومان ده‌ناسین و وتان: کئ بووه به‌به‌عسی خۆی بیت پیمان بلیت؟ ده‌زانین له‌ترساندا بوون به‌به‌عسی، به‌لام ئه‌وه‌ی پیمان نه‌لیت پاشه‌پوژ موحاسه‌به‌ی توندو سزای توندی ده‌دین، خه‌لکه‌که خۆی له‌به‌رده‌می مزگه‌وت و قه‌لاکه‌ی گوپته‌په‌دا کۆببوونه‌وه، ته‌ماشامکرد له‌و گونده‌دا زیاتر له‌ (۱۶۰)

به عسی هاته ده ری، هه ندیک حاشایان ده کردو بانگمانکردن بۆئه وهی
ئاگادارین که ده زانین یه کییک له جیاتی یه کیکیتر ته لاقی خوارد که نه بووه به
به عسی، به لام کاتیک بانگمان کرد ناوی (به لوو بوو) خۆی ئاشکرایکرد که
چه کیکی لایه و له کۆنه وه به عسییه، ئه وسا وابوو له پاش ئاشبه تاله وه خه لکی
له به عس زۆر ده ترسان، خو ئه گه ر به بایه یه ک یان سه بازگه یه ک له ده وریان
بوایه ئه وه زۆر به ئاسانی به عس جیگای خۆی له وئ ده کرده وه.

شەرى ھىزى بشتىوان

سالى (۱۹۸۲) بوو شەرىكى گەورە لەنىوانى حزبى ديموكراتى كوردستانى ئىران و كومارى ئىسلامى ئىراندا ببوو ھۆى ئەو ھى زۆر بەى ناوچەكانى كە لەرپەرىنى ئىران دژى شاه پزگار كرابوون بگرنەو، يەكىتى بەناوى ھىزى بشتىوان ھىزىكى خۆى نارد بو ھاوكارى حىزبى ديموكراتى ئىران و منىش لەلايەن سكرتيرى گشتى و مەكتەبى عەسكەرىيەو بانگگرام و پاسپۆردرام چەند تىپىك بەرم و برۆم لەناوچەى سەردەشت و رەبەت بەرگرى بكەم، بو ماو ھى دوو مانگ سەرپەرشتى ئەو ھىزەمكرد كە پىنكەتبوو لەتپى (۴۳)ى ئاسۆس و تپى مامەندە قادر ئاغاو تپى كورپەكاژا و ئۆمەر ئاغاو تپى شىخ سەدەردىن و تپى جوتياران. بەراستى ھەموويان ئەو ھەندە بەپياوانە كارىان لەگەل كردم سەربەرزى بەردەمى حىزب و يەكىتپيان كردم و ئىران لای ئىمەو ھەنگاوى پىنەھاوئىزا، ھەرچەندە لەو ھەلوئىستەى يەكىتپدا شەھىدى چاكدر، بەلام ھەلوئىستىكى كوردانەو دلسۆزانەبوو.

مانگى ۱۱ سالى ۱۹۸۲ بوو بەفرىكى چاك بارى و نىوان ئىمەو ئىرانى ديواركردو برادەرانى حىزبى ديموكرات و تيان مالتان ئاواو شەرى بەتالە، جەنەرال بەفر ھاتوو.

گەرپامەو ھە (ناوزەنگ و زەلى) لەوئى لە (بنەوخەلەف) شەھىد (قاسم لو و مام جەلال)م تووش بوو، شەھىد د. قاسم لوو زۆر سوپاسى كردين و پزىزى بو ھەموو سەرتىپ و تىكرای پىشمەرگەكان ھەبوو.

ھەر لەو ماوانەدابوو گۆرانكارىيەكى سياسى ھەبوو (مام جەلال) لەدەرەو ھەبوو، بەئىراندا ھاتەو، يان چووبوو بو ئىران و دەگەرپاھەو، من ھىزىكم بردو چووم بەدوايدا بو بۆكان، ئەوسا شەھىد ھەسەن كوئىستانى سەرتىپ يان مەسئولى عەسكەرى بوو، بردم لەگەل خۆم و چەند رۆژىك چاوەروانى (مام جەلال)مان كرد. پاشان لای ئىمەو ھەتەو ھەتەو ئىمەيش گەرپاھەو ناوزەنگ، ئەوسا ھىشتا شەرىمان لەدژى كومارى ئىسلامى ئىران نەكردبوو، حىزبى ديموكراتى كوردستان ھەر لە بۆكان و مەھاباد بوون.

مەلبەندى دوو

سالى (۱۹۸۳) بوو كۆنفرانسى دوومى كۆمەلە لەناوزەنگ بەسترا، لەويدا ھەلبژىردرامەو ھە بۆ سەرکردايەتى كۆمەلەو لەكۆبوونەو ھى يەكيتيدا داندرام بۆ بەرپرسى مەلبەندى دوو، كە يەكەمجار بوو ناوى مەلبەند ھاتە پيشەو ھە سنوورى يەكيتى بەسەر چوار مەلبەنددا دابەشكرا، كە گەرەتەرىن مەلبەند ئەو مەلبەندەبوو كە بەمن سپىردرا، ھەندىك لەبرادەرانى شۆرشكىران و خەتى گشتىيان لەگەل دانام، مەلبەندەكەم بەم شىئو ھە بوو:

۱. ەلى بچكۆل، بەرپرسى مەلبەندى دوو.
۲. مستەفا چاوپرەش، لىپرسراوى ەسكەرى.
۳. دارا شىخ جەلال، بەرپرسى دارايى.
۴. ئاوات، بەرپرسى سياسى مەلبەند.
۵. شىخ محەمەد شىخ محەمود، كۆمەلايەتى.
۶. ەبدولكەرىم حاجى، بەرپرسى ئىعلام.

بەشى تەندروستى، دكتور فايق. لەگەل بەشى دادگا، حاكم سەمەد، حاكم ەزىز، حاكم عمران.

پاش تەواو بوونى كۆبوونەو ەكانى سەرکردايەتى خۆم كۆكردەو ھە بەدەشتى قەلادزىدا بەرەو گەرمكان رۆيشتم، پاشان بەئاسۆسدا ھەلگەرام، بۆ بەرى مەرگە لەو رىگايەدا زۆر ماندوو بووين، جگە لەو ھى باران دەبارى و تاريكە شەو بوو رەبايەى جاش و سەرباز لەسەر رىگا زۆر بوون

كاتىك گەيشتىنە مەرگە دەستمكرد بەنامە نووسىن و پەيوەندى دروستكردن بەخەلكانى ريش سىپى و پياو ە ناودارەكانى ناوچەكەو ھە، بۆئەو ھى ھاوكارىمان بكەن، لەو ھى پارتى رىگاي يەكيتى بدات ھىزى بپرواتە بادىنان بۆئەو ھى يەكيتىش تەنگ بەھىزەكانى ئەوان لەناوچەى سۆران ھەلنەچنىت، بەلام پاش رۆژىك لەم كۆششەى ئىمە لەناوچەى مەرگە، كاتىك بەرىكەوتىن بۆ سەرگەلوو لەگوندى سىدەر ھەلوئىستەيەكمان كرد بۆ ھەندىك قسەكردن لەگەل دوو سى خەلكى گوندەكە لەسەر رىگاكە بوون،

تەتەرىكى يەككىتى لەئەنجومەنى سەرگەلوو ھەت ھات وتى: ئەمشە ھەموو ئەو خانوانەى شۆپش لەبەرگەلوو بوو سوتىندراو، ئىمەيش مەسەلەكەمان بۇ خەلكە كە باسكردو نيازپاكى خۆشمان پىزاگە ياندن. بە بەردەمى قۇمرغان و قەرەنگۆى و مەولاندا كەوتىنەرى و لەلای حاجى مستەفای مەولان لامانداو لەپى شىخ محەمد سەرگەلووى ناوسىلىكى بۇ كردين ئەو زياتر لەگەل حاجى مستەفا دۆست بوو، بە ھەردووكيان گىسكىكيان سەربىرى و نانى (۱۵) كەسيان بۇ ساز داين و لەوئىش مەسەلەكانمان بە حاجى مستەفاش راگە ياندو تكامان لىكرد وەكو مرقۇئىكى ناسراوى ناوچەكە قسەكانمان رابگە يەنيت بە خەلكى، وتمان: زۆرمان پىخۆشە كوردستان بۇ كورد نازاد بيت، پارتى و يەككىتى لەگەل ھەموو پارتە بچووكە كانىتر مافيان ھەبيت لە ھەر شويىتىكدا شەر ھەبوو لەگەل دوژمنى داگىركەر بچەنگىن و لەكۆى بيانە ویت بارەگا و بىكە و سەنگەر دروست بكن. بەلام پارتى رىگای يەككىتى نادات لە بادىنان كاربكات، لەم ناوچەيش يەككىتى ھىزى سەرەككىيە، ئەگەر پارتى ئەو بىرپارە جىيەجى نەكات، چاكتر وايە ناوچەكە بى شەر چۆل بكات بۇ ئەو ھى شەرمان نەبيت.

پاش نانخواردن بەرەو سەرگەلوو بەرىكە وتىن، كاتىك گەيشتىنە بەرگەلوو ھىشتا كەلاوھەكان دووكە لىان لىھەل دەستا، يەكسەر خانوو سووتانەكەى سەردەمى بەعس و ھەرەس قەومىيەكانم ھاتە بەرچا.

ئىوارە بوو چووينە لای مزگەوتەكەى سەرگەلوو، خەلكەكە زۆر خۆشحال ديارنەبوون بە گەيشتى ئىمە، ھەندىك برادەرى خۆمان ھەبوو ھاتن بەرەوپىرمان و ھەندىكىش لە شىخ محەمدو شىخ عەبدولكەرىم كاكە ھەمە كۆبوونەو، چونكە ئەوان خەلكى خۆيان بوون، پرسىم بۆچى خەلكەكە گرژ ديارن، وتیان: زۆريان پىخۆشە بىرپارە دراوھ سەرگەلوو بىت بە مەلەبەند، بەلام لەو دەترسن ھىزەكانى پارتى و ھسك و پاسۆك و شىوعى كە لەم ناوھن دووچارى شەر بىن و لەم نىوانەدا خەلكى بكوژریت. زۆر نەوھەستائىن لەمالى ھاورىكانى خۆمان دا بە شىبووین ئاگادارمان كردن ئەگەر كەسانى لایەنەكان ھاتن ئىوھ خۆتان تىكەمەدن، ئەگەر وىستيان شەر بفرۆشن خۆتان دوور بخەنەو، بۇ ئەو ھى پەيامەكەمان بە خەلكى بگەيەنن و وردەوردەش دەنئىرىن تىپەكانمان ھىزمان بۇ بنئىرن نەكو ئەوان بيانە ویت پەلامارمان بدەن. رۆژى دووھم بوو گەيشتبووينە سەرگەلوو ھىشتا خەلكمان بۇ قسەكردن كۆنەكردبۆوھ لەمزگەوت، ھاورىكان ھاتنە لام وتیان: ھسك ھاتوون و ھەرەسيان لە ھەر چوار دەورى گوندەكە داناوھ، جارىكىتر داواى ددان بە خۆگرتنمان لىكردن و پىمانوتن: ئىوھ ھەرەس

دامه نین، باش بوو ئەوان زۆر نەمانەو و سەرگەلوویان چۆلکرد.

پوژی سیتیەم خەلکی سەرگەلوومان کۆکردهو و قسەمان بۆ کردن لەبابەت وەزەگە و ناکۆکیەکانمان لەگەڵ ئەو هیزانە و تەمان: تەنیا پارتی بۆی نییە لەم ناوچە یە بێت، بەلام هیزەکانی پارتەکانیتر ئازادن. چونکە پارتیە ناهێلێت پڕۆینە ناوچە ی بادیانان. لەکۆبوونەووەکەدا بۆماندەرکەوت زۆربە ی خەلکی سەرگەلوو لایەنگری ئیمەن و قسەکانیان پین راست و پەسەندبوو، داوامانکرد لەپێی خۆیانەو و راستییەکان بۆ جەماوەری دۆلێن پوژن بکەنەو.

چەند پوژ تێپەری هیزی تیبی ۲۱، ۲۵، سورداش، ئاسۆس، جوتیاران، تێپەکانی مامەندەو کورپەکاژاو و تیبی شیخ سەدرەدین و تیبی ۴۷ و تیبی ۵۷ سەگرمەش گەیشتن، هیزەکانی ئیمە ناوچەکە ی تەنی، بەفریکی زۆریش دۆلێنی گرتبوو، وشکە سەرمايەکی زۆر بوو دەبوو بجولێن، بنگە و جیهازیکی گەرەمان لەسەرگەلوو داناو بەدوو (رەتل) کەوتینەپێی لەسەرگەلوو بۆ یاخسەمەر و بنارە و بنار بۆ قەیوانەکان. لەبەرگەلوو بۆ مالوومە و لەمالوومە لووتمان بوو بە لووتی هیزەکانی ئەو پارتانە ی لەپیشەو و ناومان بردبوون، مالوومە گوندیکی خزمەتگوزارو پانبووەو ی ژێر پێی پینشمەرگە بوو، بەلام جۆرەها مرقۆی شیتیان هەبوو هەیان بوو بەهەر چوار دەوری خۆیدا دەسوورایەو و نوێژی دەکرد، هەیان بوو لەدوای نانخواردنی ئیوارە نامە یەکی دەگرتە دەستەو و هەوالەکانی چالاک ی پینشمەرگانە ی دەخویندەو، هەشیان بوو دیوێخان ی دانابوو. هەر لەوانە ی بەشیت ناو دەبران وەکو حاجی قادر دیگەلی مالوومە، هەر کەس بیوتایە: دێ، ئەو دەیوت دایکت، بیوتایە گەل، واتە (دێ گەل) ئەو دەیوت: دایکت وا لێیکەم. جا هەر کەسیک بوایە، لەم گوندە کە لازەو ی دەوروبەری هەمووی چیلکە ی باخچە بوو هەمووی بۆ شەرە تەنگ سەنگەر بوو. چووینە مالی حاجی قادر لەوێ ناردمان نوینەری حسک، حشع، پاسۆک، هاتن، ئەوئەندە ی لەیادم مابیت محەمەدی حاجی محەمود نوینەری حسک بوو، لەگەل قادر چاوشینی گەلالی و قادر چاوشینەکە یتر، عوسمانی قالە ی منەوەر، نوینەری حشع (حەمە سالح) قەرەچەتانی بوو، نوینەری پاسۆک لەیادم چوو کێبوو، من و شیخ خدرەدین و ئاوات عەبدولغەفور و شیخ محەمەد سەرگەلووی و پوستانەم و کومە لێکیتر لەکادەرەکان لەیادم نەماون نوینەری یەکیتی بووین. من نانم نەخواردبوو لەگەل حاجی قادریش زۆر دوست بووین لەکاتی خۆی شەهید (جەمال عەلی باپیر) بە یەکتەری ناساندین، کاتیک لەزیندانی ئەبوغریب ئازاد بووم، لەگەل شەهید ئەنوەر حەسەن و کاک فەرەیدوندا

چووبینه مالیان و شهید جه مال باسی ئیمه‌ی بۆ کردبوو. حاجی قادر زور ریزی لیکرتم و هندیگ گالته‌وگه‌پی له‌گه‌ل عوسمان قادر منه‌وهر کرد، ئەو وتی: دێ گه‌ل ئەویش وتی: دایکتان وا لێده‌که‌م ئە‌ی (سیکو تیکانه) هه‌موو که‌وتینه‌ پیکه‌نین، له‌و ژووره‌ی سه‌رخانه‌که‌ی حاجی قادر که‌ که‌م پیشمه‌رگه‌ هه‌بووه‌ نانی لینه‌خواردبیت یازده، دوازه‌ مه‌سئوولی هه‌موو لایه‌نه‌کان کۆببووبینه‌وه‌ بۆ دۆزینه‌وه‌ی چاره‌سه‌ر. سه‌ره‌تا رینگایاندا من قسه‌ بکه‌م به‌حساب به‌رپرسی مه‌لبه‌ندی دووم و ئەو ناوچه‌یه‌ من لێ به‌رپرسیارم، قاپیک برنجی بی شو‌ربام له‌به‌رده‌م بوو گرته‌ ده‌ستمه‌وه‌و به‌که‌وچکێک ورده‌ورده‌ ده‌ستمکرد به‌قسه‌کردن، سه‌ره‌تا هه‌ندیگ گله‌یی دۆستانه‌م له‌مه‌مه‌دی حاجی مه‌حمود کرد، پاشان ده‌ستمانکرد به‌قسه‌ له‌سه‌ر رینگاچاره‌.

۱- ئیمه‌ وتمان: ئیمه‌ کوردستان به‌مولکی خه‌لکی کورد ده‌زانین که‌ هه‌موومان ده‌گرێته‌وه‌.

۲- به‌مافی هه‌موومانی ده‌زانین سه‌نگه‌ر لێبه‌دین له‌هه‌ر شوینیکدا هه‌ین و دۆژمنی لینه‌یه‌، هه‌روه‌ها بنکه‌ی هه‌سه‌نه‌وه‌ش له‌گه‌ل چالاکی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی پیشمه‌رگانه‌ی لێبکه‌ین.

۳- داوا له‌ئێوه‌ ده‌که‌ین هه‌ولبه‌دن پارتی رینگا به‌هیزی یه‌کیتی بدات ب‌رواته‌ ناوچه‌ی بادینان و له‌ماوه‌ی (۲۴) سه‌عاتدا هه‌مووتان ب‌روسکه‌یه‌ک بکه‌ن بۆ پارتی و سه‌رکردایه‌تی بارزانی ب‌ریار بدات ئیمه‌ هیز بنیرین بۆ ناوچه‌ی بادینان، ئەگه‌ر رینگای دا ئیمه‌ش رینگای پارتی ده‌دین بۆ هه‌ر شوینیک ده‌یه‌ویت جه‌وله‌ بکات، ئەگه‌ریش رازی نه‌بوون ئەوه‌ ئێوه‌ له‌پارتی دوور بکه‌ونه‌وه‌و ئیمه‌و ئەوان نیوانی خۆمان جێبه‌جێ ده‌که‌ین.

۴- من پیشنیارمکرد ئەگه‌ر پیشتان چاکه‌ پیشمه‌رگه‌ ئازاد بیت لای یه‌کیتی ده‌چیت بۆ لای هه‌ر پارتیکه‌تر به‌چه‌که‌یه‌وه‌ ب‌روات و چه‌کی نه‌که‌ین و له‌سه‌ری نه‌یکه‌ین به‌شه‌ر، هه‌روه‌ها له‌لای هه‌ر لایه‌نیکی تریشه‌وه‌ پیشمه‌رگه‌ هات بۆ ناو یه‌کیتی با مافی خۆی بیدریت.

هه‌موویان ئیمزایان کردو نوینه‌ریان نارد بۆ و‌لاخلوو، (قادر قادر) له‌و ناوه‌بوو، خه‌به‌ره‌که‌یان پێدا، زانیاریمان پێگه‌یی هه‌ر ئەو شه‌وه‌ هیزه‌کانی پارتی به‌رپیکه‌وتن به‌ره‌و شارباژێرو ناوچه‌ی مه‌لبه‌ندی دوویان به‌جێهێشت.

ئەو پۆژە پاش ئىمزا كىردىن، كاتىك لە ژوورە كە ھاتىنە دەرى ھەر چوار لاي ئەو تەنيا ھۆدەيە بە ئارپىجى و بىكەيسى گىرابوو، ئەگەر تەقەيەك بىكراپايە ئىمە ھەموومان نوپنەرى ھەموو لايەنەكان دەكوژراين. كەچى لە ژوورە ھە زوو زوو مام پۇستەم ئىشارەتى دەدامى دەيوت: با بەمەغزەنىك ۷۵ يە ھەمىيان لىكەم، منىش پووم نەدەدایە و نىشانم دەدا واز لە ھەلوپستە بەننىت.

بەو بىرپارەي ژمارە چوار عوسمانى قالەي مەنەوەر زور خۆشحال بوو، نەمەدەزانی بۆچى، كاتىك بلأوھمانكرد من و شىخ سەدرەدىن و ئاوات ھەر لاي قادر دىگەل مابووینەو، يەككىك لە شىتەكانى مالوومە خۆيكرد بە بالەخانەكەداو وتى: مام على فرياكەوھ شەپ دەست پىدەكات ئەوھ پۇستەم و عوسمانى قالەي مەنەوەر سەنگەريان لىنگرتوھ. ئىمەش خىرا پۇشستىن ھەر لە پەناي مالى قادردا شەھىد مەلا ئارازى پەحمەتى، سالىھ سوورى ھەلەدنى چەك كرىبوو، كە يەككىك لە ھەرە كورە ئازاكانى حىكى ئەو ناوھ بوو. سالىھ ئازاد كرىو چەكەكەم دايەوھ، نامەيەكى مەمەدى حاجى مەحمود ھات دوو سى و شەبوو وتبوى: ئىوھ شەپ دەكەن يان ئاشتى پىم بلۆن؟ وەلامم بۆ نارد شەپ نەكەيت، ئىستا دەگەمە لات. پامكرد پۇستەم و عوسمانم لىك جياكرەوھو بەرەو لاي كاك مەمەد پۇشستەم، دەبىنم ھەر چوار دەورى گىراوھ ئەویش لەسەر ئاخىر سەربانى مالوومە پوو لەسەرگەلوو وەستاوھ. لە دوورەوھ توورەبوونى پىنەدياربوو. لىنى نىك بوومەوھو قسەم بۆ كرىو دەمويست دلنای بکەن ئەوھ سىياسەتى يەككىتى نىيە، بەلكو ھەلچوونى فەردىيە، كاتىك لەمە كۆلاينەوھ دەركەوت عوسمان كەلكى لەو بىرپارەي ژمارە (۴) ھە وەرگرتوھو خىرا پىشمەرگەيەكى نوپى يەككىتى ھەلخەلەتاندوھو كە ئارپىجى يەكەي لىبووھ لە تىپى (۲۱) كەركوك كە ھەموو تىپەكە دوو ئارپىجىيان ھەبوو. ئارپى جىش بۆ ئەوان زور بە كەلك بوو، چونكە لە دەورەبەرى كەركوك سەنگەريان لىدابوو، كاتىك پۇستەم ئەمەي زانىبوو وتبوى: ئەو كورە چەكى نىيە ئەوھش ئارپىجى تىپەكەيە، چەكەكەمان بدەنەوھ با لاي ئىوھ بىت. عوسمانىش لەخۆشى ئارپىجىيەكە ئەوھى كرىو لەوھوھ (سىم سىم) دەستى پىكرد بوو، كاتىكمزانی جۆرەھا لوولە پووى لەپشتى من بوو، لەسكى مەمەدو لەپشتى مەمەدبوو پووهو سكى من، لەھىزى ھەردوولامان ئەو پۆژە تەنيا يەك تەقە زىياتر لە (۳۰۰) كەسى تىدا دەكوژرا. ھەر چۆنىك بوو كاك مەمەدم ئاشتكرەوھو بەرەو سەرگەلوو ھىزەكەي ئەومان بەرىكرد، ئىمە ماينەوھو نىازمان ھەبوو ئەگەر وەلامى باشى پارتى نەيەتەوھ نەھىلن پارتىەكان لەناوچەكەمان جەولە بکەن، بەلام ھەر ئەو شەوھ (سواری فەتاح) جاسەنەيى بەخۆي و (۱۱)

چه کداره وه لای پارتیه وه هاتنه وه و تیان: پارتی رازی نین له سه ر چوونی (ی.ن.ک) بۆ بادینان و خوشیان بی شه ر چوونه وه بۆ ناوچه ی مه لبه ندی یه ک له شارباژی ر. ئەم خه به ره م زۆر پیخۆشبوو، چونکه کوشتاره که هه مووی هه ر له کیس میله ته که مان ده چوو، به راستی شتیکی سه رسور هینه ر بوو که ئە مرۆش خه لکیکی زۆر نه کوژرا. ده توانم به شانازییه وه بلیم ده وری سه ره کی نه هیشتنی بوونی کوشتار ده که ریته وه بۆ له سه رخۆیی من. من پیموایه هه ر که سینکیتر بوایه کاره ساتیکی هه رگیز له یاد نه چوو دروستده بوو.

به م شیویه توانیمان ناوچه ی مه لبه ندی دوو رزگار بکه ن له شه ری ناوخۆیی، به لام زۆری به سه ردا نه چوو هیزه کانی ئەو لایه نانه ی باسمانکردن له گه ل پارتی په لاماری مه لبه ندی چواریانداو له زۆر لاره هاتوچۆیان بری بۆ مه لبه ند. من لای خۆمه وه دوو سه ه زار دیناریکم به ریکای نه نینیدا نارد بۆ مه لبه ندو هیزیکی چاکم سازکردو به ره و مه لبه ند که وتمه ری، من له لای کانیماران چوومه وه سه ر دۆل و کتوه کان، به لام نه وشيروان له و دۆله دابوو بریاردا من په لاماری ناوچه ی نازهنین بده م. په لاماری چیای پشته ی سماقوله کانم دا له هه موو دۆلی سماقوله ی هیزه کانی حسک که زیاتر له و ی بوون هه لمان برین بۆ ده شتی هه ولیرو به لای دیکه له دا شو ر بووینه وه له پیره رو باوه قوبه وه چوینه وه گوپته په و گو مه شین و له ویشه وه به سته شه رغه و پاشان په لاماری دیره دانمان داو له باغه مره وه روو له که له کی یاسین ناغا هه لمان برین و ئیمه هه تا داره تو و کونه گورگ چووین و شه ویک داره تووم کو کرده وه و قسه م له سه ر وه زعه که بۆ کردن. پاشان که رامه وه بۆ مه لبه ند، هه تا هاتمه وه هه ندیک کیشه له مه لبه ند روویداوو، مه سه له ی کوشتنی کچ و کوریک که دابووایه په نای مه لبه ند، دووم کوشتنی کاکه سوور قورپتانی نه که یشتمایه ته وه ئە کره م قوربانیش ده کوژرا.

به هه ر حال له ماوه ی دوو سالدا که من لپرسراوی مه لبه ندی دوو بووم، له هه لسه نگاندنی سالانه دا له هه موو رووه کانه وه مه لبه ندی دوو، یه که می مه لبه نده کانی یه کیتی بوو، ئەو سالانه ده سه لات ی.ن.ک به سه ر چوار مه لبه نددا دابه شده بوو، مه لبه ندی دوو زۆربه ی ناوچه کانی سلیمانی و هه موو ناوچه ی که رکوکی ده گرته وه.

له کاتی که مه لبه ندمان دامه زراند زۆر گرنگیمان دا به کاروباری کۆمه لایه تی، کیشه و گرفته که وره کانی ناوچه کانمان هه موو هه لده سه نگاندو هه ولینکی زۆرماندا کیشه کان به شیویه ناشتیانه چاره سه ر بکه ی، به لام هه ندیک کیشه ی زه وی له هه ندیک شوین زۆریک له کادره هه له شه کانی کۆمه له

ئالۇزكاندبوويان، يان زياتر چارهسەرى ئاسان نەبوو، ھەرۈەكو كىتەشى زەۋى لەناۋچەكانى سالەبى خوارو و شىخ بزىنى خوارو و سەروو ھەندىك لەناۋچەكانى شوان و ھەندىك ناۋچە قەلاسىۋوكە و ھەندىك لەناۋچە سورداش، گەيشتېوونە ئەۋەى زەۋى تۆۋكراۋى سەوزيان ھەلدەگىراپەۋە، يان بە گورىس زەۋىيان دابەشەدەكرد. ھەرچەندە يەككىتى دەپوت: ياساى كۆمارى ژمارە ۹۰ جىتەجىتېكەن، جارىكىانم لەيادە چومە شىخ بزىنى خوارو لەگوندى پەلكانە، جوتيارىكى زۆرمان لىھەلگەرانەۋە كە پوانىم كادىرەكانى خۆمان لەناۋەرۆكدا كاريان تىكرىدوۋە، ئەنجامى ئەۋەى بەقسەى ئىمەيان نەكرد كوشتوكوشتار لەنىۋانى جوتياران خۇياندا پرويدا. كاتىك شۆرش لەناۋچەكەش نەما خاۋەن زەۋىيە دابەشكراۋەكان بەپالپشتى حكومت ئەۋانەيان دوچارى دەردەسەرى دەكرد كە كادىرەكان بەگورىس زەۋىيان دابوونى.

تا مەلبەندى دوو بووين چەند جارىك ھىزم برد بۇ دەشتى ھەولپرو بەھاۋارى مەلبەندى سى و چۈارە چوموم. بۇ مەلبەندى يەككىش ھەر لە سەرەتاۋە ھىزمان بۇ نارەن.

دوچار چومە باليسان بۇ كۆبوونەۋەى سالانە لەگەل كاك ئەرسەلان بايزو مامۆستا جەمال تاير، لە بەلالوكاۋاى دۆلى باليسانەۋە چووينە مېرگەسورۋو گەراپنەۋە بۇ باليسان. لەرئ سەيارەكەمان لايداۋ ۋەرگەراۋ مامۆستا جەمال تاير شەھىد بوو، من و كاك ئەرسەلان و زۆرىنەى پىشمەرگەكانى دەستەكەم، بەتايبەتى شەرىف قادرو جوتيار حەمە شوان، زامداربووين.

ھەر سالى ۱۹۸۳ بوو لەباليسانەۋە چوموم بۇ ۋەرتى و لەۋى لەگەل شەھىدان (سەيد كەرىم، شەھىد حەسەن كوستانى، شەھىد ئەحمەد مەۋلود) و كۆمەلىك كادىرى سياسى و عەسكەرى يەككىتى لەمالى حەسەن كوستانى كۆبووينەۋە ۋە نەخشەى بەرەو پوۋبوونەۋەى ھىزەكانى پارتىمان دانا كە لەمەلبەندى سى نىك بېوونەۋە ھەموو بەرزايى قەندىليان گرتېۋە دەست.

شەرىكى زۆر سەختمان دەست پىكرد، ماۋەى دە پازدە پۆژىك زۆر ئازارمان چەشت، بەلام پاشان بەھىمەتى ھەموو پالەۋانە شەھىدەكان، ھىزەكانى پارتى و ھاۋكارانىمان پواناۋ لەھەمانكاتدا ھىرشىكى جاشمان بۇ ھات لە (لوتەرە)ۋە ئەۋىشمان تىكشكاند.

هەر ئه‌و سه‌فه‌ره له‌گه‌ل نه‌وشیروان مسته‌فا لێک عاجز بووین و من
گه‌رامه‌وه بۆ سوورقاوشان، که ئه‌وسا ماله‌که‌م له‌وئ بوو. له‌سه‌ر ئه‌وه
دلگران بوو، گوایه‌ من له‌وه‌ره‌قه‌ی بچووکه‌دا نامه‌م بۆ نارده‌وه‌و داوای شه‌کرو
چام کردوه‌و له‌دوابه‌شی یه‌کێک له‌کتیبه‌کانیدا ئه‌م مه‌سه‌له‌ی باسکردوه‌و.

له ١٩٨٤/٧/٤ گوندى سه‌رگه‌لووم به‌جیهتشت و مه‌لبه‌ندم دایه‌ ده‌ست
فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادى. ماله‌که‌م برد بۆ سوورقاوشان و ئه‌و سه‌له‌ چه‌می
سوورقاوشان وشکی کردبوو، ئیمه‌ش چووینه‌ گوندى شیخان و له‌وئ
خیمه‌یه‌کمان هه‌لدا.

داستانی (۹۱) رۆژه له کوورەى ئەنفالى چواردا

رۆژانى بيش ئەنفال

شەرەکانى داستانى رزگارىي، قەيوان ماوەت، زنجیره چىاي چەرماندو دامىنەکانى چىاي پىرەمەگرون، قوولەپوشىنە، قولمەوزە، سپىلک و بنارەکانى شەدەلە، ھۆمەر قەوم، جاسەنە، قەمچوغەو دەشتى مەرگە، بەسەرى دەرو و گەرە قەلاو پىشتى ھەنجىرەو تا دەگاتە تۆکلى گەرەو تۆکلى بچووک. دامىنى گوندى شارەستىن و ھەلەگەر پىتەو ھەوارە بەرزەو دارى زەکەرىي دامىنى خورخورەو ياخيان و دادەبەزىتەو ھەوارە بەرزەو قۆمرغان و قەرەنگۆو مەولان و زرموکوتى ئاسەنگەر ئاسايى ھىزى دوزمن، لەسەر سەرى ھەسەن بەگ و دەوروبەرى و لاخلو و برزودو بالۆيەو بەرزايى کەژۆستىش، ھەمووى شتىكى بەکول بوون کە دوزمنى داگىرکەر خۆى بۆ زنجىرەى ئەنفالە مەرفۇف قەرکەرەنەکەى ئامادە دەکرد.

لەولاشەو شەرىكى گەرەى نابەرەمبەرى و ھا دامەزەبوو لەنىوانى دوو ھىزدا:

بەکەم:

۱- پزىمىكى رەفتار فاشىي داپلۆسىنەرى خاوەن بىرى سىکوچکەى بەعسىان بۆ ھەلۆەشانەو ھەلەبەرىک بردنى مۆرکى نەتەوايەتى کوردو داگىرکردنى خاکەکەى بەبوونى ھىزىكى سوپايى جەنگى زۆرو زەبەندو بەبوونى جاشىكى خۆمالى بەکجار زۆرەو، کە ھەمىشە لەپىشەو ھى سوپايى داگىرکەر بوون لەپەلامارو کاولکردنى کوردستاندا.

۲. دارايى ئامىزەکانى جەنگى سەردەم بەچەكى دوورھاوئىزو کىمياوئىشەو.

۳. خاوەنى سوپايەكى مەشقپىکراوى ئامادە بۆ ھەموو جۆرە جەنگىكى ناوخۆيى و دەرەكى.

۴. خاوەنى رادىو و بىسىم و تەلەفیزۆن و رۆژنامەو ھەوالبەرى گەرە کەرە.

۵- خاوەنى پزۆرەى نەوت و بوودجەبەكى ئەوتۆ کە لەئاستى جەنگى ناوخۆيدا ھەر نرکەى نايەت.

دوهم:

۱- هیزیکى بهرگ بۆرى كه مى بن مه شق و شاره زايى له جهنگى سوپاي بهرامبهريدا.

۲- خاوهنى بيى "ليدهو برۆ ليرهو لهوى خوت مه لاس بده" به چه ند مه خزن فيشهك و يهك دوو نارنجوكى دهستى و مه تاره يهك ئاو و نانه به ريهكى پر له نان له پشت.

۳- نه بوونى عه مبارى ته قه مهنى و چه كى قورس بۆ دريژه دان به جهنگى رووبه رووبوونه وه.

۴- نه بوونى هۆكانى به هيزى راگه يانندن له بهرامبهر پروپاگه ندهى هيزه كانى دوژمندا.

۵- دهواو دهرمى پيويست، شوين و بواريكى وها بۆ ساريژكردن و پاريزگاريى له زامدارو په ككه وته كانى جهنگه كه نه بوو.

۶- نه بوونى جوړى ئه و چه كانهى لانيكه مى هيزه ئاسمانيه كانى دوژمن له هاتنه سهر سهنگه رى پيشمه رگه سل بكاته وه.

سهره راي هه موو ئه مانه ش بارودوخىكى وها هاتبووه پيشه وه بووبوو به هوى ئه وهى يه كيتى نيشتمانى ناچاربيت هيزه كانى له گه رميان و له كوستان بخاته گه ره وه، به شيكى بۆ وروژانندن و توقاندى دوژمن له سه رجه م ناوچه كانى هيزى پيشمه رگه و هه ولدان بۆ ئه وهى په كى په لاماره كهى دوژمن بخه ن، بۆ ناوچه كانى سه ركرديه تى، دووه ميس چاوه پروانى گه يشتنى هيزه كانى (دوژمنى دوژمنم دۆستمه) و هه ر نه گه يشتن بوو به هوى ئه وهى چه ندينجار نه خشه ي په لامارى سه ر هيزه هيرشه ينه ره كانى دوژمن سه رنه گريت و بيت به هوى ماندو بوونىكى بيهوده ي هيزى پيشمه رگه.

رؤيشتنه وهى گه رميان و جاريكيتر بانگ كردنه وه پيش له وهى پيشمه رگه كان بگه نه وه شوينه كانى خويان و سه ردانى مال و مندا و كه سوكاريان بكه ن، كاريكى وهاى كردبوو خوى له خويدا له برشت و ته وژمى هه رگيز له بران نه هاتوو تيكوشه رانى كه مده كرده وه، پرته و بۆله دروسته بوو، له مه ش ناخوشترو كاريگه رتر ئه وه بوو جهنگه كه كوئترولى به دهست دوژمنه وه بوو، هه ر پۆژه وه هه ر سه عاته له شوينيكه وه په لامارى ده دا، بۆ بهر په رچدانه وه شى هه نديكجار نه خشه ي ئه وه داده نرا ئيمه يش

له قۆلئىكى كاريگەرەو پەلامارى بارەگاي هيزەكانى دوژمن بەدەين و بۆئەو دەش
لەسەر جەم ئەو تىپ و ئەو هيزانەى لەناوچەى جەنگەكە دابوون بۆلېزىر
دەكراو زۆر جارىش ئەم بۆلېزىر بەهوى:

۱- سەر نەكەوتنى ئەو نەخشەيەى بۆ سەر دوژمن ديارىكرابوو
سەبارەت بەهوى لەهەر تىپ و كەرت و دەستەيەك كۆرە شەركەر و ئازاو
لېزانەكان هاتبوون، بەلام ئەو دەستەو كەرت و تىپانەى خۆيان كە شارەزاي
يەكتر بوون لەكاتى شەردا لەگەليان نەبوون و لەگەل هيزە بۆلېزىرەكە شەدا
شارەزاي و لەيەك گەيشتنيان كەمىك ئاسان نەبوو.

۲- ئەو پاشماوہيەى هيزەكەى لېنېكەت بوو بى فەرماندەو لېرسراو
مابوونەو و وەهاى لېنېكەت بوو بەكارى ئەو نەدەهات لەكاتىكدا دوژمن
پەلامارى ناوچەكەيدا بتوانىت وەكو ئەو كاتەى فەرماندەو كۆرە ئازاكانىترى
لەناو دابوو بەرگرى بكات، ئەمەش وەهاىكر دبوو كاتىك دوژمن شوينى
شەركەى هەلدەبژارد پاش شەركەى گەرم و ئاگر بارانئىكى ئەرزى و
ئاسمانى چر مەبەستەكەى خۆى دەپىكاو هيزەكانى ئىمەش لەدوولاو
نەخشەى سەرى نەدەگرت.

دوژمن تا دەهات مەركەزى هيزى لەناوچەى بنكەكانى سەر كرايەتى
لەپاريزگاي سلىمانى چرتر و بەهيزتر دەگرد، بۆ دەستپىكردى زنجيرەى
ئەنقالە بەدناوہكەى، شانەشانى ئەمەش بەفرو باران و زريان لەناوچەكەدا
يارمەتى دەربوو بۆئەو دوژمن سەركەوتووتر بىت، چونكە وەكو وتمان
دوژمن لەهەموو پروەكانەو دەولەمەندبوو، هەتا لەپرووى وەرى جەنگيەو
وہا پركرابوون بەهەرشەو گۆرەشەو پارەو پول، زۆر كەمتر نەبوو
لەو رەى هيزەكانى ئىمە، جاران بەفرو باران و سەرما رىگاي لەپەلامارى
سوپاي دوژمن دەگرت، بەلام ئەمجارەو بۆ ئەم دەستپىكردى ئەنقالانە
دوژمن بەسەر ئەو شەدا بازىدا بوو. كام پۆژ زۆر زۆر سارد بوو، بەفر
دەبارى، باران چر و چاوچارى نەدەبينى، دوژمن ئەو كاتە هيرشى فراوانى
بەپالېشتى بارانى تۆپ و گولەى دوور هاوئىژو سوپاي بى ژمارەو
دەستپىدەگردو زۆر بەى جارەكانىش سەردەكەوت.

لەم شەرانەدا دوژمن زۆرى زياندەگرد، بەلام پىوہى ديارنەبوو، ئىمەش
زيانمان هەبوو، هەرچى زيانەكانى ئىمەبوو شوينئىكى كاريگەريان هەبوو،
چونكە سەر وەتى ئىمە پىشمەرگەبوو كاتىك پىشمەرگەيەك شەهيد دەبوو،
كەلنەكەى بەئاشكرا دياربوو، تا شوينى پردەكرايەو كاتى دەويست،
كاتىك ناوچەيەك لەدوژمن دەگىرا، دوژمن دەيتوانى دوو شوينئىر لەئىمە

بگریته‌وه، به‌لام کاتیک شوینیک له‌ئیمه ده‌گیرا، کاری پووختنه‌ری زۆر ده‌کرده‌ سەر وره‌ی سه‌رجه‌م شوینه‌کانیترمان و ده‌بوو به‌هۆی دابه‌زینی وره‌ی خه‌لکی ناوچه‌که‌و خه‌لکی ره‌ویانده‌کردو مال و خاووختزانی هه‌ندیگ پینشمه‌رگه‌شی تیده‌که‌وت و ئه‌وه‌ش هه‌ندیگ کاری خرابی ده‌کرده‌ سەر پینشمه‌رگه‌و وایده‌کرد وه‌کو پینویست له‌ئاستی جیه‌جیکردنی فه‌رمانه‌کانیدا نه‌توانیت سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست به‌ینیت.

هینده‌ په‌لامارو شکان دروستبوو بو له‌زۆربه‌ی شوینه‌کان دوژمن ده‌هاته‌ پینشه‌وه، چونکه‌ هیزه‌کانی ئیمه‌ له‌به‌رده‌وامی بوونیان له‌جنگ و له‌گه‌رمیان و کویستانکردندا به‌ته‌واوته‌ی شپه‌زه‌بوو بوون، وایله‌تاتبوو نه‌فریای گه‌رمیان ده‌که‌وتن و نه‌کویستانی بۆ ده‌پاریزرا، هیزی دوژمن به‌پۆژ به‌دل ده‌کران، به‌لام هیزی ئیمه‌ هه‌ر ئه‌وه‌بوو که‌ قاچیکی له‌ کویستان و یه‌کیکی له‌گه‌رمیان بوو هه‌رگیز نه‌ده‌گۆردران.

پۆژگاره‌کان وه‌ها چرپبوون پینشبینی ئه‌وه‌ نه‌ده‌کرا سه‌رکه‌وتنی ئه‌وتو له‌و شه‌رده‌دا به‌ده‌ست به‌یندریت، شه‌هیدو زامدارمان زۆر زۆر ببوو، خه‌لکی تووشی کۆچ و کۆچباری ببوون، پاله‌په‌ستوی هیزی دوژمن تا ده‌هات له‌زیادبووندا بوو، ته‌قه‌کردن و بۆردومان له‌ئه‌رزو له‌ئاسمانه‌وه‌ سه‌رجه‌می ناوچه‌که‌ی کێلابوو، وه‌های لیه‌تاتبوو له‌چاوتروکانیکداو له‌پانی یه‌ک مه‌تری چوارگۆشه‌ییدا چه‌ند تۆپ ده‌ببینکا له‌هه‌ر شه‌پینکداو له‌هه‌ر لوتکه‌و گوندیکدا که‌ شه‌ر داده‌مه‌زرا چاوه‌روانی ده‌ربازبوونی تاکه‌ مرۆفیکی لینه‌ده‌کرا، ئه‌گه‌رچی پینشمه‌رگه‌ خاوه‌نی برۆایه‌کی پۆلایین بوو به‌کیشه‌که‌ی و به‌به‌رنامه‌که‌ی، به‌وه‌ی مافی خۆیه‌تی له‌سه‌ر خاک و نه‌ته‌وه‌و شه‌ره‌ف و بوونی خۆی به‌رگری بکات، به‌لام هیزو توانای داگیرکه‌ره‌که‌مان ئه‌وه‌نده‌ زۆر بوو هه‌رچه‌ند ئیمه‌ به‌رگه‌رمیان ده‌کردو ئه‌وه‌نده‌ی ده‌کرا به‌رپه‌رچی دوژمنمان ده‌دایه‌وه‌، به‌لام بالاده‌ستی هیزه‌کانی دوژمن له‌ئه‌نجامدا ده‌بوو به‌هۆی ئه‌وه‌ی ئیمه‌ پاشه‌کشه‌ بکه‌ین و دوژمن ده‌ستبه‌سه‌ر شوینه‌کانی ئیمه‌دا بگریت. ئه‌مه‌ش وه‌هایکرد دوژمن بگاته‌ ئه‌و برۆایه‌ی هه‌رچی ده‌کریت بیکات بۆئه‌وه‌ی له‌ده‌ست وره‌ی پۆلایینی کوردایه‌تی بزگاری بیت و به‌خه‌یالی خۆی که‌ مرۆفی کوردی له‌کوردستان ده‌رده‌په‌راند، ئیدی ولاتیکی ده‌وله‌مندی ستراتیجی چاکی بۆ نه‌خشه‌ی گلاوی خۆی ده‌سنگه‌رده‌بوو، هه‌ر ئه‌وه‌ش وه‌هایکرد زنجیره‌کانی ئه‌نفال به‌ته‌واوته‌ی جیگیر بکات و له‌ناوچه‌کانی سه‌رکردایه‌تی ئه‌نفالی یه‌کی ده‌ست پینکردو پاشان په‌لاماری ناوچه‌ی قه‌رده‌اغی داو دواتریش بۆ ناوچه‌ گه‌رمه‌سیره‌کانی که‌لارو سه‌نگاو و زه‌نگنه‌و جه‌باری و قادرکه‌ره‌م و قه‌ره‌حه‌سه‌ن و له‌یلان به‌به‌ربلاوی

دهستپيكردو هر له سه رگرمه وه به بازيانداو بو سهنگاو و زهنگه و داوودهو كه لارو ناوچهكاني كفري و خانهقين و تا ديتيه وه دهوروبهري كه ركوكي كيومالكردو داري به سه ربه رديه وه نه هيشت و به سووتان و هه لته كاندن و گرتن و كوشتن و ئاواره بوون، ويرانه يه كي گه وره ي له و سنوره دا دروستكرد.

پاشان هيرشي بوسه ر ناوچهكاني شوان و شيخ بزينييه كان و قه لاسنيوكه و دهشتي كويه شي به ناوچه ي سورداشه وه دهستپيكردو له ويش كونده په پوو هيلانه ي كرد.

دوژمن نه خشه كهي وه هابوو وه كو بالنده له سه ره وه دهست به خواردني بكات پاشان بال و دواتر قاچ و ئه و جا سنگ و باقي له شي بخوات. بويه شوين به شوين پاكسازي ده كردو پاش چولكردني له مروفي كورد، ئاگر باران و كاو لكردني بنكه ي به توپه ل جاش و سه ربازي له سه ر ريگاو شاخ و دول و دهشته كان داده مزراندو وه كو په پوو ده بخويند.

ئه نفاله كان سه رجه م كوردستاني گرتيه وه و تاكه تاكه گوندي سه ر سنوره كان ئه گه ر به ريكه وت يان ريگاي نه كه وتيپته ئه وي، ئه گينا سه رجه م كوردستاني داگير كرد به سوران و بادينانيشه وه.

خوينه ري به ريز: له سه ر ئه نفال نووسين له زورلاوه دهستي پيكردوه، زور كه س ناماري باشي دهست نيشانكردوه، چونكه توماري زيندوو لاي ئيمه نيه و به لگه كانيش ونن، پهنگه به ده يان سالي تريش وه كو پيويست لايه نه كاني ئه نفال هه موو نه دوژينه وه، چونكه وه كو روويداوه هيچ نووسه ريك ناتوانيت بري به سه ر هه موويدا بشكيت و هه مووي وه كو خوي دهست نيشان بكات. هر بويه منيش به نيازي نيشانداني چهند رۆژيكي چر له ميژووي ئه نفالي چوار كه خوم له ويشدا ژيانكي سه ختم برده سه ر، بخمه به رچاوي خوينه ري به ريز به و هيوايه ي له تومارگا گشتيه كهي كورده واريدا جيگاي خوي بكاته وه، رۆژه سووتاهه كاني ئه نفالي چوار كه بوونه ته يادگار يكي هه رگيز له يادنه چوم و هه موو كاتوساتيگ دوو كه له لئول و سبي و باريكه روو له ئاسمان چووه كاني سه رجه م ناوچه كه م له به رچاو لاناچيت.

رېپورتاژىكى ورد ھەر لەرۆژى (۴/۱۲) تا رۆژى (۱۷/۷/۱۹۸۸)

بەرپىزان من نووسەر نىم، بەلام ئازارەكانىم دەمخەنە گروگال و چىم لادەستىكە وىت وردەوردە لەھەر تەلەو ئاوازىك پىشكەشەدەكەم بەخوینەرى كوردى بەرپىز. لەو رۆژگارانى تىیدا ھەناسەم ھاتوچۆ دەكات، چونكە بەلىنى بنەمالەيىمەو لىنى پاشگەز نابمەو، يان وەكو ھەموو رۆلەكانى گەلەكەم و بنەمالەكەم گيان دەبەخشم يان چىم پىبكرىت بۆ ئازادى و دارىستنى بناغەى رۆژگارنىكى نوئى و دىموكرتياىنەو ئازادانە بۆ خۆشگوزەرانى گەلەكەم بىسەلەمىنەو ھەموو كۆسپەكانى سەر رىگام تىدەكۆشم.

رۆژمىرەكەم لەكوردەى ئەنفالى جواردا

دواى شىلاوى بەرفراوانى ھىزەكانى دوژمن بۆ ناوچەكانى ئەنفالى (۳) خەلكى گوندەكان و ناوچەكە ھەرچى رىزگارى دەبوو لەئابلوقە بىئامانەكەى دوژمن، لەشەقامى سەلىمانى — چەمچەمال دەپەرپىيەو ھەو پوویدەكردە ناوچەكانى شوان و شىخ بزىنى سەروو بەو نىيازەى خۆى بگەيەنیتە سنوورى مەلەبەندى چوارى يەكىتى نىشتمانى كوردستان و لەویشەو ھەو سوارى كۆلى قەندىل بىتت بۆ لىوارەكانى سنوورى رۆژھەلاتى كوردستان. خەلكەكە زۆر ماندوو بىبوو، خەم بەتەواو ھەتى گەشىى لەدەموچاوى خەلكىدا نەھىشتىبوو، ھەموو چلكن و گرژومۆن، داخ لەدل، چا و بەفرمىسك، ھەموو بەو ھەو دەچوون تازە لەشىن و شەپۆرى كەسىكى خۆشەو ىستىان ھەلسابنەو.

رۆژى (۱۲ ى نىسان) لەگەل دەستەيەك لەپىشمەرگە چووم بۆ سەردانى ناوچەى شوانى سەروو، پوو مكردە گوندى مۆردخوادەى خواروو، لەوئى كۆمەلنىك پىشمەرگەو لىپرسراوى مەلەبەندى يەكى يەكىتى نىشتمانى لەدەورى گوندەكە لەسەر گردۆلكەيەكى سەوز دانىشتىبوون، يەكىك لەوانە لەيادمە كاك ئەنوەر دۆلانى بوو، لەگەل ئەو برايانەى لەوى ئامادەبوون ھەندىك قسەو باسمانكردو باسى چۆنىتى ھىرشەكەيان دەكرد بەجۆرىك كە نەپىشمەرگەو نەخەلكى بوارى ئەو ھەيان پىنەدراو ھەچەند شوپىنكداو لەپووى ھىرشەكە بوو ھەستەنەو، چونكە پەلامارەكەى دوژمن لەناخافل و بەربلاو و بە بەكارھىتانی جۆرەھا چەكى ترسناك بوو. ھەر لەوئى و لەكاتى قسەكردندا پىكايىك خەلكى دەربازبوو كە زۆر بەيان ژن و مندالىوون، دايان بەلامانداو بەرەو ناوكەلى گەرا رۆشىستن، ئەو ھەندە بەپەلەبوون پىدەچوو ھىشتا دوژمنیان بەدواو ھىتت، چونكە ئەوان دىبوو يان دوژمن چۆن

بئییە زەبیانە ئاگری لەدوا مال بەرداوە و چاویان لەوە بوو چون بە زەبیان هەتا بە ئاژەل و پەلەوەرەکانیشدا نەهاتۆتەو. تەنانەت کولانەى سەگ و مریشکەکانیشیان ئاگرداوە، ویستمان داویان لێبکەین شەو لەو گوندە لابدەن و لەوی کەمیک پشوو بدەن، بەلام ئەوان لەو دەترسان لەئانوساتدا هێرشەکە لای ئێمەش دەگریتەو بۆیە چاکترایە خێراتر بپەرنەو. بەعسییەکان ئاوی دوکانیان بەردابوو، زۆر زۆر ببوو، پەرینەو لەوێش خۆی لەخۆیدا ببوو بەکاریکی سەخت، ئەوان پۆششتن، خەلکی گوندەکانیش کاتیکی خەلکی رەوکردووی بەری هەمەوهندو سەنگاو و جەبارى و قادرکەرەم و زەنگنەو کەلارو تیکرایی ناوچەکیان دەبینی، دەرووخان، لەرەنگورپوویاندا گۆرانیکی زۆر پەیدابوو، خەلکەکان کەمتر گۆرپایەلی شوێرش بوون، وردەوردە شەوان بەدزییەو خۆیان دەکرد بەشارو بەردەوام مال و حالیان سوکدەکرد. پۆزگاریکی ترسناک چاوەرێتی ناوچەکەى دەکرد، پێشمەرگەش لەو دەترسا دوژمن تەنیا بە پروپاگەندە خەلکی دەرپەڕینیت، بۆیە لەزۆر لاوە دژی پروپاگەندەى دوژمن، پێشمەرگە و رەهەى خەلکی بەرز دەکردهو ئەو خەلکانەى چەکیان هەبوو زیاتر گۆرپایەلی شوێرش دەبوون، لەدەرەوێ گوندەکانیان ئازوقەیان خستبو و بنکەیان دەبرده ئەوێ، خەلکی و پێشمەرگەش پێیانووە هابوو کە دوژمن هات تەنیا دیتە دەوری گوندەکان و لەهەموو لایەکەو جەنگی لەگەل دەکریت و ئەنجام دوژمن پاشەکشە دەکات، پروپاگەندەى گازی کیمیایى زۆر توندبوو، خەلکەکە بەتەواوەتی تینی بۆ هاتبوو، بەلام ملکەچکردن و پووکردنە شارەکانیشی بەدژایەتی شوێرش دەزانی بۆیە ئەو رێبازەیان هەلنەدەبژارد.

پۆزی ١٢ ی نیشانمان لەلای ئەو برادەرەنە برەسەر و شەویش چووم بۆ گوندی کاریزەى خالخالان، کەرتیکی تیبی (٢١ی کەرکوک) لەوێبوو لەگەل ئەوان ماینەو، خەلکیکی زۆر هاتنە لامان و قسەمانکرد لەسەر ئەوێ ئەگەر هێرش هات چۆن بەرگری بکەین و باخەلکەکەش لەگوندەکان دووربکەونەو بۆ ئەوێ لەپەلاماری کوتوپردا تیا نەچن، هەندیک کیشەش هەبوو لەنێوانی خەلکەکەدا چی تواندرا چارەسەرمان کردو شەویش تا سبەینی لەوێ ماینەو.

پۆزی (٤/١٨) لەکاریزەو گەرامەو بۆ مۆردخوادی سەرۆو، لەوێش هەندیک کادرو پێشمەرگەى لیبوو لەگەل ئەوانیش تەگبیرو پامانکردو پێش نانی نیوەرۆ بەرەو گوندی دارەقوتە لەشیخ بزینی سەرۆو کەوتینەپێ. نیازم وابوو سەر لەکوێخا قادر بەدم، چونکە لەرێگای پەرینەو لەتەلانەو بۆ قەمچوگە کەوتبوو کەمینی جاشەکانی (سوارە فاتاح) جاسەنەبیەو و عەلی

تەلانی شەھیدبېو، ئەویش كرابو بەسەرەند ئەوئەندەى فېشەك بەرگەوتېو، شانسى ھىناو شەھىدەنبو. كە ھىندرابوۋە سەرگەلو، لەبەرگەلو دكتورەكانى شۆرش چارەسەريان كوردبو. كوئىخا قادر پېشمەرگەى خۆشەدەىست و پياوئىكى نانبدەش بو، كاتىك چوونە بنەبانى مالەكەيان كە بەلاپالئىكەوہبوو بېنېم خەلكىكى زور لەدەورى مالەكەيانەو ئىمەش وتمان: سەر پىنى سەرى لىدەدەين و دەپۆين، پىككەوت وەھابو ملازم تارىق ئەحمەد كە بەرپرسىكى پارتى بو لەوئىبو، لەگەل كوئىخا قادر ھاتن بەرەوپىرمان و ئەملاوئەولاي، يەكترىمان ماچكرد، ھەلىكى چاكبو، چونكە من كاك تارىقم لەدوورەوہ دەناسى، سالى (۱۹۶۳) لىپرسراوى پارىزگارى ھىزەكانى چەمى رەزانبو، لەرەقەم يەك و لەپشتى سۆتكەوہ تا دەگاتەوہ چەم، ئەوسا ھىزى كۆماندۆمان ھەبو، ئەو ھىزە ئەفسەرەكان بەرئىوہيان دەبرد. كاتىك ھىزشى كۆللەزەردە ئاساى سالى (۱۹۶۳) ى بەعسىيان رۆو لەناوچەكە ھات، سەركردايەتى ئەوساى شۆرش برىايدابوو بىتەقە چەم چۆلبكات ھەر بۆيە لەپاش شەرەكانى شوان و سالى، ھىزەكان ھەلكشىتران بۆ دەوروبەرى چەم و پاشان بەبرىارىك كە ملازم رەشىد بەدەمى سەركردايەتتېوہ رايگەياند، لەشەوئىكا ھەرچى ھىزەمان ھەبو رۆو لەشەدەلەو بنارى ئەوبەر كەوتنەرى. خەلكەكە ئەو چۆلكردنەيان بەوہ ناو دەبرد گوايە ملازم تارىق فرۆشتوويەتى، بەلام لەراستىدا ئەوہ بەو شىوہيەبوو كە باسمانكردو برىارى سەركردايەتى وابو بۆ كەمترىن قوربانىدان ئەو نەخشەيە جىتەجىكرابو. پاشان سالى (۱۹۷۴ و ۱۹۷۵) ملازم تارىق كەوتەوہ بەرەى دوژمن و ھىزىكى (مغاوير) و جاشى لەژىر دەستدابو، لەگەل دوو سى ناقلەو چەند پېشمەرگەى پەراگەندە، خەلكى تىكۆشەرى راودەكرد، دووجار كەوتمە ئابلوقەى ھىزەكەيەوہ لەگوندى تۆمار، لەبەشەكانى پېشەوہى ئەم كىتتې بەوردى باسى ئەو دووجارەم كوردوہ.

لەگەل كاك تارىق زۆر مجامەلەى يەكترىمان كردو ھەر لەوئى نانى نيوەرۆمان خوارد، بەكاك تارىقم وت: (مىوان، مىوانى خۆشناوئىت و خانەخوئىش ھەردووكيان)، پىكەنئىن و كوئىخا قادر زۆرى لاخۆشبوو كە ئىمە بەينمان رىكە، پاش نانخواردن ھەندىك پياسەى دووقۆلىمان كردو رىككەوتىن لەسەر ئەوہى ھىزەكەى پارتىش شانبەشانى ھىزەكانى يەكىتى لاشانىك بگرىت و ئەگەر ھىزش ھات ھەول بەدەين دوژمن سەرنەكەوئىت بەسەرماندا. كردمان بەراستى و وتمان: ھەر ھىزىك شوىنى خۆى چۆلكرد دەبىت سزاي توند قەبول بكات، وا رىكەوتىن ھىزى پارتى لەبنارى خالخالان لەتەنىشت نىپى (۲۱ كەركوك) شوىن ئامادە بكەن بۆ بەرگرى و پاشان رۆومكردە گوندى كەلناغاج.

پوڙى (۴/۱۹) گه لئاغاجم به جيئيشت و چووم بۇ كانى ههنجيرهى
برايم ئاغاو پاشان چوومه وه بۇ گوپته په و له وئى عادل شهريفم بينى، ئه و
لئيرسراوى كه رتيكبوو له تيبى (۲۵) ي (خالخالان) له گونده كانى ئازادى و
چنارتوودا داده نيشت و تازه بووبوو به زاواى مەردانى براى حاجى كاكه ولا
له گه ل ئه ودا ريكه وتين و شيارانه چاوديري جموجولى دوژمن بكات، من
گه پامه وه بۇ چه م، ئه وسا له ترسى توپباران و بوردومان خانووه كه ي خوم
به جيئيشتوو كه له شيخان دروستمكردبوو دوو خيمه م هه لدا بوو له هه واره
سوور له گه ل ماله كانى شيخ فه رهادو براكانيدا.

پوڙى (۴/۲۱) سه رم له بنارى گه ورده ي و كه له شيره داو هه ر له وئيش
پرسه ي براى كويخا نه ريمان هه بوو، ئه ويشمان به سه ركرده وه، پوڙى
(۴/۲۲) جاريكتير چووم بۇ گوندى گوپته په و له ويشه وه په ريمه وه به رى
كانيبى بۇ لاي هه سوئى قه رهنى، ئه وسا ئه و جيگرى تيبى كه لكه سماق
بوو سه ر به مه لبه ندى دوو، له گه ل هه سوئ قسه مانكرد، له گه ل كاك هاوري
كه لكه سماقى وه ها بكن لانكه مى كه رتيك دووان پيشمه رگه بنيرن به ديار
قه شقولييه وه بيكه ين به چاوديري بۇئيه وه ي دوژمن له سر دو ته لانه وه
زه فه رمان پينه به ن، هه ر له ويوه روومكرده داميني گوندى ئه لياسه سوور
له ليوارى زينه كه. كاك په هبه رى سه يد ئيبراهيم كه لئيرسراوى تيبى (۲۵) ي
خالخالان) بوو باره گايه كى په ناي بۇ پوڙانى پشوى دامه زراندبوو له وئى
ميواندارى ئه ومان كردو پاش نانخواردن به و كه له كه ي كه خويان دروستيان
كردبوو به هاوبه شى له گه ل جوتيارىكى خه لكى گوپته په په رانديانينه وه
به رى قه لاسيوكه و پاشان روومانكرده گوندى كانى ههنجيري ئيبراهيم ئاغا
له شيخ بزىنى سه روو، به ريكه وت كاك قادري حاجى عه لى و شيخ جه عفر
مسته فاو كؤمه ليك كادرو لئيرسراوى مه لبه ندى يه ك له وييوون، سه رم
لئيانداو ماوه يه ك به يه كه وه له سه ر وه زعه كه قسه مانكرد، ئه وان وه هايران
نیشاندا خويان ده په رنه وه بۇ مه لبه ندى چوارو له وئى كؤبوونه وه يان هه يه
له گه ل مه كته بى عه سكه رى.

پوڙى (۸۸/۴/۲۶) هه نديك جاش له ده ربه نده وه بۇ تاقىكرده وه و سه م
نواندن له ته وه كه لى گه وره وه هاتنه كه لى قه يماسه و دواى خوئواندن
كشانه وه بۇ ته كيه.

پوڙى (۲۷) جاريكتير چوومه وه بۇ كانى ههنجيرو هه ر له وئى بروسكه ي
كاك ملازم عومه ر هاتبوو بۇ مه لبه ندى (يه ك) ده لئيت هيرشده كريتته سه ر
ناوچه ي مه لبه ندى دوو له شوان و شيخ بزىنى و قه لاسيوكه، و شياربن.

هه مان رۆژ چوومهوه گه لئاغاج له وێ رابه ری سیاسی تیپی که لکه سماق (کرمانج ته هاو شیخ هاو ری حاجی کاکه حه مه ی که لکه سماق) م بینی که سه رتیپ بوو، له رووی پارێزگاریی ناوچه که وه قسه مانکردو پاشان گه رامه وه به په له بۆ چه م بۆ شارده نه وه ی هه ندیک شتی پیویست بۆ کاتی پیویست، له وانه ماتوړیکی (هوات) کاره با بۆ چارچکردنی باتری جیهازه را کاله که وه چه ند فه رده ئاردو برنج و پۆن و شه کرو چاو شتی له و بابه ته.

رۆژانی (٤/٢٨ هه تا ٤/٢٩) هه ر له چه م بووم به جیهازه گه وره که په یوه هندییه کانمان ده کردو ناوه ناوه ش له ملالاولوه پیشمه رگه ده هاتن بۆ ئیشوکار، چونکه ئه وێ بیوو به باره گای سه ره کیم.

رۆژی (٨٨/٤/٣٠) پووناکی هاوسه رم و خیزانی شیخ فه ره هاد که چووبوون بۆ شار، ناردمان هاتنه وه لامان بۆ ئه وه ی له خه لکه که دانه برین.

٥ / ٣ رۆژی بۆردومانی کیمیای ناوچه که مان.

ئێواره بوو، سینه ری گردۆلکه کان گه یشتبوونه خێوه ته کانمان، کابانه کانی هۆبه که مان چه ند رۆژیک بوو له شار هاتبوون و جلوه رگیکی زۆری چلکنیان کۆکردبووه و له سه ر پووباره که شۆریبوویان و به ده وری هۆبه که دا هه لیانخستبوو، سه وزو سوورو سپی و په نگاو په نگ ئالای بیتالایان دروستکردبوو، خۆشمان له گه ل کۆمه لیک پیشمه رگه و هاوماله کانمان به دیار پیچی پووباره که دا له سه ر رازه که پیمان شۆپکردبووه و چاوه چاوی ئه وه مانبوو که ی ماشه ی ماسی گرتنه که چه ند ماسیه کی پتوه ده بیت و بۆ ئێواره بیکه ی نه پینخۆر، هه وایه کی خۆش له سه ر ئاوه که وه ده هات، ده یدا به ده موچاوماندا، به ته واوه تی له هه وای ئازادی ده چوو، بیرمان له وه ده کرده وه شه وه که ی به ئوتومبیل سه ردانیکی ده شتی قه لاسیۆکه بکه ین و له وه سه ریشه وه له ره نه کانی گۆپته په هه ندیک شووتی به نین و بگه ریننه وه، له پریکدا یه کیک له ژنه کان هاواری لینه لسا "ته یاره، ته یاره هات" سه رمان هه لپری هه شت فرۆکه ی میراج له به رزیی ئاسمانه وه وه کو قازو قولینگ ریزیان به ستبوو. چریسکه ی ژیر سکیان ده هات، بیده نگ هه ندیک شتیان روو له وه وده لان و چه می په زان و قه لای جولندی فری دا، نه مانزانی چیوو، چونکه ده نگی لیه نه ده هات، ژن و مندال په لاماری په رۆو پاتالیانداو هه موویان فریدایه ژیر چادره کان و هاتنه وه پال رازه به رده کان، سه گه کانیش هه ستیان به گۆرانکردبوو، روو له په ناو په سیر

جوولان، چاودیری ئاسمانیان دهکرد له پرینگدا له پرینگای گوندی عهسکه ره وه ماین سواریک به شهله ژاوی پروو له هۆبه که مان و لاخه که ی تاوده دا، که یشته ئه و سۆنده ئاوه ی هینابو و مانه به رده می چادره کان، دابه زی و سۆنده که ی پژانده سه رسه ری و جه مه دانیه که ی له ئاوه له کیشاو ئالاندی به سه رو ملیداو هر خه ریکی ئاوکاری بوو، لئی چومه پیش به و نیازهی هه وائی دیوی عهسکه ری لیبپرسم، ناسیمه وه، (وریای کوری مه لا سالج عهسکه ری) بوو، ئه فسهری راکردو بوو، له ماله خزمه کان له گوندی عهسکه ری ژبانی به سه ر ده برد، به چرپه وتی: با که س نه زانیت، کیمیاوی پژاندو وه و خه لکیکی زور زامدارو شه هیده، به لایم با ژن و مندال پینه زانن، کاتیک ئه م هه واله مزانی خیرا هه ندیک له خزمان و دهسته یه ک پیشمه رگه مه تاره ی ئاوه کانمان پرکردو پروو له دهشتی قه لاسیوکه جوولاین و چهند پیشمه رگه یه کیشمان پاسپارد چاودیری مال و باره گاکه بکه ن، چونکه مه ترسی ئه وه هه بوو جاش بدن به سه ر باره گاکه ماندا. هیشتا (۵۰۰) مه تر دوور نه که وتبووینه وه، خه لکیکی زورمان بینی به ره و لای ئیمه راده که ن، ته نیاو سه لته خیزانی بۆنی گازی کیمیاوی له ده م و لووتیانه وه سه ریده کرد، هه ندیکیان چاویان ئاوسابوو، پیستیان ره ش هه لکه رابوو، سیمایان وا گو رابوو، نه ده ناسرانه وه، گریان و نوزه نوزو دووعاو جنیو به بار پروو له دوژمن له ده میانه وه ده هاته ده ری. هی ئه وه نه بوو که له که س پرسیار بکه ن، زور شه پرزه بوون بۆ ئاو. هه رچی له مه تاره کانماندا بوو دابه شمان کرد، به لایم هه ستمان به سه رگران بوون ده کرد، پیمانراگه یان دن په له بکه ن و بچه هه واره که ی ئیمه و له سه ر پروو باره که خویان و جلو به رگیان له ئاوه که هه لکیشن و ئه گه ر بکریت خوشیان بگورن.

هه ر پۆیشترین و پۆل پۆل ده هاتن، ئاخو وه جبه به تراکتور هاتن تا سه ر دارو شه خسه که ی سه ر ئاوه پێژه که ی دیاری قه لاسیوکه، پروو له عهسکه ر به غار ده پۆیشترین، دلمان ئازاری په یدا ده کرد، که س به که س نه بوو، خیزانه کان کئ بۆی کرابوو له مال راکردبوو، نه ده زاندره شه هید کئیه و چهنده.

له دیار مالانی عهسکه ر تاده هات شه مال بۆنی گازه که ی چاکتر ده دایه هه ناسه مان، له ویدا چهند پیشمه رگه یه کمان توشبوون، که بریتی بوون له عه بدولکه ریمی هه له دنی کادری کومه له و مه لا فه رمان ئه ندایه که رتی ریکخستنی کومه له له تیبی (۲۳ی سورداش) و مامۆستا جه مال محمه د لیبسرراوی تیبی (۲۱ی سلیمانی) و هه ندیک پیشمه رگه یتر. کاک غه ریب سه عید لیبسرراوی تیبی (۲۲ی سورداش) ئه وان له ناو گوندی عهسکه ر بوون و چاکتر هه واله کانیان ده زانی، دوا ی له یه کتری پرسین و تمان: ده پۆینه

ناو گوند، وتیان: مه چن ئیمه ئاخیر که سین هاتووین. کیمیاییه که هه ندیک خه لک و ئاژهل و سهگ و په له وه ریکی زوری کوشتووه، په کینک له شه هیده کان که هه والیاندامی (نوری همه نه خوش) بوو که زب برزای خوم بو و هاوړی کومه له و خوشه ویستی منبوو، به راستی خه فه تیکی زوری دامی، پاشان بویان باسکردم تاشه ش شه هیدیتر هه ن، به لام به ته واوه تی نه یانده زانی ناویان چیه، ته نیا په یک دوانیکیان وتیان: مال و مندالی حاجی سه عیدی سمه قه تین.

له و به رزاییه لئی دانیشتین و جیهازه هۆکی تۆکیه کانماکرده وه، له هاشه زیاتر چیتر نه ده هات، تومه ز دوزمن پاله په ستوی خستوته سه ر جیهازه کان بۆ ئه وهی په یوه ندی نیوانمان بپسینیت، تاچاو بری ده کرد له ده شته که دا لایت به ده ست و چاوی تراکتور ده ببیندرا، روو له شارو له ده شت جه نجالیک بوو که س سه ری لیدر نه ده کرد، هه والمانزانی له ری ماموستا جه ماله وه که (ره هبه ری سه ید ئیبراهیم) له دۆلی ئاغجه له ره و (ئه نوهر دۆلانی) له قه یماسه یه و بریار بوو تیپی (۲۱) و هیزی پارتی له خالخالان بن و هه ندیک تیریش له هیزه کانی مه لیه ندی په ک له ده روو پشستی تلیان و فه قی میرزا بن، تومه ز کاتیک فرۆکه کان له که رکوک هاتوون به سه ر خالخالاندا له ریوه بۆردوومانیکی چری کیمیابارانی گازی ماتسه رو خه رده لیان کردووه و ئه و جار هاتونه ته سه ر عه سکه رو له ویشه وه سه رچه می قه لات و چه می ره زان و له و ناوه ش چی له ده بۆکه یاندا بووه هه لیان رشتووه، پاش ئه م بۆردومانه خه لکی وره ی له ده ستداوه و ته نیا پیشمه رگه له شوینی خۆی بوو، پاشان ئه وانیش له ترسی ته نیا مانه وه و لیبرانی خوراک شوینه کانیاں جیهیشتووه و په یوه ندی ده سته به که رت و که رت به تیپ و پیشمه رگه به ده سته وه نه ما بوو. پۆژگاریکه بی سئ و دوو، مه گه ر چه شر وه کو باسه ده کریت وه هاییت، کئ ئازایه و سه ری خۆی ده ربکات. هه ندیک له هیزه کان خیرا په ریپوونه وه بۆ به ری کۆیه و هه ندیک ره ویانکردبوو به ره و که وه له و قه ره حه سه ن و هه له ت و ده شتی جه باری و هه ندیک روو له شیخ بزینی خواروو، هه ندیک بۆ بناری ئاغجه له رو هه موو خه لک و پیشمه رگه کانیش ئه و شه وه له شوینه کانی خویان جوو لابوون، چونکه هات هات و پروپاگهنده ی دوزمن دوا ی ئه نفالی سئ میشکی هه موو که سیک تیکدا بوو، خۆی له خۆیدا روحیه تیکی دروستکردبوو، ته نیا به وه شانندی کیمیای له گوپته په و عه سکه رو به م هه موو پروپاگهنده یه کاری ده روونی زوری کردبوو، تیکرا لیک هه لوه شایه وه، ئازاو ترسنوک و دلسۆزو نادلسۆز، دنیا دیده و نادیده، به دوا ی خۆ رزگار کردندا ده گه ران.

هەرچی قسه مانکردو چاوه پروانیمانکرد ته نیا یهک جیهازیشمان دهستنه کهوت قسه ی له گهل بکهین و له هه والیان بپرسین، له گهل ماموستا جه مال و مه لا فرمان و غه ریب سه عیدو عه بدولکه ریم هه له دنی و شیخ فه رهاد که هه موویان لیترسراو بوون ریککه وتین له سه ر ئه وه ی هه ر چۆنیکه ئه م شه و له ئاسۆگه و گردۆلکه کانی دهوری چه م خۆمان له سه نگه ر بنیین و پاریزگاری ئه و خه لکه زۆره کیمیای خواردوه ی گوندی عه سکه ر بکهین.

هیزه کانی (۳۱ی سلیمانی) مان دانا له قه لاچۆغان، شاخ و به رده لانیکه له چه م، له وئ سه نگه ر بگرن، دهسته ی ئیمه و ئه و براده رانه یتیش و ماموستا جه مالیش له گهل ئیمه بیت بۆ بریاردان له سه ر کاری سه به ینئ، له پشتی قه لای جولندی و پشتی زیخه لان که ده پروانیته ئه مبه روه به رو به سه ر هه موو دهشتی قه لاسیوکه دا ده پروانئ، له سه نگه ر دابین و مال و منداله ده رمانخواردوه که ش بپرواته ئه شکه وتی حاجیله و چه می ساچوغ، ورده ورده شوپرووینه وه به ره و چه م هه موومان هه ستمان به برسیتی ده کرد، بریاربوو مالی ئیمه برنجمان هه بیت، ماوه یه کی زۆربوو کاک (مه مه د بازیا نی) فه رده یه ک برنجی کوردی بۆ هینابووم، هینشتا لیمان نه خواردبوو، ئه و ئیواره یه به رنامه مان هه بوو، وتم: کورینه ده رۆینه بن چاده رکه ی ئیمه و له وئ چیمان هه بوو ده یخۆین، هه ر نه بوو شووتی گوپته مان هه یه نانی پیوه ده خۆین، له خیمه کان نزیکبووینه وه، سیروانی برازام و عه بدوللای شیخ صدیقی کوزه بو ره یی به ره و پیرمان هاتن و هه والیان دابینی که له قه شقۆلییه وه چوار پینچ توپیان گرتوته خیمه و هۆبه که مان و کیمیای تیدابوو، هه ندیک له ژن و منداله کان به رکه وتوون و هه موویان دوورخستونه ته وه بۆ ساچوغ. ویستمان نان بخۆین کاتیک پروانیمان هه مووی بۆنی گرتوووه بۆیه خیرا ئه ویمان به جیهیتشت و پروو له ساچوغ که وتینه رچئ. چه م به گشتی بۆنی گرتبوو، پۆژگاریکی ترسناک و شه ویکبوو نه مانده زانی سه به ی چی رووده دات، سه ردانی خاو و خیزانه کانمان کرد، به که لکی ئه وه نه ده هات سه ربکه ینه ئه شکه وته که وه، بۆنی گازی کیمیایی و گریان و زیقوه وری مندال و بۆگه نی سکچوونی مندالان خۆی له خۆیدا کیمیاییه کی نویترو قورستری دروستکردبوو، خه لکیکی زۆر چاوه کانیان له ده ستدابوو، هه رکه سه لای خۆیه وه هاواری دوکتورو ده وای ده کردو ئیمه ش ته نیا عوسمان عه سکه ری و یه ک جانتا ده رمانمان لابوو که ئه وه ش نه عوسمان زانیاری ئه وه ونده ی هه بوو نه ده رمانه کانیش بۆ ئه و مه به سه ته ده شیان، ئه وه ی هه بوو ته نیا ئای پرووباره که بوو به جله وه زوو زوو خۆیانی تیفری بدن.

پاش دلتیابوون له سه رجه م خه لکه که، سه رکه وتینه سه ر شاخ و شوینمان ده ستینشانکردو دوو پیتشمه رگه چوونه سه نگره وه، لیتپر سراوه کانیش له دهوری ده پازده مه تریک له یه کتری، دوو دوو چوینه ناوسه نگره و چاوه پوانی پووناکیی رۆژی دواتر بووین.

رۆژی (۵/۴) ... رۆژی هیرش و کاولکردن.

خه ومان لینه ده که وت تا کلاوکوره که وت خویندن و جریوه جریو، خۆمان باشت په ناداو دووربینمان گرته چاو، ئەو شوینە ی ئیمە ی لیبووین به هر چوارده ورماندا ناوچه ی قه لاسیوکو و کویه و سورداشی لیه دیاربوو به تایبەت ئەو شوینانە ی گومانی هاتنی هیزی دوژمنی له سه ربوو، چوومه ناو ده وه نیک ی پره وه، دووربینکی بچکوله ی ئەلمانیم هه بوو گرتمه ده ست و کتومالمکرد به دوا ی دوژمندا، هیشتا به ته واوه تی ده ون و مرۆف باش لیک جیانه ده کرانه وه که سه ری (سینکانیان) ره شاییه کی زۆری پیوه دیاربوو، نه مده خویندنه وه مرۆفن یان ده ون، به پنی زانیاری ناوچه که م، ئەوی ئەوه نده ی ده ون لینه بوو، بۆیه ئاگاداری هاوړیکانم کرد بۆ ئەو مه به سه ته باش سه رنجبده ن، له و مقومقویه دا بووین ورده ورده رۆشنتر ده بووه و ده رکه وت مرۆفن، هه موو پیتشمه رگه کانمان ئاگادارکرد خویان ده رنه خه ن، ئەگه ر بیت و ده ربکه وین ته نیا ده بابە له وی هه لمان ده که نیت، چونکه شوینە کانمان رووته نبوو، ته نیا ریزیک رازه به ردو چه ند ده وه نیک داربه رووی کورتی هه بوو، ئەویش رازه که رووی له دوژمن بوو، شوینی گومانی بوونی پیتشمه رگه ی لینه کرا، تا ده هات ماره کانی دوژمن زۆرتر ده رده که وتن، به میگه لیک مه رو گاوان ده چوون، جاش خویان ده جوولاندو سی بازیان ده کرد له خووشی ئەوه ی ولاتی خویان ویران ده که ن!

دنیا به ته واوه تی پووناک بووه، خه تی ته کیه . ئاغجه له ر . ئاغجه له ر . گۆپته به به رۆشنی ریزی له سه ری که ده بابە و ناقله و ترومیپلی پیوه دیاربوو، دوکه ل به رزبوو بووه له گونده کانی دامینی ئاغجه له رو شیخ بزینی سه روو، تا چاو بریکات دوکه لی سپی و گرمه گرمی ده بابە و هاژه ی سه یاره گویی جیهانی که ر ده کرد، له ولایشه وه له سه ری که لکه سماقه وه ئوتومیل ریزبوون به ره و کانی سوورو ده شتی کویه و جاش گه یشتبوونه کلێسه و بۆگد، له به ری شیخ زهینه ل و بیران و سینکانیان و سردو گه رمک و پشتی

دهره نارو چه م به بهر بلاوی هیزی دوزمن بن بهردو دهوهن دهگه ران و تهقه یان دهکرد، هرچی چۆنیک چاو و دووربینمان هه لده خست ته نیا جاش و سه ربازو دوکه ل دیار بوون و تهقه ش له هیج شوینیکدا دهنگی پوو به پوو دوزمن نه ده هات، ته نیا له شاخی گه وره دی هه ندیک ده ستریزی تیکه لاویو هات، تومه ز کهرتیکی تیپی (۲۳ی سورداش) به سه ره رشتی (عه بدوللا به کره جویی) و سایبر کوکه یی له وئ ده بن و ده ست له دوزمن ده که نه وه، ئه ویش ماوه یه کی که م بوو پاشان براده ره کان پوو له چه م کشابوونه وه.

له نزیکه مانه وه، له سه ری خورما حاجی و له ره قه م یه کی چه می ره زانه وه هیزی دوزمن به پیاده به زوری هاتن، ورده ورده ده که وتینه ئابلوقه وه، چونکه هیزه کانی دوزمن هه یده ره به گیان سووتاندو به ره و عه سکه ر هه لکشابوون، هر جاریک دوزمن هاتبیته گوندی عه سکه ر، ته کانی ئه و شوینه ی داوه که ده روانیته دیار چه می قه لای جولندی که ئیمه له وئ خۆمان له سه نگه ر نابوو، بۆیه ده بوو بیزیکی لیکه ینه وه، بریارمان دا پاشه کشه بکه ین و برۆینه وه ده وری مال و منداله که که له قولایی چه مدا بوون، بۆ ئه وه ی ئه گه ر ناچار بووین شه ر بکه ین، تا دره نگتر بیت چاکتره و پاشان له و شوینه ی لئی بووین پیوستی به ره سه د نه ده کرد بۆ ده بابو و بۆ توپه دوور هاوژده کان جکه له وه ی له ویدا شه ریکی خۆترینی دۆراومان ده کرد، به تیدا چوونی خۆمان ته واو ده بوو.

خیرا دوو کوپی ئازای تیپی (۲۱) و پیشمه رگه یه کی شاره زای ده سه ته که ی خۆمان نارد به دوای تیپی (۳۱ی سلیمانی) له قه لاچوغان و خۆشمان یه که یه که و به قنکه خشکی وه کو ده وهن شو رپووینه وه بۆ ناو چه می ساچوغ و له ملاولای پوو باره که و له ناو قه می و گه مه له بیدا خۆمان ماتکرد.

هر له وئ عوسمان عه سکه ری ئازایی خۆی نواندو وایه ری جیهازه راکاله که ی به زه ویدا بلاو کرده وه و جیهازه که ی کرده وه و به بهر چاوی ئه و هه موو هیزه ی دوزمنه وه که یه که یه که ی جاش و سه ربازو چه که کانی ده ستیانمان ده ناسی، پاشنه وه ی هاتنه سه ر رازه کانی نزیکه مان، هه واله کانمان گه یانده سه ر کردایه تی و په یوه ندیمان له گه ل هیمنه ره شی تیپی (۵۱ی گه رمیان) دا کرد که له ناوچه ی خالخالان گیری خواردبوو، هه روه ها له گه ل شو رپ قه ره هه نجیری که په رپیووه به ره و به ری خاله بازایانی، پیمانراگه یانندن که ئیمه له چه مداین.

رۆژ له نیوه‌رۆ سه‌رکه‌وتبوو، بوو به‌چرپه‌ چرپ، وتم: چی پوویداوه؟ وتیان: براده‌رانی لای مامۆستا جه‌مال جاشیان دیوه‌ له‌چه‌مداو به‌ره‌و لای ئیمه‌ دین و زۆر نزیکن، له‌ئانوساتی ئه‌وه‌دان به‌لوتماندا به‌قه‌ینه‌وه، وه‌ها رینکه‌وتبوو من و شه‌هید مه‌ریوانی برازام به‌پال یه‌که‌وه، له‌بن بنه‌ بییه‌کدا دانیش‌تبووین و شوینه‌کانی سه‌رشاخمان ده‌دۆزییه‌وه که‌ جاش و سه‌رباز بۆی هاتوون، ئه‌م هه‌واله‌ به‌ته‌واوه‌تی وروژاندمی، له‌وه‌ ترسام فریای ده‌ربازکردنی ئه‌و هه‌موو ژن و منداله‌ نه‌که‌وین و ته‌قه‌ ده‌ستپێکات، هه‌ر به‌رد غل بکه‌نه‌وه‌ هه‌موومان له‌ناو ده‌بن.

تفه‌نگه‌که‌م مه‌غزه‌نیکی (٧٥) ی له‌سه‌ربوو، به‌هێواشی سوورم کردو خۆم دانوساند، چرپه‌ زۆر لیمان نزیکیوو، به‌لام ئیمه‌ له‌م به‌ربووین و ئه‌وان له‌وبه‌ری ئاوه‌که‌بوون، له‌وه‌دابوووم پێش له‌وه‌ی ئه‌وان ته‌قه‌ بکه‌ن من ته‌قه‌یان لێکه‌م، مامۆستا جه‌مال گه‌یشه‌ لام وتی: ته‌قه‌ نه‌که‌یت دوو براده‌ری (٣١) ی سلیمانین) و دابراون، به‌راستی هه‌والێکی خۆشبوو له‌و به‌لایه‌ش رزگارمانبوو، سه‌عات گه‌یشه‌ چوار، چه‌م به‌ته‌واوه‌تی سێبه‌ری به‌سه‌ردا هات، جاش و سه‌ربازیش هه‌لسابوونه‌ سه‌رپه‌ و دووره‌ته‌قه‌یان ده‌کرد، له‌گه‌ل مه‌ریوان و عوسماندا روو له‌ئه‌شکه‌وتی مال و مندال به‌چه‌مداو به‌ماته‌مات پڕوشتین، له‌بن گابه‌ردیکدا تۆزیک بۆشایی هه‌بوو، پوانیمان لاشه‌ی پێشمه‌رگه‌یه‌کی تێدايه، لێی چووینه‌ پێشه‌وه، پامانکیشا نوزه‌ی لێوه‌هات، کیمیای لێدابوو، سه‌روچاوی ره‌ش هه‌لگه‌رابوو، بۆنی زۆر لێده‌هات، ئاومان دایه‌و پیمانوت: که‌وا لێوه‌ی نزیکن، سوودی نه‌بوو خۆی پاکیشایه‌وه، ناوی ئه‌حمه‌د بڕنه‌و بوو خه‌لکی گوندی عه‌سکه‌ربوو، له‌و به‌لایه‌ رزگاری بوو، به‌لام به‌داخه‌وه‌ له‌شه‌ری ناوخۆدا شه‌هیدبوو.

نه‌مانده‌ویره‌ زۆر بڕۆینه‌ پووته‌نه‌که‌ هه‌رچه‌نده‌ سینه‌ریشی به‌سه‌ردا هاتبوو، چاوه‌ریمان کرد تا جاشه‌کان ئاسۆکه‌که‌یان چۆلکرد، ئه‌وجا له‌گه‌ل دوو سنی پێشمه‌رگه‌و غه‌ریب سه‌عیدو شیخ فه‌ره‌ادو براکانی و حاجی سه‌مه‌دی حه‌مه‌په‌ری چووینه‌ ناو ئه‌شکه‌وته‌که‌، ئه‌وه‌ی ئێواره‌ دیبوومان زۆر که‌متربوو له‌وه‌ی ئێستایان، به‌رۆژ له‌ترسی ئه‌وه‌ی ده‌رنه‌که‌ون هه‌رچی مندال هه‌یه‌ له‌ئه‌شکه‌وته‌که‌دا خۆیان به‌تالکردبوو، بۆگه‌نی کیمیایی و پیسایی ئه‌وه‌نده‌یتر ئه‌وانه‌ی که‌میک ساغبوون ئه‌وانیشی خراپتر کردبوو، داوامانکرد هه‌موو بیته‌ سه‌ر ئاوه‌که‌و له‌وئێ ته‌گه‌یرو را بکه‌ین بۆ سه‌ببێنی و داهاوو. له‌سه‌ر رووباره‌که‌ سه‌روچاوشۆراو مندال پاککرایه‌وه، ژماره‌یه‌کی زۆر که‌ له‌نزیکه‌وه‌ کیمیایی لێدابووون ئاوسابووون و په‌شه‌ه‌لگه‌رابووون و چاویان نه‌یده‌بینی، هه‌موو خۆیان به‌جله‌کانه‌وه‌ فرێدايه‌ ئاوه‌که‌وه، خه‌لکه‌که‌

برسی بوون، چالیندراو نانخورا، له گهل کاک غه ریب سه عید عه سکه ری پیمانرا گه یاندن که ئیمه ده پوین به ره و ژوورتر واته چه می رهزان و ئیوهش وهرنه گرده گروئ، وتیان: ئیمه پیمان چاکه ئیوه لیمان دوور بکه ونه وه و خومان چاره سه ری خومان ده که یین، به لام نه گه ر ئیوه مان له ده ورین دوو چاری شهر دهبین و مال و مندال به و هویه وه تیدا ده چن. ئیمهش له گهل غه ریب سه عید و نه و پیشمه رگانه ی ژن و مندالیان له گه لبوو ریکه وتین هر که سه مال و منداله که ی خوی بهینیت با له گهل خوماندا بن تا دهر فه تیک ده سته که ویت و رهوانه ی شاریان ده که یینه وه.

هه رکه سه په لی مال و مندالی خومان گرت و له پاشه لی هیزه که وه پوو له پیچی قه لای جولندی جوولاین، به کری برازام و پووناکی هاوسه رم چاویان نه یده بینا، من په لم راده کیشاو مه ریوانیش په لی کاکي تا گه یشتینه گرده گروئ به گیاره شی نه و چه مه دا، ده یانجار که وتن و هه لسانه وه پوویدا.

له شوینی چاوه روانی له گهل ماموستا چه مال و کاک غه ریب یه کمان گرته وه، کاک غه ریب عه سکه ری مال و منداله کانی نه هینابوو، وتبویان: له گهل خه لکه که دهبین و نه گه ر په یوه ندیکرا به شاره وه ئیمه ییش له گهل نه وان ده پوینه وه، قسه وباس زورکرا "له کوئ بین و چون و به چه ند به ش؟" ته نیا غه ریب سه عیدی پای وابوو بلاوه ی لیکه یین، باقی پنیانوه هابوو به کومه ل خومان لیک دانه برین چونکه جگه له ده سته که ی من و هه ندیک له خزمانم نه وانیتر شاره زایی ناوچه که یان نه بوو. نه گه ر بلاوه مان بگردایه هه موو ده فه وتان، بویه به کومه ل چووینه دارو گوئوکه ی چه می رهزان و له وئ پرسورامان به غه ریب کرد به هوی نه وه ی ماله که ی له و چه مه دابوو، خوشی سه رتیبی (۲۳ی سورداش) بوو که به شی زوری هاوینه که ی له وناوه به سه ر ده برد، ریکه که وت له گه لمان و ته نیا خوی و پیشمه رگه به کی خزمی لیماندا بران. ئیمهش گه راینه وه بو ناو زاخیره به رده کانی گرده گروئ، براده رانی تیبی (۳۱ی سلیمانی) کوپی گورج و نازایان له گه لبوو، هه ر به وشه وه له نه شکه وت و بن به ردا نازوقه یان دوزیبوو وه له شوینیکیتردا بو خویان شار دبو یانه وه، به یانیش شوینی زور قایمیان بو خویان ده ستنیشان کردبوو، ئیمه ییش له گهل ده سته که ی خوم و ماله خزمه کان له نیوانی سی چوار به ردو ده وه نی گه ورده دا لئی پالکه وتین و نیازمان نه بوو هیچ بکه یین، خوم لیکه وتبوو، شیخ فهرهادو عوسمان و خالیدی برای شه هید بیستون هاتنه لام، وتیان: شوینیکی زور چاکمان دوزیوه ته وه نه گه ر هه موو سوپای عیراق بیت، خومان بی په نا ده دهبین، خه به ریکی چاکبوو، چونکه به لای منه وه

تهنیا پاریزگاری و مانهوهی خه لکه که خوی له خویدا شتیکی گرنگیبو، هه ر بهوشهوه پویشتیینه چالیکه وه، هیچ شوینیکی لیوه دیار نه بوو، داری زور بهدهوره وه بوو، گابهردو لاشاخ حه وشه یان بو دروستکردبوو.

پوژی (۱۹۸۸/۵/۵) و ئیمه و مفاویر.

به یانی تاریکوروون له خه و هه لساين، خومان کۆکرده وه، حاجی که ریمی ته لانی چووه سه ر پوو باره که، ده ستنوژی هه لگرت و هه ندیک مه تاره و شت هه بوون پری کردبوون له ئاو، پاشان دوو دوو، سئی سئی چووین بو سه ر ئاو، دواچار ئافره ته کانمان برده سه ر ئاوه که سه رو چاویان شوژی و جموجولمان قه دهغه کرد، چونکه سه ر رازه کان ده رکه وت و جاش و سه رباز وه کو دالاشی ده وری که لاکسی مرداره وه بوو به پیتوه وه ستابوون و به دوربین ته ماشای جموجولی ناوچه که یان ده کرد.

به کینک له پیتشمه رگه کان به سه که خشکی هاته لامه وه و تی: راست به رامبه رمان به دووربین ته ماشاکه له بن فلان تاشه به ردا مفاویریک سه یری ئیمه ده کات، منیش زور روانیم نه مدوزییه وه، وتم: "شتی وه ها نییه تو چاوت ریشکه و پیتشکه ی کردوه" یه ک دوو دوربین به ده ستیتیر که وتته روانین، له ئه نجامدا خۆم لایه کی قولیم به دیکردو بۆم پۆشن بووه که ئه وه به رگی مفاویرییه و په نگه به یانی حاجی که ریم و ئه وانهی چوونه سه ر ئاویان بینیییت و چاوه پری ئه وه ده که ن هیزیان بو بیت و ده ستمان لیکه نه وه. بۆیه شیخ فه رهادو خالیدم بانگکرد که هه ولبدن ژنه کان و هه ندیک له و پیتشمه رگانه ی که متر دنیای شه رو شوپریان دیوه بخه نه ئه شکه وته که و خوشمان چوار پینچ که س له شوینه کانی خۆمانه وه چاودیری وه زعه که بکه ین. ئه شکه وته که له پیتشه وه به دریزایی یه ک مه تر شاخه که ی به سه ردا هاتبووه، پاشان درزی بردبووه، به رده که ی ژیره وه ی زه لامی ئاسایی پیوه ده چوو، به لام بو خواره وه نه مانده زانی چه ند قوله، سه ره تا به پشتین حه لاره خانی خیزانی شیخ فه رهاد که له هه موو ژنه کان قه د باریکتر بوو، شوپریان کردبووه، پشتینه که پسابوو، په راسوی ئازاری ببوو، پاشان ژنه کانی تریان شوپر کردبووه و لایتی ده ستیان دابوونی، ده رکه وتبوو ئه شکه وتیکه وه کو قه یسه ری پیتچا و پیتچ ده روا و هه تا ئه گه ر دوژمن (ئارپیچی) یان رومانه شی تیگریت په نای تیدایه ده توانن خویان

بپاریزن. ژماره‌یه‌کی زۆر چوو نه ژوو ره‌وه، هاتنه سه‌ره‌وه‌ش نه‌گه‌ر که‌س له‌سه‌ره‌وه یارمه‌تی نه‌دایا ئاسان نه‌بوو.

سه‌رمان له‌سه‌ر مغاویر هه‌لنه‌گرت، دوا‌ی دوو سێ سه‌عات له‌ دله‌راوکی و پوانین، ناسیمان‌وه که خوله‌ درێژی شیخ‌عه‌بدوللا قوچی عه‌سکه‌رییه‌و سه‌ربازی پاکردوو‌وه له‌ویدا خۆی مه‌لاسه‌داوه‌و چاوی له‌هه‌موو جموجوولی هه‌زه‌کانی دوژمنه‌ له‌سه‌ری پله‌ی به‌رده‌ عه‌لی و زیخه‌لان و خورما‌حاجی.

ئیمه‌ نه‌ومان ناسییه‌وه‌و نه‌ویش ئیمه‌ی تیگه‌یان‌د که دوژمن ئابلو‌قه‌ی داوین و له‌ده‌ورمانن، ده‌نگه‌ده‌نگ نه‌که‌ین، جاریکه‌تر گرژبووینه‌وه، پاشان خۆی شو‌رکرده‌وه‌و ورده‌ورده‌ هاته‌ سه‌ر پووباره‌که‌و به‌په‌ناوه‌ هاته‌وه‌ لامان، نه‌و بۆی گه‌یراینه‌وه‌ که دوژمن ته‌نیا له‌سه‌ر رازنین، به‌لکو ده‌وروبه‌ری قه‌لای جولندیشیان پشکنیوه‌و له‌ئیمه‌یشه‌وه‌ زۆر نزیکن، تا سه‌عات (۱۲) مال و مندال و هه‌ندیک پینشمه‌رگه‌ له‌ئه‌شکه‌وته‌که‌دا بوون و پاشان هه‌لمان کیشانه‌وه‌ بۆ سه‌ره‌وه‌.

ئێواره‌ مه‌ترسی هاتنه‌ سه‌رمان که‌م بووبۆوه، په‌ژاره‌ی ئه‌وه‌ دایگرتبووم چون‌ هه‌والیکی گون‌دی گوپته‌په‌ بزانه‌م، نه‌و کاره‌ساته‌ دروستبووبوو، هه‌زی دوژمن تاده‌هات له‌زیادبوون بوو، ئیمه‌ له‌ناو ئابلو‌قه‌ی زیاتر له‌ (۲۰) تا (۵۰) هه‌زار سه‌ربازو جاشدا بووین، به‌ته‌واوه‌تی دابرا‌بووین. په‌ژاره‌ی ژن و مندالی خه‌لکی عه‌سکه‌ریش له‌ولاوه‌ بوه‌ستیت و پزگارکردنی نه‌و سێ چوار ئافه‌ره‌ته‌ی له‌گه‌ل ئیمه‌یشه‌دا بوون خۆی له‌خۆیدا که‌له‌پچه‌بوو کرابوو ده‌ستوپیمان، نه‌مانده‌توانی نه‌خشه‌ی رۆیشتنی ریگای ده‌ سه‌عاتی بکیشین. به‌ده‌م ئه‌م بیرکردنه‌وانه‌وه‌ له‌پال ده‌وه‌نیکدا له‌سه‌ر قه‌مه‌سه‌له‌که‌م راکشایوو و کلاو و جامانه‌که‌م کردبوو به‌سه‌رین، له‌ولاوه‌ حاجی که‌ریمی سه‌ردی که‌ له‌گه‌رمک ده‌ژیا لیم نزیکبووه، نه‌و پینشمه‌رگه‌ نه‌بوو به‌لکو دۆستی شو‌رش بوو، به‌لام ده‌رباز نه‌بیوو، له‌و چه‌مه‌دا که‌وته‌ لای ئیمه‌، هه‌لسامه‌ سه‌ر چیچکان و به‌خه‌ره‌هاتنم کردو وتم: "ئه‌وه‌ چۆنه‌ هاتی؟ وتی: "پرسیکم هه‌یه‌" وتم: "بفرموو" وتی: "نیازم هه‌یه‌ ئه‌م شه‌و له‌گه‌ل عه‌بدولپه‌حماتی خزم بپۆمه‌وه‌ بۆ ته‌لان و له‌وی مال و منداله‌که‌م هه‌ویم بۆ ده‌هه‌ینن و ده‌چمه‌وه‌ شار، تۆ چ ئه‌مریک کاریکت هه‌یه‌" خه‌به‌ره‌که‌ خۆش و ناخۆشبوو، ناخۆشبوو رۆیشتنی دنیا‌دیده‌یه‌کی وه‌کو حاجی و گورجوگۆلیکی وه‌کو عه‌بدولپه‌حمان، خه‌ساره‌یه‌کی گه‌وره‌بوو، به‌لام رۆیشتنی کاریکی زۆر چاکبوو، نه‌گه‌ر بیتوانیا‌یه‌ رووناکی هاوسه‌رم و خه‌زانی شیخ فه‌ره‌ادو منیره‌ی خه‌زانی سه‌عه‌دی براهی شیخ فه‌ره‌ادو ناهیده‌ی

خیزانی حاجی سەمەد لەگەڵ دایکی سەمەد، واتە خیزانی حاجی محمدی پەری کەرکۆکی پزگار بکات و بیانباتەو و ئەوا گەورەترین سەرکەوتن دەبێت بۆ من، بۆیە پووم لەحاجی ناو وتم: "بەراستی زۆرم پیناخۆشە، چونکە پیاویکی بەوهرو دنیا دیدەیت، بەلام کاریکی زۆر گرنگم هەیه ئەگەر بۆم بکەیت، خۆم بەقەرزارت دەزانم، "زۆر جوامیرانە وتی: "باشە بەسەرچاو بفەرموو" وتم: پووناک و ئەو دوو سەئ ژنەم بۆ بگەیهنە لیواری جادهی قەشقۆلی "ئەم شەو و سبەی خۆیان دەپۆنە سەر جادهو سواری سەیارە دەبن بۆ سلیمانی" زۆر پیاوانە پینکەوت لەسەر ئەوهری وتم. منیش ژنەکانم بانگکردو ئامۆژگاریم کردن که شوین و پینگی ئیمە نازانن و خۆیان لەوهر بەدوور دەگرن و هەریه که شتیک پارهمان دانی و حاجی پۆیشت لەگەڵ تاریکبوونی پۆژداو ئیمەش خیرا هەلساین بەرهو چەمی پەزان کەوتینەوهر پێ. ئەمبەر و بەری ئەو پینگیهە لەگردهگروپۆه دەچوو بۆ چەم، گازی کیمیاوی سوتاندبووی، لاشەو کەلاکیکی زۆر لەو ناوه کەوتبوو، بۆگەنی سەرداری بیسەر دەکرد، کە دەچووینە سەر پووبارە کە بۆ ئاو خواردن، دەمانبیینی ماسییهکی زۆر گاز کوشتبوونی، چونکە چەند قومبەلەیهکی لەدوو ئاوانه کەمی زەرزی و چەمی پەزان دابوو، ماسی کۆژراو لیواره کانی پووبارە کەمی پڕکردبوو، ئاوه کەش تامی گۆرپابوو.

پۆژی (۱۹۸۸/۵/۶) پزگارمان بوو لە دەست مال و مندال و پوو لە چەم جوولاین، لەبۆنوبەرامه‌ی کەلاکی کیمیاوی و کۆژراوی گاوگۆتال و هینسترو گویدریژو دپندە کتوی و ماسی کۆژراوی ئاوه‌وهر بۆ خانووه سووتاه کانی بەردەمی ئەشکەوت حەوای چەمی پەزان.

ئەمپۆ واتە (۵/۷) جاش هاتنەوهر هەواره کانی هاوینەه‌ی خەلکی قۆچەبلاخ و عەودەلان و دەستیان کردەوهر بەسووتاندنی ئەو تۆزه دارو درەختە سەر خانووه‌کان و هەرچی قاپوقاچاخ و شت لەوی مابوو هەموویان بەنووی قەمە کونکون کردبوو، بۆ ئەوهری ئیمە کەلکی لیوهرنەگرین، هەندیک سەگی بەوهرفاتر لەجاشه‌کان، کە لەو ناوه پاریزگاری خانووه‌کانیان دەکرد، درانه بەر گولله‌و ئەوهری نەکوژرا تەراندرا، (ئارپییجی) یان پوو لەلای ئیمە دەهاویشت، زۆرمان نەمابوو بته‌قینه‌وهر بەیه‌کدا، بەلام ئیمە دانمان بەخۆماندا گرت و خۆمان ئاشکرا نەکرد.

ئەمپۆ لەکاتیکدا وه‌زعمان زۆر نادیاربوو، فەرمانده‌ی دەسته‌کەم بەناوی عەزەدین سەدرەدین خەلکی هەیدەر بەگ لەگەڵ عەبدووللای شیخ صدیق کۆزه‌پۆره‌یی کە خزمینکی نزیکم بوو داویان کرد پینگیان بدەم سەر لەناوچەه‌ی قەلاسیوکه‌ بدەن و سۆراخی مال و مندالیان بکەن، ئەمە لەکاتیکدا

دووبراو ههنديک خزمی عزهدين لهچهمی قهلاتدا وهکو سهربازی راکردوو
 خویان مهلاسداووو ناوچهی قهلاستیوهککش دهرزی بهاویت بهر جاش و
 سهرباز دهکهویت. زانیم ورهیان نهماوو دهرۆن، بویه بهخۆشی رینگام
 دان و داوام لیکردن شوینوریمان نهلین، وهزعمان وههای لیهاات مانهوهمان
 لهچهمی رهزان تادییت مهترسی زیاتر دروستدهکات، بویه دهبوو ههر
 چۆنیکه رووبکهینه پیرهمهگرون، بهلام رۆیشتن بۆ ئهویش کاریکی یهکجار
 دژواربوو، رۆیشتن بهو ناو چری و دووری و ئهوه موو هیزانهی دوژمندا
 ههر بهدهم خۆشه. ئهوه بهمهرجیک ناشزانین تا دهگهینه پیرهمهگرون چهندان
 رهبایهمان لهسه رپیهو دهبیئت بهشهویش برۆین که رینگاکهی بهسانایی
 بهرۆژیش نابردریت، ئینجا وهره بهشهو، تهنیا چارهمان ئهوهبوو داوامان
 لهکاک غریب عهسکهری کرد، ئهو زور شارهزابوو، چهندنین شهو پینیدا
 رۆیشتبوو، خوی لیتمان دابریبوو، بهلام شوینهکهمان دهزانی لهچهمی حهمه
 خرهی زهرزیدا لهدوو بهش بوونی رووبارهکه دوورگهیهکی چری لیبوو چوو
 بووه ئهویو ئازوقهو شتی زۆری بردبوو. خوی و کورپیکی مندالی خزمی
 لهگهلهدابوو بۆ هاودهنگی، ههرچۆنیک بوو پهیدامان کرد، بهرنامهکهمان بۆ
 باسکرد، پتی چاک نهبوو، داوایکرد بزۆینه پشتی دوورپیاانهکهی کهلهباش و
 لهناو گهمله بییهکهدا ئهوه هیزه مۆل بدهین که سهرهپتی ها توچۆی رۆژانهی
 جاش و دوژمنه، کهسمان داواکهیمان پهسهند نهکردو وهکو شتیکی زور
 پتویست داوامانکرد چاوساغیمان بکات تا سوسینی سهروو، رینگای لهگهله
 دانهگرتین و نهات، ئیمهش لهبافلهکهی چه م کۆبووینهوهو بریارماندا ئهگه
 تیدا چووین ههر دهبیئت شوین بگورین، چونکه خهلکمان لیرۆیشتوووه
 کهم و زور ژماره شوینهکانمان دهزانن. بههیممهتی عهبدولکههریم و شیخ
 فههاد که ماوهیهک لهو ناوه کادربوون لهگهله ماله فرمان و عهبدولکههریم
 ههلهدنی بهناو ئهوه موو درکهزی و رهبایهی جاش و سهربازو ئهوه موو
 زۆنگاو و زهلاکاوهی بههاری دامینی قۆچهبلاخ و عهودهلان و کانی ههنجیر
 روو لهکهلهباشی سهروو، لهویشهوه روو لهپیری، بهلام ده دانه سهعات
 قورپاو قورمان شتلاو لهگهله تهقینی ههر تهلقه تهنورهیهکدا هه موومان خۆمان
 دهدا بهزهویدا، ههتا تفهنگهکانمان زۆربهی لولهکانیان پرپبوو لهقورپو
 زهلهورده. ئاوهکهی کرژهمان بری، تۆزیک رهتبووین، خالیدی برای شههید
 بیستون هاته لام و وتی: ئهوه نامهیه بگره، وتم: بهم شهوه ئهوه چیه؟ وتی:
 جوامیری ئهحمده ئاغای مهرزیخه که ئهویش پینشمهرگهی دهستهکهی من
 بوو رۆیشتبوو لهچهرمهگا خوی بداته دهست عومهری حهمه علی رۆسته م
 و داوای بوردنی کردبوو، نووسیوی وهعدیئت خیانهت ناکه م، شهو نزیکوو
 تهواو بیئت و هیشتا لهجادهکه نهپه ریبووینهوه، ریزیک تهقهیان لیکردین،
 هه موومان لهناو پهلهگه نمیکدا خۆماندا بهزهویدا، ئیمه جیهازیکی راکال و

ئىمپىرىفایه ریک و باترییه کی سەیاره و یەک بیکه یسی و یەک (ئارپیجی) مان پنیوو، عوسمان و مەریوانی برازام و سیروان و شوانی برازام، بەرپرسی جیهازو کەلۆپەلەکەى بوون، مەریوان مندال و دونیانە دیدە بوو، بەلام و تو وریاو ئازاو گورجوگۆلبوو، جیهازەکەى نە دەدا بەکەس، شوان و سیروان جارچارە لەسەر ئىمپىرىفایه رەکە شەریان دەبوو، بەو شەو هەرایان بوو، مەریوان توپەبوو دەیوت: "ئێو وەها بکەن من بەتەنیا دەگەریمەو بەق چەم"، ماوہیە کیش سەرگەردانی ئەو بووین، پاشان پینش دونیا رۆشن بوون گەیشتینە دامینی چیاى پیرەمەگرون لەخوار پەلە هەنجیرو پیازەکانی سوسنی سەروو، پیمانوابوو رزگارمان بوو، هیلاکیمان پیوہ دیاربوو، دەمانویست برۆینە ناو پیازەکان هەندیک پیاز هەلکیشین و پشوویەک بەدەین، ئەوجا چنگ لەشاخ بەدەین، لەپریکا لەهەنجیرەکانەو تیان راخوڕین "ئێو کین؟"

دەنگە کەمان ناسیەو، سابیر کۆکەى بوو، ئەوان لەئیمەیان پیخۆشتربوو، چونکە دابراوون و زۆر کەم ببوونەو، ئیمەیش لەوان زیاتر، ئەملاولای یەکترمان ماچکرد، سابیر و فەقی و شیار بوون و دوو پینشمەرگەى دلسۆزو زۆر دیزین بوون، هەرچی فەقی و شیارە لەسەرەتای شۆرشەو (قیادە واحیدە) بوو جەولەى لەدەشتەکانی شواندا دەکرد، لەکاتیکدا هینشتا دەستەو کەرت لەویدا دروست نەبوو بوو.

چاوساخیان کردین و بردیانیان بۆ دۆلەباریک و لەوئ پینشمەرگەیتى لیبوون، ئەوان حەرەسیاتیان داناو ئیمەیش خەوتین تا سەعات پینجی ئیوارە، پاشان داوامکرد پشوودریژبن تارپگای دەر بازبوون پەیدا دەکەین و هەر ئەو رۆژە واتە (۵/۹) رۆژەکەى لەدۆلەباریکی پیرەمەگرون بووین و ئیوارە هەندیک سەربازی راکردوومان لابوو، تەگبیرمان بۆ کردن بنیزن کەسوکاریان وەرەقەیان بۆ بهینن و بیانبەنەو شاریان دەر بازیان بکەن بۆ بنکەکانی سەر سنوور. پاش بەپیکردنی ئەوانە روو لەدۆلەبى پیری بەریکەوتین، کاتیک شەو داھات بەیانی سەعات هەشت دەبابەو سئ کۆپنەرى جەنگی و ژمارەیهکی زۆر سەیارەى پر لەجاش و سەرباز ھاتن و گوندی بیرانیان سووتاند. دوورە تەقەیان لەلای ئیمە کرد، بەلام کویرانەو ئیمەیش لەجیگای خۆمانەو ھاتوچۆى سەر جادەکەو جەنجالی ئۆردوگای تازە دروستکراوی کۆکەو کرژەمان دەژمارد.

ئىوارە ئەوان رۆیشتنەو، ریکخراوی سلیمانی برادەریکیان ناردبوو، جگە لەوہش لەرانیەو مستەشاریک ھەبوو ناوہکەیم لەیاد نییە ناردبووی کە ئەگەر بمانەوئیت بمانپە رینیتەو بەق مەلەبەندی چوارى یەکیتی.

ئىمە لەگەل شار نامەمان گۆرپىيەو ەو نامەشمان بۇ مەكتەبى عەسكەرى نووسى، بۇ ملازم عومەر لەمەلبەندى چوار، لەو ەزە و لەژمارەى خۇمان ئاگادارمان كەردن و داواشمانكرد شتىك پارەمان بۇ رەوانە بكن، بۇ بەردەست و يارمەتى مانگانەى پىشمەرگەكان.

هاتنى وەفدى شار بەهەر دوو بەشەكەيەو ەروويەكى خۇشى بوو لىمانكرايەو.

(۱۹۸۸/۵/۱۰) دوژمن دوو رۆژبوو لەسەر يەك دەهاتە پشتى سوسى سەروو تا دەگەيشتە گوندى بىران و سەرلەنوئى كولانە مريشك و هەر شتىكى مابوايە ئەوەشيان سووتاندو هەندىك شىرەخۆرى تريان كەردو تا ئىوارە بەديارمانەو مانەو، چونكە هەوال گەيشتبۆو دوژمن كە من لەگەل (۵۰۰) پىشمەرگە لەپىرەمەگرووندا عاسى بووم، هەر بۆيە دلنيابوون كە ئىمە لەويين، چونكە لەماوەى ئەم دوو رۆژە خەلكىكى زورى راكردوى سەربازىيە لەويو ەوچوونە سوسى و پاشان سواری سەيارە دەبوون و دەچوونەو شار، بەلام پىرەمەگرون هيندە چرە جاشەكان نەياندەويزا خۇيانى لىيدەن، بەلكو فەرمانەكەيان بەدوورە تەقە جىبەجىدەكرد. هەرچەندە ئەمرۆ وەزەعى دەروونى برادەران زۆر خراپ بوو، بەتايبەت تىبى (۳۱ى سلیمانى) جگە لەو ەش هەر لەخۆيەو نائەمىنى پەيدا بوو بوو لەنيوان هەندىك لەهيزەكەمان، هەندىك پىشمەرگەى تىبى (۲۳ى سورداش) پىيانو بوو ئەوانە عەشايەرن و هەر دەقەيەك برۆنەو دەرۆنەو لای دوژمن، لەراستىدا وانەبوو، بەلام سەختى بارودۆخەكە وایكردبوو مرۆف لەيەكترى بکەويتە گومانەو. هەرچۆنىك بوو هەر لەدۆلەبى و لەئەشكەوتەكەى پىرەمەگرووندا ماینەو.

رۆژى ۵/۱۱ جارىكىتر جاشگەل هاتنەو، لەگەلى راهاتبووين، گويمان پى نەدەداو دەستەيەك پىشمەرگەم ناردە سەر شاخى پىرى بۆئەو ەى لەويو ە برواننە ديوى مىرگەپان و پشتى هەلەدن و بزائن رىگا دەبىت ئەگەر رۆوبكەينە ئەو ناو ە بەژىلواندا سەر بکەوين و لەويو ە رۆوبكەينە دۆلى شىخ محەمەدو پاشان بەسەفەرەو زەروندا بچينەو بۆ ئىران و لەويو ە بگەرىينەو ناوزەنگ، برادەران شەو گەرانەو ەو هەرچى چاويان هەلخستبوو هىچ دەروويەكيان نەدۆزىبوو، دوژمن بەچرى كەلتنەكانى پرکردبوو.

رۆژى (۵/۱۲) لەگەل سابىر كۆكەبى و مامە سەعە تەلانى كە فەرماندەى كەرت بوو لەتىبى (۳۱ى سلیمانى) و بەكرى برازام بەشاخەكەدا هەلزانين، لەخواريشەو جاش هاتنەو ەو هەر باسى كولىزەى خۇيان دەكرد، برادەرانى

ئىمەش بەبەر بلاوى لەناو تلىشە بەردو پال دەوھەنە داردا چاويان لەسەر سىزە بوو، ئىمەش ھىواش ھىواش پىندا ھەلگزارىن، ناوھ ناوھ پەلە رىواسى گول سوورو سپىمان دەبىنى، چەپکمان لىدروستە کردو خويمان دەکرده نىو لەپى دەستمان و بەمژىن و خوار دىنەو ھەنگاومان دەنا. تا گەيشتىنە پشتى رەنو، پووبەرووى مېرگەپان و ديار ھەوارەکانى مالى مام خورشيد، پىموايە ھەرچى رىي کەوتىتە مېرگەپان لەويدا تىز تىز دوى خەست و ماستاوى کولکنى خوار دۆتەو ھەو دەبىت ناوى مالى مام خورشيد بزائىت، کاتىک گەيشتىنە سەر ھەو، پاش تۆزىک پشوو دان، دوور بىنمان دەرھىتا، ھەموو ناوچە کەمان ھەر لەقزلەرو تا دىتەو ھەشت دابان پشکنى و ئەوجار لەدۆلى گەر ھەدى و چەمى چۆخماخەو تا دەگاتە چالاوا بەژىلواندا کاوھکانمان پروانى، دوژمن بەتەواو ھەتى رىگای برىبوو، ئوتومبىل لەمېرگەپان و لەمالومە بۆ بەرگەلوو بەئاسايى ھاتوچۆى دەکرد، بىتەو ھى سىل لەھىچ بکەنەو. دواى ئەو ھى دىنيا بووین رىگامان نابىت، گەر اىن لەشوىن کەلە کە بەردى راوچى، قوتوئە کمان دۆزىيەو ھەو بەبەفر شۆرىمان و پىرمانکرد لەبەفرو چايە کمان لىتا، ساپىر کۆکەيى پىشمەرگەيە کى بەمشووربوو، شەکرو چاى ھەمىشە لادەستە کەوت، سەر و چامان خوار دو پاشان وردەوردە شۆر بووینەو.

عەسرىكى دەرەنگبوو، لەپشتى ئەشکەوتە کە دانىشتبووین، دەمانروانىيە جموجولى ئوردوگاگە، لەپرىکدا مامۆستا جەمال سەبرى گوندى قەرەچە تانى کرد، دووسى ئوتومبىلى زىلى گەر ھەر پىر لەمغاویر بەکۆلەپشتەو ھەدە بەزىن، ھاواری لەساپىر کردو وتى: ”تۆ شارەزای ئەو کۆيىيە؟“ ھەر سى لامان روانىمان و زانىمان کە ھىزىكى تايبەتەو دوور نىيە کارى تايبەتيان پىسپىر درابىت بۆ سەر شاخ و ئەو ھەش سى پۆژە بەبەردەوامى جاش دەورمان چۆلناکەن. لەپووى دەروونىيەو ھە کارىكى ئاسان نەبوو پۆژانە دوژمن بىتە سەرت و تۆش ماو ھى دەربازبوونت نەبىت، بۆيە ناچار ھەرچى فەرماندەکان ھەيە کۆمکردنەو لەسەر ئەو قسەمانکرد با دابەش بىن و ھەولبەھىن بەشىک بگەرئىنەو بۆ چەم، چونکە پىدەچوو ھەندىک لەھىزەکانى دەورى چەم چۆلىان کرد بىت، بووینە دوو سى بەش، ھەندىک لەو پىشمەرگانەى سورداش کە خۆشيان مانەو ھەيان لەناوچەى خوياندا پىخۆشتر بوو، بەدوو دەستە شوىنمان ديارىکرد کە برىتى بوو لەفەقى وشيارو ھەندىک پەرگەندەو محەمەدى حاجى قادر کە فەرماندەى کەرتبوو، ئەو ھى ھەر لەبنار بىت، ئىمەش کەوتىنە رى و بەيانى زوو لەدەورى گوندى زەرزی خۇمان دا بەزەويدا، ھەوا لەپووبارە کەى دەداو کزەباى دۆلە کە تىکە لاوى ئاودەبوو، ھەموو لەسەر ما رەقبوونەو، بەلام ماندووبووین، چارەمان نەبوو،

لهوئش دلتيا بووین جاش لهعهودهلان و قوچهبلاغ و زهرزی کشاوهتهوه. چهه بهراستی شویتیک بوو هر هه موومان پی قهرزارین هه تا مردن، چرو قایم و پر له نازوقه ی هه مه چهشنه، پینچوپهنا، شوینی رۆزی لیتقهومان و باوهشی دایکتیکی میهره بان بۆ ئیمه ی پینشمه رگه ی سه رده می نه نفاله کان.

ئه مرۆ واته (۱۹۸۸/۵/۱۳) یه که م رۆژ بوو که گه یشتبووینه وه چه م، پینشمه رگه کان که وتنه گه ران به دوای پهیدا کردنی نازوقه دا، دوو دوو سنی سنی به ملاولادا رۆیشتبووین، کاتیک هاتینه وه وتیان هیزی دوژمن خورما حاجی و ره قه م یه کی چه می ره زانی چۆلکردوه، بهراستی هه والیککی زۆر خوشبوو، چونکه چه م دهرفه تیککی فراوانی ژيانی تیدا ده بوو نه که ر هیزه کانی سه رشاخه کانی برۆن، ئه مرۆ به نازادی زۆر نه شکوت و پینچوپهنا گه راین، هه ر له پیلاره کونه وه هه تا قاپه شکاو، هیله ک و جلو به رگ، چی به رده ست بکه وتایه کۆده کرایه وه سه رله نوی داده پۆشرانه وه بۆ کاتی پنیویست. پیلاره له شته هه ره پنیویسته کان بوو، بۆیه چون نانمان له پشت ده کرد ده بوو هه ر یه کتیک له ئیمه جووتیک پیلاری زیاده ی له پشت بیت له بهرئه وه ی شه و رۆژ خه ریکی جیگا گورکی بووین.

ئه مرۆ (۵/۱۴) به نیازی پشکنینی ده ور به ری ماله کانی خۆمان به چه مدا له گه ل دووسنی پینشمه رگه به ره وه هه واره کانی کۆنی خۆمان رۆیشتین، جاشه کان هه رچی نازوقه و شتومه کی ماله کانمان هه بوو کردبوویان به سه ریه کداو هه رچی که لوپه لی ژنانه ش هه بوو بۆ بیزه وشتی به سه ردارو ده وه نه کانه وه کردبوویان به ئالا، دوا ی نه وه ی به دووربین له ته وای ناوچه که مان روانی، به په له جلوه به رگه کانمان کۆکرده وه له په رۆیه کمان گریداو له گه ل خۆمان هیتامان، نه وسا جاشه کان له سه ر خانوو ماله که ی من له چه م ره بیه یان دانا بوو، نه و رۆزه هیه شتیکمان ده ستنه که وت جگه له و جلوه به رگانه و گه راینه وه بۆ چه می ره زان.

رۆژی (۵/۱۵) جاریکتیر سه ری چه می سورقاوشانمان دایه وه، چونکه له هه ندیک شوین شتم شارده بووه به نیازی ده رباز کردنی، به لام جاش که مینی مه حکه میان بۆ دانا بووین له و شوینه ی رۆژی ۱۴ بۆی چووبووین، به وه دا زانیبوویان په رۆوپاله که کۆکرا بووه، باش بوو زوو هه ستمان پیکردو له شویتیکدا ئیمه چاودیری ئه وانمان ده کرد، له و روانینه ماندا له سه ر سۆنده ی ناوه که ی هه واره کانمان دوو ره شماری گه وره ناویزانی یه کتری بوو بوون و گه رده نیان نیو مه تر هه لکشابوو، ماوه یه کی چاکیش سه رنجی نه وان رایگرتین و پاشان پاشه وپاش گه راینه وه.

پوژی (۵/۱۶) جاریکیتر چوموه ویزه‌ی چه، ئەمڕۆ جاشه‌کان خانووه
فه‌قیرانه‌که‌ی باوکی شه‌هید مه‌ریوانیان سووتاند، له‌زیلین له‌سه‌ر ر‌ه‌زه‌که‌ی
که‌ به‌کرتی گرتبوو بۆ پ‌نینی هه‌نارو تری، دووکه‌ل به‌ری چه‌می گرتبوو،
جاش به‌ده‌وریدا ته‌قوه‌وریان بوو.

ئەم‌ڕۆش چووینه ئەشکه‌وته‌که‌ی له‌پوژی لێقه‌ماندا پر‌زگاری کردین
له‌گرده‌گرویی، به‌یانی ترسی ئەوه‌مان نه‌ما‌بوو جاش له‌سه‌ر سه‌رمان بن،
به‌بۆنه‌ی جه‌ژنی ر‌ه‌مه‌زانه‌وه‌ براده‌ران به‌یادی نویژی جه‌ژن و قورئان خویندنی
شاره‌وه‌ رادیۆکه‌یان له‌سه‌ر ئیسگه‌یه‌ک دانا‌بوو پر به‌ده‌نگ مه‌لا قورئانی بۆ
ده‌خویندین، خۆربوو دنیا گه‌رم بوو‌بوو، سه‌ری دامینی زیخه‌لانمان دا، جاش
هه‌ر له‌سورقاوشان و شیخان مابوون و بۆ سه‌ر هه‌واره‌که‌ی ئیقه‌مان به‌رده‌وام
بوون.

پوژی (۵/۱۸) چوموه سه‌ری خورما‌حاجی که‌ به‌رزترین شوینی
چه‌می ر‌ه‌زانه، به‌نیازی په‌یوه‌ندیکردن له‌گه‌ل عه‌بدوکه‌ریم هه‌له‌دنی که
چه‌ند پوژ له‌وه‌وبه‌ر به‌هۆکی توکیه‌که‌وه‌ له‌گه‌ل براده‌ریکیتر نار‌دیوومن بۆ
تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی تری میزگه‌پان و هه‌له‌دن، ده‌نگی چاک ده‌گه‌یی چونکه
ئهو له‌سه‌ر پیره‌مه‌گرون بوو، له‌وه‌ دلنیای کردم که‌ ناتوانریت به‌وناوه‌دا
گوزه‌ر بک‌ریت و وتی: فواد هاتوته‌وه، ئهو براده‌رانه‌ی به‌لینی ئهو یانداوه
هه‌ندیکمان بۆ ده‌ربازیکه‌ن بۆ مه‌له‌بندی چوار داوای یه‌ک دوو وینه‌ی
شه‌خسی ده‌که‌ن و کاتی دیاریکراومان دانا ئه‌وان هه‌ر له‌وین، ئیقه‌مان جاریکیتر
هه‌له‌ده‌گه‌رینه‌وه‌ بۆ پیره‌مه‌گرون. هه‌ر ئەم‌ڕۆ بوو واته (۱۹۸۸/۵/۱۸) مه‌لودی
کو‌ری کو‌یخا سه‌عیدی کلێسه‌یی که‌ زۆر دۆستیکێ نزیکم بوو، به‌فیلکی زۆر
سه‌یر رایکرد، توم‌ز له‌گه‌ل عزه‌دین له‌و چه‌مه‌دا یه‌کیان بینوه‌و به‌لینیداوه
ئهویش لای ئیقه‌مان به‌جیبه‌یلتیت و بروات بۆ لایان، به‌یانی وتی: ده‌چم خۆم
ده‌شۆرم و فیشه‌کدانه‌که‌ی به‌جیبه‌یشت و ته‌نیا کلاشنکۆفه‌که‌ی برد له‌گه‌ل
جامیکدا، هه‌ر نه‌هاته‌وه‌ کاتیک من له‌سه‌ر شاخ گه‌رامه‌وه‌ له‌گه‌ل مه‌ریوان و
عوسمان عه‌سکه‌ریدا، وتیان: کاک مه‌لودیش رایکردوه‌و، جاریکیتر ده‌بوو
شوین بگۆرین.

ئەم‌ڕۆ واته (۱۹۸۸/۵/۱۹) جاریکیتر رینگای پیره‌مه‌گرومان گرت‌ه‌به‌ر،
به‌لام وه‌کو جار‌ان نه‌بوو، جاش و ر‌ه‌بایه‌ ئه‌وه‌نده‌ نه‌ما‌بوون، خۆشمان
شاره‌زاتر بووین و بنکه‌و خه‌لکمان له‌پیره‌مه‌گرون مابوونه‌وه‌و ئاره‌زوقه‌ی
ئاماده‌بووشمان بۆ هه‌فته‌یه‌کیتر له‌وئ هه‌بوو، وه‌های لێهاتبوو چوونمان بۆ
ئهوئ بۆ پشودان بوو.

که ره سه کانی له ئاو بهرینه وه

پۆژی (۵/۲۰) له گه له ئه وهی داوامکرد له و براده رانهی شار هه وێی (ئیحتیات) دروست بکه ن نه کو پۆژیک له پۆژان پینگای ده ر بازبوونمان نه مینیت، ئه وسا به رینگای سه یاره دا یه ک یه ک و دوو دوو پینشمه رگه به ری بکه ین بۆ سنووری مه له بئندی چوار یان قه ندیل. هه ر هه مان پۆژ لیستیکی به م جۆره م بۆ کردن، ئه م شتانه مان بۆ بکرن و بۆمان بنیرن، بۆ کاتی زۆر پینویست له زینی دوکان پینی به په رینه وه:

۱. چوار چوویی تراکتور.

۲. گلوله یه ک حه بل بۆ به ستنی که له ک.

۳. ته وراسیک و ته شوینه ک.

۴. هه ندیک بزمار.

۵. مشاریکی داربرین.

ئه و براده رانهی شاریش له گه له گه رانه وهی هه والی ئاماده کردنی (۱۰) پینشمه رگه بۆ به ریکردن، ئه و پینویستیانه یان بۆ هیناین و ئیمه ش له گه له فه قی وشیارو ئاوات و خالید مه حمودو شیخ فه رهاددا ناردمانه شوینه واره کۆنه که ی پینده و تریت (قه لای کان) پوو به پرووی قه لا تیکر و خواوه که ی پاشای کۆره له گوندی بۆگدی به ری کۆیه و له ویدا شیخ فه رهادو خالیدی برای شه هید بیستون به کارامه یی شار دبوویانه وه تا پۆژی پینویست.

ئهمرۆ واته (۵/۲۰) نامه م به باوکی فواددا نارد بۆ مسته فا که له رینگای مسته شاره که ی هاو رینیه وه هه ویمان بۆ دروست بکات، تا بتوانین دهسته دهسته به جاده دا براده ران په وانه ی مه له بئندی چوار بکه ین.

ههروه ها داواشمان کردبوو له فواد که کامیرایه ک له باوکی داوا بکات پۆژیک وینه ی براده رانی پینگیرین بۆ هه وێ و شه و باوکی فواد سه ری لیدابووین، کامیرا که مان گه یشته دهسته و عوسمان عه سه که ری یه که یه که وینه ی ئه وانه ی گرت که وینه ی بچووکیان لانه بوو، ئهمرۆ واته (۵/۲۱) وه لام هاته وه که دهسته یه کی (۱۲) نه فه ری به ری بکه ین بۆ گوندی ئه للاقولی له بازیان و له ویه بۆمان به رپیکه ن، به راستی یارمه تیه کی چاکبوو، چونکه هه ندیک پینشمه رگه مان له گه لبوو په کیان که وتبوو، نه خۆش و زامداریشی تیدابوو، به تیکه لاوی ئه وهی زانیمان بۆ ئه و بارودۆخه ناگونجیت ئاماده مان

کردن و عهسری هه مان رۆژ کۆبوونه وه مان به سه رجه م براده ران کردو له سه ر گرنگی خۆگرتن و مانه وه مان بۆيان دوام، کاتیک کۆبوونه وه مان ته واو کرد، براده ران هه نديکيان وه ها گه رم بيوون وتيان: هه ر ئەم شه و بابروين بۆ سه ر جاده ی سلیمانی - دوکان و ده ستیکي باش له دوژمن بووه شينين.

رۆژی (۵/۲۲) عه بدولکه ريم هه له دنی و فوادمان نارد له بازيا نه وه برۆنه شارو ئيشوکاره کان بۆ ئەم برايانه ی ده يانه ويت به رپي بکه ون جيتبه جي بکه ن و هه نديک په يوه ندي و داواشمان هه بوو له خاله به کري دارتاش که ئەوسا ئەندامیکي چالاکی ریکخستنی کۆمه له بوو له شار و بووبوو به خدری زينه و له هه موو شوينیکدا خه لکی ده نارد بۆ لامان و هاوکاری دلسۆزانه ی ده کردین.

ئهمرۆ پاش به رپیکردنی عه بدولکه ريم و فواد له گه ل سا بیر کۆکه یی و چه ند براده ریک بۆ تاقیکردنه وه ی دۆلی سه قران (له پشته قه ره چه تانه وه) چووم و شه ویش له وئ له شیوی سه قراندا به ردیکي پانی گه وره هه بوو له ژیره که یدا کۆمه لیک که تری و مه نجه ل و پیا له و شتی لیتوو له گه ل شه کرو چاو ساوه رو برنج و خویدا، بۆیه سی چوار پيشمه رگه له وئ ماینه وه و تاسیره هه لگيرا چاودیری جاده که مان کرد.

ئهمرۆ (۵/۲۳) عه بدولکه ريم و فواد هاتنه وه نيوانی گه به و گوليجه و به بیسیم پینانراگه ياندين هه ر ئهمرۆ (۱۰) پيشمه رگه بۆ شه و ئاماده بکه ين بۆئوه ی برۆنه ئەللاقولی و له وئوه مسته فاو براده ره مسته شاره که ی بۆمان به رپي بکه ن، بۆیه منیش له گه ل ئەو چه ند براده ره گه راي نه وه لای هیزه که مان له دۆله ی پیره مه گرون و چه ند براده ریکي تپپی (۳۱) و ئەوه یتری له تپپی سورداش و په راگه نده و دوو له ده سه ته که ی منیش ئاماده کران و له شه و ی (۲۴/۲۳-۵) په راندماننه وه به ری گه به و له وئوه به ژیرانه برانه سه ر جاده و به ئاسووده یی به رپیکران و پاش دوو سی رۆژ به بیسیم له دۆلی باليسانه وه هه والیان داینی که به سه لامه ت گه یشتوون. هه مان شه و ئیمه ییش جاریکتر به ره و چه می په رزان که وتینه وه رپي. ئهمرۆ (۵/۲۵) له خوار مالانی زه رزییه وه له داری کاکه ره ش بووین، غه ریب سه عید که هه ر له چه م بوو هاتنه وه لامان وه کو سه ردان.

رۆژی (۱۹۸۸/۵/۲۶) هه ر له داری کاکه ره ش بووین، مامۆستا شیرکو (ئهمین که ریم شه رف) له گه ل سه رداری کوپخا نه ریمانی که له شیره هاتنه لامان و بۆيان باسکردین که له رۆژی یه که می ئەنفاله وه شیرکو ته نیا

لهئەشكەوتیكدا بووه و لهبەر نه بوونی خوئی زهختی دابه زییوه و له مردندا بووه، سهردار فریای كه وتوو. ئەو رۆژه براده رانی (۳۱) ی سلیمانی مانگایه کیان له چه مدا دۆزیبووه، دهوریاندا بوو، هینایان و سهرمان بری و به سهر براده راندا دابه شمانکرد، ئەو دووانهش فریای گۆشتخواردن كه وتن. دوژمن لیمان نزیک نه بوون، جار جاره پیشمه رگه ده چوونه گۆله كانه وه و مه له یان ده کرد، له سهر گۆشتخواردن بووین به ده م پرسیاره وه شیركۆو سهردار وتیان: ره هبه ری سهید ئیبراهیم و تیپی (۲۵ ی خالخالان) له دۆلی قوجه له ران له ده وری مالی کویخا کاکه ولای چنارتوو، ئەم هه واله مان زۆر پیخۆشبوو، هه ر پاش نانخواردن نامه یه کی بچکوله م بۆ کاک ره هبه ر نووسی و شوین و جیگای خۆمانم بۆ دیاریکردو داوامکرد له گه ل نوینه ره کانماندا بیته لامان.

مام شیرو دوزمنا به تی

یه کیک له و پیشمه رگانه ی له تیپی (۲۲ ی سورداش) بوو به ناوی عوسمان شیخ عه لی، که خه لکی گوندی زیلین بوو، له ناو پیشمه رگه دا به مام شیرو ناسرابوو، مام شیرو به کری برای دوو سه ربازی را کردوو بوون، هاتبوونه وه گوندی زیلین له چه می سوورقاوشان له سه ر ئه رزو باخی خویان داینشتبوون، ئه م دوو برایه به دووانه ده چوون، زور یه کیان خوشده ویست و هر پیکه وه هه لسوکه وتیان ده کرد، له پریکداو له ناخافل سالی (۱۹۸۶) به کر له نزدیکی گونده که ی خویان کوژراو پاش چند رۆژیک تهرمه که ی دوزرایه وه.

ماوه یه ک شوپش سو راغی کرد، پاشان له سه ر داوای شیخ عه لی باوکیان، سه ردار ی کویتا نه ریمانی که له شیر ه ماوه یه ک گیراو زیندانیبوو، به لام هیچ به لگه یه ک نه بوو بو تاوانبار کردنی، بویه ئازاد کرا، پاشان سه ردار چووه چه مچه مال و سریه یه ک جاشی دروست کردو مام شیریش بوو به پیشمه رگه له (۲۳) ی سورداش.

پاش ماوه یه ک سه ردار له سه ر داوای ئیمه جاشیتی به جیهیشت و هاته وه بو گوندی که له شیر ه وه هه ندیک چه کیشی له گه ل خوی هینا بو مه لبه ندی دوو، رۆژانی ئه نفال مام شیر دابراو که وته ناو دهسته که ی ئیمه وه، رۆژی (۵/۲۶) کاتیک ئیمه له پیره مه گرون گه راپینه وه داری کاکه رهش له چه م، سه ردارو شیرکۆش هاتنه لامان، مام شیر زور دلگرانبوو، قهستی کوشتنی ناخافلی سه ردار ی هه بوو، هاته لام و وتی: من ئاره زوو ناکه م له گه ل بکوژی براهه م لیره دا بژیم و پتویسته چاره سه ریک بدۆزینه وه، یان ئه وه ده رکه ن یان من برۆم، پیکه وه دانیشتین، سه رتاسه ری ناوچه که دوزمن لینی داگیر کرد بووین، پیموت: چاره به دهستی تویه، شوپش ئه م پیاوه ی گرتوو وه دادگا له بهر نه بوونی به لگه ئازادی کردوو، ئیستا ئه ویش وه کو ئیمه له دهست دوزمن رایکردوو، سه ره پای هه موو ئه مانهش سه ردار بو شاره زایی کون و که له بهری چه م له هه موومان شاره زاتره و ئیمه ده توانین که لکی لیره بگرین، جا ئه گه ر تو دان به خۆتدا بگریت که ی ده رباز بووین ئه گه ر به لگه ت هه یه که ئه و برای کوشتوویت جار نیکیتر دهیدهینه وه به دادگا و خۆت به شداری له دانیشتنه کاندایه که، زور قسه مان کردو مام شیر هه لویستی چاکبوو، له بهر به رژه وه ندی ئیمه دهستی نه وه شانده، به راستی تا ئه و رۆژه ی له گه ل ماموستا جه مال و ئه وان به ریمکرد هه ر له وه ده ترسام سه ردارو مام شیر یه کیان یه کیان بکوژن. سه ر ئه وه بوو هه ردووکیان له دهسته یه کدا لای مه لا فه رمان بوون له تیپی (۲۳) ی سورداش.

ئەمىرۇ (۱۹۸۸/۵/۲۲) رەھبەرى سەيد ئىبراىم و (۲۰) پېشمەرگە گەيشتنە لامان و زامدارىكىيان لەگەلدابوو بەناوى كاك رەفەت كە كادىرىكى كۆمەلايەتى بوو، يەككىبوو بەبنەمالە خەلكى تىكۆشەرو مروڧىكى تابلنى دلسۆزو رەوشتبەرزبوو، بەلام حالەتى زامەكەى چونكە مار پىئوھىداوو زۆر دەمىك بوو برىنەكەى سارىژ نەكرابوو، دووچارى گانگىرى ببوو، كاك رەھبەر دەيوت: چەند جار پېشمەرگەم ناردووہ بو شار دەرمان بەيئىت نەگەراوہتەوہ، ئىمەيش مژدەمان دانى كە لەگەل شار پەيوەندىمان ھەيە و لەفرسەتىكى نىزىكا رەوانەى سلېمانى دەكەين و لەويوہ دەگاتەوہ سەركردايەتى.

رۆژى (۵/۲۸) غەرىب سەعيد كە فەرماندەى تىپى (۲۳ى سورداش) بوو ھەر خۆى و تەنيا يەك پېشمەرگە ماپوونەوہ، داوايكر د يارمەتى مادى بدەم و ريگائىشى بدەم لەگەل پەراگەندەى حىسك و پارتى بىروات بو سەركردايەتى، منىش لەويى يارمەتى مانگانەى دوو مانگم داىە و خواخافىزم لىكرد.

ئەمىرۇ (۵/۲۹) كاك رەفەت و عەبدولكەرىم و عەتا بازىانى مان بەرىكرد بو ئوردوگائى كلاشكەران، بوئەوہى لەويوہ بىئانبەنە شار، ھەر ئەمىرۇ دوو نويئەرى شار كە مستەفاو عوزىر حەمە بەگى موغاغ بوون لەگەل ھەتاوگەوتندا ھاتنە لامان بو تەنىشتى باقلەكەو بىرارىبوو پارەمان بو بەيئىن، بەلام نەيانھىئابوو، نامەى ريكرراوى سلېمانى و خالە بەكرى دارتاش و ھەندىك نامەيتريان ھىئابوو بو برادەران، رۆژىكى خوشبوو، خەمى بەرىكردى كاك رەفەتەمان نەما.

رۆژى (۵/۳۱) عەبدولكەرىم و ئەوانەى چووبوون بو شار ھاتنەوہ و ھەندىك پىويستى گۆرەويى و پاكەت و شانەو موس و فلچەى ددان و سابوون و مەعجونى ددانىان بو ھىئابووین.

رۆژى (۶/۱) لەگەل رەھبەرو عەبدولكەرىم تاپلەى بەردەعەلى پويشتىن بو پشكىنىنى ناوچەكە لەھىزەكانى دوژمن، كاك رەھبەر كەمتر تاقەتى جموجوولى ھەبوو، زۆربەى رۆژەكان داوامدەكرد دوو دوو سى سى بىرۆينە سەر كاو و پارەكان بگەريئىن لەويوہ دوژمن باشتر دەردەكەويئ، ئەو تاقەتەى نەبوو، زياتر لەناو دەستەكەى خۆيدا كاتيان بەقسەى خوشەوہ بەرىدەكرد.

رۆژى (۶/۲) ھەندىك پىلاومان لەشارەوہ بو ھات، ھەرچى چۆنمان دابەشەكرد گلەيى و پرتەوبۆلەى ھەر لەسەر دەبوو، چونكە پىلاو لەھەمووشت زەرورتربوو.

پۆژی (۶/۳) جاريكيتر عهبدولكهريم ههلهدنى و مهريوانى برازام بهپيكردهوه بۆ ئوردوگاي بازيان، بهنيازي چوونهوه بۆ شار، منيش لهگهله چهند پيشمهركهيهكدا چووم بۆ كهلهشيره بۆ سوراخي جيگاوپيگا بۆ كاتي پيوست.

پۆژی (۶/۵) ماموستا عادل و ئه نوهره كامهران عهبدولپهحمان لهجهوله هاتنهوه لامان، چووبونه دهووبهري ئاغجهله، پۆژی (۱۹۸۸/۶/۶) حاجى ههمه رهشى كهلهشيره هات بۆ بهسهركردنهوهى شوينهوارو ههوارى خويان لهكهلهشيره، ئه مپۆ فهقى وشيارو ئاواتم نارد ههوالى ناوچهى سوورقاوشان و شيخان بزنان، دوژمن ماوه يان پويشتووه.

پۆژی (۶/۲) لهشارهوه چا و جگه رهو دوشاوى ته ماته مان بۆ هات.

نەسرەدین

ئەمرو پوژى (۱۹۸۸/۶/۸) بەيانيهكەي ھەر وەكو ھەموو پوژەكانىتر ناردم بەدوای دەستەي تىپى سورداش و تىپى (۲۵) و (۳۱ى سلیمانی) كە سەرو پىشمەرگە ئامادە بكەن و پوژن ئەشكەوتەكان بگەپین و ھەرچى دەستكەوت و نازوقە، جلوبەرگى پىاوان، بەتایبەت پىلاو كە زور زور پىويست بوو بۆ ئەو كاتەي ئىمە، كوئىبەنەو ھەو بەشى ژەمەكانى ئەمروش بەئینن. ھەركەس بۆ دەستەكانى خویان، ئىمە وەكو بارەگای لىپرسراوى گشتى دەبوو مشور بخوین، كارەكان راپەرىنین، بۆ ئەو كارانەش ھەندىك كەسمان دەستنىشان كردبوو، كە ئازاو گورجوگول و گوئراپەل بوون و بەدەنگمانەو ھەهاتن، لەوانە: سەردارى كوئىخا نەرىمانى كە لەشیرە، كە خۆي بەخزمى من دەزانى و خەلكى ناوچەكەبوو، كورپى بىشەو چرى كە لەشیرەو چەم بوو، ھەر لەمندانىیەو دەستى بەسەر پەلەپىنكەي تەفەنگ ئاشنابوو، بۆ ئەو كاتەي ئىمە زور زور باش بوو، ماينىكى سىپى قەلەوى گرتبۆو ھەو كارەكانى پى جىبەجىدەكرد، ئەحمەد جوتيارو قاسم و مام شىز لەدەستەكەي مەلا فەرمان كوئمانكردبوونەو ھەو ناومان لىتابوون: تىپى سورداش، سى لاوى گورجوگول و ھەمیشە ئامادەبوون، زىاترىش بۆ دەستەكەي خویان دەستبەكاربوون، عوسمان عەسكەرى و نەسرەدینىش لەدەستەكەي مندا ھەمیشە سازو ئامادەبوون، پوژانە بەفەنگى بەيانيان یان ئىواران دەگەران بۆ كوئىكردنەو ھەو جارىكىتر شاردنەو ھەي پىويستىەكان.

نەسرەدین خەلكى شارى كەركوك بوو، سەربازى پاكردووبوو، لەدەورى بەكرى برازام و برادەرى مندالى ئەو بوو لەعەسكەر دەژیا، پوژى (۱۹۸۸/۵/۳) كە ھىزشى كىمىاوى ھات بەبى چەك لەگەل بەكردا ھات بۆ چەم، ئەوسا بەكرىش پىشمەرگە نەبوو، ھەردووكیان كەوتنە پال ئىمەو بەیەكەو ھەو پوژگارە چرەكانمان بەرپىدەكرد. نەسرەدین كورپىكى رووخۆشى وتو وریابوو، بەلام پوژىك لەپوژان نەتەفەنگى دى بوو نەبەكارى ھىتابوو، ھەر بۆیەش خۆي لەئاستى ھەرەسىات و شتى لەو بابەتە نەدەدا، بەلام لەپوژىكدا چەند جارمان چا پى لىبنايە گوئى پىنەدەدا. بۆ ئەملاولامان بناردایە سەرى پىئو نەبوو، زورىش لاى سەیربوو كە من بەو تەمەنەو ھەو بارودۆخەدا توانای ھەلسوكەوتم زىاترە لەلاوەكان، ھەر بۆیە زور جار قسەي بەبرادەران دەوت و منى بەنموونە دەھىتایەو ھەو. پوژى (۱۹۸۸/۶/۸) بوو، لەخوارووى چەپى دامىنى باقلەكە بووین، مەلا فەرمان و سابىر كوئىبى و عبدالكریم و دوو سى پىشمەرگە كە ھىزى سورداش بوون، چەند مەترىك سەرووتر لەبن دار گوئىزىكدا بارەگایان دانابوو، ئىمەش

لهناوهندی ئهوان و تیبی (۲۵) دا لهبندار گویزینکدا جینگامان چاک کردبوو، چاومان لهلووتی شیربابهبوو که لوتکهیهکه حهرهسی پوژمان لهوی دادهنا، ههروهها لوتهی خورماحاجی-مان لئوه دیاربوو، زورجار مهربوانی برارام دوو سی بره گهلا داربهرووی لهخوی دهپینچاو سهردهکهوت بههه ورازهکه داو تهماشای دیوی قهلاسیوکه و دهووروبهری چه می دهکردو بهوردی ههلسوکهوتی پوژی پیدهوتین.

ئهمرۆ داوای دوو برادهرمانکرد برۆن بۆ کهرخوری دامینی کهلهشیره و ئازوقه بهینن، سهردارو نهسره دین و یهکیکی تیبی (۲۵) بهپرخران، نیوهپو هات و نهسره دین نههاتهوه، داوی نیوهپو بوو من سهرم لهبارهگای تیبی (۲۵) داو لهگهلا برادهران داینشتبووین، دهنگه دهنگیکی سهیر لهلای باقلهوه دههات دوو سی جارمان وت: ئهوه کئیه بلین قهقهه نهکهیت، ئاخیری کاک سهمهه کهرکوکی که یاریچییهکی زور لیزانه لهتوی پیندا بهبی چهک چند مهتریک لهئیمه دورکهوتهوه لهپرینکدا پاشهوپاش کشایهوه و تی: جاشه. خیرا ههلساین، خۆمان کۆکردهوه و من گهلامهوه، چند پینشمه رگهی گورجوگۆلم لهگهلا خۆم هیناو بهره و سهر جوگای سهر باقلهکه، ههستوخوست نهما، سهرهتا شوین پیمان هه لگرتن، بهلام چری چه می رهزان لهوه دا نییه که یهکیک بیهویت خوی نیشان نهدا، بدوزریتهوه، دووربینمان گرته دهستهوه و پاش ماوهیهک لهبهری زهرزی بۆ لای زهوی همه خره بهرگهوهی گیچهل شهش ههوت جاشمان بینی هه موویان نهسره دینیان لهنیواندا گرتبوو، بهریز دهپویشتن، لهلای ئیمهوه بۆ ئهوی تهقهکردن سوودی نهبوو، لهوه زیاتر سهری خۆمان دههیشاند، توزیک بره کالهک و ترۆزی لهپشتی باقلهکه تووکرابوو، هی مالی مستهفا بهگی عهوه لانی بوو، زور مژوموره مان کرد، چند زرکیکی نهگه یووی پینه بوو نهمانتوانی که لکی لئوه ربگرین، هه ر لهوی خۆماندا بهزه ویداو په ژاره مان له بردنی نهسره دین دهخوارد.

نەسرەدین چۆن گیرا؟

كاتىك سەردار دەگەرپتەو لە لای مەلا فەرمان و ئەوان، پێشمەرگەكەى (٢٥) یەش دەپواتەو لە لای برادەران، نەسرەدین دەپەوێت گۆیدریژەكەى لە شوپىنكدا بپەستتەو و بۆئەوێ وەختىكى تریش كەلكى لێو بەرگرت، كاتىك دەزانیت سێ چوار تەنگ لەسەر سەرى رادەگرن و پێدەلین: چرکە بەكەیت دەتكوژین، تەنگىكى بەك لاقى خۆمالى پێبوو لێیان سەندبوو، وەكو مەر لەترسى گورگ پێشيان كەوتبوو، بێ چرپە رۆشتن، لەنەسرەدین وایە لەو چەمەدا جگە لە پێشمەرگە كە سێكىتر توانای ئەوێ نیه ژيان لەویدا بەرپتە سەر. ئەوێ ئەو لێ نەدەترسا هاتنى جاشبوو، ئەوێ نەدەزانى خەلكى شارەزا دەتوانیت لەو جۆرە شوپانەدا دەست بوەشىنیت و بروات.

كاك رەهەبرى سید ئیبراھیم لە پوژژمیری بیرەوێ پێشمەرگانەیدا ئەم باسەى نوسیو، بەلام من بەپێویستم زانى گشتیەكەى بنوسمەو، چونكە كاك رەهەبەر چاكەدەزانیت من لەو كاتەدا لەگەل مەریوانى برازام تەنیا كلاشینكۆفێك و یەك مەغزەنى (٧٥) م لاپوو، هەتا پشتم و جەمەدانەكەشم نەبردبوو لەلای ئەوان دانیشتبووین و یادگارى پێش ئەنقالمان دەگیرایەو وە منیش بەتورەى بەكاك سەمەدم وت: "ئەرى برا بزانه ئەو چیه بۆچى وەها دەنگەدەنگ دەكەن؟" كە رۆشتن بەدووى جاشدا تەنیا كاك رەهەبەر و برادەرەكانى دەستەكەى نەبوون، بەلكو ژمارەیهكى چاك لەهەر سێ بەشەكە چووین، جگە لەمامۆستا جەمال و ئەوان كە كەمێك لێمانەو دەورتر بوون، ئێوارە بۆمان گیرانەو.

بۆق و ورده ماسی

جه لالی برای ماموستا جه مال و هه ندیک له پیشمه رگه کانی تیپی (۳۱ی سلیمانی) زور وتو وریاو کارامه بوون، خه لکی ئه و ناوه نه بوون، به لام له پیش سئ گروپه که یتردا سه ریان به هه موو کونیکدا ده کردو دووری و پانی و چری چه ده گه پان و له هه موو شوینیکدا نازوقه و هه ر جوره شتیکیان ده ست لیگیر بوایه عه مباریان ده کرد. هه ر بویه تیپی ئه وان هه همیشه تیروته سه لتر بوون، هه ر چه نده سه ردارو ئه حمه د جوتیارو مام شیرو قاسم و عوسمان عه سکه ری و به کری برازام و شیخ فه رهاد به هوی شاره زاییان له ناوچه که مشووری گشتی هیزه که یان ده خواردو پوژانه لای ئیمه نازوقه یان و هرده گرت، به لام ئه وان گوچان کیشی یان ده کرد. له ولایشه وه شتی تایبه تیان بو خویان ساز دها. ئه وه نده وتو وریا بوون له گه ل پوژگار که چاک چاک گونجا بوون، له و ناوه بوون و سارده ی چه مدا پوژانه خه ریکی راوی بوقی قه له و ورده ماسی بوون، ده یانگرت و ده یانخوارد، چه ند جاریک داوام کرد ده عوه تیکی بوقم بو بکه ن، وه عدیان دامی، به لام هات هات و ترسوله رزی لیزه بو ئه وی پینگای نه داو بوق و ماسیه که م هه ر نه خواردو ئیستایش هه ر چاوم له دوویه تی.

سیرو ریخۆله

بهرمالانی عه وده لان و قوچه بلاخ په له سیری زۆری تیدا کرابوو، هه رچهند به هۆی نه مانسی مال هکان و خاوه نه کان، ئاو نه ده دران، زۆر زوو و شکبوو بیون و سه لکی باشیان نه کردبوو، به لام به شی ئه وهی تیدا بوو ئیمه بتوانین که لکی لئوه ربگرین، چونکه خواردنی ئیمه زیاتری کولیره ی پۆن بوو، ورده ورده هه ر لاواز ده بووین، سه وزه و میوه ی وه هاما نه بوو، هیتشتاش هه نارو تری و هه نجیر پینه که یشتبوون. هه ندیک په شه و لاخ پاش تالانوبړۆ مابوونه وه، ناوه ناوه براده ران دانه یه ک دووانیان ده سته که وت و ده مانکرد به قه سابی و له نیوانی هیزه که دا دابه شمانده کرد، پۆژیکیان مانگایه کی گه وره یان سه رببری و دابه شکرا، ورگ و ریخۆله که ی مابۆه، عوسمان له کتیدا خویندبوو یه وه شوړشگێز ده بیت ریخۆله که ش فرینه داو که لکی لئوه ربگریت، له گه ل به کری براز اما قاچیان لئیه لکردو هه موویان پاک پاک کردو کردیانه مه نجه لکی گه وره وه و پریان کرد له سیرو داریان له به ردا، شه و حه رهس به حه رهس ده بوو ئاگره که پیتش بکات، به یانی خۆیان ملیان پیوه نا، دوا جار فه رمووی ده سته که ی خۆمانیان کرد، زۆر دلمان خۆشبوو، ئاوی سه روپی و ورگ به سیره وه له م کاته دا زۆر نایاب و دانسقه یه، کاتیک یه ک که وچکمان بۆ برد، هه ر سیرو ریخاویکی پووتبوو، به راستی شتیکی ناخۆش و بیله زهت بوو که چی له و مه نجه له گه وره یه هیچیان نه هیتشت و خواردیان، شه ویش میتشووله زۆر سه غله تیان کرد بووین له رووته نی سه ر بافله که بووین، بۆن ده هات، بۆنی سیرو شتیتر! میتشووله که م له یادچوو، هاوارم لئیه لسا، کاتیک روانیم عوسمان و به کرن له ده روپشتم، هه ر هه لسام و لییان دوور که وتمه وه، که میک پشووم دا، نه مزانی ئه م دوو پیتشمه رگه یه چۆن ژیان. سیر وه های لئیه اتبوو به تایبه تی لای عوسمان و به کر، به چاوه، به نانه وه به رووتی، ده یانخوارد، کاس و وریان کردبووین گوایه ئه مه بۆ ته سفیه ی خۆین باشه، سیر به و هه موو که لکه یه وه وای لئیه اتبوو که هه ر که سینک باسیده کرد هیلنجی ده هات.

لهشكري بهدر

هيزيكي ئيراني هه بوو، زياتر له و كهسانه پيڤهاتبوو له شهري ئيراني - عيراقيدا گيرابوون و پاشان لاي جمهوري ئيسلامي توبه يان كردبوو، له كاتي ئه نفالي چواردا خه لكيني زوريان سه رگهردان بوون و بوو بوونه ته پكه وه، چونكه يان عه ره ب يان توركمان بوون و له كوردستاندا شاره زايبي ئه وتويان نه بوو، بويه له مانگي پينجدابوو، ژماره ي (١٦) كه سيان له بهرامبهري گوندي كلنيسه كه وتنه بوسه ي جاشه وه و به ديلى گيران و برانه وه بؤ عيراق و دوارقوزيان نازانريت.

له كاتيكدا ئيمه ئه م به روبهري پيره مه گرون و چه مي ره زمانمان ده كرد، له خوار مالاني زهرزيه وه شويني ژياني دوو مروقمان دوزيبه وه، ورده ورده كه وتينه چاوديري و له نه جامدا دووانمان له و گروه ي له شكري (٩) ي به در دوزيبه وه، به كيكيان توركمان و ئه ويتر عه ره ب، هه رچي عه ره به كه بوو زور ديكتاتورو زالم بوو به سه ر توركمانه كه دا، كاتيك دوزيماننه وه و له ئيمه دنيا بوون كه به كيتي نيشتماني كوردستانين هاتنه لامان و وه كو پيشمه رگه كاني خومان له گه لماندا هه لسوكه وتيان ده كرد، ئيمه ش له هه موو روويه كه وه هاو كاريمان ده كردن، به چاوي مروفايه تي نه ك شتير، ئه م دووانه مان له مه رگ رزگار كردو له گه ل دووهم پوسته ي پيشمه رگه به ريمان كردنه وه بؤ مه لبه ندي چوارو له ويشه وه چوونه وه ئيران، ئه وه نده ي له يادم مابيت به كيكيان ناوي سه لاح بوو.

ئه مرؤ واته (٦/٩) چو بووينه به رمالاني كه له شيره، له و شوينه بووين كه پينده وتريت كه رخير، فه قئ وشيارو مه جيد بازياني و ئاوات له لاي بؤلقاميش، گه رانه وه لامان كه چه ند رؤزيك له وه وه به ر ناردبوومانن بؤ سه رنجداني ناوچه كه به نه يني، چونكه ئه و كاته سورقاوشان و شتخان هيشتا جاشيكي زوريان تيدا بوو.

دوو سئ رؤژبوو ماموستا جه مال بؤ گوريني هه واو شوين له گه ل كاك ره هبه رو هه نديك له براده رانيتر چو بوون بؤ دولي قوجه له رو له رؤزي (٦/١٠) هه واليان دا كه دوو جاشيان گرتووه له خزماني حاجي كاكه ولاي چنارتوو، به كيان چه كي پيبوو، به لام سه باره ت به دوستايه تيان له گه ل شوپش و ماله خه زوراني ماموستا عادل شه ريف، پاش قسه بؤ كردن نازاديان كردبوون، رؤزي (٦/١١) ته ته رمان له شار گه رايه وه واته كاك عه بدولكه ريم هه له دني شيرانه له شار گه رايه وه وه هه نديك پيلاو و جگه ره و ورده واتي بؤ هه مووان هينابوو.

رۆژی (۶/۱۲) له گه‌ل دوو سی پینشمه‌رگه‌ی ده‌سته‌که‌ی خۆم چووین بۆ چه‌می قه‌لای جولندی بۆئوه‌ی پاتریی جیه‌ازه‌ راکاله‌که‌مان به‌و ماتۆری کاره‌بایه‌ چارج بکه‌ین که له‌گه‌رده‌گه‌روئ شاردبوومانوه‌و ته‌نیا خۆم و عوسمان شوینه‌که‌مان ده‌زانی، ئه‌وسا دوو باتریمان هه‌بوو، هه‌رچاره‌ یه‌کی یه‌ده‌گمان پڕ ده‌کردو ده‌مانشارده‌وه‌و کاتیک یه‌کیان تا‌قه‌تی نه‌ده‌ما خه‌را ده‌رۆیشتین پڕمان ده‌کرده‌وه‌، به‌و کاره‌مان وامانکردبوو له‌و هه‌موو بارودۆخه‌ دژواره‌شدا بی جیه‌از نه‌بین.

رۆژی (۶/۱۳) له‌گه‌رده‌گه‌روئوه‌ گه‌رامه‌وه‌ ناو براده‌ران و کاکه‌بدولکه‌ریمم نارد بۆ بازیان، چونکه‌ دوو جیه‌ازی راکالمان هه‌بوو له‌سه‌ر داوای ریکخراوی سلیمان یه‌کیانم سازداو کاکه‌بدولکه‌ریم و عه‌تا کافرۆشی بردیان بۆ ئۆردوگای بازیان و له‌ویوه‌ بۆیانبردنه‌وه‌ بۆ شار. ویستم مه‌ریوانی برازاشم بنیرم له‌شار فیزی کارپیکردنیان بکات، به‌لام خۆیان خه‌لکیان په‌یداکردبوو، پتویبستی به‌چوونی ئه‌و نه‌کرد، ئیستایش ئه‌و نامه‌یه‌ ماوه‌ که براده‌رانی شار له‌ناردنی راکاله‌که‌دا سوپاسیان بۆ ناردبووین و دلنیایان کردین که به‌ده‌ستیان گه‌یشتوه‌.

رۆژی (۶/۱۴) که له‌سه‌رچاوه‌ی چه‌می ره‌زان بووین، به‌باشمزان شوین بگۆرین، به‌لام شوینه‌که‌ ناویژه‌و خۆشبوو، هه‌موو براده‌ران له‌شانیان گرانوو بۆیه‌ منیش گویم پینه‌داو هه‌ر له‌وی ماینه‌وه‌. ئه‌مڕۆ واته‌ رۆژی (۶/۱۵) بروسکه‌یکم دا به‌دارایی گشتی که ماموستا نازم لێ به‌رپرسیاربوو، شوین و جینگای خۆمان بۆ باسکردبوو، ئه‌ویش به‌هه‌لیزانی بوو، (دلزارو دلسۆز) دوو پینشمه‌رگه‌ی خه‌لکی کۆیه‌ بوون و دۆستی کاکه‌ره‌به‌ر بوون بانگی کردبوون، شوین و ریی ئیمه‌ی پیتوبوون و داوای کردبوو ئه‌گه‌ر بتوانن سه‌ردانیکه‌ی چه‌می ره‌زان بکه‌ن له‌ده‌شتی کۆیه‌وه‌ بۆئوه‌ی رینگای ده‌ربازبوون بۆ ئیمه‌ ئاسان بکه‌ن.

هه‌ر ئه‌مڕۆ چووم بۆ ته‌نگی ساچوخ، له‌وی لوتمان ته‌قی به‌لووتی جاشداو له‌شوینی خۆماندا خۆمان مه‌لاسه‌دا هه‌تا جاشه‌کان پاشه‌کشه‌یانکرد، پیده‌چوو هه‌ستیان به‌شتیک کردیبت، ترسان و زوو گه‌رانه‌وه‌، ئه‌مڕۆ له‌دامینی بافله‌که‌بووین له‌سه‌ر چه‌م و لاپال ئه‌شکه‌وتیکدا جاشه‌کانی سه‌ری زه‌ردو بیران و شیخ زه‌ینه‌ل زۆر هاتبوونه‌ ئاسۆگه‌که‌، پیده‌چوو شتیان به‌ده‌سته‌وه‌بیبت بۆیه‌ نه‌مانده‌ویرا ئاگری دوکه‌لاوی بکه‌ینه‌وه‌ به‌نیازی جینگا گۆرینیش بووین. ده‌بوو لانیکه‌می نانی سی رۆژ ئاماده‌ بکه‌ین بۆ کۆله‌ پشته‌کانمان.

شیخ فەرھادو خالیدی برای شهید بیستون نانه وایبان دهزانی، بهرمیلکی ژهنگنیان دوزیبوو، هیتایان و شوردیان و کردیان بهفرن، بهدارو چیلکهی وشک گهرمیانکردو بهشی دوو سئی ژهمیان نان بو کردین، ههر ئه مرق ماموستا شیرکو قوئی لینه لکردو تهشتیک هه ویری شینلاو بهردیکی پانی داناو ساجی خسته سهر ئاگرو نانی تیری بو کردین. بروام وایه له مالاندا نانی هیچ کابانیک له وه گه وره ترو جوانتر دهرنه چوو، هه موو سهرمانکرده سهری و دوو سئی وه جبه مان پیکردو قهو نوشتمان کردو دابه شکرا به سهر گروپی خو ماندا، ئا له و بارودوخه و له و شوین و ئابلوقه یه دا شتی له وجوره زیاتر به خه یال دهچیت، نه ک کرده وه، به لام له راستیدا ئه مه وابوو.

پوژی (۶/۱۸) له گه ل دوو سئی براده ریترا سهرمان له ساچوغدایه وه، ئه مجارهش جاش له پیمان بوو، نه مانتوانی بروینه ناوچهی ئازوقه ی شاردراره ی کونی خو مان، پاشان گه راینه وه جه زیره که ی غه ریب سه عیدو له وی چیتستیک ساهورمان لیناو باش باش پشو ماندا، ئه و جا ویرانه که یمان به جیهیشت، خو ی له و ناوه نه مابوو.

یه ک دوو پوژ بوو دلسوزو دلزار شیرانه گه یشتبوونه لامان، له چه م دهرووی خیزیان لیکردبووینه وه، بریارماندا هه رچی پیشمه رگه ی تیپی (۳۱ی سلیمانی) هه یه له گه ل ماموستا جه مال و شیخ فەرھادو خالیدو شیرکوو به کر عه بدوللاو فهقی وشیارو کومه لیکتر له ههر سئی چوار به شی هیزه که سازبدهین و په وانیه یان بکه ین بو سهر کردایه تی. سابیر کوکه یی ئه ندامیکی زور به که لکبوو بو ئه وکاته، به لام دهیوت: ”من دهزانم دوا ی هیلاکی و خو به کوشتدانیکی زور پیاوخراب دهبین، بویه من خو م ماندوو ناکه م و ده پوم“، هه رچه نده زورم پیناخوشبوو، به لام چار نه بوو، ریگام دا ئه ویش بروات، ماموستا جه مال کو له که یه کی چاکبوو بو بریاردان و ته گبیرو پای ئه و پوژانه، ئه ویش له بهرئه وه ی خه لکی ناوچه که نه بوو له وهش دهترسام پوژیک له پوژان بارودوخه که مان ئالوزترینت و زیانیکی زور بکه ین، به تایبهت ئه وان که شاره زانین، بویه خو م پیشنیارمکرد خو ی و هیزه که ی ده بیست برۆن، ئه وه بوو پوژی (۶/۱۹) له گه ل دلسوزو دلزارو مه جید بازیانی و هه ندیک شاره بازیانی تری ده شتی کو یه ئه وانمان به ریکرد بو بولقامیش و بریار بوو له ویوه بو بهری کو یه برۆن، به لام کاتیک ده گه نه بولقامیش له پوژی (۶/۳۰) جاش ده دا به سه ریاندو کلاشینکو فیککی یه کلاق له هه گبه ی سهر پشتی ماینه که ی سابیرو کو له که یدا ده بیست، دایده گریت و له شویتیکدا دایده نیست، جاش دهیدوزنه وه و ده پونه سهر ئه و شوینه ی براده رانی ئیمه لیده بن که (۴۰) پیشمه رگه بوون، به لام ئه و جاشه ی شوین

پیماننه لده گریخت، پینده چیت توزیک نوزهی کوردایه تی لابیو بیت، دهنگ ناکات و بهسه لامهت رۆژه که تینده په پیت. شهو بهو که ره سانهی ماوه یه کی زۆربوو له سلیمانیه وه هاتیوون بۆمان، که لهک هه لده بهستن و ده په رنه وه و ئه وان بهسه لامه تی که یشتبوونه مه لبهندی چوارو باره گای ده زگای پینشمه رگایه تی، ئیمهش هه مان رۆژی (۶/۱۹) چووین بۆ ئه شکه وتی عه لی شالی له پشتی قۆجه لهر بهو نیازهی له و یوه مه فرزه یه ک بنیزین به دوای شوپش قهره هنجیری سه ر تیپی (۲۱ ی که رکوک) دا که به جیهاز قسه مان له گه لدا ده کردو له بهری خالۆبازیانی گیری خواردبوو، به جیهاز و تمان: وهره دهوری کانی عاره بان و گه زه لان، هه رچی کردمان و کوشاین ئیستا و ئه وسا شوپشمان پینه دۆزرایه وه و باش بوو خوی هه رچۆنیکبوو که یشتبووه بهری هه ولیرۆ له و یوه بۆ مه لبهندی چوار، کاک په هبه رو مه لا فرمان و مامۆستا عادل و براده ران چوونه شوان و شیخ بزینی سه روو، هه ر له و ناوه هه ندیک ئازوقه یان کۆکردبووه، ئیمه ییش له ده ورو بهری قۆجه لهر له بناری کانی ساردی دامینی کانی بی گه و رهدی ئازوقه یه کی زۆرمان دۆزیه وه و هه موو شه ویک شوینه گۆرکه مان پینده کردن و له ولاشه وه کاک عه بدولکه ریم و عه تامان نارد بۆ سلیمانی هه ر نه هاتنه وه و له مه وعید تیپه ریوو، زۆر دلمان سه غله ت ببوو، نه مانده زانی گیراون یان چی؟

رۆژی (۶/۲۳) دهسته که ی خۆمان چوینه (مه کۆ) له خوار مالی که له شیره و له ویدا دوو هۆده خانوو له شوینیکی نادیاردا دروستکراوو، پری بوو له قاپ و شتی پیویستی، له ویدا ژیانکی بی ئاوی ناخوشمان له گه رمادا ده برده سه ر. له ناو یه کیک له هۆده کاندای توتکیکی بچکۆله ی تازه چاو پشکتووی جوان هه بوو، ناوم لینابوو (کارزان) ی کورم، ده هاته ناومان و پیماندا هه لده گزا، زۆرمان پینخۆشبوو.

رۆژی (۶/۲۴) که شه وه که ی چووینه که رخۆری که له شیره، سه رکه وتینه نزیک ی ره بایه کانی جاشه کانی گه و رهدی، شوینیکی لینه پینده لاین بیره که، ئه و شوینه له هاویناندا گاهل و چه یوانی که له شیره ی لئ ئاو ده درا، کاتیک جاشه کان بۆسه ر پینشاو له ره بایه کان ده هاتنه ده ری لیمانیه دیاربوون، به لام شوینیکی بپشکبوو بۆیه ویستمان له و یوه که به رزبوو په یوهندی هه میشه یمان له گه ل مه لا فرمان و کاک په هبه ر هه بیت له شوان و شیخ بزینی و له هه مانکاتدا له گه ل بیته له کانی سه ری جوانه گاو پشتی ده ره شیریش په یوهندی به رده و اممان هه بوو. زۆربه ی جار له گه ل زۆربه ی جیهازه جیا جیاکاندا ده نگمان ده گه یشته یه ک و هه والی شه رو شوپه ی سنوری مه لبهندی چوارمان وهره گرت، له لایه کیتره وه چاوه ریپی

عه تاو عه بدولکه ریم بووین که ی دهگه پرتنه وه لمان و دلمان وه ستاو ئه وان
هر دیار نه بوون.

پوژی (۶/۲۵) کاک ملازم عومهر وه کو فه رمانده ی ده زگای
پیشمه رگایه تی بروسکه ی سوپاسی بوخو راکری و مانه وه ی بو لیدان،
له همان شوینی پوژی پینشو بووین، پوژی (۶/۲۶) نامه نووسی بو شارو
داوامکرد باتریبه کی تری یه ده گمان بو بنیرن، چونکه باتریبه کیتری چارج
خراپبوو، پوژی (۶/۲۲) هر له سه ر بیره کانی که له شیره بووین، ئه مرؤ
میشووله سه غله تی کردبووین، پوژی (۶/۲۸) هر له سه ر بیره کان بووین،
بروسکه یان داینی که ئه و قهرزه ی له شار دابووین به ئیمه، سه رکردایه تی
بو ی بژاردووینه ته وه.

پوژی (۶/۳۰) هاتینه وه مه کوکه ی که له شیره، چونکه میشووله سه غله تی
کردبووین له وی، پوژی (۷/۱) مه لا فه رمان و کاک په هبه رو براده ران
له شوان و شیخ بزینی که رانه وه مه کوکه بو لمان.

پوژی (۷/۲) عه تا له شار هاته وه وه هندی ک دیاری شاری بو هینابووین،
له گه ل پروپاگهنده ی گفتوگوی نیوانی شوپرش و رژیم، هر ئه مرؤ کاتیک
یه کمانگرتنه وه عه تا هاته وه، چووینه سه رچاوه ی چه می په زان له سه ر ئه و
شاجوگا ئاوه پوژن و فینک و سازگاره، له چه ند شوینیک باره گامان دانا.

پوژیک له م پوژانه پیموایه (۷/۵) بوو کاتیک دلزارو دلسو ز براده ران یان
گه یانده بووه سنووری مه لبه ندی چوارو به کو یه دا هاتبوونه وه و بتلیک ویسکی
تایبه تیان بو کاک په هبه ر به دیاری هینابوو، ئه ویش به یادی پوژی بوونی
به پیشمه رگه بانگی من و مه لا فه رمانی کرد، له یادم نییه عه بدولکه ریم
له ویوو یان ماموستا عادل، چووینه ناو توترکیکه وه له سه ر جوگا
ئاوه که، قاجمان خسته ناو ئاوه که و به کوپ هه ریه که به پی ویستی خوی
خواردییه وه. من هه میشه له ژیانمدا گیروده ی داوی خواردنه وه نیم،
به لام له هه ر شوینیکدابم و هاوړی و دوستم بیان ه ویت بخونه وه، لیم
تیکنه داون و به شینکی که م به شداریم کردوون. ئه مرؤش کوپینکی سی
به ش له ئاوم به شینه یی خوارده وه وه هندی ک گالته وگه پ و قسه ی خوشمان
به پال دوو سی شیعر خویندنه وه ی په هبه ره وه به ریکرد، ئه مرؤ ماموستا
عادل و هندی ک له براده ران چوون بو دامینی ماله کانی عه وده لان و
قوجه بلاخ بوئه وه ی دوو سی ماین و ئه سپ بگرنه وه بو بار بارکردن
و جه وله کردن، به لام له و کاته ی ئه وان ده پون له نیوه ی پیدا که رانه وه و
وتیان: ئه م شه و هیرشمان بو ده که ن، چونکه ئیمه یان به دیکردوه، کاک

په هېر باش باشی خوار دېووه هر ئیواره خه وتبوو، مه لا فرمان ههروهه، منیش چاوه پړی ئه وه مده کرد شه و بینه سه رمان، بویه له گه ل هه موو حه ره سینکا به شدار ده بووم. سه عات چواری به یانی بوو براده رانم هه لسان برۆین بۆ که له شیره، چونکه شوینه که ی چه م وه هابوو ئه گه ر دوو چاری شه پ بویایه، زوو دهورمان ده گراو رینگای پاشه کشه مان نه ده بوو، جگه له وه ی هه ر له سه ر رازه کانه وه به ردیان به ر بدایه ته وه ئیمه په ریشان و زیاندار ده بووین، براده ران خه وال بوون، هه ندیکیان ئاره زوویان ده کرد له بن گوئزه کاندان بخه ون، جا خه وی بنداری گوئز خوی گرانه، سه ره پای ئه وه ش به کتیک که مه شروب بخواته وه.

کاک په هېر زور دژی رۆیشتن بوو، پنیو ابوو ترسنوکیه، هه ندیک بۆله بۆلی کرد، به لام من سوور بووم له سه ر جیگورکی، دوو شوینی گرنگ هه بوو، چ بۆ شه رو چ بۆ خوشاردنه وه، ئه وه ش سه ردار فیزی کرد بووین، به کاک په هېه رم وت: ئیوه وه کو تپیی (۲۵) له مه کوو که رخوور کامیان هه لده بژیرن برۆنه ئه وی، به لام بابیت به هیچ شیوه یه ک خوتان ده ربخن، ئیمه یش له هه ر کام شوین بووین ته نیا به جیهازه کان ئاگاداری یه کتری ده که ینه وه، ئه و به یانیه به زوره ملی جیهازه راکاله که مان له گه ل باتریه که ی به سه ره گه یانده شوینی دیاریکراو.

تپیی (۲۵) بۆ مه کوو ئیمه ش بۆ که رخوور، له وی جیگاورینگامان سازداو دوو دوو حه ره سمان له دوورو نزیک دانا، لای ئیمه وه چه م نزیکبوو، گومانسی هیزش له ویوه ده کرا، به یانی هه تاو که وتبوو، دهنگی ته قه ده هات، به حه ره سه کانی دیار سه رمانم وت: دهنگی ته قه دیت، وتیان: دووره له به ری شیخ زهینه ل و سرده، جیهازم بۆ حه ره سی دیار چه م کرد وتی: دووره، هه رچه نده گویم هه لده خست ته نیا به وه ده چیت له پشتی باقله که و روو له سه رچاوه ی چه م بیت، مه ریوانی برازام هه لساندو دوورینه که ی خووم دایه و ناردم بۆ دیار حه ره سه که ی چه م، هه ر که گه یشته سه رازه که ی دیار به دیاری ئه شکه وتی دوو کون، جیهازیکردو وتی: مامه خووت وه ره، جاش و سه ربازیکی یه کجار زور له مبه رو ئه و به ری چه مه وه گه یشتون ته شوینی دوینیی خوومان و وا ئاگریان له به تانیه کانمان به رداوه و زور به ترسه وه دابه شبوون، به مبه راو به ری سه ر رازو به ر رازو په لاماری هه موو بن به ردیک ده دن.

به ره ولای مه ریوان که وتمه پړی و هه نگاوه کانم خیراتر کرد، گه یشتمه ئاسوگه که له پال ده وه نینکا دانیشتم و به شاره زایی له باقله که وه ئه مبه رو به رم نیگا کرد، ئه و هیزه ی هاتبوو که زوربه ی جاش بوو له قوولی چه مه وه

تهقدیر دهکرا به (۱۵۰۰) جاشیک، بهراستی کیومالیان کردبوو، پهلاماری دهون و بهردی گهوره، نهشکهوت، قامیشه لانیان ددها، دستریژی بیهودیان دهکرد، (ثاږپجی) یان بهئشکهوته کانهوه دهنه، خیرا داوای قهنديل ژماره دووم کرد، که کاک رههبرو ماموستا عادل بوون، پیمراگه یاندن هیرشه که گهیشته نهشکهوته سحراو، بهرهو لای (کهرخور) دین، تکایه ئیوه خوتان مهلاس بدن و ریگا مهدهن برادهران دهنگه دهنگ و مله قوته بکن، بهلام باجیهازه کانتان همیشه کراوه بیت.

خیرا حه رهسه کانم کوزکردهوو چوینه بن بهرده کهی (کهرخور) نهوسا دهستهی ئیمه بریتیبوو له:

۱. مهلا فرمان ۲. نهحمه د جوتیار ۳. قاسم ۴. عوسمان عهسکه ری ۵. مهربوانی برازام ۶. نازاز حه مه نهمین ۷. حه مهی شیخ حسین دهره ناری و خوم، یادم نایهت که سیکي ترمان له لامایت، هه موویانم خسته بن بهرده کهوهو داریکی زور گهورهی لق نهستورو پر له گه له سهر بهرده گهوره که بوو، چومه سهر لقیکی و دوورینه که م لهلم کردو جیهازه که شم به کراوه یی دانا. ناوه ناوه له قهنديل یه که وه بق قهنديل دوو هه واله کان ئالوگور ده بوون و ئیمه پیمانوا بوو یه که م ته قه لای ئیمه وه دهستپنده کات، چونکه ریچکه یه که له نهشکهوتی سحراوه راست دههاته کانی و ئاوه کهی (کهرخور) که ئیمه له ویدا خومان په نادابوو، ههر له سه عات (۹) ی به یانی هه تا سی و نیوی پاشنیوه رو، جاش دهرنه که وتن که نیوانی دووری ئیمه و جاش به پین له (۲۰) دهقیقه تینه ده پیری، نهوهنده دهرسان خویان دهخافلاند. له سه عات سی و نیو ته ماشامکرد له بهرامبهر (مهکو) نه و شوینهی قهنديل دووی لیبوو کانی و ئاویک هه بوو که پینده وتریت کانی شیخ نهولا، راست له په قه م یه کی چه مه وه جادهی سه یاره ی دینه سهر، جاشه کان وهکو کومه لیک قه له موون به مل یه کدا دههاتن، به هیواشی به قهنديل دووم وت: خوتان دهرمه خن، روژ درهنگه، هه ندیکیتر جاشه کان دهرپون، وتیان: ئیمه ش دیومان و خومان دهرناخهین.

به هه رچوار لادا دهروانی، پیموانه بوو ته نیا (۱۵۰۰) جاش بویرن بینه چه می رهزانه وه له کاتیکدا دنیان ئیمه له و ناوهین، له پریکدا دوو دستریژکرا، له مه کوره جاشه کانی سهر ئاوه که به ملالولادا بلاوه یان لیکرد، پیش ته قه کان نارام بوو بوونه وهو پیمانوا بوو له م هیرشه ش رزگارمان بوو، وتمان ئیستا رووده که نه وه بازیان و دهرپون، بق ماوه یه کی چاک له چه م پشوو ددهین.

هه لئو قه ندیل: "هه لئو، هه لئو قه ندیل" ئه وه چی پوویداوه، ئه وه ته قانه لای ئیوهن "به لی ئیستا (۳) جاش خویان کرده ناومان و ئیمه ش ناچار بووین هه رسیکیان بکوژین، چونکه ئه وان هه ولیاندا ئیمه بکوژن"، پاشان پرسیم: راستی مه سه له که ئه وه بوو که هه ره سه که ی قه ندیل خوی دهر خستوه وه ئه م سئ جاشه بو ده له یه ش به سه ربازی پا کردوو یان زانیون، نیازیان هه بوو به ده ست بییان گرن و خویانی بی به رنه پیش لای پژییم.

ته قه گهرم بوو، هه ر ئه وه منده مانزانی له گه وره دئوه له لای کانی بی جاش و سه رباز دابارین، روو له لای شه ره که، نیوانی ئیمه و شه ره که کلاشینکو فیک به ئاسانی خه لکی لئده کوشتن.

«هه لئو قه ندیل یه ک... هه لئو قه ندیل یه ک» به لی، به لی ئه وه چه ند جاشیک چوونه ته بن به ردیکه وه، دهرۆین ده یانگرین "نه که ن برا نه که ن، نابیت له شوینی خوتان بجولین هه ر ئیستا من هیز دهنترم له هه موو قوله کانه وه په لاماری هیزه کانیتری دوژمن بدن، ئیوه ئه وه هه لگرن بو شه و، به شینه بی ده یانگرین، نه که ن به هیچ شیوه یه ک بینه دهری" هه لئو قه ندیل، به لی کاکه فهرموو، "له گه ل سه ره ک جاشینکا قسه مان کردوه وه خومان لیگوریوه به نیازین بیخه یه داو" باشه براگیان به لام ئیوه مه روون با ئه و بیت بو لاتان، نابیت برۆن، تکایه شوینی خوتان به رمه دن، هه ر ئیستا ته ماشا بکه ن چوون ئه و سهریه سه ربازه ی به رده می خوماتان بو پشته و خوار ده خه یین.»

له ملاوه ئه حمه د جوتیارو قاسم و مه لا فه رمان، له ولاره ئارازو حه مه و عوسمان عه سه که ری و مه ریوانی برازام به دوو قولی هیرش ده ستیپکردو هیزه سه ربازییه که ی هاتبوو له چاوتروکانیکدا هه لمانگتیراپه وه نه مانه یشت فریای فلان له سه ره وه و که رتی فیسار له ملاوه بکه ویت و هه ر دنیا تاریکبات هه موویان به دیل ده گرین و دهرسیکیان داده یه ن هه تا میژوو ماوه له یادیان نه چیت. به چاو و راو سه رمان له هیزه کانی دوژمن شیواندبوو، له هه موو قوله کانه وه دوژمن هه لوئسته ی ده کردو نه یده ویزا هه نگاو به ییت بو پیشه وه، به به رده وامی له گه ل قه ندیل دوو، که جیهازی دووه می قه ندیلی دوو لای دلزار یان په به ر خوی ده بوو، هاواریان لئه لسا "هه لئو قه ندیل یه ک، هه لئو قه ندیل یه ک" "به لی کاکه" گویم لئنه بوو هاواریکرد" ئه وه لو دهنگی نا که ی لو؟ ده دهنگی بکه "جاریکیتر له سه رخو به لی کاکه فهرموو، دوژمن روو له کشانه وه یه، ئیوه دینه لای ئیمه یان بیین" نه خیر له لای خوتان بن ئیمه دین، ئیمه دین، مه جوولین.

حه مهی شیخ حسین هات بۆلام و وتی: دوژمن شکا، به لام مه لا فه رمان زۆر زامداره و گولله یه ک بهر سنگی که وتوو، عوسمان ده لیت ده رمانه کان مام عه لی شار دوویه تیبه وه به تودا بۆم بنیریت تا ده رزییه کی که زازی لێبده یین و برینه که ی ته داوی بکه یین، جیگای داخه به راستی شه پینکی قاره مانانه بوو، خۆزگه ئه وه شمان نه ده بوو، ده رمانه کانم به حه مه نیشانداو جیهازه راکاله کهم خسته ناو تو ترکه که وه به ره و لای ئه وان رۆیشتم. عوسمان به نووکی زمه ی تفهنگه که ی له فی له ده رمان ده پینچاو له سه ر ملییه وه پنی داده کرد، له سنگییه وه ده هاته ده ری، ئه م کرده وه یه ی دووسی جار کردو خیرا پینچایه وه دوو ده رزی لیدا، خیرا ماینه که ی سه ردار ی کوپخا نه ریمانمان هینا وه گبه یه کی له که لبوو، جیهازه راکاله که مان و جانتا ده رمانه که مان له سه ر ناو، مه لا فه رمانمان خسته سه ری و دوو پیتشه مرگه له ملاولا یه وه ده یانگرت و یه کتیک رایده کتیشا. چووینه مه کو، له وئ تا ئیمه چووین کاک ره هبه رو مامۆستا عادل هه ندیک جاشی نوینان گرتبوو، له و که سانه بوون له ترسی ئه نفال چوو بوونه شارو خۆیان له ناو جاشدا هه شار دابوو، هه ر بۆیه ش له ویش شه پریان نه کردو زوو ده ستیان هه لپریبوو، من پیمو ابوو (۱۴) کلاشینکوفی مزه لی سینیمان ده سته که وتبوو، به لام کاک ره هبه ر باس له وه ده کات هه ر چۆنیکبوو به تهنگه به ریکدا مه لا فه رمانمان برد که هه ندیک که لاک ی سه ربازو جاش که وتبوون له به رده می لووله ی تفهنگی کوپه ئازاکانی مه کو دا. چووینه سه رکانی و ئاوه که ی به رۆژ جاشه کان لیبسوون، له وئ براده ران ده موچاویان شو ری و ئاومان خوارده وه و جاشه کانیان له شوپینکدا بۆ کو کردمه وه و چووم هه ندیک قسه م بۆ کردن و رینوینیمان کردن، وتمان ئیستا دینه وه بۆ بافله که، ئیوه خیرا برۆن بۆئه وه ی بگه نه لای زه رزی و عه وده لان، له بهر چه ند هۆیه ک ئازادمان کردن:

۱. له و کات و له و شوینه دا دادگاو دادوه رمان نه بوو تا بیانده یین به دادگاو سزا بدرین جا زیندان یان خنکاندن.

۲. هه ندیک له وانه که سوکاری پیتشه مرگه و خاوه نی شه هیدبوون.

۳. شتیشمان ده گوپی، پاشان هه ره سیات گرتن بۆ ئیمه شتیکی زۆر دژواربوو، زۆر جار هه تا براده ریکمان ده نار دو سه ره ی هه ره سیاته که ی خۆی ته واو ده کرد شه یتان شه قی ده برد.

۴. ئه مانه ش کوپی کوردن هه رچه ند بارودۆخ ناچاری هه له ی کردوون، به لام له و جاشانه نه بوون ده ستیان به خوینی کورد سووربوو بیت، هه ر بۆیه پاش هه ندیک قسه بۆکردن و هه ره شه لیکردن ئه وانمان ئازادکردو

خۆمان نەخشەمان دانا بېرۆينە شوينىك كە جىگاي گومان نەبىت و ناوەندى
هيزەكانى دوژمن بىت. چەند برادەرىكى شارەزامان پىشخست و مەلا
فەرمانمان خستە ناوەندى ريزەكەو، لەدوای دواشەو، دوو برادەرمان دانا،
هەريەكە هەلەژگىكى گەورە بېرن و بەدوای خۆياندا بەرپىگاگەدا راپىكىشن بۆ
ئەو، شۆينى پىنى ئىمە و ژمارەمان و پووكارمان ئاشكرا نەبىت. بەيانی
پۆژى (۷/۲) چووينە ناو رەزو باخەكەى گوندى قۆجەلەرەو كە بەسەيارە
هەر (۲۰) دەقىقە لەمەركەزى ئاغجەلەرەو دەور بوو، جگە لەو، بەسەيارە
رەبایەكانى سەرى لوتك زۆر ئاشكراو دياربووین لەيەكەو، بەلام ئىمە
دەمانزانی ئەوان جاشن و ئەوان وایاندەزانی ئىمەش هيزى پۆيمىن.

كۆرە ئازاكانى دەستەكان كەوتنە ناو خانووە سووتاوەكانى قۆجەلەرەو،
ئازوقە و قاپ و قاچاخىكى زۆريان لەگەل خۆيان هینا بۆ ناو رەزەكان و مەلا
فەرمانىشمان لەگەل خۆمان لەژىر هەنارىكدا راپكىشاو عوسمان جارىكىتر
تەداويكردەو دەرزى تری لىدا.

مامۇستا عادل زۆر گورجوگۆلبوو، خىرا يەك مەنجەل چىشتى لىنا، لەيادام
نەماو، گەنمە کوتاوبوو يان شۆربای ساوەر، بەپاستى شتىكى بەلەزەت
بوو، چونكە دەمىكبوو شۆربا و شتى شل و سەوزەواتمان نەخواردبوو.
زۆربەى كات ناوساجى و چای خۆراکمان بوو، عەسرى ئەو پۆژە
بەعەبدولكەرىم هەلەدنى و عەتادا مەلا فەرمانمان بەرپىكرد بۆ ئوردوگای
بازيان، بۆ شەو، كەى لەویشەو، لەپى عوزەيرى حەمە بەگى موغاغەو
برايەو، بۆ سلیمانى و برادەرانى شار خىرا شوينيان بۆ ديارىكردبوو، چاك
سارپىزان كردو پاشان گەياندىانەو سەرکردايەتى.

ئەمىرۆ بەئاسودەى لەقۆجەلەر ماینەو، شەو، كەشى لەدەورى
كانى و ئاوەكەى گوندەكە ناوساجىمان كردو مىش هەنگوينىك لەكەلاو، يەكدا
دووكەل سەغلەتى كردبوو، هەنگوينەكەى دەرژا، هەموو كۆرەكان سەرو
شووشەى ئاوى تەماتەيان پىر كردبوو لەهەنگوين تا چەند پۆژىك هەر
هەنگوينمان لاوو، بەيانی پۆژى (۸/۷/۸) زوو هەلساين و چوینەو، هىشتا
هەندىك سەرە نىرگەى خانووەكان ئاگرو دوکەلى لىتەلەدەستا.

ئەمىرۆش وەكو پۆژى پىشوو چىشت لىندرابوو، كەترى لەدەورى
ئاگرەكەبوو، هینوربوو بووینەو، هەرچەندە پۆژى پىشوو دوژمن لەهەموو
لايەكەو، پەلامارى گوندى كەلەشیرەو چەمى رەزانىداو بەفروكەش تىزابى
بەچەمدا پۆژاندو هەرچى پوشوپاوانى دەورى چەم هەيە بەناو چەمیشەو
نىلەنىلى ئاگرى وەكو دەگىرنەو، بەئاگرى جەهەنەم دەچوو، بەلام بەنەسبەت

گوندی قوجه‌لەر، جیگای گومان نه‌بوو ئیمه پرومانکردبیته ئه‌وی، چونکه ناوجهرگه‌ی دوژمنه‌و شوینه‌که‌یش عاسی نه‌بوو، هیشتا به‌ته‌واوه‌تی چامان نه‌خواردبووه، دوو حهره‌سی سه‌ر یاله‌که‌ی پشتی کانی پونگه‌له، وتیان: دوژمن گه‌یشته سه‌رمان، وتنی ئه‌وان و راکه‌راکی جاش له‌گه‌ل ئیمه تیکه‌لاوبوو، ئه‌وان هاتنه سه‌ر مه‌نجه‌له چیشته و که‌تری چاو ئاگردانی پر له‌پشکو، شک له‌وه‌دا نییه که هه‌ر ئیستا خه‌لکی لیبوو، بوو به‌مقومقو له‌نیوان جاشه‌کان، سه‌ربازه‌کانیش به‌جاده‌و جاده‌داو هه‌ندیک به‌سه‌یاره‌و هه‌ندیک به‌پێ دین، ئیمه‌یش هه‌ندیک له‌گه‌ل کاک ره‌هه‌ر به‌دۆلی ره‌زه‌کاندا به‌ره‌و لوتی به‌رامبه‌ری گرده قاره‌مان هه‌لکشاین، من و ده‌سته‌که‌م هه‌ر له‌چه‌مه‌که‌داین، عادل شه‌ریف له‌گه‌ل ئیمه‌بوو کورپکی گورجوگۆل و لیزانبوو، رامسپارد له‌دوای براده‌رانه‌وه بیت و له‌چه‌مه‌که‌ ده‌ریان که‌ین روو له‌لای کاک ره‌هه‌رو ئه‌وان. کاتیکم زانی له‌دوامانه‌وه دوکه‌ل به‌ری دنیا‌ی گرت، لام سه‌یربوو چونکه ئاگر خسته‌وه‌که له‌به‌رژه‌وه‌ندی ئیمه بوو، له‌ژیر سیبه‌ری دوکه‌لدا زور له‌سه‌رخۆ به‌گوینگرتن له‌هاتوهاواری جاش و سه‌ربازو به‌ره‌و به‌رزی ده‌رۆیشتین، ماموستا عادل وتی: من شخارته‌م به‌پوشه‌که‌وه ناوه‌ بۆئه‌وه‌ی جاشه‌کان نه‌مانبینن، به‌لی دوورو نزیک هه‌موومان له‌سه‌ر گردۆلکه‌ی پشتی قوجه‌لەر کۆبووینه‌وه، به‌لام هه‌ندیک به‌ردی گه‌وره‌و ده‌وه‌نی داری زۆری لیبوو. ئه‌و سه‌اله‌ پاوانه‌کان مه‌رو مالاتی تینه‌چوو بوو، زۆرو زه‌به‌ندبوو، ئاگره‌که با ده‌یه‌یناو دوکه‌ل بواری نه‌ده‌داین و به‌هیچ شیوه‌یه‌ک گومانی لای جاش نه‌هیشته که ئه‌و گردۆلکه‌یه پیتسه‌رگه‌ی پتوه‌بیت، چونکه ئاگر گه‌یشته سه‌رمان، براده‌رانمان راسپارد ده‌ستکاری ئاگره‌که نه‌که‌ن تا دیته به‌ر قه‌مچی ده‌ستیان و سه‌روو لق داری به‌روو بشکیننه‌وه‌و تا جاش و سه‌رباز گونده‌که‌یان جارنیکتر پشکنیه‌وه‌و ئه‌گه‌ر کولانه سه‌گیک مابیت سووتاندیان و گه‌رانه‌وه ئاغجه‌له‌ر. ئیمه‌یش ئارامتر لیبی پالکه‌وتین و ره‌بایه‌کانی سه‌ر لوتکه‌ی ده‌ربه‌ندی بازیان و ده‌ورو به‌ری ئاغجه‌له‌رمان ده‌ژمارد، ئاگرو دووکه‌لی که‌له‌شیره‌و چه‌می ره‌زانیش له‌هه‌موو ناوچه‌کانه‌وه دیاربوو، هه‌ر له‌مارو په‌پووله‌وه تا هه‌رچی زینده‌وه‌ر هه‌یه له‌و چه‌م و ده‌ورو به‌ره‌ی ده‌ربازیان نه‌بوو.

سه‌عاتمان راگرت، ده‌مانویست ببیت به‌چواری ئیواره‌و برۆینه‌وه سه‌ر کانی و ئاوه‌که‌و چایه‌ک لیبینین و هه‌ندیک ناوساجی بکه‌ین و بیخه‌ینه نانه‌به‌ره‌وه، بۆ تویشووی ریگای سه‌به‌ینی و تا ده‌گه‌ینه شوینیکیتری و هه‌ا جیگای هه‌وانه‌وه‌ی هه‌بیت، بیست ده‌قه‌ی ته‌واو ده‌بوو جاش و سه‌یاره‌کانیان گه‌یشته‌وه ئاغجه‌له‌ر، به‌لام له‌وی رانه‌گیران و خیرا هاتنه‌وه بۆ سه‌رو گویی چه‌م و گوندی قوجه‌له‌ر، ئیمه‌ش ئارام ئارام ده‌مانروانی هه‌ر له‌ئاغجه‌له‌ر

هاتنه‌وه ناو قۆجه‌له‌ر، ده‌وری نیو سه‌عاتیک مژومۆره‌یان کردو توزیک دوکەلی که‌یان کردو سه‌رله‌نوئ گه‌رانه‌وه بۆ ئاغجه‌له‌ر. کات خۆیدا له‌چوار، ئیمه‌ش چووینه‌وه ناوگوندو به‌ به‌رچاوی ره‌بایه‌کانه‌وه ده‌ستمانکرده‌وه به‌ناوساجی و چالیتان، دووکەلی یه‌کیک له‌ئاگره‌کان براده‌ریکی کۆنی زۆر سه‌غله‌ت کردبوو، هه‌رچی ناشیت ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل ئاسماندا کردووه، زۆر به‌داخه‌وه‌م ناوه‌که‌یم له‌یاد نییه، گه‌نجیکی دلسۆزو به‌که‌لکبوو.

ئهو ئیواره‌یه قسه‌مانکرد له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی ژیان له‌م ناوچه‌یه بۆ ئیمه نه‌ماوه‌و ده‌بیئت جینگا بگۆرین، به‌لام شوینتیکی وه‌ها نه‌بوو بۆی برۆین، چه‌ممان له‌ده‌ستچوو، پیره‌مه‌گرون دووره‌و لیتمان دابراوه‌و دوزمن که‌وتۆته نیتوانمان.

شوان و شیخ بزینی خه‌لکی زۆر هاتوچۆیان ده‌کردو هه‌ر یه‌کیک چاوی پیمان بکه‌وتایه به‌سبوو بۆ ئه‌وه‌ی له‌ویش په‌لامارمان بدهن.

براده‌رانی ده‌شتی کویه پیشنیاری ئه‌وه‌یانکرد برۆینه ده‌شتی کویه، ئه‌وان شاره‌زان و له‌و ناوچه‌یه جه‌وله ده‌که‌ین تا وه‌زع ئه‌هوه‌ن ده‌بیته‌وه، ئه‌وسا یان ئیمه ده‌گه‌رینه‌وه یان ئه‌گه‌ر سه‌رکردایه‌تی هیزیتیری نارد، جیکیریان ده‌که‌ین و ئیمه‌یش ده‌چینه مه‌له‌بندی چوار، پینش ماوه‌یه‌ک که مامۆستا جه‌مالمان به‌رینکرد پیمانوت: به‌براده‌ران بلین ئیمه زۆر ماندووین ئه‌گه‌ر بکریت هه‌ندیک براده‌ریتر بنیرن و ئیمه بگۆرن، ئه‌وه‌بوو بوو به‌باس گوايه کاک پۆسته‌م و سیروانی کویخا نه‌جم و کاک ئازادی سه‌گرمه دینه‌خواری بۆ جینگای ئیمه، هه‌ر بۆیه من پیشنیاری براده‌رانم زۆر به‌لاوه باشبوو، ده‌پازده پۆزیک خۆمان په‌نا ده‌ده‌ین و که‌ی ئه‌و براده‌رانه‌ش هاتن له‌گه‌لیان ده‌گه‌رینه‌وه ئه‌م ناوچانه‌و بنکه‌ی ئازوقه‌ی شاراوکه‌ به‌شی سی مانگی (۱۰۰) پینشمه‌رگه‌مان عه‌مبار کردبوو له‌سه‌رجه‌م شوینه‌کان.

شه‌وی (۷/۹) چوینه زاخیره‌کانی پشتی کانی بۆگه‌نه‌و له‌شوینتیکدا خۆمان مه‌لاسه‌دا، له‌گه‌ل گۆرینی هه‌ر حه‌ره‌سیکی مه‌عسکه‌ره‌که‌ی ئاغجه‌له‌ر که ده‌گۆردرا، چاومان لیده‌بوو، ئه‌مرۆ عه‌بدولکه‌ریم هاته‌وه‌و خه‌به‌ری ئه‌وه‌ی بۆ هینام که مال و منداله‌کانم له‌ئۆردوگای بازیان چاوه‌رپیم ده‌که‌ن بۆیه براده‌ران چوونه دۆله دریزو کانی درکه‌و ئیمه‌ش له‌گه‌ل عوسمان عه‌سکه‌ری و مه‌ریوانی برازام چووین بۆ ئۆردوگای بازیان، له‌وی کاروان و کارزان و دایکیان له‌مالی عوزیز چاوه‌رپیی دیدهنی من بوون، هه‌ر ئه‌مرۆ شه‌و گه‌یشتمه ئۆردوگا و مندالم به‌جیه‌یشتم، دوو سی ژه‌م بوو خواردنی ته‌پو چه‌ورمان ده‌خوارد، ئیمه وه‌کو مانگرتوومان لیه‌تاتبوو،

مه عیده مان وشکبووبۆوه. له ئه نجامی ئه و خواردنه نوێیه دوو چاری پشانه وه و هیلنجدان بووم، ئازاریکی زۆرم پهیدا کرد، براده ران له وه ده ترسان ژهر له خواردنه که کرابیت، به لام به پال و به کۆل و به زۆر خۆم گه یانده که لاوه پووخواوه کانی سه رچاوه ی بازیان و له وی ماوه یه ک درێژ بووم و پاشان ورده ورده به ریکه وتین تا پشتی گردۆلکه ی بیژهنگ له ویوه چووینه وه بۆ کانی ساردو دوو سی پيشمه رگه م له وی دانا بوو چاوه رپیان ده کردین.

پۆژیکیتیش له کانی سارد چاوه رپنی عه تاو عه بدولکه ریم هه له دنیمان کرد هه ر نه هاتنه وه، هه موو جاریک له کاتی خۆیدا له شار ده هاتنه وه، به لام جاری پيشوو تۆزیک دواکه وتن و ئه مجاره ش هه ر نه هاتنه وه و ده رکه وت له ویوه راسته وخۆ خۆیان چوو بوونه وه بۆ سه رکر دایه تی، به ته واوه تی دلم سه غله ت ببوو، له وه ده ترسام گیرابن، یان له ری شه هید بووبن.

پۆژی (۷/۱۳) مامۆستا عادل و مه رپوان و چهند براده ریکم نارد بۆ ئۆردوگا بۆ پرسینه وه له کاک عه بدولکه ریم و عه تا، به لام دوو چاری که مین ببوون و نه چوو بوونه ئۆردوگا و گه رانه وه لاما ن. هه ر ئه مپۆ به ریکه وتین بۆ کۆنه هه واره کانی کانی درکه و له وی له گه ل کاک په هبه رو ئه وان ریکه وتین له سه ر ئه وه ی برۆین و به رنامه که مان جینه جی بکه ین.

پۆژی (۱۹۸۸/۷/۱۵) ھەممەو بەشە ھەنگوینەكەم.

لەنزیك شارۆچكەى ئاغجەلەر لەبن ریزە بەردىكدا خۆمان مەلاسدابوو، بېرىارماندا تا شەو دادىت، كەس خۆى دەرنەخات، چونكە نىوانى ئىمەو دوژمن تەفەنگ ھاوئىزىك بوو، لەوئىدا لىمان بىقەومايە تەنیا شەرىكى خۆتېرىن بوو بەس، كورپىك لەدەستەكەى ئىمە بوو ناوى محەمەد شىخ حسىن زىلىنى بوو، زۆر لاسارو بىگوى بوو، بەلام لاوىكى دلسۆز بوو لەبەرئەو ھاوم لەھەندىك ھەلەو كەموكورى دەپۆشى. ئەو پۆژەى لەقۆجەلەر بووین دوو سى شووشەى ھەنگوینى بچكۆلەى پركردبوو لەكۆل پىشتەكەىدا بوو، ناوى لىتابوو بۆ خۆى و بۆ من، ئەمەق كە لەبارودۆخىكى زۆر ناسكدا بووین ئىلتىزام شىتىكى زۆر گرنگبوو بۆ پارىزگارىى لەگىانى ھەموومان، ھەمە ھىچ گوىى پىنەدەدا، چەندجار تكام لىكرد سوودى نەبوو، ھەر دەچوو ھەر ریزە شاخەكەو تەماشای ئاغجەلەرى دەكرد، منىش چەكەكەم لىسەندو بەبرادەرەنم وت: ھەر كە وىستى ھەلسىت ئاگادارم بكن، ھەمە چووبوو لای عوسمان عەسكەرى و گلەىى كرىبوو، عوسمان ھاتە لام و وتى: چەكەكەى بدەرەو ھە من ناھىلم خۆى دەربخات، دلى عوسمانم نەشكاندو چەكەكەم دایەو، بەلام قسەى لەگەل نەدەكردم، كات لە (۱۲) لاىدابوو مەترسى تا دەھات كەمدەبۆو، وتم: ”عوسمان بەشىخ محەمەد بلىن ھەرچەند قسەم نىبە لەگەلى با بەشە ھەنگوینەكەم بداتى” ئەوئىش خىزا ھەلىدایەو وتى: ”ئەگەرچى منىش قسەى لەگەل ناكەم، بەلام بەشەكەى ماو” بوو بەپىكەنىن و لەوئىدا ھەمەمان ئاشتكردەو.

ھەمان پۆژى (۷/۱۵) ئاخىر پۆژى مانەوھەمان بوو لەبەرى چەمى رەزان و قەلاستوكەو ھىشتا سەعاتىك پۆژى ماىبوو، لەپىشتى كانى دىكەو ھەمە بۆ مالانى كانى بۆگەنە بەرىكەوتىن و لەوئىو ھەمە ماىلە بەبەرچاوى ھەموو ئاغجەلەر و رەبایەكانى پىشتى ھەیدەرىگ و دەوروبەرى گردى بۆلحانەو، گەشىتىنە ماىلەو وىستمان بەناو دىنە سووتاوھەكەدا بۆرىن، بەلام بۆ ماندەرەكەوت رەبایەى تىدایە، بۆیە كەوتىنە پىشتى گوندەكەو رومانكردە گردى بۆلحان و بەپۆژ دەست نىشانمانكردبوو لەكوى و لەكوى لەسەر رىگاكان رەبایە ھەمە، ئىمە لەجەدەى ئاغجەلەر - عەسكەر نىزىكووینەو، جاشەكان تەقەیان دەكرد، ئىمە بەناو پوش و قەسەلدا دەپۆشىتىن بەرىز خشەو قەرچەقەرچى دەھات و شەوئىش باشتر دەنگ دەروات، بەسەر ئىمەدا ھەندىك گولەى گىردارىان ھەلدا، بەلام بەسەرماندا دەپۆشىت، ھەرچى چۆنىك بوو رومانكردە شوئىنىك لەوئىش ئاگرى جگەرەى جاش دەسووتاو دىاربوو لەوئى كەمىن ھەبوو، ناچار

بووین بۆ ئه‌وه‌ی زوو بگه‌ینه سه‌ر زێ و خێرا بپه‌رینه‌وه به‌ری کۆیه،
 نه‌ده‌بوو خۆمان دواخه‌ین، چووینه شوینیک که پینده‌لین: (ده‌ستی ئه‌سحاب)
 له‌نیوانی گوندی هه‌یده‌ربه‌گ و عه‌سکه‌ردا له‌سه‌ر به‌رزایی گرده‌رانی
 عه‌سکه‌ره‌وه، په‌بایه هه‌بوو به‌دووربینی شه‌و ئیمه‌یان به‌دیگرده‌بوو، دوو
 سێ هاوه‌نی گری دووریان تینگرتین، هه‌ر به‌پیکه‌وت زۆربه‌مانی شه‌هید
 نه‌کرد، هه‌نگاو مان ناو من پینشیان که‌وتم، شاره‌زابووم به‌ره‌و گوندی
 شو‌ریجه، هیتشتا مابوومان به‌چه‌ند هه‌نگاوێک برۆینه ناو دێیه‌که‌وه،
 ئاگریک چریسه‌کی ده‌هات به‌ئاگری جگه‌ره ده‌چوو، دووسینیه‌کمان به‌پاریز
 پۆیشستین، بۆمانده‌رکه‌وت ئه‌و پۆژه‌ش جاش هاتۆته‌وه‌و جاریکیتتر چی
 نه‌سووتاهه‌ ئاگریان تێبه‌رداوه، بۆن کڕووزی لیده‌هات، رانه‌وه‌ستاین و
 پوومانکرده سه‌ر زێ، کۆنه ئاساری (قه‌لای گان) که به‌شینکه له‌و قه‌لایانه‌ی
 سه‌رده‌می پاشای کۆره‌و له‌و ناوه هه‌ندیک هه‌واری ماله‌ کلێسه‌ی هه‌بوو
 سوتیندرا‌بوون، براده‌ران له‌سه‌رخۆ ده‌رۆیشتن بۆ په‌نه‌ پووت چونکه جاری
 پینشو (٤٠) پینشمه‌رگه له‌ویوه په‌رپیوونه‌وه، دلسۆزو دلزارو هه‌ندیکیتر
 له‌پینشه‌وه چوون که‌له‌که‌که ئاماده بکه‌ن له‌سه‌ر زێیه‌که، دوو زه‌لامیان
 ده‌ستگیرکردبوو به‌بێ چه‌ک، ئه‌وانیش که زانییویان ئه‌مان پینشمه‌رگه‌ن
 په‌کسه‌ر ناوی منیاندابوو، وتبوویان ئه‌و ده‌مان ناسیت، هیتانیان بۆ لای من،
 منیش ناسیمنه‌وه‌و لیم پرسین له‌کوین، وتیان: له‌کۆیه، ئه‌ی بۆ هاتوون؟ بۆ
 هه‌ندیک هه‌وێ و شتمان که شار‌دوماننه‌ته‌وه، ده‌مانه‌ویت بیبه‌ین بۆ ئه‌وه‌ی
 له‌شار نه‌مانگرن، له‌گه‌ل خۆمان برده‌مانن، ئه‌وانه مه‌له‌وانی چاک و که‌له‌که‌وانی
 چاکبوون، چونکه خه‌لکی کلێسه بوون، به‌هاوکاری ئه‌وان به‌چه‌ند سه‌فه‌ریک
 هه‌موومان له‌زێ په‌رینه‌وه‌و پوومانکرده کۆنه گوندی پووخواوی کانی
 بی و له‌ویش رانه‌وه‌ستاین، چوینه دۆلی کادیران، له‌ویدا هه‌ندیک خانوو
 کرابوون و تایت و زه‌خیره‌ی لیتبوو، خێرا له‌و ئاوه شو‌راوه‌ی شیوه‌که
 جله‌کانمان شو‌ری و چیتشتمان لیتاوا پاشان سێ کوپته‌ری جه‌نگیمان بۆ
 هات له‌سه‌رمان ده‌سو‌رانه‌وه، به‌لام له‌پراستییدا بۆ ئیمه نه‌هاتبوون، به‌لکو
 مه‌به‌ستیان پشکنینی ناوچه‌که‌بوو، هه‌یج ته‌قه‌یان نه‌کردو پۆیشن.

بەرىنەو ۋە بۆ بەرى كۆيە

پۇژى (۷/۱۴) لەكانى دزانى قۇچەبلاخى كۆنەو ۋە دلزارو دلسۆز لەپىشەو ۋە چووبوون بۇ ئامادەكردنى كەلەكەكە لەسەر زىيەكە، ئەو شوپىنەي پىندەوترا دۆلى كادىران دامىنى شىوى كاوان بوو، ئىوارەي (۷/۱۶) لەدۆلى كاوانەو ۋە هېشتا سەعاتىك پۇژى زياتر مابوو بەرىكەوتىن بەرەو نىزىكى كۆيەو شەو درەنگ چوويىنە شىوئەكەي بەرمالانى سوورە قەلاتەو. لەوئى خەلكى زۆر دەهاتن بۆسەر ئەرزو شتى شاراۋەيان، رەهەرو ھەندىك لەكۆيىەكان قەسيان لەگەلكردبوون لەبابەت ژيان و مانەو، ئىوارەي پۇژى (۷/۱۵) ھاتنەو ۋە لامان و وتيان ژيان لەدەشتى كۆيە لەتوانادا نىيە بۆيە بابروين بۇ مير سەيدو لەويو ۋە پەيوەندى دەكەين لەگەل مەلبەند، منىش كە زانىم لەو ۋە ترازو ۋە چاۋەپىي برادەران بەكەين بىنە شوپىنمان بىرپارماندا ھەر ئەو شەو ۋە واتە (۷ - ۱۶/۱۵) بەكوورانى شارى كۆيەدا سەرکەوتىن بۇ كانى و ئاۋەكەي كانى بى سەرشاخ، زۆر ماندوبووين، وزەمان تىدا نەمابوو، پىششەوئەي سەرکەوين، لەشىو ۋە لۇچكەيەكدا گۇماويكى بچكۆلە ھەبوو رەنگە دە دوازە گلاس ئاۋى تىدا بووبىت، پىرى لەسەرەمىكوتەو قەنگەلاشكەو پىسى بوو، زۆر لەو برادەرانەي نەشارەزاو تىنووبوون خوارديانەو ۋە منىشيان برە سەرى، كاتىك قومم لىدا بىرا بەكەن لەژەھراو نەبىت لەھىچىتر نەدەچوو، چارمان ھەر رۆيشتن بوو چونكە نىزىكى پۇژىبوونەو ھەبوو، تەكانماندا بۆسەر كانى بىيەكە لەوئى خۇمان دا بەزەويداۋ سەرۋچاومان شۆرى و ئاومان خواردەو ۋە خەرىكبوو خەو دەبىردىنەو، برادەران وتيان: بگەينە مير سەيد لەوئى لەمەترسى پزگارمان دەبىت، لوزەلوز پىگامان بىرى، لەترمان دەبرد، ئەو تۆزە رىيەمان لىبىو بەسالىك، چوينا مير سەيد، كۆيىەكان باي قوليان خۇشبوو، ناۋچەي خۇيان بوو، كۆيى و خۇيى تىدا بەكەن، خىرا خەلكيان راسپارد بۇ خەيارو تەماتەو گۆشت يان كەباب و نان.

ئىمە لەناو دارەكانى مير سەيددا خۇمان دابوو بەزەويدا، لەپرىكدابوو بەھات ھات، ھەندىك لەبرادەران بىرايانكردبوو، شوپىنەكە لەھات ھات دووربوو، تومەز كاك رەھبەر دلى خۇشەو ناۋچەي خۇيەتى، گالتەي لەگەل برادەران كىردبوو، نىوەرۆ ھات، خەيارو تەماتەو گۆشتىش ھات، بەشى ئىمە درا، جا خوا دەيزانى چىتر.. ويسكى و مەشروبەت بۇ برا كۆيىەكان بەدزىيەو ھاتىت.

پۇژى (۷/۱۸) بوو، گەيشتىنە مير سەيدو ھەر ئەمىرۆ ئىزان رەزامەندى خۇي دەربىرى بۇ راگرتنى شەر لەگەل عىراق، پۇژى (۷/۱۹) مير سەيدم بەجىھىشت و لەگەل دەستەكەي خۇم بەرەو گوندى سىكتان و گوندى

چینه‌ی سه‌روو که‌وتینه پئ، دوا‌ی دوو پوژ پش‌وودان و ده‌ورو ته‌سليم کردنی لیستی پيشمه‌رگه‌کان به‌مه‌کته‌بی عه‌سکه‌ری که ئه‌وسا کاک ملازم عومه‌ر به‌رپرسی بوو. پاشان له‌گه‌ل شه‌هیدی نه‌مر کاک عه‌بدو‌ل‌ره‌زاق پیکه‌وتین نامه‌یه‌کم بۆ بنیریت بۆ پیکه‌وستنی سلیمانی به‌تایبته وه‌ستا به‌کری دارتاش که براو هاوکارو دلسۆزم بوو تا پووناکی هاوسهرم و کاروان و کارزانی کورم بۆ بنیریت بۆ گوندی سووره‌دیی بناری قه‌ندیل، ئینجا له‌گه‌ل ده‌سته‌که‌ی خۆم به‌پیکه‌وتین بۆ هه‌ورازه پینچاوپینچه‌کانی ده‌ره‌شپرو شیرزی روو له‌دۆلی شاوران و گوندی گولان، که ئه‌وسا شه‌هید عه‌لی نه‌بی له‌وئ بوو، هاوکاری په‌رینه‌وه‌ی کردین روو له‌گوندی بۆلئی بناری قه‌ندیل و پوومان کرده گوندی سووره‌دیی. ئه‌وکاته هیزیکی پيشمه‌رگه به‌بناری قه‌نديله‌وه چاودیری جموجۆلی هیزه‌کانی دوژمنیان ده‌کرد، له‌باره‌گایه‌کی پيشمه‌رگه‌کان شه‌هید مه‌ریوانی برازام و شیخ محهمه‌دی شیخ حسینم به‌جیه‌یشت بۆئه‌وه‌ی ئه‌گه‌ر پووناکی هاوسهرم و منداله‌کانم گه‌یشتن بیانیه‌ین بۆ گویزیله، ئینجا به‌وچان به‌ره‌و قاسمه‌په‌ش به‌پیکه‌وتین، ئه‌و برا پيشمه‌رگانه‌ی له‌گه‌لم بوون بریتیبوون له‌عوسمان عه‌سکه‌ری و مه‌ریوان عه‌بدو‌لای برازام و ئاراز حه‌مه‌ده‌مین عه‌سکه‌ری، به‌ره‌و تاتی دۆ له‌ویوه بۆ گوندی گویزی، دوا قوناغیشمان که‌په‌ر نایلۆنیه‌کانی قاسمه‌په‌ش بوو، له‌وئ له‌باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسی هه‌ندیک هاوکاری مادیان داینی و وتیان بۆونه سه‌قز مال دابمه‌زرین، ئیمه‌ش هه‌روه‌هامان کردو له‌گه‌په‌کی شاره‌وانی له‌گه‌ل مالی مه‌لا فه‌رمان خانوویه‌کمان به‌کری گرت.

ئه‌وه‌ی پینۆسته بیلیم ئه‌وه‌یه ۹۰ پوژ به‌رگری له‌کووره‌ی ئه‌نفالی چوارداو خۆگری و ئیداره‌و مانه‌وه‌مان به‌هاوکاری برای به‌پیز کاک ملازم عومه‌ر عه‌بدو‌ل‌او پیکه‌راوی سلیمانی کومه‌له‌ی په‌نجده‌ران و وه‌ستا به‌کری دارتاش و برایانی پیکه‌وستنی شاری سلیمانی کومه‌له‌ی په‌نجده‌رانی کوردستان و مالی حه‌سه‌نی حه‌مه‌به‌گی موغاغ و براکانی و کومه‌لیک برای دلسۆزی شاری سلیمانی وه‌کو عه‌لی کاکه‌په‌ش و هیمه‌تی عه‌بدو‌لکه‌یم هه‌له‌دنی و عه‌تا کافرۆشی بوو.

به هیمه‌تی هه‌موو ئه‌مانه‌بوو که توانیمان له‌و ۹۰ پوژده‌دا خۆمان بگرین به‌بیته‌وه‌ی تاکه یه‌ک پشمه‌رگه‌ش لیمان دابیریت. مامۆستا جه‌مال محهمه‌د، وریا ئاغچه‌لری، عوسمان عه‌سکه‌ری، ساییر کۆکه‌یی، مه‌لا فه‌رمان، په‌فعه‌ت عه‌بدو‌لا، رابه‌ری سه‌ید برایم و پيشمه‌رگه‌ ئازاکانی ۲۵ خالخالان و ۳۱ سلیمانی و مامۆستا عادل، شیخ فه‌رهاد، به‌کر عه‌بدو‌لا، ئاراز حه‌مه‌ده‌مین، هه‌موو ئه‌وانه‌ی ناوه‌کانیانم له‌یاد نه‌ماوه، یه‌که‌یه‌که‌یان پیاوی ئه‌و پوژه

سهخته بوون و بهه موومان لوتی دوژمنمان شکاند.

دوای چهند رۆژیک و له ۱۹۸۸/۸/۳۱ ههوالی شههید بوونی کاک نازاد هه ورامیمان بۆ هات و بریاردرمان له گه‌ل د. کهمال خوشناو روحی شاد بیت، برۆین بۆ پیشوازی تهرمه پیرۆزه‌که‌ی و هه‌ر له‌گه‌ل تهرمی پیرۆزیدا برۆین بۆ زیدی باو‌باپیرانی له‌هه‌ورامان و هه‌ر له‌ویش به‌خاکمان سپارد، پاشان گه‌رینه‌وه شاری سه‌قزو دواتر به‌ره‌و قاسمه‌په‌ش گه‌رنامه‌وه.

پیشینه‌ی په‌یوهندی من و کاک نه‌وشیروان

دوای گه‌رانه‌وهم له سه‌قزه‌وه بۆ قاسمه‌په‌ش و هر له‌و ماوانه‌دا کۆبونه‌وه‌یه‌کی کادرو فه‌رمانده سه‌رپازیه‌کان ئه‌نجامدرا، له‌باره‌ی بارودۆخی ئه‌و ناوه‌وه گفتوگو کرا، له‌و کۆبوونه‌وه‌یه‌دا کاک نه‌وشیروان وتی: براده‌رینه بره‌وایه‌کن ئه‌گه‌ر ئه‌و براده‌رانه‌ی زیندان، ده‌ستی بۆلای من درێژکردو وتی: ئه‌گه‌ر ئه‌مانه نه‌بوونایه ئیمه به‌جۆریکیتر شو‌پشمان ده‌کرد، منیش له‌وه‌لامدا وتم: براده‌رینه ئه‌و کاته‌ی ئیمه بریارمان دا برۆینه ده‌روه کاک نه‌وشیروان هر له‌کۆمه‌له‌شدا نه‌بوو.

وه‌ک پشتر وتومه، کاتی خۆی له‌سه‌روبه‌ندی هه‌لگیرسانه‌وه‌ی شو‌پشدا ئیمه نیازمان وه‌هابوو بگه‌ینه ده‌روه‌وه‌ی ولات و له‌گه‌ل به‌رپیز مام جه‌لال به‌رنامه‌ی ده‌ست پیکردنه‌وه‌ی شو‌پشی نوێ دابننن و هه‌ریه‌که‌مان برۆینه ناوچه‌یه‌ک و شو‌پش رابگه‌یه‌نین. ئه‌م قسه‌یه‌ی من له‌شاری خانه‌له‌رۆژه‌لاتی کوردستان له‌ناو کادره‌کاندا گه‌وره‌کراوو، ده‌نگۆکه به‌خراب گه‌یشتبوو ه کاک نه‌وشیروان و له‌دلیدا مابۆوه، هه‌رچه‌نده ئه‌و رۆژه کاک ملازم عومه‌رو کاک به‌کری حاجی سه‌فه‌رو من و کاک نه‌وشیروان له‌ژووره‌که‌ی ئه‌ودا پتکه‌وه نانمانخوارد به‌و نیازه‌ی شتی خرابی لینه‌که‌ویته‌وه.

پشتریش پیش گه‌رانه‌وه‌ی خۆمان، کاتیک هیزه‌که‌مان به‌رپیکرد بۆ سه‌رکردایه‌تی، من ئاگادار نه‌بووم، تومه‌ز له‌وکاته‌دا فه‌رمانده کاک سابیر کۆکه‌یی له‌لای کاک نه‌وشیروان بووه‌و یه‌کیک له‌و کادرا نه‌ به‌خراب قسه‌ی له‌سه‌ر من بۆ گێزابۆوه، ئه‌و که‌سه‌ش له‌گه‌ل ئیمه‌دابوو، هر له‌گه‌ل مندا له‌دوا شه‌رمان له‌گه‌ل دوژمن زامداربوویو و به‌هیمه‌تی ئیمه‌و کاک عه‌بدولکه‌ریم هه‌له‌دنی و مالی کاک حه‌سه‌نی حه‌مه‌به‌گ و ریکخستنی سلیمانی ده‌ربازمان کرد بۆ ناوشارو له‌ویشه‌وه بۆ قاسمه‌په‌ش، ئه‌و کادره‌مان ئاوا نارده‌وه ئه‌ویش هه‌تا توانیبوو قسه‌ی ناراست و بیژدانانه‌ی له‌سه‌ر من بۆ کرد بوو، ئه‌وه‌ش شتی له‌دلی کاک نه‌وشیرواندا دروستکردبوو. رۆژگاره‌کانیش تا ده‌هات شتی نوێ له‌لای ئه‌و هاو‌پێیه‌م دروستده‌کرد.

له‌وماوانه‌دا به‌بریاره‌ی مه‌کتب سیاسی من کرابووم به‌ به‌رپرسی لیژنه‌ی دارایی بۆ گه‌یاندنی موچه‌ی مانگانه‌ی هیزه‌کان، له‌گه‌ل نه‌وزاد کاکه‌ ره‌ش و ئازاد سه‌رسپیدا کاره‌کانمان به‌ رێده‌کرد.

چەند سەلنكيش لەو ەوبەر لە شەپە نەگريسه كاني قەنديل لەگەل كاك نەوشيروان پيگەو ەبووين، ئەو لەزارگەلي مەقەري گەرموگوري ەبوو، ئيمەش لەگەل برا پيشمەرگەكان چلكن و ئەسپن تيندا بووين، شەپەكە تەواو بوو بوو بۆ خۆراك و پتويستيه كاني ژيان لەسەر كاغەز يكي ناو پاكەتي جگەرە بۆم نوسيبوو: بەريز برادەرەن داوا دەكەن كە ميگ پشوو بەدن و پتويستيشمان بەنان و شەكرو چاو جگەرە ەيه، بەلكو ەيمەت بگەن بۆمان بنين، بەلام ەيچ دەنگي نەبوو ەەرچەندە زۆر دووريش نەبووين، كاتيكيش چوومە لاي زۆر خراپ لەو نامەيه توورە بوو بوو، ئەو ەشي كردبوو خالتيك و لەدلي خويدا ەيشتبويهو. جگەلەو ەش زۆر ورده شتيتري كەلەكە كردبوو. بەلام كە پيگەو ە چووين بۆ ليتداني شەريگەي نەوتي كەركوك كە ئەو سەرپەرشتي دەكردو من ەيزەكانم ەلەدەسوراندا، پيموا بوو دلي پاك بۆتەو، لەپاستيدا من ەميشە پيزي زۆرم ليدەگرت، بەلام دەركەوت دەوروبەري ئەو خەلكي ناحەزي زۆر ليبوو، نەياندە ەيشت دلي پاكبیتەو، بەداخەو زۆربەي سەركرده كاني كورد لەژير كاريگەري دەوروبەردان و بي ليكولينهو ە سەبرگرتن زوو ەلەدەچن و برياري نا تەندروست دەدن.

نه قېنه وه گوره که

له سه فھر ټکمد بؤ شاری په زاییه شه و لای د نه رسه لان بايز مامه وه و
پوژنامه ی بهر هی کوردستانیم بینی که له گز شه ی سه کوی نازاددا باسی
جوان و گرنک دهنوسرا، له پیش مندا شه هید ریبار دوو بابته تی زور جوانی
له سر که موکورتیه کانی خومان نوسیوو، نه وه پالی به منه وه نا تا لای
خومه وه شتیک بؤ ه مان پوژنامه بنووسم. کاتیک گه راینه وه په زاییه له مالی
دکتور نه رسه لان منیش دهستمکرد به نوسین به و نیازهی هه ندیک له هه له کانمان
بیر به یتینه وه به لکو بؤ له وه دوا که لکی لیوه بگرین، من به و نیازه نه وه م
نوسی تا بؤ داهاتوومان له بهر چاوی بگرین، به لام کاتیک بلاوبووه، وه کو
بومی نه تومی ته قیه وه و هر نه و پوژه بریاری تاکلایه نه ی کاک نه و شروان
دهرچو و به بیتل هه موو هیزه کانی یه کیتی لیتاگادار کرایه وه که عه لی بچکول
له ریزه کانی کومه له دهرکراوه و بؤ ناو یه کیتیش دهیده یین به دادگا و ده بیت
۵۰۰ پیشمه رگه ش بؤ دادگاییه که ناماده بن، چونکه عه لی بچکول سوکایه تی
به پیشمه رگه کردوه، هر نه وه ندهم زانی ریگا به براده ره کانم ده گیراو
قسه ی ناشیرینیان پیده و تراو ته له فون له سر ته له فونیا بؤ ده کردم و قسه ی
هه له قومه له قیان تیدا ده و ترا، نه وه ش درزیکتری خسته نتوانمان. به داخه وه
مه کته بی سیاسی و نه دمانی سه رکردایه تی هیچ هه لویتستیکی په سمییان
نه بوو له و بریاره تاکره ویانه ی دهرچو بوون، نه شیان توانی نتوانمان
بکه ن، نه و به نیازبوو من ملشور بکه م و بچه بن دهستی و به دادگاییه کی
ناراست و به زهخت تاوانبارم بکات و وه کو ملازم جوامیز به خائین ناوم
بزپینن و بمکوژن، له و کاتانه شدا دوزمنان دهیانویست که لک له و هه له
وه ربگرن، عیراق رایانسپاردبوو نه گه برومه وه ده مکه ن به وه زیری
دهوله و ئیرانیه کانیش رایانسپاردبوو که مپیکم بؤ بکه نه وه و کئ له گه لم بیت
هاوکاری بکه ن. به لام من نه بؤ نه مانه ملم شور ده کرد و نه قبولیشم
بوو سه ره پای نه و ته مه نه دریزه و خه باته سه خته منداله کانم سه رشور
بکه م، نه وه بوو به ریگای قاچاغ به ره و پاکستان به ناوجه رگه ی ئیراندا به بی
به لکه و به بی ئیجازه گه ی شتمه جه حیمی ۹ ساله ی پاکستان، ۹ سالی پر
له برسیتی و له نازارو زیندانی و لیدان و راوه دوونان، نه وه ی به بیرتاندا
نایه ت نه وه نده نه هامه تی و دهرده سه ریمان بینی، هه مووشی له نه نجامی
گوینگرتن له ده ورو بهر بی لیکولینه وه و پووبه پووبوونه وه. به داخه وه ده بیت
چند تیکوشه ریتر به و دهرده ی من بردرا بیت.

خوینہری بہرِیز تو دادوہر بہو بہراوردی بکہ بزانیں وتارہ نوسینہکھی
من زیانی بہ یہکیتی و بہ کورد گہیاند یان لہتوپہتکردنی یہکیتی و
ہلوشانہوی یہکیتی و تیکدانی میزانی ہیز لہناوچہکہدا خزمہتی
بہدوژمان کرد.

دەر ئىنجامى بېرىلەن كاك نەوشىروان

پۇژى ۱۹۹۰/۴/۱۸ نەوشىروان مستەفا بەھزى وتارەكەمەوہ بروسكەيەكى دا بەھەموو بېسىمەكانى شۇرپش كە من لە پېزەكانى كۆمەلەي پەنجەران دەر كراوم، لە بەرئەوہى نوسىنەكانم لە خزمەتى دوزمندان، منىش ئەوہم پەتكردەوہو بە بلاوكر اوہ يەك وە لاممدايەوہو تيايدا وتم: من خاوەنى كۆمەلەم و هېچ كەسىك ناتوانىت دام بېرىت، هەرچەندە بېرىارە فەردىەكەي نەوشىروان ئەوہ بوو من بديرىم بە دادگاؤ هېزىكى زۆرم لە دەور كۆبكرىتەوہ، بە لام من ئەو بېرىارە فەردىەم پەتكردەوہ. دواتر دەقى وتارەكەو بلاوكر اوہ كەم دادەنىمەوہ.

لەدواي ئەم بېرىارەوہ زۆربەي كادەرە بالاكانى يەكيتى پەيوەندىان پېتوہ كردم، ئامادەي يارمەتى و نېوہندگىرىي بوون، بە لام من سووربووم لەسەر ھەلوئىستى خۆم.

ھەر ئەو پۇژە ھاوړىي خۆشەويستم جوانەمەرگ و سەر كردهي پۇژە سەختەكانى شۇرپشى پزگارى نىشتمانى گەلى كوردستان، جەبار فەرمان سەرى لىدام بۆ مالهوہ لەشارى سەقزو وتى: ئەمرو برايان كۆسرت پەسول و فەرەيدون عەبدولقادرو ملازم عومەر لەمە ھابادەوہ دەگە پىنەوہو دىنە لات و پىگاچارە يەك دادەنن بۆ كىشەي نىوانى تۆو نەوشىروان.

ھەمان پۇژ بەكرى حاجى سەفەر و دلېرى سەيد مەجىد، سەريان لىدام بۆ دلدانەوہم، ھەر بەو بۆنەيەوہ پۇژانە بە دەيان كادرى كۆمەلەو يەكيتى نىشتمانى دەھاتنە سەردانم و لىيان دەپرسىمەوہ، پۇژى ۱۹۹۰/۴/۲۱ ھىزۆخان، ھاوسەرى سكرتېرى يەكيتى نىشتمانى لەگەل دەستەيەك پىشمرگەدا سەردانى كردم بۆ مالهوہ و دلتنەنگى خۆي نىشان دا بەرامبەر پووداوہكە، ئەگەرچى شىركۆ بەھەندىك قسەي نامەعقول، دلئى ئىشان دو ئەو دلئىشانەش و ايكرد ھىزۆ خان بەخراب بۆ مام جەلالى بگوازىتەوہو ئەويش وشەيەكى خرابى بەكار ھىتابوو زۆر دلئى ئىشان.

پۇژى ۲۲-۴ مەلا ئەحمەدى دزكەرە سەرى لىدام و دلتنەنگى خۆي نىشانداو نامەيەكى مەحموود سەنگاوى بۆ ھىتابووم، ھەم مەلا ئەحمەدو ھەم مەحموود سەنگاوى دوو پياوى تىكۆشەرو دوو پىشمرگەي دلئى بوون، مەحموود نامەكەي زۆر بەداخوہ بۆ نوسىبووم، دەبوت خۆزگە لەشەرىك لەشەرەكاندا لەگەل دوزمەن شەھىد بوويتايە نەك ئەو ھەوالەم بېيستاىە لەسەر تۆ. ھەمان پۇژ مەلا بەختيار بەدلېرى سەيد مەجىددا جوابى بۆ

ناردبووم که به هیچ لایه کدا نه پۆم، ئەو ئامادهیه له ماله که ی خۆیدا په نام بدات، منیش به دلیردا سوپاسم بۆ ناردو وتم ببوره من خۆم بهرنامه ههیه. هه ئه و پۆژه جوانه مه رگ و سه رکرده جه بار فه رمان و عومه ری سه ید عه لی و ئه رسه لان با یز به ته له فۆن، ئەوان له په زایه و من له سه قز، له بابته کیشه که وه زۆر قسه مانکرد، من داوامکرد هاوکاریم بکه ن بۆ ده ربازبوون، به لام ئەوان له و باره یه وه ه یچیان بۆ نه کراو خیزانه کانیا ن سه ردانیا ن کردین، ها تبوون بۆ مالئاوایی. دواتر خۆم له پێگای هه ژاری مه لا سادق و ژنبرا کانیانه وه پێگامان دا بینه کرد، هه رچه نده عومه ری سه ید عه لی پای وابوو بیر له پۆیشتن نه که مه وه.

پۆژی ۱۹۹۰/۴/۲۳ زۆر کادرو پیتشمه رگه ی تیکۆشه ر پۆل پۆل ها تنه سه ردانم، له وانه به کری حاجی سه فه ر ئەندامی سه رکردایه تی و حا کم قاردی حه مه جان و شوێرش حاجی و ئەحمه ده سه کهری.

پۆژی ۱۹۹۰/۴/۲۴ کادری تیکۆشه رو ماندوو، ئیبراهیم جه لال ها ته لام و دلته نگی خۆی ده ربهری.

پۆژی ۱۹۹۰/۴/۲۸ کومه لیک سه ریا ن لیدام له وانه ئەندامی سه رکردایه تی مامۆستا صالح ژاژه له ی، عومه ر محمه د حه سه ن سه رگه لویی، حه مه ره ش سه رگه لویی، سامی برا ی شه هید ئازاد هه ورامی، هۆشمه ند، شه هید نه هرو قه سه روکی، مه لا شێخه، ئەحمه د عه سه کهری و مامۆستا شێرکو عه سه کهری، ئەم پۆله ش هه موویان پیاوی تیکۆشه رو ماندو و دلسۆزو کاردی پیتشه وه ی به کیتیبوون. پۆژی ۱۹۹۰/۵/۱ هه ندیک کادری راگه یاندن و پیاوی تیکۆشه ریتر سه ریا ن لیدام، له وانه سه عدون فه یلی که ها ورپی زیندانم و کادری ده زگای راگه یاندن بوو، مامۆستا جه لال ته لانی و کوچکردوو مه ردان حاجی عه بدولا ته لانی و ئەنوه ری برا ی و هه روه ها رو شنبیر ره ئوف ئەحمه د که ئەوسا لایه نگیری پار تی دیموکراتی کوردستان بوو.

پۆژی ۱۹۹۰/۵/۳ پۆژی یادی کیمبارانی بۆردمانی گوندی گۆپته په و عه سه کهره که له پۆژی ۱۹۸۸/۵/۳ سوپای سه دام به ۸ فرۆکه بۆردمانیا ن کردو خه لکیکی زۆر له مندال و پیر له ژن و مرۆفی کورد شه هیدبوون، به کری حاجی سه فه رو دلیری سه ید مه جید ئەندامانی سه رکردایه تی سه ریا ن لیدام و دلیا ن ده دامه وه.

پۆژی ۱۹۹۰/۵/۴ پیتشمه رگه ی ماندوونه ناس و ئەندامی فه رمانده ی هیزی پیتشمه رگه، غه رب عه سه کهری له قاسمه ره شه وه ها تبوو بۆئه وه ی

بروا به من بهیئت و لهگه لیدا برۆمه لای نهوشیروان و داواکه م لیمبوریت، له کاتیکدا ئه و ههلهی بهرامبهرم کردووه، زور ریزم لیگرت و داوای بوردنم لیکرد، چونکه من غه درم لیکراوه دهیئت ئه و داوای بوردن بکات.

۱۹۹۰/۵/۵ شیخ عوسمان سه رگه لوی هات و وتی دلیر تاقانه باسیکردووه له ده می عه بدولا به کره جۆیه وه گوايه نهوشیروان داوای له قه رارگای رهمه زان کردووه هه ندیک که س له ئیمه یاخیبوون و له ئیزاندا ده ژین، ئه گه ر پێگامان نه دن بیانگرین و بیانیه ئین بۆ قاسمه ره ش ئه وه ئیمه ده گه رینه وه بۆ عیراق. هه ر هه مان رۆژ سابیر کوکه یی و وریا ئاغجه له ری سه ریان لیدام، دوو کادرو پێشمه رگه ی دلسۆزن و پێیانوه هابوو بۆ ده ربازبوون له کیشه که بگه ریمه وه بۆ عیراق، که هه رگیز من بروام وه هانه بووه و ره فزی داواکه یانمکرد، هه رچه نده ئه وان خۆشیان برویان به رژی می سه دام نه بوو، به لام په رۆشی من گه یانده بوونیه ئه و باوه ره. هه مانکات شیخ عوسمان سه رگه لویش شتیکی بیستبوو به لام نه یدرکاند.

رۆژی ۱۹۹۰/۵/۹ په خشان خانی حه فیدو سه بیحه خانی جه بار فه رمان له ره زاییه وه هاتن بۆ مالتاواپی و شه و لامانبوون، هه ندیک له خزمانی پیرشخیش له ویبوون، شه و کۆمه لیک گۆرانی خۆشیان بۆ وتین، بۆئه وه ی دلته نگ نه بین، به لام خوشکانم سه بیحه و په خشان خان تیر تیر بۆمان گریان و دلایان سه غله ت کردین، ئه وان بۆ رهنج و ماندویه تی من و پرووناکی هاوسه رم ده گریان، چونکه ئه وان ده یانزانی ئیمه چه ند ماندو و دلسۆزی گه ل و نیشتمانین.

رۆژی ۱۹۹۰/۵/۹ بوو به خۆپاریزییه وه سه رم له که سایه تی نیشتمانپه روه رو ناسراو شیخ کاکه حه مه ی مامه ره زا دا له ماله که ی خۆی و مالتاواپم لیکرد، زۆری پێخوشبوو، به چرپه پێتوتم: پێمخوشه لای که س باسی سه فه ره که ت نه که یه ت بۆئه وه ی سه رکه و توبیت، ئه گه ر ده ته ویت منیش قسه یه ک له مه سه له که تاندا ده که م، به راستی ئه و پیاوه ئازاو نیشتمانپه روه ره به هه لوێست بوو. هه مان رۆژ به کری حاجی سه فه ر هاته وه و سه ری لیدام به راستی ئه و هاوڕینییه ش هه لوێستی جوامیرانه ی هه بوو.

رۆژی ۱۹۹۰/۵/۱۰ له وه دلنیا بووم که ده توانم ده ربازبیم، له ریگی پێشمه رگه ی ئازاو دلسۆزو خزمی نزیکي خۆم عوسمان عه سه که ری و شه هید مه ریوانی برازامه وه ماله که م هه راجکرد، خۆم و پرووناکی هاوسه رم و کاروان و کارزانی کورم له یه کتیک له ژووره کاندا ده رگامان له سه ر خۆمان داخست، مالک ره کورده سه قزیه کان ده هاتن و مالی

هه‌رزان و تالانیان ده‌کری بۆئەو‌ه‌ی به‌شی قاچاغ‌چییه‌کان پاره‌ په‌یدا‌بکه‌ین، پیموایه‌ ته‌نیا ۲۰ هه‌زار تومانیان له‌ ده‌سه‌لانه‌وه‌ بۆ هاتبوو، په‌خشان هه‌فید دایه‌ ده‌ست مندا‌له‌کان و شتیکی وه‌هامان نه‌بوو به‌لام عوسمان عه‌سکه‌ری و شه‌هید مه‌ریوان ئازایانه‌ له‌دوو پۆژدا ماله‌که‌یان تالانفروش کردو پاره‌ی رینگامان پیکه‌یتا.

مالمان نه‌مابوو، ناوه‌ناوه‌ ده‌چووینه‌ مالی هه‌مید مه‌مه‌دو کوتا شه‌ویش سه‌رمان له‌ مالی شیخ عوسمان سه‌رگه‌لویی دا به‌نیازی مالئاوایی، چونکه‌ براده‌ریکی نزیکبوو، به‌لام خۆمان ئاشکرانه‌کرد که‌ ده‌پۆین، هه‌مان شه‌و سه‌رمان له‌لاوی شاعیر هه‌قال کویستانی دا، هه‌ر به‌و نیازه‌وه‌ به‌لام به‌وانیشتان نه‌وت.

ئێواره‌ی ۱۲ له‌سه‌ر ۱۳ی ۵-۹۰ له‌ مالی خاوه‌نی خانووکه‌مان، میرزا حسین، نانمان خواردوو شه‌ویش له‌ماله‌ چکۆله‌که‌ی خۆمان خه‌وتین، هه‌ر هه‌مان پۆژ جه‌بار فه‌رمانی هاو‌پیم ته‌له‌فونی کرد تا قسه‌م له‌گه‌ل بکات، به‌لام من وه‌لام نه‌دایه‌وه‌.

پۆژی ۱۳-۵-۹۰ ئه‌و پۆژه‌ بوو به‌ناچاری پشتمکرده‌ نیشتمان و پوو له‌ئاواره‌یی سه‌رم هه‌لگرت له‌گه‌ل پووناک و کاروان و کارزان و کارای کۆرپه‌ی چه‌ند مانگانه‌و به‌کرو شه‌هید مه‌ریوانی برازام و په‌روینی هاوسه‌ری به‌کرو تافانی کچیان، له‌سه‌عات دووی دوا‌ی نیوه‌پۆداو زۆر به‌په‌نهانی و بیده‌نگیه‌وه‌ پومانکرده‌ ته‌رمینالی ئه‌سه‌فه‌هان، به‌چاوسا‌غی کورانی عه‌بدولا ره‌شید، خه‌زورانی هه‌ژاری مه‌لا سادقی که‌رکوک، ئه‌وه‌ی ئاگاداربوو لیمان ته‌نیا عوسمان عه‌سکه‌ری و وریا ئاغجه‌له‌ری و شیخ فه‌هادی ئاموزای پووناک و ئاغا محیی براده‌ری به‌کر، که‌ هونه‌رمه‌ندیکی خه‌لکی شاری سه‌قزه‌، سواری مینیئۆس بووین له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌یج وه‌ره‌قه‌ی هاتوچۆمان پینه‌بوو هه‌میشه‌ له‌وه‌ ده‌ترسام له‌لایه‌ن سوپای پاسداران و پۆلیسی ئێرانه‌وه‌ بگیریین. پۆژیکی زۆر تال و ناخوشبوو، پۆژیک بوو هه‌رگیز بیرم له‌سه‌فه‌ری ده‌ره‌وه‌ی نیشتمان نه‌کردبووه‌، پووناک و په‌روین به‌بیده‌نگی ده‌گریان دلاینده‌هه‌ژاندم. هه‌رچۆنیکبوو به‌ره‌و ئه‌سه‌فه‌هان رینگه‌مان گرت به‌رو به‌شی ژه‌میک دووان خۆراکمان هه‌لگرت، تاگه‌یشتین به‌ئه‌سه‌فه‌هان، له‌به‌رئه‌وه‌ی به‌قاچاغ‌ پۆیشتبووین لاماندا‌یه‌ ناو پارکیکی شاری ئه‌سه‌فه‌هان له‌پۆژی ۱۴-۵-۹۰ له‌به‌رئه‌وه‌ی له‌رینگا زۆر ماندوو بوو بووین پۆیستمان به‌پشوو هه‌بوو، بۆیه‌ تائێواره‌ پشوومان داو پاشان به‌ره‌و شاری کرمان به‌رینگه‌وتین، شه‌ودره‌نگ بوو گه‌یشتین زۆر ماندوو بوو بووین بۆیه‌ داوامانکرد بمانبه‌ن بۆ ئوتیلیکی په‌ناو له‌ویدا که‌میک پشوو

بدهین، گیانمان به کورپه کانی عه بدولا ره شهید بوو چاوساغمان بوون، له ئوتیل ئیستقلال دابه زین و هه لاراین، له بهرئه وهی وهره قه مان نه بوو نه مانتوانی چیژ له خه وه که شمان وهر بگرین، سه عات خوی دابوو له ۱۱ و نیوی پیش نیوه پرو عه بدولا ره شهید کونه سه رلقی شورشیه ئه یلول خوی و خیزانی سه ریان لیداین و مه نجه لیکه گه وره یاپراغی که رکوکیانه یان هینابوو له گه ل نانی ده ستردی ژنه که رکوکیانه، به راستی راستیان وتوووه کورد له ریزگرتن و له میوان و میوانداریدا نمونه یه، ئه و ماله ش زور خزمه تیان کردین و پیمانته وه ماندوو بوون هه رچه نده هیچ به دلمانه وه نه نوسا، چونکه هه ندیک له کارمه نده کانی ئوتیله که چاودیریان ده کردین، هه رچونیک بوو تا سه عات ۴ و ۵ دوی نیوه پرو خومانگرت، پاشان سه یاره یان هیناو رۆیشتین بو ته رمینالی زاهیدان.

ده رچوونمان له ئیران و گه یشتن به پاکستان و نو سال مانه وه له ناو گیزاو و ده ردیسه ریه کانی پاکستاندا، بابه تی کتیبیکه گه وره ی یادوه ریه کانمه، که ده بیته ته واوکاری ئه م کتیبه و دوا به دوی ئه م، ئه ویش چاپ و بلاوده که یه وه.

ئەو وتارەى بوو ھۆى سزادانم

ئەم وتارە لە ژمارە ۱۸ى سالى دووھم/ لە مارتى ۱۹۹۰ى رۆژنامەى بەرەى كوردستانىدا بلاوبۆتەو، كە ئۆرگانى ناوھندى بەرەى كوردستانى عىراق بوو، ئەمەى خوارەو دەقەقەى بەھمان رېنوس و خالبەندى و شىوازى خۆیەو:

(باوكى كارا) نازناوى خۆمە.

ئایا لەگەل جەماوەر چۆن بووین؟

باوكى كارا

لەم ئاوارەى و پەناھەندەىدا، لە شكستى ئەمجارەو چەندەمىن شكستى شۆرشى كوردستان دا، پتووستە ھەموومان بەووردى بە خۆماندا بچىنەو، تىشك بەخىنە سەر كونج و كەلەبەرەكان، باچىتر جەماوەر چەواشە نەكەین، فېلیان لى نەكەین با جورئەتمان ھەبى قەتماغەى برىنەكان ھەلدەینەو ھەگۆشتە مردووھەكان بېرىن و زامەكان ھەتوان بكەین.

شانازى یە بۆ رۆژنامەى بەرەى كوردستانى كە دەست پىشكەرى كرد لە ئاوالەكردنى لاپەرەكانى خۆى بۆ یاداشت كردنى كەم و كورى بزوتنەو ھەكەمان، بۆ خۆناسىن و بەخۆداچوونەو، بۆ راست گۆبى لەگەل جەماوەر. ئەگەر ئەم راست گۆبى ئەمرۆش بەرى نەبىت ئەوا بىگۆمان دەبىتە دەرس و پەند بۆ نەوھەكانى داھاتووى گەلەكەمان.

نوسىنەكانى ناو ئەم رۆژنامەى جىگای لى ووردبوونەو ھەو دىراسە كردنىكى قوولە بۆ دەست نىشان كردنى ھۆكارە خۆبى و بابەتەكان. منىش دەمەوى تىشك بەخەمە سەر لایەنى رابردووى پەيوەندى شۆرش لەگەل جەماوەر.

حزب و رىكخراوھەكانى كوردستان لەوسەردەمانەى شۆرشى كوردستان بەھىزو دەسلەتداربوو لەناوچە بەرفراوانە نازادكراوھەكان لەگەل جەماوەر دىموكراتى نەبوون. راست گۆو، دەست پاك و داوین پاك نەبوون، ھەرگىز رىگامان بەخەلك نەداو ھەخە بگرن، گلەبىمان لى بكەن.

دوینی ئەوکاتەى دەسلەتدار بووین بەلام نەبوو بووین بە دەولهت کهچی بەهەموو شیوهیهک جوتیاران و هەزارانمان چەوساندۆتەوێ جۆرەها فرۆفیلمان لێ کردوون، درۆمان لەگەل کردوون، بە قسەى لوس و زمانى درێژ قەل و مریشک و گیسک و بەرخمان پێ سەربرپوون، بە ناهەق لە کاروکاسییمان کردوون، سوکایەتیمان پێ کردوون، چاومان برپیووێ ناموسیان. هەر بەهۆى ئیمهوه خانوویان سوتاوه و دەربەدەر بوون، رەز و باغ و بیستانیان سوتاوه. یان لە ناوچەکان دەسلەتدار بووین، مالیاتی خەلک، رەز و باغ و بیستان، زهوی خەلکمان تالان کردووه و دەستمان بەسەرداگرتووه و داومانە بەکەس و کاری خۆمان. جۆرەها تومەتى نارەوامان بۆ خەلک دروست کردوه. تا مەرامەکانى خۆمان جێبەجێ بکەین.

چەندان خەلک، لە شۆرشەکانى کوردستان دا، بەم شۆرشەوێ دەولهت مەند بوون و بون بە بازراگانى شەپ. هەلس و کەوت و معامەلەیان لەگەل خەلک وەکو ئاغاگانى جاران بوو. روح زل، بە سوک سەیرکردنى خەلک، قیز لێ کردنیان، گوێ پێ نەدانیان، تەنانت کردنیان بە مەقاش بۆ جێبەجێکردنى مەرامە شۆرشگێزەکان.

ئای که خەلکمان چەوساندەوه، زولمان لێ کردن، سەدانیشمان بە دزی سەرنگون کرد. ئیستا جەنازەى سەدان خەلک وونە و کەسیش ناویزی فززه بکات. خوینەرى بەپز:

با ئیتر بە وێژدانەوێ پێ لە راستیەکانەوێ بنیین - بە ناهەق هەزاران خەلکمان رووتکردهوه، تالانمان کردن، زیژ و پارەو پولهکانیانمان بۆ مندالەکانى خۆمان دزی! دەیان و بگره سەدان سەیارەى خەلکمان دزی و سوتاندمان، بگره خاوەنەکانیشیانمان بە ناهەق دەکوشت!... هەر وەکو کاک سابیر عەلى ئەحمەد، لە سەکۆى ئازاد، نووسیویەتى بە راستى شوورەییە بۆ حیزب و ریکخراویکی چەوساوه، که داواى دیموکراتى دەکات، مافەکانى پیتشیلکراوه کهچی هەر ئەو حیزب و ریکخراوانە نەک هەر دیموکراتى نەبوون لەگەل خەلک بەلکو دیکتاتور بوون.

با هەندى بگەڕینەوه ئەو سەردەمانەى که حاکمى کوردستان بووین. کى ئەو رۆژانەى لە یاد نەماوه که بێ بەزەبیانە بۆ سەعاتە رێگایەک بارمان لە سەر پشتى تراکتور و سەیاره و وڵاخ دادەبەزاند، تراکتورمان لە جوت بەردەدا. دەیان جار عارەبانەى تراکتورمان لە کەندیک پەنایەک بەجى دەهیشت، تراکتورەکەش بە ئارەزووی خۆمان دنیای پێ دەگەراين، تا

شەق و شەرقمان نەکردایە بە جێمان نە دەهێشت. خاوەنە کەشی دووای چوار پینچ روژ گەران عەرەبانە کە لە شوپینیک و تراکتۆرە کە لە شوپینیک تر دەدۆزیەو، بەلام سەدان دیناری دەویست بۆ چاکردنەو هیان. گالۆن و سۆندە ببوو دروشمیکی ئەم شوپشە. دیارە بەنزی وەرگرتن کاریکی ئاساییە ئەگەر بە ئوسول و ئیحترامەو وەرپیگریت. بەلام چ سایقنیک توانای ئەو هی هەبوو بۆ بەنزیمن نییە، یان هەندێ رووی خۆش نەبویە، سەرباری ئەو هی هەموو گیانیان دەشکاند سویجە کەشیان لێ دەستاند و خوا دەزانێ چەند روژ سەیارە کە یان دەبرد! کاتی خاوەنە کەش سەیارە کە دەستدەکو و تەو تەیارە کانی لە ژێر نەدەما. لە هەر گوندیکیشا مالنیک تە لە فزیۆنی ببویە ئەو ئەو پاترییە کە تە لە فزیۆنە کە کار پێدەکرا لە بەر سەیارە هی پێشمەرگە نەدەکو و تە مالهو. ئەگەر لە مالیش بویە، ئەو ماله دەبوو بە مەقەری پێشمەرگە و تا دوو دەقیقە هی بەرنامە کان دەبوو بە دیوێ خان. بەم جۆرە مندالی ماله کە نەک هەر خیریان لە تە لە فزیۆن و ماله کە خویان نە دەدیت، بە لکو ماله کە یان دەبوو بە دۆزەخ و هیچ ئازادیه کیان نەدەما. بۆیه کابرای خاوەن مال بە ناچاری تە لە فزیۆنە کە هی دەفرۆشت.

برایان:

زەوی بە گوریس بە شکر دنیس دیار دەیه کی ئەم شوپشە بوو. هەر کادیر و مەسئولی ناوچە یەکیش بە ئارەزووی خۆی گوریسی دەست دەدایە و زەوی دابەش دەکرد. جاری وا هەبوو زەوی چیتندراو دابەش دەکرا و تراکتۆری دەخرایە سەر. گەلی جار کادیری ناوچە یەک بە پنی ی ئارەزووی خۆی بە بێ گویدانە سەر کردایەتی، زەوی دابەش دەکرد. ئەو زەوی دابەش کردنەش چونکە لە سەر بناغە هی زانستی نەبوو. هەلچونیک سەرپیتی و نەفامانە هی چە پرەوی بوو، بۆیه دەبوو دروست کردنی گیرو گرفت لە نیوان برا جوتیارە کان. دەیان جوتیار بە هۆی ئەو رەفتارە نا بە جی یانەو بوون بە دۆزمنی یە کتر. تەنانەت یە کتریان دەکوشت. بە شیکیان تە سلیم بە رژیم بوونەو. دەیان جوتیاریش کە دوو لات زەوی هەبو هەر لە خۆمانەو هە بیانوی کمان پنی دەگرت و تومەتی دەرە بەگ و کۆنە پەرستان دەدایە پال. ئای چیمان بەو خەلکە بیگونا هە کرد، چەند ئازاری خەلکمان دا، چەند زولمان لیکردن بە بێ ئەو هی هیچ شتیکی باشمان بۆ کردین. ئەگەر مالنیک کورپکی دزی شوپش بویە ئیتر ئیمە هەموو ماله کە مان تاوانبار دەکرد، خانووە کە مان دەسوتاند، یان دەمان گرتن. ئایا چەند کە سمان کوشتوو کە براکانیان پیاوی رژیم بوون؟ بە بێ ئەو هی کوزراو کە هیچ تاوانیکی هەبووین، بگرە دۆستی شوپشیش بوو.

ئەو ھەموو ھەلە و كەم و كورپيانەى ئىمە بوون بە ھۆى دوور كوردنەوھى
خەلك لە شۆرش، دل رەنجانى خەلك لە شۆرش.

تاكە رىگا بۆ چارەسەركردنى برىنەكان ئازادى و ديموكراتىيە،
بەخۆداچوونەوھىيە، سىل نەكردنەوھىيە لە رەئى دەربىرىن. ئەگەر بە خۆماندا
نەچىنەوھى و برىنەكان سارىژ نەكەين داھاتوومان لە رابردوو باشتر ناىت.

دهقی روونکردنه وه کهم

روونکردنه وهیه کی پیویست

بۆ/ هه موو پارت و ریکخراو و لایه نیککی سیاسی کوردستان

سلاوینکی گهرم

به پیویستم زانی بیخه مه بهرده می ویژدانی هه موو مرۆفینکی سیاسی و نیشتمانپهروهی کوردستان، له سه ره تای شهسته کانه وه به شیوه یه کی نویتر له سالان و شوپشه کۆنه کانی کورد، بزوتنه وه یه کی چالاکانه ی چه کداری له کوردستانی عیراقددا به رپابوو، ماوه ی ۲۹ سال دریزه ی کیشاله ۱۱ی ئه یلولی ۱۹۶۱هه تا ۱۹۸۸، دوو شیوه شوپرش به سه رکردایه تی تاکه پارتی و چه ندان پارت و ریکخراوی سیاسی کوردستانی، به لام هه ر شتیک بووبیت به هۆی، هه ردوو بزوتنه وه که به چۆکدا هاتن هه ریه ک به شیوه یه ک. دیاره لای به پیزتان پۆشنه بزوتنه وه که مان بی دۆست و پشتیوانه، ئه و دۆست و پشتیوانانه ی هه شیبوون ئه وه نده به جدی و به گرنگ دۆستایه تیه که یان نه گرتوین، هه روه ها دوژمنانی بزوتنه وه که ش له هه ر سنی لاهه ئابلوقه یان داوین، جارجاره که ناکۆکی له نیوان دووانیاندا هه بووبیت ده رگیان بۆ خستوبینه ته سه ر پشت، نه به نیازی دۆستایه تی، به لکو به نیازی که لک لئوه رگرتن و به کاره یان، گه لی کوردو سه رکردایه تی بزوتنه وه کانیش به چارو ناچاری ده ستیان له گه ل تیکه ل کردوون به بیانوی چاره نییه و ده روازه یه ک نییه هه تا چاره سه ری زامداری جهنگه که مانی پینکه یین، جگه له وه هه ندی کجار له وه ش ترساون ئه م یان ئه و ده وله تیان ئه ویتر بروخینیت و پاشان مه جال نه مینیت ئه مان خه بات و ژیا نی تیدا بگونجین، له سه ره ئه نجامی ئه م بۆچوونانه منیش وه کو پینشمه رگه یه کی کۆنی به شداربوو له هه ردوو قوناغه که و شوپشه که دا ئه وه ی بووبیت به جیگای سه رنجدانی بیرو ویژدانم، ویستم له سه ر چه ند لاپه ره یه ک تۆماری بکه م و ده رگیه ک بکه مه وه بۆ مشتومر له سه رکردن، به نیازی ئه وه ی خزمه تیک بیت به گه ل و بزوتنه وه که مان، ئه وه بوو له لاپه ره به ناو ئازاده کانی پۆژنامه ی به ره ی کوردستانی چه ند مه قالیکم نووسی، دیاره من شه ش مه قالم نووسیوه له بهرده می برایانی به ره دا بوو، زۆر له وه ش زیاتره که نوسراوه، به نیازبووم زنجیره که ته واو بکه م له سه ر ئه وه ی بۆچی شوپشه که مان سه رنه که وت، هۆیه کانی چیبوون و وام نیشاندابوو که مه رجه کانی ده ستپیکردنی شوپرش نه هاتبوونه

دی که شهر به سهر خه لکی کوردستاندا سه پیندرا، ههروه ها هه له و که موکووپه خوییه کان، گه له کومه کینی دهوله ته دراوسیتکان، بوونی سهره واتی مه عده نی خاکه که مان، سیاسه تی دهولی دهوله ته گه وره کان، دهوله مهندی و کومه ک پیکردنی حکومه ته کانی یه ک له دوا ی یه ک هاتووی دوژمنی گه له که مان، گه شه نه کردویی کومه لگا که مان و ناکوکی و دوو به ره کی توندو کوشتاری به ناهه فکر اوی در یژ خایه نی نیوان پارت و ریکخراوه کانی خومان، هه موو ئەمانه بوون به هۆی شکسته که، ئەمانه ی باسیشم کردن ته نیا ئوباله که ی بو یه کیک و دووان ناگه رپته وه، به لکو دابه شده بیت به پینی دهسه لات و زه مان و زهین واته بارودوخ، جا ده ربپینی ره ئی خوم تانوت لیدان نه بوو بو عه مر یان زهید، به لکو بو سه رجه م بوو به خوشمه وه، ئەگه رچی رهنگه من وه ک نووسه ریک نه متوانی بیت باش بیپیچمه وه و بیانوو نه ده مه دهست فرسه ت ته له به کان، ئەوانه ی بیویژدانانه به دوا ی شکانی تیکۆشه ره کاندا ده گه رپن بو شار دنه وه ی خوینر یژی و بیویژدانی خویان و هه ر تینوی خوینر شتن و پیاوکوشتن و شه روشوپی ناوخویی دروستکردن له پال چه پخوازی مارکسی و لینینیدا، ئەوانه له ژیر ئەم په رانه داو دلره شی و دهستره شی و ترسنۆکی خویانی پیده شار نه وه، هه لبازانه فرست دههینن و ملی چه ندان تیکۆشه ره ده شکینن و فه رمانی کوشتنی چه ندانیان داو چه ندان کچ و کوری بیتاوان به فه رمانی ئەوان و له سه ر دهستی ماستا وچییه ترسنۆکه دزه کانیا ن کوژران، هه ره شه و گوره شه له چه ندان جوتیارو کریکارو کاسیکارو قوتابی و مامۆستا و بیانوو پینگرتنیا ن و ده ره په راندنیا ن بوئه وه ی نیشانی بدن ئەو ترسنۆکانه هه رخویان پاله وانی مهیدانی رۆژی ره شن، ئەگه رچی هه موو که س چاک ده زانیت له رۆژانی رهش و لیتقه وماندا پشتیان ده ئیشاو هاواری نهیننی کۆبوونه وه ی په نهانیا ن ئەوه بوو چی لیده که ن هه ولی عیلاجی بو بدن و ا شه ر گه یشته سه ر سه ری و هاواری مساوه مه چییه کانیشیا ن بو رپگه خوشکردن بو خویان پالیا ن پیوه دهن، به رزتر برۆ ئیمه لیرهین، هیچ غه مت نه بیت، پاش سالییک رۆیشتنی خوی قه تره ی لیبیرین و چۆله که ی گوئسوانه ی خوی و خزمانیشی گه یانده سویدو لهنده ن و سووریا و ولاتانی ئەسکه نده نا فی.

به ئی هه موو ئەمانه ی باسما نکردن شتیکی په نگخواردوو بوو له ده روونی پيشمه رگه یه کی ته من ۲۹ ساله ی خه باتی نه خوینده واریکی ماندووی خاوه ن کولیک ماندویتی و قوربانی، وه لامه که ی به بروسکه یه کی دیکتاتوریا نه ی فه ردی بو درایه وه؟ هاواری ماستا وچی و خۆفشکه ره وه دزه کانی لینی بیده نگ و قروقه پ بوون، جا هه ر ئەوه مایه وه بو رازیکردنی دلی بیویژدانان بگه رپن کای کۆن به بابکه ن و پيشمه رگه ی ماندو و بیتاوان هان بدن که

گوایه ئەم پیاووه بەویژدانە بەرگری لەهەقی گشتی دەکات.

ئەو پارتی و ریکخراو و لایەنە نیشتمانپەرورە تیکۆشەرو بەرپێزەکان، پوو لەویژدانی ئیوه دەکەم، هاناش دەهینم هەتا کە ی خەلکی کوردستان بنالین بە دەست تاکە نەفەری دیکتاتور، تا کە ی گوئی و ویژدان لێی بیدەنگ دەبیت، پاش ۲۹ سال ماندوو بوون، خەلک بەشەهیدان، زیندان، هیلاکەت، فیداکاری بیوینه، تەنە لەسەر دەرپرینی رەئیک، لەولات، لەسەنگەر، لەکوردستانی ۲۹ سال خۆمی بۆ بەکوشت دەدەم، ئیستا دیکتاتور (میر) بەئاسانی، بە جیهازیک لە هەمووی بیتەریم بکات و هیشتا دلێ ئاوانەخواتەو و داوت بۆ دابنیت بۆ ریسواکردنی زیاتر بەو هەشەو نەو هەستیت و جوین و هەپەشە لەکە سوکارو ناسیاو و برادەرانت بکات و لەخەبات و ماندویتی دەرت بکات.

من نالیم، ئیوه بلین ئەمە رەوای هەقە لەسیاسەتدا؟ یان خۆگیلکردن و بیویژدانی هەندیک کەس دەیکەن.

لایەنە نیشتمانپەرورە بەرپێزەکان، ریکخراوی مامۆستایان، قوتابیان و کریکاران، جوتیاران، ئافرەتان، ئەو ریکخراو و حقوقیەکان، ئەو دادپەروران، ئەو ئەوانە و ویژدانتان هەیه بۆ بیدەنگ دەو هەستن، ئەو هیزی پێشمەرگە ی هەرگیز نەبەز، ئەو ئەوانە ی لەسەر لاشە ی ئیوه چی ویستیان کردوو یانە و هەر ئیوهش بیتەش و بە بەرچاوتانە و کە سوکاری خۆیان دەر باز دەبن بە پستی فرۆکە و ئیوهش لە ئەنجامدا من ئاسا بە سواری گویدرێژو بەرپێگای قاچاغ و بن پارە و پول مل لە هەندەران دەننن، ئیوه بۆ برۆای پیدەکەن و بۆ دەنگی ویژدانتان هەلناگەریتەو و رسوای بکەن.

تا نامە یەکیتر و روونکردنە و یەکیتر هیوای بەر دەوامی لەخەبات و سەرکەوتن و درێژە دانتان بۆ دەخوایم.

براتان

دەرکراویک بەزۆر

دۆكيۆمىنتەكان

نامه‌ی به‌ریز مام جه‌لال

به‌ریز مام جه‌لال

ماری مام

الاتحاد الوطني الكورستاني

الامم العام

Patriotic Union of Kurdistan
Secretary General

بزرگواران و همکاران دیرین کابل علی یکتا کورستان

به‌سود و یک‌گرمه ۱ چهارمخاف قوت‌مردان و منالکانت عایح ده‌گرم
 به‌بدون ثلوث قوت‌مرد که ساغ و سلامت و سرفراز بیت
 بیوه شاد و نه‌مستوفان نه‌ترت لگلی بگم چونکه قهرگم پیر بی‌بو
 دگر نیات! هفت ده‌مناسما من قوت نه‌گرمیام بو نه‌مستوفان که دریا هینا
 و همیشه هوشیاریکیم به‌و تیعینانه و موضوعا و درگرمه ۱ بزم
 و صبر خستنه و نه‌ناره‌ولی تو و دور که و تنه و بی ناز استا فرست
 که سهریگی که و به‌لحمه رلام: همیشه توام له بیرو، خوشتم
 به‌و که سهر خرم ۱، ده‌راشم له ناستی ره‌طیبه‌گی جو‌خیز و لیرک
 و له به‌دی بگرمی قوت‌شویستی دیر نیات قوت‌مردان هینا
 بلاتفا بر ایانه صفت، صبحه قشیت و دلنیاستا بیت
 که همیشه له تا کاره روئتم را جیگه تا تأیید و دربارح
 هله‌بو و هله‌بو و هله‌بو هر بیت

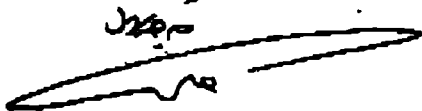
له جی بیت بیسته و ا به‌ده به‌ده‌ری له دورترین و لاترا
 نازده و پنا هله‌بیت، بلام دلنیام - هر داشت تیرا دینم -
 که و در و زمت و له جار جارک له بیو گم‌گرم به‌زتر و قایم تر به
 قویاری شه‌ور و شه‌دور نیسه که به‌دینه‌ارت سنا دینونه و
 و له سهر خاکی بیو کور کور سنا بیت بیسته و له شیت

بر این بیت که ماهیت است و ده عودتی که در دست
 نه چه باره زانست بوی یکت و نه و نه در
 مابین و نه به دست بین نه برای ای در دست
 با ننگ بکه این نه بیس هم فرستیان کمال فریب
 نه عمیر ما بر ما دیزینفات که شسته هر کوره
 با شکه ما چارس چاران.

علیچاق غم هم غم شسته که نه ریش المودور در لایه شیش
 قولو با زوما چایر ما کو کور دینه رسته شیکر تانست طایه کور دینه
 که تو نموده بیات از گشده تات دلونست طایه ای ترکو پیلین
 هیو لارم بتوان زور به لا کور و یک با شکه کور بکه سیت
 نه ده وزی غمست و هر لرون نه ریشتر رود شتو غم
 باشما کور ده وار ما غمات پیلرون و کور اف
 موسیقایی کور دینه لپسک کور مانه آ بیور بنف
 که ریش ریش کور دینه شتات ده و ما شاکا لارم بکه
 نه کور بوتات سیزیم.

نه کور تایی را ده باره چاه کانت ما چ که
 چه بدول به سوز و پیر روش و نه شادای غم شیمه
 ساعده لودستی و به ضیقار ما و نه که ریشتر بود غم.

سینه هر آری بر این و هم عالی غم

و ز شنتون
 ۱۹۹۹ / ۶ / ۲۸

بروسکھی بهریز مام جلال بهیونهی گه رانه وه م بق
کوردستان

برمانه / ۲۷
نور / ۱۹۷۶
کاس / ۱۸۸

له / مام مه لاله وه
توا مه مانی بهریز مامکے عالی بکول
خوشتی گه م

بیستم که ته شریفان هیاه وه وه بوکوردستان
به خیر بنیه وه م چاو مان وه خوشتی
بودم که نیستا باری ته ندره مستیان له و چه نه
مانگه ی پیتر با شتره . له هیاه مانه
له هروالی ماله وه و مندا له کان بیرس و هجوی
سه که وشت بو ده هوارم . دو باره به خیر
بنیه وه و چاو مان بیون . هر شادو سه به نه
سه که و تر نه .

ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام (بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە)

بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە.

بەردەسار کوردستانان

ئۆرگانی ساوەنەیی بەرەوی کوردستانی عێراق

نۆمەری ١٤ - مەیلی (١٤) مەرسی ١٩٩٠ - ٥٠٠ نۆمەری

بەردەسار کوردستانان، بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە بای ئێمە

گۆڕنەوێی سەركردایەتی سیاسی بەرەوی کوردستانی عێراق

سێتانیات

گۆڕنەوێی سەركردایەتی سیاسی بەرەوی کوردستانی عێراق، بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە بای ئێمە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە.

بەرزەوێی سەركردایەتی سیاسی بەرەوی کوردستانی عێراق، بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە بای ئێمە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە.

زەنگەری بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە

زەنگەری بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە بای ئێمە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە.

زەنگەری بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە بای ئێمە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە. ئەو وتارەي لەسەرى سزادرام، بەسوپاسەو لە ئەرشیفی نەوزاد علی ئەحمەد وەرگیراوە.

ئێراق - ئۆرگانی سەركردایەتی سیاسی

ئۆرگانی سەركردایەتی سیاسی بەرەوی کوردستانی عێراق، بەرەبەختی لە گۆر نانی چەکی ئێمە بای ئێمە.

چنگری سرزکی درگاه

ملیندیریا
مام دهریا

نیرسرای نیداره
صلاح گوندهره

وینہ کان

شادبونه‌وه به دیداری به‌پرز مام جه‌لال

یه‌که‌م پوژی هاوسه‌رگیریمان سالی ۱۹۸۰

ناهنگی نه روز له چه مهال سالی ۱۹۶۷

سالی ۱۹۶۷ کونفرانسی تیمار له قهره داغ

وینہ یه کی ناوازه ی شهید جه عفره عبدالول واحید

بۆكان سالى ۱۹۸۰

سەرگه‌لو ١٩٨٤

سەرگه‌لو ١٩٨٤

به‌رگه‌لو له‌گه‌ل شێرکۆ بێکەس ١٩٨٤

لهگهل جه بارفرمان و سه بيحه خاني هاوسه ري

پولينك پيشمه رگه زيوي ۱۹۸۸

لهگه ل شیزکو بینکاس

شهیدان نازاد هورامی و نونوهر حسین

ئەشكەوتى دوو كۈنى چەمى رەزان يەكەم مقەرى پىشمەرگە

يەكەم بىنگە بۇ ئىشوكارى كۆمەلە لە چەمچەمال

له گهل نه حمهه پيازاو له چه مچه مال

لهگه‌ل ئیبراهیم سوری، پینشمه‌رگه‌ی همه‌دان و
شورشی نوی

کورتەبەکی ژیانم

- عەلی محەمەد قادر
- ۱۹۴۳/۷/۱ لە گوندی عەسکەری سەر بە ناحیە ی ئاڭجە لەر، لە خیزانیکی ھەژاری گوندنشین چاوم بە دنیا ھەلھیناوە.
- دواي چەند خوشک و برابەکی بيموراد، کە وتومەتە بەر ئازارەکانی ژیان.
- میردەندالیم بە شوانی و بەرخەوانی و سەپانی و دارھیتان و چەندین دەردیسەری دیکە بردۆتە سەر.
- لاویتیم بە شاخە و شاخ و سەنگەر و بە شیکێ چاکیشی بە زیندانەکانە و ھەردۆتە سەر، ھەر و ھا ئاوارە بێش نیوہی تەمەنی بردووم.
- لە ۱۹۶۱/۹/۱۱ بە شداری گرتنی دەربەندی بازيانم کردووہ لە سەردەمی حکومەتی عەبدولکەریم قاسمدا.
- ۱۹۶۲ / ۲ / ۳ بۆ یەکەمجار بووم بە پێشمەرگە، ئەوسا بە پێشمەرگە دەوترا کۆمەڵەکان، تا ھەرەسی شۆرشێ ئەیلول پیلای پێشمەرگایە تیم دانەناوە، ھەر لەو بوارە شدا ھەموو جۆرە ئەرکیکی شۆرشم بێنیوہ، ھەر لە چالیتان بۆ لێپرسراوی گەر و ھەرماندە ی دەستە و ھەرماندە ی کەرت و لێپرسراوی کۆمیتە ی رێکخستن و جێگری بە تالیون و جێگری ھیز.
- لە سەرەتای شۆرشێ ئەیلولدا خەلکیان بە من ترساندو ۵۹ پۆژ لە چەمی رەزان و لە ئەشکەوتدا زیندانی بووم.
- سالیکی ئاوارە ی ھەمەدان بووم.
- لە سەرەتای سالی ۱۹۷۱ بووم تە ئەندامی کۆمەڵە ی مارکسی لینی بیروباوەر ماو تسیئونگ، لە کۆمەڵە شدا تا ئەندامی سەرکردایەتی گەشتوووم.
- لە سالانی سەرەتای دامەزراندنی یەکیتی نیشتمانی شدا، بۆ دامەزراندن و گەشەکردنی بە دل تیکۆشاوم و تا پلە ی ئەندامی سەرکردایەتی و ئەندامیتی دەزگای پێشمەرگایەتی گەشتوووم. لە ئەیلولی ۱۹۷۹ دا پاش ئازادبوونم لە زیندانی عیراق، بە شداریم لە شۆرشێ نویدا کردووہ.
- ھەرماندە ی ھەریمی دوو بووم، ھەر و ھا لە دامەزراندنی مەلەبەندەکانی یەکیتی نیشتمانی، لە چوار مەلەبەند من لێپرسراوی مەلەبەندی دوو بووم، کە ۱۱ تیب لە تیبە ئازاکانی گەرمیان لە ژێر کۆنترۆلیدا بووہ.
- چوار سال لە عیراق زیندانی بووم، چوار مانگ لە ئێران زیندانی بووم، ھاوڕێی زیندانی شەھیدان خالە شەھاب و جەعفەر و تیکۆشەرەکانی دیکە ی

- كۆمەلەي رەنجەران بووم.
- زياتر لەچوار مانگ لەپاكستان زىندانى بووم لەسەر داواي سەفەر پىكردەنمان لەرېي يۆئىنەوہ بۆ ولاتانى موعاھەدەي وەرگرتنى پەنابەرانى سەر بەيوئىن.
 - نۆ سال لەگىژەنى پاكستان لەگەل مال و مندالدا لەئاوارەيى و لەگۆرەوشاردا ژيائىن.
 - لە ۱۹۹۹/۴/۶وہ لەنيوزلەندا دەژين، ژيانىكى مروقانى، بەلام ئاوارەين و ھەر شويىنىك چەند جوان و خوشيش بيت ناگاتە ولاتەكەي خۇمان.
 - ميداليائى كۆمەلەي پىشمەرگە دىرئىنەكانم پىبەخشاوہ.
 - ميداليائى يەكەم پۆلى زىندانىە سياسىيەكانم لەلايەن بەرپىز مام جەلالەوہ پىبەخشاوہ.

- له راستيدا من هه‌ميشه ري‌زي زورم
له كاك نه‌وشيروان ده‌گرت، به‌لام
ده‌ركه‌وت ده‌وروبه‌رى ئه‌و خه‌لكى
ناحه‌زى زور لي‌بوو، نه‌يانده‌هيشت دلى
پاكبيته‌وه، به‌ داخه‌وه زوربه‌ى
سه‌ركرده‌كانى كورد له ژير كاريگه‌رى
ده‌وروبه‌ردان و بى لي‌كو‌لينه‌وه
سه‌برگرتن زوو هه‌لده‌چن و بريارى
ناته‌ندروست ده‌دن.

- هه‌ر كه ئاشكرا‌بوو مه‌كته‌ب سياسى
و سه‌روكى پارتى لي‌كداب‌ران، هه‌ولده‌درا
گه‌شه به‌ كوشتن بدریت، بو
خو‌چاكردنى يه‌كيكى سه‌ر به‌ مه‌كته‌ب
سياسى بكوژیت تاكو پله‌ى
به‌رزبكريته‌وه و ده‌ريبخات دلسوزى
سه‌روكى پارتیيه. به‌م شي‌وه‌يه
ئه‌نجامى ئه‌و ناكو‌كييه له‌وپه‌رى
په‌روشى و دلسوزى و خو‌شه‌ويستى و
خاوه‌نى بي‌روباوه‌ره گه‌يشته ئه‌وه‌ى
ده‌ستيان سوور بكه‌ن به‌ خوینی
يه‌كترى و هه‌رچى پىي بلييت بي‌روباوه‌ر
و دلسوزیيه نه‌مايه‌وه!